

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

MISSIVER

FRA

KONGERNE CHRISTIERN I.^S OG HANS'S
TID.

UDGIVNE VED

WILLIAM CHRISTENSEN

AF

SELSKABET FOR UDGIVELSE AF KILDER TIL DANSK HISTORIE.

2. BIND.

PÅ CARLSBERGFONDETS BEKOSTNING.

KØBENHAVN.

I KOMMISSION HOS G. E. C. GAD.

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKJÆR).

1914.

MISSIVER

FRA

KONGERNE CHRISTIERN I.^s OG HANS'S
TID.

UDGIVNE VED

WILLIAM CHRISTENSEN

AF

SELSKABET FOR UDGIVELSE AF KILDER TIL DANSK HISTORIE.

2. BIND.

MISSIVER FRA BREVSKRIVERE UDEN FOR DEN DANSKE KONGEFAMILIE.

PÅ CARLSBERGFONDETS BEKOSTNING.

KØBENHAVN.

I KOMMISSION HOS G. E. C. GAD.

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKJÆR).

1914.

Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie har den 7. November 1909 besluttet at udgive Missiver fra Kongerne Christiern I.s og Hans's Tid ved Dr. phil. *William Christensen* under Tilsyn af Professor, Dr. phil. *Kr. Erslev* og Arkivar *A. Thiset*.

Nina Bang. L. Bobé. Chr. Villads Christensen.
William Christensen. Kr. Erslev. Aage Friis.
M. Cl. Gertz. Anna Hude. Ellen Jørgensen.
L. Laursen. Johs. Lindbæk. M. Mackeprang.
C. Nyrop. A. Olrik. V. A. Secher.

Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie

stiftedes i Januar 1877 med det Formaal at fremme Studiet af Fædrelandets Historie ved Offentliggørelsen af nogle af de mange Aktstykker, Breve, Krøniker og andre Kilder, som endnu henligger utrykte eller er mindre tilfredsstillende udgivne. Planen for Selskabet er den at betro Udgivelsen af de enkelte Kilder til et eller flere Medlemmer af Selskabet eller til Udenforstaaende, saaledes at de almindelige Regler for Udgivelsesmaaden vedtages af Selskabet, og saaledes at Udgivelsen kontrolleres gennem et af Selskabet nedsat Udvalg.

Selskabet har hidtil udgivet:

- Kong Frederik den Førstes danske Registranter, udgivne ved *Kr. Erslev* og *W. Møllerup*. 1879.
- Kong Christian den Fjerdes egenhændige Breve, udgivne ved *C. F. Bricka* og *J. A. Fridericia*. 1—7. Bind. 1878—91.
- Codex Esromensis. Esrom Klosters Brevbog, udgivet ved *O. Nielsen*. 1880—81.
- Danske Kancelliregistranter 1535—1550, udgivne ved *Kr. Erslev* og *W. Møllerup*. 1881—82.
- Libri memoriales capituli Lundensis. Lunde Domkapitels Gavebøger, udgivne ved *C. Weeke*. 1884—89.
- Aktstykker og Oplysninger til Rigsraadets og Stændermødernes Historie i Kristian IV.s Tid, udgivne ved *Kr. Erslev*. 1—3. Bind. 1883—90.
- Corpus constitutionum Daniæ. Forordninger, Recesser og andre kongelige Breve, Danmarks Lovgivning vedkommende, 1558—1660, udgivne ved *V. A. Secher*. 1—6. Bind 1—2. H. 1887—1909.
- Aktstykker til Oplysning om Stavnsbaandets Historie, udgivne ved *J. A. Fridericia*. 1888.
- Forarbejderne til Kong Kristian V.s Danske Lov, udgivne ved *V. A. Secher* og *Chr. Støchel*. 1—2. Bind. 1891—94.
- Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis. Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen med Udtog af de hidtil utrykte, udgivet ved *Kr. Erslev*, *William Christensen* og *Anna Hude*. 1—4. Bind. 1894—1912.
- Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen, udgivne ved *C. Nyrop*. 1—2. Bind. 1895—1904.
- Aktstykker vedrørende Erik af Pommerns Afsættelse som Konge af Danmark, udgivne ved *Anna Hude*. 1897.
- Breve til og fra Kristoffer Gøje og Birgitte Bølle, udgivne ved *Gustav Bang*. 1898—99.
- Aktstykker og Oplysninger til Statskollegiets Historie 1660—1676, udgivne ved *J. Lindbæk*. 1—2. Bind. 1903—10.
- Vitæ Sanctorum Danorum, udgivne ved *M. Cl. Gertz*. 1908—12.
- Missiver fra Kongerne Christiørn I.s og Hans's Tid, udgivne ved *William Christensen*. 1—2. Bind. 1912—14.

Forretningsudvalgets Medlemmer er for Tiden:

William Christensen. V. A. Secher. M. Mackeprang.

1.

1449 Jan. 16.

Flyinge.

Ærkebisp Tuve (Nielssøn) af Lund anmoder sit Kapitel om dets Råd i Anledning af en Adelsmands Overfald på Bisp Henneke af Odense.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. SvRA., Pap. Trykt: Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 307. Udtog: RDRDM. III Nr. 7846.

Venerabilibus viris dominis decano, archidyacono, cantori ceterisque canonicis capituli nostri Lundensis, nobis sincere dilectis.

Two Dei gracia archiepiscopus Lundensis etc.

Premisso nostro sincero fauore. Noueritis, amici dilecti, quod reuerendus in Christo pater dominus Hennechinus, eadem gracia episcopus Ottoniensis, frater noster dilectus, nobis quasdam litteras hodie direxit, quas presentibus inclusas vobis dirigimus perlegendas¹. Quibus quidem litteris perlectis vehementer doluimus, quod alicuius militis audacia manus violentas in venerabilis episcopi caniciem inicere ausa fuit. Propter quod idem venerabilis pater, sic in scandalum tocius ecclesie enormiter lesus, a nobis petit sibi consilium et auxilium impertiri, et quia salus est, vbi multa consilia sunt, vos ergo omnes et singulos petimus, quatenus nobis in scripto, qualiter super hoc sit procedendum, nobis dirigatis consilium salutare, an idem miles cum suis complicitibus denunciatur per totam prouinciam excommunicatus, vel quod citetur ad respondendum, quare excommunicari non debeat propter talismodi forefacta. Quid vobis videtur de istis modis vel aliis, nobis litteraliter intimetis; nisi enim

¹ *Brevet ligger ikke ved, idet det formentlig er sendt tilbage til Ærkebispem i Henhold til dennes nedfr. fremsatte Anmodning.*

tanto facinori apposita fuerit medicina, repulsa verisimiliter trahatur aliis in exemplum ruine ecclesiastice libertatis. In Christo valete. Scriptum Ffliginge anno etc. xlix die beati Marcelli pape et martiris nostro sub signeto. Remittite nobis litteras hic inclusas.

2. **1449 Marts 29. Borreby.**

Ærkebisp Tuve (Nielsson) af Lund anmoder på Kongens Opfordring sit Kapitel om at lade afholde Gudstjeneste i Anledning af det forestående Tog til Gulland og skriver om Johannes Bryggow, der har fået Pavens Brev på det første ledige Kanonikat i Lund.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. SvRA., Pap. Trykt: Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 312. Udtog: RDRDM. III Nr. 7870.

Venerabilibus viris dominis decano, archidyacono, cantori ceterisque canonicis nostris Lundensibus, nobis sincere dilectis, detur hec.

Two Dei gracia archiepiscopus Lundensis etc.

Premisso nostro sincero fauore. Noueritis, quod serenissimus princeps noster dominus rex supplicauit nobis et aliis copiscopis nostris, qui Haffnis fuerunt, instituere aliquas processiones et missas pro pace et conseruacione eorum, qui jam ad Gotlandiam sunt ituri, quod et promisimus in consilio jam Haffnis celebrato. Ideo petimus, quatenus ita fieri disponatis ante aduentum regis, qui sexta feria proxima¹ Lundas veniet super materia pacis tractaturus, sicut hodie ad octo dies percipietis in placito generali. Insuper sciatis, quod dominus Johannes Bryggow heri Haffnis nobis ostendebat bullam sanctissimi patris nostri domini Nicolai pape quinti, qua precipitur nobis et vobis eundem Johannem Bryggow assumere in canonicum ecclesie nostre et eidem primam vacaturam dignitatem, que non est immediate post pontificatum, seu canoniam proximo vacantem cum juris plenitudine assignare. Perlecta enim bulla comperimus, eam esse surrepticiam, quia narrat, ipsum fuisse capellanum quondam domini regis Cristoferi, et ita tempore impetrationis non fuit, quia diu ante a seruicio regis propter excessus suos recessit separatus, et idem rex diu antea mortuus fuit tempore sue gracie donacionis. Eciam, vt famatur, idem Bryggow in lecto adulterii fuerat deprehensus. Item quamuis pre-

¹ Apr. 4.

dictus Bryggow de legitimo thoro sit productus, tamen mater sua post mortem patris scurriliter vixerat, sicut quampluribus est manifestum, et quia porte dignitatum infamibus non debent aperiri juxta canones, ideo hec auisamenta capitulariter loquendo vobis scripsimus, vt eo celerior, dum ad vos venerit, processus habeatur. In Christo valete. Scriptum Borgheby anno domini mcdxlnono sabbato sicientes nostro sub secreto.

3. 1449 Septbr. 15. Nysted.

Domprovsten i Lund Peder Axelssøn (Thott) tilskriver Lunde Kapitel om sin Strid med Ærkebispens og om nogle af hans Svende, der er blevet myrdede.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl. SvRA., Pap. Trykt: Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 322. Udtog: RDRDM. III Nr. 7915.

Venerabilibus in Christo patribus ac confratribus suis carissimis dominis decano, archidiacono, cantori ceterisque concapitularibus Lundensibus, sibi fauorabilibus et sinceris, detur hec.

Humillima mei recommendacione cum omni beniuola promittudine famulatus premissa. Kære herre ok wærdedghe capittelsbrøthra, ma i wydæ, at sithen jak haffthe screffwet ethert breff, tha fik jak myn nathege herre koningens swaar igen etc. Thy kære herre, for wors herre skyld ok then helghe kirkæ bestand delær ether gothæ rath ok trøst met mik, swa at then helghe kirkæ ræt ok frihet skal ey wordæ for megit fornæthræt for thet haat ok awund skyld, som mik ok myna i mangæ madæ tilwendes mot Guth, ære ok rættæ for ingen myn brødæ skyld, som jak for Guth andsware wil, ee naar Guth wil mik aff thenne wæriden haffwæ. Thy gørær wel for Gutz skyld ok wnderwisæ myn nathege herre ærkebiscopin, som jak tilforen ether tilscreffwet haffwer, at han lader ey forweldæ then helghe kirkæs frihet for noger then wwiliælighet skyld, som hans nathæ til myn fateghe persone haffwæ kan i myna forgængeleghe aar, hælzt forthy at jak wil thet diærwelege for Gutz dom swaræ, naar wy bathæ for hans miskwndelege dom standæ skwlæ, at jak wet mik i ingæ madæ haffwæ swadant haat forthiænt aff hans nathæ, som mik fattigh man ok myna myrdæ swenæ ok myn fatege almwæ daghlege tilwendes mot Guth, ære ok rættæ; mæn kwønnæ i nogin myn brødæ forstandæ aff hans nathæ met rættæ, tha skwlæ i for sant ware mik fwlmechtighe til all boot ok bæthring æfter myna formwæ. Thy kære herre

ok kære wener, hobæs mik til Guth ok ether wærdeghe kærlih-
 het, at i tagæ ey til mistøkke, at jak swarlege frøyter for thelikt
 skamæleghe ok wærlige morth, som myna fateghe swenæ wfor-
 skyllende owergonget ær. Thy bether jak ether kærleghe met
 all øthmykt, at i werdes at haffwæ mæthlithilse met mik noget
 stund, til thess Guth wil rættæ ther synnerleghe wdøffwer, swa
 at theleghe wærlige siælæsroffwære ok lifsthyffwæ wordæ ikke
 swa wærdelege hethræthæ ok swa mektelegæ framdragnæ, som
 the nw ære aff them, som thelikt skammelikt morth bwrthe
 bathæ straffæ ok swarleghe hæfnæ ok serdelis paa then helghe
 kirkæs weyna, æffter thet at the wppa sammæ tith thiæntæ
 then helge kirkæ. Ok forlader mik for Gutz skyld, at jak scriff-
 wer her swa yderleghe wdi, hælzt forthy at kwnnæ jak wppa
 Gutz weyna ræddet met orth ellæs gerninger, tha saghe jak
 nøthikt, thet noget ethræ thiænære wetherfores noget swadant
 wærlikt morth mot Guth, ære ok rættæ, hwilket Guth for-
 bywthæ. Thy kære wenær, kwnnæ i ellæs hiælpæ til wppa
 Gutz weyna, som i wel kwnnæ, at then helghe kirkæ ok kloster
 mattæ fongæ anner hether ok wandel til boot ok bæthring, æn
 hwn skwlde æn røffwæs sit gotz wdaff owæn wppa sin skathæ,
 tha ware thet ether stoor Gutz ære ok allmæsæ ok allæ, som
 thertil hiælpæ ok talæ bathæ wppa Gutz weynæ ok wærlilsæns,
 ok serdelis for them, som æn æffter oss i then helge kirkæ til-
 kommændæ ære. Ey nw mere wdæn myn øthmyge ewighe thiæ-
 nistæ æffter all myn formwæ. Hermet befalær jak ether allæ
 then allmektistæ Guth eewærdeleghe. Scriptum Nystath Lalandie
 octaua natiuitatis Dei genitricis virginis beate Marie meo sub
 sigillo anno etc. xlnono.

Per me Petrum Absolonis, prepositum
 Lundensem etc., concapitularem uestrum humilem.

4.

1449 Novbr. 12.

Landskrone.

*Borgemestre og Råd i Landskrone tilskriver Lunde Kapitel om
 en Strid mellem Mette Sverkes og Lasse Perssøn om en Gård.*

*Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. SvRA., Pap. Udtog: RDRDM.
 III Nr. 7928.*

Hetherligh oc ærlight capitell i Lwndh sænes thette breff.
 Salute in Deo premissa. Wythe maa i, kære wenner, at
 dagh om iii wgher wor for wor høfftzman Jep Clausß oc for
 oss paa wor radhus Mette Sverkes om then gardh, som hwn

oc Lasse Persß trette om, oc kærde segh ey at ware hollet thet, som henne wor loffit oc jeth. Tha kesde hwn segh wor høffitzman Jep Clausß till hennes weriæ, oc hawer hwn wereth paa wort bythingh oc bødhe the penninghe wp iii thingh, forti henne ær ey hollet, som sacht wor. Nw kan hwn ey komme, som i have henne steffndh, forti at Gwdh hawer forseet hennes forfald; forti byde wy ether till, at hwo som henne will skylle eller noghet tiltale, han komme paa wort radhws eller bythingh oc thale till, som landzlogh wtwiis oc wor prewileyæ, oc ey bortføre then ræth, som oss hawer gywet werdwge konningher i Danmark; tha skal hannom wedherfares swo myghet, som ræth ær. In Christo valet. Scriptum Landzkrona vigilia beati Briccii nostro sub signeto anno domini mcdxlix.

Vy borgemestere
oc radh i Landzkrona.

5.

1450 Septbr. 21.

Lund.

Rådet i Lund tilskriver Ærkebisp Tuve (Nielssøn) af Lund om en Strid mellem Herman Jenssøn og (Lunde) Kapitel om en Gård.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. SvRA., Pap. Trykt: Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 327. Udtog: RDRDM. III Nr. 8004.

Venerabilissimo in Christo patri ac domino, domino Twoni Dei gracia archiepiscopo Lundensi, Swecie primati et apostolicæ sedis legato cum reuerencia hec presens littera porrigetur. Detur hec.

Wor øtmywghe och vnderdanighe thieniste tillforn screffuet met wor herre. Nothuge herre, werdes at wide, at thenne breffwisere Hermen Jensß war vppa wort radhuss nw i fredagx och both sigh i rætte for oss om then gardh, som ether nathe hørde, at han talede till capitel om etc. Tha sende capitell till oss her Pether Hermansß och her Jon Galle vppa therres wegna, och the swarede oss swo, ath for^{de} capitel kwnde ther nw inkte till gøre pa thenne tiid, før høsthelig ær foregangen. Thy tykker oss thet radelicht ware, ath ether nathe wender hanum thet beste till i thesse for^{de} ærinde, swa at hanum æy ydermere behoff gørss at vmaghe sigh heræfter. In Christo valeat vester status prefulgens et honorandus. Scriptum Lundis anno domini etc. I die beati Mathei apostoli et ewangeliste nostro sub secreto.

Consulatus Lundensis,
vestre graciose paternitati humillimi.

6. 1451 Jan. 20.

Rådet i Wismar tilskriver Ærkedegnen Nicolaus (o: Claus Christiernssøn Frille) og Kapitlet i Ribe, at Hr. Niels Markvardssøn, som har været sendt til Wismar i Anledning af 200 Mark, som står ude hos Byens Borgere, mundtlig vil meddele Kapitlet Rådets Svar.

Papir (det yderste Stykke til venstre mangler) med Rester af 1 brevlukkende Segl: Wismars Sekret. Top. Saml. C, Ribe Bispearkiv.

Venerabilibus ac circumspectis viris dominis Nicolao archidiacono totique capitulo ecclesie Rypensis, fautoribus et amicis nostris sinceris.

. . . . omnibus complacendi voluntatem. Leuen erwerdighen heren, [wii] begeren juw witlik to wesende, dat by vns is gheswesen de [er]bare here Nicolaus Marquardi vnde heft vns gheantwerdet [ju]wen credencienbreff vnde drepliken gheworuen van juwer [weghene v]mme de cc mr., dede stan in vnser stad by vnser borgeren, [dar wii] ene gherne gudliken vp ghehort hebben, vnde wes [wii] em vor antwerd ghegheuen hebben, wert he juw suluen [mu]ntliken wol berichtende. Kone wii juw worane to willen wesen, [dar sch]olen gy vns gudwillich ane vinden. Gode almechtich siid [beu]olen. Ghescreuen vnder vnser stad ingesegel ame daghe sanctorum [Fabi]ani et Sebastiani martirum anno ljm^o.

Consules Wismarienses.

7. (1453¹) Juni 19. Lödöse.

Eggert Frille tilskriver sin Hustru Anne Iversdatter (Jul), at Svenskerne i Vinter erobrede Throndhjem og fangede Mester Oluf (Thronssøn) og Hr. Henrik Jenssøn (Gyldenløve), men senere fordroves af Hr. Oluf Nielssøn, og at de derefter erobrede Bispegården i Hamar, som imidlertid tilbageerobredes af Hr. Hartvig (Krummedige)'s Foged, Borgerne i Oslo og Hans Jyde, og anmoder hende om at sende noget Ingefær og Klæde.

Papir (Orig.), hvoraf kun den nederste Del er bevaret; nu uden Spor af brevlukkende Segl, men med Indsnit til Forsendelse og Påtegning bagpå med ikke meget yngre Hånd: Her Eggert Frilles breff. Privatarkiver, Eggert Frille. Trykt: Daae, Kong Christiern d^{en} Førstes norske Hist. 1448—1458 S. 87 og Dipl. Norv. XI Nr. 197.

¹ M. H. t. Året sammenlign Daae, nedenanførte Sted.

Myn kære husfrw Annæ Iwersdotther komme thette breff.

 thencke
 jec thet gerne met strax at
 komme til Køpenhaff[n] thereffter,
 at Antonia skal lades met øll oc spysning och scal efft[er w]ort
 folk, som ær i then østræ søyen; thet holt hemelige hoss thic.
 Item ma thu vithe, at Cristoffer kom met synæ metfølgære i
 fredags til Mastranden, oc haue wii ecke en fonget hiid til byen
 theraff swa got som en lubisk. Item kong Karls folk røcthe in
 i vinters i Trondheem, grebe mæstær Olæff oc her Hinric Jensß
 oc wnnæ kongens garden oc biscopsgarden; sanctæ Jøriæs dag¹
 kom her Olæff Nielsß hoss them oc hauer slaget oc grepit mestæ-
 delen alle sammen; nogen flyde ther burth. The komme ther-
 effther pa biscopens gard i Hamer oc wnnæ then etc.; her
 Hartwicts foghit, borgærnæ aff Osloo oc Hans Jude met syth
 sælæskapp rocthe til them, wne garden igen, grebe oc slogæ
 swa mangæ, ther war. Jec hauer oc screffuet Skelm til, vm
 han hauer betalit thic the pæningæ, som thu lenttæ mich, før
 jec vd for. Item hauer thu ecke sent mich grønt ingeferd, tha
 sent mich nw, oc senth mich viii alne grønt klæde, mynæ sma-
 swæne til hussær. Gud almectugeste befale jec thic, myn dotter
 oc alle wore vene. Scriptum Lodosie die beatorum martirum
 Geruasii et Prothasii meo sub sigillo.

Eggert Frillæ riddera,
 thyn kære husbonde.

1454 Juni 15. *Se nedfr. Nr. 66.*

8.

1458 Maj 12.

Roskilde.

Unævnte Brevskrivere foreslår Enken efter deres Slægtning, den i hele England og flere Riger bekendte Andreas Agardis, et Giftermål mellem en Datter af hende, når Datteren bliver voksen, og en Søn af Hr. Axel Pederssøn (Thott) for at forebygge, at hendes Børns Fædrearv adsplittes, da Børnenes Farbrødre og også Hr. Peder Erikssøn, som Enken har indsat til deres Formyndere, er døde, anmoder hende om at forhandle herom med Overbringeren Hr. Peder Friis, Kannik i Ribe, og tilråder at sende Datteren herover i Tide, for at hun kan lære Landets Sæder og Sprog.

[Orig. ukendt.] Omtrent samtidig Afskrift på Papir. Privatarkiver, Anders Pederssøn Gyldenstjerne.

¹ Apr. 23.

Sincere dilectionis condignam recommendacionem in domino cum salute. Sicut ex vestre sincere dilectionis ascripcione nuper per missiuas vestras nobis vicissim directas sufficienter intelleximus, affectionem vestram et carissimi mariti vestri domini Andree Agardis militis, consanguinei nostri amantissimi recolende memorie, tam in vita sua prospera quam in morte ex testamento, vt didicimus vltimam voluntatem suam, in hoc potissime fuisse et persistere, vt diuina fauente clemencia vnum liberorum vestrorum nobis plurimum recommendandorum ad regnum Dacie, consanguineorum et amicorum consilio et assensu concurrentibus, dirigendum tamquam verum heredem ad acceptandam hereditatem vniuersam omnium bonorum in regno Dacie existencium, eis iure hereditario ex paterna linea lege naturali et ciuili post mortem patris de iure et de facto aduolutam, vestra materna prouisione tutricis nomine iudice instituere conabamini, sicuti prius maritus vester prelibatus recolende memorie vita comite facere conabatur, modo ipsorum prelibatorum liberorum vestrorum patris carissimis, de lege tutoribus constitutis, et domino Petro Erici, tutore a vestra sincera prouidencia substituto, pie memorie singulis de medio sublatis bonorum hereditaria diuerso et inopinato regimini, tuicione a lege approbata semota, ad libitum aliquorum subducuntur heudolor disponenda, ymmo verius dissipanda in eorum prejudicium, dispendium non modicum et grauamen, quousque domino coeoperante remedia in contrarium superuenerint pociora. Hinc est, carissima, quod nonnulli de regni Dacie pocioribus nobiles, prosapia, vita, fama et virtutibus splendidi, bonis temporalibus et potencia abundanciores, ipsius prelibati viri vestri felicis recordacionis tam milicie sue strennuitatis quam vtriusque vestrum prosapie virtuose nobilitatis et fame laudabilis per totam Angliam et plurima regna sparsim pluribus se dilatant[is] non immemores, vna nobiscum de sponsalibus inter carissimam nobilem filiam vestram prelibatam [!] et quendam nobilem juuenem militem, domini Absolonis Petri dudum militis pie memorie filium, nobiliori ac diciori prosapia regni Dacie vtroque parente progenitum, eleganti statura, forma, moribus, bene dispositum diuiciis, propinquorum et amicorum agmine non modico prefulgidum, modo et dispositione congruis fiendis diuina fauente clemencia ac vestre prouidencie recolende, propinquorum et amicorum ad hoc accedente consensu et voluntate placita serius tractatum fecerant, ipsorum sponsalium tractatum in effectum

a Deo prouisum et ab consanguineis et amicis optatum deducere, cum ad annos nubiles peruenerit matrimonialiter consummandos, cordintime affectantes. Protestamur insuper, quod non zelo decepcionis, collusionis siue cuiusuis cauillationis stimulo moti talia proponimus vestre prouidentie ascribenda, sed bona fidei caritatiua ac innata consanguinitatis mocione ob ipsius recolende virginis, filie vestre carissime memorate, status et vite congruum profectum et commodum inducti et moti premissa tractauimus, vestre, propinquorum et amicorum si placet prouidentie, duce ac teste Deo fine optato, vt premittitur, terminanda et precipue, ne periculo interueniente inopinato bona hereditaria ipsorum liberorum uestrorum prelibatorum ad manus alienorum forsitan deuenirent. Igitur uestram sinceram aggredimur caritatem consulendam, attentius exhortantes, quatenus cum uestris consanguineis et amicis singularibus matura super huiusmodi captata deliberacione loco, modo ac mediis congruis de gratuito responso nobis in premissis renunciando cum latore presencium honorabili viro domino Petro Friis, canonico ecclesie Ripensis, uestra industriosa prouidentia tractatura deliberare procuret, cui fidem indubiam in singulis gerendis et agendis ibidem in ipsius negocii fauorabilis incidentibus et connexis racionibus et circumstanciis necessariis lacius intimandis ex parte omnium nostrum tamquam oretenus vobis presencialiter loquencium adhibeatis fauorabiliter creditiuam. Quibus omnibus intellectis, discussis ac mature inter consanguineos et amicos deliberatis uestre et eorum industrie prouidentie pro nego[cii] affirmacione concludi si placuerit, eo ipso nobis satis consultum videtur saluo semper propinquorum consilio saniori filiam uestram prelibatam super hoc ad partes istas processu temporis ad hoc agendum mature deliberato decenti comitatu cum procuratorio tuicionis, actionis et perfectionis singulorum agendorum circa premissa et in premissis generaliter et specialiter constituto, vt iuris et moris est, transmitti, vt mores, consuetudines et loquelam patrie infra annos nubiles addiscat eo cicuius imbuenda. Premissorum omnium et singulorum matura attenda deliberacione consanguineorum et uestre sincere dilectionis affectioni si visum siue consultum fuerit, excellenciores ambasiatores siue procuratores plene autoritatis ad dictum negocium vltierus tractandum siue perficiendum cum decenti comitiua dignitati et honori ipsius prelibate virginis, filie uestre carissime, apta et conuenienti viceuersa de nostris partibus transmittere deliberabimus eidem obuiam

venienda. In hoc et in aliis honestati, statui et honori congruentibus voluntati propinquorum et vestris recolendissimis affectionibus in singulis agendis nostram voluntatem obtemperabimus ad dictum negocium diuina fauente clemencia optato fine et debito terminandum. Ipsique preclare virgini memorate huc ad partes Deo duce aduentanti aput nobilem, probam ac fidelissimam mulierem de prudentioribus regni electam et expertam mansionem honestam vsque ad annos nubiles disponemus, eidem in singulis vite et statui decentes [et] necessarios sumptus ac alia ei proficua de propriis suis, ymmo et de nostris facultatibus, [vt?] necessitate sicuti naturali lege obligamur, honorifice ministrando. Noua hic emergencia ac singula vestre sincere dilectioni lacius intimanda lator presencium memoratus clarius enarrabit. Cui prelibate dilectioni vestre sincerissimi[me] nos tamquam fratres, affines et amicos fidelissimos recommendamus in singulis vestris beneplacitis vbilibet beniuolos et paratos. In Christo valete. Scriptum Roskildis anno domini mcdloctauo xii die mensis may nostris sub sigillis.

9.

1458 Septbr. 22.

Rådet i Lübeck beder Hr. Oluf Axelssøn (Thott), Lensmand på Gulland, om i Overensstemmelse med Hansestædernes af Kong Christiern I stadfæstede Privilegier i de nordiske Riger at udlevere til Overbringerne Johan Arndes, Byens Skriver, og Borgeren Hans Richardes mod redelig Bjærgeløn, hvad der er bjærget fra Skipperne Cleys Wolters's og Kersten Schoffs under Gulland strandede Skibe.

Perg. med Spor af 1 brevlukkende Segl og Påtegning på Bagsiden: Missa feria quarta proxima ante festum Dionisii¹. Norske Rigsarkiv.

Deme erbaren vnde gestrengen heren Oleff Axelssone rittere, huedmanne vppe Gadlande, vnseme gunstigen guden vrunde.

Vnsen fruntliken grut mit vormogen alles guden. Erbare leue her Oleff, gestrengede gude vrund, so also denne juwer gestrengen leue wol witlik is, dat twe schipperen genomet Cleys Wolters vnde Kersten Schaff mit eren schepen vnde des kopmans guderen, vnsen borgeren vnde in de dutschen hense to huß behorende, mit juw vnder deme lande Godlande van windes vnde wedders noden, Gode enbarmet, zin gebleuen, darvan

¹ Oktbr. 4.

denne vele gudere scholen zin geberget, so wii zint berichtet, vnde wante denne wii vnde de gemene stede van der hanse van koningen to koningen der driier riike darmede bepriuilegieret vnde bevriiet zint, dat men vns vnde deme gemene kopmanne van der dutschen hense ere gebleuene vnde gebergeden gudere vor redelik bergelon in allen enden der driier riike wedder gheuen schole, vnde de irluchtigeste hochgeboren furste vnde here, here Cristiern koning der driier riike vnse vnde der gemene hensestede priuilegia gnedichliken geconfermeret vnde bestediget hefft, darvme bidden wii juwe gestrengen leue deger andachtigen, dat gii vmme alles guden vnde vnser fruntliken bede willen sulke erscreuen gebergeden gudere vor redelik bergelon vnser borgere vulmechtigen procuratoribus namliken Johanni Arndes, vnser stad geswornen scriuere, vnde Hanse Richardes, vnseme borgere, bringeren desses breues, gudliken willen volgen laten. Dat vordenen wii vmme juwe gestrengen leue, de Gode deme heren zii beualen, alle wege gerne. Screuen vnder vnser stad secrete ame vriidage na sunte Mathei daghe anno lviii.

Consules Lubicensis.

10. 1458 Septbr. 26.

Rådet i Lübeck beder Hr. Oluf Axelssøn (Thott), Lensmand på Visborg, om at udlevere til den lybske Borger Herbord van der Linden en Del Honning og Penge, som han endnu ikke har fået tilbage af, hvad der tilhørte hans afdøde Broder Evert van der Linden i den Holk, som Hr. Oluf tidligere har frataget Skipper Hanneken van dem Berge under Bornholm.

O: Perg. med Spor af 1 brevlukkende Segl. Reg. 12, Gulland 24.

Deme gestrengen heren Oleff Axelsson rittere, houetmanne vnpe Wisborgh, vnseme gunstigen guden vrunde.

Vnse vruntliken grud vnde, wes wii gudes vormogen, touoren. Gestrenghe leue her Oleff, vnse borger Herbord van der Linden, bewiser desses breues, is vor vns gewesen vns gheuen to uorstande, wo dat vnse medeborger Marquard Vincke in deme holke, de juwe leue in tiiden vorleden Hanneken van dem Berge vnder Bornholms ziiden affhendich gemaket hefft, to behoff zines seligen broders Euerdes van der Linden ene last honniges geschep[e]¹ hadde, dar desulffte Herbord twe tunnen

¹ O: geschepat.

wedder aff entfangen hebbe, vnde dar noch van zii to achteren viiff vnde achtentich mark lubesch, so wii des alle van deme erbenomeden Herborde sin berichtet, vnde de ergesechte Marqua[r]d Vincke ok vor vns in vortiden dat clarliken hefft vorrichtet. Bidden vnde begheren hiirvmme deger fruntliken, juwe gestrenge leue desseme sulfften vnseme borgere Herborde van der Linden sodane sines seligen broders nastandich honnich vnde gelt gutliken entrichten, vornogen vnde betalen wille vmme vurder koste vnde theringe to uormidende. Vorschulden wii vmme juwe obgемelte gestrengen leue, de Gode deme heren zii beualen, alle wege gerne. Screuen vnder vn[s]er¹ stad secrete amme dinstedage vor sunte Michaelis dage des ertezengels anno etc. lviii^o.

Consules Lubicensis.

11.

1460 Febr. 9.

Åhus.

Ærkebisp Tuve (Nielsson) af Lund sender til Christiern van Hafn, Lensmand på hans Slot Elleholm, sine Skibsbyggere med Anmodning om at lade dem få, hvad de forlanger af Træ til Ærkebispens Barse.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Christiern van Hafn. Trykt: Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 409.

Dilecto nobis Cristierno van Hagen, aduocato castri nostri Elleholm.

Two Dei gracia archiepiscopus Lundensis, Swecie primas et apostolice sedis legatus.

Premisso nostro fauore. Wii sende nw til tigh wore skibbyggere. Lath them fanghe alt thet, som the pa eske til wor bartzes behoff aff træwerk; fattes tigh borweth, swo køp; wii wille betale, at ther maa komme ende wppa. Item lath hente iiii pund meell i Bro mølle. Item fattes them thiery eller annet, swo scriff hiith till her Pedher Pawelsß; han skal sende tigh thet. Oc forsøme her enchte wti. In Christo vale. Scriptum in castro nostro Aosiensi sabbato septuagesime nostro sub signeto anno domini etc. lx^o.

12.

1460 Decbr. 21.

Bisp Henrik (Stangeberg) af Ribe anbefaler i Brev til Ribe Kapitel Hr. Peder Friis til det ved Hr. Peder Skrivers Død ledige

¹ O: vnder.

Præbende og (Provstiet) i Jelling Syssel og skriver om mange forskellige, som der kan blive Tale om ved Besættelsen af Kannikedømmet, og om Pavestolens Forhold hertil.

Medtaget Papir (Orig.), nu uden Spor af Segl. Top. Saml. C, Ribe Bispearkiv. Trykt: Lindbæk, Pavernes Forh. til Danm. S. 297.

Wenerabilibus in Christo dominis archidiacono totique capitulo ecclesie nostre Ripensis, amicis nostris nobis sincere dilectis.

Henricus Dei gracia episcopus Ripensis.

Sinceram caritatem in domino cum salute. Kiære herre och wenære, oss ær till wethende wordhen, thet herre Pether scriffuer ær død, Gudh hanss siel haffue. Tha haffuer herre Pether Friis haffdh budh till oss om hanss præbendam och personatum i Jelling sysel; ær thet ethers wiliæ, tha welæ wy gierne wndhe hanum et got swar, nar Guth wil, wy komme till ether, eller oc førre effter thy, som i scriffue oss till. Item om canichdomet tha ær oss till wethende wordhen, ath thære ære nogere exspectantes ex parte sedis apostolice; iblant thænum ær herre Andhers Thomesß, ethers skolemester; thog haffuer han accepteret præbendam domini Hartuici Spliidz tamquam de facto vacantem, som han for oss haffuer saffdh etc. Thogh vacerer thetta icke in mense papali, som i wel wethe; thy ære hære gode personere i sticteth, Gudh haffue loff, som ære begærende ath wordhe caniche, som ære Oggi Nielß, wore cancellere, som fuldhe ethers och woers wiliæ effther in hoc, quod supersedit ab exsequuacione gracie sue, och herre Jenss Gøtsß, wore capellan, som och bether therom, och ære the bodhe two tro dandemen och ære got werdh. Item ære och flere stictes børn, bodhe welborne och andhere, som ære Wille Friis, biscop Jeibs broder, Marquord Barfodz søn, Oloff Nielß søn, som Bøffling haffde, Nis Jenß aff Linwid dothers søn, Stages søn mester Jeib och wore frende Pether Henricsß, met andhere, som alle ære in studiis; hwilken ether tycker och gaffnysthe kan wære kirken, at i scriffue oss ther till om, tha giøre wy gierne theri effter ethers [wiliæ, o]ch thysse snarre wy kunne fonghe ethers wiliæ ath wethe, t[hysse bæ]dhere tycker oss thet wære for manghe handh tilfaldz skyld. Item skeep[r thet och swo], at herre Pether Friis præbenda vacerer, tha wn els Mattisß effter ethers radh. Hæreom scriffuer oss domin[o] uiuite et valete. Scriptum in die beati Thome ap[ostoli] etc. lx^o.

Item bestill[er thet swo, at t]hen ghard, som herre Pether bodhe i, thet han icke worder adhe, han ær nw i wndhe madhe, thysseligest om sogneg h then gard i Ippegadhe, eller och wy nøthes till ath forsee [thænu]m till andhere effter retten etc.

13.

1461 Marts 6.

Allested.

Bisp Mogens (Krafse) af Odense meddeler Ærkedegnen Peder (Nielsøn Lodehat) og de øvrige Medlemmer af Ribe Kapitel, — der har tilskrevet ham angående en Del Gods i Vends Herred, som de havde fået til Sikkerhed for et af dem til hans Forgænger Bisp Henneke (Ulfeldt) ydet Lån, men hvoraf de i 2 År ikke har oppebåret Indtægten, — at han vil betale dem de 2 Års Indtægt senest 19. Apr., skønt hele Lånet ikke er blevet anvendt til Stiftets Nytte.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Ribe Stiftskiste 296.

Venerabilibus viris dominis Petro archidiacono ceterisque capitularibus ecclesie Ripensis, amicis nostris dilectis.

Magnus Dei et apostolice sedis gracia episcopus Ottoniensis.

Sincera et amicabile salutacione in domino premissa. Kere wenne, som i nw scriffue oss till met hetherligh man mester Niels Marquardsø, ether metcanick, om een swm penninge, som wor forfather biscop Henneke pie memorie lænte aff ether oc fek ether til forwaringh noghet stichtens gotz i Wentz hæret fore arligh rænte etc., begerende nw aff oss samme rænte, som igeen ær standen i two aar, moghe i withe, at wii haffde well noghet hærwti at sighe met rette, serdelis thy at samme penninge komme icke alle till wor stichtis nytte oc gaffn, som well bewiselicht ær. Togh fore kerligheeth oc wenskap, som wii achte met Guds hielp at haffue met ether, wele wy betale ether the two aars rænte til gothe rethe aff samme swm penninge innen neste fiwrten daghe effter paske nestkommende¹ at seniste. Hærom haffue wii befalet for^{ne} mester Niels ydermere at berette ether hærwti paa wore weghne. Hwar wy kunne wære ether till willia oc wenskap, thet wele wy altiindh gerne gøre. Cum istis [?] in Christo viuite et valet. Scriptum in villa Allistæthe fferia sexta proxima post dominicam reminiscere nostro sub secreto anno domini etc. lxi.

¹ Apr. 19.

1461 Marts 11. *Udtag: Kinch, Ribe Bys Hist. indtil Reformat. S. 350. (Reg. *6268.) Se nedfr. Nr. 15.*

14.

1461 Juli 11.

Cintra.

Kong Alfons (V) af Portugal anbefaler til Kong Christiern dennes Sendebud Persevanten Lolland, der har udmærket sig så meget i Portugisernes Kampe i Afrika mod Maurerne, at Kong Alfons har slået ham til Ridder.

*Perg. (Orig.; nu uden Spor af Segl, og trods Udskriften mulig slet intet Missive, men et åbent Brev); senere brugt som Omslag om et Håndskrift eller en Bog, og med Påskrift på Forsiden med en Hånd fra c. 1500: xviii ørtug byg, viii rwg; i læst byg, j læst rw. Portugal 1. Trykt: Dipl. Chr. I Nr. 105. Reg. *6282.*

S[ereni]ssimo principi Chr. Dei gratia Datie etc. regi, [consanguin]eo fratrique [suo] carissimo.

Serenissimo principi Chr. Dei gratia Datie etc. regi, consanguineo fratrique suo carissimo, Alfonsus Dei gratia Portugallie et Algarbii rex Septeque et Alcazarie in Africa dominus plurimas salutes et prosperitatis incrementum. Jucundissimum nobis fuit audiuisse ex Loland, perseuant serenitatis uestre, uestram, uxoris liberorumque ualitudinem, quem sepe percuntati sumus de regni statu uariisque aliis, quibus domina uestra habundant clarissimaeque sunt, que ille tanto ordine ac copia nobis retulit, ut ipsi oculis cernere ea uideremur. Etsi igitur talem perseuant habeatis, cui merito jam necesse est afficiamini, statuimus tamen etiam laudes alias suas uobis recensere fortasse ignotas, ut magis etiam, si esse potest, eum diligatis. Nam in uariis preliis, que a magnifico comite de Uiana, oppidi nostri Alcazarie in Africa atque exercitus duce, aduersus Mauros gesta fuere, insuper et excursionibus in eorum agros, quibus nostri plures uicos igni dedere, plures depopulati sunt, in quibus non paucos captiuos ceperunt, tantam animi magnitudinem ostendit, ut tanti principis dignum uasallum se fecerit ob eaque magnam laudem meruerit, propter quam, nam de suauissimis moribus, quibus in curia nostra usus est, nihil attinet referre, ut inde ad nos rediit, eum militem creauimus, certiores animi strenuitatisque sue in bello redditi ex litteris dicti comitis plurimisque uiris, qui cum eo simul pugne interfuerunt. Quare rogamus uos, ut eum non tantum fidei causa, pro qua magnis periculis ac laboribus se obicit, non tantum seruicii, quod uobis continuo prestat, sed nostra contemplatione, qui ei non parum afficimur in omnibus, que augmentum, honorem utilitatemque

suam concernent, eum habeatis precipue commendatum, quo intelligat litteras precesque nostras apud vos ualere, quantum nomine uestro ipse nobis prius retulit. Datum in oppido nostro Sintrie xi die iulii anno domini 1461.

¹El rey¹.

Aluarus.

15.

1462 Marts 11.

Bisp Henrik (Stangeberg) af Ribe tilskriver Ærkedegn, Dekan og Kantor i Ribe Kapitel om Vanskeligheder, som han har haft for Kongen og Rigsrådet i Anledning af Stridigheder om Lustrup Mølle og Tarm Mølle og med Hr. Ludvig (Nielsøn Rosenkrantz) om en Fiskegård, og beder Adressaterne om at medvirke til, at han får en Hjælp af Kirkerne til at bestride Udgifterne ved et vedtaget Udbud til Søs til Sommeren.

*O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Ribe Stiftskiste 297. Udtog (med urigtigt År 1461): Kinch, Ribe Bys Hist. indtil Reformat. S. 350. (Reg. *6268.)*

Venerabilibus dominis archidiacono, decano et cantori ecclesie nostre Ripensis conjunctim vel diuisim presentetur, amicis nostris sincere dilectis.

Henricus Dei gracia episcopus Ripensis.

Premisso nostro sincero fauore. Wether, besynderligh gude wennere, thet wy nw lidde premaximas molestationes for war nathughe herre koningh och hanss radh for kirkenss møller skyld och then fiskegardh etc. aff herre Lodwick. Tha haffuer kunghen formienth oss ath bygge Lustrop mølle, førre han sielff kommer thiid, huelket wy miene, ath skøt skeer, och habess oss, ath han stedher oss jo rætt. Item om then laxgardh tha ær thet sath till sannemen ath skilie thæreom, och om Tharm mølle ære neffndh xii gude men ath skilie thæreom vigilia Philippi²; oss habess jo, ath wy nydhe rætt paa thennom alle tree. Item skal thære wrdhe eeth storth wduth till siøss i sommer, och formodhe wy, ath wor nathuge herre koningh wil sielff være thæremet; tha skulle wy giøre thæretill xxx wærende vdhen skibmen, huelket oss ær møghet swarth, och kunne wy thet ey endhe vdhen andhen hie[l]p, och skulde wy anthugh haffde taghet thæreweth, eller wy skulle haffue³ wethet war kirkens forderwelsse, thy ath alle andere prelatere thoge

¹⁻¹ Sagtens egenhændig. ² Apr. 30. ³ O: haffuet.

thæreweth, somme c, somme lx och somme xl och somme etc. Thy nødhes wy till ath bethes thære hielp till, som wy scriffue capitullo till, eller wy skulle sætte wart kirkens gots wdh, huelket wy nødhughe giøre; thy bidde wy ether och hwer wedh segh kierlighe, at i wele bethæncke kirkens bestandelsse och war nødh, thy at i wethe wel war rigdoom, och at i wille wære behiwlpeligh thæretill, ath wy mathe fanghe eeth mөгhe-licht hielp aff kirkern, som wy scriffue om; thy wy kunne thet ey ellers endhe, och taghe andere prelatere hielp bodhe aff theres kirkere och prestere. Bewiiser ether hærei, som war gude troo ær till ether. In Deo viuite et valetе. Scriptum profesto beati Gregorii anno etc. lxii^o nostro sub secreto. Wy haffde gerne sielff taleth till hære canter therom nu i Koldingh; tha haffde wy ey saa mөгhet stwnde till for rigenss ærendes skyldh, som han wel sielff wedh.

16.

1462 Oktbr. 3.

Arensburg.

Johannes (Vatelkane), udvalgt Biskop til Øsel Stift, meddeler Hr. Åge Axelssøn (Thott), at han har sluttet Forlig med sin Medbejler til Stiftet, den tyske Ordens Procurator (Jodocus Hoenstein), således at Brevskriveren skal beholde Stiftet, og at Hr. Åges Tjener Oluf Haldorssøn med sine Ledsagere har hjulpet ham til at nå dette Resultat og sammen med Hr. Oluf og Hr. Erik Axelssønner (Thott's Tjenere og Brevskriverens egne Tjenere erobret et Tårn ved Hapsal, og anmoder Hr. Åge om at overlade ham de ved den Lejlighed tagne Fanger.

Papir med 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Åge Axelssøn Thott¹. Trykt: Liv- Est- Kurländisches Urkundenbuch 1. Abteil. XII Nr. 173.

Dem erbaren vnd gestrengen heren Aagen Axelß rittere, houetmanne up Wartberg, sy[neme be]sundere[n] gunner vnd guten [frunt].

Mit gantzer andachtiger bouelinge mynen fruntliken denst vnd grod vnd allent, wesz ick gudes vormach, stedes touorenn. Erbar vnd gestrenge leue her Aagen, besunder holde gunner vnd gude [frunt], ick do juwir strengicheit begerliken vnd frunt-

¹ Har for Tiden ikke været til at finde; Aftrykket nedfr. har derfor ikke kunnet konfereres med Originalen, så at det mulig indeholder en eller anden Urigtighed.

liken to weten, dat de twistsake, dede twisschen my vnd des dutschen ordens procurator upp dat stichte vnd kercken to Osel wente herto weren gewand, genzliken syn gescheden vnd fruntliken hengelecht vnd vorlikent, so dat ick schal bliuen vredesamlick an dem gedachten stichte vnd kercken sunder vorder wedderstalt vnd ouerual; vnd dat ick gewislick to enem sodanen ende kome, so hebben siick my vorsegelt vor den vorscreuen procurator alle de heren prelaten, de meister vnd syn orde, de ridderscopp der stichte vnd der lande Hargen vnd Wirland vnd de stede Riige, Reual, Darpte vnd Nye Pernow deses gantzen landes to Liiffland vnd my des gegeuen ere vorsegelde breue, darinne se siick setten dorch bede willen des gnanten procuratoris mit dem suluen procurator mede in de sake vor houetlude vnd vorlouer, dat de procurator bynnen kort, alse vor sunte Martens dage¹, schal vnd wil my mit vriem wilkore ouerlaten vnd updragen alle syn recht, dat om up dat stichte vnd kercken von Osel isz gegeuen von dem hilgen stole to Rome, mit ouerantwerdinge alle syner bullen vnd breue, de he darup heuet vorworuen. Vnd in dem dat ick to sodaner sone, vorlikenisse vnd endracht muchte komen, darane hefft my juwir herlich[eit dener] Oloff Haldersß mit syner geselscop truweliken gedenet vnd trost, hulpe vnd bibestant gedan, so dat ick des vtgandes [²juwir herlicheit vnd on allen²] denstliken mit gantzer andacht vnd fruntliken danke. Vnd de sulue Oloff vnd syne geselscop mit hulpe der gestrengen [rit]ter heren Oloffte vnd Ericke Axelß, juwir herlicheit broder, deneren, de se my ock to hulpe sanden, vnd mit den mynen des m[andage]s na assumptionis Marie³ beleden up enen torne na vor Hapsel bolegen somlick des vorscreuen procuratoris volk, dede meneden von dem torne aftowynnende, vnd leden den torne an mit storme vnd wunnen en eer enen haluen dage vnd fan . . . volk, dat daruppe wasz, vnd de houetlude juwir herlicheit vnd erer broder volkes vnd de myne hebben samentlick sodane [gefand]ge gestalt to juwir vnd juwir strengicheit ergnanter broder vnd myner hand, dat wii bii en faren, so vns redelikest duncket syn, vnd vnsz dar fruntlick mogen wimme

¹ Novbr. 11.

²⁻³ *Suppleret efter et kortere, åbent Brev fra samme til samme af 1462 Oktbr. 5 (sstds.; trykt: von Möller, Bidrag till Hallands hist. I. 326, jfr. del ovfr. navnte Aftryk).*

³ Aug. 16.

vordragen. Vnde alszdenne uppe den fangen steit dat fundament myner sake, vnd hebben myn wedderpart gebracht to der vorscreuen sone, vnd myn vnd des stichtes vnd kercken von Osel gedie vnd vordarff darane hanget, so hebbe ick my in dem juwir strengicheit vnd juwer broder gemechtiget vnd my der gefangen angenommen, also ick byn gewesen eyn houet, dem dat orloge heft angedrepen vnd gegulden, vnde bidde juwer herlicheit denstliken mit gantzen otmodigen vlitigen vnd andachtigen beden, dat se angeseen gedye vnd vordarff desses stichtes vnd myner personen vnd ock mede, dat dit stichte nenes orloges mach gewesen, my de gedachten fangen vrie vnd quid to myner hand wille ouerlaten. Wesz ick juwer erbarkeit schal, kan vnd mach wedder to willen, fruntscop vnd denste don, darane schal se my hebben to bedende [als] to erem otmodigen frunde vnd cappellane vnd my in allen dyngen gutwillich hebben vnd fynden. Vnd bidde my [des] mit den allirersten to scriuende eyn fruntlick antwort von juwer herlicheit, der ick vorder fruntliken bidde, dat se dorch myner bede willen dem vorscreuen Oloffte vnd syner geselscop gunstich willen wesen vnd forderlick, dat ick vnd alle fruntscop, trost, hulpe vnd bibestant my gescheen vnd gedan stedes wil nach alle mynem vermoge tegen juwe strengicheit vnd de ore, wur on des to donde worde, gerne vordenen vnd gutwillich vorschulden, de God [mote vristen] vnd sparen lange gesunt in ewiger wolfart. Gescreuen [to] Arnsborg am auende Dionisii im lxii jare vnder my[neme sig]nete.

Johannes electus
der kercken Osel.

17.

1463 Oktbr. 27.

Oldenburg.

Grev Gert af Oldenburg og Delmenhorst beder sin Broder Kongen om at hjælpe hans Tjener Hinricus Utteske — der har et Penge-Mellemværende med nogle Rådmænd og Borgere i Stralsund, men er blevet kastet i Fængsel i Byen og ingen Nytte har haft af en af Bispen af Schwerin, der af Parterne er valgt til Voldgiftsmand, fældet Dom — ved at anholde Byens Borgere i sine Riger, indtil der vederfares H. U. Ret.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Reg. 13, Oldenburg 1 f.

Deme irluchtigesten hochgebornn ffursten vnde heren, heren Cristiernn to Dennemerken, Sweden, Norwegen etc. koninge, to

Sleßwig hertogen, to Stormeren etc., Oldenborch vnd Delmenhorst greuen, myneme gnedigen leuen heren vnde brodere.

Broderlike leue myt myneme willighen denste touorn. Irluchtigeste hochgebaren fforste, gnedighe leue here vnd broder, juwen gnaden beghere ik fruntliken weten, wo desse jeghenwardighe Hinricus Vttske, myn dener, ene marlike myt itliken in deme rade tom Sunde vnd ok myt welken borgeren darsulues to donde vnde to vorderende hedde van drepliken summen geldes, so ik vorstan hebbe, eme andrepende, dar em ane nyn recht noch redelicheyt wedderuaren en mochte, vnd alsedan hebbe ik ene also mynen denere an den vorscreuende rad tom Sunde vaken vorscreuen desseme suluen Hinrike van den eren rechtes to behelpen vnd to bestellen, vnd myne gutliken scriffte eme daran nitches behelpen en mochten, vnd eme fforder grote gewalt, homöd vnd auerdaet ghedan, ene gefanghen vnd in torne ghesat vnde geholden hebben in erere vengnisse, so juwere gnade desse sulueste erbenomede Hinricus wol fforder muntliken berichtende werdet. Fforder so hefft de sulue vilgenante Hinricus nu in natiiden de suluen sine sake vor erere beyder parten gewilkorden richtere deme bisscoppe to Swerin, so ze an ene sunder jenigherleye wedderkament geuulbordet hebben, so ik vorsta, in deme rechte gewonnen heft, dat eme ouer vorholden wert vnd to nynen redelicheyde gekamen en kan, dat my nicht wol to willen en is etc. Hiirvme irluchtigeste fforste, leue here vnd brodere, bidde ik juwe gnade sere vruntliken deme vorbenomeden Hinrike Vtesken in sodaneme sineme rechte vme myner vlitighen bede vnde leue willen bistendich vnd behulprik wesen vnd eme de gnanten vame Sunde vpholen vnd touen willen laten in juwen landen vnde gebeden, so langhe eme recht vnde redelicheit van en wedderuare. Wil ik alletiid gerne vme juwe gnade, de Gode almechtich gesund vnd frolik to langhen tiiden sii beualen, fruntliken vordenen. Screuen to Oldenborch ame auende der apostole Symonis vnde Jude vndere myneme ingesegel anno etc. lxiii.

Gherd to Oldenborgh vnde
Delmenhorst greue.

18.

1464 Jan. 21.

Borgemestre og Rådmand i Lübeck beder Kong Christiern om at udstede et Lejdebrev for Staden Kölns Sendebud til det Møde,

der skal holdes i Hamburg 24. Juni mellem Kong (Edvard IV) af England og Hansestæderne.

*Perg. med Rester af 1 brevlukkende Segl: Lübecks store Sigil. Hansestæderne A, Perg. Trykt: Dipl. Chr. I Nr. 118. Reg. *6415.*

Deme irluchtigesten hochgeborn fursten vnde heren, heren Cristiern der riike Dennemarken, Sweden vnde Norwegen, der Wende vnde Gotten koninghe, hertogen to Sleßwiik, greuen to Holsten, Stormaren, Oldenborg vnde Delmenhorst, vnnseme gnedighen leuen heren.

Beredicheid vnnes fruntliken denstes mit vormogen alles guden. Irluchtigeste hochgeborn furste, gnedighe leue here, so also denne twisschen deme irluchtigesten hochgeborn fursten vnde heren, heren koninghe van Engelande vnde den gemenen hensesteden ene dachfart bynnen Hamborg edder vnser stad vppe sunte Johannes baptisten dagh zinere gebord to midden-sommere negest komende to holdende ys vorramet, vnde weret nu sake, dat sulke vorramede dachfart enen sekeren vortgank kregge vnde an beyden ziiden to holdende beleuet wurde, en twiuelen wii nicht, vnse vrunde de rad to Colne ere merkliken radessendeboden dar denne ock tor stede hebbende wurde dergeliken. Vnde also denne juwe grotmogende vnde furstlike herlicheit etlike tosage to den van Colne vormenet to hebbende, darvme bidden wii juwe koningliken maiestad degere andachtigen, gii der van Colne radessendeboden vnde den eren, de sulke erscreuen dachfart vorsokende werden, zeker velich geleide gnedichliken in der besten wiise to vnde aff vnde vppe deme daghe gheuen vnde vns dat bii desseme vnseme jegenwardighen vorsegelt to ereme besten senden willen. Dat vordenen wii vmme juwe grotmogenden herlicheit alle wege willichliken, kennet God, de juwe koningliken grotmogendeheid spare vnde beware in salicheiden lange wolgogende. Screuen vnder vnser stad ingesegel ame daghe sunte Agneten anno etc. lxxiii^o.

Borgermestere vnde
radmanne der stad Lubeke.

19.

(1464¹) Apr. 8.

Lübeck.

Peter Langejohann klager udførlig til Hr. Eggert Frille over Hans Snedker (i Assens), der har understukket et Brev fra Peter

¹ Under dette År er Brevet trykt i Jahrb. des Vereins f. meklenburg. Gesch. XXXVI. 95; jfr. sstds. S. 64 (om Tiden, da Peter Langejohann flygtede fra Wismar), 82—83.

*Langejohann til Hr. Eggert, og over Hans Meyger og omtaler til-
lige sit Forhold til Hertug (Henrik) af Mecklenburg og til Rådet
og Menigheden i Wismar.*

*Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Eggert
Frille. Trykt: Jahrb. des Vereins f. mecklenburg. Gesch. XXXVI. 95. Reg. *6425.*

Deme erwerdeghen gestrenghen riddere her Eggert Vrillen
vruntliken geschreuen.

Vruntliken grote to vorn. Leue her Eggert Vrille, besun-
derghe gude vrunt, ik du juwer leue gutliken weten, dat en tu
my quam vmme sunte Mertens dach¹ vten vnde brochte my
enen bref, den juwe erwerdicheit hadde vtgesant van Hans
Snidkers wegghen, wente Hans Sniddeker haddene eneme an-
deren dan, de ene my doen scholde. Do ik den bref gelesen
hadde, do vragede ik deme, dene my dede, wer he kortliken
wedder wech wolde. Do sede he my: des anderen daghes.
Desulue want ok jo to Assense, also my berichtet is. Des schref
ik juwer leue darvp vnde sende em den breff des suluen auendes
in sine herberge, dar se beide to hus weren. Aldus is my in
kort to wetende worden, dat he den bref heft vndertagen, dar
he wol wes vmme wert were. Deit he jw dat, so dorf ik my
des nicht tuten, wes he my gedan heft. Dat gi dat wusten vor
war, wo he hir gelt van my krech, vnde wo he hir sede, wat
he jw al geuen vnde gelauet hadde vnde juwer husvruwen, des
en loue gi nummer mer. Myt siner schalkheit, dat to lank to
schriuede were, heft he gemaket, dat ik van den mynen wiken
moste van walt wegghen, wente he sik vlech by dejennen, dede
my den vnwillen makeden in vortiden myt vnseme gnedegen
heren van Mekelenborch, dat jw en dels wol witlik is, vnde
sint myne egene kumpen des rades. Ik wolde dar wene tu jw
sent hebben, de jw al dink scholde berichtet hebben, des ik jw
altomale nicht schriuen en kan. He heft my so ouele handelt
myt siner schalkheit; darvmme leue her Eggert, latet em jo
nicht beholden. Ik en mach nicht auer em clagen, ok clage
ik nicht, men dat ik it jw witlik du also eneme guden vrunde,
wente he heft my also gedan myt den anderen schelken, dat
ik nv heren vnde stede to neten mut, schal ik wedder kamen
by dat myne. Ik hebbe my vorbaden vor vnseme gnedegen
heren vnde vor den steden to lik vnde rechte. Ik bun vnder-

¹ C. Noubr. 11.

wilen by myme gnedeghen [*heren*] van Mekelenborch [*ghewesen*]; de heft my myt mynen sons vnde vnsen guderen veleget vnde leidet, so verne sin gebede is, vnde sine gnade wil my vordeginghen to lik vnde rechte, vnde ok de stede. Myt der menheit tor Wismer bun ik van Gades gnaden wol ens, den schelt nicht vp my, men in deme rade etlike, de it my doen van oldeme quaden hate, des juwe leue noch wol tor warde kamen schal, oft Got wil. Leue her Eggert, aldus heb ic jw en clene schreue[*n*] van den beddermanne Snideker. Nv wil ik jw en clene schriuen van Hans Meygere, wo de by my dede vnde dan heft. In den tiden, also Hans Meyger wedder to lande quam, do quam he tu my in myn hus tor Wismer. Do sede ik em, dat sin broder in Got vorstoruen were, vnde vragede em, wor he [*so*] lange weset hadde, wente it were en mene ruchte weset in den riken, dat he vorstoruen were. Ok was Hermen Meiger seleger dechnisse hir tor Wismer vnde sede it vor war, dat he enkede tidinghe darvan hadde, dat he dot were. Aldus sede ik do Hanse, dat ik maninghe dan hadde sines vorstoruen broders wife, wo he it darvme holden wolde. Do sede he [*my*], wes ik darby gedan hadde, dat wolde he so mechtich holden, oft he it suluen dan had[*de*], vnde stunt aldinges wol to vreden vnde dankede my vruntliken. Do gaf ik em sin gelt vnde slet ene vruntliken van my. Do dat geschen was, do gink he myt my vor de borgermester vnde vorlet sines broder wif vnde eren eruen aller maninghe vnde tusprake quit, leddich vnde los van des erf gudes wegghen vnde wolde dar nicht mer vp saken vnde vorlet my des geliken vnde vordroch my des ok gensliken in jegenwerdicheit der borgermester. Dat leten do de borgermester schriuen in der stat buk in jegenwardicheit Hans Meygers; dat wil ik noch bewisen myt der stat buk vnde myt den borgermesteren. Darmede slete wy vns vruntliken. So hebbe ik sodde[*r*] vorvaren, dat em Hans Sniddeker breue sende vnde let ene tu sik esschen, vnde hebben myt vorsate vnde schalkheit alsulke vpsate gemaket tegen my. It hadde sik wol gebort, do Hans Meiger Hans Sniddeker dar anlangede, dat he bodeschop by my hat hadde, ik wolde ene wol van schaden holden hebben. Aldus leue her Eggert, so hebbet se erer schalkheit beyde gebuket, vnde bidde jw vruntliken vme redde-licheit vnde ere willen, dat gi em jo nicht en laten den beiden schelken. Se weren wert, da me se to der stupe sluge. Se hebben my ouel handelt. Sit Gade almechtich beualen. Got

spare jw lange sunt. Geschreuen to Lubeke viii dage na paschen.

Peter Langejohan, juwe denre.

20. (1464¹) før Oktbr. 1 (?).

(*Tord Filippusson Bonde*) tilråder en unævnt (*Hr. Gustaf Karlsson Gumsehufvud* eller *Hr. Eggert Krummedige*?²) at slutte sig til Kong Karl (*Knutsson*) og aldeles ikke til Bisp Kertil (*Karlsson Vasa af Linköping*).

[*Orig. ukendt.*] A: samtidig Afskrift med Overskrift: [Item scriffuer her Thord] Bondæ thetta ydermere i sit breff. Medtaget Papirshalvark, indeholdende Afskrifter på den ene Side af Nr. 22 og 23, på den anden Side af Nr. 24 og 21 og af nærværende Brudstykke, og med Efterskrift: [Thiisse iii b]reff sendæ her Eggert Kromedike self myn herræ. Sverige A, Pap. — Aa: 2 Afskrifter i Langebeks Dipl. under 1464 Decbr. 13, tagne af Hygom på en Tid, da Forlægget var bedre bevaret end nu; det i [] satte er suppleret derfra.

Item radher jek ether fulkommeligæ [ath giwe ether in til ko]ning Karl, oc at i wochten ether for theres deytingen, som thetta rege[ment hawe begynt, oc] at i altz enchtæ lathen ether til biscop [her?] Ketild.

21. (1464³) Oktbr. 1. Stockholm.

(*Gustaf Karlsson Gumsehufvud*) tilråder (*Hr. Eggert Krummedige*) at komme til Stockholm.

[*Orig. ukendt.*] A: samtidig Afskrift med Overskrift: Gostau K[aro]li ad dominum Eggardum Krummedike, cum qua [domini Thord]onis Bonde Phil[ippi?] Medtaget Papirshalvark, se ovfr. Nr. 20. Sverige A, Pap. — Aa: 2 Afskrifter i Langebeks Dipl. under 1464 Decbr. 13, tagne af Hygom på en Tid, da Forlægget var bedre bevaret end nu; det i [] satte er suppleret derfra.

[Wenlig helsen altiid forsendt] . . . Gudh. Kere swager oc sønderligæ godhe wen, jek [hauer talit] made, som i hawe mik tilscreffuet oc tiltroet, [oc vden i ether, dha]

¹ Om Året se den efterfølgende Note.

² Den kun ufuldstændig bevarede Overskrift til Nr. 21 nedfr. synes naturligst at måtte forstås således, at nærværende er Brudstykke af et Brev til Hr. Gustaf Karlsson, der mulig selv meddeler det til Hr. Eggert Krummedige som Efterskrift til sit Brev til denne af 1464 1. Oktbr.

³ Året fremgår af Årene for de øvrige Breve, der findes afskrevne på det samme Papir.

hobes mik, at ether deytingen skal myghet thes [bæther wordhe. Thi bether jek ether oc fulkom]meligæ radher, at i sætiæ ether strax i een lidhen ja[cht oc smider [!] tiltælis¹ oc] swo framdelis hiid til Stocholm, oc kunne i icke komme [ther vthen] wel baade nogh vpaa thenne sidhen. Ok kan Magnus [Rawelssen oc] ether alle erende ydermere berættæ, som i mwe fulkommeligæ [tro. Oc hwar jek kan wæ]re ether til wilghe, thet wil jek gernæ gøre. Ex Holmis [feria 2da post Michaelis].

22. (1464²) Novbr. 12. Stockholm.

(*Gustaf Karlsson Gumsehufvud*) meddeler (*Kong Christiern*), at han rimeligvis vil blive nødt til at hylde Kong Karl (*Knutsson*), og at han også trues af Ærkebispens (*Jöns Bengtsson Oxenstjerna af Upsala*) og dennes Venner, der beskylder ham for at have op-hidset Kong Christiern mod Ærkebispens og ligeledes for at have sat Splid mellem Christiern og den svenske Almue, og erklærer, at hvis han havde tilstrækkelig Proviant, vilde han ikke forlade Slottet (*Stäke*).

[*Orig. ukendt.*] Samtidig Afskrift med Overskrift: Aliqui articuli litterarum domino regi per dominum Gostauum [Karoli] ass[criptarum]. Medtaget Papirshalvark, se ovfr. Nr. 20. Sverige A, Pap. Trykt: Styffe, Bidrag till Skandinaviens hist. III Nr. 75. Reg. *6458.

Jek frychter, at jek kan icke lengæ vntwighe then hyllning, mantzskab ok thienistæ, som koning Karl er oc hauer wærit oftæ aff mik begærend[e o]k besønderligæ æn idagh i her Birgæ Trulles, her Jehan Christiernsß oc mange flere dannementz nerwærelsæ, oc swor han om wor herres dødh, at han wil giwe Dalekarllene ok andre bønder macht ower mit liff oc gotz. Oc vpaa then annen sidhe wordher jek saare trwghet oc vntsagd aff erkebiscopen oc hans wener for thet, at ether nadhe skal hawe beræt for hanom, at jek framfore allæ, entigen Swenske eller Danske, skal hawe ether nathe rad oc welet hans forderff oc aagrep, som hanom skedhe, huilket mik hobes til Gudh oc ethers nades retwisæ oc troer, at i achtæ mik bæ[the]re løn for myn tro tienistæ, jek hauer bewist mik vti i mangæ made i

¹ o: til Tælie?

² Året fremgår, foruden af Indholdet, af Årene for de øvrige Breve, der findes afskrevne på det samme Papir.

stor . . . fare, oc [for] then store skadhe ok kostnet, jek hauer hafft for ether nades skyld skyndæ mik swodan forderff vpaa for engen myn brøthe. Oc for sw[odan] forderff, som the gaa mik effter, oc for mi[t] liffs fare tha wil jek nyw dannemen til swadant aff at weriæ effter myn formwæ, ok skal Gudh kenne, at jek er swarligæ nød til aff lang tiid, som ether nathe wel weth, at jek skulle [?] sætiæ mik imod them. The føre mik oc nw eet rychtæ vpaa bland landet oc [sighæ], at jek skal hawe stemplet ont imellom ether oc ether nades almo-ghe her i righet, paa thet at koning Karl skuldæ komme hiid igen, som han nw er, huilken jek hauer tilforen affwart oc wil æn thesligest gore met hand oc mwnd, swo at hwo mik thet tillægger, skal mik thet ower liwghe som engen danneman. Item thet wedh swo Gudh, at hadhe jek spisning, swo at jek kunnæ holde thet slottet til ether nades hand, tha wildæ jek ickæ forladet. Ex Holmis crastino Martini.

23.

(1464¹) Novbr. 26.

Upsala.

Ærkebisp (Jöns Bengtsson Oxenstjerna) af Upsala tilskriver Hr. Gustaf Karlsson (Gumsehufvud), Birger Trolle og Johan Kristiernsson (Vasa) angående sin Tilbagekomst til Sverige og Forholdene her og vedkender sig nogle Ytringer, som han skal have brugt om Hr. Gustaf Karlsson.

[Orig. ukendt.] A: samtidig Afskrift med Overskrift: Littera domini archiepiscopi Vpsalensis dominis Gostauo Karoli, Birgero Trulle et Johanni Cristierni scripta. Medtaget Papirshalvark, se ovfr. Nr. 20. Sverige A, Pap. Trykt (ufuldstændig): Styffe, Bidrag till Skandnaviens hist. III Nr. 76. — Aa: 2 Afskrifter i Langebeks Dipl. under 1464 Novbr. 26 og Decbr. 13, tagne af Hygom på en Tid, da Forlægget var bedre bevaret end nu; det i [] satte er suppleret derfra.

Præmissis nostris dileccione et salute. Kere wener, som i scriffue, at epterthi at wi ære nyligæ inkompnæ, tha begære i at widæ, om wi ha[ffue] noger breff eller befalning til ether etc., tha mwghen i widæ, at oss er enchte et ord eller breff, ok som i scriwen, at rychte gaar, at noger owilghe sk[al s] . . . opriisæ her i righet, Gudh forlade them thenne owilghæ oc d[røwelsæ etc.] vt in littera. Gudh gawet, at then gothe herræ koning Karl æ bewiist s[eg i th]e ærendæ,

¹ Med Året forholder det sig som med Året for det foregående Nummer.

ther wore wener s[c]re[ffue ept] friiith, sæmiæ oc kerlech [vi anners] vnderwiisdæ, som wi bewisæ kunnæ. [alt . . . befinnet for] sant, at alt, hwat wi kunnæ gøre [oc radhe til menæ Sweriges in]byggeres bestæ oc bestand, thet welie [wi altiid . . . gøre, szaa frampt thet] wi ok wore wener mwæ nydæ thet [met friiith], tha wele wi oc wore wener hwercke[n annen oss] bekymræ. Scriptum Vpsalie crastino Kathe[rine].

Item som i, her Gøstaff, scriwen i then inneluchtæ sc[riff om thet, wi skulde] hawe saght oc kynnet for almoghen om ether, [tha staa wi thet fuld]kommeliggæ til, thet wi thet baadhe saght oc screffu[it hawe, forthi wi hawe] wore tilstander, ther her Erik Nypertz oc oss the [ærende berætt hawe]. Hawe i os swo ganget epter, swo forlade ether [thet Gudh].

24.

1464 Decbr. 13.

Stockholm.

Kong Karl af Sverige meddeler Hr. Johan Oxæ, at Ærkebisp Jøns (Bengtsson Oxenstjerna) har bevæget Bisp Kertil (Karlsson Vasa af Linköping) med hele hans Slægt til at gøre Oprør, men kun til deres egen, ikke til Kong Christierns Fordel, og at han (Brevskriveren) har udsendt Hr. Bo Karlsson (Dyre 3: Bonde) mod dem, og anmoder om, at de, hvis nogen af dem flygter til Danmark, må blive modtagne, som sådanne Forrædere fortjener, og om, at det må blive holdt, som lovedes ham, da de Danske forlod (Stockholm Slot), da han i modsat Fald vil falde ind i Skåne.

[Orig. ukendt.] A: samtidig Afskrift. Medtaget Papirshalvark, se ovfr. Nr. 20. Sverige A, Pap. Trykt: Styffe, Bidrag till Skandinaviens hist. III Nr. 77 (det i [] satte er for største Delen suppleret herfra eller ved Gisning). Reg. *6464. — Aa: 2 Afskrifter i Langebeks Dipl., tagne af Hygom på en Tid, da Forlægget var en Del bedre bevaret end nu.

Erligh oc welboren man her Jehan Oxæ, houitzman paa Ørekrogh.

Karolus Dei gracia Suecie, Noruegie Gotorumque rex.

Post salutem. Wider, kere her Jehan, at then forrædhære erchebiscop Jønis, som koning Cristiern slept hawer, thervpaa at han skulde forderffuæ oss, hauer forwent biscop Keld meth all sit slecht, swo at the hawe [al]le sett sik imod oss oc meentæ oss at forderffue, thok hwerken koning Cristiern eller noghen annen till gaffns eller frommæ, vden at the wildæ herræ them selffuæ oc theres slæchtæ efter them. Ok hawe thæ

redhet alt landet igønnom til vp i Roden owen Vpsale oc welet forwent wore kere almoghe fran os oc til them; tha hawe alle wore kere almoghe swaret them swo, at the wele engen lydhe vden os, ok therfore hawe wi nw vtsentt her Bo Karlsþ meth eet tall folk aff wore godhe men oc thienere, ok . . . han alle-redhe meth thet vi^m bønder forsamplede enchtæ vden mellom Vpsale oc her dagh meere til hannom, oc ære alle Dalekarllenæ, Helsinga oc Gestringæ alle weyen, swo at os hobes, at the kommæ innen faa daghe, ok wiliom lade ræt[he] the forrædhere swo vt, som the forthient hawe baathe aff os oc koning Cristiern . . . fallæ nw saare til føyghe, æn wi sættæ aldri offtere tro til them. Skeer thet s[wo, at] noghen aff them kan her vntslæppæ oc komme til Danmark, tha flyer thet swo, at [the] ok wordhe the[r]¹ swo vntfonghne oc ræt-tedhe, som swodan forrædhere bør at gøres; thi at thet war oc er then høygstæ sak oc skyld, the os tillagd hawe oc meth bekert for wor kere almoghe, ther the meenttæ at wendhe then fran os meth, at wi swodan dæytingen meth ether giordhe aff Danmark ok lode ether swo fare hædhen. Wi bethia ether, at i swo bestille meth flere gothe men, at os wordher holdet, som sommæ aff ether her fran os skildes; ok wistæ wi for sant, at the icke willæ holdet os, tha wildæ wi meth thetta sammæ vthudh strax lade draghe in til Scaane, thi at allæ wore kere almoghe ere ther fullwilligæ til at een tiidh at gaa ther swo i gønnom oc gøre swadan een ændhe meth danske men, at them icke skal offtere lystæ at føræ kriigh oc orlogh vpaa Sweri[ge]. Kere her Jeh[an] ket swar igen vfortøffrit, hwar wi fuldk[omme]ligæ m[wæ withæ] at rættæ os effter. In Christo valete. Scriptum i wor stad Stoc[holm] sancte Lucie [²dagh vnder²] vort signet anno etc. lxiiii.

25.

1465 Maj 10.

Bollerup.

Barbara (Torkelsdatter) Brahe (Stig Olufssøn Krognos's Enke) beder sin »Svoger« (Rigskansleren) Keld Nielssøn (Algudsen) om ikke at forurette hende ved at give Hr. Torbern (Bentssøn) Bille Brev på hendes Gods, da hun er villig til give »dem« det Gods, de bør have.

¹ A: thet.

²⁻² Således den ene Tekst af Aa; mangler i A.

O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Keld Nielsson Alguksen.

Hederligh man ok velbyrdh Keldh Nielsþ, forstonder poo Haresbwrgh, sendes thette breff. Detur hec.

Venligh ok kerligh hilssen tilforen sendh met Gwdh. Kære swogher, [*er*]¹ megh sawdh, ath i hawæ gywet her Torbern Billæ breff poæ myth gotzs, ath hand skal delæ met megh; ær thet swo i sanyng, tha vidhæ i vel, ath megh sker vredh, effterthy ath i vidhæ, ath jæch er owerbwdigh ath foø them thet gotzs, som them bør ath rethæ ath hawæ, som jæch hawer offthæ sawdh edher. Thy hober megh, ath nor thet kommer for dannæmen, tha fyns thet swo, ath i gøre megh vredh, ath i gywæ hanwm breff therpoo. Kære swogher, gøer swo imodh megh i thee ærendhæ, som i villæ sellwæ hawæ, om thet gwllæ edher poo. Hermet befaler jegh edher Gwdh. Screwet i Bolrop then fredaw nesth effter dominica jubilate Deo anno domini etc. lxquinto.

Barbara Bradesdotter.

26.

1465 Septbr. 7.

Stege.

Laurens Axelssøn (Thott) meddeler sin Svigerinde Fru Erme-gård (Eggertsdatter Frille, Philippus Axelssøn Thotts Enke), at han og (hans Hustru) Karine (Eriksdotter Nipertz) er raske, takker hende for de modtagne Penge, beder hende om at sende Resten inden Jul, da han trænger stærkt til dem, og lover at meddele Nyheder fra Gulland fra Hr. Iver (Axelsøn Thott), når hans Svend kommer tilbage derfra.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Philippus Axelssøn Thott.

Hedherligh quinne och welburdigh frwe Ermegardh, min kære søsther, kerlige komende thetta breff.

Brodherligh kerlighedh altidh tylforn skreffuen met Gwdh. Kære søsther, mwe i widhe, ath jegh och Karine ære karske och swnde, almektigste Gwdh wnde migh thet samme tyl ether at spørre och tyl alle minne wenner. Item kære søsther, tacker jegh ether ganske kerlige for the penninge, som i migh nw sendhe, helst fordi the gøres migh nw ganske wel behøff. Och fremdelis kære søsther, bether jegh ether ganske kerlige. thet i

¹ O: ath.

wel gøre och fly migh the andre penninge, ighen sta, inden jul. Min swen Clemen er paa Gullandh hoss min broder her Iffuer; nar Gudh wyl, han ighen kommer, tha wyl jegh skriffue edher tyl, huadh tiende jegh for tædhen met hannom, och i tha sende migh for^{ne} penninge met hannom. Thet wedh Gudh saa wel, ath jegh nødight wille saa snarth wmaghet ether met them, kwnne jegh haffuet fordragh; thi jegh er i storth burgh komen och i stor gial, huicket jegh seenth och sille aff kommer vthen met ethers hielp och andre minne weners, som jegh lidher goth tyl; thi kære søsther, rammer mith beste i alle modhe heri, som min godhe tro er tyl ether, och jegh altidh gerne forskylle wyl. Kære søster, om then annen swm penninge, ighen stor, wyl jegh altidh lidhe ethers kære fadhers rodh, huadh han rodher migh. och flere minne weness; ther wyl jegh altidh gerne gøre effther. Icke mere, men Karine ladher ether sie manghe m godhe netther. Jegh beffaler ether Gudh och jomffrv Marie. Skreffuet paa Steghe war frve afften natiuitatis vndher mith indseigle lxquinto etc.

Laurens Axelsß,
reddere.

27.

(1466¹) Febr. 10.

Sjöboda.

Gustaf Karlsson (Gumsehufvud) tilskriver Hr. Åge Axelsson (Thott), hvem han desværre ikke traf i Går i Jönköping, om et Mellemværende, som han har med Hr. Åges Hustru Fru Merete (Datter af Bengt Uddsson af Vinstorpa-Slægten) angående en Gård, og hvorom han har talt med hendes Broder Hr. Staffan Bengtsson, og udtaler Ønsket om et Giftermål med Fru Beate (Iversdatter Thott, Trued Pederssøn Galens Enke).

O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Åge Axelsson Thott.

¹ Om Brevets År se Alexandra Skoglund, *De yngre Axelssönernas förbindelser med Sverige 1441—1487* S. 245—46; til, hvad dér er anført, kan føjes, at Beate (Iversdatter Thott), der ifølge Brevet må være Enke, blev gift 2. Gang (med Arvid Trolle, der overlevede hende) 1466 21. Septbr. (anf. St. S. 109—10), medens hun endnu 1458 7. Marts ikke var gift med sin første Mand (Weibull, *Dipl. dioec. Lund. III Nr. 384*), og at det efter den Måde, hvorpå Brevet omtaler Kong Karl, kan anses for utvivlsomt, at han da har opholdt sig i Sverige, hvortil han først kom tilbage i August 1464 (jfr. Styffe, *Bidrag till Skandinav. hist. III S. CLXIII*).

Ærlegh ok wælbaren man her Ake Axulsþ riddher ok hōwidsman oppa Wardberg kærlega sendes thetta breff.

Wenleka ok kærlegha helssa altiid fforscriffna met Gudh. Moghe [i] wita, kære her Ake ok ssynnerleke godhe wen, at jak kom i gar tiil Jønekøping nakot effther, at i ware affridne, ok hadhe jak ganska gerna warit tiil ordha met idher ffor mang ærendhe skwl, ther jak idher ey nw tiilscriffua kan. Men jak fformodhar, at her Staffan Benktsþ haffuer wæl beret ffor idher, hwro han ok jak wwrddhom tiil enss nw i Wadstena om hans modhers margongaffuer ok theslikes om ten gardhen, som idher kæra hwstrv ffrw Mærettha loffuade mik at widherleggia ffor nokra hennes medhegift. Item kære her Ake, kan thet ffinnas i ssannidh, ssom her Staffan mik nw berethe, at then mædhegift widherlades idher ekki aff Benkt Odhsþ retthe eget gooþ, hans ffædherne, mōdherne eller hans kōpagooþ, tha haffuer jak therffore met retthæ ingen [ff]yllist¹ at kreffuia. Hermet beffeller jak idher alzmekttiik Gudh ok jomffrv Maria, ok hwar jak kan wara idher ok idher wener tiil willia ok kærlek, thet gør jak alltiidh gerna. Ok effther thet at Gud haffuer nw ssa hardeleka plagat [mik], at mik ær ffra fallit badhe hwstrv ok barn, Gudh teris ssæl nadhe, tha hadhe her Staffan ok jak i ssist nokor ordh om idher brodherdotther ffrw Beatha; theslikes haffuer ok konwgh Karl ok fflere wener rath mik at røra ssa-dana ærendhe; nw effther thet at jak ey kan komma nokot bwdh tiil her Iwar, ssom nw belæghet ær, tektes idher therffore, kære herre Ake, at giffua then godha qwinna nokoth hemleka tiil kenna om ssadanna ærendhe, ok at i wille mik thet tiilscriffua nokot ssa nær, hwareffther jak matthe mik rettha, tha fforskylar jak thet gerna met idher. A[l]t thet, jak idher herom ssa ytherleka tiilscriffuar ok ffwlkommeleke wæl tiiltroor, thet gør jak i en godh menigh ok ffor godh gammal wenskap ok sswagherskap skwldh, ssom wi ok wara wener tiilssamman hafft haffwa. Scriffuit i mit gooþ Ssiøboda sancte Skolasstisse dag wndher mit insegle.

Gøstaf Karlsþ,
riddher.

28.

1466 Juni 10.

Tørrning.

Benedikt v. Ahlefeldt ønsker sin »Fader« Hr. Eggert Frille Held på hans forehavende Rejse og takker ham for meddeltte gode Tidender.

¹ O: ssyllist.

O: Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver Eggert Frille.

Deme gestrengen¹ riittere vnde heren, heren Eggard Ffriitlen, houedmanne vppe Hintzegauel, syneme besunderge leuen vadere vnde guden ffrunde, dandum.

Vrundliken denst mid vermogen alles guden touoren. Besunderge leue vadere, alse gii denne scriuen, dat gii na deme willen Godes ime dage ofte twen gedencken vth to reysende, God allemechtich geue, dat id juwer leue geluckegen wol moge en hând ghan nach juweme begere, vnde mid gesundheyt vnde wolmacht mogen wedder bii de hand komen etc. Sus leue vader, gedancke ick juw sere hochliken, dat gi my sodaner guden tidinge, de my sere leff synd to horende, hebben benalet, so ick my darvth vorhope, dat alle dingk nach deme willen Godes moge to ener guden eenynge vnde gelympe komen. Mochte ick ichteswilke gude tydinge irfaren, de juw mochten behegelik wesen to horende, dar wolde ick nene tyd ofte bodeschup ane sparen, sunder juwer leue de ame geliken so benalen. Nicht mere, men alletid ouer my bedende alse ouer juwen gudwilligen leuen sone vnde frvnd. Gode deme heren zid friisck, zalich vnde gesund mid juwer leuen husfrouwen vnde ingesynde to langen tiden wolmogende beualen. Screuen to Dorninge ame dingesdage in den achtedagen de[s] hilligen lichammes anno lxvi^o vnder myneme ingesegel.

Benedictus to Dorninge.
van Aleuelde

29.

1466 Juni 21.

(Riga) meddeler Hr. Åge Axelssøn (Thott), der har klaget over Skipper Herman Reyneman, at denne ikke er i Byen og ikke har været dér siden sidste Høst, men at hvis han kommer dér, skal Sagen blive forelagt gode Mænd til Afgørelse, hvorfor Byen har taget det Gods, han har dér, i Forvaring, og beder Hr. Åge om at opsætte Sagen og ikke tilføje den uskyldige Købmand Skade for Skipperens Tilbagekomst.

O: Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl (Byen Rigas). Privatarkiver, Åge Axelssøn Thott. Udtog: Hans. Urkundenbuch IX Nr. 288.

¹ O: gegestrengen.

Deme strengen rittere vnde erbaren manne heren Ake Axelsson, houetmanne tho Wardeberghe, vnseme besunderen gunnere vnde guden vrunde, mit allir erbarheit.

Vnsen bereden guden willen in steder behechlicheit vnde, wes wii gudes vormogen, touoren. Erbare strenge leue here Ake, besondere gunnere vnde gude vrundt, wii hebben der ersamen heren van Lubeke breue mit ingelechten copien des irluchtigesten hochgeboren ffursten vnde heren, heren Cristiernne koninges to Dennemarken, Sweden, Norwegen etc. breues¹ vnde ok juwes² vnde dergeliken ock der ersamen heren van Dantczke breue³ mit ener ingelechten copien juwes breues van wegen schippere here Hermen Reynemans gutliken entfangen, lesende wol vornomen, de denne juwe vnde der juwen gudere solle beschediget hebben. Erbare leue here Ake, wii solden wal den vorschreuen schippere vnderichten; sÛst is hee hiir nÛ nicht tor stede mit vns vnde hefft ok sint der tiidt, dat hee van hir segellede ime negesten vorgangen herueste, also de geschichte zin gescheen, hir ny geweset vnde vns ock ny enen breff deßhaluen benalet. Vnde dat hee siick also tegen juwe erbarheit vnde de juwen bewiset heuet vnde ensodanne gedan, dat is vns sere gantz van herten leet, kennet Godt de here, wente ensodanne mit vnseme willen, medeweten, vulbort edder beuele nicht gescheen is, hee ock in vnser noch in vnser stadt zaken, hodesschoppen effte weruen nicht is uthgesandt, sunder in sineme egenne orbor vnde profite geliick anderen schipperen, de tor zeewart vmme ffracht vnde neringe segellen, vnde wii ock mit juwer erbaren herlicheit vnde de juwen nicht anders dan leue vnde gude ffruntschopp enweten, so wii dat ock vnlanges juweme brodere here Erike Axelsson, de vns darvan schreff, hebben schriftliken benalet. Wil God, de suluige schipper hiir wedder tor stede komende wert, so willen wii ene gerne vnderichten vnde darto hebben, hefft hee juw vnde den juwen worane to kort effte vngelick gedan, dat geliick vnde redelick wandell na erkantnisse guder manne darvor gescheen solle, effte rechtes deßhaluen nicht willen vÛrwesen, darumme wii hiir an sine gudere hir up desse tiidt mit vns wesende vor-

¹ Af 1466 Marts 31, trykt *Urkunden-Buch der Stadt Lübeck XI Nr. 50.*

² Af 1465 Novbr. 12, trykt *Urkunden-Buch der Stadt Lübeck X Nr. 683, Hans. Urkundenbuch IX Nr. 218 og Liv- Est- Kurländisches Urkundenbuch 1. Abteil. XII Nr. 360.*

³ Af 1466 Maj 2, *Udtag i Hans. Urkundenbuch IX Nr. 267.*

waringe gedan hebben etc. Worumme erbare leue here Ake, bidden wii juwe herlicheit andachtigen, so wii vlitigest sollen vnde mogen, de zaken in guder gedult bestan wille¹ laten, also ok dat de vnschuldige koppmanne deþhaluen vmbeschediget bliue beth to des schipperen weddertokumpst. Wes wii in den zaken tome besten gudes don konen, willen wii mit alleme vlite gerne vntwyuelhaftigen gutliken vnde boreet vns inne bewisen. Gode almechtigh juwe herlicheit wii gesundt lange wolmogende beuelen. Schreuen vnder vnseme secrete ame sonauende negest vor Johannis baptiste natiuitatis anno domini etc. lxvi^{to}.

30.

1466 Juni 21.

Rådet i Riga meddeler Rådet i Lübeck i Anledning af Kong Christierns og Åge Axelssøn (Thott)'s Breve, at Skipper Herman Reyneman ikke har været i Riga siden sidste Esterår, at hvad han har gjort, ikke er sket med Rådets Vidende eller Vilje, at det, hvis han kommer tilbage, vil bevæge ham til at underkaste sig en Kendelse af gode Mænd i Sagen mellem ham og Hr. Åge, og at det har beslaglagt hans Gods i Byen, og beder derfor Lübeck om at anmode Hr. Åge om at opsætte Sagen til Skipperens Tilbagekomst og om, hvis denne kommer til Lübeck, at bevæge ham til at stille Hr. Åge tilfreds.

A: samtidig Afskrift på Papir. Bilag til: Privatarkiver Perg., Thott 1466 ²⁰/₁ (nedfr. Nr. 31). — L: Trykt: Urkunden-Buch der Stadt Lübeck XI Nr. 93 efter Orig. i Lübeck.² Udtog: Hans. Urkundenbuch IX Nr. 287 og Liv- Est- Kurländisches Urkundenbuch 1. Abteil. XII Nr. 401, ligeledes efter Orig. i Lübeck.

(²Unsen fruntliken grut unde, wes wy gudes vormogen, stedes tovo^{rn}.²) Vorsichtigen leuen heren, gunner vnde vrunde, juwer ersamheid breff mit den ingelechten copien des irluchtigesten hochgeboren fursten vnde heren, heren Cristiern der riike Dennemarken, Sweden, Norwegen etc. koninges vnde des strengen here Ake Axelssen ritters³ van wegen her Hermen Reynemans hebben wii gudliken entfangen, lesende wol vernomen. Vnde also gii denne, leuen heren, in deme suluigen breue rorende bidden, wii den genanten schippere Hermen Reyneman in den saken sollen vnderrichten etc., hegeren wii

¹ O gentager: bestan. ²⁻² Således L; A: Ersamen.

³ Om Datum for Kongens og Hr. Åges Breve se ovfr. S. 33 Note 1 og 2.

juwer ersamheid gudliken to vornemen, dat de genante schip-
 pere Hermen nu hir mit vns tor stede nicht en is, so juw
 dat villichte wol witlik zin mach, vnde heft ok sint dere tiid,
 dat he van hir segelde ime negesten vorgangen herueste, also
 de geschichte zin gescheen, darvan¹ gii vns schriuen², hir ny
 geweset is [!] vnde vns ok ny breff deþhaluen heuet benalet.
 Vnde dat he sick also bewiset vnde ensodan gedan hefft, dat is
 vns sere gantz van herten leet, kennet God de here, wante
 ensodan mit vnseme willen, medeweten, vulbord edder beuele
 nicht is gescheen, he ok in vnser noch in vnser stad saken,
 bodeschoppen ofte weruen nicht vthgesand is, sunder in zineme
 egen orbore vnde profiite gelijk anderen schipperen; de tor
 zewart vmme fracht vnde neringhe segellen, vnde wii ok mit
 deme erbaren strengen her Aken vnde den zinen nicht anders
 dan leue vnde gude fruntschopp enweten, so wii dat vnlanges
 zineme brodere her Erike Axelssen, de vns dar ock van schreff,
 schriff[t]liken hebben benalet. Wil God, desuluige schippere hir
 wedder tor stede komende werd, so willen wii en gerne vnder-
 richten vnde darto hebben, hefft he deme erbenomeden her
 Aken vnde den zinen worane to kort efte vngelik gedan, dat
 gelijk vnde redelik wandel na irkantznisse guder manne darvor
 gescheen solle, edder rechtens deþhaluen nicht willen vorwesen,
 darvme wii hiir an zine gudere vppe desse tiid hir mit vns
 wesende vorwaringe gedan hebben etc. Worumme ersamen
 leuen heren, (³guden vrunde³) bidden wii juwe ersamheide
 andachtigen, gii dorch dat gemene beste gudliken an den ge-
 dachten her Aken vorscriuen willen, zine herlicheit de saken
 wille fruntliken in guder gedult laten bestân, also dat de
 vnschuldige kopman deþhaluen vmbeschediget bliue beth⁴ des
 schipperen wedderkumpst⁵, so vorberort is. Vnde weret⁶, leuen
 heren, dat de suluige schipper mit zineme schepe to juw vor
 de Trauene edder sust anders dar komende wurde, bidden wii
 juwe leue, gii denne den schipperen gudliken vnderorientende
 vnde so to hebbende, dat de erscreuen her Ake mit den zinen
 der sake haluen vorder vnclagaftich moge bliuen, also wii dat
 ock in geliker wiise den ersamen heren to Dantziike nu hebben

¹ L: darvor. ² L: schreven.

³⁻⁵ *Således L: mangler i A.* ⁴ A tilføjer: to.

⁵ *Således L: A: weddertokumpst.*

⁶ A tilføjer: ok.

benalet, oft he dar vore de Wessel (wedder ¹) komende wurde, juw, leuen heren, gudliken hirinne dorch dat gemene beste to bewisende vnde (dit ¹) mit den ersten an her Aken wedder to vorscriuende vnde dussen vnsen bebunden breff² eme ok to benalende vnde vns juwe schriftlick antwerde van eme wedder to benalende. Vorschulden wii (³umme juwe ersamheide gerne, de God mote bewaren to langen tiden gesundt, nach unsem vormoge³). Screuen (⁴under unsem secret⁴) ame sonnauende negest vor⁵ Johannis baptisten⁶ anno (domini¹) etc. lxsexto.

Consules Rigenses ⁷consulibus Lubicensibus⁷.

31.

1466 Juli 20.

*Borgmestre og Rådmand i Lübeck meddeler Hr. Åge Axels-
søn (Thott), at de efter hans Anmodning har skrevet til Rådet i
Riga, sender ham Afskrift af det Svar, de har fået derfra, og
beder ham om i Overensstemmelse hermed at lade Sagen hvile
foreløbig.*

*O: Perg. med Rester af 1 brevlukkende Segl: Lübecks Sekret. Privatarki-
ver Perg., Thott. Udtag: Hans. Urkundenbuch IX Nr. 299. — L: Trykt: Ur-
kunden-Buch der Stadt Lübeck XI Nr. 119 efter Koncept i Lübeck.*

⁸Deme gestrengen hern Ake Axelssen rittere, vnnseme be-
sunderen guden vrunde.

Vnsen vruntliken grud vnde, wes wii gudes vermogen, touoren.⁸ Gestreng here, besondere gude gunner, wii hebben na juweme beghere gescreuen⁹ den ersamen vnsen frunden, deme rade to¹⁰ Riige, in der besten wiise vnde darto en copien juwes¹¹ gnedigen heren koninges vnde juwes breues¹² dergeliken gesant, darvpp ze vns wedderumme vor eyn antworde hebben benalet, des wii juw ware auescrifftte hiirinne versloten zenden¹³, de gii lesende woll werden vornemende. Worumme bidden wii juwe gestreng leue deger andachtigen, gii vmme des ghemenen be-

¹ Således L; mangler i A. ² Ovfr. Nr. 29.

³⁻³ Således L; A: etc. ⁴⁻⁴ Således L; mangler i A.

⁵ A tilføjer: sunte. ⁶ A tilføjer: dage.

⁷⁻⁷ L: Den — raedtmannen der stadt Lubeke, unsen u. s. w.

⁸⁻⁸ L: Domino Ake Axelssone milite.

⁹ Mangler i L. ¹⁰ L indskyder: der. ¹¹ O indskyder: breues.

¹² Om Datum for Kongens og Hr. Åges Breve se ovfr. S. 33 Note 1 og 2.

¹³ Se ovfr. Nr. 30.

sten willen desse zake na beghere der van¹ Riige gutliken anstan² laten willen. Dat vordenen wii vmme juwe gestrenge leue vnde de juwen alle wege gerne. Vnde wes ze desser vnser fruntliker bede mogen geneten, des beghere wii juwe gudlike bescreuen antworde mit den ersten. Gode deme heren sii juwe gestrenge leue beualen. ³Screuen vnder vnser stad secrete ame sondage vor³ Marie Magdalene anno etc. lxvi^o.

⁴Borgermestere vnde radmanne der stad Lubeke⁴.

32.

1466 Aug. 7.

Hvolgård.

(*Bisp Peder Nielsøn Lodehat af Ribe*) anbefaler i Brev til *Jens Gummessøn Dekan, Thomas Lange Kantor og Kapitlet i Ribe Peder Henrikssøn til en ved Dødsfald ledig Plads (i Kapitlet?) og beder om, at Mester Lage må blive betragtet som nærværende, skønt han har været fraværende sammen med Bispen ved et Møde i København.*

Medtaget Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Top. Saml. C, Ribe Bispearkiv.

[V]enerabilibus viris dominis Johanni Gummonis decano, Thome Langhe cantori totique capitulo ecclesie nostre Ripensis, amicis nostris sincere dilectis.⁵

.....
 Premisso nostro sincero fauore. Wether, kiære
 er døet, Gudh hans seell haffue. Thy bethe w . . .
 thenne breffuisere her Pether Henricsþ in locum
 eius in stimus ipsum benedingungum. Lather han-
 nom nydhe then thienist at, som [han] giorde [b]othe biscop
 Henric oc oss giord haffuer oc dafflighe giør som en dandeman.
 Thet wele wii gierne forskyldte met ether, i huelke mathe wii
 kunne. Item hwarelunde mester Jens regeret segh nw i Kiø-
 pinghaffuen, oc om andere ærinde, hware thet segh nw thære
 forløbet haffuer, kand mester Laghe berette ether. Item bethe
 wii ether gierne, at i vnde mester Laghe presenciam in ista
 absentia, forthy ther hathe dogh burdh at wære en aff capittell

¹ L indskyder: der. ² L: anseen.

³⁻³ L: etc. Datum dominica ante. ⁴⁻⁴ Mangler i L.

⁵ Et Stykke længere nede på Bagsiden er tilføjet med en Hånd fra det 16. Århundrede: Episcopi Petri humanissimum [?].

in tali dieta. Lather hannom icke vngialde, thet han haffuer wærett hoos oss. In Christo valetē. Ex curia nostra Holgardh feria quinta ante Laurencii martiris nostro sub sigillo anno domini etc lxvi^o.

33.

1466 Aug. 23.

Horsens.

Bisp Peder (Nielssøn Lodehat) af Ribe beder efter Kongens Anmodning den udvalgte Dekan i Ribe Thomas Lange og hele Kapitlet sstds. om, at Hr. Otte Nielssøn må få Kantoriet.

O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Ribe Stiftskiste 311.

Venerabili viro domino Thome Langhe, electo in decanum ecclesie Ripensis, totique capitulo Ripensi, nobis sincere dilectis. Petrus Dei gracia episcopus Ripensis.

Premisso nostro sincero fauore. Wether, kiære herrer oc wenner, at war nadughe herre haffuer bedet, at wii skulde wære behielpeligh till, at her Ottæ Nielsþ motte faa cantoriam, som wii formothe, hans nathe haffuer oc skriffuit ether till. Thy bethe wii gerne for hannom thet handerstæ, wii kunne worde ther hørd till, quia vtilis est persona promociōe digna, et fuerat et est semper responsalis pro ecclesia et capitulo. Oc thycker oss raadh wære, at i ladhe hannom nydhe at war nadughe herres bøn for flære saghe skyld, som i skule faa at wethe, nar Guth will, wii findes. In Christo¹ valetē. Ex Horsnes vigilia beati Bartolomei apostoli nostro sub sigillo anno domini etc. lxvi^o.

34.

1466 Septbr. 21.

Volstrup.

Bisp Peder (Nielssøn Lodehat) af Ribe beder Thomas Lange Dekan, Jep Vind Kantor og Kapitlet i Ribe om at gøre en Ende på Claus's Ærinder og ikke opsætte dem, som de har ønsket.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Top. Saml. C, Ribe Bispearkiv.

Venerabilibus viris dominis Thome Langhe decano, Jacobo Wyndh cantori totique capitulo ecclesie nostre cathedralis Ripensis, amicis nostris sincere dilectis.

¹ O: Christo.

Petrus Dei gracia episcopus Ripensis.

Premisso nostro sincero fauore. Kiære wennere oc herrer, som i skriffue oss till om Clauses ærindhe, at the skulde vpstande saa lenghe, till wii findhes, tha bethe wii ether gierne, at i giøre thære en endhe vpa for saghe skyld, som thenne breffuiser her Hennecke kand berette ether. Kiære herrer, giører hervdi, som war gothe troo er till ether alle sammen. Thet wele wii althiid gierne forskyldte met ether; lather oss nythe, at wii haffue althiide fuld ethers wilie effther. In Christo valet. Ex curia nostra Olstrop ipso die beati Mathei apostoli et ewangeliste nostro sub secreto anno domini etc. lxvi^o.

35.

(1466¹) Oktbr. 4.

Nyköping.

Gustaf Karlsson (Gumsehufvud) beder Fru Merete (Bengtsdotter af Vinstorpa-Slægten), Hr. Åge Axelssøn (Thott)'s Hustru, om at tage vel mod hans Bejlen til hendes Datter Ingeborg, så at denne modtager det Guld, som han nu sender hende, som en Fæstensgave.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Åge Axelssøn Thott. Trykt i nyere »Oversættelse«: Mollerup og Meidell, Bille-Ættens Hist. I. 253.

Ærligh och welbördagh ffrv Mæritha, her Ake Axelsons hustrv, kærligha sændes thetta breff.

Wenligh och kærligh hilse altidh fførsænd met Gud. Kære syster och synnerligh gode wen, som jach fformodher, tha lather her Ake Axelß idher wel fforstaa, huru hans brødher her Eric, her Yffuer, her Laurens Axelsoner och jach haffwom honom tilscreffueth om idher kære dotter jumffrv Ingeborge etc. Kære syster, jach bidher idher kærliga, at i wile wara mich wælwelyogh i thet ærende, och at i wilen sa flydh, at ffor^{de} idher kære dotter wil annama thet gwl, som jach henne nw sændher met idher brodher her Staffphan, ffor eth fæsningaffæe och for en kærligh gaffwo. Ær idher thet til wilia, tha skal med Gudz hielp idher, henne eller nagra idher wener thet alrich fortykya. Hærom bewiser idher, kære syster, som min kærligh tro ær bade til her Ake och til idher. Hærmet befeller jach idher

¹ Om Brevets År se Alexandra Skoglund, *De yngre Axelssönernas förbindelser med Sverige 1441—1487* S. 246 (også Mollerup i *Bille-Ættens Hist. I. 253* henfører uden Betænkning Brevet til 1466).

alzmæctog Gudh. Screffuet i Nycøpin lløgedagin næsth epter sancte Michaelis dag vndher mith incigle.

Gøtzstaff Karlß,
ridder.

36. (1466¹) Oktbr. 6. Nyköping.

Sten Sture meddeler Hr. Åge Axelssøn (Thott), at han ved det sidste Møde i Kalmar har talt med Hr. Iver Axelssøn (Thott) og Hr. Eggert Frille om et Giftermål mellem sig og Hr. Åges Datter Ingeborg, men at Hr. Iver og Hr. Eggert, da Hr. Gustaf (Karls-son Gumsehufvud) også har bejlet til Ingeborg, har svaret, at hun ikke kunde ægte Brevskriveren, fordi denne tidligere havde fæstet hendes afdøde Slægtning Agnete, — en Antagelse, som han dog senere har erfaret, er urigtig, hvorfor han nu fremfører sit Frieri for Hr. Åge selv.

*Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl og samtidig Påtegning bagpå: Her Erik Axelß, her Sten Stu[re]. Privatarkiver, Åge Axelssøn Thott. Trykt: von Möller, Bidrag till Hallands hist. I. 328. Reg. *6594.*

Nobili viro ac strenuo domino Akoni Absolonis militi et capitaneo castris Wordberg², amico suo scincerissimo, detur hec.

Myne ødmywka och kærlighe helsa nw och altiid tilforen sænth met Gudh. Kære hær Aake, synnerlich godhe wen, tacker jach idher kærlighe och idher kære hustrv for then store kærlech och willia, som i myn brodher och flere myne wener beuist haffua; Gudh giffua, ath jach matte leffua then tiid, jach matte thet met idher och flere idher wener kærlica forskulla. Maa i wetha, kære hær Aake, ath wppa then tiid ærchibiscopin aff Skane, hær Yffuar Axelson, hær Eggierth Friitle och flere gode men aff Danmark ware nw siisth forsamlade i Calmarn, tha rörde jach noghra ærinde for hær Yffuar och hær Eggierth om idher kære dotter jomfrv Inghiborgh. Tha swarede hær Yffuar och hær Eggierd saa, ath ware thet saa saka, ath jach wille folfølgie thet taal, tha hadde i giffuith them ther folmakt oppa ath stadfæste thet ærinde wppa idher wegne; tha badh jach hær Yffuar om eth beradh saa længhi, ath jach hadde haftt myt budh til koning Karl, och jach hadde komet til tals

¹ Om dette og det følgende Brevs År jfr. Styffe, Bidrag till Skandinaviens hist. III S. CLXXXIII.

² Rettet fra: Falchinbergh.

met flere myne wener i Nykiøping. Thess forinnan kom hær Gøtzstaff i taal met hær Eric Axelsþ och badh honnom, ath han skulla forwærffua hans bætze i thet forsc^{ne} ærinde til hær Yffuar och hær Eggierth, hwilkit han och saa giorde; och therfore gaffue the myk eth swar therwppa och sagde, ath thet matte ecke wara, forthy ath jach hadde fæsth then godhe jomfrv tilforen jomfrv Agnete, hwas siæl Gudh haffua. Mæn thogh haffuer jach besport myk met gode fornwmstoghe men therom, och haffua the myk saa sagt, ath ware thet Gutz forsyn och idher och then gode jomfrvs och flere weners willia, tha wara thet ecke moth the helghe kyrkens lagh och ræt. Ty kære hær Aake, bedher jach idher kærlica, thet i wille wæl giøra och biwde myk idher willia till, hwad idher tycker ware hærom; ær thet Gutz forsyn och idher tillatelse och wellia, tha wil jach thet gerna ytermere folfølgie. Kære hær Ake, haffuer the hellghe trefalligheth thet forseeth, tha skullin i wetha i san-nindhin, ath jach skal henne fornøghe met morghangaffuor, saa ath met Gutz hiælp i skullin lathe idher wæl athnøghe, och ware idher, idher kære hustrv och henne och bægger idhra wener til kærlech och wellia thet ytyrste, jach forma, och wara idher for en son, saa længhi jach leffuar. Kære hær Ake, wille i wæll giøra och biwde myk eth ænkkit swar hæroppa, ath jach maa wetha, hwaræpter jach skal myk rætte; thet ær myn ødmywka och kærlica bøn til idher. Jach befaler ider liiff och siæl the helghe trefallighet och ridder sancto Yrian. Scriptum Nykiøpingh die beati Eskilli episcopi proprio sub sigillo.

Sten
Stwre, ridder.

37.

(1466¹) Oktbr. 6.

Nykøping.

Sten Sture tilskriver Fru Merete (Bengtsdotter af Vinstorpa-Slægten, Hr. Åge Axelssøn (Thott's Hustru) et Brev af samme Indhold som hans Brev af samme Dag til hendes Mand (Nr. 36) angående sit Frieri til deres Datter Ingeborg og beder Fru Merete om at tale hans Sag hos Hr. Åge.

*O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Åge Axelssøn Thott. Trykt: Styffe, Bidrag till Skandinaviens hist. III Nr. 84. Reg. *6593.*

¹ Om Brevets År jfr. ovfr. S. 40 Note 1.

Ærlich och wælborne quinne frw Mærete oppa Wordberg¹, sin kære synnerligh godhe wen, sændes thetta breff.

Myne odmywka och kærligha helsa nw och altiid met Gudh forscriffuen. Tacker jach idher kærlica, kære frw Mærete, synnerlich godhe wen, for all kærelech, æro och dygd, som i myn brodher och myk beuisth haffua; Gudh wnne myk then dagh leffua, ath jach matte thet kærlighe forskulle. Fframedelis kære frw Mærete, maa i wetha, ath jach haffuer scriffuit her Ake eth breff til, ludinde² with eth sinne met thette hær, saa at wppa then tiid her Yffuar Axelson, her Eggierth Friille och flere gode men aff Danmark ware forsamlade i Calmarn, tha rörde jach noghra ærinde for her Yffuar och her Eggiert om idher kære dotter jomfrv Ingiborgh; tha swarade the myk saa, at war thet saka, ath jach wille folfølgie thet taal, tha hadde her Aake giffuit them folmakt theroppa ath stadfæste thet ærinde wppa hans wegne. Thernæst beddes jach eth beradh aff them, saa længhi jach hadde hafft myt bwdh til koning Karl, och jach hadde komit til tals met flere myne wener i Nykiøpingh. Hærforinnan kom her Gøtzstaff i taal met her Eric Axelsø och badh honnom, ath han skulla gaa hans budh til her Yffuar och her Eggiert om thetta forsc^{ne} ærinde, huilket han och giorde; och therefore gaffuo the myk eth swar theroppa och sagde, ath thet matte ecke ware, æpter thet ath jach hadde fæst then gode jomfrv tilforen jomfrv Agnete, huas siæl Gudh haffua. Mæn thogh besporde jach myk met manghe gode fornwmstighe wise men therom, och haffua the myk saa sagt, ath ware thet Gutz forsyn och her Akes, idhra, hænnis och flere weners willia och samptyckia, tha ware thet ecke moth the helghe kyrkene lagh eller ræth, æpter thet ath jach hadde ecke ytermere wmgænggelse met henne, æn jach hadde. Ty kære frw Mærete, bedher jach idher kærlica, thet i wille wæl giøra och lathe idher samptyckia och willia til om thetta forsc^{ne} ærinde; ær thet Gutz tilfølgelse och forsyn och idhra och idhra weners samptyckia och tillatelse, tha wil jach thet gerna ytermere folfølgie. Fframedelis kære frw Mærete, synderlich gode wen, haffuer jach och en kærlica høn til idher, thet i wille wæl giøra och mødhe idher for myne skul at foruærffua myt bæste til her Ake met idhra tillatelse i thetta forsc^{ne} ærinde, huilket jach altiid gerna och kærlighe forskulla wil æpter myn tyrstste formogha. Kære frw Mærete,

¹ Rettet fra: Falkenberg.

² O: ludindinde.

haffuer the helghe trefallighet thetta førsteeth, tha skullin i befinne i sannindhin, ath jach skal wara ider och idhra wener til kärlech och willia thet ytrste, jach forma, oc wara idher for en son, saa længgi jach leffuer. Jach befaler idher Gudh, jomfrv Maria och alt himmerikes hærskap. Scriptum Nykiøpingh die beati Eskilli episcopi proprio sub sigillo.

Sten
Stwre, ridder.

38.

1467 Febr. 1.

M[almø].

Jens Brygger, Rådmand i Malmø, meddeler Hr. Åge Axelssøn (Thott), at han efter hans Anmodning har modtaget et Skøde, som han nu sender ham, og at en Gård, for hvilken Hr. Åge har nævnt en Pris af 300 Mark, ikke vil kunne fås for dette Beløb.

Papir med et Hul forneden og utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Åge Axelssøn Thott. Trykt: Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV Nr. 103.

Erligh ok velbyrdigh man her Aghe Axelsß ridder ok høwitzman po Vordbergh.

Min ydmiwghe helse met vor herre altiðh forescreuen. Mwe i vidhe, kere herre, at som i mik tilscreffwe vm thet skøde at anama po eders vegne, hwilkit jak ok swo giort hauer, ok sender jak eder nw skøethningebreffwit met eder tiænere Niels Olsß. Haffwe wii thet i sine artikle forvareth thet bezste, ther wii kwnde, som i nw fonge at høre. Item vm Stenckils gardh, som i screffwe vm iii^c mr., the draghe ther eckie nær till; kwnde thet komme po iiiii^c mr. eller v^c, at i biwde Per Dunck ok mik thervm till, hwat wii po eders vegne therinnen gøre skule, entinge till eller fra, thervm lader oss eder vilie fonge at vndersta thet snarest, ther i kunne. Item mwe i vidhe, at thetta ær lengden ok breedhen po garden, som klosteret tilhørde: først aff sønner ok i nør malende mellem bade stræthen holder han sexsinstiwege alne; item nordhen til i breedhen ær han xxxiiii alne mellem badhe steenhwsin, port-rwmmith methrækneth; item synnen till fra steenhwisit ok swo in til gaathen til Syndreport alne. Ther var eder tiænere Nis Olsß hoss, tha thet [Eckie m]jeer po thenne tiidh; men Gud befaler jak eder ewin-

nelig[e]. Ex M dominica sexagesime meo sub sigillo
 lxseptimo. Jens bryggere, radhman
 i Malmøe.

39.

1467 Decbr. 4.

Sejlstrup.

Bisp Jep (Friis) af Børglum meddeler Hr. Eggert Frille, at han vil søge ved Fastelavns Tid at skaffe Hr. Eggerts Datter Fru Ermegård 200 Mark, hvorom Kongen har tilskrevet ham, men at han endnu intet har oppebåret af Skatten, som Befolkningen er ganske uvillig til at udgive, samt beder i Anledning af Joachim Bjørnssøn (Bjørn)'s Død Hr. Eggert om at tale hans Broder Hr. Anders Friis's Bedste.

*Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Eggert Frille. Brudstykke: Danske Mag. 3. R. III. 252. (Reg. *6650.)*

Strennuo militi ac domino Eggardo Fryllæ, sincero nostro amico, detur hec.

Jacobus Dei gracia episcopus Burglanensis.

Sinceram dileccionem in domino cum salute. Widhe ma i, kære her Eggerd, sondherlige gudhe wen, ath wor nadhige here konning skreff oss till ðm ii^c mark danskæ penninghe, ether dotther frue Ermegard skulle haffue. Nw ma i widhe, ath wii en ey haffue thaget vp aff skatten; tha wille wii toeg arbeyth theræfther, ath hwn skall fonghe thennem till gudhe rethe vm fastelawens tydh¹, om thet sa ær, ath wii kunne fonghe thennem. Folket thet ær gantz truckhard; wii skulle haffe fulstoer plas medh thennem, for wii skulle fonghen till gudhe redhe aff thennem; tha wille wii gøre wort bestæ thertill. Item ock haffe wii spord, ath Jachum Bornß ær doed, hwes sæll Gudh haffue; bedhe wii ether, ath i tale wor brodher Anders Friis hans bestæ, søm wii tro ether till, ock hans gudhe tro ock till ether ær. Ock ære i æn wort sleyt aff gammelt byrd sa neer, som i thet self will kennes; forthi hører ether ath widhe alle wort bestæ, som wii tro ether till, ock wii gierne will forthiene medh ether. Scriptum Segelstrop anno domini etc. lxvii in die sancte Barbare virginis nostro sub sigillo. Item thet erendh om her Anders thet settæ wii till ether, ðm ether sa thocker, ath i tale ther hans bestæ, som i well widhe. Ihem thermedh skriffuer oss nw strax till, thet forstæ i konne, hwad som ther kan wordhe aff heller ey.

¹ 1468 c. Febr. 25—Marts 1.

40. (1467¹) Decbr. 19. Hindsgavl.

Bisp Mogens (Krafse) af Odense meddeler Hr. Eggert Frille i Anledning af Breve, som han har fået fra Kongen og Hr. Eggert angående Penge, som Erik Sture skylder Hr. Eggerts Datter (Erme-gård), at han endnu intet har oppebåret af Landehjælpen, men så snart han har opkrævet tilstrækkeligt af den, gerne vil betale hende, og at hvis hun ikke vil vente så længe, må hun lade Kongen indmane Erik Sture, hvad Bispens dog fraråder.

A: Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Eggert Frille. — Aa: samtidig Afskrift på Papir, vistnok med Eggert Frilles Hånd, se nærværende Samlings 1. Bind Nr. 45. Sstds.

Strennuo viro domino Eggardo Fritle militi in Vrberck, amico nostro speciali.

Magnus Dei et apostolice sedis gracia episcopus Ottoniensis.

Sincera et amicabile salutacione in domino premissa. Kere her Eggerd, synderlig godhe ween, wii finge her idagh wor nathige herres breff oc ethert, ludende om the penninge, som Erick Stwre ær ether dother skyldig etc. Therom mwe i widhe, at wii haue een enchtet wpboret aff thenne landhehelp; will ether dother bidhe therefter, swo lenge wii kunne fonge ther swo meghit wp aff, som then swm ær, hwn haue skall, tha wille wii gerne, som wii førre haue sagd bodhe ether oc henne, gjøre thet bestæ, oss tilstonder at gjøre therwdi, oc ladhe henne fonge thøm thet snarest, wii kunne thøm vdkreffue, oc the aller første penninge, theraff komme kunne, oc før een nogre andre, som han hauer forwiisdh oss. Will ether dotter thenne tidh icke forbidhe, tha mwe i eller hwn scriffue oss thette till, at wii fremdeles mwe scriffue wor nathige herre thet till, at han lather Erick Stwre strax indkomme oc holde thet, han loffuit hauer. Wille i, at ether dother skal fonge sinæ penninge vden vwilghe bodhe pa ethre wegne oc hennes, tha radhe wii ether oc henne, at i forbidhe swo langh tidh, som wi kunne ladhe indkreffue swo monge penninge aff thenne landhehelp; well mwe i manæ Erick indh oc haue vwilghe, icke fonger ether dather forthii sinæ penninge. In Christo valete. Scriptum in castro Hindzegawell sabbato proximo ante sancti Thome nostro sub signeto.

¹ At Året er 1467, ses ved en Sammenligning med nærværende Samlings 1. Bind Nr. 45.

41. (1467 efter Decbr. 25¹.)

(*Fru Ermegård Eggertsdatter Frille*) anmoder Erik Sture om straks at betale enten i Penge eller i Klæde 548¹/₂ Mark, som han endnu skylder hende, og hvorfor hun hidtil har undladt at indmæne ham, da Kongen har lovet, at Bispfen af Fyn skulde betale Pengene af Landehjælpen, eller også om at holde Indlager i Henshold til sit Brev.

Koncept på Papir med Eggert Frilles Hånd, skrevet bagpå en udateret Koncept til et åbent Brev udstedt af Eggert Frille og Johan Frille »etc.« til Johan vamme Hagen, Ærkedegne i Ribe.

Kiere Erik Sture, som tw wel wetzst, at thu haffuer loffuit mik for en swm penninge oc gafft tyt breff thervppa ludende som thenne vtscriff her innelucht, myn nadige herre scriff mik til i jaar for jwl², at bispfen aff Fyn skulle strax giffue mik them aff then hielp, som hans nade skulle haffue aff Fyn. For hans nades tilscriffuelse haffuer jeg vntt tigh eet swighen thervppa hertil vthen maning, oc haffuer thet giord mek stor skade, oc stander ennw ighen vj^c mr. ij mr. minus; them kan jegh engelunne lenger byde. Thii bether jeg tigh, at thu strax sender mik for^{de} sum penninge til stede, som tyt breff lyuder, met myt eget bud, eller kom strax ind oc holt tyt breff, som en danneswen bør at gøre, swo framt som thu wilt gjøre thin ære rætt, eller thet wil sies tig effter, som ther tilbør.

Længere nede på Siden: som jeg swo strax wisselige haffde formodhet mik at fangh[e].

Endnu længere nede: inen wor³ [frwe] dag assumpcionis¹ nestkomende. Kiere Erik frænde, effterthii klede er nw wel falt vdi Haffn, wilt thu tha betale mik klede therefore, tha send mik thet til Siøholm innen xiiii dage, swo møget, thet jegh haffuer fult for for^{de} sum penninge, om thu kant prøue, thet er til tacke giord, eller send mik for^{de} sum penninge til stede, som tyt breff luder, innen wor fr[we] dag assu[m]pcionis, som kalles førremere wor frwe dagen⁴, eller holt tyt breff, som en danneswen bør at gjøre, eller thet wil sies tig effter. Bether jeg tyt bescriffne swar hervppa met thette budh.

¹ Jfr. nedfr. Note 2.

² Her menes utvivlsomt Kongens Brev til Eggert Frille af 1467 Novbr. 26 (nærværende Samlings 1. Bind Nr. 45) eller et Brev af samme Indhold til Fru Ermegård selv.

³ Herefter, men atter overstreget: sancti Olai (o: 1468 Juli 29).

⁴ 1468 Aug. 15.

42.

1468 Febr. 1.

Noseby.

Erik Ottesson (Rosenkrantz) meddeler Hr. Eggert Frille, at Afsendelsen af det Kongebrev, hvorover Hr. Eggert beklager sig, er sket uden Kongens Vidende og Vilje, og at hverken Brevskriveren eller Kansleren da var hos Kongen, men at det skyldes »hin galne Mester Niels's Digt«, og at denne har sendt lignende Breve til andre, samt beretter Nyheder fra Sverige.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Eggert Frille. Brudstykke i nyere »Oversættelse«: Hist. Tidsskr. 5. R. V. 44.

Nobili viro ac strennuo militi domino Egardo Frilde, amico suo speciali.

Amicabilem salutacionem in domino. Vether, kiere her Egerd, sindherlich gode ven, jech haffuer ethert breff vel vndherstandhet oc then vdscrifft, som i sende mech aff myn herre breff. I mowe vethet til fuldwiiss, at thet var myn herre vwetherlicht oc var ey hans vilie, thet ether skulde scriffues saa til. Tha the breffue vdscreffues, tha var jech i Lawend oc cancellern i Skane; thet var hin galne mæster Nielses dicht, han var tha hoss myn herre met signetet; han faer therefore saadan thach, som ther tilbør; her Oluff Lunge oc flere hans lighe finge ligherwiiss saadan breffue, som i finghe. Item myn herres nathe fech bud idag aff Swerig, thet her Iwer Axilsß haffuer samling oc ær vpa veghen hiid at, oc saffde thet samme bud, at her Eric Nielß, som sad greben i Vesteraarss, haffde mist howdhet, oc thet troer jech icke. Item fech myn herre oc tiding, thet her Eric Karlß, the Vesthergødinge oc her Iwer Green ville icke holde met koning Karll. Valet in Chris o nunc et in ewum. Biwdher vtower mech som ether gode ven, Scriptum Noseby anno etc. [!] profesto purificationis Marie lxviii^o meo sub signeto.

Ericus Ottonis,
miles.

43.

1468 Marts 30.

Thyholm.

Bisp Jep (Friis) af Børglum meddeler Hr. Eggert Frille, hvorfor han hidtil ikke har betalt de 200 Mark, hvorom Hr. Eggert har tilskrevet ham på sin Datter (Ermegård)'s Vegne, men lover at betale Pengene i Vejle 8. Maj.

A: Papir med 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Eggert Frille. — Aa: samtidig Afskrift på Papir, vistnok med Eggert Frilles Hånd; se nærværende Samlings 1. Bind Nr. 45. Sstds.

Nobili viro ac strenuo domino Eggardo Ffrille militi, nobis sincere dilecto etc.

Jacobus Dei gracia episcopus Burglanensis.

Sinceram dilectionem in domino cum salute. Kere her Eggert, sønderlige gothe wen, som i skriffue om thi iic marck paa ether dotthers wegne etc., tha maa i withe, at ther wort enthet wdgiffwet aff then skat met oss førre i faste, ock badh wii then swen, at han skulde komme till oss ighen at fastelaghen¹, ock han kom icke, ock sende wii nw bort foræ viii dage till wor nadige herre alle thi penninge, som wii haffde wpboret aff then landhielp. Nw skulle i widhe foræ wiiss, at i skulle fange thi penninge viii dage effther sancte Walburgis dagh² i her Jens Ascerß hws i Wegle wdhen alle hinder ock hielperedhe. In Christo ualete. Scriptum in Tyrholm feria 4ta proxima post dominicam letare nostro sub signeto anno domini lxxviii etc.

44.

1468 Maj 5.

Odense.

Eggert Frille meddeler Kongen, hvorfor han ikke har kunnet besegle de Artikler, som Kongen har ønsket beseglet af de gode Mænd i (Fyn), ligesom de er blevet det i Sjælland, og tilstiller Kongen et skriffligt Svar, som han i den Anledning har givet Bisp (Mogens Krafse af Odense) og de (fynske) Rigsråder, og hvoraf fremgår, at det er hans Værgemål for Hr. Philippus Axelssøn (Thott)'s Børn, der har hindret ham deri.

[Orig. ukendt.]

A: samtidig Afskrift på Papir med Eggert Frilles Hånd. Privatarkiver, Eggert Frille. Trykt: Vilh. Lülken, Bidrag til Langelands Hist. S. 558. Brudstykke i nyere, friere Oversættelse: Hist. Tidskr. 5. R. V. 47.

B: samtidig Afskrift på Papir, ikke med Eggert Frilles Hånd, på Bagsiden forsejlet med et Ringsignet (Bomærke uden Omskrift). Privatarkiver, Eggert Frille.

C: samtidig Afskrift på Papir med samme Hånd som B og med Påskrift på Bagsiden: Vdi these iii scriffter er swar po dansk, tydisk oc latine po thet breff, myn herres nade wilde haffue besegle i Fyn, thet jegh icke torde besegle. Privatarkiver, Eggert Frille.

Min ydmik tro Mynen otmo Meum humile
thienisthe ether nade dighen truwen denst fideleque obsequium
altiid tilforen send juwer gnade alletiid gracie vestre semper

¹ Febr. 25—Marts 1.

² Maj 8.

met wor herre Jesu Christo. Kiære nadighe herre, werdes ether nade at wide, at nw, ether nade war her begerende at haffue the article besegld aff the gode men her vdi landhet, som vdi Siælandh er tillatt oc ther beseld, tha lod jegh myn herre bispen oc ether nades radh aff landhet her nw forsamlet vdi Othens heme- lige høre myn swar thervppa scriffuit po een liden scriff, po thet myne ord skulle icke forwendes, ludende ord fra ord, som hereffter scriffuet stor: Hwad jek kan tale, scriffue el- ler besegle, ther myn nadighe herre kan kome til gaffn oc be- stand, thet giør jek gerne, som en tro thiener bør at giøre sin kiære herre, mik sielff vforsømd ther- vdi, forthii thet Gudh forbiuthe, thet mattæ mik skee aff en liden forsømsse, thet jegh worte armere en een fattighe man, forthii hwo mere er skildig-

tovoren gesent in Gode vnsen heren Ihesu Christo. Leue gnedige here, juw gnade sii werdich to wetende, dat nu juwe gnade was hiir beghe- rende besegelt van den guden luden hiir to lande, also in Selan- den is tolaten, also leet ick mynen heren den bisschopp vnde juwer gnaden raed van deme lande, de hiir nu is vorsamelt to Odense, hemliken horen myn antword darvpp ge- screuen vpp eyne lutteke scriff, vpp dat myne wort nicht scholden vorkert wer- den, ludende van wor- den to worden, also hiir nagescreuen steit: Wat ick spreken kan, scriuen eder besege- len, dat mynen gne- dighen heren kan ko- men to syner nutte vnde bestendicheidt, dat do ick gerne, also eyneme truwen de- nere bort to doende synen leuen heren, my suluen daran vn- uorsumet, darvmmē dat God vorbede, dat

in domino Deo Ihesu Christo preporrec- tum. Graciose dilec- teque domine, cum alias regiam vestram maiestatem proponi facientem hiis in limi- tibus tam et genero- sis quam et nobilibus viris aliisque vestris hominibus, vti pari sorte fuisse pridem in Zelandia factum asseritur, nonnullos articulos hos et opta- uisse suis roborari sigillis percepissē, ne certe sub incauta verborum prolacione mei quidem ex parte quidquam precipita- tione dignum videre- tur, quamcito coram reuerendo in Christo patre domino episco- po ceterisque alti ve- stri concilii viris hic Ottonie congregatis, dominis meis precla- rissimis, se clanculo mea subiecit respon- sio tali sub verborum scriptura: Quod ora- tione mea dicere ad honorem profectum- que domini mei gra- ciosissimi, scribere aut sigillare potue- rim, illud totum meum citra preiudi-

he, en han formaa at betale, han er swo; forthii hwore vmyn-dighe børns gotz lad-ess, thet bør ræthe weriæ at giøre regh-enskap vppa, nar børnens wener oc frænder thet eskende worde, oc kan alt myt gotz, som jegh nw haffuer, icke til-ræcke at wetherleg-ge her Philippi børn for theres fædernæ, om noghen forsø-melssse kunne mik met ræthe tillegges; tba wore jek, som fore screffuet stor, armere enen fattighe man. Forthii, kiere herrer, beddes jegh ether gode radh alle samen, hure jek maa tale oc giøre myn nadighe herre til wilghe, mik thervdi vforsømd, som fore screffuet stor; thet forthiener jegh gerne met ether alle oc hwer serdelis oc wed vdi san-ninghen, at the mik thetta tilstaa. Kiære nadighe herre, hobes mik, ether nade wil icke taghe swodan

mochte my scheen van eyner kleynen vorsumenisse, dat ick worde armer wan eyn arm man, wente war-vmme de mer schul-dich is, wan he vor-mach to betalende, de is so, vmme des willen war vnmun-digher kinder goder bliuen, dar boert den rechten vormunderen rekenscopp vor to doende, wan der kin-der frunde dat eis-schende werden, ock kan al myn gued, dat ick nu hebbe, nicht torecken to wed-dervorlegginge here Philippes kyndere vor ere vederlike erue, offte jenich vorsume-nisse my mit rechte dat tobringen kunde; so were ick armer wen eyn arm man, also vorgescreuen steit. Hiirvmme bidde ick juw altosa-mende, leuen heren, vmme juwen guden raed, wo ick moge spreken vnde doen mynen gnedigen he-ren to willen, my suluen darane vn-

cium jure fidelis va-salli conabor efficere meis pro viribus, sed quod dominus auer-tat, modica me neg-ligencia pauperiorem pauperi tali quidem euentu facere posset, si pupillorum sub-stanciam sub tutorio nomine paciar alie-nari, presertim illo-rum, quos sibi su-perstites reliqui[t]¹ dominus Philippus Absolonis; nam in rebus illorum, quod absit, pro alicuius euentu mee negligencia totas res et om-nia bona mea minime compensarem, vnde fieret, quod ex-hausta mea totali substancia meipsum nichilominus sub onere debitorum ma-nentem tandem re-linquerem, vt prefer-tur, pauperculo eci-am quocumque pau-periorem. Quare vos omnes coniunctim aggredior precibus meis perhumilibus adesse michi suis velint consiliis vbe-rioribus, dominacio-

¹ C: reliquid.

aluerlighe swar til vvilghe, vdhen ether nade wil wide myn forderffue, som fore screffuet star, som mik hobes, ether nade icke wil; thii met myt witzskap haffuer jegh thet aldrigh forthient oc aldrigh wil forthiene. Haffde wor danske logh icke trængd mik thertil, at jegh jo skulle ware the børns weriæ, thet kenne Gudh, jek haffde thet helder haffd fordragh, forthii jek haffuer aldrigh hafft theraff vdhen stor vmagh oc skade. Oc bether jegh ether nade ey taghe til vvilghe, thet jek swo aluerlighe scriffuer; ther nødes jek til for stor forderffuelighe skade, jek mattæ theraff fanghe, som ether nade sielf wel ythermere merckekan, om ether nade wil thet ræthelighe oc kerlighe forstande. Gudh almechtigste beffaler jegh ether nade oc alt thet, ether nade wel wil. Scriptum Ottonie profesto sancti Johannis ante

uorsumet, also vorseuuen steit; dat wil ick mit jw allen vnde eynen etliken besunderen gerne vordenen vnde weyt wal warafftigen, dat se my tostaen. Ock vromode ick my, gnedige here, dat juwe gnade wille sulck ernstafftich antwort nicht to vnwillen entfanghen, sunder juwe gnade wille werten myne vorderffnisse, also vorseuuen steit, also ick hope, dat juwe gnade nicht en will noch begeret, wente mit myner wisschopp hebbe ick dat newarle vordenet vnde ock nummer vordenen will. Hadde vnse denschere recht my nicht darto gedrenget, dat ick jo scholde wesen der kinder vormunder, dat kenne God, ick hadde des leuer gehat vordrach, wente ick hebbe dar newarle aff gehat sunder groet vngemack vnde schaden. Ock bidde ick noch juwe genade, dat gii des nicht vnt-

nes vestre preclarissime, quibus meam citra jacturam illis in rebus ad vota respondeam domino meo graciousissimo vicissitudine vobis repromissa, qua vestris me semper dedicatum obsequiis esse volo etc., hiis pro certo sciens minime dissentire dominos supradictos. Vnde serenissime retum, domine graciosissime, confisus de innata vobis clemencia nil aliud arbitror, quam me vestra velit maiestas in huiusmodi rebus presertim supratacta responsione, quocumque sublato indignacionis flatu, solitis amplexari fauoribus atque graciis vosque hanc responsionem ad indignacionem non velle recipere, considerato potissime, quoniam me nec de merita aliqua incusare poterunt, et me nisi constitucio Danici iuris pretactorum ad tutelam coegisset pupillorum, quod pro

portam Latinam etc.
lxviii.

Eggardus Fritle,
miles.

fangen to vnwillen,
dat ick so ernstliken
scriue; dar werde ick
to genodiget vmme
groten vorderffliken
schaden, den ick dar-
aff mochte entfangen,
alse juwe gnade sul-
uen vordermer wall
mercken kan, oft
juwe gnade
. vnde leffliken
vorstaen will. Gode
almechtich sii juwe
gnade beuolen. Scrip-
tum Ottonie in pro-
festo sancti Johannis
ante portam Latinam
meo sub sigillo anno
etc. lxviii^o.

certo ad eandem nus-
quam adspirassem,
quin pocius ab ea
subportari maluis-
sem occasionem pre-
stantibus nichiloma-
gis quam multis
dampnis atque variis
turbacionibus inde
michi prouenientibus
Deo teste, qui ve-
stram regiam maie-
statem in votiuā pro-
speritate diu feliciter
conseruare dignetur.
Scriptum Ottonie in
profesto sancti Jo-
hannis ante portam
Latinam meo sub
sigillo anno etc. se-
xagesimo octauo.

45.

(1468 efter Aug. 29¹.)

(Eggert Frille) meddeler (de fynske Rigsråder), at han efter de Erfaringer, han har gjort sidst i København ved en Sammenkomst med Kongen, ikke tør komme til det af Kongen berammede Møde i Kallundborg, med mindre han får et efter hans eget og hans Venners Mening betryggende Lejde, men at han overhovedet ikke er pligtig til at komme for nogen Rel, med mindre man først gen-giver ham, hvad der er frataget ham.

K: Koncept på Papir (lidt medtaget) med Eggert Frilles Hånd (skrevet på samme Ark som det efterfølgende Nummer) og med Påskrift på Bagsiden med samme Hånd: Copia littere domini episcopi Ottoniensis et copia littere ad consiliarios ibidem super dietam in Kalunburgh og: Consiliariis regni Dacie congregatis Haffnis, at myn herre haffde fanget et breff efter annet (det her i [] satte er suppleret for største Delen fra det nedennævnte Aftryks Kilde — en Afskrift i Langebeks Dipl. bagest ved 1522 med ukendt Hånd, vistnok fra det 18. Århundrede, men rettet af N. M. Petersen — og for en meget ringe Del ved Gisning). Privatarkiver, Eggert Frille. Trykt: Paludan-Müller, Jens Andersen Beldenak, 2. Oplag S. 135 (der urigtig opfattet som skrevet af Jens Andersson Beldenak 1522, jfr. Hist. Tidsskr. 6. R. VI. 527 ff.). Reg. *10726.

¹ Jfr. den følgende Note.

Kiære herrer oc wener, jegh haffuer her fornummet, at myn herres nades breff haffuer waret po Fynboo landztingh ludende som thenne scriffth her inelucht¹. Er thet swo, oc kan jegh thet ræthelighe forstande, tha er thet giord thervppa, at søgher jegh icke then dagh oc mode til Kalunborgh etc., tha wil thet sies for almughen, som icke grundeligh o[c ræt]lige kunne forsta, [hwad mik skeet er], at mik biu[dis] alt thet, ther rætt er, ²oc jegh tørff icke kome for ræthe²; søgher jegh then mode, tha formoder³ jegh wel, hwad mik wil wetherfares etc. Jegh haffuer icke glømd, hwad mik wetherfores, siist jegh wor v[di] Kiøbenhaffn, then tiid myn herre personelighe war ther oc alt hans nades erlighe menighe righens r[aad] oc mange⁴ aff the ypperstæ ridder oc swene, vdi Danmark wor, oc thertil burgmester oc rad aff manghe kiøbsteder oc annet stor almughe. Nw at kame til Kalunborgh⁵ for sodan tilscriffuelsse komer mik thet vdi sinne, tha styre mik [then] helie andh theraff; wederfores mik swodant vdi alle theres neruerende, som allerstørst fryd bur[e] tha oc ther at ware, hwad mattæ jegh tha nw formode mik icke vdi flere oc annen neruerende, som ther røres vdi for^{de} scriffth til landztingh; oc er thet eet gammelt ord: si hoc in uiridi, in arido quid fiat? Po thet at alle man skal wide, at jegh wil alt tiid offuerbodig ware for ræthe at kome, om mik kan ræt wederfares, tha wil jegh giøre alt thet, ther ræt er, vden ald nade; kan mik ræt wederfares, som jeg scriffuer, thet mwe i so forstaa, tha bedes jegh først gienfangelsse aff alt thet, mik er woldeli[gen] frataghen, thet jegh met ræthe lenghe oc rolighe haffuer haffd vdi myn hauende wære, som kirk[eræt] oc keyserlogh oc alt rætuishedz logh vdi alle cristnehet vduissir, at then, ther weldelighe fr[an er] taghen, han bør for alle rættgang først haffue alt siit⁶ ighen, quia spoliatus ante omnia restitue[ndus] est. Kan mik thetta icke wederfares, tha er jegh icke plichte at kome for noghen rætt, førre jeg fanger alt myt ighen, vden mik løster oc wil giøret; men po

¹ En Afskrift af det pågældende åbne Brev, skreven med Eggert Frilles Hånd (på Papir, med Indsnit til Forsendelse), findes i Privatarkiver, Eggert Frille. Brevet (af 1468 Aug. 29) er det i Danm. Riges Hist. II. 537 (jfr. 722) omtalte, hvorved Kongen indkalder til Stændermøde i Kallundborg.

²⁻² Over Linien er her skrevet (uden at det oprindelige er udstreget): ligeruiss som icke tørff kame for ræthe.

³ Over Linien er skrevet: fricter.

⁴ Rettet fra: noghen.

⁵ K: Kanlunborgh. ⁶ K: siist.

thet at alle man, andelighe oc werdelighe, mwe wide oc høre myn skild oc vskild, tha wil jegh gerne ware offuerbodig fore at kome for hans nades erlige menige rad vdi Kalunborg eller ander stet vdi Danmark, hwore myn herres nade mik haffue wil, ther som mik møgelicht er at kome vdi swo made¹, ²at jeg fanger hiid betydende opne besegld leedebreff met myn herres nades insegle met flere hans nades merkelige rads, swo at myne wener her oc mik tøkkes, at jeg er fuldelighe met forward, oc thertil ii merckelighe gode riddermenzmen, som jegh maa fulkomelighe tro, oc macht haffuer mik kunne³ forware til then for^{de} [d]aghe, ther at bliffue vdi felighet oc felighe hiid vdi myt behold ighen; them wil jegh met Gutz hielp følge, om jegh [sw]odan forwaring fanger². Kiære herrer oc wener, kan mik thetta skee, tha beder jegh gerne ether raskelighe swar hervppa; kan jegh icke oc so worde forwardet, tha þeer myn herres nade, ⁴at hans nade icke tager til vtach⁴, at han tørfft icke vmaghe sigh, ether eller noghen danman til thet for^{de} mode vdi Kalunborgh for myn skild. Kiære herrer oc wener, beder jegh ether kerlighe, at i icke wele holde vdi dyl thenne ether tilscriffuelse; mik sies her, at ther tages opne besegld breffue effter myne breffue, som jegh fra mik scriffue, ligeruiss som jegh wilde icke tilstaa; thet skal [in]ghen behoff giores, forthii jegh haffuer lenge waret gamell orfft til ⁵at wide, hwad jeg vforwit maa fra mik scriffue⁵ ⁶at beholde copie aff sodan merckelige [?] breffue, oc begere i noget sinne at see copie aff the breffue, her vd fra mik scriffues, tha skule i gerne fanghe them at see paa dansk, tysk eller latine⁷, hwilkit i helst wele.

Summa aff thet, mik vdelighe fra er taghen, thet myn datterbørn tilhør, som jegh effter loghen rætt werie er til, pantt oc eyendom oc swo thet, mik sielff er weldelighe fra⁸ taghen,

¹ *Herefter, men atter overstreget:* at jeg worder fulkomelighe leyd oc felicht for alt thet til mode, tiid oc ther at bliffue, so lenghe mik løster, oc icke lengher oc so strax felighe hiid tilb[age i] myt behold ighen; oc pa thet at jegh icke wil gerne sydde vdi sodan fare som tilforen vdi vdferd thertil . . . oc vdi hiemferd, tha begerer jegh ii myn herres nades rad hiid at kome, the mik wele forware vdi felighet; them wil jegh følghe, so framt som the kunne so forware mik.

²⁻² *Tilføjet nederst på 2. Side.* ⁸ *Rettet fra:* at.

⁴⁻⁴ *Tilføjet over Linien.* ⁶⁻⁵ *Tilføjet længere nede på Siden.*

⁶ *Herefter, men atter overstreget:* wilde Gudh, jegh wore ther wiss til.

⁷ *Sammenlign det på disse 3 Sprog affattede Nr. 44.*

⁸ *K gentager:* er.

gard oc gotz, al samen vden skild oc brøde oc vloff forvunden et de dampnis et interesse, thet regner jeg for xxx^m rynsche gildene.

Kiere herrer oc wener, woret gott, thet i wilde giøre thet, ether tilbør, vnderuise myn herres nade, at han toghe fra enghen man, vden han haffde forbrott sit erfue oc thertil lofflighe forfuld; hwad the saghe ære, wide i wel, om i wele, scilicet crimen lese maiestatis; auedskiold haffuer jeg oc aldrig førd oc met Gutz hielp aldrig achter at føre.

46. (1468 efter Aug. 29¹.) Lübeck.

(Eggert Frille) takker Bisp (Mogens Krafse af Odense?), hvis det er rigtigt, at han, som Hr. Eggerts Datter (Fru Ermegård) meddeler, støtter Hr. Eggerts Sag.

*Koncept på Papir (lidt medtaget) med Eggert Frilles Hånd, skrevet på samme Ark som det foregående Nummer. Privatarkiver, Eggert Frille. Trykt: Paludan-Müller, Jens Andersen Beldenak, 2. Oplag S. 137 (der urigtig opfattet som skrevet af Jens Andersson Beldenak 1522, jfr. Hist. Tidsskr. 6. R. VI. 527 ff.). (Reg. *10726.)*

Premissa etc. Myn datter haffuer scriffuet mik til, at hun finner ether møghet wenlighe oc kerlighe po myn side oc vdi myn[e] ærende; er thet so, tha tacker jegh ether nade ther kerlighe for; Gudh giffue, at thet swo wel bliffue wil, oc jegh maa befinnet swo, tha maa en Gudh giffue, then dagh maa kome, at jegh maa met Gu[tz hielp] wel forskillet oc forthienet. Thet er førre skeet, thet eet lass hø er omfallet oc wort vpræst. Møghet hordelighe er faret met mik; hwo ther haffuer skild vdi, forladet them thet Gudh. In Christo vigeat gracia vestra. Scriptum Lubich.

47. 1468 Oktbr. 18.

Borgemestre og Rådmænd i Lübeck meddeler det danske Rigsråd efter Opfordring af Hr. Eggert Frille — der opholder sig i Lübeck og har måttet flygte fra Danmark, hvor Kongen har berøvet ham hans Gods, skønt Hr. Eggert i København har tilbudt at stå Kongen til Rette for Rigsrådet, — at Hr. Eggert ikke tør komme til det af Kongen berammede Møde i Kallundborg, men hvis han

¹ Brevet, der er skrevet på samme Ark som det foregående Nummer, er utvivlsomt fra samme Tid som det.

får Lejde mod Vold, fremdeles er villig til at stå Kongen til Rette for Rigsrådet, hvorfor Brevskriverne beder Rigsrådet at formå Kongen til at unde Hr. Eggert hans Gods og til at give ham Lejde mod Vold til et Møde, hvor Rigsrådet kan dømme i hans og Kongens Mellemværende.

[Orig. ukendt.] Samtidig Afskrift på Papir med Påskrift på Bagsiden med Eggert Frilles Hånd: Dominis consiliariis regni Dacie etc. per Lubicensis ad dietam in Kalundeburg. Privatarkiver, Eggert Frille.

Dominis consiliariis regni Dacie.

Erwerdigeste vnde erwerdigen in Gode vedere, erbaren vnde gestrengen rittere vnde duchtigen knapen, vnsen ghunstigen leuen heren vnde besunderen guden frunde. Wii don juw gudliken weten, dat mit vns in vnser stad is de gestrenghe her Eggerd Frille ritter, begerende an juw to schriuende na syneme swarmodigen vorgeuende, wo de irluchtigeste hochgeboren furste vnde here, here Cristiern, der driier riike Denmarken, Sweden vnde Norwegen koning etc., juwe vnde zin gnedige leue here, eme ziner gudere entfromdet schole hebben darenbouen, so he vns hefft berichtet, dat he syner ere, lyues vnde gudes haluen in jegenwardicheid des obgenanten heren koninges vor juwer aller herlicheide vnde leue rechtens to netende vnde to entgeldende hochliken ouerbodich is gewest vp deme radhuse bynnen Kopenhauen, welke syne hoge vorbedinghe doch nicht vpgenomen is geworden, darvmme he van vare wegen synes lyues, gewalt vnde ouerfalles vnde nicht in meninge dat recht to schuwende vth deme riike Denmarken hefft geweken, so he vns allent hefft berichtet, vnde also wy ene vurder vorstån, hefft de genante here koningk heren Eggerde enen steke recht-dach to Kallienborch to rechte to komende vortekent, dar he nicht van fruchten des rechten, sunder vmme vare willen der gewalt nicht komen dor; jodoch is he noch ouerbodich vor juwer aller herlicheide vnde leue to komende, dar deme obgenanten juweme vnde syneme gnedigen heren na juwer irkantissee rechtens to plegende, to netende vnde to entgeldende allent, wes gii konen irkennen, id ga eme an zine ere, liiff ofte gud, so vere he dorch den genanten juwen vnde zinen gnedigen heren koningk in gudeme sekereme veligen geleyde vor gewalt vnde nicht vor recht to vnde aff wedder in zin zeker behold vestliken besorget vnde vorsekert moge werden. He is ok ouerbodich vor vns bynnen vnser stad eneme jeweliken ere, rechtens vnde aller redelicheid to plegende, yd sy in saken zine

ere, liiff vnde gud anlangende, darvor he nynes geleydes dencket to brukende offte to netende. Worumme angeseen vnde to herten genomen dorch juw syne hogen rechtesvorbedinge bidden he vnde wy deger demodigen vnde andachtigen juwer aller erwerdigesten vnde erwerdigen herlicheide, gestrengen vnde duchtigen leue, gy by deme obgenanten juweme vnde syneme gnedigen heren koninghe gudwillich willen vorfogen, zine koninglike maiestad ene by sin gud staden vnde eme des to besittende vnde to brukende gnedichliken gunnen, den erscreuen steke rechtdach to redeliker tiid vorlengen vnde her Eggerde vmme to rechte, so vorscreuen steit, to komende seker vnde velich vast geleyde vor gewalt vnde nicht vor recht to vnde aff wedder in zin seker beholt myldichliken geuen wille, vppe dat her Eggerd in aller mathe bouenscreuen vor jw allen, alse sik billiken behoret, so he sik vormodet, to rechte gestadet moge werden vnde nicht rechtloß blyuen, vmme alles guden willen vnde vurderen vnwillen, kost vnde moye to vormydende, de darvan anders entstan mochte, dat wy vngerne segen, kennet God, dat her Eggerd vnde wy vmme juwer aller herlicheide vnde leue na gebore gerne vordenen. Vnde wes desser vorscreuen alle mach bedigen, des bidden wy vns juwe gudlike vnde schriftlike antwerde by desseme jegenwardigen to benalende, darna her Eggerd sick moge weten na torichtende. Gode etc. Screuen ame dage Luce ewangeliste anno etc. lxxviii vnder vnser stad secrete.

Borgermestere vnde rad-
man der stad Lubeke.

48.

1468 Oktbr. 21.

Lübeck.

Eggert Frille meddeler Rigsrådet, at han ikke tør komme til det af Kongen berammede Møde i Kallundborg og har tilskrevet de fynske Rigsråder, at han vil møde, hvis han kan få Lejde, men ikke har fået Svar herpå, at Borgemestre og Råd i Lübeck ved et Møde med Kongen i Kiel forgæves har bedt om Lejde for ham, og at han fremdeles er villig til at møde, hvis han får betryggende Lejde, skriver udførlig om, hvad der er foregået i Nyköping mellem ham og Hr. Erik og Hr. Iver Axelssønner (Thott) og om, at Hr. Iver har ønsket hans Nærværelse på Mødet i Halmstad (1468), beder Rigsrådet om at bevæge Kongen til at gengive ham hans Gods og til at give ham betryggende Lejde, klager over

den uretfærdige Behandling, han har lidt, og erklærer det for usandt, at han skulde sige, at han havde Tranekær Slotslov til Hr. Iver Axelssøns Hånd.

[Orig. ukendt.] A: Papir med Eggert Frilles Hånd, med 1 Segl påtrykt forneden: A. F LXIII 3 og Påskrift bagpå med samme Hånd: Copia littere ad consiliarios regni Dacie in Kalunburg congregatos ascripta. Privatarkiver, Eggert Frille. Brudstykker i nyere, friere »Oversættelse«: Hist. Tidsskr. 5. R. V. 54. — B: Koncept på Papir med Eggert Frilles Hånd, i en noget kortere Form og med en Del Afvigelser, som med Undtagelse af enkelte ganske uvæsentlige er anførte nedfr.; skrevet på 1., 2. og 4. Side af et Ark, hvis 3. Side indeholder det efterfølgende Nummer. Sstds.

Humilima mei recommendacione cum dilectionis promptitudine in Dei filio sinceriter prelibata. Kiære herrer oc synderlige gode wener, jegh formoder, ether wel witherlicht er, thet myn herres nade haffuer lacht en daghe til Kalundeborgh, som thet opne breff¹ vduiser, ther wort læsd til Fynbo landstingh, oc røres thervdi, som thet skulle ware skeet for myn skild. Kenne Gudh, then daghe haffde jegh gerne søcht, haffde jegh wist mik fuldelighe forwaret; for myn liiffsfare skild torde jegh ther icke kome, forthii jegh haffuer nw nylighe waret vdi stor nødh, som ether wel witherlicht er, men for alt thet, strenghe rett kan giøre mik, ther frichter jegh enchtet fore. Then tiid jegh forfore her vdi sanninghen, at myn herres nades breff haffde waret til Fynbo landstingh oc icke then tiid ander stett, tha screff jegh hans nades oc righens radh i Fyn eet breff til², hure jegh wilde ware forwaret; tha wilde jegh gerne haffue komet til thet mode, som jegh formoder, the mik wel tilstoo oc ether wel witherlicht er oc worder, oc war begerende swar thervppa³ oc fich enghen. Thereffter talde⁴ herrer borgmestere oc radh her aff byen til myn herres nade, siist the wore hoss hans nade hender⁵ Kyll, om felighe leyde po myne wegne; tha finghe the for swar, at jegh finghe icke annet leyde, en jegh haffde; wilde jegh kome, thet stode til mik. Kiære herrer oc wener, po sodane ord tørff jegh icke kome; men nar jegh kan fanghe swodan leyde, som jegh er fuldelighe met forwaret, tha komer⁶ jegh gerne tiid eller ander stet, hwore hans nade oc i mik haffue wil, ther som mik møgelicht er at kome. Thet

¹ Af 1468 Aug. 29; jfr. ovfr. S. 53 Note 1.

² Se ovfr. Nr. 45. ³ B: theraff.

⁴ B tilføjer: the. ⁵ B: til.

⁶ B: kome.

jegh begerer sodane fulkomelighe leyde oc felighe vdi myt behold ighen, thet skeer icke, forthii at jegh frichter, rætthen skal giøre mik wee eller skade, men for thet, mik siist wort tilsacht vdi Kiøbenhaffn sithen then tiid, jegh ¹haffde waret offuerbodighe hwer man rett at pleye¹, thet gielde liiff, gotz eller ære, oc for then fare, jegh sithen vdi war bode i Siællandh oc i Fyn. Item mik (er)² til widende wordhet, at thet er sacht aff noghen for myn herres nade, at siist jegh war i Nykiøbingh i Swerige, tha skulle jegh hemelighe haffue tald met her Eric Axelsß oc her Iwer Axelsß myn herres nades werstæ etc. Thet kenne Gudh, so tyt, som jegh talde met them, tha wistæ jegh ey annet, en jegh mattæ tale met them som³ met myn herres wener oc tro thienere, oc aldriigh kunne fornemme aff them then tiid, at the noghet sinne wilde settæ them mod myn herres nade, oc aldriigh jegh sislet ther annet met them en myn herres nades beste hiemelighe eller obenbare; thet kenne Gudh alsommechtigste. Haffuer noghen anderlundh sacht mik offuer, tha haffuer han sacht mik thet offuer som enghen danneman; wil han tilstoo, tha wil jegh werie thet aff, som mik kostheligestæ kan met ræthe worde for ræthe funnen, som en danne-man bør at giøre. Item sies mik, thet myn herres nade haffuer taghet beuisingh vppa, thet her Iwer Axelsß war begerende mik til then daghe til Halmstett, som war greben mellum hans nade oc her Iwer etc.; jegh haffuer seet then recesß, ther wort giord for Lilløø; ther finness myt naffn vdi, at han er begerende mik etc.; icke wil jegh ware the werre, forthii jegh haffuer aldriigh sacht ther jaa til, men jegh sier nw, som jegh swarede obenbare vdi Kiøbenhaffn, then tiid jegh war ther for ræthe, at haffuer han waret mik begerende i swo made, forthii jegh skulle ware hans brothers børns ræthe werie, oc wilde po then daghe vdi myn herres nades nerwerende høre aff mik oc wide regenskap, hwore for^{de} børns fædernæ bleffuen war, tha haffde jegh ey sacht ther jaa til oc ey wilde sie ther jaa til, vden thet skede met myn herres nades (rad)² oc fulbørd oc met flere hans nades erlighe rads; men meenthe han so, thet jegh skulle ware po hans dedinghe, ther myn herres obenbare fiende er, oc mod then, myn ræthe herre oc kongh er, ther saffde jegh

¹⁻¹ B: wor ouerbodighe i ræte.

² Således B; mangler i A.

³ B tilføjer: jegh meenthe, jegh mattæ wel tale.

ney til oc sier ther ney til, oc saffde jeg so ythermere: jekh nam icke so, then tiid jekh (gik)¹ til scole. Jekh frichter met Gutz hielp enthet for, at noghen i werdhen skal thess macht haffue at sie mik offuer i sanninghen thet, mik skade kan met ræthe liiff, gotz eller ære, oc aldrih² met Gutz hielp hereffter fanghe skule². Jekh tørff skywde mik til hwer danneman i Danmark oc vden Danmark, som jekh haffuer haftt omgangh met, hure jekh haffuer thient myn herres nade oc hans ryghe fra then førstæ dagh, jekh saffde hans nade myn thienisthe, oc so til then dagh, jeg wort dreffuen aff Danmark; jekh kan, Gudh haffue loff, icke spørre noghen forræder vdi myt slecht, righe eller fattighe, hwerken po fædernæ eller mødernæ, mik po erffd er, oc icke haffuer jekh oc sielff haftd thet i sinne oc met Gutz help aldrih hereffter achter at haffue. Bether jekh ether, kiære herrer oc wener alle samen oc hwer besynderlighe, at i for wors herre helie dødh skild oc for alle strenge retferdiget skild wele vnderuise myn herres nade, at hans nade wil giffue mik myt eghen, thet mik fra er taghen, oc fuld felighet³ for ræthe at kome, thet jekh er fuldelighe met forwaret; tha wil jekh kome for hans nade oc for ether, alle hans nades erlighe menighe radh, oc høre skillinghe oc tiltale aff alle the, i werdhen er, mik kan skilde met ræthe. Finness myn brøde eller forsømsse, thet Gudh forbiude, thet jekh haffuer forbrott liiff, gotz eller ære, tha maa thet høres ther aff gode men, ⁴tha nerwerende ære⁴; tha war mik ey gott at leffue effter then dagh. Kiære herrer oc wener, fangher⁵ jekh icke nw swar aff ether met thetta nerwerende budh, tha formoder jekh, i haffue aldellis giffuet mik offuer, oc wil jekh tha giffue mik Gudh i wold oc ræthe mik thereffter; ⁶wele i oc scriffue mik noghen swar, tha scriffuer mik thet aluerlighe vden alle omslagh⁶. Kiære ⁶herrer oc ⁶wener, fortryder ether eller er⁷ til vvilghe, at thesse ord ere for manghe, ther jekh ether nw tilscriffuer, tha bether jekh ether gerne, at i forlade mik thet, oc tagher thet

¹ Således B; mangler i A.

²⁻² B: skule met Gutz hielp thess macht fanghe.

⁸ B tilføjer: at giffue. ⁴⁻⁴ B: ther nerwerende.

⁵ B: bether jekh ethert aluerligh bescreffuen swar hervppa, om jekh maa fanghe myt ighen oc bliffue wyt ræthe, eller i wele altings giffue mik offuer, at jekh maa wide, hwareffter jekh maa ræthe mik. Først på 4. Side har B: fangher jekh icke osv., men udelader alle de i det følgende angivne Steder.

⁶⁻⁶ Mangler i B. ⁷ A gentager: er.

icke til vvilghe, forthii the ære icke ner so manghe, som mik behoff giøres. Thet er aldrigh hørd i Danmark i myn tiid eller i hundryt aar, thet noghen i Danmark, besynderlighe then, sin herres oc righens radh skulle hede, ¹en thet jegh er vwiss oc vwerdighe thertil¹, [er] swo forweldet, forvræthet oc swo fordreffuen, som jegh er, som i wel sielff mercke kunne, òm i wele. ¹Item som thet sies, thet jegh skulle sie, at jegh haffde slotzloffue aff Tranekier til her Iwer Axelsß hand etc., thet haffuer jegh icke sacht; jegh anamede then slotzloffue aff her Philippo Axelsß, om han[nom]² forstacket worte, til hans børns oc arffuinges hand at holde, swo lenghe thet wort ighen løsd for guld oc penninge, som thet for stor, oc thet opne breff vduiser, thervppa giffuet oc giord er, oc sithen til myn herres nades hand oc enghen annen, om hans nade leffde, oc jegh framdelis forwarde thet met myn foghet, om mik forstacket wort, førre thet ighen løsdes, at thet skulle antwordes børnens ræthe werie her Oghe Axelsß, som er theres elsthe fatherbrother, oc icke jegh neffnde ther anner till; haffde jegh en næffnd her Iwer Axelsß thertil, som jegh icke giorde, tha haffde en Tranekier waret thermet vforbrott oc jegh thermet vfortald, forthii her Iwer war en tha myn herres nades man oc thiener, then tiid hans nade anamede Tranekier. Item kiære herrer oc wener, jegh haffuer scriffuit myn herres nade eet breff til, ludende som thenne vtscriffit her innelucht³.¹ In Christo valet. ¹Scriptum Lubich die vndecim milium virginum meo sub sigillo anno domini etc. sexagesimo octauo.

Eggardus Frille,
miles.¹

49.

(1468 c. Oktbr. 21⁴).

(Eggert Frille) tilskriver Kongen et Brev af lignende Indhold som Nr. 48, men mere kortfattet, beder om at få sit Gods tilbage og et betryggende Lejde til et Møde, hvor hans Sag kan pådømmes, og erklærer, at han ikke har talt Kongen »til Æren«, således som denne beskyldte ham for på Rådhuset i København.

¹⁻¹ Mangler i B. ² A: hans. ³ c: Nr. 49 nedfr.

⁴ Brevet må være samtidigt med det foregående Nummer, idet der henvises til det i dettes Slutning; det er jo også skrevet på samme Ark som Nr. 48's Tekst B.

Koncept på Papir med Eggert Frilles Hånd, skrevet på 3. Side af 1 Ark, hvis øvrige 3 Sider indeholder det foregående Nummers Tekst B. Privatarhiver, Eggert Frille (under 1468 21/10).

Post salutacionem. Ether nade werdes at wide, at jegh haffuer spurd her, thet ether nades breff¹ haffuer waret til Finbo landztingh, ludende po then daghe, som skal ware til Kalunburgh som for myn skild etc. Therom screff jegh ether nades radh til i Fyn om felighe leyde, som jegh war begerende, oc sich ther enthet swar vppa. Thereffter talde the herrer borgmestere oc radh her aff byen til ether nade po myne wegne, siist the wore hoss ether nade hender Kyll, om felighe leyde; tha saffde the mik so for swar, at jegh finghe icke annen leyde en, som jegh haffde; wilde jegh kome, thet stode til mik. Met sodane leyde wed jegh mik icke fuldelighe met forwaret; forthii bliffuer jegh tedhen oc icke for then fricht skild, ther jegh haffuer for retthen. Mik sies oc her, thet ether nade kaller beuisningh vppa, thet her Iwer Axelsß [*war*] begerende mik til then daghe, som skulle haffue waret vdi Halmstet etc.; icke er jegh the werre, forthii jegh saffde ther aldrih jaa til, som jegh ythermere haffuer scriffuit ether nades radh til therom. Item mik er oc her til widende worden, at thet er sacht for ether nade, thet jegh skulle hiemeligh haffue tald met her Eric Axelsß oc her Iwer Axelsß ether nades werstæ, siist jegh war i Nykiøbingh i Swerige; ther sier jegh ney til, at jegh aldrih talde met them om ether nade annet en gott, oc kan mik thet enghen god meniske offuersie met ræthe, oc wil werie thet aff, som en danneman skal giøre, om noghen mik thet tilsie wil, som jegh oc ythermere haffuer scriffuit ether nades radh therom. Bether jegh ether nade for Gutz skild, at ether nade wil werdes at giffue mik myt ighen, fuld felige leyde, thet jegh er fuldelighe met forwaret, at jegh maa kome for ether nade oc for ether nades erlighe menighe radh at forsware myt liiff, gotz oc ære, som en danneman bør at giøre; skeer thet swo, thet Gudh forbiude, jegh thet icke giøre kan, tha sies thet mik wel effther, oc haffuer ether nade tha the større rett met mik. Bether jegh ether nade tencke til rygge then store manghefold tro thieniste, jeg haffuer giord ether nade oc ether nades righe; oc lader mik ey so honelighe modh ald skeel oc rett ware

¹ Af 1468 Aug. 29: jfr. ovfr. S. 53 Note 1.

dreffuen aff Danmark fra erfue oc eye po myn old; forthii jegh fricther icke fore met Gutz help, thet noghen i werden skule annet sie met ræthe, en jegh haffuer thient ether nade som en tro danneman. Item som ether nade siist saffde mik til i Kiøbenhaffn po radhuset, thet jegh haffde tald ether nade til æren, tha saffde jegh ter ney til oc haffuer thet aldrih giord, men finness thet, jegh naghet sinne haffuer tald ether nade imod eller til vvilghe, tha wil jegh giøre therfor alt thet, ether nade sielff oc ether nades erlig menighe radh tækker, mik bør at giore¹ [met] rettæ. In Christo vigeat gracia vestra. Aff [!].

50.

1468 Novbr. 6.

Kallundborg.

De i Kallundborg forsamlede danske Rigsråder tilskriver den i Lübeck værende Eggert Frille som Svar på hans Anmodning om at skaffe ham Lejde til at komme i Rette, at Kongen på det nu afholdte Møde i Kallundborg, hvortil var kaldet Rigsråder, Adel og Repræsentanter for Købstadmænd og Bønder, har budt sig i Rette både mod Hr. Eggert og andre, uden at han er mødt, skønt der var lovet ham Lejde i Kongens Brev, men at Rigsrådet har bevæget Kongen til at give ham Lejde for Vold og Uret til et Møde i København 1. Maj, hvor hans Sag kan blive behandlet.

O: Papir med Rester og Spor af 4 brevlukkende Segl (1. G. 176; 2. G. 530 (Krafse); 4. måske A. L I 65) og Påskrift bagpå med Eggert Frilles Hånd: Copia [!] littere de Kalunburgis per consilarios michi ascript[e]².

Strennuo militi domino Eggardo Frille, pronunc in Lubeck, amico nostro.

Episcopi

Amicabili salutacione in domino premissa. Wither, kære her Eggert, at wii haffue fongeth twenne edhre breff³ oc eet aff burghemestere oc radith i Lubke⁴, som wii her nw til stæde hade, læsde oc owerweyde, i hwilke i met flere ord vtthrycke oc forklare then twedraght oc vuilghe, som thess wær wærith haffuer oc ær mellom wor nadige herre oc edher, begerende oc bedende ibland andre ærende, at wii wilde forarbeyde met wor

¹ Herefter, men atter overstreget: met mynne eller.

² O: ascripta. ³ Se ovfr. Nr. 45 og 48.

⁴ Se ovfr. Nr. 47.

nadige herre, at hans nade wilde giffue edher leyde oc fuld felicheth at komme i rætte; tha wilde i gerne møthe i rætte met hans nade paa leylich tiidh oc stæd, nar i then finge, swo at i wore forworede frii oc felighe at wære for wold oc vræt etc. Tha kære her Eggert, formothe wii, at edher wel witherlicht ær, thet wor nadige herre hade nw lacht her eet mothe bode for edhert oc andre ærende skyld oc tilkalleth alt hans nades erlighe radh, riddere, swene, køpstedemæn two aff hwer køpstædh oc two bønder aff hwert hærith oc haffuer hafft syne breff paa heretzting oc landsting oc budith segh i rætte at wele her wære paa for^{ne} mothe at hende oc gøre ære oc ræt edher oc alle andre, som hans nade met rætte skylle kunne, som hans nade oc nw her offuerbudich war at gøre oc bødth segh i rætte, oc ware i synderlighe beneffnde i for^{ne} hans nades breff, at i matte komme felighe oc leydede til for^{ne} mothe, oc i icke komme oc engen paa edhre weghne. Thoch kære her Eggert, bode for the gode mænds borghemestere oc radz skyld af Lybke, som for edher screffueth haffue, oc swo for edher eghen skyld haffue wii thervm taleth til wor nadige herre paa edhre weghne oc met hans nade forarbeydith thet ytherste, wii kunne, swo at hans nade ænnw offuerbudigh ær at stæde edher til ords oc hende oc gøre ære oc ræt, paa thet at brøsten æy skal findes hoss hans nade. Oc haffuer hans nade thii ænnw forrammeth oc begrebeth eet anneth mothe nw Waldborghmøsse næstkommende¹ i Køpnehaffn holde skulende bode for the oc andre ærende skyld, oc at i tha ther mwe komme i rætte frii oc felighe for wold oc vræth thith at komme, ther bliffue oc felighe i edhert behold igeen for wold oc vræt, som fore screffueth stander, som hans nades leydebreff, hans nade edher therpaa giffueth haffuer, ythermere vtwiiss, efter hwilketh i edher rætte mwe. In Christo valete. Scriptum Kalundeborgis dominica proxima post festum omnium sanctorum anno domini mcdlxxoctauo sub secretis et sigillis dominorum Olai Roskildensis et Magni Ottoniensis episcoporum necnon Johannis Beronis et Correwitz Rwnnow militum, quibus omnes vtimur pro presenti.

ceterique regni Dacie consiliarii,
pronunc Kalundeborgis congregati.

¹ 1469 Maj 1.

51.

1468 Novbr. 6.

Kallundborg.

De i Kallundborg forsamlede danske Rigsråder meddele Rådet i Lübeck som Svar på Nr. 47, at Hr. Eggert Frille på Rådhuset i København, hvor hans Tvistighed med Kongen forhandles, har svaret denne hoffærdig, så at nogle af de tilstedeværende Rigsråder måtte gå i Forbøn for ham, at Kongen nu havde støvnet Hr. Eggert og alle, der havde noget at klage, til et Møde 28. Oktbr. og givet ham Lejde dertil, men at han ikke er mødt, hvorfor Brevskriverne har bevæget Kongen til af Hensyn til Lübeckerne at udsætte Mødet til 1469 1. Maj i København og at sende Hr. Eggert et Lejdebrev dertil.

[Orig. ukendt.] A: samtidig Afskrift på Papir med Påskrift på Bagsiden med Eggert Frilles Hånd: Responsum ad consulum Lubicensem per consiliarios regni de Kalunburgis ascriptum.

Episcopi

Post salutem. Ersamen guden frunde, juwen breff an vns geschreuen¹ hebben wii to guder mathe woll vorstan, alze gii schriuen, dat de gestrange her Eggerd Ffrille ritter mit juw sii in juwer stad vnde begherde van juw an vns vor eme to schriuende na zineme vorgheuede in sodaner wiise, wo dat vnse vnde zin allernedigeste here de koningk ene ziner gudere schole entfromdet hebben; furder darenbouen he juw berichtet hefft, dat he ziner ere, liues vnde gudes haluen in jegenwardicheid vnser allernedigesten heren koninges vor vns allen rechtes to netende vnde to entgeldende hochliken ouerbodich zii gewesen vppe deme radhuse to Koppenhauen, welker ziner hogen ouerbedinge doch nicht vpgenomen sii geworden, darumme he van vare wegen zines liues, gewalt vnde ouerfalles vnde nicht in meninge dat recht to schuwende vthe deme riike Dennemarcken zii geweken etc. Ersamen guden frunde, begeren wii juw darvp to wetende, dat de ergenante her Eggerd in twistinge mit vnseme allernedigesten heren deme koninge sii gestan, vnde vmme eyn solkent zine koninglike gnade ene geladen hadde to rechte to Koppenhauen vppe dat radhûß, vnde also zine koninglike gnade dar tor stede der zake mit deme obgenanten heren Eggerde in tosprake vnde antworde gestân is vmme mercklike dreplike zake, dar zine koninglike gnade getuchnisse genoch bii gehad hefft mit openen besegelden breuen vnde loffachtigen vrome

¹ Se oufr. Nr. 47.

beschedenen mannen, hefft de ergenante her Eggerd vnseme allergnedigesten heren deme koninge sine antworde hochfardigen vnde vnbilliken voregebracht mit vnbedachten worden, des vorware zinen koningliken gnaden nicht to lidende were billich gewest, weren wii vnser endeell, de dar tor stede weren, nicht entwischen vallen vnde zine koninglike gnade mit otmodigen beden angelanget vnde to vote vallen, dat zine koninglike gnade alsulker heren Eggerdes hochfardigen dumdristigen worden vnde antwörden vppe dat máll gnedichliken ouersach durch vnser aller bede willen. Vnde dat de ergenante her Eggerd vthe deme lande geweken is, konen wii woll merken, wan he sick besunne, wo vnde in wat mathen he vnseme allergnedigesten heren koninge vnder ogen treden is, dat mach villichte ene schuw gemaket hebben. Ok wêť vnse allergnedigeste here de koningk dar woll totoantwörden, dat zine gnade nach heren Eggerdes liue noch gude mit vnrechte nicht bestan is gewest, eer he vthe deme lande week, vppe dat eyn jewelick redelick vornufftich wiiß man des tor warheid komen schal, dat zine ergenante koninglike gnade enen jeweliken to rechte steden will, den armen so woll den riiken, darumme zine koninglike gnade to eneme jewelken zinen lantzdingen enen openen breff schreff vnde heren Eggerde vnde¹ alle de jennen, de zinen koningliken gnaden totsprekende [*hadden*], enen rechtdach betekent vnde gelecht hadde nv vppe Symonis vnde Jude apostolorum² nêst vorleden. Vnde hadden wii gantz vorhopet, nach deme vnse allergnedigeste here koningk eneme juweliken vnde bynamen heren Eggerde hiir enen rechtdach gelecht hadde, also vorseuen is, vnde dat to allen lantzdingen vorkundigen vnde enen jeweliken, besunderges heren Eggerde, eyn seker stede vast geleide mit ziner gnaden breuen [!], vnde wii allen anders nicht en wisten, dan he yo enen sodanen rechtdach scholde vorsocht hebben nach sodaner vorwaringe, also vorgenant is. Doch ersamen guden, nach deme zo wii vernemen, dat deme genanten heren Eggerde de dach to kort duncket to wesen, vnde oft he an deme vorgenanten geleide nicht genoge hadde, also hebben wii allen vnser allergnedigesten heren koningk angefallen vnde demodigen beden, so wii otmodigest mochten, so dat zine koninglike gnade juwe ôtmodige vorbiddent vnde vorschriuent sick angenomen hefft vnde juwe schriftlike bede

¹ A *gentager*: vnde. ² Oktbr. 28.

darinne entweden vnde hefft, also gii in ziner koningliken gnaden geleidesbreue woll werden van heren Eggerde enbinnen, eme den dach vorlenget beth vppe sunte Walburgis negestkomende vnde de stede gelecht to Kopenhagen. Datum Kolundeborch ame sondage negest vor Martini anno domini etc. lxxviii^o vnder Oleff to Roskilde vnde Magnus to Otenzee bischoppen vnde Johans Biorssons vnde Korterfitz [!] Ronnouwen ingesegelen, der wii nv tor tiid alle samptliken bruken.

ceterique consilarii regni Dacie
pronunc Kolundeborgis congregati.

52.

1469 Apr. 17.

Lübeck.

Eggert Frille meddeler det danske Rigsråd, at hans Broder Hr. Johan har overbragt ham et Lejdebrev fra Kongen, hvorfor han bl. a. takker Dronningen, men at han anser den Tid, hvori det gælder, for for kort og derfor ikke tør komme til Mødet i København 1. Maj, og beder Rigsrådet om at bevæge Kongen til at gengive ham hans Gods.

Papir (utvivtsomt aldrig afgået Orig.), skrevet med Eggert Frilles Hånd, og med Spor af 1 brevlukkende Segl.

Reuerendissimo reuerendisque in Christo patribus et dominis archiepiscopo, episcopis, strennuis nobilibusque viris dominis militibus et militaribus regni Dacie consiliariis, dominis suis et fautoribus.

Humilima mei recommendacione cum dilectionis promptitudine in Dei filio sinceriter prelibata. Kiære herrer, synderlighe gode wener, myn broder her Jahan kom hiid then fredagh nest fore misericordia domini¹ etc. oc førde mik eet leydebreff, som myn herres nade mik vnt hæfde, for hwilke jegh tacker myn nadighe frwe droninghe oc alle the, thertil hulpe. Hure thet lyder, formoder jegh, i wel wide; ther røres vdi, at then leyde skal vppa ganghe xiiii daghe effter paske² oc stande til pintzedagh³ nestkomende then dagh vd. Kiære herrer oc wener, gjorde jegh mik strax for^{de} tiid rede, som er misericordia domini² etc., tha mattæ thet sacht kome sigh, at jegh for weders wold etc. nøyæ kunne kome til Kiøbenhaffn sancte Walburgis dagh⁴; wore jegh en tha ther til stede, thet mattæ sacht falde

¹ Apr. 14. ² Apr. 16. ³ Maj 21. ⁴ Maj 1.

sigh so, at thet worde lancht, førre jegh kome til ords, som førre er mik skeet, oc en lenger, førre then sagh kunne altinges afftales til mynne eller til ræthe eller til bode mellum myn herres nade oc mik, oc sithen frichte jegh, allerlengest skulle worde, thet jegh mattæ ther felighe aff landhet kome vdi myt behold ighen; ther mattæ jegh worde forderffuelighe vdi forsømd, forthii i wide alle samen, thet er en stacket tiid i jaar mellum sancte Walburgis dag¹ oc pintzedag². For swodane forscr^{ne} fare skild tørff jegh icke beginne at søghe for^{de} dagh oc mode til Kiøbenhaffn. Kiære herrer oc wener, jegh kan icke nw ythermere bede ether erlighet sisle myt bestæ til myn herres nade, en jegh førre giord haffuer, forthii thet sisthe, jegh screff ether til hervdi til Kalundeborgh, tha bad jegh ether for wors herre helie død skild, at i wilde vnderuise myn herres nade, at jegh mattæ fanghe alt myt ighen, met flere ord, som thermet fulde vdi for^{de} same breff, hwilke bøn oc tilscriffuelse jegh togh enthet nott haffuer. Beder jegh ether erlighet alle oc hwer serdelis so yderlighe nw som førre oc ydermere, om jegh kunne, at i en wele vnderuise myn herres nade, at hans nade wil wende mik sin gunst til oc giffue mik myt ighen oc lade mik nyde po myn ollerdaghe oc tencke til rygghen, om jegh noghet sinne haffuer forthient noghet gott aff hans nade oc hans nades righe; thet forskilder oc forthiener jegh gerne met ether alle oc hwer serdelis. Biuder offuer mik. In Christo valet. Scriptum Lubich feria 2a post dominicam misericordia domini etc. meo sub sigillo anno domini etc. lxi.

Eggardus Frille,
miles.

53.

1469 Maj 10.

Eggert Frille forsvaret sig i Brev til Hansestædernes Rådssendebud i Lübeck og til Rådet sstds. over for den i Kongens Brev til dem (af 1469 4. Maj, nærværende Samlings 1. Bind Nr. 53) givne Fremstilling af Kongens og Hr. Eggerts Mellemværende, meddelte, at han havde været rede til at benytte Kongens første Lejdebrev til et Møde i København 1469 1. Maj, men så fik at vide, at alt hans rørlige Gods var beslaglagt, hvorfor han af Frygt for sit Liv ikke turde rejse til København; og at det Tidsrum fra 16.

¹ Maj 1. ² Maj 21.

Apr. til 21. Maj, for hvilket det sidste, af hans Broder sendte Lejdebrev fra Kongen gælder, er for kort til, at han tør benytte det, men at han er villig til at lade sin Sag pådømme i Lübeck af Kongens Broder Gerhard og andre nærmere betegnede Dommere eller i Danmark, hvis han kan få et tilstrækkelig betryggende Lejdebrev af Kongen.

K: Koncept på Papir (ikke skreven med Eggert Frilles egen Hånd). Privatarkiver, Eggert Frille.

An de erliken radessendeboden der ghemeynen stede van der hense, to Lubeke nu tor tiid to dage vorgaddert, vnde deme erliken rade darsuluest.

Mynen vruntliken bereiden denst vnde grut mit vormogen alles guden. Erbere wolwyse vnde vorsenige heren, bisunderen guden frunde, so denne de irluchtigeste hoichebaren forste, myns gnedigen heren des koninges gnade van Dennemarken, Sweden vnde Norwegen etc., juwen ersamheiden eyen breff my andrepende gescreuen hefft, de juwe erbarheid my, des ick jw, so ick flitigest mach, bedancke¹, gegeuen hefft to irkennende, darynne siin gnade denne berort van etlicher tosprake vnde schuldinge, siin gnade tegen my vormenet to hebbende, vnde siin gnade my deshaluen vmmetrent Symonis et Jude² vppe deme dage to Kalundeborch to komende vnde my ime rechten to vorantwordende gegeuen hadde, dar ick nicht sii gekomen etc., so syner gnaden breff dat mit forder inholt, vnde do suluest vnde ock nu na by mynem broder eyn scriftlick geleyde benalde etc., darvpp erbarn vnde wolwyse heren, begere ick juwen wysheiden vruntliken to wetende, dat ick to alsulkeme dage to myt vorsekeringe siiner gnaden scriftliken geleydesbreue, dat my to handen gekomen is, nicht en was vorsekert, sunder siin gnade vppe etliken lansdingen vorkunden hadde laten to komende my to vorantwordende, darvpp ick dar nicht en qwam, ick vppe Walburgis³ to Kopenhauen wesen vnde komen solde, . . ick siinen ersten geleydesbreff . . Kalundeborch krech. Des erberen heren, bidde ick juw⁴ deger vruntlich to wetende, dat ick bereyt in synne vnde meyninge was sodanen dach to Kopenhauen to wardende; so is my myt der warheit gekomen vnde to wetende geworden, dat my alle myn rorende gud, war men sick des bekommen kunde, is antastent

¹ K: bedancken. ² C. Oktbr. 28. ³ Maj 1. ⁴ K indskyder: to.

vnde genomen bynnen alsodanem geleyde vorgeant, des ick my yo nicht hadde vormodende wesen, welkers my onder ogen sloch, my befruchtende, dat de genne, de my myn gud bynnen alsodanem sekeren geleyde genomen vnde affhendich gemaket hebben, dat de suluen siinen gnaden ock raden mochten myn lyff darto to nemende, offte ick queme, dar se de macht ouer my hadden, so ick dusdanes den erberen gestrengen heren des rykes raide van Denemarcken vmmetrent palmarum¹ in mynem breue, wat noit vnde vaere my darto drengede, ick to sodanem dage nicht komen en dorste, vnder langen worden vnde vorbedinge ere vnde rechtz sunder gnade to getende vnde to entgeldende vor heren vnde forsten, bisschope, prelaten, ryttere, knechte, siinen egenen gnaden redere vte dem lande to Holsten vnde stede vterliken hebbe vorscreuen vnde my forboden hiir dat recht to nemende vnde to gande [?], id gulde gud, lyff eder ere. Sunder sodanen lesten geleydesbreff my by myneme broder vorgeant gesant, darvor ick siinen koningliken gnaden vnde besunder myner gnedigen leuen frouwen der koningynnen vnde allen, de sodanes beflitiget vnde darto geraden heben, so ick demodelikest vnde hoichlikest mach, bedancke vnde gerne vordene, des, ersamen leuen heren, begere ick juwen erbercheiden to wetende, dat sodane geleyde, so juwe wysheit vte den suluen des heren koninges breue mach vormercken, ame sundage misericordia domini² angaen vnde beth to pinxsten³ vnde den dach vt duren vnde waren scholde, welker ick nicht myt moitwillen utgegaen noch affgeslagen vnde nicht also, dat ick siinen gnaden noch recht es eder fruntschop plegen wille; sunder sodanes is gescheen vme korte willen der tiid in den suluen geleyde bestemet, in deme ick mit siinen gnaden nicht en worde vorliket, ick denne van weders vnde windes wegen etc. mochte hebben vorhindert geworden, so dat ick bynnen sodaner tiid in myn seker beholt nicht en hadde weder konen komen; vnde also denne vorgeant steyt, ick my also vor heren also heren Gerde, siiner gnaden broder, vor de erwerdigen in God vadere vnde heren den bysschop van Lubecke vnde den bisschop van Sleswick, vor riittere vnde knechte in deme lande to Holsten, de alle siiner gnaden swaren redere siint, vnde alhyr vor den erliken rade to Lubeke hebbe hoch genoch erboden ydermanne recht es to plegende sunder gnade in maten, vorgeant steit,

¹ C. Marts 26. ² April 16. ³ Maj 21.

deshaluen ick my noch also vor de suluen vnde vor juw erliken vorsichtigen heren radessende boden der ghemeynen hensestede in krafft desses breues erbede. Were ock, juwe erliche wisheit den suluen heren koning mit juwen guden demodigen scrifften mochten vorbidden, siin koninglike maiestadt my seker geleyde, darane ick vorwart were, so in deme wy vns nicht myt vruntschoff ofte rechte en schededen, ick seker, velich, vnbesorget in myn beholt vry wederkomen mochte, vnde de tiid darto lange noch vtgedrucket vnde vorscreuen were, vnde my sodanes vorsegelt, darane ick besorget were, gegeuen benalt worde, so kome ick dar gerne. Warevmmе bidde ick juwe erlichen wisheit deger andechtigen mit ghantzem flite, gii dusdanes myt dem besten vorsetten vnde desse myne entschuldunge gutliken vornemen vnde demsuluen obgemelten heren koninge wede benalen willen. Dat wil ick, kennet God almechtich, de juw lange gesunt bewaere, war ick mach, gerne vordeynen. Gescreuen vnder mynem ingesegel ame auende ascensionis domini anno etc. lxiix.

Eggert Vrille, riitter.

54.

1469 Maj 10.

Borgemestre og Rådmænd i Lübeck meddeler Hr. Åge Axelssøn (Thott) i Anledning af dennes Brev om sit Mellemværende med Hr. Herman Reyneman, at denne ikke agter at give Hr. Åge Penge, men bliver i Lübeck til 24. Juni og er villig til i Henhold til en ældre Skrivelse fra Hr. Åge at lade Lübeck afgøre Striden ved Dom eller Mægling.

O: Perg. med Spor af 1 brevlukkende Segl. Gemeinsch. Arch. XXIX. 36. — L: Trykt: Urkunden-Buch der Stadt Lübeck XI Nr. 436; Udtog: Hans. Urkundenbuch IX Nr. 580, begge efter Koncept i Lübeck.

Deme ¹erbaren vnde¹ gestrengen heren Ake Axelssen ²rittere, vnseme besunderen guden gunre.

Vnsen fruntliken grud mit vormogen alles guden touoren². Erbare vnde gestrengre here, besunderen gude gunre, juwen breff³,

¹ ¹ Mangler i L. ² ² L: militi.

³ ² Breve af 1469 Marts 27 og Apr. 10, Udtog og Brudstykke: Hans. Urkundenbuch IX Nr. 567 og Liv-Est-Kurländisches Urkundenbuch 1. Abteil. XII Nr. 638: det første trykt fuldstændig: Urkunden-Buch der Stadt Lübeck XI Nr. 423.

darane gii schriuen van der schelafstigen sake twisschen juw vnde her Hermen Reynemanne, vnde gii siner schaden genomen scholen hebben vppe twe dusent rinsche gulden, wanner gii horen, wes he juw búdt, so schole wy myt juw wol raden etc., hebben wy to ghuder mathe wol vornomen vnde her Hermen vorbenomet lesen laten vnde myt eme deshaluen to worden gewest; men wy an eme nicht konen sporen, dat he juw yenich gelt in willen ys to geuende. Jodoch geleuet juwer gestrengen leue noch hir myt vns tor stede to komende ofte dar yemande vulmechtich to sendende vnde juweme schriuende¹ an vns bescheen genuch to donde, in deme gii vns ame² jare lxx negest vorleden geschreuen hebben, gii willen juw laten to vns vnde der gemenen hense etc., wente her Hermen hir myt vns tor stede ime somer negest vorleden ys gewest, nu yegewardigen noch ys vnde hir dencket to blyuende beth to sunte Johannis baptisten dage to myddensomer³ negest komende vmme juwer ofte juwes vulmechtigen to gewachtende vnde sick in rechte ofte fruntschoppen myt juw van vns lathen to uorschedende, vnde wes juw hirinne geleuet, des begeren wy juwer gestrengen leue gudlike bescreuen antworde mit den ersten, darna sick her Hermen mach weten to richtende. Wurane wy juwer gestrengen leue furder to willen sin mogen, don wy gherne, de Gode⁴ deme heren zi[i]⁵ beualen. Screuen vnder vnser stad secrete ame auende⁶ ascensionis domini anno etc.⁶ lxxix^o.

Borgermestere vnnde
radmanne der stad Lubeke.

55.

1469 Maj 10.

Henrik Castorp (Borgemester) i Lübeck meddeler Hr. Åge Axelssøn (Thott), at Rådet i Lübeck har ladet den nu dér tilstedeværende Herman Reyneman læse Hr. Åges Klage over, at Herman har tilføjet Hr. Åges Folk Skade til et Beløb af 2000 rhinske Gylden, og at Rådet tilskriver Hr. Åge Hermans Svar, der formentlig går ud på, at han i Henhold til et tidligere af Hr. Åge

¹ Af 1465 Novbr. 12, trykt: *Urkunden-Buch der Stadt Lübeck X Nr. 683, Hans. Urkundenbuch IX Nr. 218 og Liv- Est- Kurländisches Urkundenbuch 1. Abteil. XII Nr. 360.*

² L: ime. ³ Juni 24. ⁴⁻⁴ L: Datum vigilie.

⁵ O: zin. ⁶ Mangler i L.

fremSAT Forslag er villig til at underkaste sig Lübecks og andre Hansestæders Dom i Striden.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Åge Axelsson Thott. Udtag: Hans. Urkundenbuch IX Nr. 581; derefter: Liv- Est- Kurländisches Urkundenbuch 1. Abteil. XII Nr. 648.

Dem ersamen vnd ghestrenghen hern Aken Axselsoen rytter sal desse breff etc.

Jesus.

Mynen vruntliken groet tovorne myt vormoghen alles ghuden tovorne etc. Werdeghe vnd ghestrenghe leue here, twe jwer breue¹ inhoudende van Hermen Reynemans wegghen deß schaden haluen, van em den juwen is bescheyn, den gy achten op twe dusent rynnssche ghulden, jodoch is jwe menynghe, dat men an dem vorgenanten Reynemanne vorname, weß he jw dorvoer doen wyl, vnd darna wyl ghy jw danne handelen laten, myt mer syns hebbe ik to ghude mate wol vorstaen vnd do juwer ersamheyt darop vruntliken we[te]n, dat vnse rad to Lubeke juwen breff dem vorbenomden her Reyneman heuet laten lesen, de nv hyr tor stede is, vnd wat he darto antwordet, hebben se jw in erme breue² gheschreuen etc. Vnd so my dunket, so meynt he, so jw verdicheyt dem rade to Lubeke er gheschreuen heuet, dat se myt todat anderen steden van der hense by en belegghen solden juwer to rechte mechtich wesen, darop wer he hyr vorschreuen vnd warde noch darop, dat he dem rade to Lubeke myt den anderen steden rechtes horen wyl. Vorder dat he syk noch tor tyt warin gheuen wyl, hebbe ik nycht vorstaen. Vnd ik danke jw vruntliken vor juwe gheschenke vnd alle ghudes; konde ik jw warin deynst vnd wylten bewysen, doe ik alle tyt gherne; dat kenne Ghod, de jw ghestrengghen leue langhe stark vnd ghesund sparen wylle. Gheschreuen vnder myn ingheseghel int jar lxiix op vnsses hern hemelvardes auent.

Hynrick Castorp in Lubeke.

56.

1469 Maj 19.

Köln.

Lago Johannis meddeler Ribe Kapitel, hvad han har udrettet for det i Rom, og at han har opnået et Pavebrev (af 1469 10.

¹ Må vel være de 2 ovfr. S. 71 Note 3 anførte Breve, med mindre Hr. Åge desuden skulde have skrevet 2 Breve særlig til Henrik Castorp om samme Sag.

² Ovfr. Nr. 54.

Marts: Terpager, Ripw Cimbricw S. 189) om Ribe Kirkes og Kapitels Friheder og en Bulle af 12 Kardinaler angwende Jomfru Mariens Broderskab, og skriver om de politiske Forhold i Italien, om et efter Sigende pwtænkt Jubelw og om de Vanskeligheder, Paven gør ved at udstede Afladsbreve gældende for længere Tid.

O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Danske Selsk. Pap. Trykt: Terpager, Ripw Cimbricw S. 101. Udtoget: Kinch. Ribe Bys Hist. indtil Reformat. S. 365. Reg. 4350°.

Venerabilibus viris dominis decano et cantori totique capitulo ecclesie Ripensis cum reuerencia.

Promptum seruicium cum humili obedienca in singulis complacendi. Reuere[n]di domini mei, noueritis me negocium ecclesie beate Marie virginis in curia Romana diligenciori modo, quo potui, expediuisse, uidelicet stante regimine curie, vt nunc modicum non sufficit ibi, velud docet experientia; item porrexi his supplicacionem meam domino apostolico per quendam dominum Petrum episcopum Tirocinensem, referendarium domini apostolici, pro illa fraternitate confirmanda, vti constat vestris dignis reuerenciis etc., quam noluit dominus apostolicus signare nec confirmare, cuius non signature causam ab eodem referendario diligenter quesui, qui respondit michi: Quia supplicacio tua sonat per modum questus, ideo dominus apostolicus non wlt eam aliquo modo signare; cui iterum respondi: Pater reuerende, deleatur ergo ille articulus, propter quem supplicacio mea non potest signari, et signentur illi articuli, quos uestra paternitas credit possibles fore per dominum apostolicum signandos; qui finaliter dixit michi: Pone supplicacionem tuam sine questu, et habebis intentum; et sic factum fuit, sicut sonat littera apostolica pro libertate ecclesie Ripensis et capituli desuper confecta et impetrata etc. Si tamen adhuc fuisset signata tam pro indulgenciis quam pro fraternitate etc., attamen infra 4^{or} aut 5° annos gracia eadem apostolica simpliciter exspirasset, quia quando dominus apostolicus aliquas dat certas indulgencias, ad tempus valde breue miro modo easdem nititur limitare etc. Illis tamen non obstantibus fraternitas illa beate Marie virginis in bulla xii cardinalium expresse est confirmata cum indulgenciis perpetuis eorundem, que est participacio omnium honorum, que fiunt in ecclesia cathedrali beate Marie Ripis, quantum ad illos, qui eidem ecclesie manus porrexerint adiutrices etc. Causam autem, quare dominus apostolicus questum nullibi wlt admittere, pro presenti scribere supersedeo . . , sed tamen vnam ordi-

nauerat sistam in ecclesia maiori, videlicet trium regum, in Colonia pro pecunia contra infideles colligenda, similiter et quamplures alibi, vt dicitur etc. Tamen quia rex de Neapoli bastardus, feudotarius pape, qui per dominum Pium, predecesorem moderni pape, intrvsus erat, ab obediencia recesserat apostolica, regnum tenens Neapolitanum vi in prejudicium moderni pape, nec prestans sibi homagium nec tributum, super quo quidem negotio dominus apostolicus non existens bene contentus intendit contra eundem regem Neapolitanum mediante auxilio certorum principum guerras et bellum in breui hostiliter excitare, et imperator in propria sua persona erat in curia Romana apud papam in festo natiuitatis Christi¹ cum magna potencia et pompa; quid enim (!) ipse et dominus apostolicus inter se traclaerunt, nullus scit; mirabilia enim sunt in foribus, sic fabulabantur Romani. Item practicat sanctissimus noster, vt pro indulgenciis et peccatorum remissionibus ad sedem apostolicam populus confluat vniuersus, et famatur, quod infra sex aut septem annos intendit annum jubileum in curia celebrare etc. Item indulgencias papales quinque vel sex annorum ad septem vel octo annos duratias non potui minus quam quinquaginta ducatis aureis camere apostolice expediuisse; nam papa notabiliter grauis est in dando indulgencias, quia in² cena domini³ anno presenti omnibus cardinalibus, clericis et commvni populo presentibus fecit reuocari generaliter omnes indulgencias plenarias, vti sonat bulla sua apostolica desuper confecta, que fuit affixa valuis ecclesiarum in commvnibus stacionibus in Romana curia per totam quadragesimam et semper post meridiem circa Campifloor, vt omnibus manifestaretur, et quod nullus se a tali insinuacione aut publicacione per aliquam ignoranciam crassam ammodo⁴ excuset, et quicumque, cuiuscumque condicionis aut status fuerit, qui tales pronunciare indulgencias de cetero ausus fuerit contra inhibicionem apostolicam, maiorem excommunicacionis sentenciam se nouerit incursum et a nullo absoluendus est nisi a domino apostolico vel ab eius substituto, vt clare patet in bulla prenarrata. Ideo mediante pecunia michi ex parte ecclesie tradita feci, quod potui, meam extremam adhibendo dil[i]genciam Deo teste. Desuper pro eiusdem negotii totali expedicione xii florenos rynenses de meis exposui, velud

¹ 1468 Decbr. 25.

² O gentager: in. ³ Marts 30.

⁴ O gentager: se.

tempore suo mediante manu publica valeam approbare, exceptis fatigis et laboribus, quos pro presenti non valeam explicare; spero enim et non dubito, vt hoc, quod michi promissum est pro labore meo, ad bonum deducatur effectum etc. In Christo semper sani et salui viuite et valet. De Colonia anno domini etc. lxxix feria sexta ante pentecostes meo sub sigillo.

Vester humilis frater
Lago Johannis, ad singula
pronus.

57.

1469 Aug. 22.

København.

Eggert Frille meddeler sin (Sviger)søn Bent Bille på Søholm, at han endnu ingen Ende har på sine Ærinder, men vil arbejde på at få det, og at Bisperne (Albert Krunmedige) af Lübeck og (Claus Wulf af) Slesvig, Holstenerne og Borgemester og Råd af Lübeck n. fl. er komne, og beder Bent om at skaffe ham et Par fede Øksne, for at han kan gengælde den Ære, Lübeckerne har gjort ham.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Bent Bille, B 1. Brudstykke i nyere Oversættelse: Møllerup og Meidell, Bille-Ættens Hist. I. 215.

Nobili viro Benedicto Bille in Siøholm, filio suo sincere dilecto.

Paternalem in domino dilectionem. Kiære søn, jegh haffuer en enghen ende om myne ærende; jegh vil met Gutz hielp arbejde therom dagh fra dagh oc wil haffue en ende thervppa, Gudh giffue, han worder godh. Bispen aff Lubich, bispen aff Slesvigh oc the Holster ære komen, borgmester oc radh aff Lubich met flere steder ære oc komen; jegh formoder met Gutz hielp, the wele alle ware mik wel beweyen vdi myn rætt. Kiære søn, mik tøcker gott ware, at tw scriffuer thin moder til, at hun kome hiid met sine breffue; thet mattæ en so falde sigh, at thet kunne enthet skade; oc kan thet ware tigh vden stor vmagh oc skade, tha kom hiid po søndagh¹ eller wid then made. Kiære søn, the aff Lubich haffue giord mik so stor ære oc werdighed, som tw wel fornomet haffuer, oc wed jegh ey, hure jegh thet forskilder, vden jegh haffde eet gott par øxen; thii beder jegh tigh, kiære søn, at thu loner mik eet par

¹ Aug. 27.

aff thine øxen, om thu haffuer the, ther fede ære, eller flii mik eel par øxen, ther fede ære, vdi then eghen hoss tigh, hwar thu best kant, oc send mik them hiid po fredagh¹ eller løuerdagh² at senisthe; jeg wil met Gutz hielp wel betale tigh them eller aldrih. Beuiss tigh herudi, som jegh tigh wel tiltroer. Biud offuer mik som søn met fader. In Christo vale. Thin kiære hustrv oc myn broder lade tigh sie m gode netter. Scriptum Halfnis feria 3a ante Bartholomei apostoli etc. lxix.

Eggardus Frille miles,
pater tuus dilectus.

1472 Jan. 6. Jahn, Danmarks polit.-militaire Hist. und. Unionskongerne S. 557. Reg. 4427. Se nedfr. Nr. 58.

58.

(1472³) Jan. 7.

Enköping.

(*Det svenske Rigsråd klager over for (det danske) over, at Kong Christiern trods den den sidste Sommer mellem Rigerne sluttede Dagtingning havde angrebet Sverige og belejret Stockholm, men erklærer sig nu, efter det Kongen tilføjede Nederlag, fremdeles villigt til Underhandlinger, hvis Kongen vil overgive Svenskerne Kalmar Slot og Stad, Borgholm og Ståkeholm, løse sine svenske Tilhængere fra deres Troskabsed og lade (Axelssønnerne) nyde deres Ejendomme og Len, indtil deres Sag kan blive pådømt, og anmoder om Svar herpå ved Overbringeren, Kongens Marsk Hr. Claus Rønno.*)

[Orig. ukendt.] A: Afskrift fra det 16. Århundrede (formentlig i en til Dansk stærkt lempet Sprogform) på Papir, med Påtegning bagpå med Anders Billes Hånd: Copie aff eth breff, som thet swenskæ rad haffuæ screuith Danmarcks rad till. Sverige A, Pap. Trykt: Jahn, Danmarks polit.-militaire Hist. und. Unionskongerne S. 557 (med urigtig Datum: trej konninger dag). Reg. 4427.

Verdugste fedre, kiere herrer oc wenner, som ether well fortenncker, hure alle ærende seg forløbe y sommer, szaa att wii gaffue oss tiill enn kerliig forhandndling oc dethinge mett ether herrer oc ether therpaa, att thenne riger motthe haffue komett tiill enn fredt oc enn kerliige behindelse, oc emod sodann wenliig forhandling, breff oc scriffuelse tha lodtt ether herre først gaa her Trotte Karlz y lanndet mett ett tall folck, sithenn her Iuer Gren, her Eggertt Krumedick oc Erick Karlsenn

¹ Aug. 25. ² Aug. 26.

³ Tiden er Vinteren efter Staget på Brunkeberg.

tiill att forwende Sueriges almue emodtt oss oc riigett; therwdoffuer lod oc ether herre y enn fæliig dag oc friidtt bestolde Stockholms stadt oc vpslaa syne skierme oc blockhuss etc. Thenn tiidtt her Steenn Sture, wor høffuitzmandtt, thett fornam, tha nøddes hand suarliig tiill att forsamble riigens indbyggere, gode mend oc almue sodanne forderffue aff att werge, som k. C. haffde agthett oss oc riigett att giøre. Oc tha her Steenn kom mett synn sambling hender Stockholm, tha screff handt oc wii samel[e]dis ether tiill, att wille ether herre en tha haffue affbrudett the for^{ne} skierme oc kaldett sytt folck tiill skibs, tha wille her Steen attskiild synn sambling oc gifuett seg end tha paa thett nye tiilfreds oc forfuld thenn wenliig detingen oc forhandling, som y oss self tiilforne bebreffuitt, loffuid oc sagtt haffue, som wii formode, att i alle inderliige nock wiide oc fortенcke, hure thett seg y mannge maade forløb. Kiere wener, end tha att Gudtt oc her sanctt Erick koninge gaff oss thenn løcke oc synn werduge naade thertiill, att wii behulde marckenn modt ether herrer, tha wedtt thett saa Gudtt, att wii ære endnw offuerbødigge att giøre oc forfølge paa Sueriges riiges wegnne allt thett, tiill ære, rett, fredt, bystandtt oc kierliighet kand drage emellom tesse iii riige, szaa att wiill ether herrer lade oss kierliige følge friitt hiidt tiill riigett egenn Kalmarenn slott oc stadt oc thertiill Borckholm oc Stegholm oc wplade the gode mendt her Mogenns Gren, her Ture Turþ, Erick Karlsenn mett flere, som ther aff Suerige ere, theris manscap oc tieneste, som the k. C. loffuitt oc sagd haffue, oc thertiill strax lade tesse gode herrer oc mend, som herinne mett oss ære, ny[d]e¹ arff, egett, slott oc leen, ehvad thett er², pantt eller andett, som the Gudz rett tiil haffue, sker thett saa, som forscreffuit staar, tha wille wii alle endregtelige mett flere wore mettbrødre loffue, siige oc bebreffue paa vor ære, troff oc sanningen, att the sculle holde the slott, landtt, leenn oc pantt k. C. oc Danmarcks riige tiil gode, saa lenge att riigens raadz fulmechtige aff tesse iii riige kunde komme tiilsamenn paa enn beleyliig tiidtt oc stedtt epher ethers oc wortt samtycke oc fuldbør; kunde thett tha findes, thett Gudtt forbiude, mett en rett³, att the gode mend haffue the pantt, leen, arff oc eghett forbrudett y noger made wden mett thett, att the haffue wedergiorrt ind paa Danmarcks riige, att them oc theris brødrebornn

¹ A: nyge.

² A gentager: er.

³ A gentager: rett.

theris pantt, arff oc egett fraatagne ære, som the siie, mett wrett, tha sculle the forse^{nne} slott Wardberg, Søluesborig oc Trane-kiers pantt, leenn oc arff frii wdenn all gensiigelse antwordes k. C. eller Danmarcks riige tiil hande. Kand thett oc icke saa skee, som Gudtt forbiude, tha see thett Gud forkertt, att wii ære nødde tiill att were æthers oc Danmarcks riiges wuenner. Oc haffue wii giffuett høgborne førstes k. C. marsk, thenne breffuiser her Claus Rønoff, dag indtiill kyndelmøsse¹ næstkomendes therpaa, att handt scall enden for^{nc} tiidtt føre oss ett enckett swar aff ether, huor wii maa oss herom tiill ether forlade. Ex Enekiøbing andenn hellige trey koninger dag.

59.

1472 Juni 8.

Eutin.

Bisp Albert (Krummedige) af Lübeck beder Ribe Kapitel om at overdrage hans svage og fattige Farbroder Joachim Krummedige et Præbende i Ribe Helligåndsgård, som er stiftet af Joachims Farmoders Broder, den i Ditmarsken faldne Henneke Limbek, til Fordel for Stifterens Slægtninge, og hvortil Ribe Bisp og Kapitel har Besættelsesretten.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl. Ribe Stiftskiste 326. Trykt: Terpager, Ripw Cimbricw S. 513. Reg. 4435.

Venerabilibus atque circumspcctis viris dominis preposito, decano, canonicis et capitulo ecclesie Ripensis, amicis et fautoribus nostris in Christo presinceris.

Caritatiua nostra premissa salutacione. Venerabiles domini, amici et fautores in Christo prediligendi, deuenit ad nos veridicorum relatu. quod de quondam validi Hennekini Lembeke, qui in terra Ditmercie tempore conflictus tunc inter comites Holtzacie et dicte terre incolas habiti gladio interiit, bonis certe prebende ccu secularium personarum stipendia siue prouisiones in curia sancti spiritus Ripensi fundate et instaurate sint, que et presertim eiusdem quondam Hennekini consanguineis et personis, interim quod in humanis substiterint, assignari et conferri debeant, reuerendus quoque in Christo pater et dominus, dominus episcopus et venerabile capitulum Ripense pro tempore existentes deputati sint ad easdem prebendas siue stipendia personas aptas et congruas recipiendum [!]. Et quia, amici et

¹ Febr. 2.

fautores predilecti, validus Joachim Crummediik, patruus noster, qui et predicto quondam Hennekino, ex quo eiusdem Joachim genitor filius sororis prefati quondam Hennekini fuerat, satis in propinquo sanguine junctus est, permissione altissimi quibusdam infirmitatibus pariter et paupertate premitur et angariatur, sic quod de suprascripta prouisione admodum necessario habet indigenciam, quapropter precaminibus continuatis sinceriter exhortamur et petimus instanter, quatenus nobis aliisque consanguineis nostris, quorum precibus pulsati sumus, singularissimam complacentiam, prefato quoque Joachim permaximam complacentiam exhibentes velitis precaminum nostrorum huiusmodi intuitu eundem Joachim in hiis suscipere commendatum, eundem ad antedictam prebendam juxta morem consuetum et ad suprascriptam curiam sancti spiritus vna cum prouisione solita benigne recolligendo. Studebimus pro hiis in quibuscumque, quibus vestrum profectum et commodum adaugere poterimus, vice uersa complacere, nos ad quevis beneplacita vestra beniuolos offerendo, sperantes vtique confidenter, quod precibus nostris benignam prebebitis aurem, intuitu sincere affectionis, quam hactenus ad ecclesiam vestram gessimus et de presenti gerimus, altissimo dilectionem vestras feliciter commendantes. Ex castro nostro Vthin die lune octaua mensis iunii anno lxxii nostro sub secreto.

¹Albertus Dei gracia episcopus
Liubicensis manu propria subscripsit.¹

60.

1472 Decbr. 13.

Nidaros.

Ærkebisp Olaf (Thronndsson) af Nidaros anmoder Kannikerne i København Magister Olaf Hielland og Hans Hannin om at udlevere til Provsten af Oslo Ivar (Vikingsson) 200 rhinske Gylden og et Klenodie, som Ærkebispnen har deponeret hos dem ved sine Kanniker Magistrene Hans Teiste og Gaute Ivarsson, og som Provsten nu skal levere Kongen, og meddeler, at han i Efteråret har sendt Olaf Hielland 1 Nobel og nu har pålagt Provsten at give Hans Hannin 1 rhinsk Gylden til Tak for deres Ulejlighed.

*Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl og samtidig Påtegning forneden på Forsiden: Recepta 1473 vigilia pe[n]thecostes, scilicet die beati Bonifacii². Danske Selsk. Pap. Trykt: R. Nyerups Universitetsprogram 1802 S. 21, SRD. VIII. 466 og Dipl. Norv. XVI Nr. 252. Reg. *7008.*

¹⁻¹ Egenhændig, ² Juni 5.

Honorabilibus viris ac dominis magistro Olauo Hietlandh, Johanni Hanniin, canonicis Hampnensibus, nobis sincere dilectis.

Olauus diuina miseracione archiepiscopus Nidrosiensis.

Cum nostro sincero fauore affectuosa in Christo salutacione premissa. Dilectionibus vestris notum facimus per presentes, quatenus, que apud vos deposita pridem sub fideli custodia tradidimus, nunc per venerabilem virum dominum Iwarum, prepositum Asloensem, nostram super hoc commissionem habentem, duximus repetenda, quamobrem pro fidelitatis sollicitudine gratias agentes multimodas, discreciones vestras per has nostras patentes (!) litteras requirimus exorantes, vt fidem venerabili domino, preminato domino preposito, adhibentes omnimodam, ducentos florenos renenses et jocale seu clenodium eidem domino preposito tradatis, vti vobis illa per canonicos nostros magistros Johannem Teiste et Gautonem Iwari tradi fecimus, ad manus domino nostro serenissimo regi per ipsum nostri nomine presentanda, has nostras patentes (!) secreti nostri impressione munitas pro recognitione sufficienti et plena securitate vestra habituri. Vobis insuper, domino et magistro Olauo nobis dilecto, cui plurimum obligari videmur, nobile vnum destinauimus in autumpno de Bergis per Karolum Sigwardi nostratem et in cancellaria domini regis existentem; domino autem Johanni Hanniin florenum renensem per latorem presentium dominum prepositum propinari mandauimus in sollicitudinis vestre beniuolam gratitudinem et licet exiguam laboris recompensam. In Christo valete feliciter et longeuē. Scriptum in residencia nostra Nidrosiensi anno domini mcdlxxii ipso die Lucie virginis et martiris nostro sub secreto.

61.

1473 Jan. 25.

Tørning.

Hans v. Ahlefeldt til Tørning beder Ribe Kapitel om at hjælpe Hr. Knud i Bevtoft, hvem Bispen (Peder Nielsson Lodehat af Ribe) vil berøve hans Kirke, skønt han ikke har forbrudt den, og som har erklæret sig villig til at underkaste sig Kapitlets Dom, og om at bevæge Bispen til at lade Hr. Knud beholde Kirken.

[Orig. ukendt.] Afskrift fra År 1575 på Papir. *Gemeinsch. Arch. (Hansborg) XXII. 37. Z.*

An den cantor, dechen vnd gantzem capittel zu Ryphen.

Minen frundtlicken denst mit vermoge alles guden thovorne.

Werdigen leuen heren vnd besunderigen guden frunde, disse jegenverdige her Knudt tho Beuetoft my hefft mundtlicken vnderrichtet vnd beklägett sick, woda[n] wise de bischop ehn wil afhendich maken sine kercke, de he doch nicht heft verbraken, so alsoe he secht, vnd he wil van der wegen sin recht vnd vnrecht by jw setten etc. Worumme leuen heren, is min andechtige frundtlicke bede, ghi dem armen manne willen bystandt in sinem rechten doen vmme minent willen vnd dem bischoppe willen van sinent wegen vnderrichten vnd bidden, datt he densuluen hern Knudt nicht verunrechte vnd lathe ehm blifen by siner kercken, so ferne alsoe he se nicht verbraken heft; kan sine gnade ehme wormede ankamen mit rechte, datt he ensodane sine kercke mit vnrechte verbraken hefft, he entgelde des; kan he ock nicht, he des moge geneten etc. Ock leue heren, heft my desulue prester vnderrichtet, wo die bischop in vortiden ehme heft nemen laten veer ossen, vnd will by jw dat ock setten, efte ghi dat kennen konnen, dat ehme sodane ossen mit rechte genamen sindt efte nicht; wes ghi van der wegen ehme tho efte aff finden, dar wil he sick lathen anne nögen. Gy dit alle willen in der besten wyse vmme minent willen verfogen vnd bystandt doen, vp datt he moge bliuen by der kercken, he miner frundtlicken bede hieranne geneten moghe. Datt wil ick altidt frundtlicken vmme jw verdenen. Gade dem heren sundt vnd salich beualen tho langen tiden. Geschreuen tho Dorningen am dage conuersionis Pauli vnder minem insegell anno domini lxxiii.

Hans van Alefelde
tho Dorning.

62.

1473 Novbr. 4.

Stralsund.

(Hans Lencken (eller Leuken)?¹) udtaler over for Hr. Åge Axelssøn (Thott) sin Glæde over, at denne har fået sine Besiddelser igen, meddeler Opgørelse over en modtagen Læst Smør, takker for

¹ Brevskriveren navngiver sig i alt Fald ikke i de bevarede Afskrifter; men af Åge Axelssøn (Thott)'s kendte Korrespondenter i Stralsund: Gertrud Bokelers, Ludvig Greverode og Hans Lencken (Leuken?) omtales Ludvig Greverode i Brevet, så at det ikke kan være fra ham, og vil man antage det skrevet af en af de to andre, er Hans Lencken (Leuken?) afgjort den, hvis Breve i stilistisk Henseende står nærværende Brev nærmest, sammenlign Nr. 68 og 72 nedfr., især Adressen, Begyndelsen og Slutningen af de pågældende Breve.

en lovet Gave og sender Gaver til Hr. Åge og hans Hustru Fru Merete (Bengtsdotter af Vinstorpa-Slægten) samt på sine egne og til Dels på Ludvig Greverodes Vegne et udførlig specificeret Parti Varer til Hr. Åge.

[Orig. ukendt.] JM: Afskrift af Jon Mortensen 1749 efter »chart. ant. arch. can. Dan.«: Klevenfeldts Afskrifter i Folio, Thott. — T: Afskrift fra 2. Halvdel af det 18. Årh.: Thottske Saml. Fol. 1133 S. 62. — G: Afskrift på Gaunø, som i 1912 ikke har været til at finde. Trykt herefter: Hallands Fornminnes-Förenings Årsskrift I. 218¹. Udtog: von Möller, Bidrag till Hallands hist. I. 151. Reg. *7087.

Deme hoghebaren strenghen riitter heren ²Aka Assxelsson ³wonhaftiich vp Wartberghe wrintliiken ghescreuen ³dentur littere^{3,4}

Miinen vnderdaniighen den[st] to allen tiiden ghescreuen an heren Aken Assxelsson. Ghenediighe leue here, Ghode hebbe eueiich loff, diit ghii wedder bii dat jwe komen syn; dat is mii sere leff vnde manghen fromen manen. So wette, leue here, dat ik jwen breff by jwen bormester Swen Asmatson wol vorstan hebbe vnde hebbe de last botteren entfanghen; de woch iiiii liispunt miin; dar wasβ ³Swen by³. So rekene ik de tune boteren vor x m℥; so ghaff ik Swen Asmatson to fracht xxvi β vnde i β to priimghelde vnde iii β iin der waghe; so beholde ghii cxvj⁵ m℥ ii β. Item leue here, ik vnde miin husfroue danken jw to allen tiiden vor jwen ⁶ghuden ghaue also vor jwe j tune botteren vnde jwen⁶ kesse, dat wii doch teghen jw nicht vordent en hebben. Swen en hadde dat nicht iine; doch so wert wnβ dat wol; Ghode gheue, dat wii dat vordenen teghen jw vnde de jwen.

Item so wettet, leue here, dat ik jw sande⁷ iin Marquot Brudelson⁸ i tune weitenmel vnde j⁹ schock ³lab¹⁰ . . . ³ to jwe wiilkome; dat latet jw niicht vorsman. So sende ik jw i tune, dar sind iine brotberen vnde siipollen vnde persiilghwerttlen

¹ Der er ingen Varianter anført herfra, da Kilden, som nævnt, ikke har kunnet findes, og den pågældende Udgivers Aftryk ikke kan anses for helt pålidelige.

²⁻³ T: Ake Assxelsson.

³⁻³ Mangler i T (∴ har ikke kunnet læses af Afskriveren).

⁴ Herunder har JM og T Tegning af et Bomærke.

⁵ T: cxvi. ⁶⁻⁶ Mangler i T.

⁷ T indskyder: mit. ⁸ T indskyder: . . . schepe.

⁹ T: i. ¹⁰ Mon ikke: kabuβ? jfr. nedfr. Nr. 68.

vnde i tune appele; de schole ghii jw nicht vorsman laten miit froue Miirto, jwer leuen wrouen.

Item leue here, so sende ik jw i tune miit lowande; dar is¹ iine xiiii laken vnde i elle, dat laken vor ii m \AA sundesch, vnde ii deker vnde iii hude permonte vor viij² m \AA sundesch iiiii β , de tuen som xxxv m \AA xv³ β .

Item noch j⁴ sintener oleghe vnde iii $\text{\textcircled{W}}$ vor viij² m \AA iiiii β miit den holten.

⁵Item noch i tune, dariene ii brune dewentwrsche vor xxxvi m \AA vnde iii sardoke, den dok vor vj⁶ m \AA sundesch, vnde ii hode sukers, de wegghen viii $\text{\textcircled{W}}$ miin ii lode, i $\text{\textcircled{W}}$ vor xxviii β ; iiiii β vor de tune^{5, 7} som lxvij m \AA ii β .

Item noch ii tunen erwiitten vor vi m \AA .⁷

Item noch i tune; dar iis⁸ iine i korff fiighen vor iiiii m \AA iiiii β vnde xxii $\text{\textcircled{W}}$ rosiin, dat $\text{\textcircled{W}}$ iii β ; hiir en is to diisser tiide nen beter, ik hadde jw anders i top ghesandt; vnde xxiiii ($\text{\textcircled{W}}$)⁹ mandelen, dat $\text{\textcircled{W}}$ iiiii β , vnde iii $\text{\textcircled{W}}$ kanel vor ix m \AA vnde vi $\text{\textcircled{W}}$ pepers vor vii m \AA miin iiiii β .

Item noch iin dersuluen tune . . $\text{\textcircled{W}}$ neghelken vor ii m \AA vnde j⁴ $\text{\textcircled{W}}$ pardiis β korne, ij¹⁰ m \AA , vnde i $\text{\textcircled{W}}$ ghaliian vor iii m \AA vnde iii $\text{\textcircled{W}}$ ghallen vor ij¹⁰ m \AA vnde iii ($\text{\textcircled{W}}$)⁹ flichtriilen vor xviii β vnde . . $\text{\textcircled{W}}$ ghumiighe vor iii m \AA vnde xii lode siinober vor i m \AA vnde i $\text{\textcircled{W}}$ talmo β [?]¹¹ vor xii β vnde i luchten vor iij¹² m \AA vnde i scheremesser vor xii β vnde iiiii β vor de tune, dar dat crude iine is, som lj¹³ m \AA .

Item noch i tune, dar is¹ iine i wiit laken wandes, dat stet xv m \AA , vnde i ghrawe laken, dat stet ix m \AA ; dat schere-messer stet iin deme wiitte vnde de luchte; som xxiiii m \AA in diisser tunen. Diitt is¹ alle sundesch ghelt. Dat ene teghen dat andere affgherekent so bliue ghii miit schuldich lxxvi m \AA sundesch vnde iij¹² β .

Item leue here Ake, so sendet jw here Ladewiich¹⁴ Ghreuerade ii brune ledesche vor lxxxviii m \AA sundesch; dat lauede ik eme

¹ Mangler i T (o: har ikke kunnet læses af Afskriveren).

² T: viii. ³ T: xv. ⁴ T: i.

⁵⁻⁷ Findes i T foran det her nærmest foregående Punktum.

⁶ T: vi. ⁷⁻⁹ Mangler i T.

⁸ Mangler i T.

⁹ Således T; mangler i JM. ¹⁰ T: ii.

¹¹ Således (med Tvivl) JM; T: talmo β (uden Tvivl).

¹² T: iii. ¹³ T: li. ¹⁴ T: Ladewygh.

vor, dat jwe badeschop wiisser wessen schal. Item so is¹ der tunen ix to hope, de ik jw sende, vnde i werdel oleghe iin Swen Asmotson schepe; ik wiil jw ²iint [e]rsten³ senden de anderen laken, also jwe schriift vtwiisset. Item leue here Ake, mochte ik jw hiir worane denen, jw ofte den jwen, dat wolde ik gherne don to allen tiiden. Ossenhude vnde kohude de ghulden hiir wol ghelt, boter x m $\frac{1}{2}$; taliich ghulde ok wol ghelt. Leue here, ghii vornemen den siin wol beter, wan ik jw schriiuen kan. Niicht mer to diissen tiiden, den bedet ouer mii also auer jwen eghen dener. Ghescreuen to deme Sunde vp den donerdach na aller selen dach anno lxxiii. Jw werdighe spare Ghode langhe ghesunde miit al den jwen.

63.

1474 Jan. 7.

Laholm.

Niels Ågessøn meddeler (Dronning Dorothea) Efterretninger fra Sverige og beder hende om at hjælpe ham med noget Krudt og at sælge eller låne ham noget Rug og Malt.

[Afskrift i Arkivet på Rosenholm, 25. Paquet Nr. 16³; brændt.] A: Afskrift i Langebeks Dipl. af Langebek »Ex copia coeva in archiv. Rosenholm. 1761⁴, som har haft følgende Påskrifter udenpå: »Sincere nobis dilecto domino Erico Ottonis, magistro curie regis nec non aduocato in Scanderborgh⁵ og »Een vtskrift aff her Niels Ogessens breff⁶; Langebek tilføjer: »NB. Brevet er til Dronning Dorothea, som har ladet skrive denne Copie og sendt den under Forseigling og med Paaskrift til Hr. Eric Ottesøn.« Trykt herefter: Styffe, Bidrag till Skandinaviens hist. IV Nr. 22. Reg. *7122. — B: Afskrift i Ny kgl. Samt. 4to 2091, Vol. 3 S. 165.

Post salutacionem. Kære nadige frwæ, werdis ether nade at wyde, at mit budh hauer wæret i Swerrighe i x eller xii vgher, oc kom han hem till mek nw i torsdags⁴, hwilket budh jek hauer nw sent til ether nade. Tha ma ether nade wide, at her Sten war pa farden effter her Niels Stwre; thå ruckte her Niels in i Daalen for hanom, oc siden her Sten thette forfan, tha ruchtæ han met then samme fardh in till Calmarne icke vden selff siettæ eller selff ottende. Ydermere hwore thet er til gonget oc gor ther i landet, thet kan thette mit budh sighæ ether. Kære nadige frwe, sagde han for mek,

¹ T: i-. ²⁻³ JM: iin torsten; T: yn forsten.

⁴ Således ifølge et over Arkivet i 1762 forfattet Repertorium; se Ny kgl. Samt. 4to 2091, Vol. 1 S. 27.

⁵ Jan. 6.

at her Gøstaff Karlsson loo, oc war all hans rede giord, oc mente the swo sommæ, at han er død, oc her Maghens Green han er i jorden. Oc sagde han ydermere, at almwen sigher ther, som han foor frem, at wil herrene noghen statz vtfare pa kry oc orloff, tha wele the wære hemæ till theris eghen; thet hauer han forfaret. Oc hauer Westgødenæ screffuet her Sten till, at han skal giffue Otte Torbernssøn løss, oc sighe the swo, at thelighen man burde ey at wære grebin, som swo hauer woghet sith liiff fore riget, oc lade the teris ordh swo gaa, at the wele giffue her Sten hwerken skatt æller anneth, før han hauer fanget them Otte Torbernsson vth. Kære nadige frwe, som ether nade screff mek till, at jek skall forware wel slottet, hwilket met Gudz hielp jek wil till ware taghe, at myn kere nadige herre skal fynnet i gode made, oc ether nade thessligis. Item kere nadige frwe, werdis ether nade at vnsettæ mek met noghit puluer; ther bade jek ether nade gerne om, ther looæ myn herris nade stor macht vpa oc ether nade oc swo. Thii kære frwe, jek formoer thet ey selff at købe, fortii jek hauer eth skarpt neess at taghe aff. Oc wedh jek ey, hwad pa kan komme met een hast. Kære nadige frwe, wilde ether nade wel gøre oc selliæ mek j lest rough oc j lest malt eller læ megh et, tha wil jek betale edher nadet wel swo, at i skule mek tacke. Thi kære nadige frwe, jek hauer køpt swo meghit korn, som her ær fortæret i sommer vthoffuer. Wilde ether nade verdis at byude mek eth got swar herom til igen; ther bade jek ether nade gantze gerne om. Oc skal thet bliffue vden ether nadis skade, om ether nade kan goret. Valete in Cristo. Scriptum Lagholm anno etc. lxxiiii^o die Kanuti ducis et martiris.

Niels Ogesson.

64. (1474 Febr. 16¹).

En unævnt tilskriver en unævnt om (Kong Christiern I.s) Møde med Kejseren (Frederik III) i Rothenburg (ob der Tauber) og om Holstens og Stormarns Ophøjelse til et Hertugdømme og Forlening sammen med Ditmarsken til Kongen.

¹ Året fremgår af Indholdet; Tirsdagen før Fastelavn, som 1474 var den 15. Febr., belegnes i Brevet som: y gar.

[Brudstykke i Arkivet på Rosenholm, 25. Paquet Nr. 21¹; brændt.] A: Afskrift i Langebeks Dipl. af Langebek »Ex archivo Rosenholm. 1761« (med Overskrift af Langebek: »Et Stykke af et Originalbrev, skrevet af en udi K. Christian den 1stes Følge paa hans romerske Reise angaaende høibemeldte Konges Modtagelse af Keiseren«). — B: dårlig Afskrift i Ny kgl. Saml. 4to 2091, Vol. 3 S. 185. — Trykt efter Langebeks Dipl.: Michelsen, Urkundenbuch zur Gesch. des Landes Dithmarschen Nr. 36; Brudstykke i nyere »Oversættelse«: Hist. Tidsskr. 5. R. II. 261. Trykt efter uvis Kilde: Schlegel, Samml. zur dän. Gesch. I. 2. Stück S. 119 og (i nyere »Oversættelse«) Morgen-Posten 1792 S. 346. Reg. *7144.

Item min herres nade kom fra A(nsba)ch² oc til Rottenborch i odensdachs³, oc margreue Albrecht fulde hanom met fire hundred heste, oc keisseren redh vd mod hans nade oc wel medh fire hundred heste, oc sende de sa budh mellen them, ad enggen them stod fra hesten, oc fuldes sa ad ind y byen. Y torsdachs⁴ redh myn herre for keisserens herberg oc fulde hanom sa til kerken oc gik y et køreforstis stedh, thet thoch aldri enggin konge før schedt er. Item then tid messen war oc euangeliet sang, ta bars myn herre bogen ad tage pass pa euangeliet y keisserens neruerilsse, thet de doch sie her, ad thet aldry schede noger konge før, oc mene, thet aldry schal sche noger anden konge mere. Item same dagen ta gik keiiseren aff sit herberge ind y myn herres herberge oc endede ther alle the errende, myn herres nade hadde til hannem. Syden the hadde end theræ errende, ta bleff han alligeuel sydende in til mørk nat oc gyorde sigh gansse hemligh medh myn herre. Y mowe oc for sant wide, thet han ther handelde, thet er intet wart righe til forfang i noger made. Item om hertogen aff Brogonyen errende war edder for langt ad scriue, hvad prange oc hoffart ther war ii Treyer, men thet fik en schiden ende; ta han eke kunde worde konge, ta schildes de uens ad.

Item syden thette breff war screuet, ta haffuer keisseren forhøiet greuescaffuet i Holsten oc Stormarn oc giort theraff et hertichrige oc lacht thertil Detmersche oc haffuer draget thisse forscreffne trey land til et naun oc kaller them alle trey hertichdomet aff Holsten oc forlente myn herres nade thet y gar, nemlig tisdagen fore fastelaun⁵, pa sin keisserligh stol ii sin magedstadt, neruerende de koreforster, som ta ner ware, doch wart righe oc Sunderjylland vden forfang.

¹ Således ifølge et over Arkivet i 1762 forfattet Repertorium; se Ny kgl. Saml. 4to 2091, Vol. 1 S. 28.

² Således B; A: Ausborch. ³ Febr. 9. ⁴ Febr. 10. ⁵ Febr. 15.

65. 1474 Apr. 20. Odense.

Bisp Mogens (Krafse) af Odense beder Hr. Johannes Bondonius, Præst ved Indslev (?) Kirke, om at tilsige Unkerssøn at komme til Odense på Lørdag og gøre over for Bent Bille, hvad han har forpligtet sig til.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Bent Bille, E.

Dilecto nobis domino Johanni Bondonis, curato ecclesie Ingelstede.

Magnus Dei et apostolice sedis gracia episcopus Ottoniensis.

Premisso nostro fauore. Bethe wii ether, at i strax tilsighe Vnckersß, at han pa løffuerdagh nestkomende¹ komme her vdi Othens oc fulkomme thet, som han sig siist welkorethe her i Othens i swortebrodrecløster for mange gode men i wor nerfuerelsse at skulle giøre Beynt Billæ. In Christo valet. Ex Ottonia feria iiiita ante Georgii martiris etc. lxxiiii nostro sub signeto.

66. 1474 Juni 4 (?)² Århus.

Bisp Jens (Iverssøn Lange) af Århus tilskriver (Ribe Kapitel) angående nogle Gårde, han oplader det, angående Ordningen af en for ham og hans Slægt stiftet Gudstjeneste i Ribe Domkirke og angående Overdragelsen af et Stykke Eng til hans Tjener Anders og lover snart at sende Penge for Bly til sit Kapel (i Domkirken).

[Orig. ukendt.] T: Trykt (uden Udskrift og øjensynlig ikke fejlfrit): Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 114. Reg. 4504.

¹ Apr. 23.

² Mon Året er rigtigt, således som det er aftrykt hos Terpager og derefter her? Terpagers anno lxxiiii kan tænkes fremkommet ved en Fejlæsning af anno etc. liiii, og i alt Fald synes en Datum 1454 15. Juni at passe bedre, da Bispem i dette År 20. Maj overdrager Kapitlet en Række Gårde (Ribe Stiftskiste 275, jfr. Danske Saml. I. 132—33 og Kinch, Ribe Bys Hist. indtil Reformat. S. 328—29), og da Kapitlet 1454 27. Maj udsteder et Forpligtelsesbrev om den her omhandlede Gudstjeneste (Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 357). Ligeledes har Bispem i 1454 skullet på en længere Rejse fra sit Stift, idet han 20. Juni får Fuldmagt til sammen med andre at repræsentere Kongen på et Møde med Svenskerne i Rønneby (Dipl. Chr. I Nr. 49; allerede 17. Juni har han vistnok været i København, se Rørdam, Monum. hist. Dan. 2. R. II. 525); men ganske vist var han også fraværende fra sit Stift i Sommeren 1474, nemlig til et Møde i Kalmar med Svenskerne (se f. Eks. Dipl. Chr. I Nr. 207a).

Johannes Dei gratia episcopus Arusiensis.

Salutem et sinceram in domino caritatem. Kere herrer oc sønderlig gothe wænnere, sende wii ether wort følgebreff paa the gaarde, som wii ether vplade, besegelt met wort intzegel, oc finghe wii [he]^r Jeip Skaning thet breff, som i sende oss paa then processione oc aniuersario igien, som gøres scall i Riper domkircke ffor oss, wor broder oc foreldere etc., hwilket, [naar]² Gud will, wii igienkomme aff thenne reisse, [wii] met ethers raad wile klare gøre, saa wii oc wore arffvinger bliffue ther bæder forwaret. Oc thake [wii] ether gerne for thet stycke eng, i wntte Anders, wor tiener, til wort behoff; thog kiærer han, thet han kan ecke nydet, som i wnte hannem thet til wort behoff. Beth wii ether kierlig, at i wele vnne hannem thet oc lade hannem ther engen hinder gøre vppa; han scall gøre ether ther swo ytherlich aff som nogen anden, oc wii wele oc gerne forskylle met ether. Pennigh for bli till wort capel wele wii enten sende ether, fører wii borthar [!], eller først Gud wil, wii igienkomme aff thenne reise. Thærmets befale wii ether Gud, wor frwe oc sanct Clemet oc gøre gerne, hwat ether lefft ær. Scriptum Arus sabbato sancte trinitatis nostro sub signeto anno lxxiiii.

67.

1474 Oktbr. 25.

Stralsund.

Ludvig Greverode i Stralsund takker Hr. Åge Axelssøn (Thott) for hans Gaver, sender Opgørelse over et Parti Smør, han har modtaget fra Hr. Åge, meddeler, at han for Tiden ikke kan skaffe den Vin og det Bernau-Øl, som Hr. Åge ønsker, men skal gøre det så snart som muligt, og sender som Gave et Fad stettinske Bradepærer.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Åge Axelssøn Thott.

Deme erwerdygen heren Akee Axelß rittir to Wartberghe vruntlyken.

Jesus.

Minen wylgen denst vnde, wes ik gudes vormach. Ersame leue her Akee, gude vrunt, ik dancke jw tomale vruntlyken vor jwe mangerleyg gyffte, gy my sand habben; Got geue, ik id mote vordenen. Item x tunnen botter hafft myn geselle

¹ T: Hr. ² T: wore.

entfangen van jwer wegen; de ersten ii wogen runt vnde wart geuen to ix mr. sundesch; item desse viii wogen v lyspunt myn vnde wart geuen vmme ret gelt x mr. sundesch. Item van desser botter hafft myn geselle geuen to vracht, vptobryngen vnde to wegen xxii β. Aldus leue her Ake, is blyuende kamen van den x tunnen botter xc mr. sundesch; item darvan botalt ii leydessche lxxxviii mr. sundesch; so boholden gy hyr standen ii mr. sundesch. Item so gy scriuen vmme i drelyng wyns vnde i vat barnowes beeres, id wass hyr vp dyt mal nycht to krygen; so vro hir wat kumpt vnde ik scheper hebben mach, de myt jw wesen wylt, so wyl ik jw nycht vorgeten. Item ik sende jw by dem schyppere, dede my de botter brochte, i vat stattynsβ bradberen; de wylt jw nycht vorsmaen laten; ik wyllet, wyl Got, hyrna vorbeteren. Sunderges weyt ik jw nycht to scriuen, dan kan ik wes don, dat jw geleuet, dar bedet auer. Syt Gade boualen vnde siner leuen moder. Screuen tom Sunde des dynxstedages vor Simonis et Jude anno lxxiii.

Ladewych
Greuerade.

68. 1474 Oktbr. 26 ell. Novbr. 2. Stralsund.

Hans Lencken (Leuken?) sender Hr. Åge Axelssøn (Thott) Opgørelse over et Parti Smør, han har modtaget fra Hr. Åge og (hans Hustru) Fru Merete (Bengtsdotter af Vinstorpa-Slægten), meddeler, at han ikke kan skaffe de af Hr. Åge ønskede Tøjer fra 's Hertogenbosch, men derimod fra Herenthals og Dendermonde, og sender som Gave forskellige Grønsager og Æbler samt til Fru Merete et Par Krystalbægere og et Lys, der har brændt på den hellige Grav.

O: medtaget Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Åge Axelssøn Thott. Trykt: Hans. Urkundenbuch X Nr. 350.

Deme strenghen rydder her, here Aken Axselsen, houetman vp Wartzbergh, wruntlyken ghesreuen dentur littere.

Mynen vnderdanyghen denst to allen tyden ghesreuen an heren Aken Axselson, mynen leuen heren. Jwe strenghehet schal wetten, dat ik von jwer wegghen entfanghen hebbe ii tune boteren von Swen Asmotson, de my wroue Merte sande yn jwen affwessende. Item so hebbe ik noch entfanghen iiii tune boteren von Marquart Brundelson. Som, dat vor [?] dysser boteren

worden, is blyuendes liiii mr. su[n]desch; so is my jwe strenghet noch schuldich xxiii mr. su[n]desch. Item also ghy my schreuen, dat ik jw scholde senden iiiii brede bussche laken, so wettet vor war, dat hyr nycht i bussches laken to kope is; et is hyr nen slette, men fort se hyr nycht; herenaltessche vnde delde-mvndesche dat is hyr de mene lop. Item leue here, so sende ik jw yn schepere Marquort Brundelson ii tune walsche erwyttte; de synt noch en luttyk weklyk, man [?] mot se noch viii daghe yn de lucht legghen, so blyuen se ghud. Ok so heft he yne i tune rouen vnde iii tune appele, i tune flamenappel dar i cruse by de[r?] merke, de pleghen wol to warende [?], vnde i schok kabuß; leue here, dyt latte jw nycht vorsman, vnde ettet dat myt jwer wrouen vnde myt jwen ghuden wrunden, vnde latte jw dat nycht vorsman. Item leue here, so sende ik jwer wrouen wroue Myrten i par kope von krystelynen vnde i lycht, dat dar ghebrant heft vp deme hylghen ghraue to Jeruselhem; leue here, bydet se, dat se dat nycht vorsman late. Ok leue here, wesß de wyghen nycht en dochten, dat wyl [ik] alle tyden vol vorschulden, dat jwe strenghet an my ny[cht] scholen vorlessen. Nycht mer to dysser tyden, den de leue Ghode spare jwe strenghet langhe to synem denste myt de[n] jwen, vnde ghebet ouer my also ouer jwen eghen [dener] to allen tyden. Ghescreuen to deme Su[n]de vp den mydeweke[n]... Symon et Jwden dach anno lxxiiii.

Hans Lencken¹.

Item leue here, wylle ghy wyn hebben, so wyl ik
 fraghet Marquort Brundelson; de heft en
 dorste en jw² nycht senden, sunder ik dat
 ner wyn wylle ghy

69.

1474 Decbr. 13.

Haderslev.

Den pavelige Legat (∴ Nuntius og Kollektor) Marinus de Fregeno udtaler over for (Ribe Kapitel) sin Forundring over, at det har afslået at modtage et Brev, han har sendt det, anmoder det om på Søn- og Helligdage indtil hans Ankomst til Ribe at bekendtgøre, hvilken Aflad han kan tilstå, meddeler, at han efter at have besøgt Odense Stift vil komme til Ribe Stift, og beder Adres-

¹ Eller: Leueken? ² O gentager: jw.

saterne om straks at sende deres Medkannik Mester Lage et medfølgende Brev.

[Orig. ukendt.] *T: Trykt (uden Udskrift): Terpager, Ripæ Cimbrica S. 96. Udtog: Kineh, Ribe Bys Hist. indtil Reformat. S. 375. Reg. 4532*.*

Venerabiles viri, domini et amici in Christo carissimi, salutem in domino sempiternam et complacendi paratum obsequium. Cum sanctissimus dominus noster papa totius militantis ecclesie capud sit, a quo omnes gradus ac dignitates prelationum et principatum velut riui a fonte emanant, sitque vniuersi gregis dominici pastor et rect[o]r, ita ut sua auctoritate non modo christianam, sed omnem humanam creaturam regere et in finem eterne beatitudinis sibi destinatum dirigere habeat et ad hoc leges et constitutiones facere, et quicquid super terram soluerit uel ligauerit, solutum et ligatum erit in celis, hac divina veritate dictante, que fallere uel falli minime potest, existat etiam vnicus Christi vicarius perseuerans cum ecclesia sua sponsa charissima usque ad consumationem seculi ita, ut dum oculis mortalibus papam intuemur, oculis mentis et fidei Christum saluatorem nostrum videamus, nec deceat christianum et presertim non solum vnus parochie, sed totius diocesis animarum rectores ignorare, quod Christus, patri eterno consubstantialis, suis discipulis in evangelio dixit: Qui vos recipit, me recipit, et qui vos spernit, me spernit, que verba xxi¹ distinctione c. In no[u]o² ab ecclesia exponuntur, quod qui papam uel ejus nuntium seu legatum recipit, Christum recipit, et qui alterum eorum spernit, Christum spernit, his profecto et multis aliis, que breuitas epistolaris non capit, mente reuolutis de prudentiis vestris satis mirari non possumus, quod literas nostras ad eas auctoritate apostolica et super gravibus rebus vniuersalis ecclesie per proprium nuntium ad eas destinatas recipere noluerint et, quid in eis continetur, legere recusauerint, quippe arbitraremur id actum esse in vilipendium apostolice sedis nostreque persone et apostolice legationis, qua fungimur, contemptum, et ideo intelligere noluisse, ne bene ageretur, nisi quod ipse litere etiam reuerendo patri nostro, episcopo vestro Ripensi, ascribebantur, que etsi sufficiens excusatio non sit ex eo, quod hoc non obstanti literas ab apostolico legato destinatas reuerenter recipere et, si eas prius a domino episcopo non apertas videre

¹ *T: xxi a.* ² *T: nono. — c. 2. D. XXI.*

nolissetis, saltem ipsas sue reuerendissime paternitati mittere debuistis, hanc tamen culpam magis vestre inexperientie quam rebellionis imputamus et a remedio contra rebelles opportuno pro hac vice desistimus. Vt autem tanto officio pro Dei honore animarumque salute et fidei cattolice ac reipublice christiane defensione nobis credita juxta onus a sanctissimo domino nostro papa nostris humeris impositum pro viribus satisfaciamus, vestras reuerentias obnixius, quo possumus, obsecramus, ut singulis diebus dominicis et festiuis post exhibitionem presentium usque ad nostrum in Ripis aduentum occurrentibus indulgentias nobis commissas, prout ex literis apostolicis intueri poteritis, populo Christi fideli publice pronunptiari faciatis, insinuando, quod postquam diocesim Ottoniensem ex officio nobis incumbenti visitauerimus, ad quam pronunc properamus, mox Ripensem ecclesiam et diocesim adibimus, plenissimam omnium peccatorum remissionem, quam ecclesia Romana in anno jubileo proficiscentibus concedere solet, et alia munera spiritualia in literis apostolicis, quas intuendas vobis destinamus, contenta juxta formam administraturi non quidem semel, ut in anno jubileo fieri solet, sed semel in vita et semel in mortis articulo hiis, qui juxta tenorem literarum apostolicarum fecerint. Et super hoc novas literas apostolicas post pronuntiationem anni jubilei expeditas a sanctissimo domino nostro papa ipsius proprio motu nobis destinatas optinuimus, quas, dum apud vos erimus, exhibebimus legendas. Ceterum precamur, ut in reverentiam apostolice sedi et nobis in singularem complacentiam literas venerabili magistro Lagoni, vestro concanonico, a nobis ascriptas, que præsentibus alligatæ sunt, per proprium nuntium statim sue reuerentie mittere curetis; nos autem stipendium nuntii, cum ad uos venerimus, libenter solvemus duplicatum et gratias desuper refundemus. Optamus insuper, ut de nostro ad vestram ecclesiam circha festum purificationis Mariæ virginis proxime futurum¹ aduentu reuerendum patrem nostrum, dominum episcopum vestrum, certificetis, ut et sua reuerenda paternitas eo tempore circha suam ecclesiam constitui dignetur. Optime valeant vestre reuerentie. Datum in Adersleve die xiii mensis decembris 1474.

Marinus de Fregeno, sacre theologie doctor,
prothonotarius et legatus apostolicus.

¹ 1475 c. Febr. 2.

70.

1474 Decbr. 20.

Odense.

Den pavelige Nuntius Marinus de Fregeno takker (Ribe Kapitel) for den Modtagelse, det har givet hans fra Haderslev til det sendte Sendebud, priser Omfanget af den Aflad, han kan meddele, fremhæver, at den ikke er indbefattet under den ellers af Paven i Anledning af Jubelåret (1475) anordnede almindelige Suspension af Aflad, sender efter Kapitlets Ønske en attesteret Kopi af et Pavebrev herom og anmoder Kapillet om på Søn- og Helligdage at bekendtgøre, hvilken Aflad han kan tilstå, og om at sende Mester Lage til ham.

[Orig. ukendt.] T: Trykt (uden Udskrift og øjensyntlig ikke fejlfrit):
Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 98. Reg. 4533.

Venerabiles viri, domini et amici in Christo carissimi, salutem et complacendi paratum obsequium. Reuersi hodie ad nos nunttii, quos ad vestras reuerentias ex Adersleve destinavimus, nobis retulerunt, cum omni humanitate et caritate ab eisdem se fuisse exceptos, et rem eis commissam gratam ipsis vestris reuerentiis extitisse, de quo vestram in primis erga sedem apostolicam filialem reue[re]ntiam et deuotionem laudamus, demum et gratias sibi referimus immortales. Nam etsi jure diuino ad hoc teneamini, laude tamen et commendatione digni estis ex eo, quod id libenter egistis; homo etenim, etsi omnia, que habet, a Deo recipit, quare etiam omnia Deo debet et, cum Deo in aliquo famulatur, licet nihil de suo sibi prestat, premium tamen eterne vite inde reportat, et cum Christo, a quo ut verbo increato conditi sumus et ut verbo incarnato redempti sumus, corda et mentes humiliter subicere habeamus, et tamen ipso dicente in evangelio ad apostolos suos: Qui vos recipit, me recipit, et qui vos spernit, me spernit; nempe Christum saluatorem quis non veneratur, qui Petrum apostolorum principem et eius successorem, qui est papa, uel ipsius legatum debito honore non excipit. Et hoc affirmari videtur in canone viii q. i. Qui vos¹ et lxxxvi^a [!] di. Nobilissimus², viii [!] q. 1. Nulli dubium³ et lxxxiii. di. Si quis autem⁴, non si pro ut xviii di. In memoria[m]⁵ scribitur, quod si etiam vix ferendum onus a sancta sede apostolica subditis imponeretur, cum humilitate et reuerentia recipiendum sit, et hec sunt verba Caroli

¹ c. 14. C. VIII. Q. 1. ² c. 3. D. XCVII (ikke XCVI).

³ c. 5. C. III. (ikke VIII.) Q. 1.

⁴ c. 2. D. XCIV. ⁵ c. 3. D. XIX.

magni imperatoris, quia eadem xviii di. Sic omnes¹ notatur, sic omnes sanctiones apostice sedis suscipiende sunt, ac si ab ore beati Petri apostoli diuina voce essent firmate, quanto magis cum summa exultatione et gratiarum actione hoc sanctum munus, quod vestris reuerentiis proponimus, recipiendum est. Hec est etiam illa plenissima omnium peccatorum remissio, que in anno jubileo Romam proficiscentibus et basilicas Romanas visitantibus a sede apostolica concedi solet: non quidem semel, ut eo peregrinantibus conceditur, sed semel in vita et semel in mortis articulo, ut quilibet eam digne recipiens certus sit de salute sua; nec mirandum, si maior gratia pro minori merito hic conceditur, quia fructus ex hac contributione proveniens, qui est defensio fidei catholice, consideratur, et in maiori necessitate principis eius thesaurus habundantius dispensatur. Hic etiam est verus jubileus, in quo non temporalia debita remittuntur et terrena possessio ablata restituitur, prout in typico jubileo Judeorum Levitici xxv^o, in quo ab omni opere humano desistentes ymnis, canticis, laudibus et tubarum clangoribus Deum honorabant toto corde exultantes, sed debitorum spiritualium, que sunt pene pro peccatis debite, vera plenissima remissio acquiritur auctoritate clauium celestium, et celestis patria propter peccatum [a]blata², in qua est illud summum bonum, quo nichil maius excogitari potest, recuperatur. Hec est insuper via, qua humane fragilitati subvenitur; dum etiam multum peccavit, et juxta mensuram delicti esse debeat plagarum modus, Deuteronomii xxv^o 1, breuitateque vite in hoc seculo digne satisfacere non queat, profecto horrendum Dei iudicium in purgatorio subiret, si hac gratia non redimeretur. Merito igitur diximus vestras reuerentias multiplici jure teneri nos et saluberrimam legationem nobis creditam grato et exultanti animo recipere, quo tamen non obstanti digne laudandas fore, cum ex caritate et spontanea beniuolentia id agant, quum voluntas remuneratur. Et cum nostrorum nuntiorum relatibus didicerimus vestras reuerentias desiderare, ut copia auscultata literarum apostolicarum, quibus sanctissimus dominus noster papa declarat, sue mentis non esse, ut indulgentie contra Turcas [con]cesse³ et nobis commisse sub generali suspensione plenarum indulgentiarum in fauorem anni jubilei facta comprehendantur, eis quanto otius mittamus [!], quippe etsi multis

¹ c. 2. D. XIX. ² T: oblata. ³ T: necesse.

rationibus in jure fundatis vniuersitatibus Rostoccensi et Gripisualdensi pluribusque aliis capitulis et doctoribus ostenderimus, nostras indulgentias sub tali suspensione non [com]prehendi¹, et eas rationes reuerentiis vestris, dum ad eas veniemus, demonstrabimus in scriptis; sed earum vnam presentibus recensebimus. Papa cum solum suspendat per literas jubilei indulgentias plenarias quibuscunque ecclesiis, monasteriis, hospitalibus, piis locis, vniuersitatibus et fraternitatibus concessas, indulgentie ergo contra Turcas decreta, cum non sint concessae aliquibus ecclesiis, monasteriis, hospitalibus et piis locis atque fraternitatibus et vniuersitatibus, sed solum apostolice sedi non pro se ipsa, sed pro communi utilitate omnium christianorum, sequitur, quod non sint sub huiusmodi suspensione [com]prehens[e]², presertim cum principum beneficia largissime interpretanda sint et generi per speciem derogatur. Vt tamen vestrarum reuerentiarum votis satisfaciamus, copiam auscultatam per notarium reuerendi domini electi Ottoniensis, etiam per nostrum notarium, vobis mittimus, ut petiistis. Et præterea videbitis, vno mense et tribus diebus post pronuntiationem anni jubilei huiusmodi declarationem in fauorem indulgentiarum contra Turcas concessarum a sanctissimo domino nostro papa esse factam; et certum est, quod in tam breui spatio temporis impossibile fuisset huiusmodi suspensionem de Roma nobis, qui tunc in diocesi Swerinensi versabamur, insinuare, et quod nos declarationem hanc contra ipsam suspensionem petiuerimus, et hoc docet, papam huiusmodi declarationem suo proprio motu fecisse tanquam pro re propria justa et sancta. Vestras igitur reuerentias instanter precamur, ut huiusmodi indulgentias nobis commissas populo Christi fidei fideliter ac diligenter pronuntiare faciatis de ambone dominicis et festiuis diebus, animando et exortando populum, ut quilibet se paret ad tantam gratiam recipiendam. Insinuare etiam placeat nostrum ad Ripensem ciuitatem circa festum purificationis³ uel paulo post, videlicet prope carnispriuium⁴, aduentum. Obsecramus etiam, ut venerabilem magistrum Lagonem quanto otius nobis mittatis sedi apostolice in reuerentiam et nobis in singularem complacentiam; et si priores literæ sibi misse non fuerint, rogamus, ut sine mora nostris expensis sue reuerentie mittantur vna cum presentibus

¹ *T:* apprehendi. ² *T:* apprehensi.

³ 1475 c. Febr. 2. ⁴ 1475 Febr. 4—7.

alligatis, que ei diriguntur. Et si qua pro vestrīs reuerentiis tempore intermedio possumus, ad ea offerimus nos semper paratos. Optime valeant vestre reuerentie. Datum Ottonie die xx decembr. 1474.

Marinus de Fregeno, sacre theologie doctor
prothonotariusque et nunttius apostolicus.

71.

1475 Apr. 6.

Vadstena.

Iver Axelssøn (Thott) meddeler Bent Bille, at denne har Dag på sit Fængsel, til Mødet i Åhus har fundet Sted, men at hvis det ikke snart bliver holdt, vil Bent og flere få Hr. Sten (Sture)'s Indmaningsbrev, tilråder ham, hvis han ikke vil lægge sig ud med Hr. Sten, at opgive sin Strid med (Oluf Axelssøn Thotts Enke) Fru Anne (Jensdatter Present), i hvilken han efter Hr. Åge (Axelssøn Thott)'s Sigende har ganske Uret, og beder ham om at sende 1 eller 2 Par levende Agerhøns til Gulland.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Bent Bille, B 1. Brudstykker i nyere »Oversættelse»: Møllerup og Meidell, Bille-Ættens Hist. I. 255.

Erligh oc velboren man Benth Bille, sin godhe synnerlige wen, kierlige sendes thette breff.

Wenligh och kierligh helse tillforen send met Gud. Kiere brother, gode besynnerlig wen, moghe i wethæ, thet i hawe dagh pa edert fængelse swo lenge, om thet møtha worder i Awss, som sagt oc talat er, at thet er till ende kommet. Worder thet och icke innen en stacketh tiid, tha haffuer jach fornwm-met aff her Sten, min swager, at i och flere fange hans inmaningsbreff, swo at i ofortøffret skulle komme hiid vp oc holle edert fængelse, som veder bør. Oc haffuer jach formerckt aff hannum, at han haffuer nogen ogønst till eder synnerlige for then skuld, at i giøre min syster frv Anne openbare orætt oc stort forfang for thet, som Gutz oc hennes er, oc i haffwe ther alz engen rett eller skell till; thet veth her Sten oc mangel danneman vell, thii at han hørde, thet min broder her Age stod i Calmarne oc giorde sin rett ther vppa, at i haffde eller haffwe engen rett at talæ eller delæ ther vpa. Hwarfore beder jack eder och rader, om [i] icke ænnw haffwe latt ther aff, at i æn giffwet øffuer, swo framt at i æy wille wtkaste eder met her Sten och flere wenger oc tage ther mere skade wdi, æn i nogen tiid tro. Beder jack eder oc kerlige om, at naar ther løber

naget scipp fra Køge och in till Gulland, thet i ville sendde mek tiid eth eller ii par agerhøns leffwende, swo at om scipat komme icke i stadzhaffnen, at the sleppes tha annar stadz løss, ther the først haffnede, swo at nogra mynæ thianere pa landet soge thervpa; thet will jach gerne met eder forskulle. Hwad eder lefft er, gjør jach altiid gerne. Siger eder oc myn kiere moder och alle eder sytzskene mange m gode netter. Hermet befaller jach eder Gud i himmerig. Ex Vazstenis feria 5a proxima post pasce anno etc. lxxquinto.

Iwar Axelsß,
ridder etc.

72.

1475 Juni 20.

Stralsund.

Hans Lencken (Leueken?) takker Hr. Åge Axelssøn (Thott) og (hans Hustru) Fru Merete (Bengtsdotter af Vinstorpa-Slægten) for deres oversendte Gaver, sender et Parti Humle, lover at lade forfærdige de af Hr. Åge ønskede Ankere, skriver om Prisen på Smør og om en af Hr. Åge ønsket Kok og en Bryggerknægt og meddeler Opgørelse over sit og Hr. Åges Mellemværende og Nyheder om Kejseren (Frederik III) og om Hertugen (Carl den dri- stige) af Burgunds Belejring af Neuss samt fra Pommern.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Åge Axelssøn Thott. Trykt: Hans. Urkundenbuch X Nr. 424.

Deme wolghebaren strenghen ryder heren Aken Axselson wo[n]haftych vp Wartberghe wruntlyken ghesreuen dentur littere.

Mynen vnderdanyghen denst to allen tyden ghesreuen an heren Aken Axselson. Strenghe ryder, gheneideghe leue here, ik dank jw wruntlyken vnde wrowen Mertyn vor jwen ossen vnde vor den lasß; doch wesß ik nycht vordenen kan, dat betalet jw Ghode, ok wyl ik et gherne vorschulden vnde vordenen myt den besten, dat ik kan. Item so wette, leue here, dat ik jw sende yn schepere Marquart Brundelson schep ii schepunt vnde viij lyspu[n]t hoppen; de stan xxiiij mr. su[n]desch myt allen vnghelde yn dat schep. Item also ghy den schreuen vmme de ankere, de wyl ik jw slan latten, dat ghy de kryghen, wen Marquart Brundelson suluen wedderkomet. Item also ghy den schreuen vmme de botteren to vorkopende vnde jw gholt darvor to kryghende, men kreghe wol von wyssen luden 3 rynß ghulden vor de tune vp ene tyde, also ghy schreuen.

Item also ghy den schreuen vmme i kok vnde i bruuerknecht jw to schykende, so en is hyr vp dysse tyde nene losß von denste, de wat doghen, men vmme su[n]te Mychel¹ so vormode ik my; weren se jw den recht, so schryuet my by tyden, so wyl ik mynen flyt darto don, dat ghy se den kryghen, men ik mot en hyr louen toseghen, edder se en wyllen dar nycht henne. Item also ghy den schryuen von deme takele, dar wyl ik myn beste gherne by don vnde jw darvp schryuen, wen et my fallen kan; doch wen dat takel hyr vor oghen leghe, so vorkofte men et er wen myt jw; hyr ramet suluen dat beste ynnen. Item also ik jw den schryuen schal vnse rekenschop, so hebbe ik dat ouerreken, vnde de last flesches is gheuen, dat daraff worden is xxiiii mr. sundesch vnde vi ß; so blyue ghy my schuldich von aller rekenschop lxiiii mr. vnde x ß sundesch. Item ik scholde jw wol tydynghe schryuen von deme kesere; de herteghe lycht noch alstyle vor Nvsse, de kesser heft syk vmme vmmehir beghrauen vnde heft wol twyghen so welle folkes also de von Broghonyghen. Item so is hyr warhaftyghe tydynghe, dat de von Kosselyn hebbe ghefanghen de heren von Pameren herteghen Bucsloue; wat daraff werden wyl, dat wet men nycht. Item leue here vnde vroue, so sende ik jw ene klene ghyft yn enen assche bebunden vnde beseghelt; dat latet jw nycht vorsman, vnde ghebet ouer my also ouer jwen dener. Darmede sy jwe strenghet vnde jwe vroue deme almechtyghen Ghode befallen myt al den jwen. Ghesreuen to deme Su[n]de vp den dynxdach na sunte Wyty anno lxxv.

Hans Lencken².

73.

1476 Aug. 14.

Stralsund.

Ludvig Greverode i Stralsund takker Hr. Åge Axelssøn (Thott) for hans Gaver, sender som Gave et Fad Bernau-Øl og meddeler, at han har solgt det modtagne Smør på 20 Tønder nær.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Åge Axelssøn Thott.

Deme ghestrengen vnde erbaren manne here Ake Axelsß rittere to Wardenberghe, syneme besunderen vrunde vnde gunre.

Minen andachtigen denstliken grudt mit beghere alles guden vorscreuen. Erbare leue her Ake, besunderge gude ghunre, ik

¹ C. Septbr. 29. ² Eller: Leucken?

dancke juw hochliken vor juwe schenke vnde gyffte, de gy my ghesant hebben, vnde wil id gerne vorschulden vnde vordenen vmme juw vnde de juwen, wor ik vormach. Item sende ik juw eyn vath barnowesches bers by schipper Maß, toghere des-ses breues, dat juw wille to dancke syn vnde juw dat nicht willen vorsmaden laten; ik id hir namals gerne wil vorbeteren vnde juwe erbarheit, wil God, in grotereme derkennen, wen sick dat vallen mach etc. Item juwe bottere, de gy my ghesant hadden, hebbe ik ghesleten vppe xx tunnen na vnde dat meiste part vorborget vpp Michaelis¹ vnde Martini²; wen ik de anderen nastelligen ok vorsleten hebbe, so wil ik juw des wol gude rekenschop vorscriuen, dar juw, so ik vorhape, wol schal ane noghen. Gade deme heren myt zeliger wolffart to langen tiden beualen. Screuen tome Sunde vnder myneme ingesegel ame auende assumptionis Marie anno etc. lxxvi^o.

Ladewich Greuerade.

1478 Febr. 8. *Se nedfr. Nr. 74, Teksten B.*

74.

1478 Febr. 14.

Rom.

Pave Sixtus IV tilskriver Bisperne (Gebhard) af Halberstadt og (Tilo) af Merseburg, hvem han har udnævnt til Dommere i den af Dronning Dorothea mod Hr. Sten Sture og andre Svenskere rejste Sag vedrørende hendes Livgeding, at Dronningen har meddelt, at der ikke er sikker Adgang til hendes Modparter, så at de kan stævnes, og pålægger derfor Bisperne, hvis Dronningen aflægger Ed på Rigtigheden heraf, at nøjes med at lade de anklagede stævne på sådanne Steder i deres Nærhed, hvor der er sikker Adgang for Dronningen, og derefter, hvis Dronningens Fremstilling af selve Sagen viser sig rigtig, at tvinge hendes Modparter til at tilbagelevere Livgedinget.

A: Perg. med Spor af 1 brevlukkende Segl. *Gemeinsch. Arch. I. 7. Trykt herefter: Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 371. Udtog: Hvitf. V. 274 (Folioudg. S. 957). Reg. *7419. — B: Afskrift af Arne Magnusen i Langebeks Dipl. under 1477 ¹¹/₂ sammen med flere andre Breve »Ex collectione Johannis Weisze in bibliotheca Jenensi, quæ olim pertinuit ad Lipsiensem«; en Del af Brevet gives dog i Afskriften blot ved Henvisning til et umiddelbart forudgående Brev af 1477 ¹¹/₂, og det er derfor fra dette sidstnævnte Brevs Tekst, at en Del af Varianterne er tagne, der altså, hvis Arne Magnusen ved sine Henvisninger ikke har tilsigtet at angive en aldeles ordret Overensstemmelse mellem de 2 Breve, mulig ikke fandtes i Forlægget til Teksten af 1478 ⁸/₂.*

¹ Septbr. 29. ² Noubr. 11.

Venerabilibus fratribus . . Halberstadensi et Merseburgensi
episcopis.

Sixtus papa iii^s.

Venerabiles fratres. Salutem et apostolicam benedictionem. Alias exposito nobis pro parte carissimę in Christo filię nostrę Dorotheę, Datię etc. reginę illustris, quod dilectus filius Steno Sture miles, dominus loci Reffznes Vpsalensis diocesis, et quidam alii clerici et laici regni Suetię nonnulla immobilia in eodem regno consistentia mobiliaque bona parafrenalia¹ eiusdem regine ac ad ipsam ratione donationis propter nuptias legitime spectantia detinerent² indebite occupata in animarum suarum periculum et ipsius reginę prejuditium non modicum et grauamen, vobis per alias nostras sub bulla plumbea³ litteras⁴ dedimus⁵ in mandatis, quatenus uos uel alter uestrum, uocatis milite ac clericis et laicis predictis et aliis, qui forent⁶ euocandi, auditisque hincinde propositis, quod justum foret⁶, appellatione⁷ postposita decerneretis et, quod decreuissetis, faceretis⁷ per censuram ecclesiasticam firmiter obseruari, prout in aliis⁸ litteris nostris predictis, quarum⁹ tenorem haberi uolumus sufficienter pro expresso, latius continetur¹⁰. Nuper autem⁸ pro parte eiusdem reginę nobis fuit expositum, quod pro citationibus et monitionibus de milite ac¹¹ clericis et laicis predictis faciendis ad ipsos tutus non pateat accessus, et propterea in ista¹² causa procedi non potest¹³. Quocirca iustis super hoc nobis exhibitis supplicationibus inclinati, presentium tenore mandamus, quatenus constito¹⁴ saltem per proprium ipsius regine iuramentum, quod ad militem, clericos, qui, ut asseritur, etiam de nobili genere procreati existunt, et laicos predictos tutus non pateat accessus, ipsis milit(e)¹⁵, clericis et laicis ac¹¹ aliis, qui fuerint euocandi, per edictum publicum uocatis, monitis et citatis in locis uicinioribus militi ac¹¹ clericis et laicis predictis, vbi tutus eidem regine pateat accessus, et ubi sic facta uocatio, monitio, citatio ad eos uerisimiliter peruenire possit, de contentis in dictis litteris uos seu alter uestrum summarie, simpliciter et de plano, sine strepitu et figura iudicii, sola facti ueritate inspecta, diligenter informetis¹⁶

¹ B: parafrenalia. ² B: detinent. ³⁻⁸ B: bullatas damus.

⁴ Af 1477 11. Febr., trykt: Acta pontific. Dan. IV Nr. 2687. ⁵ B: fuerint.

⁶ B: fuerit. ⁷⁻⁷ B: remota decernatis, facientes, quod decreueritis.

⁸ Mangler i B. ⁹ B: qvorum. ¹⁰ B tilføjer: et habetur.

¹¹ B: et. ¹² B: ipsa. ¹³ B: possit. ¹⁴ B: conscito.

¹⁵ Sålædes B; A: militi. ¹⁶ B: informetur.

et, si per diligentem informationem predicta ¹uera esse¹ compereritis seu alter uestrum compererit, militem ac clericos et laicos predictos ad bona huiusmodi ad reginam predictam spectantia² per censuram ecclesiasticam ac³ alia opportuna remedia restituendum⁴ compellatis seu alter uestrum compellat, prout de jure fuerit faciendum. Non obstantibus omnibus, quę in⁴ dictis litteris uoluimus⁵ non obstare. Datum Romę apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die xiiii⁶ februarii mccccclxxviii⁷, pontificatus nostri anno septimo.

⁸L. Grifus⁸.

75.

1479 Febr. 15.

Slesvig.

Bisp Helrik (v. d. Wisch) af Slesvig anmoder Ribe Kapitel om at overdrage Johannes Petri (af Hostrup?), Kongens Sekretær på Gottorp, hvem Paven har tilladt at forene et Kanonikat i Ribe og et i Slesvig⁹, hvilket sidste han nylig har tiltrådt, det første ledige Præbende i Ribe.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Danske Selsk. Pap.

Venerabilibus ac circumspectis viris dominis decano ac toti capitulo ecclesie Riipensis, amicis nostris precipuis.

Sinceram in domino caritatem cum salute. Venerabiles domini ac amici precipui, omnino sinceris affectu et recommendatione innotescimus, quia nonnullis effluxis annis sanctissimus in Christo pater et dominus noster, dominus Sixtus diuina prouidencia papa quartus vite, morum, honestatis aliisque laudabilium probitatis et virtutum meritis, super quibus apud eandem suam sanctitatem commendatus est commendabilis vir dominus Johannes Petri, regie maiestatis in castro Gottorpensi secretarius fidedignus, fauore et testimonio exigentibus commendatus est [!] premissorum meritorum suorum, sibi speciali et larga gracia per prefatum sanctissimum dominum nostrum papam facta de

¹⁻¹ B: venisse, med Bemærkning af Arne Magnusen i Randen: lege: vera esse.

² B tilføjer i Randen (med Arne Magnusens Hånd): adde: restituenda.

³ B: et. ⁴ Mangler i B. ⁵ B: volumus. ⁶ B: octava.

⁷ B: anno incarnationis dominicę millesimo quadingentesimo septuagesimo octavo. ⁸⁻⁸ Mangler i B.

⁹ Det pågældende Pavebrev må antages identisk med det i Acta pontific. Dan. IV Nr. 2669 meddelte af 1476 Jan. 13, der imidlertid kun i Almindelighed tillader ham Foreningen af 2 ellers uforenelige Embeder.

vno, videlicet Rypensis, et alio, Sleswicensis, vbi modo per nos et venerabile capitulum nostrum Sleswicense admissus est, ecclesiarum canonicatibus et prebendis, eciam si dignitatis aut personatus etc. alterius earundem ecclesiarum fuerit [?], ad instar familiarium pape in forma debita et optima, ut bulla graciosa cum prerogatio latius in se continet, creatus ac prouisus est. Cupiens igitur prefatus dominus Johannes nostris promotione et scriptis in huiusmodi suis negociis ad vos, venerandos dominos nostros, ut eo facilius, prout speramus, similibus respectibus primam vacantem seu vacaturam prebendam prefate ecclesie Rypensis, ad quam sibi jus compecierit, cooperante nostra huiusmodi promotione et petitione adipisci et admitti [!] posset, attento precipue, quod digna et honesta persona est ac nobis et vobisque [!] singulis in Romana curia et extra eam in multis et diuersis causis et negociis deseruire eciam ad laudem et honorem omnipotentis Dei eo dante sufficiat, rogamus [!] atque affectamus igitur obnixius, quo poterimus, quatenus in effectum presentium huiusmodi nostrarum petitionum ac promotionum sitis inuicem fauorabiles eidem ad obtinendum et adipiscendum realem, corporalem et actualem possessionem prime vacantis uel vacature ecclesie vestre prefate prebende vigore huiusmodi gracie sue apostolice sibi indulte per se uel per suum procuratorem cum omni plenitudine iuris et pertinenciarum eidem competentium, vobis singulis et vestrum cuilibet diuisim uel separatim in simili et multo maiori crebre complacere volentes. Et quid in premissis sperare deberemus, vestro in scriptis responso certificari apud eundem optamus. In Christo felicissime valeatis. Ex Sleswigk xv mensis februaryi anno domini 1479 nostro sub signeto.

Earundem venerandarum v. d. vicinus et deditus amicus
Helricus Dei et apostolice sedis gracia episcopus Sleswicensis.

76.

1479 Maj 15.

Ekholm.

Gustaf Karlsson (Gumsehufvud) i Ekholm takker sin (Sviger-) moder Fru Ermegård (Eggertsdatter Frille) for udvist Gæstfrihed mod (hans Hustru) Ingeborg (Philippidatter Thott), meddeler, at han har tilskrevet Kong Christiern og (Fru Ermegårds Mand) Bent Bille om Fru Ingeborgs Andel i (Pantesummen for Tranekær), klager over Kongens og Dronningens ringeagtende Behandling af Fru Ingeborg på København, skriver om Afsendelse af finske Ged-

der som Gave til Svigermoderen og beder hende også takke Peder Bille, Basse Bille og deres Hustruer for deres Venlighed mod Fru Ingeborg.

*Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatararkiver, Bent Bille, B 2. Trykt: Styffe, Bidrag till Skandinaviens hist. IV Nr. 44. Reg. *7492.*

Erlegh och welbyrdigh ffrw Ærmergord etc., syn kere modher, meth kerlegh sendhes thetta breff.

Sonleg kerleg helso altiit forsendh meth wor herre. Kereste moder, jach takker ider gantske kerlege for thet kerlege omgengilsse, som i bewiiste Ingeborgh nw, tha hon war hoos eder i Danmark. Then alzmectigeste Gud gyffue, at jach matte flere syn myn broder Benkt Bille oc ider bewiise och gøre ok synderlege her pa myn gard Ekholm och annor stadz, ther jak naget goth kwnne affstadhkomma eder bode til kerleghet ok goth. Och kere moder, hawer jak æn nw screffuit then werdig herre konung Cristiern til, theslikest myn broder Benkt om Ingeborgs deell i thet gwl etc., som i vel fornymme meth thenna breffuisere her Clawes, och beder jak ider kerlege, kere moder, at i thertil hielpe met edert gode radh oc tall, at jak matte nw faa therppa en godh ænde, som jach weth, at i gerne gøre. Gud forlatet then gode herre konung Cristiern oc drotningen theslikest swa miswordelege vnfinge myn hustrv i siist pa Køpenhampn etc., hwilket hennes forældra och jak hade tog swadant aff them ecke fortienth ok kan sw randæ oc hæskheet lithin godh vilia mellom rigen. Gudh thes loff haffwe, at Ingeborg swa raskelege och helbregde wel kom hiit vp igen, æn tha at hennes mødæ ok tæringh kom til litit gatn vden swa myget, at hon fiik talæ wiid eder oc flere wener. Item kere moder, hawer jac sent til myn wærdh i Lybke, Hans Pawes, eth skiippund finske gedder; later them ther hæmpta, nær eder tekkes, och thet lille ecke forsma. Hade nogen færsk lax waret kommen aff Nærrebotn, tha ville jak ecke hade forgetet eder dell; jak wil tog gerne tænkie therpa, nær swa ær, oc wil jak oc ydermere gerne ware myn broder Benkt Bille oc eder til vilia ok kerleghet, hwar jach kan. Oc beder jak ider, kere moder, at i kerlege helsæ Peder Bille, Basse Bille ok theres kerlege erlege hustrwr ffrv Anna och ffrv Margrete meth mangha gode natt for theres lyst, glædi ok godh omgengilsse, som the Ingeborg bewiiste pa Helsingborgh och annor stadz, ok gør jak altiit gerne, hwat them lyfft ær. Hermeth kereste

moder, bøfaler jak ider then alzmechtigeste Gud och sancto Eric konungh til ewiik tiidh, oc siger Ingeborgs sytzskyn mange gode natt. Screffuit pa myn gard Ekholm lørdagn nest for wor herre hymmelfærth vndher mith insigle anno domini etc. lxxix.

Gøtzstaff
Karlsβ i Ekholm, ridder.

77.

1479 Oktbr. 23.

Lund.

Ærkebisp Jens (Brostrup) af Lund pålægger Jørgen Daa i Harebjærg at møde i Lund 30. Novbr., for at Ærkebisp og Landsdommeren (i Skåne) Peder Nielssøn (Thott) i Henhold til et af Kongen udstedt Brev kan pådømme en Sag mellem Jørgen og Hr. Knud Truidssøn (Has).

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: mulig G. 31. SvRA., Pap. Trykt: Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV Nr. 340.

Nobili viro Georgio Daa in Hareberge, amico nostro etc.

Johannes Dei gracia archiepiscopus Lundensis, Swecie primas et apostolice sedis legatus.

Sincera salutacione in domino premissa. Vether, Jørghen, at her Knwt Trvetsβ fick oss wor nadige herres breff ludende, at then sag emellom ether och her Knwt er oss och Per Nielsβ landzdommere befålen at høre i rette. Bethe wii ether och bywde effther wor nadige herres breffs ludelse, at i komme till Lund for oss och for^{ne} Per Nielsβ sancti Andree dag nw nestkommende met ether bewiisning at hænde och gøre thervdi, hwess low och rett er. In Christo valet. Ex Lundis die beati Seuerini confessoris nostro sub signeto lxxnono.

78.

1480 Maj 20.

Upsala.

De i Upsala forsamlede svenske Rigsråder protesterer over for det danske Rigsråd mod den Måde, hvorpå Sagen mellem Dronning Dorothea og Hr. Sten Sture er bleven ført, skønt Hr. Sten har appelleret til Paven i Sagen, og mod, at Hr. Sten er blevet sat i Band i Anledning af Striden.

[Orig. ukendt.]

A: samtidig Udfærdigelse på Papir (medtaget); formentlig en til Enkedronningens Brug gjort Oversættelse¹. Danske Kong. Hist., Fasc. 2, B Nr. 2a. Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 375 (hvorfra det i [] satte er suppleret) og derefter: Rydberg, Sverges traktater III. 650. Reg. *7558.

Werdigeste, wærdigen federe, heren vnde guden besunderen frunde. Moge gii weten, dat nw ime harwesthe hir int lant qwam en ruchte, wo de hochgeboren furstynne Dorothea koninginne van deme hilgesten vadere deme pawesze etlyke richtere vnde besunderen den werdigen fader bisschoppe to Mersborg in Mytzen yegen dat ryke Sweden vnde vnse houetman heren Sten Sturen vorwouen hefft, vnde dat des vorbenomeden bisschoppes eskyngesbreue to Lubeke vnde in mehre anderen steden an de karckdoren geslagen scholden wesen. Wodoch wii darvan nene wisze redelyke worde kregen, dar wii vns fullenkamen na konden richten, ock nenen louen darto setten nach sodaneme ewygen stede lefflyke vorbyndinge vnde degedyngge, als tuschen den ryken gemaket, bebreuet vnde beszegelt isz, doch vppe dat wii darinne, wat in der warheyte were, forvaren wolden, vnde [ock v]mme dat wii narghende auerhorich, men to allen scheden

B: samtidig forkortet Gengivelse på Papir. Danske Kong. Hist., Fasc. 2, B Nr. 2b. Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 377. Reg. *7558.

Reuerendissimo reuerendisque in militibus, militaribus, regni Dacie consili[ariis].

Reuerendissim[e]¹, reuerendi etc. In autumpno recepimus ex, quod domina regina optinuisset ex commissione apostolica iudicem dominum Merseburgensem contra regnum Swecie et capitaneum nostrum dominum Stenonem Stuwur, et quod citationes episcopi fuissent in valuis ecclesie Lubicensis et in aliis locis etc.

Non adhibuimus fidem, ex quo tractatus inter regna sint, pacta federis sunt sigillata etc. Misimus nuncios ad iudicem, qui, vt multis constat, est voluntarius. Ista causa hoc modo est injuste coram papa proposita, quod citationes non possent exequi hic in regno propter metum etc.

¹ Sålædes ifølge Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 377.

¹ B: Reuerendissimi.

aerbodige [to rech]te, als wii alle tyt toforende geweszen hebbenn, wesen wolden, sende [de ergnante her] Sten Sture etlyke sendebaden myt weddersprekyng vnde appellacienn nach [romisch]er hilgen kercken jegen den ergnanten richtere, welck ene yewelick [wol vormer]cken kan, dat he in der saken vordacht isz vnde in den landen beseten, effte sodane vulmechtige procuratores na eskyng der saken nenen recht besoken konen, vmme welker saken wyllen, als wii ock wol marc he besunderen myt sodaner sproke vorworuen wasz, als vor [vnszem h]illigen vadere deme pawesze vnrechtlyken vorgebrocht wort in soda[ner] wysze, dat nen s[endebade] myt der eskyng hir int ryke fredelich kome[n kon]de, sick ane vare, welck wii vns behopen noch nicht geschen isz, als wol bewislich isz myt jw suluest. Konen wii ock wol marcken, nach deme dat sodane richter so lange darna gegeuen wasz, dat de vorberorde eskyng myt eneme vordechten vpsate in den steden vpgeslagen wort vp sodane tyt, dat dat mynste ruchte hir int lant qweme vnde wii sunder grote lyuesvare nenen sendebaden vppe stede vnde tyt to antwardende na lude der citacien vthsenden konden, desgelyken dat se to Mersborg na lude der

Consideramus eciam, quod citacione a tanto tempore decreta per iudicem et postea in ciuitatibus exequuta ex proposito factum sit, ne fama hic ad nos perueniret, et ne in termino possemus habere nuncios pro nobis in iudicio comparentes etc.

cytacion beyegeden. Vnde do de tyt der eskyngē vorleden wasz, wort de vorbenomede her Sten swerlyken gebannen, als dat ruchte geyt, van eneme anderen bisschoppe, de bisschop isz to Raszeborg, vnrechtuadigen jegen alle rechte, langk na heren Stens appellacion vnde wedderopyngē, de rechtlyken vorkundiget vnde vpgeslagen wort to Mersborg, darhen he citeret effte geschet was. Worumme hebbe ick Sten Sture vor dat ryke Sweden vnde vore my protesteret vnde vorwordet den groten hōn vnde hommot in deme vnrechuerdigen banne, deme ryke vnde my bewiszet isz, dat to rechten steden vnde beqwemelyker tyt myt rechte to foruolgende, den ewigen frede vnde bebyndyngē in aller mathe vp vnser wegen vnuorbraken. Wat furdermehre mercklicke vnde schelyke wedderseggyngē jeghen de vorbenomede vorwarningē vnser hilgen vaders des pawes breffe des richters vnde syns procesß, desgelyken jegen de hochgebornne furstynne, de sodane breue vnde richtere vorworuen hefft, gevunden warden, kummet wol vortan myt der hulpe Gades, wen des behoff don mach, to bewisinge. Leuen heren vnde guden frunde, nach deme sodane vorlop, so vorsecreuen steyt, duncket vns den ewygen frede vnde lefflyke be-

Sicque post appellacionem pro parte domini Stenonis interpositam Merseburgi fuit ipse excommunicatus per episcopum Raczeburgensem.

Quapropter ego Steen Stuur in presencia majorum regni Swecie protestatus sum de injuria et grauamine nobis illata, et pacta federis inter nos sigillata pro parte uestra non sunt seruata.

Dubii tamen sumus, si hec sint facta de consilio et assensu uestris;

byndyng, sunder alle ¹
 vnde beropyng gedan, bebreuet
 vnde besegelt isz, vele vor-
 krenckt mochte wesen yegen
 sodane lefflicheit, als [van vnser
 weghe] bewiset isz, besunderen
 vmme de vanghen, welck wii
 d[aromme nit glouen, idt] sy
 myt juweme wetende vnde vul-
 borde [geschen]. Darvomme
 b[e]geren wii, ofte] sodane saken
 effte vorlop myt juweme rade
 vnde vulbo[rde nit geschen sy?],
 dat gii vns myt desseme vnseme
 baden schriuen en h ,
 dar wii [vns] na mogen richten
 konen. Gade beualen. Van
 Vp[sale den xx^{ten}] des mantes
 may anno domini etc. lxxx, vnder
 des erwe[r]digsten vnde der er-
 werdigen] in Gade vederen heren
 Jacobi van Gades [gnaden ertz-
 bisschops] to [Vpsale, Hi]nrici to
 Lyncopyng, Conradi to Streng-
 nis, Ludikini to Westras der
 sulfften gnaden bisschoppen vnde
 der eddelen vnde gestrengen rid-
 deren heren Sten Sture, des rykes
 Sweden vorstender, Nyels Sture,
 Götstaff Karlsß, Eskel Ysaacsß,
 Gregers Matß, Ako Jonsß, Karl
 Knwtsß, Nyels Forsß, Arwyd
 Trolle vnde Magns Karlsß knapen
 secreten vnde ingesegelen, de se
 alle ytzundes hirto bruken.

Consilarii regni Swecie,
 pronunc Vpsalie congregati.
 Redere des rykes Sweden,
 nw to Vpsale vorgaddert.

petimus certificari per scripta
 vestra cum presente nuncio.

Ex Vpsali[a]¹ xx may anno
 lxxx.

Xi consilarii Swecie sunt
 scripti in littera et xi si-
 gilla impressa.

¹ I A er her ladet Plads åben til et Ord.

¹ B: Vpsalie.

79.

1482 Juni 5.

København.

Bent Bille tilskriver Hr. Iver (Axelssøn Thott) angående sit Mellemværende med Hr. Laurens (Axelssøn Thott)'s Hustru Karine (Eriksdatter Nipertz) i Anledning af Hr. Ivers Forlangende om, at Bent skal lade Fru Karine få de Penge, som Ordrup er pantsat for.

[Orig. ukendt.] Samtidig Afskrift på Papir med Påtegning bagpå med Anders Billes Hånd: Nagher swenskæ breffuæ, som ære screfne myn fadher och modher till. *Privatarkiver, Bent Bille, C.*

Venlich hilsen tilforn send med Gud. Kære swawer her Iwer, som i scriffue, ath jeck skal ladhe ffrw Karine, edhers brodhers husfrwe her Larentze, fonghe the penninge, som Orderop standher i panth fore, eller jeck skal komme wiid myn ære tiid, som i wille haffue meck, och gøre bodhe edher och henne thet, ther reth er, kære her Iwer, myn ære haffuer jeck forwareth her tiil dags som en dandeman; saa will jeck och med Guds help gøre hereffther tiil myn dødhedagh. End som i scriffue, ath jeck skal gøre edher och henne thet, ther reth er, thes [er] jeck altiid owerbudigh och wil thet gerne gøre och hobes, ath myn brysth skal inghensted fynnes i re[ththen?]. Ffrw Karine och jeck wore nw her tiil tals for werdugsthe fadher her Jens Brodstorp, ercke bisp [i Lund], werdugh fadher bisp Karl i Othens, her Johan Oxe, her Knuth Trvetzß, her Erich Agesß med mange d[anne]men, som tha neruerende wore, och wor [jeck] owerbødigh och wille gøre frw Karine alth thet, the werdug[he] fædre och gothe herre hadhe toth, jeck skulle gøre frw Karine bodhe tiil mynne och tiil retthe. [Tha] wille hwn ey ladhe mith panthebreff fore komme; men hwn sadhe, ath thet wor i Skone, och h[affuer] hwn jeth meck en vidisse theraff vndher werdugsthe fadhers incigle ercke biskop i Lund, och [thet] wil jeck haffue i retthe mellom høgbordhen førsthe wor kære nådighe herre och koningh och meck; thi hans nadhe ladher dele paa meck med rigens kantzellers breff. Thi kunne i wel selffue former[cke], ath jeck skal i jaa staa wor nadighe herre tiil retthe for Danmarcks radh och haffue dom fore meck paa the delemall, som wor nadighe herre ladher dele paa meck, som frw Karine ydhermere edher beretthe kan. Nw wor frw Karine begerende aff meck, ath jeck skulle ware henne godh fore, ath henne skulle inthet forfangh ske paa sith panthebreff; tha wor jeck owerbødigh och wille thet haffue giorth bodhe med godhe men och mith opne beseyldhe breff, om hwn wille

lath thet fore kommith enthen tiil landztingh eller for fellugs wenner eller for rigens radh i retthe; tha wille hwn thet icke gøre, thi hwn sadhe, ath thet wor henne icke saa medgiffuet. Bedher jeck edher, kære her Iwer, ath i wille ennw saa fly thet med frw Karine, ath thet panthebreff maa komme her tiil stædhe, thi ath henne er lagth tiid fore aff landztinghet, ath hwn skal ladhe thet breff komme tiil landztingh, ath thet skal leses ther openbare innen sex wgher och eth aar, som nw er wdhe fiorthen daghe fore jwl nesthkommende; thi then tiid hwn lodh læse syn vidisse paa landztinghet, tha wor henne lagth sex vgher och eth aar fore ath komme sith howetbreff fore och annamme fullesth effther sith howetbreffs ludelse; kommer thet icke nw tiil stædhe, som henne forlagth er, tha befrickther jeck, ath thet ma komme bodhe henne och meck tiil wedherwillie, skadhe och forderff, hwilketh Gud skal kenne, ey skall skee med myn willie eller for nogher myn forsømmelses skild. I mwe vdhen all fare ladhe breffuet komme hiid tiil stedhe; haffue i eller frw Karine ther nogher fare fore, tha will jeck beseyleth och forwisseth, ath thet panthebreff skal være edher och frw Karine eller hwath bud, som i will ladhe thet hervedh komme med, vdhen all behindringh enthen med besetningh eller nogher annen omslagh i noger madhe. Och hwilkelund i wille, jeck skall thet forware, om i noghet twiffel haffue herpane, tha scriffuer meck tiil, hwilkelund i wille, jeck skal thet forware enthen med breff eller gothe mendz wissen; tha wil jeck thet saa gerne gøre och fuldkomme. Her er jeck begerende edher wfortøffredhe scriffuelses swar vppone ighen, ther jeck maa widhe ath retthe meck effther. Scriptum Haffnis in profesto corporis Christi anno etc. lxxxii^o.

80.

1482 Septbr. 17.

Skovkloster.

Oluf Pederssøn, Abbed i Skovkloster, beder Henning Olsson (Godov) om at gengive Klosters Tjener Anders Poulsson i Rislev hans Økse, som Hennings Svend Niels Skriver har pantet fra ham, fordi han huggede en Bjælke i Stenskov, og om ligesom Christopher (Jenssøn Basse) af Sørup at give Abbeden Olden til 20 Svin på Tybjergs Skov.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henning Olsson Godov.

Nobili et prouido viro Henningo Olau i Rinæbeksholm, ffautori suo sincero etc.

Amicabili salutacione in domino premissa. Kiære Henningh Olsß, synderligh godæ wen, closters tiæner Anders Poweldß i Risløff haffuer beræth for migh, ath han war i Steensskow och hug sigh en bielkæ till ath byggæ oc beræddæ eth sith hws met, ok kam ther till hannom Niels scriffuer, edhers swendh, och pantedhe hans øxæ fra hannom. Nw thi han ey annet hug en till sin gords bygningh, bedher jegh edher kierlige, ath i welæ well giøre oc giffwæ hannom sin øxæ igeen, hwilketh jegh giernæ forskillæ will met edher etc. Item mwæ i oc widhæ, ath welboren man Cristofer aff Sørøp haffwer giffwet migh olden til xx swin paa Tydebergs skow hindher Hegærop; bether jegh edher oc kierligæ, ath i for Gutz skyldh, sanctæ Pedhers oc myn bøn welæ thet stadfestæ och met xx swin, hwilketh jegh giernæ forskyllæ wil met edher, i hwath maadæ jegh kan och i migh tilsighe. In Christo valete. Ex Skoucloster anno domini mcdlxxxii^o ipso die sancti Lamberti mei officii sub sigillo etc.

Ffrater Olauus Petri,
abbas in Skoucloster.

81.

1483 Marts 3.

Hjortholm.

Bisp Oluf Mortenssøn af Roskilde beder Prioren og de øvrige evige Vikarer ved Vor Frue Kirke i København at låne eller udleje til Sognepræsten Hr. Peder i Lyngby Hr. Jens Ungers »Forbog« (Breviarium), som de nu har i Værge, og efter hvilken Hr. Peder har begyndt at lade skrive et Eksemplar.

*Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl. Københavns Gejstlighed 12. Trykt: Rørdam, Københavns Kirker og Kloster i Middeldald., Till. Nr. 65 og Københavns Dipl. IV Nr. 182. Reg. *7706.*

Honorabilibus viris dominis priori ceterisque perpetuis uicariis ecclesie nostre beate Marie virginis Haffnis, nobis sincere dilectis.

Olauus Martini Dei gracia episcopus Roskildensis.

Sincera et amicabili salutacione in domino premissa. Kære wenner, i mwe withe, at her Pædher, sogneprest vti Lywngby, hauer ladhet oss wnerstande, at han hauer ladhet begynt een forbogh at scriffue effter her Jens Wngers forbogh, som i nw i

wære haue, oc kan ey lempelige fuldkomme henne, met mynne æn han finge then samme bogh at scriffue effter. Thi bethæ wii ether, at i welæ enchten læne eller ladhe hannom for^{ne} bogh i leyæ, swo lenge han fonger ladhet vtscreffuet syn bogh, som begynt ær. Han hauer sagt, at han wil sætte ether swodan wissen oc forwaring fore samme bogh, at i skule wære henne wiiss oc fonge henne igen i gothe modhe, nar i poæskende worde. Herwti bewiser ether alle goduillige; ther gøre i oss synderlige til welææ met. In Christo valet. Scriptum castro nostro Hiortholm in profesto passionis sancti Lucii martiris anno domini etc. lxxxtercio nostrø sub signeto.

82.

1483 Aug. 6.

Lübeck.

Hans Pawes i Lübeck sender Bent Bille Afregning for en modtagen Sending Malt, Smør og Havre m. m., sender de Penge, han er bleven Bent skyldig, og tilbyder sin Medvirkning, hvis Bent fremtidig ønsker Varer solgt.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Bent Bille, B 1.

Deme erwerdigen ghestrengen Benth Bille vppe Seeholm ridter vruntliken gescreuen detur hec.

Jesus Maria.

Minen gudwilligen denst in allen tiiden. Erwerdige gestrengre leue here, juwe deners Nisse Swenþon vnde Hans Magnusþon sin hiir bii my wesen myt molte; daraff hebben se to leuerd xii last xxvii sceppell; elke last is geuen to xvii mark lub.,
is summa..... ii^cviii ℥ ix β lub.

Item noch hebben se hiir vorkoft
vii tunne botteren, wegen i lispp.
ii ℥ my[n]; de cop is vij ℥.... xlv mark lub.

Item noch hebbe ik entfangen vor
ij last hauerer..... xxi mark lub.

Item hiirto is noch bii my van ener rekenscopp, de ik jw latest sende
bii Nisse Swenþon..... xxv mark iiiii β x ℥ lub.,
so desulue rekenscopp clar vtwise.

Summa in all, ik van juwer wegen
hebbe entfangen, so hiir bouen
steit, is..... ii^cxcix mark xiii β x ℥ lub.

Item hiiraff betalet deme scippern
to vracht..... xi mark.

Noch betalet dem mekeller vnde meter xvij β lub., in al xii mark vi ℥.
 Diit an deme bouenscreuen summen

affkortet, is bliuende summa . . . ii^clxxxvii ℥ xiii β iiiii ℥ lub.

Item hiirvpp sende ik jw na juwem
 begher van juweme vorscriuende
 bii densuluen juwen beyden deners
 Nisse Swenβon vnde Hans Magnus-
 βon xiii lichte nobellen to iiiii mark

lii mark.

Noch sende ik jw clvii rinβe gulden
 to xxiiii β

ii^cxxxvj mark.

Noch sende ik jw an denschen witten

v β iiiii ℥ lub.

Summa in al, weβ ik jw bii dessen

beyden juwen deners sende, is. . . ii^clxxxvii mark xiii β iiiii ℥.

Darmede is alle dingk slicht twischen vns beyden van
 sendinge vnde entfanginge, worvme ik jw vruntliken bidde,
 gii my darvpp willen senden juwe qwiitanciie, er den gii my
 mer guder senden.

Item van dessem bouenscreuen molte waβ verrotet int
 scipp xxi sceppel; dar qwam nictes aff. Item in deme budel
 is ix β an denschen witten mede besegelt; hiiraff komet jw
 to v β iiiii ℥ lub.; weβ deβ mer is, horet to Nesβe Swen-
 βon etc.

Item gestrenghe leue here, dancke ik juwer strengen lefte
 to malen vruntliken vor juwe geschencke, benomeliken ene
 tunne guder verscher botters, welk ik na vormoghe in beqwe-
 men tiiden gerne wil vorschulden, wil God. Item si placuerit
 dominacioni vestre aliqua bona illuc transmittere et presertim
 de fructibus terre, videlicet siliginem, ordeum, auenam vel or-
 deum decoctum propriie dictum molt, libenter mutuabo eas
 meliori modo, quo potero, in vestram oportunitatem. Et videtur
 michi esse consultum, vt mandetis ministris vestris, vt quando
 ista bona sunt ejecta de navi ad vnam pramam, vt se tunc
 vltra non intermisceant cum istis bonis, sed dimittent ea in
 manibus meis; ego vltorius faciam, vt creditis michi. Non
 plura pro presenti occurrunt scribere dominacioni vestre, sed
 multas et bonas noctes necnon et quietas vna cum vxore et
 liberis vestris tribuat omnipotens dominus. Datum ex Lubeca
 fferia quarta ante Laurencii anno lxxxiii.

Hans Pawesβ.

83. (1483¹) Decbr. 12. Ekholm.

Ingeborg Philippidatter (Thott) beder sin Moder Fru Erme-gård (Eggertsdatter Frille) om at tilråde hendes (Fru Ingeborgs) (Stif)fader Hr. Bent Bille at lade den afdøde Hr. Laurens (Axelssøn Thott)'s Børn få det Guld, som de skal have for Ordrup, for at der ikke skal komme Fjendskab mellem Hr. Bent og Hr. Iver (Axelssøn Thott), og spørger, om hun og Moderen kan mødes i Kalmar til Sommer.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Bent Bille, B 2.

Erligh oc welbørdogh quinne frv Ærmegardh, her Benkth Billes hustrv, syn kere moder, kerleca sendes thetta breff.

Dotterligh helso met al kerligheth nw oc altidh forsendh met wor herre. Ma i weta, kere moder, ath min herre oc jak oc alle ware wener her i landith mage wel, Gudh tes loff haffue oc wnne mik thet samma altith til min kere fader, ider, mina syzskan oc alla ware wener i then lanzænda ath sporye. Kere moder, som jak haffuer for screffuith ider til om theth gul, som her Larensþs barn, Gudh han[s] siel nade, skule haffue for Ordrops, tha bider jak ider, ath i rade min fader, ath han later them faa syna bettalningh i goda redoo; ellis frykter jak, ath ther worder onth wtaff melin min faderbroder her Iwer oc honom; thi jak haffuer ther høρθ sva mikydh wtaff oc bider ider, ath i wille bidye min fader scriffua mik til, hurv mykidh gul oppa min del løper ath løsa, thi ath her Larens loth mik min del op, tha han wor syzsth her i landidh. Oc kvnde vy noger stazs kommæ tilsaman bade for thet gozedh skiul, ider er her fallidh til, oc for thet, jak haffuer ther i landith, tha vare thet nyttogth, thi jak welle ther nødogth haffua skade fore. Kere moder, wile i nogoth komme til Kalmeren i sommer, tha gøre vel oc scriffuer mik til therforinnan, tha vil jak ogh met Gudz hielp vera ther; oc haffue her vel mange ærende forlopindh

¹ *Brevet, der er skrevet i December Måned, må være fra Tiden Decbr. 1483—Decbr. 1486, da det nævner Laurens Axelssøn (Thott) som død og Iver Axelssøn (Thott) som levende, og førstnævnte døde 1483 i Tiden 1. Febr.—20. Juni og sidstnævnte 1487 1. Oktbr. (Dansk biogr. Lex. XVII. 332, 329). Når Brevskriverinden ønsker at mødes med sin Moder i Kalmar, er det utvivlsomt ved et dér samtidig stedfindende Unionsmøde; men der kendes kun ét sådant fra Decbr. 1483 til Decbr. 1486, nemlig i Sommeren 1484; og da dette tilmed var berammet allerede i Eftersommeren 1483 (Rydberg, Sverges traktater III. 373, 687), så at det vidstes i Decbr. 1483, at det skulde finde Sted, er Brevet utvivlsomt fra dette sidste År.*

sigh i landidh, som jak ider ikke nw kan scriffua til, for en Gudh vil, jak far tala wid ider. Oc sender jak ider met thenne breffuisare bro[der?] Eske ii korkkasko; bider jak ider kerlega, ath i ekki forsma litidh; haffde jak visth ther nogodh før vtaff, tha skulle i wel haffue fath flere; oc er her nogodh i landith, thet i wele haffue, tha gøre wel, scriffuer mik til, tha skule i thet gerna ffa. Kere moder, hermet ider then alsmektogh Gudh befalinde; oc rader oc bywder altith offuer mik som offuer ider kere totter, oc gører wel oc helser min fader, min syzskin oc alle wener ther i landith met mange c^{de} gode netter. Screffuith i Ekholm fredagin nest efter concepcionis Marie wnder mith insigil.

Ingeborgh
Phillippy dotter.

84.

1485 Septbr. 21.

Tønder.

Bisp Hartvig (Juel) af Ribe pålægger Ribe Kapitel at antage Mester Hartvig, der er født i Stiftet af adelig Slægt, i det ved Mester Lages Død ledige Kanonikat.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl : G. 823. Ribe Stiftskiste 371.

Venerabilibus viris dominis capitularibus in ecclesia Ripensi, nobis sincere dilectis.

Hartwicus Dei gracia episcopus Ripensis.

Sinceram et fraternam in domino salutem cum affectu beniuole caritatis. Kære wenere, som i widhe, at Guth haffuer kallet mester Laghe aff thette werden, hwes siel Guth nade, nw ær hær [en] goth man mester Hartwigh, fødth hære i biscopdom de nobili prosapia et in artibus liberalibus bene instructus, cuius condicionem wi formode, i wel wide. Thii tøcker oss radh wære, at i anamme hanum ad canoniam vacantem per mortem domini magistri Lagonis pie memorie, oc bethe wii ether och wele, at i anamme hanum in canonicum et fratre assingnando ey locum in capitulo et stallum in choro, prout moris est, cuius procuratorium committimus magistro Vilhado. Kære herrer, bewisser ether hærevtii, som wor troo ær til ether. In Christo Jesv dominaciones vestre feliciter vigeant et valescant. Datum Tønder anno domini etc. lxxxv ipso die sancti Mathei apostoli nostro sub singneto.

85. 1486 Juni 30. Østrup.

Bisp Ejler (Madssøn Bølle) af Århus beder Hans Lykke af Rudgård og Oluf Friis, Lensmand på Kalø, om at komme til Århus for at være Bygdemænd med Bispen mellem Borgemestre og Råd i Århus og Sandemænd af Rye.

*Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Århus Rådhusarkiv, Byrådskontorets Arkiv Aa. 25. Trykt: Hübertz, Aktstykker vedk. Staden og Stiftet Aarhus I. 54. Reg. *7850.*

Nobilibus viris Hans Lycke de Rudgarth necnon Olauo Friis, capitaneo castris Kalfvø.

Eylerus Dei gracia episcopus Arusiensis.

Amicabilem in domino salutem. Bethe wii ether, sønderligh gothe wænnere Hans Lycke och Oluff Friis, at i wel giøre och komme hiidh til Aars pa fredag¹ nw nestkommende och wære bygdemen i en sagh met oss mellom borgemestere och raad i Aars pa then ene och sannemen aff Ryde pa then annen side. Thet forskyllte wii och the gerne met ether. In Christo valet. Ex Østrvp die commemoracionis sancti Pauli nostro sub secreto anno etc. lxxxvi.

86. 1487 Oktbr. 2. København.

Bisp Niels Skave af Roskilde beder Prioren og de øvrige Vikarer ved Københavns Frue Kirke om at lade Niels Andersson, »camerarius« hos Bispen og Vikar ved St. Christophers Alter i Frue Kirke, hvem Bispen for et År har antaget som sin Bordfælle, beholde Indtægterne af nævnte Alter.

*Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. SLA., Reg. 30, 2. Afdel., Fasc. 1, Art. 1, Nr. 2. Trykt: Rørdam, Københavns Kirker og Klosters i Middelald., Till. Nr. 68 og Københavns Dipl. IV Nr. 195. Reg. *7915.*

Honorabilibus viris domino priori ceterisque vicariis ecclesie nostre Haffnensis beate Marie virginis, sincere nobis dilectis.

Nicolaus Scaffue Dei gracia episcopus Roskildensis.

Premisso nostro sincero fauore. Noueritis, nos honorabilem virum Nicolaum Andre[e], camerarium curie nostre Roskildensis, perpetuum vicarium ad altare beati Cristoferi martiris in ecclesia nostra beate Marie virginis Haffnis, in commensalem continuum nostrum ad integrum annum a datis presencium computando

¹ Juli 7.

veraciter recepisse. Volumus igitur et petimus, quatenus idem Nicolaus Andree omnes redditus et singulos fructus et obventiones de dicto altari suo medio tempore emergentes seu emergentia [!] integraliter percipiat, manualibus dumtaxat distributionibus exceptis, acsi apud dictam ecclesiam residenciam faceret personalem. Valete in Cristo. Ex Haffnia die beati Leodegari anno domini millesimo quadingentesimo octogesimo septimo nostro sub signeto.

87.

1487 Novbr. 28.

Roskilde.

Niels Andersson i Roskilde-Bispens Kammer tilskriver Prioren og de øvrige Vikarer ved Vor Frue Kirke i København angående deres Privilegier, om hvis Stadfæstelse Niels Andersson efter deres Anmodning har talt til Bispen (Niels Skave), og som denne efter først at have gjort en Del Vanskeligheder har lovet at bekræfte.

*Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Kjøbenhavns Gejstlighed 13. Trykt: Rørdam, Kjøbenhavns Kirker og Klostre i Middelald., Till. Nr. 69 og Kjøbenhavns Dipl. IV Nr. 196. Reg. *7919.*

Honorabilibus viris priori ceterisque vicariis ecclesie beate Marie virginis Haffnis, ffratribus et amicis suis dilectis.

Ffraterna dilectione in domino premissa. Kære brødre oc syndherlige godhe wenner, som i badhe meck i sisth, ath jeck skulle thale wort besthe till myn herres nade super confirmatione priuilegiorum siue statutorum nostrourm, tha haffuer jeck oc nw saa giort, oc wor hans nade ey well till fridz therom vthi thet førsthe, ath thet haffuer saa lenge wæret forsømmet oc fortawd, oc i therom ey før till hans nade thalet haffue. Tha excuserede jeck ether thet besthe, som jeck kunne, oc thervtoffuer badh jeck hans nade ydmygelige, ath hans nade wille wære ether eo gratiosior, ath thet wor kommet vthi myn befalning, ath jeck skulde thet sollicitere, oc serlestis forthi ath i wore meck fauorabiles vthi myne ærende i sisth ex parte absencie for hans nades scriffuelses skild. Tha wordhe thet conclusum breuiter sa, ath nw, som hans nade kommer snaristh till Købendehaffn, will hans nade gøre ethers wilge thervthi. Thi radher jeck ether, at i wel betrackthe, om ether gørss behoff at røre nogre artickle thervthi flere æn, som wdtryckes vthi the breff, som i tilforn forwerwet haffue. Jeck formoder, ath hans nade skall wel wærdes ath withe ethert bestand oc

besthe. Jeck haffuer thaeth met her Per Laurensß, at han skall wære ether bystendigh oc vinnerwise ether leylighedh till thesæ ærende. Cantzelæren will jeck oc scriffue till therom; jeck formodher, at han tøffuer thær saa lenghe, till myn herres nade kommer tiid till sthedhe, oc han haffuer myn herres nades secretum ther met segh; thi hadhe thet ey wæret got, at i skulle therom noger aff ether wmaget nw hiid till Roskilde. I turffwe ey fryckthe, ath nogre de capitulo maiori skulle gøre ether hær noghet hindher opaa, om i faare ther lempelige met. Wilde oc myn herres nade stande ther noghet imodh paa thet førsthe, tha mwe i well sighe, ath jeck bødh ether till saa, ath hans nade wille gøre ether theropaa en god ænde, nar som hans nade komme førsth till Købendehaffn. Hæremet ether Gudh almecktisthe befalinde, michi semper tamquam fratri et amico precipientes. Scriptum Roskildis fferia 4a proxima ante festum beati Andree apostoli anno domini etc. lxxxseptimo.

Nicolaus Andree

in camera domini Roskildensis.

88.

1488 Maj 3.

Holme.

Barbara (Torkelsdatter) Brahe (Stig Olsson Krognos's Enke) tilskriver Hr. Bent Bille om det forestående Skifte mellem hende og hendes Søn (Oluf Stigssøn Krognos) på den ene Side og Hr. Bent, der havde været gift med hendes Datter (Magdalene Stigsdatter Krognos), på den anden.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Bent Bille, B 1.

Heterlig oc welburdug man her Beint Billæ til Syøholm riddere, sin kere søn, kerlighen.

Amicabilem in domino salutacionem. Kere her Beint, sønderlig gode wen, min søn lod mig forstha, at i skulle ware thil modæ nw om sex wgher her i Malmø met min søn oc mig om wart samskiiftæ, wii til hobæ haffue. Bedher jac ether, at i ware fortænct pa at thage met ether gwl oc sølff, hues i widhe, at i finge met min dotter, oc the breff met, som jac antworde ether at fordele the gotz met her i Syeland, som jac haffuer ether recognicionem pa; mig hobes til Gudh, at wii wellæ komme alt i en god ændhe. Haffde i och nogherlunde kunne forsæt modet i Lund, tha haffde jac megheet gerne bedhet therom. Hermet ether Gudh befalende oc sancto Johanni. Ex

Holme in ipso die inuencionis sancte crucis anno domini
medlxxxoctauo.

Barabra
Bragdesdotter.

89.

(148)8¹ Juli 6.

Lund.

Anders Jenssøn (Landstingssaghører i Skåne) tilskriver Hr. Poul Laxmand om dennes Strid med Axel Olsson og om (Landsdommeren i Skåne) Torbern (Jepssøn Rosensparre)'s Forhold til den.

O: Papir (noget medtaget) med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Poul Laxmand.

Heterlig och welburdug man her Pouel Laxman riddere oc høwitzman pa Sølfwesburg, sin gode wen, kierliige.

Amicabilem in domino salutacionem. Kere her Laxman, sønderlig goden wen, [som i sc]riff[ue] mig til om then trætte, mellom Axel Olsß oc ether er etc., tha w[a]r Torb[ern] th[er] selff til stædhe, och grebs swadan eendæ, som thet breff luder, ether swen fiick. Tyckes m[i]g f[u]lkommelige radeligt ware, at i inthet befatte ether wet hannom ellis [hans] tyænere, fore then saag kommer ind fore min herres konnings nathe oc hans raadh, fordi at effter breffz ludelsæ fører han saghen hos sigh selffuer, oc ther fynnes oc ether læmpæ i alle madhe bathe aff gode riddere oc swenæ och andre gode men. Haffde ether lempe kunne fynnes anderlunde i nogher madhe, tha willæ jac gerne giort, oc skulle i fynne mig welwillige i alle madhe, hues jac kan ware ether til liiff. Och beha[ffuer] mig wæl thenne samme brefffører b[a]the met ord oc taal. Hermet ether Gudh befalende. Ex Lundis in octaua apostolorum Petri et Pauli² anno viii^o.

Anders Jensß,
ether wen.

¹ Årstallet, der skal ende på 8, kan ikke være 1498, da Axel Olsson, der i Brevet nævnes som levende, var død før 8. Aug. 1495 (Dipl. Norv. XVI Nr. 321), og det kan ikke være 1478, da Poul Laxmand, der i Brevet er »Hr.«, endnu i Marts og Maj 1483 ikke betegnes som Ridder (Aarsberetn. fra Geheimearch. III Till. S. 14, 15).

² O gentager: apostolorum.

90.

1488 Decbr. 11.

Enköping.

De i Enköping samlade svenske Rigsråder meddeler Kong Hans, at en tysk gejstlig har afleveret i Upsala 2 Breve vedrørende de i Sagen mellem Dronning Dorothea og Hr. Sten Sture angående Örebro fældede Domme, udtaler Frygt for, at denne Sag kan føre til Krig mellem Rigerne, og beder Kongen om at bevæge sin Moder til at opgive den.

[Orig. ukendt.] Samtidig Afskrift (eller vist snarere Oversættelse) på Papir (medtaget), med Overskrift: Copia cuiusdam copie vnus missiue de manibus consiliariorum regni Suecie ad illustrissimum principem dominum Johannem regem Dacie etc. misse, incluse eorum littere ad consiliarios Dacie etc., og sammen med nærværende Samlings 1. Bind, Udat. Breve Nr. 2. Danske Kong. Hist., Fasc. 2, B Nr. 5. Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 411 (hvorfra det i [] satte er suppleret) og derefter: Rydberg, Sverges traktater III. 653. Reg. *7985.

Serenissimo principi ac potenti domino, domino Johanni Dei gracia regnorum Dacie et Noruegie regi etc. reuerentia.

Cum nostri recommendatione reuerenciam et honorem. Illustrissime princeps, dilecte gratiose domine, nos desideramus vestre graciae voluntatem scire, quod nunc ante certos dies venit ad Vpsaliam vnus Teutunicus clericus et tradidit ibi de se vnum apostolicum breue et vnam illustrissime principisse regine Dorothee, vestre graciae matris, clausam litteram et recessit statim in eadem hora secrete ad viam suam sine responso. Littere sonuerunt super quibusdam sentenciis, vt dicitur, datis¹ ab aliquibus Teutunicis suspectis et abrenunciatis iudicibus contra honorabilem et nobilem dominum virum Stenonem Stwre, Suecie regni gubernatorem, in illa jur[a, que quidem] prescripta princeps putat habere ad Örebro [eiusque districtum]. Graciose domine, nos possumus notare, quod illi, qui [dederunt dicte domin]e principisse consilium ad inferendum Suecie regno [istas m]ultas et injustas sentencias absque legitima citatione et debita requisitione, proponunt violare illam perpetuam pacem et confederationem, que inter ista tria regna cum magnis expensis et sumptibus facte sunt, et si, quod Deus auertat, quod guerra fieret inter regna, tunc starent tales consilarii longe remote ad vnam partem, et vestra gracia cum Dacie et nos cum Suecie inhabitatoribus ex vtraque parte deberemus tunc exponere periculo vitam, bona et sanitatem. Idcirco supplicamus caritatiue

¹ Skrevet over Linien over: factis.

vestre gracie, quatenus recipiatis ista negocia ad sensum, id est ad mentem, et informetis predictam vestre gracie matrem, quod ipsa talia negocia velit dimittere et non sequi tales consiliarios, quia vos potestis bene considerare, quid rationis vel persistentie ex hoc venire posset. Nos eciam asscriperamus vestre gracie consiliariis ex parte istorum preceptorum negotiorum, vti gracie vestre bene lacius notificatum erit. Dilecte gracie domine, contractus Calmarnensis¹ continet, quod vnusquisque de regnis potest pergere libere ad alium, quare caritatiue supplicamus gracie vestre, quatenus placet vestre gracie aut aliquibus aliis Dacie inhabitatoribus aut iudicibus habere aliquos nuncios, litteras vel citationes contra aliquos Suecie inhabitatores, quod hoc fieret manifeste², sic quod hoc posset illis notum fieri, quos illud tangeret, et non admittere figi litteras ad valuas ecclesiarum in Almaniam vel Dacia, sic quod ille non possent illis, quos littere tangerent, fieri notificare. Super hiis, gracie domine, desideramus vestre gracie [fauorabil]e responsum, post quod sciremus nos regere. Quid [possum]us facere, quod pax et confederatio maneat in vigore, ad hoc [inueniet]s nos semper benignos, graciam vestram cum hiis omnipotenti [Deo com]mendantes in perpetuum. Ex opido Enecopensi [an]no domini millesimo quadringentesimo octuagesimo octauo vndecima mensis decembris sub secretis et sigillis Jacobi archiepiscopi Vpsalensis, Conradi Strengenensis et Olai Arosiensis episcoporum necnon Nicolai Stwre et Nicolai Fadhersþ militum et Erici Trolle armigeri.

Consiliarii regni
Suecie, pronunc Enecopie
congregati.

91.

1490 Juli 10.

Rom.

Pave Innocens VIII opfordrer Dronning Dorothea i Anledning af hendes Strid med Hr. Sten (Sture) til at holde Fred og ikke bruge Våbenmagt.

¹ *I Margenen tilføjes: Nota hic infra, og efter Brevets Slutning: Super contractu Calmarnensi, prout hic supra continetur narratum per consiliarios, notandum: Nil ad papam et suam curiam, vbi est fons iustitie, cuius potestas et auctoritas nullatenus per pacta et contractus inferiorum personarum excluditur, nisi sedes suam auctoritatem interposuisset et se ipsam exclusisset per expressum.*

² *Skrevet over Linien over: publice.*

[Orig. ukendt.] Omtrent samtidig Afskrift på Papir med Påtegning bagpå: Copia breuis apostolici ad dominam reginam. *Gemeinsch. Arch. XV. 15. Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 429.*

Carissime in Christo filie nostre Dorothee, Dacie regine illustri.

Innocentius papa octauus.

Carissima in Christo filia nostra. Salutem et apostolicam benedictionem. Pastoralis cura nos admonet, ut pro pace inter Christifideles principes et populos seruanda studium et operam nostram interponamus. Quare cum nuper acceperimus, inter maiestatem tuam et nobilem virum Stenonem militem Swecie discordias quasdam vigere nec procul abesse a turbationibus et schandalis, duximus scribendum ad tuam serenitatem, illam hortantes et stricte requirentes ex dominico testamento, per quod nobis hereditaria pax relinquitur, velit animum ad pacem conuertere et illam amplecti et cessare ab omni impetu armorum; nam et hoc idem Stenoni ipsi scribimus. Quod si maieestas tua faciet, ut speramus, rem nobis gratissimam et Deo acceptam sibi que et populis istis salutarem faciet. Datum Rome apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima iulii in cccc xc, pontificatus nostri anno sexto.

Hie. Galb

92.

1490 Aug. 13.

Roskilde.

Rigskansleren Hans Keldsøn meddeler Borgemestre og Råd i Århus, at han ikke kan udstede det ønskede Låsebrev, før de sender ham 2 nærmere betegnede Breve vedrørende Dronning Margrethes Forhold til den Mark, hvorom Sagen drejer sig, og takker for det Guld, som de har sendt ham, men erklærer, at han også uden det vilde have svaret dem.

*Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: formentlig A. A II 2. Århus Rådhusarkiv, Byrådskontorets Arkiv Aa. 33. Trykt: Hübertz, Aktstykker vedk. Staden og Stiftet Aarhus I. 71. Reg. *8087.*

Erlige oc forsywnlige men borgmestere oc rad vdi Aarss, synæ gode venner.

Venligh helsen forsend meth Gud. Kere borgmestere oc rad, sønderlige gode venner, ethert bud Nis Michels haffuer nw været hoss megh meth ether forføllingh oc begereth lasebrevff pa then marck tiil ether by. Tha haffue i glømpth hieme then

beuisningh, mesth machth ligger pa, som er eth vor keriste nadige herres breff, som hans nade haffuer funneth thet marckeskiel, drotningh Margretæ lod gøre, ved mact at bliffue etc., oc eth annet permetzbreff meth vii hengende intzeglæ, vtgiffuet aff Aarsß bytingh, ludende, at drotningh Margretæ oc righens rad hagde antwordet borgmestere oc rad i Aarss Arsß marck pa kronens vegne etc. Thii kan jech engelund giffue lasebreffuet, før end the tw for^{ne} breffue komme tiil stede meth then annen forföllingh; thet er megh megith leth, at jech ey tiilforn viste swodant brøst. Item haffuer jech anammet thet guld, i sende megh pa eth regenskaff, oc tacker ether ther gernæ fore, oc nar jech kan snarist faa the ii breffue, skulle i faa ether ærende, swo at i skulle megh tacke. Hagde i oc senth megh ethert mynste bud oc ey en penninghe, tha vilde jech aligwel rammet ethert beste oc senth ether thet breff. Jech setter alle ærende ind til ether selffue. Hæremeth befaller jech ether Gud oc jomffrue Marie. Ex Roskildis feria sexta proxima ante festum assumptionis Marie anno etc. nonagesimo meo sub sigillo.

Hans Kieldß,
righens cantzeler.

93.

1490 Decbr. 8.

Stralsund.

Oluf Larber sender fra Stralsund Hr. Bent Bille Opgørelse over sit Pengemellemværende med ham, bl. a. for Øl, som Oluf har leveret Hr. Bent, taler sin Ven Bernt Semekendorps Sag, hvem noget Gods tilhører, som er i Hr. Bents Besiddelse, og sender (dennes Hustru) Fru Ermegård (Eggertsdatter Frille) Gaver.

O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Bent Bille, B 1.

Hederlig oc welboren man her Bencht Bylle, syn gode wen, zendes thette breff.

Wenleg helsen altiid tilfforen met Gud. Kere her Bencht, gode wen, jeg sende ider effther sanchte Mechels dag¹ met Bencht Moensß ii lester øll, item met Per smed i Helsyngbor i lest øll, item met Wrbanus i Helsyngør sende jeg ider ii lester. Item ok nv sender jeg ider met Bencht Moensß iiiii lester; item lesten geller viii rynsche gullen, oc gaff jeg ffior hwar lest vi swndeske ß til dragerepennige; item i tunne brød,

¹ Septbr. 29.

star xx swndeske β; item en løchte, star en postelates gullen. Item en rynsch gullen ffek jeg ider skyppere at løne skybfolket met oc i tunne skybsøll, xii swndeske β. Item¹. Item ffor the raffter gaff jec dragere xiiii swndeske β; Per smed gaff jeg xii swndeske til ffracht ffor smør ok ffor talg. Item viii swndeske β gaff jeg til dragerepennige ffor smør ok talg aff skybet ok til wagen, tha thet ward weget. Item kere her Bencht, then swmme er til hobæ lxxvi rynsche gullen oc vi swndeske β. Item kere her Bencht, po these pennige haffuer jeg entffanget po ider wegne aff Per smed iii tunner smør oc iii tunner talg oc viii deger skyn. Item talg oc smør ær gyffet til hobe ffor xxiii rynsche gullen. Item skynnen ere gyffuen ffor x swndeske m̄. Item nv entffeck jeg ok aff Bencht Moensβ ii tunner talg oc en tunne køkenffet; thy er til hobe gyffet ffor xi rynsche gullen oc en m̄ swndesk; item lvii tylter bord, tylten er gyffuen ffor xii β swndesk; them haffuer jeg borget bort, som skypperen wel wed. Item then swm ær til hobe, som jeg haffuer po ider wegne, xlviiii rynsche gullen oc xx swndeske β. Item so ære i meg skyllig aff then regenschab xxvii rynsche gullen myne xiiii swndeske β, altiit til god regenschab, om jeg haffuer fforschreuet eller mysregnet meg. Item kere her Bencht, gode wen, sender meg hwat ware eller pennige, hwat ider tøckes; wele i sende meg et skyb met byg met thet første, i kwnne, tha wyl jeg sende ider igen, hwat i ære bogerende. Lesten byg geller her x rynsche gullen, oc iiii syelensche lester gøres met oss v lester; item tunne smør geller iiii rynsche gullen. Item kere her Bencht, som i screffue meg om then man Berend Semekendorp, som thet gotz til hører, hoss ider er, mannen er myn gode wen; han haffuer gyffuet meg syn ffwlkomelige macht i then made, hwat jeg gør met ider i then made; wele i lade hannom nyde meg noget got at, ther beder jeg ider gerne om thet, som wden ider skade ær: annet beger jeg ey aff ider eller aff noger myn wen. Item vele i zende hannom gotzet hiit, tha skal han gyffue ider et leydesk lagen; jeg wil oc altiit gerne ware po ider beste, som i tro meg til; wele i oc gøre bædre nade met hannom, thet scriffuer meg thil, hwat jeg skal gøre thertil. Item kere her Bencht, sender jeg ffrv Ermegard et wlftebrød oc en pøberkage; beder then dannequinnæ, hun lader syg thet ey fforsma. Item x tunner smør, iii tunner tran oc i

¹ Herefter, men atter overstregt: then swmme ær til hobe.

fliering, i tunne talg, ij tunne vysk, j tunne ffarekød; kere her Bencht, thette er thet gotz, som manne syer, at reddet er. Item oc skal han sende ider syn qwyttensie igen, at i skole ware fforwaret met; thet wyl jeg wel fforse po ider wegne. Rader oc hyder altiid offuer meg som offuer ider gode wen. Item kere her Bencht, jeg hade wel sent ider mere øll, som i screffue meg til, men skypperen torde ey byde so lenge ffor wyntterens skyl, men stetz meg noget skyb hereffther til Helsingø, tha wyl jeg zende¹ ider mere. Thermet beffaler jeg ider Gud nv oc altiid. Screffuet i Strolzund wor froge dag conceptionis anno etc. xc.

Oluff Larber.

94.

1491 Maj 24.

Edinburgh.

Kong Jacob (IV) af Skotland forsikrer sin Morbroder Kong Hans om sin Hengivenhed, erklærer at ville sende sin Slægtning og Råd Jacobus Ogiluy de Erly med flere Gesandter til ham, beder ham om indtil da ikke at slutte Forbund med nogen af Brevskriverens Fjender, især ikke med Kong (Henrik VII) af England, og udtaler Håb om, at Morbroderen efter at have hørt Gesandtskabet vil sende Søstersønnen Hjælp.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Skotland 26 b.

Excellentissimo, potentissimo et clarissimo principi Johanni Dei gracia Dacie, Suesie, Norwegie, Slauorum Gothorumque regi, auu[n]culo et fratri nostro amantissimo etc.

Excellentissimo, potentissimo et serenissimo principi Johanni Dei gracia Dacie, Suesie, Norwegie, Slauorum Gothorumque regi, auunculo et fratri nostro amantissimo, Jacobus eadem gracia Scotorum rex honoris et glorie incrementa, tenerrimam dilectionem plurimamque salutem. Ea nobis cura est pre ceteris precipua, vt cum vestre serenitati sanguinis necessitudine stringimur, eodem modo amore, beneuolencia et humanitate jungamur; vestra enim soror nobilissima, vita, moribus et virtute precellens, nobis mater carissima vesterque pater nobis auus extitit auiaque mater, quam sanguinis necessitudinem nulla eciam longi temporis e nostro cordi delebit obliuio. Ad quam continuandam firmendamque amiciciam dilectum nostrum consanguineum et consiliarium Jacobum dominum Ogiluy de

¹ O: zender.

grly et alios nostros oratores, ambassiatores et legatos ad vos propediem traiciendos conabimur ac Deo propicio mari, ventis secundis ac velis commitemus. Quamobrem votis, quibus possimus plurimis, vestram precamur serenitatem, vt nullam fraternitatis, amicitie, confederacionis aut affinitatis ligam cum aliquibus principibus aut regibus nobis aduersantibus et pre ceteris cum Anglie rege ineatis, quoad vobis nostri se ambassiatores contulerint, quorum auditis relacionibus vestram arbitramur serenitatem nostre iuente atque adolescencie auxiliis et copiis justis nostris votis et desiderijs subuenturam, prout lacius vestre serenitatis nuncius, harum lator, ad nos nuper traductus, exponet. Vestram excellentissimam serenitatem, fraternitatem et consanguinitatem conseruet, qui illam tot claris preesse regnis voluit, Deus gloriosus. Ex opido nostro Edinburgi xxiiii^{to} maii anno domini etc. lxxxxi^{mo}.

J¹

95.

1491 Juli 12.

Visby.

Abbed Hans i Roma Kloster på Gulland beder Kong Hans om at skrive for Klosteret til Hr. Sten Sture angående Klosters Gods i Högby Sogn på Öland, som Hr. Sten i 2 År har forholdt det.

*Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Indk. Br. t. Danske Kanc. Trykt: Wallin, Gothländska samlingar I. 56. Reg. *8137.*

Høbyrne første och werdyghe herre konningh Hans, wor nadwghe herre, kerligh och ydmygelige thet breff.

Vor ydhmyghelighe hilesse och wor innelighe bøner for ether høbyrne werdigheyth till Gwdh bodhe dagh och nath nw och alletidh forsenth. Høborne och werdwghe herre, bydde wy abbeth Hans i Rwmme closther pa Gwllandh och alle wore kere brødhre i same statz, ath ether høborne werdigheyth wildhe werdhes till ath scriffwe for oss fathighe personer till then werdighe herre her Sten Stwre om wort gotz, som wy haffwen pa Ølandh i Høgheby soingh, hwilketh han haffwer hindreth for oss fathyghe brødhre i ii aar. Thet ær wor ydhmyghelighe bøn till ether werdwghe nadhe, thet ether werdwgheyt wildhe ware oss thermet behelpeligh for Gwdhz schyldh och sancti

¹ Underskriften har utviolsomt været egenhændig; men Brevet har her et ret stort Hul, så at kun det første Bogstav af den er tilbage.

Benedicti. Scriptum Wisby anno domini mcdlxxxxi then tysdagh nest effther sancti Kanuti regis dagh.

Abbeth Hans, ether nades
tyl Gwdh ydmyghelige tienere.

96.

1491 Novbr. 10.

Borgemestre og Råd i Lübeck meddeler Bisp Niels (Skave) af Roskilde — der har klaget over, at et af ham udsendt Skib er blevet taget af deres Folk — at disse Folk var udsendte for at beskytte den uskyldige Købmand mod Sørøvere, at de havde genkendt det pågældende Skib som et, der i Foråret var blevet benyttet af Kaperen Huninghusen, og også i det havde fundet Gods, som er frataget Lübeckere, samt nogle af Huninghusens Folk, og at de ikke havde ventet, at Bispen havde udrustet Skibet.

[Orig. ukendt.] DK: Afskrift på Papir (samtidig eller lidt yngre), medtaget af Fugtighed. Danske Kancellis Arkiv, Blandede Akter B, Diverse Breve 1506—63 vedkommende Handelen med Holland. — HR: Trykt: Hanserecesse 3. Abtheil. III Nr. 27 (hvorfra det i [] satte er suppleret) efter Konzept i Lübeck.

Deme erwerdigen in Godt vader vnde heren, heren Nicolawese bischoppe to Roschillde, vnnseme heren vnde gudenn ffrunde.

[Erwerdige in God vader, gn]ediger [here. Juwe scriifte itzundes an uns gedaen vormeldende van] etliche[n knechten, de gii myt eynem schepe unde vitalien uthgeverdi]get [hebben, de denne dorch de unse unvorwaert angehalet,] gebord[et, genomen unde in unse beholt gebracht siin solen,] des juw [vorwundere, na deme juwe gnade neynen onwillen no]ch veide mit [uns noch den unsen vorm]odende [siin gewesen, be]gerende, in wath [mathe unde wiise de an]geuer[diget siin, juw] to uorschriuende etc., is entf[angende alles] inholdes w[al vor]no]men. Begeren deþhaluen juwen gn[aden gutlike]n wetenn, [so denn]e den vnnþen vnde anderer stede schipp[eren] vnde copluden to paschen tokamende twe jar dorch Bartram H[oyk]en, ock nu to (vor)ja(er)¹ ere schepe vnde guder van Hunninghuþen sin angehalet vnnde genamen vnuorwaret vnde vnentsecht, sin wii darumme genodiget alsodanen mothwilligen² vornemeren entegen to kamende, vnse vnde den vnschuldigen copman vor

¹ Således HR; DK: jar.

² HR: motwilligeren.

sodan vmbillick vornement to entsettende. Hebben deßhaluen etlike schipe uthgeuerdiget; so syn etliche mit sodanem schepe, dar Honninghußen to vorjar sodanen grotenn schaden mede dede, an de vnße mit volcke gekamen; also de vnnße sodane schip kanden, hebben þie vastliken gemeynt vnde vormodeden sick, Honninghußen in sodanem schipe mit synen mothwilligen vornemerer solde weßen in meninge auermals beschadinge deme vnschuldigen copmanne antokerende, derwegen de vnße sick des schepes vnnde volckes na sulcker gestalt vnderstanden, þie beheret ock etlike parcele in deme suluen schepe den vnßen to vorjar genhomen, dergeliken etlike personen, de mit Hunninghußen in der beschadinge sin geweßen edder des roues mede genoten, darinne befunden, darumme þe alsulcke mit den schepe, dar Hunninghußen den schaden mede dede, in vnnße beholth gebracht hebbenn, so de vnßen vorhopen, mit reden vnde nicht vnbilken beschen þy. De vnße hadden sick [ock] nicht vormodet noch hutiges dages vormoden, juwe gnade [sodane] schip vnde volck uthgemaket edder si[ick al]sulckes schepes [unde v]olckes solden antrecken edder vnderne[men. Hiir]uth nha ju[we . . .] beger de vmmestandicheidt [unde gelech] suluest mogen [erkennen, besynnen] vnde vormergken, [so wii nicht twivelen] woll do[ende werden juwe] gnade, de Gode [deme heren sii bevolen]. Screuen [under unser stad se[crete [ame avende Martini episcopi anno etc. x]ci°.

[Borgermeistere unde rade der stad Lubeke.]

97.

1493 Apr. 20.

Wolfenbüttel.

Conrad (af Rietberg), Bisp af Osnabrück, meddeler Kong Hans, at han har leveret Hertug Henrik den ældre af Brunsvig(-Wolfenbüttel) 2000 rhinske Gylden, men at denne beder om de sidste 1000 Gylden, hvorfor han skulde købe Okser, og at Bispen hos Hertugen har fundet Grev Johan af Oldenburg og Kansleren af Friesland, der formentlig også vil hjælpe »os alle«, fortæller om Hertugens Fejde med Brunsvig By og om Byens Forhold til Kongens Svoger (Ærke)bisp (Ernst) af Magdeburg, der vil hjælpe den, og meddeler, at han må ride for Hertugen til Markgreven (Johan Cicero af Brandenburg), men at han, så snart han kommer hjem, vil sende Kongen Salpeteret og Kuglerne og ride for ham til Hertug Albrecht af Sachsen og Hertug (Carl) af Geldern, og at han

vil skrive, hvad Markgreven mener om Kejserens Brev angående Hamburgerne.

Papir (egenhändig med Undtagelse af Udskriften) med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Reg. 13, Oldenburg 5.

¹Deme irluchtigesten hoichgebornen fursten vnd heren, heren Johanße to Dennemarcken, Norwegen, der Wende vnde Gotten koninge, gekoren to Sweden, hertogen to Sleßwick, Holsten, Stormeren vnde der Depmerschen, greuen to Oldenburg vnde Delmenhorst, vnseme gnedigesten leuen heren vnde ohmen.¹

Mynen vnderdanygen wyllygen bereyden deynst alletyet toveren. Durchluchtygeste hochgeboren furste, gnedygste leue her vnde ohem, yck byn gekomen by den hochgeboren fursten vnde hern hertogen Hynryke den elderen to Brunswyck vnde Luneborch vnde eme sodane twedusent gulden ouergeleuert van jwer k. gnaden wegen vnde vorder jwer k. gnaden menunge vnde guden wyllen eme myt deme flytygsten to kennen gegeuen, des he syck hoychlyken bedanket vnde wyl dat myt synem lyue vnde gude vme jw. k. gnade vordenen vnde sendet ytzundes to jwen k. g. vnde byddet eme de lesten dusent gulden, darvor he de ossen solde kopen laten, senden wyllen. Yck hebbe ouck myt deme hertogen so gesproken, dat he geynnen anderen handel vornemen noch anstellen wyl, wan dusse veyde myt den van Brunswyck gescheyden ys, dan alleyne kegen den bysschop van Munster vnde den saken, so volgych wesen, als yck jwen k. gnaden gesecht hebbe, dar syck jw. k. gnade so to vorlaten moegen. Ouck hebbe yck by hertogen Hynryke gefunden mynen leuen ohem junkern Johanne, greuen to Oldenburg etc., vnde den kentzeler van Freysslant, so dat yck nycht anders vorsta, dan dat se ouck vns allen helpen wyllen vnde der sake genslyken by vns blyuen. Wo yd nu jw. k. gnade vorder hebben wyllen, mach my jw. gnade to kennen geuen, wan jw. gnade to dem dage komen. Vorder aldergnedigeste leue her, so jw. k. gnade my beuolen hebben jwen gnaden alle gelech van hertogen Hynrykes veyde to' scryuen, so gnedygste her, erfynt syck yn warheyt, dat hertoge Hynryck de stat Brunswyck so sere genoedyget heuet, dat se nycht lange yd vorhouden moegen, wan se nycht entsat werden, auer de bysschop van Meydeborch, jwer k. g. swager, besteyt syck to stellen kegen hertogen Hynryke vnde hefft vellychte gelt van den kerken

¹⁻¹ *Udskriften er skreven med en anden Hånd end Resten af Brevet.*

genomen vnde meynt de stat to speysende. So lygge yck hyr by hertogen Hynryke vnde moet vme syner leue hochlyken bede wyllen ryden to deme marckgrauen vnde helpen wege vynden deme bysschope to wederstande. Yck byn ouck myt hertogen Hynryke gereden west kegen den bysschop van Meyddeborch myt sampt deme lantgrauen van Hessen vnde hebbe yd myn leuedage nue vngeborlyker handel vorstellen seyn, als de bysschop van Meyddeborch kegen hertogen Hynryke vornam; des handels, wo sprake vnde antwordt gegaen synt, yck jwen k. g. hyrby sende¹, darvth [*jw. k. g.*] seyn moegen, dat de van Brunswyck yn noet syn, vnde wo gelymplyck de bysschop vorgenant syck helt kegen hertogen Hynryke der orsaken haluen. Gnedygeste her, dat yck hertogen Hynryke nycht vorlaten mach vnde na dem marckgrauen ryden moet vnde eme ynredych syn yn dusser syner last vnde so bolde noch nycht to hueß komen kan, moet syck jw. gnade lyden myt deme salpeter so lange, dat yck yn myn lant kame; so wyl yck enne jwen k. gnaden sunder lettent senden, ouck jwen gnaden de clote schycken, vorder an hertogen Albrechte van Sassen vnde den hertogen van Gelren ryden vnde jwen k. gnaden saken myt allem flyte vetrychten. Yck wyl jwen gnaden ouck scryuen, wes deme marcgrauen geraden dunket myt des kesers bereue der van Hamborg haluen, vnde wore yck jwen k. gnaden wyllyge deynste vorder doen kan, sal my jw. gnade gehorsam vnde wyllych vynden als jwer k. gnaden arme dener, de Got almechtych yn hochem state bewaren moet, ouer my to gebeden. Gescreuen myt myner egen hant to Wolfelbotel des satersdages na quasimodogeniti anno etc. xciii.

Jwer k. dener

Conrayd van Godes gnaden
bysschop to Osenbrugge.

98.

1493 Juli 9.

Kalø.

Oluf Friis meddeler Borgemestrene i Århus Jes Madssøn og Erik Pederssøn, at han så vidt muligt vil komme til dem den 12. eller 13. Juli for at forhandle om Oluf Guldsmid, og beder dem om at holde det Kongebrev, som han har sendt dem, hemmeligt.

¹ Ligger ikke ved.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: vistnok A. F. XLIII 41. Tilhører Hr. Evald Tang Kristensen.

Hederligh man Jes Matsß och Erich Persß, borgemæster i Ars, kerligh kommende thette breff.

Amicabili salutacione in domino premissa. Widher, kære sønderligh gode wenner, ath som i screffue om the ærende met Oluff gwldsmedh, tha wil jek met Gwdz hielp, vdhen myn herres forfald tagher megh thet aff, kommæ ther til ether pa fredagh æffther meddagh æller lowerdagh och forhandle the ærende, som jek wil hawe tagk aff ether. Och sende jek ether myn nadige herres breff, hwelket jek gjorde i tro och loffue, och bedher jek ether gernæ for Gwtz skyld, ath i hawe thet hemmeligh met ether selff, swo ath hwerken myn herre bespen æller noghen aff borghern æller ander fangher thet ath widhe; thii ath megh ligger ther stor magt wppa, som i hawæ formercket vdi breffuet; jek wil togh gernæ rade thet beysthe, som i megh tiltro. Giør heri, som myn gode tro ær til ether. Hermet Gwd befalende altiid. Screffet pa Kalfføø vigilia beati Kanuti regis meo sub sigillo mcdxtercio etc.

Oluff Friis.

99.

1493 Aug. 30.

Børglum.

Simon Læsø, Provst i Børglum, meddeler Mourids Nielsson (Gyldenstjerne), at han er villig til at lade en Strid mellem dem angående en Mand, der har besiddet Klosters Gods uden at betale Afgift deraf og nu har fået Lov af Mourids's Fogeder til at bygge Bygning på Brønderslev Gade, afgøre af Bisp (Niels Styggesson Rosenkrantz) af Børglum m. fl., og beder Mourids at lade Sagen henstå indtil da.

Papir (Original), nu uden Spor af brevlukkende Segl: Privatarkiver, Mourids Nielsson Gyldenstjerne.

Welburdighæ man Mauretz Nielß i sendes thette breff.

Wenligh hielsen forskreffuet met Gwth. Kiere Mauretz Nielß, som ether vel fortencckær om then bygningh, som bygd ær pa Bryndesleff gade, then man, ther bygde, haffuer beseeth closters gotz i viii aar oc ey gjorde ther nogher reth aff, for hwilket jeg talet hannom til met kirckæløghen; tha foor han til ether fogdær effther vnde mynneskes rad oc forde thennom

vret fore oc feck loff aff thennom at byggæ paa Bryndesleff gade, oc hwreledis thet ær thermet forløben, thet fortencckær ether vel etc. Kiere Mauretz Nielß, jeg vil gernæ om all then sagh sette megh ind til ether selffuer oc ander gode men, som myn herræ hispen oc menighæ prelater oc gode men i Vendsysel [!], saa ath nar hans nadhæ komer her ind i landet, oc i vorde ledig till at komme til stede, tha vil jeg møde for ether oc giøre ether mynne heller reth, i hwredane made myn brøde kan fynnes effther hans nades oc ether eghen tycke. Bedher jeg ether gernæ, kiere Mauretz Nielß, ath i herpaa lather then sag vpstaa; jeg vil holde alle tessæ articler, som jeg skriffuer ether til, oc giøre ether altiid effther ethers eghen villi. Kiere Mauretz Nielß, giører vel oc giiffuer megh swar herpa, som myn gode tro ær til ether; jeg vil gernæ være ether til tienistæ oc villi. In Christo valet. Ex Bolom altera die decollacionis sancti Johannis baptiste anno domini etc. xciii^o.

Symon Lessøø, ecclesie
Burglanensis prepositus.

100.

1493 Septbr. 19.

Hønborg.

Claus Krummedige indbyder sin Broder (o: Fætter) Hr. Henrik Krummedige til sin Hustrus Kirkegang og sin Datters Dâb den 27. Oktbr.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige.

Nobili viro ac strennuo militi domino Hinrico Krummedicke, capitaneo Baahws, ffratri suo dilecto et amico.

Ffraternabilem et amicabilem in domino dilectionem. Maa i vide, kere broder, ath jeg ather meth Gudz help ath giøre myn hosfrves kierkegang søndag nest for festum apostolorum Symonis et Jude och lade cristne myn vnghe datther. Thii beder jeg etther, kere broder, ath i viille vel giøre ok helpe hinghe tiill cristnedom och giøre etther glaaf meth meg och meth flere wore wener, som meg hobes tiill Gud, her thaa finnes. Thet er myn kerlig bøn [tiill] etther. Cum hoc in Christo valet. Ex Høneborg fferia quinta post Lamberti martiris anno domini nonagesimo 3o meo sub sigillo.

Nicolaus Krummedicke,
miles.

101.

1494 Maj 2.

Roskilde.

Niels Andersson i Roskilde, Hr. Bent Billes Hustru Fru Ermegård (Eggertsdatter Frille)'s »Kapellan«, skriver til Fru Ermegård til Fordel for sin Halvsøster, »en gammel fordærvet Kvinde«, hvis Mand Oluf i Lille Heddinge nylig er død, og hvem 2 Heste er fratagne, skønt Brevskriveren har anmodet Hr. Bent om at tillade hende at drage bort med det lidet, hun ejede.

O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Bent Bille, B 2.

Erlich oc velbyrdigh qwinne ffrwe Ermegardh, her Beinth Billes husfrwe paa Helsingborgh.

Idmiugh thienesthe medh wor herre Jesu Christo. Kære frwe Ermegard, jeck tacker edher gerne fore meghet goth, i migh bewisd haffue, oc hobes migh til Gud oc ether, at i ey vndfalde migh hæreffther i thet, i kunne gøre migh til godhe, ether wdhen stoer skade; thi jeck haffuer wæret oc wil bliffue, swa lenghe jeck leffuer, her Beintz, ethers oc eder kære børns tro capellan til Gud; wil Gud migh vnne¹ effne til at være ether eller them noghet til willie paa werdzens vegne, tha skulle i finde migh thertil welwilligh. Kære frwe Ermegardh, som jeck formodher, i haffue wel spurth, at then fathige mand Oluff, myn halffsøsther husbonde war i Litleheddinge, er dødher i then annen vghe om thisdaghen effther poske², thaledede jeck medh her Beinth vdi Køpnehaffn paa slotthet oc badh hannom fore Gudz skild, at hand wilde ladhe hænne fare medh, hwes hwn haffde, thi thet wor gantze søwe. Hand swarede migh, at hand wilde gøre fore Gudz skild oc myn bøn skild, hwadh hand kunne, sigh wdhen stoer skadhe; tha sagde jeck, at thet wor gaffn oc enghen skadhe at gøre stwndhem almessegerningh medh the, som nøttørthighe ære. Thereffther fornam jeck, ath two hesthe, som hwn haffde, wore thagne fraa henne; om the ære aldeles borthe eller fore eth laan, til aredh wordher, thet wedh jeck icke. Thi bedher jeck ether fore Gudz skild, at i welæ thale medh her Beinth hærom, at jeck kunne fonghe eth goth swar; jeck kand wel besinde, at her Beinth haffuer reth til at haffue noghet aff henne, om hwn kunne affladhe; nw er hwn meghet forarmed, oc er hwn en gammel forderwed qwinne. Jeck haffuer willie til ath være ether børn til willie meghet mere ænd alth thet, hwn egber, om the haffue migh nogher tiid be-

¹ O gentager: migh.

² Apr. 8?

hoff; hwn hobes megheet til Gud oc migh, at jeck skulde fange sw[0]dan bøn medh ether; thi bedher jeck trolighe. Dør jeck, føre ænd jeck fongher thette medh ether forskildet, tha skal jeck giffue ether swa megheet til siælegaffue, som bode hestene ære werdhe, oc mere. Thet er migh radh ath thencke paa dødhen; jeck jordhede myn fadher i thisdags, oc myn modher leffuer nøghe til morghen etc. Rammer then fathighe qwinnes besthe hærvdi oc haffuer løn aff Gud oc myn thiæneste. Hermedh ether Gud almecktusthe befallende nw oc altiid. Scriptum Roskildis in crastino Philippi et Jacobi apostolorum anno domini etc. xciii^o meo sub sigillo.

Niels Anderß, ether
capellan i Roskilde.

102.

(1494¹) Maj 15.

Nykøbing.

Oluf Holgerssøn (Ulfstand) beder sin Moder (o: Moster) Fru Birg(itte) (Pedersdatter Flemming, Christiern van Hafns Enke), der har skrevet, at hun ikke kan komme til Sjælland til Herredagen (i Kallundborg), om at sende ham sine Bevisligheder på Atterup og meddeler, at Rigskansleren (Jørgen Marsvin) har skrevet, at han ingen yderligere Forfølgning vil give Holger Erikssøn (Rosenkrantz), med mindre denne begærer 6 Ugers Stævning.

Papir med 1 utydeligt, endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Privatarkiver, Christiern van Hafn.

Hederlig oc welbyrdug qwine ffrw Birg[itte] vdi Swenstorp kerligen sendes thette breff.

Sønlig helsen tilforen send met Gud. Kære moder, som i scriffue, at i engeledes kwnne komme til Siæland nw til thenne herredag, thet ær icke god tidinge; thii at jeg ingen bewiisning haffuer pa Attorp. Thii bether jeg ether gerne, at i sende mig, hwess bewiisning i haffue, met ethert eget bwdh, at Attorp haffuer warit willit oc wkerd. Kære moder, i scriffue, at jeg icke skal lade ether jord gaa bort for min forsømmelse skyld; ther torffuæ i enthet frøchte fore; hwat jeg kand gøre met henderne oc mwnden, ther wil jeg ware wforsømmet wti. Kære moder, ladher i then bewiisning komme til thenne herredag, oc

¹ Brevet må ifølge sit Indhold være fra samme År som Brevet af 1494 17. Maj (Nr. 103), og det er også skrevet med samme Hånd som dette.

ladher ther engen forsømmelse ware met. Jeg haffde oc mit bwd i Fyn til rigens canceler; screff han mig til, at han engen ydhermere forfølging wille giffue Holgerd Ericksß, vthen kan begærer sex wgher steffning; then kan han icke weyre hannom. Oc haffuer jeg mit bwd i Attorp met breffuit oc haffde formodet mig at fwndet ether ther. Icke nw mere pa thenne tiid. Rader oc bywder altiid offuer mig, som ether bører. Screffuet pa Nykøbing torsdagen nest fore pingetzedag wnder mit indsigle.

Oleff
Holgerdsß.

103.

1494 Maj 17.

Nykøbing.

Oluf Holgerssøn (Ulfstand) meddeler sin Moder (o: Moster) Fru (Birgitte) (Pedersdatter Flemming, Christiern van Hafns Enke), at Rigskansleren (Jørgen Marsvin) har tilrådet, at de mødte til Herredagen i Kallundborg, og skrevet, at han ingen Breve vil udgive forinden, med mindre (Holger Erikssøn Rosenkrantz) begærer 6 Ugers Stævning.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Christiern van Hafn.

Hederlig oc welbyrdug qwinne ffw [Birgitte] vdi Attorp, siin kære moder, k[erligen].

Sønlig kerlig helsen tilforen send met Gud. Kære moder, sønnerlig gode wen, kom min scriffuere idag aff Fyen fraa rigens canceler; schreff han mig til, at hannom tøcker best ware, at wii møtte nw i Kalundeborg nw til thenne herredag, oc scriffuer han at wele engen forfølling eller breffue wdgiffue herforeinnen, wthen han¹ begærer sex wgher steffning; tha wil han scriffue mig thet encket til. Oc sender jeg ether samme breff, at i mig thet strax igen sende eller oc forwarer thet, at thet bliffuer til stæde, om behoff gørss. Andher ærende weth jeg icke nw pa ferde pa thenne her tiid, methen rader oc bywder altiid offuer mig som offuer ether kære son, oc altiid gerne gør, hwat ether lywfft ær. Screffuit pa Nykøbing løwerdagen nest fore spiritus domini wnder mit insigle anno domini xcquarto.

Oleff
Holgerdsß.

¹ o: *Holger Erikssøn Rosenkrantz, se ovfr. Nr. 102.*

104.

(1494¹) Juni 26.

Stockholm.

Ingeborg Philippidatter (Thott) trøster sin Moder Fru Erme-gård (Eggertsdatter Frille), Hr. Bent Billes Enke, i Anledning af Hr. Bents Død, meddeler, at hun efter Hr. Bents og Moderens Anmodning har talt til sin (Sviger)fader Arvid Trolle og Nils Bosson (Grip) om et Giftermål mellem Hans (Bille) og (Laurens Axels-søn Thotts) Datter, men at Nils Bosson har forlangt, at Pengene for Ordrup skulde betales, hvis han skulde give et godt Svar, til-råder en sådan Betaling, da der også er Tale om et Giftermål med Hr. Jørgen Erikssøn (Rosenkrantz), og skriver om Gaver, hun har tiltænkt sin Søster, og om Hr. Claus Rønnows Arvingers og Hr. Erik Ågessøn (Thott)'s Børns Pengemellemværende med Hr. Laurens Axelssøn (Thott)'s Børn.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Bent Bille, B 2.

Hederlig och welbyrdig ffrw Ermegardh, her Benkth Billes efterleffuerske, sin kere moder, kerlighe sendes thetta breff.

Dotterlighe kerlighe helse altiid førsænth met Gudh. Kere moder, ma i wethe, ath Erich, barnnen och jag moghe wel, Gud tess loff haffue och wne mig thet samme till eder och alle myne wener i then landzendhe ath spøria. Kere moder, fig jag ederth breff met Clawes Jønsß, i hwilket i screffue, ath myn kere fader ær her aa werdenne lidhen, Gud hans siæl nade. Tha rader jag eder och kerlige beder, at i taghe eder then sorg motthelighe føre och takker Gud før the dægelige søner, i haffue igen, och flere gode wener. Mig hopes till Gud, thet bliffuier alth gwth. Kere moder, som eder wel førtænker, ath myn kere fader, Gud hans siæl nade, screff mig till, før en han dødhe, och i tesslikiiss efter hans dødth, ath jag skulle talæ till myn fader Arwiidh Trolle och Niels Boosß om myn broder Hanss och myn faderbroders dotter etc., tha haffuer jag nw taladh ther i om thet yterligesthe, jag kan, och war Erich Trolle her siælffuer hoss Niels Boosß; tha kwnne wi inghen annan swar faa, en finner han eder welwilioghe ath betale them then swmme gwl før Orderop, tha will han met flere wener ware førtænkt om eth gooth swar. Och skal her nw staa en almenth herredagh om sancte Olaffs tiidh²; tha wil jag tale

¹ Bent Bille, om hvis Død Brevskriverinden nylig har fået Meddelelse, lever 1494 2. Maj eller i alt Fald kort før (ovfr. Nr. 101), men var død 1494 28. Oktbr. (nedfr. Nr. 106).

² C. Juli 29.

met Niels och flere wener, hwar wi kwnne komme tillsammens ther nidre i landet i winther, ath Niels Bosß ware siælfvuer till taals met eder; och kan jag wel merke, ath alles ware lægghéth ær ikke nw saa, ath wi kwnne komme tillsammens nw om sancte Peders tiidh ad wincula¹ nesthkommende. Jag wil sscriffue eder tiill met mith æget bwdh effter sancte Olaffs dagh², hwath tiidh wii kwnne komme tillsammens snaresth; och rader jag eder, kere moder, saa framth i wilie withe myn broders bæsthe, at i betalæ them syne peninge. Her ære mange, som tala her Jøren Ericssß bæsthe om thet ærende, och ær her Benkth Akesß honnom myket welwilioger. Thi lather eder inthe wp for honnom eller før noghen then, hedhen kommer. Gud kenne, jag wil læggia mig all winnig om myn broders ærende; thi jag weth honnom inghe bæthre wæghe hwasse her i landet eller ther. Och will jag framdelis scriffue eder till om all ærende, och tager ey till mystikke, ath jag haffuer tøffweth thenne breffuisere her saa længe; jag kunne ikke førre kommæ i taal met them, jag skulle. Och hade jag køpth x wigel till myn syster, the fõrginges alle pa en baath, som Hans eder berætthe kan. Och haffuer jag her i byn graaskin, som Erich Trolle haffuer køpth till myn syster. Och lather jag ennw latet [!] gøre till henne x wigel; thet wil jag henne sende met forsthe boodh. Kere moder, hermet eder then alzmetigh Gudh beffollande och jomffrv Maria. Rader och biwder altit offuer mig som offuer eder kere dotter. Screffuith i Stokholm torsdagen nest effter Johannis baptiste. Item lather then seep i en god twenne, som i mig sende, ath hon ikke gaar synder.

Ingeborg
Philippi dotter.

Seddel:

Item kæra moder, forgæther ikke om her Clawesß Røniss arffwinghe om the pæningha, the ære her Larenss Axelsß barn skylogh, ok forgæter ikke tiil her Erich Akesß barn om the yppbyrdh, som her Erich Akesß ypbaar aff the . . . gooz.

105.

1494 Oktbr. 28.

Ekholm.

Ingeborg Philippidatter (Thott) meddeler sin Moder Fru Erme-gård Eggertsdatter (Frille), at Nils Bosson (Grip) atter har svaret

¹ C. Aug. 1. ² Juli 29.

på en Henvendelse fra Ingeborg og (hendes Mand) Erik (Trolle) angående hendes (Halv)broder Hans Bille, at han vil give et godt Svar, hvis Fru Ermegård og Hans vil betale Pengene for Ordrup, tilråder, at de alle mødes i Kalmar til Sommer, meddeler, at hun har foreslået sin (Sviger)fader Arvid Trolle et Giftermål mellem sin (Halv)broder Torbern (Bille) og hans Datter Christine, sender Gaver til sin Søster og stiller flere i Udsigt.

O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Bent Bille, B 2. Brudstykke i nyere »Oversættelse«: Møllerup og Meidell, Bille-Ættens Hist. I. 259.

Hedherligh och welbyrdig quinne ffrw Ærmegardh Æggerdz-dotter paa Siøholm, sin e[l]skelige kære modher, kerlighe etc.

Dottherligh helse altidh sendhe kerlige met war herre. Maa i wethe, kere modher, adh jach och edher wenner alle i thenne landzænde mae wæl, Gudh tess loff haffwe och wñne mich thet samme aff edher at spørre nw och altidh. Kere modher, som edher wæl fortenker, i screffwe mich til i sommers om nagere ærende, ther Erich och jach tale scwlle til Niels Bosß paa myn brodher Hans Billes wegne etc., tha war jach nw om sancte Michaelis tidh¹ til talz met honnom i myn ffaders A[r]ffwidh Trolles nærware; tha sware han nw som tilforene om then swm gwł, for Orderop skwlle wtlægges, fwñne han edher och myn brodher weluilige thettil, tha wille han met wenner gerne ware wælfortenkth om gode swar. Och ephther thet adh ther skal nw om Johannis baptiste dag nesthkommende² ware eth møde i Calmarne, tha ær han begerende, ad i och myn brodher wille tith tha komme; ær thet och teskeligest myn begere, som met Gudz hielp jach wil och ware ther etc. Och war jach begerende, adh i och wy matthe nw alle³ komme til talz om xx^{de} dagh⁴ nædher widh landemærkith, hwilchet ikke kwnne ske for nager merkelig saker skyl; och ephther thet myn ffader Arffwidh Trolle ær nw til skikkith at ffare en reyse in i Danmarc met nagere rigeßns ærende, tha haffwer Niels honnom befaledh adh edher wnderuise om all ærende om myn broder etc. Och ma i fullelige lathe edher op for honnom adh wnderuise honnom om thet gul etc.; thy adh jach wæl fornymer, adh han ær edher och myn brodher ganße wæluiligh therwdinnen. Item kere modher, rørdhe jach och til myn

¹ C. Septbr. 29. ² 1495 c. Juni 24.

³ O gentager: matthe. ⁴ 1495 c. Jan. 13.

fadher Arffwid Trolla om myn broder Torbiørn och hans dotther Cristine etc.; och fornam jach, adh han fik en godwille til Torbiørn, tha han war nær her Laxman. Haffwe i ther nagen wile til, tha taler nw sielfwe til honnom; och ær hon en ganßke degeligh mænniske och haffwer gudh och nogh och gode slækth, som i thet wæl wethe, och tror jach met Gudz hielp, ath thet skeer, om man wil hinne forsee i Danmark. Herom scriffwer mich edher wile til. Och takker jach edher gerne for then seep, i mich sendhe, och sændher jach ænnw myn søsther x wiil, och kwnne Erich enghen graskin ffaa til hinne behoff, ther gode ware; thy adh enghen winther war ther inne i Norrebotn. Viil jach och ænnw gerne see til i vinther, om jach kan nogen ffaa, och wil jach gerne haffwe mith bodh tith nedh til edher strax epther jwlen, och kan Erich herforinnen ffaa nagen hesth, ther myn brodthers gadingh ær, tha sendher han then met samme bwdh. Och bedher jach edher kerlige, kere modher, ad i wille wethe mith beste i alle matthe, som myn fulkompnelige tro ær til edher; och lather mich eigh wngelle, adh jach ær langth ffraa handen. Edher hermet Gudh alzmektigh och jomffrv Marie æwynnelige befolgende. Och helser myn sysken oppa myne wegne met mange m gode netther. Item kere modher, hwadh i kwnne gøre Claues Jonsß til gode, ther beder jach eder gerne om. Ex Ekholm anno etc. xciiii die Symonis et Jude apostolorum tali meo sub signeto.

Ingeborgh
Philippidotther etc.

106.

(1494¹) Oktbr. 28.

Ekholm.

Ingeborg Philippidatter (Thott) tilskriver sin (Sviger)fader Arvid Trolle om (sin Mand) Erik Trolles Helbredstilstand, om sine Forhandlinger med Nils Bosson (Grip), om sin afdøde Farbroder Hr. Erik Axelssøn (Thott)'s Erhvervelse af »Beresthe« fra Keld Nielssøn m. m., men især om Arven efter sin afdøde Stiffader (Bent Bille), som efter hendes Mening har forurettet hende til Fordel for sine egne Børn.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl og Påtegning bagpå med en anden, men samtidig Hånd: Ffrv Ermegardh skal see. Privatarkiver, Bent Bille, B 2.

¹ At Året er 1494, fremgår af, at det Brev, som Brevskriverinden omtaler, at hun har skrevet til sin Moder, øjensynlig er identisk med Nr. 105.

Erligh och welbyrdigh man Arffwedh Trolle i Bærquere, sin kere ffadher, met all ødmywkth sendes etc.

Dottherlighe kerlige helsen tilforen sendh met war herre. Ma i wethe, kere ffadher, ath thet ær nw naget bætre wordith met Erich Trolle, och barnen mae alle wæl, Gudh tess loff haffwe etc. Haffwer jach nw¹ screffuet myn modher til, hwadh swar jach fik aff Niels Bosß oppa Foldenæs i edher nærware oppa the ærende, i wæl sielffwe wedhe. Bedher jac och edher ther ganßke kerlige om, adh nær Gudh føger, i komme tith nedh til myn moder, ad i wille hinne ther ythermere wnderwise, oc i wille bespørgie edher met frw Cristancia, Cædil Nielß hustrv, hwro myn fadherbrodher her Erich Axelß, Gudh hans siel nade, fik Beresthe aff honnom. Och bedher jach edher, kære ffadher, ad i wille eder och grannelige bespørie, hwro mykit mich bør at ærffwe epther myn stiugfadher, Gud hans siel nade, i hans køpegotz, løsøræ, bygning och mølle-gotz; thy adh han sadhe mich self, then stwndh han liffde, at jach skwlle ærffwe therwdi epther honnom saa møget som en hans egen dotther; swa och tha kongen løste Tranekær igen, tha mynnede myn modher ther forsth aff alth gulleth halffdelen, och sidhen lagde thet myn stiugfadher swa, adh myne halffsysken, som tha alle liffwande ware, skulle ærffwe met mich epther myne samsysken, broder brodersloth och systher systerdel, och thet tykker mich, adh thet war ikke alzstinges ræth, mædhen theres ffadher och modher leffde. Men togh bedher jach edher, kere fader, ad i wille bespørgieth met them, sigh theroppa naget forstaa, och fornymme i, adh mich ær nagen oræth skedh, tha bedher jach edher, ad i wille tale til myn modher, adh ther enkthe skiptes met myn sysken, ffor æn Gudh wil, Erich heller jach kwnne sielffwe komme tith til stædes. Kere ffadher, bedher jach och edher gannße kerlige, ad i wille sænde mich myn krønike nw met Torkel. Haffwer och erkebisopen ænnw then tigelste[n?]. Edher hermet Gudh alzmektig æwynnelige beffollende. Raptim in Ekholm die Symonis et Jude apostol[orum].

Ingeborg
Philippi dotther.

¹ I Brev af 1494 28. Oktbr., ovfr. Nr. 105.

107. (149)4¹ uden Dag. Rollerup.

Ebbe Strangessøn (Strangesen) beder Hr. Henrik Krummedige om at hjælpe sig, da han efter at have talt med sin Søster (Ingeborg) frygter, at dennes Mand Joachim eller Jacob (Daa) ikke vil vente på de Penge, som Ebbe skylder ham, og indbyder Hr. Henrik og Fru Anne til sit Bryllup.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Dipl. Norv. XVIII Nr. 136.

Hedherligh oc velburdigh man her Henrich Krummedighe til Boohuss kerligh sendes thette breff.

Brodherligh kiærligh helssen tiilforn skreffuen met vor herre. Kiære her Henrich, mo i vide, at jek vor vdii Roldrop oc ville gerne talet met Jachim, myn swogher; thaa vor han icke hieme, tha talet jegh met myn søsther om the peninghe oc bedes dagh po thennom aff henne; tha sworde hwn mek soo, thet hwn hade ther inthet met, oc kwnne jegh inghen swor foo aff henne, som myn bestandelsse kwnne vere i the mode etc. Oc ma i vide, at jek skreff Jacob tiil venligh om dagh oc stwnner po the peninghe, oc foo i vel at høre swor therpoo. Kwnne i trøste, ath han vel icke byde lengher effther thennom, thaa bedher jek edher gerne, at i rame mith besthe thervdii, som i selff kan trøste, best kan goo tiil; jek vell holle edher thet skadesløss. Item bedher jek eder gerne, at i kome til mith brølop, som i haffue loghet mek, oc ffrv Anne met. Giør hervdii, som [myn] tro er tiil edher; thet vel jek altid gerne forskylle met edher. In Christo valete. Ex Roldrop sub anno domini quarto.

Ebbe Strangesø.

108. 1495 Apr. 3. Nykøbing.

Oluf Holgerssøn (Ulfstand) besværer sig over for sin Moder (o: Moster) Fru Birgitte (Pedersdatter Flemming, Christiern van Hafns Enke) over, at hun har klaget over ham til Kongen.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: A. L. XXXVII 11. Privatarkiver, Christiern van Hafn.

¹ Brevets sub anno domini quarto kan ikke være 1504, da Ebbe Strangessøn dengang havde været gift i flere År (Danm. Adels Aarvog 1888 S. 65); og det kan ikke være 1484, da Henrik Krummedige på dette Tidspunkt endnu ikke var forlenet med Båhus, og Joachim Daa ikke med Rollerup.

Hederlig oc welbyrdug qwinne ffrw Birgitte vdi Swenstorp, sin kære moder, kerligen.

Sønlig helsen met Gud. Kære mother, mig ær til withende wordet, at i haffue kert mig for min herres nade etc., hwilket ether icke haffde giordz behoff; jeg wil altiid ware for ether selff, om i haffue nogher brøsth eller skyldninger til mig. Gud forlade them, ther ethert sadant radhe, thet icke behoff giordes; jeg haffde gerne selff warit ther i landet; nw haffuer jeg hafft stoort forfald etc. Wndher mig storlige, hwii i icke haffue schreffuit mig til om alle hande ærende; jeg wil saa ydherlige ware ether til welie oc tianisthe hereffther, som jeg nogher tiid haffuer giort tilforen. Icke nw mere pa thenne tiid. Radher oc bywder altiid offuer mig som offuer ether son, oc gerne gør, hwat ether lywff ær. Hermet ether Gud befalende Screffuit pa Nykøbing fredagen nest effther midfaste søndag wnder mit indsigle anno domini etc. xcquinto.

Oleff
Holgerdß.

109.

1495 Aug. 16.

København.

Henrik Meinstrup og Niels Erikssøn (Rosenkrantz) fraråder Jørgen Rud, der har anmodet dem om at indføre ham i Harrested, at lade Indførselen foretage nu, da Kongen er syg, og tilråder ham at tage Kanslerens Forfølgning over Ridemænd.

Papir med Rester af 2 brevlukkende Segl: 1. A. L. XXXIV 48. 2. utydeligt. Danske Selsk. Pap.

Erligh velboren man Jørghen Rwidh, høffuitzman pa Holbek, theres synderligh gode wen etc.

Amicabilem salutationem in domino premissam. Kære Jørghen, som i talede oss til, ath wii skullæ føre ether ind i Harestæde, tha tycker oss ey radelict wære, ath i nw lade føre ether indh, eftherthii ath myn herres nade er krenckælich; thet skullæ wæl siges, ath haffde ickæ myn herres nade wæreth krenckælich, tha haffde i wel hafft thet fordragh, men eftherthii ath hans nade er krenckælich, therefore skullæ i gøret oc skullæ hobes til hans nades modgangh. Tyckes oss oc nyttælichth wære, ath i taghæ kanzelærens forføllingh offuer rydemæn; tha kan inghen sighæ, ath thet gørs pa noget hadh. Hermet ether Gudh befalende. Ex Haffnis nostris sub sigillis

anno domini mcdxcvinto dominica in crastino asumpcionis Marie virginis gloriose.

Henricus Meyensterop, miles,
necnon Nicolaus Eriçi, armiger.

110.

(1495)¹ Septbr. 22.

Lund.

Ærkebisp Jens (Brostrup) af Lund opfordrer Bisp Niels Skave af Roskilde til at give efter i en Strid, han har med Hr. (Poul) Laxmand om 4 Gårde (1 i Grønholt og 3 i Lønholt), da Ridder-skabet ved slige Stridigheder ophidses mod Kirken.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: G. 31. Sjælland-Møen 73. Trykt: Danske Mag. 5. R. III. 368.

Reuerendo in Cristo patri domino Nicholao Skaffwe Dei gracia episcopo Roskildensi, amico et fratri nostro sincerissimo.

Johannes Dei gracia archiepiscopus Lundensis, Suecie primas et apostolice sedis legatus.

Sincera salutacione in domino premissa. Kere broder, sønderlige goden wen, war ether canceller mester Otte her nw om then trette, mellom ether oc her Laxman er om the iiii garde; oc haffde her Laxman leffuende røst, her Eskill Gøye oc her Sten Bille, til witne, hurlunde the garde aff forswar haffue waret wner her Johan Oxes, hans høstrv, her Oluff Oxe oc the, samme gotz aff køptes, forswar oc hosbondehold oc gaffue them skat oc kirken langillet, som ether canceller ether berette kan, oc hurlunde sagen sig forlob. Er thet icke gott, at wii selfue oc bruge taagh, at war wlempe fyndes, oc kunne the fange theraff occasionem euadendi in violenciis vobis et ecclesie vestre factis. Thii bedhe wii ether, kere broder, at i lade flyde the garde igen oc lade bliffue hoss hannom, eller wii faare, at kirken møster langillet tilmet oc kan komme flere stade til skade oc forfange, quia per hec et hiis similia suscitatur milicia contra ecclesiam. Widhe i oc wæl, at han er ey god at haffue emod sig, men then trette mellom ether oc herskabet ennw sa henger; trenger hannom ingelunde fran ether oc flere

¹ Årstallet, der skal ende på 5, er 1495, som det ses af de Aktstykker vedrørende samme Sag, der er trykte i Danske Mag. 5. R. III. 366—77; det kan ikke være 1505, da både Brevsriver og Adressat dengang var døde, og heller ikke 1485, da Niels Skave netop 1485 22. Septbr. betegnes blot som postulat i Roskilde (Voldborg H. 103).

wennir, effterthii thet er wenliige fattet met ether wennir oc hans, oc better er at stille becken en aaen. Hues ether er liiff oc ether kirke kan komme til gode, skulle i fynne oss wællellige vdi. In Cristo valet. Ex Lundis in die beatorum Mauricii et sociorum eius anno etc. quinto.

111.

1495 Novbr. 23.

Grønholt.

Poul Laxmand meddeler Bisp Niels Skave af Roskilde, at Almuen i Grønholt har sagt, at Kirkegården (i Grønholt) ikke har givet Rente til Sognepræsten, men til Kirken, og beder Bispen om ikke at begære mere af ham, end Bispens Forgængere har begæret af Godsets (o: de 4 i Nr. 110 omtalte Gårdes) tidligere Besiddere.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: A. D XII 7. Sjælland-Møen 73. Trykt: Danske Mag. 5. R. III. 373.

Reuerendo in Christo patri ac domino, domino Nicolao Schawe, diuina prouidencia episcopo ecclesie Roskildensis, domino suo gracioso.

Myn ydmywg kerligh helsen ether nade altiid tilforen send meth wor herre. Kære nadige herre, jech hawer bespwrt megh hær meth almwen i Grønolt, om then kirkegardh nogen tiid gaff sognepresten nogen rente om ared; thertil hawe thee alle swaredh næy, ath han hawer engen anden giffed rente vden kirken. Jech bether ether nade ydmywlige for Gudz pynæ, at i welle lade megh nyde thet, om jech hawer wared ether nade nogedh til welie; oc war æy begærende mere aff megh, æn thee werdige fædre besper i Roskilde hawe wared begerende tilforen aff thee, som hawe haftt thette godz for megh, oc seer therpoo, at jech ær then, som wel gerne wowe liiff oc godz for ether nades skyld, thersom jech maa meth liighe oc ære gøred. Jech hawer sent twenne sognewitne¹ til Roskilde capittel poo thee ord och wilkor, jech sagde inde for ether nade oc them om thet sognewitne, ether nades prowest hawer tagedh; theri for ether nade at wiide, hwad sannynge han hawer ført for ether nadhe, oc tør æy ether nade troo hannom tiiss bær, ath han hawer saa giort. Ether nadhe hermeth then allmegtiste Gudh befallende. Scriptum Grønolt die beati Clementis anno domini medxcquinto meo sub sigillo.

Powel
Laxman, riddere.

¹ Af 1495 25. Oktbr. og 22. Novbr. (trykte Danske Mag. 5. R. III. 374 og 375).

112. (1495¹) Decbr. 2. Lagnö.

Ingeborg Philippidatter (Thott) meddeler sin Moder Fru Ermegård Eggertsdatter (Frille), at (hendes Mand) Erik Trolle er draget til Finland med Hr. Sten (Sture) i Anledning af Russernes Angreb, skriver om Hr. Bent Ågessøn (Thott), Næsby(holm) og (Laurens Axelssøn Thotts) Børn, om (Hans Billes og Anne Laurensdatter Thotts) Udstyr og om Skiftet (efter Bent Bille) og beder Moderen om efter Løfte at skaffe hende en Skrædder, og hende og Niels Bosson (Grip) hver en Teglslager.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Bent Bille, B 2. Brudstykke i nyere Oversættelse: Møllerup og Meidell, Bille-Ættens Hist. I. 261.

Hedherlegh ok wælbyrdygh quinne firw Ermegardh Eggærdsdotter, syn kæra moder, ømykelegha sændes.

Dottherlegha ok kærlegha helssa førsænth medh Gwdh. Kæra modher, maa i wetha, ath Erich Trvlle ær affstaadh faryn tiil Fynlaandh medh her Steen ok flere godhe mææn mooth the oomyll Rysser, som ligge othalegha maanghe ok haffuæ bestalath Wiborgh ok Wiboorghx staadh; Gudh giffwi, ath theræs resa maatthe wæl gaa. Ok maa barnen ok jak æn wæll, saa længhe Gudh takkes, som thænnæ breffuissare eder bærætthe kaan, Gudh wne oss thet samma tiil eder ok flere wener i thæn laandhsændha ath spørya. Kære moder, haffwer jak forstaath eder skriffwelsse, som i skriffwen om her Bencth Aghesß ok om Næsby etc.; tha takker jak ok alle wener edher ok myn brodher før ederth stora omak, ok hopes mik, adh i faa maangha godhe wener her i laandet før ederth omaak, ok haffuer jak nw skreffuath Niels Boosß ytherlegha tiill, ath han skal sændhe myn broder syth machtbreff om saa mykin goos, i Danmark ære, the barn tiilhøre, før her Bencth Aghesß skwll. Ok som i skriffwen om Næsby, tha ær thet radh, ath i laathe thet bygge æ før jaa bæther ok fara ther swaa medh, som medh Gudz hiælp myn broder skal haffua gagn wthaaft. Ok haffuer jak skreffuet Niels Boosß tiil, adh han skal skriffwe eder tiil, hwar i skwlen taagha then deel, hon skal haffwa tiil syth bryllop; jak troor wæll, ath ther ær bæsth, adh i taghen thet

¹ At Året er 1495, fremgår af Meddelelsen om, at Sten Sture er draget til Finland i Anledning af Russernes Belejring af Viborg; jfr. herom Styffe, Bidrag tiil Skandinav. hist. IV S. CLXXXVI—CXC. Sammenlign også m. H. t. den Teglslager, som Fru Ermegård ifølge dette Brev har lovet at skaffe Nils Bosson (Grip), dennes Brev Nr. 113 nedfr.

i Danmark hos edher alth, wthan hæsthena komme wæll hedhan. Kæra moder, førtænkyn i tydh ok i tyma om wagn ok then deel, hon skall paaholla, ath then bliffwer wæl giorth; jak sænder eder hæennes øffwerlægh medh Hans Larensþ, Gud giffwi, eder thet wæl behaager; i hadhe wæl forre fatthen, ok hadhe ekki forfaall wæreth, som Hans kan eder wnderwisa. Solffueth ok fodhredh sænder jak eder framdelis medh Maandrop, ok gøren wæl ok haffwen ederth boodh hyth oop æpther jwl, adh i faan høre, hwre her tiilstaar; mik hopes tiil Gud, ath ak hawer tha tydhandhe aff Erich. Ok laath Hans mik forstaa, ath myn broder wille rydhe hyth oop tiil mik; kænne Gud, ath thet saaghe jak ganska gerna, ok waareth ekki for then stora plaaghen, som gaar øffwer laandet; ty sæter jak thet in tiil edher siælfua. Kæra moder, som i skriffue om thet skypthe, oss ær imellan etc., tha sæter jak thet alstynges in tiil eder; mik hopes tiil Gud, i wilien ekki wetha myn skadhæ hæller æn flere eders barn; jak ær then, thet gerna forskwlla wiill. Æn kæra moder, draghen eder tiil mynnes, ath i loffwadhen mik een godh skreddare ok een godh teghelslagare, som kan badhe slaa ok brænnæ, ok Niels Boosþ ok en; beder jak eder kærlegha, thet wi maatthe thæm ffaa, som wi ære forwardedhe medh; ther lygger oss stoor macht oppa. Eder siælakarl skwlen i wæl ffaa i waar medh Gudhs hiælp. Kæra moder, hermedh eder then alzmectog Gud befollande ok sancte Erich. Barnen laatha eder kærlegha helssa, ok helsser myn syskan medh manga godha nætter. Screffuet paa Lagnhøø odensdaghen for sancte Barbare dagh.

Ingeborgh
Philippi dotther.

Seddel:

Kæra moder, takker Erich ok jak eder ganska kerlegha for thæn stora æra ok dygdh, som i haffwen badhe hanom ok mik bewisth; Gud giffwi, thet wi matthe medh eder thet forskwlla; haffde Erich sælff wareth hema, tha hafde han gerna skreffuath eder tiill. Gud giffwi, thet wi finnes helbrøgdhe, badhe han ok jak ok flere wener medh. Kæra moder, sænder mik jw badh æpther jwleen; tha faa i høre om all ærendhe, hwre her tiilstaar; ok wiill jak nw medh Gudhz hælp i winther sælyia ederth flesk ok sændhe eder thet jærnedh i geen, som goth skal wara. Hermedh eder then alzmectoghe Gud befollande ok sancte Erich.

113.

1495 Decbr. 15.

Vinås.

Nils Bosson (Grip) udtaler til Fru Ermegård Eggertsdatter (Frille) sin Glæde over den stedfundne Troløvelse mellem hendes Søn Hans Bille og Anne (Laurensdatter Thott) og over, at Kongen har frataget Hr. Bent (Ågessøn Thott) Næsbygårds Bestyrelse og overdraget den til Hans Bille, og skriver om Forberedelserne til det forestående Bryllup. Seddel: han beder hende at lade Husene på Næsby reparere, at skaffe ham en Teglslager, som hun har lovet, og en Mand, der kan lægge de »slette« Halmtage, der bruges i Danmark, og at købe ham for 60 eller 100 Mark Klæde eller Fløjl.

Papir med 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Bent Bille, B 2. Brudstykke i nyere »Oversættelse«: Møllerup og Meidell, Bille-Ættens Hist. I. 260.

Erligh och welbyrdig quinne ffrw Ermegardh Æggerdz-dotther i Siøholm, sin kære systher, kerlighe etc.

Brodherlige helse kærlige forsend met wor herre. Tacker jach edher, kære systher ffrw Ermegardh, ffor edher kærlige tilscriffuillß etc. Kære systher, som i scriffwe, ad i ware i Køpenhamn for nagen tidh, och war her Laxman och flere gode herrer wtoffuer, tha edher kære søn Hans Biille fæste myn modersystherdotther jomffrv Annæ, the helge trefoldighet giffwe them thet til lyckæ oc glæde och begges theres wener etc. Och tycker thet mich wæl at ware aff allt hiærthe, at saa ær, swa och tæskeligest flere wener her i landhet; Gud ware loff, at begges theres kerlighed och wilie drog offwer enæ etc. Kære systher, som i haffwe akthet i the helge trefoldighetz namn gøre bægges theres hedersdag nw i sommer næsthkommende, kan jach wæl tænke, ath ther wil høre myket tiil, hwarfore haffwer jach och nw befalledh och mædgiffuit myn brodher Hans Biillæ ath aname then wpyrd och rættighet til sig, som the gode jomffrvr bør ther i landhet, och then skal han antwordhe edher, at i købe thermet, hwat the gode jomffrv behoff görs til then tidh etc. The hæsthe heller annedh, som thertil høffuis, wiil jach wæl besørge her i landhet, swa ath the skole komme tith fram i tidh etc. Kære systher, jach haffwer forstandhet, ath then werdugeste herre och høgborne forste konung Hans haffwer aldellis waret edher kære søn och the gode barn wælwilig och hiælpelig tiil theres gode och bestandh, swa at hans nade haffwer taget her Bæncth thet malzmandsøme ffræa och antwordet thet aldellis i myn brodher Hans Biilles hægn Næsby gardh och the gotz, therwnder ligge. Tacker jach hans

nadhe ther ganße ødmygelige fore, och wil jach thet¹ ødmygelige met wener forskylle. Tæskeligest tacker jach och myn kære brodher, ath han haffwer lakt sig ther win om som en ærlig god man och beramedh the gode barns bæste oppa myn wægne; hobes mich, at wener skole thet gerne forskylle etc.; och hwat han gør heller lather, thermet star jach honnom aldelis tiil, som i fynne ythermere i thet breff, jach honnom tilscreffuet haffwer om all ærende, som theroppa røre etc. Kære systher, i hwilchen matthe jach kan ware edher och myn kære brodher och the gode jomffrv tiil all wilie och kerlighet, skole i altiid fynne mich wæl weluilig tiil. Edher hermet then almectigste Gud befallende. Radher och bywdher offwer mich som offwer edher kære brodher. Screffuit i Wynæs anno etc. xcv then tiisdag næst æffter tredie syndagen i aduent.

Niels
Boosß i Wynæs etc.

Seddel:

Item bedher jach edher, kære systher, at i wiille lathe see tiil om Næsby om hws och bygningen, swa ath thet wordhe nw i somer noget forbætredh, och hwsen finge wnsætning etc. Som edher och wæl fortænker om then tegelslagare, i loffuede mich i Calmaren wile fly mich, swa bedher jach och edher ther nw kerlige om, ad i fly mich en godh then, som wæl kan thermet, swa at jach finge honnom tidelige hit op i faste at begynne arbeyde, och tæskeligest en god karl then, som kan wæl lægge the slæthe halmtæcke, som the plæge ther i Danmarck. Vore thet saa sake, at han ware æn giff, tha wil jac met Gudz hiælp gøre wæl imoth honnom for edher skyl etc. Ythermere bedher jach edher ganße kerlege, at i wiille haffwe thet omak ffor myn skyl, om i kwnne komme offwer naget køstelig gemen got klæde heller fløgeldh, som jach wæl kan tænke, ath thet finz ther i landhet flere stedz æn her, tha køper til mith behoff ffor lx heller c mr. Och lather mich framdelis ffaa edher wisse scriffuilß therom; tha wil jach met Gudz hielp sænde edher then betalning til takke, swa at i skole mich enkthet skylle.

114.

1496 Novbr. 24.

Oslo.

Bertold Lubbeke tilskriver Hr. Henrik Krummedige fra Oslo om forskellige Forretningsanliggender, bl. a. om et Stykke Leidesk,

¹ *Herefter, men atter overstreget: effther myn yterste och bæste formwge.*

som han har leveret Provsten (Jon Poulsson i Oslo), og om Krus, som han skal forførdige for Hr. Henrik med hans Våben på, og anmoder ham om en Sammenkomst, for at de kan få afgjort deres Regnskab.

*O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Dipl. Norv. IX Nr. 428. Reg. *8427.*

Dem erwerdyghen heren, her Hynrik Krumdyk vp Bahus sal disse breffh.

Mynen denst nv vnde altyd. Wetet, leve her Hynryk, dat ik dem pravesste hebbe dan i brun leidesk laken, vnde de stope, dat ik jw lawet hebbe, de wyl ik jw feyn maken laten myt dekken vnde jw wapent darvp; ik wyl se ferdych maken laten vnde wyl se dem braveste dan, dat gy se salen krygen dat ersste bot, hyr tussken geit; so hebbe ik dem pravest gelavet, ok wet ik wol, dat he jw so schryfft. Item leve her Hynryk, myn her de pravest sede my, dat gy in Borchsussel kamen wylt; so dat ik dat konde to wetende krygen, so wolde ik gerne by jw wesen vnde maken vnse rekenschopp k[l]ar¹, vnde nement de schryfft myt jw, de ik jwwer werdecheit geschreven hebbe; wyl Got, ik wylt so passen, dat wy frunde blyven wylt. Item Koche [?] hefft jw i hantschryfft geven; de vyl he wede heben, vnde schryvet em to, dat he my gude gyldynghe do van jwwer wegen, also he jw lavet hefft; he secht, he hefft jw ossenhude lavet var ii kohude, leve her Hynryk, de ossenhude fallet hyr ser klen. Item myn beger is to jw, dat gy my by Gunden wylt senden l lot sulver in Lepec; ik wyl jw i stopp wede maken laten, dat gy my danken schalt. Schryvet my to, wat ik wmme jwven wyllen dan ssal; dat wyl ik gerne dan, it si dach effte nacht. Hyrmede m gude nacht. Geschreven to Anslø vp ssunte Kartterin avent in dem xcvi jar.

Bertolt Lubbeke.

115.

1497 Juni 27.

Stralsund.

Sabel Oseborne i Stralsund beder Hr. Henrik Krummedige, der har ladet anholde Mauricius Swarte og taget Borgen af ham, fordi han har overtrådt Kongens Bud, om at give Mauricius's Kautionister fri for deres Forpligtelse, da han er sejlet fra Stralsund, før Kongens Bud kom dertil.

¹ O: krar.

*O: Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Danske Mag. 3. R. II. 24 Nr. 18 og Dipl. Norv. XVIII Nr. 147. Reg. *8493.*

Deme gestrenghen vnnde erbaren heren Hinrick Krummedige ryttere to Bahusen ffruntlyken gescreuen.

Mynen fruntlyken gruth myt bogeringe alleß gudes alletyt thouorne. Erbare leue here, her Hinrick, gude wolbekande gunre vnde frunth, juwer herlicheyt to wetende, also gii dar enen gesellen hebben thouen laten vnde borgen van em genamen, geheten Mauricius Swarte, de dar denne vnwetende juwes gnedygen heren des konynges both scholde auergetreden hebben, dar vnse rath ock vormals an juwe leue vmme gescreuen heft, vnde des gnedygen heren konynges both qwam hiir in deme paschen¹, vnde desse geselle segelde vth² achte daghe vor palmen³ vnde wecht my denne wes to vnde en heft nyctes [!]. Leue her Hinryck, besunderghe gude frunth, ys myne andechtyghe bede vnde sunderghe bogher, gii de borgen des suluesten ergenanten gesellen wyllen loß geuen vnde juwen guden willen hiirane bowysen. Dat vorschulde ick alletyt gerne jegen juw vnde den juwen, wor⁴ ick kan vnde mach. Hiirmede syd Gode almechtych to langen tyden salich vnde lange gesundt beualen. Gescreuen tome Sunde des dinxtedages vor Petri vnde Pauli der hilgen apostele anno etc. xcviij vnder myneme signete.

Sabel
Oseborne.

116.

1497 Aug. 7.

Halmstad.

Borgemestre og Råd i Halmstad meddeler Hr. Henrik Krummedige, at de har anholdt en fremmed, der har givet løgnagtig Besked om sit Ærinde, erklærer sig villige til at overholde Kongens Forbud mod Handel med Svenskerne, men ønsker Tilladelse til at handle med Befolkningen i Sunnerbo og Vestbo Herreder, der gerne vilde lyde Kongen, hvis de turde for Hr. Sten (Sture)'s Fogeder, og beder Hr. Henrik om at hjælpe deres Medborger Henrik Knudssøn til at få sit Tilgodehavende hos Lödöse-Borgeren Staffan Germondsson.

O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Dipl. Norv. XVIII Nr. 150.

¹ C. Marts 26. ² O gentager: vth.

³ Marts 12. ⁴ O gentager: wor.

Erligh och welbyrdigh man her Hinrick Krwmedige, strenge riddere och hōwitzman paa Bahws, kerlige sendes thette breff.

Wenligh och kerligh hilssen nw och althidh fforsend met Gwdh. Maa i widhe, kere her Hinrick, søndherlige gode wen, ath¹ her kom en karl ganginde till Halmstede och sade sigh ath haffwe nogre breff fraa edher till wor nadige ffrwe drodning och till Hans Griis, hwilket wy fwnde hannom i lōghen met, och siden togh han andre ordh ffare och sade sigh ath ware en skibhman paa eth aff edhre skibh, och ath han gick fraa edher met wmyenne, och then samme karl hawer eth mercke paa thet ene kindben, som han ware brend. Kere her Hinrick, ffor sadane sagher skyld wille wy ey slippe hannom, och skal han bliffwe till stede, saa lenge wy faa edhers skriffwelsse igen, hwore therom er etc. Item kere her Hinrick, som edher well widherlicth er, ath wy finge war nadige herres breff, ath wy skwlle icke kōbe eller selie met nogher swenske men, fōr thet komme i en andhen mode, hwilket wy gerne holle wille; men ther er nogher herridh, som er Sōnderboo, Wesboo, the hawe haffth theres bwdh hoos oss och wille gerne kōbe och selie met ware borgere, som the pleyde ath gōre, och sige the, ath the wille gerne ware wnder waar nadige herres lydelssæ, ware icke her Steens fogide, som them er ther offwer howidet; och finge the war nadige herres skriffwelsse, ath the matthe frīth komme, kōbe och selie i war nadige herres kōbsteder, om the wille gaa hans nadhe till hande, hwilket breff the samme her Stens fogide finge bort, ath thet kom icke for almwēn. Kere her Hinrick, heroppo begere wy edhers skriffwelsse igen, hwat i giffwe oss for eth goth radh, hwat wy mwge hertill gōre, som oss kan sworlicth ware ffor war kere nadige herre. Item kere her Hinrick, hawer thenne breffwisere Hinrick Knwtsβ, waar medeborgere, bereth for oss, ath en aff Lōyse borgere, som hedher Sstaffin Germwnsβ, er hannom x lubeske marc skylligh for en hest och hawer lenge sidet hannom offwerhōrigh fore; bede wy edher kerlige, ath i wille wel gōre och ware hannom behelpelige till, ath han matthe ffaa sin betaling aff then for^{ne} Lōysse borgere, hwilket wy althid kerlige met edher forskylle wille, i hwilke made wy kwnne edher till welie och kerlighet ware. Inthet mere paa thenne thiid, men gōre wy althid gerne, hwat edher liwffth er. Hermet edher Gwd och jomffrv Marie

¹ O gentager: ath

befalinde. Skreffwet i Halmstede mandagind nest ffore sancti Laurens martiris anno domini mcdxcseptimo.

Borgemestere
och raadh i Halmstede.

117.

1497 Septbr. 15.

Båhus.

Anne Rudsdatter tilskriver sin Husbonde Hr. Henrik Krummedige om Breve fra Bispen (Brynolf Gerlaksson) af Skara, sender Hr. Henrik Øl, Brød og Smør og spørger, om hun må låne Provsten (i Konghelle) 2—3 Tønder Smør.

O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Dipl. Norv. XVIII Nr. 154.

Velbyrdugh man oc strængh riddere her Henrich Kromedick, sin kiære hussbonde, kierlighen.

Venligh oc kierligh hielszen altidh forsendh met wor herre. Maa i vidhe, kiære herre, at som i screffue meg till i førdagx, thet i sændhe megh eth breff, som byspen¹ i Skare skreff megh till, tha maa i vidhe, at jeg fick thet; men som jeg fornam i ether scriffuelsse, tha skulle i oc haffue sænth meg eth breff, som bispen skulle screffuet ether till, oc thet skulle jeg hafft ladh proffuesthen seeth, men jegh fick thet inthet vthen thette, som jeg nw sændher ether igien, Henric Mwss skreff ether till², oc wedh jeg ey, om thet war thet, i meenthæ, oc lodh jegh proffuesthen see thet. Sændher jeg ether nw en læsth øll, iiiii tunner brødh oc i pund færsk smør; maa i vidhe, at proffuesthen hadde budh till megh, at jeg skulle læe hannom ii eller iii tunner smør till at kiøbæ sigh fisk foore aff Skaffboo, som her er kommen; bether jeg ether, ath i scriffue meg ether vilghe till therom. Oc bether jeg ether kierlighen, thet i villæ ladhe meg komme vth till ether, som i loffuet meg i sisth. Hermet ether Gud altzmectugste oc riddere sancto Jørghen befalende. Bether jeg ether gernæ, thet i villæ scriffue meg swar paa thet breff, jeg skreff ether till i sisth. Ex Bahus octaua natiuitatis Marie xcviio.

Anne
Rudsdotter.

¹ O: byspens. ² Ligger ikke ved.

118.

1497 Septbr. 25.

Husaby.

Bisp Brynolf (Gerlaksson) af Skara meddeler Hr. Henrik Krummedige, at (Sten Stures Tilhængere) har fået Almuen i Vadsbo på deres Side, så at den vil brænde Brunsbo, belejre Husaby og angribe Hr. Henrik, anmoder ham derfor om, når han har gjort sig færdig nede ved (Elfsborg) Slot, at sende et Tal Folk til Vassända og tilråder en kraftig Optræden af Kr. Knud (Alfsøn af tre Roser) i Vermland, hvor Halvdelen af Befolkningen sidder hjemme igen.

*Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Danske Mag. 3. R. II. 26 Nr. 21 og Dipl. Norv. IX Nr. 435. Reg. *8507.*

Erligh oc welbyrdugh man her Hinric Krwmedicke r[idder], hœffwitzman pa Bahuss, vor synnerlighe ghode [wen].

Bryniolphus Dei gracia episcopus Scarensis.

Wenlich oc kerligh hilsen altid forsend kerlighe met Gud. Synnerligh gode wen her Hinric, mo i nw wide for sand tidande, ath Andhers Ericß, Niels Olß oc Orm haffwe nw tingath met almoghen i Waßbo oc haffuer loffuit them store affgiffit aff alle vtlagher, oc thermet haffwer han bewikt them, ath the wille them nw følge pa idhert argestæ. Oc worth Jørgen Karlß, Eric Jenß, Sigge Larensß, Lindhorm Biør[n]ß oc flere the knaber, the ere forsamlede nw idagh i Watzbo, oc er theres vpsath saa, ath the wille førsth brende oc skene Brynnolsbo oc sa legge her for Husaby ii eller iii tusanth, the andhre akte sigh man aff husæ nidher til idher; ther ma i retthe idher effther. Niels Olß han er her i syøn met eth tall folk wid wor syøbod; tha i haffwen enth idher erende therniddre wid thet slotthet, kwnne eth tall folk, wid eth hwndreth eller therfornedhen, komme til skips wid Watzende, tha motthe klemme them her i wore hampn, the, som ther wore. Hadde oc then almoghen ther i Ælweborghs leen noghet bestand til homen, the, som idher haffwe handgath, the motte mœthæ pa halwan weggen oc weriæ sigh hem til syn; annars tringe the them vth met sigh. Helthen aff Wermeland sithther hemme ighen; them wendhe her Stens foghatæ Niels Jenß, then dell, som nesth ligghe Norghe. Thet wore nyttuth, ath her Knuth finghe scriffuilß, han motte snarth hylle them til sigh oc neffsa them andhre, som thenne vpresningh giorth haffue. Hermet idher then alsmektuste Gud befalende, oc worth hop staar nw til Gud oc til idher. Ex Husaby

feria ii proxima an[te] Michaelis anno domini xcseptimo nostro
sub signeto etc.

119.

1497 Decbr. 16.

Akershus.

Knud Alfsson (af tre Roser) tilskriver Hr. Henrik Krummedige om et Skib og noget Gods, som han skulde have frataget Hr. Henrik, men som han kun har taget mod Betaling, og tilråder, at de mødes i Borgesyssel, for at de i Fællesskab kan dæmpe den af Almuen over hele det søndenfjældske gjorte Rejsning.

*O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Dipl. Norv. II Nr. 997. Reg. *8520.*

Erligh och velburdigh man her Henrick Krumedick riddher oc høuesman paa Baahus.

Venligh helsen forsenth met Gudh. Maa i widhe, her Henrick, ath jegh fik edher scriuelse, i hwilke i røre, ath jegh skulle tagedh eeth skib och noghet gotz edher iffraa. Ekke haffuer jek taghet thet vdhen paa myn betalingh; nar Gudh vil, wii komme hwerandhen tiil ordz, wille wii vel fforliges om for^{ne} skib oc gotz, wore thet æn mere. Maa i oc widhe, ath thenne almwe ower alt thette landh syndhen fieltz haffue giorth stor opreysningh, oc wore thet megget goth, ath swadhan ærendhe wore fforstilledhe; wore edher tyngesth saa beyleligh, ath i kunne komme hiidh i thenne landzendhe oc wille biudhe mik tiil, hwath tiidh, tha ville jek mødhe edher i Burgesysle, saa wii komme baadhe affstæth hoss thw hundhret hesthe eller oc mere oc endrectelighe fforst fforstyre them ther och fremdelis op bedher i landhet. Och kan thet æn vel gelle oss mødhen ighen, naar wii ville bodhe være offwer eens effther sadhan regementhe, som the haffue¹ begynth. Er thet oc saa, ath i eke kunne komme hiidh, och i acthe edher nogher andhen reyse, tha biudher mik tiil, om jek skal komme tiidh tiil edher oc fremdelis forfølles ath, eller hworlundhe i ville ffor haffue edher ærendhe, at jek wedh ath retthe mik effther. Gører vel oc ladher mik fonghe ther eth visth swar paa ighen vfortøuet. Thermet edher Gudh befalende. Ex Agersshus sabato post festum sancte Lucie anno domini mcdxcseptimo.

Knuth
Alffß, riddher.

¹ O gentager: haffue.

120.

1498 Febr. 18.

Sköfde.

Swante Nilsson (Sture) beder Hr. Henrik Krummedige om i Henvold til mundtlig Aftale at låne ham i alt 1200 Mark.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Dipl. Norv. XVIII Nr. 159.

Erligh oc wælbyrdogh man her Hinrick Krummedike ridder och høffwidzman paa Bahwss, sin kære brodher.

Brodherligh kærligh helsæ altiðh foresænde met waar herræ. Tacker jac ider kærlige, kære broder, fore then welæ, i oc myn systher ffrv Annæ mik bewisd haffue, hwickit jach acther wæl forskyllæ, saa længæ jac maa liffwæ. Fframedelis kære broder, som ider wæl fortæncker, hwru waart wedhertaal waar i sisth, wii waare tiilsammæn, om nogra penninge, i skullæ wntsættiæ mik met tiil een tiidh etc., saa bedher jac ider, kære broder, thet i wæl gøræ oc sændæ mik met thenne myn capellan her Jacop v hwndradhæ gyllænæ, xx naabelæ oc thertiil saa mangæ wngherskæ gyllænæ, ath thet fullær vp xii hwndradhæ marc tiil hopæ. Oc haffuer jac befelth thenne breffwisare ath gøræ ider then forwaring met myt opne breff oc indsig[le], som i siællfwæ begæræ, oc beder jac ider, thet i sættthæ fullæ troo tiil honnom i thette [æ]rendæ oc andra ærendæ, som jac haffuer honnom befalith at wnderwisæ ider paa mynæ wegna. Oc wiillæ i sændæ idert troo budh noghet op met honnom igen, thaa tyc-thæ mik thet ware raadhælight for skalkæ oc andra ærendæ skyldh. Raader offuer mik altiðh som offuer ider troo broder. Helsær myn systher ffrv Annæ oc the godhæ jomffver met hennæ paa mynæ wegna met mong godhæ nætther. Hermet ider Gudh befelende. Scriffwet i Skødhwi sønædaghen epher sancti Sigfrids dagh vnder myt indsigle anno domini etc. nonagesimo octauo.

Swanthe
Nielsß, riddere etc.

121.

1498 Marts 16.

Odense.

Jørgen Daa beder Fru Ermegård (Eggertsdatter Frille) om, at hans Hustru Karen Knudsdatter (Gyldenstjerne), der venter sin Nedkomst ved Pinsetid, i 10—12 Uger må have Ophold i Fru Ermegårds Gård i Odense, og tilbyder Betaling derfor.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: A. L. XLIX 42. Privatarkiver Bent Bille, B 2.

Hederlig oc welburdig quinnæ frv Ermgord po Søholm kerlig sendes thette breff.

Min wdmygelig oc kierlig hielssen tillforn send met Gud. Kiære frv Ermgord oc kiære fenckæ, acther jeg med thi hellig iii folleghezd hielp, at myn kiære hosfrv Karin Knwdzdatther skall komme i barsselsengh om pyntzdags tiidh¹ nw nestkomende; dhii bedher jeg edher kierliggen, at i willæ giøre bode for Gutz skild oc for myn tieniste skild oc, hwad i willæ haffuæ aff meg, at hwn mottæ haffuæ werelsæ i edher gord i Odhens saa longh tiidh i x wger eller xii; hwad i willæ haffuæ dherffor, thet will jeg fulgernæ giffuæ edher oc giffwer myt breff oc ynzegell, at thet skall weræ eder oc [e]ders gord wdhen all hyndher, skade oc forfan. Kiære fenckæ, giør well oc byer meg till, hwes edher willy ær theri, saa jeg wed oc rettæ meg effter; for jeg icki hielp aff edher, mo jeg dog haffuæ hielp i Odhens, i hwar i foereth. Hermed edher thet hellig iii fallighed befallende; werer altiid roende ower meg. Scriptum Ottonie feria sexta ante Gertrvdis anno domini xcviio meo sub signeto.

Joren Daa.

122.

1499 Juli 11.

Hjortholm.

B(isp) N(iel)s (Skave af Roskilde) anoder Hans Bagge på Bregentved om at overholde den Stilstand, som Bispen har aftalt mellem Anders Bille og Hans, på samme Måde som Mourids (Nielssøn Gyldenstjerne) har tilskrevet Bispen, at han vil gøre, og meddele, at Mourids's Brev lyder på, at Stilstanden skal vare til 29. Septbr., og på, at han vil gå ind på det Forlig, som Bispen kan mægle mellem Parterne, hvorom Bispen har tilskrevet Anders Bille.

Medtaget Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: A. L. LVII 9 (Skave). Privatarkiver, Mourids Nielssøn Gyldenstjerne.

Prouido viro Johanni Bagge in Bregnetued, nobis sincere dilecto.

N[icolau]s [Skaffue] . . . e[piscopus]

Premisso nostro fauore. Kære Hans, scr.ffue . . till [?], at h[uess] dag oc tiid, som wii hadde tagett emellom welburdig swen Anders Bilde oc teg fore then vwelie, som ether wor emellom kommen, vilde han gerne holde oc icke giøre oss

¹ C. Juni 3.

vmyndiig vdi. Bethe wii oc, at i oc sammeledis swo gør. Hans breff ludder, at samme dag skulle stande indtill sancti Micaelis¹, oc han ær tog icke lenger ænd till wor frwe dag nest effter sancti Laurentii dag nestkommende², som sidzst tallet war; tog haffue wii screffuett Anders Bilde till, at han fore wore skyld skall lade hannum stande swo lenge. Ludder oc samme Mauritzes breff, at huess wii kunde tale ether emellom therwdi, ær han wæll till fredz; om thet haffue wii sammeledis scriffuett Anders till; ær thet swo, at tw fanger wor scriffuelsse at komme till oss till Roskilde, Thureby eller ander stædz, tha bethe wii, at tw ær ther vforsømmen vdi. In Christo vale. Ex castro nostro Hiortholm ipso die beati Ketilli confessoris anno etc. xcnono nostro sub signeto.

123.

1499 Aug. 29.

Weszelus, Prior i Mariefred Karteuserkloster, meddeler Hr. Henrik Krummedige, at han på Grund af den Gunst, Hr. Henrik har vist hans Broder Diderik, efter dennes Anmodning optager Hr. Henrik, hans Hustru og Børn i Klostrets Broderskab og gør dem delagtige i dets gode Gerninger, og forklarer nærmere den dermed forbundne Fordel.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Dipl. Norv. XVIII Nr. 166.

Deme ghestrengen vnde edelen ryddere heer Hinryck Krummendick, synen bysunderen guden frunde, demodychliken gescreuen.

Vnse ynyge ghebeth to Gode vor yuwe ghestrengicheit alle tiid. Ghestreng leue here, ick hebbe vorstaen van mynem broder Diderick yuwer leuen gunsten, de gy hebben to Godes deneren, sunderlinge bewysat dussen vnser broder, warwmm bad he oitmodiliken vor ywe gestrenycheit, dat wy wolden yw entfangen vnde ywe fruwe to vnser broderschop vnde maken yw deelaftych alle der guden werke, de to ewygen tiiden ghescheen yn vnser closter. Angheseen yuwe ynnicheit vnde oitmodicheit dorch bede vnser broders entfange wy yuwe ghestrenicheit vnde yuwe werdige fruwe vnde ywe kyndere alle yn vnser broderschop vnde maken yw alle der guden werken deelaftich, de beide nacht vnde dach ghescheen yn vnser closter to ewygen tiiden

¹ Septbr. 29. ² Aug. 15.

beide yn yuwen leuende vnde na yuwen dode, als alle der myssen, alle vnser afflates, alle der beede, de de presteren vnde broder beden, alle der seuen tiiden, alle des wakens, dat wy des nachtes waken yn vnser gebede, alle vnser vastens, alle vnser almissen, alle castigynge vnser lichams, vortmer alle guder werke, de wy myt der hulpe Godes doen, als vthwysset de broderbreff vp Latyn gescreuen, den yck ywer strencheit myt wyser dusses breues sende, vnde wan een van yw steruet, dat bestellet, dat vns dat werde gescreuen, so late wy vor yw sunderge bede vnde seelmissen vor yw lesen etc. Item leue Hinrick, gy scollen sondaen broderscop nycht gherynge achten, wente id wort komende ene tiid, de men nycht kan vorbygan eder vntfleen, dat wy wal behouen frunde by Gode, de vor vns bydden; wy moten alle steruen, beide edel vnde vnedel, ryck vnde arm, junck vnde olt, vnde wy moten alle komen vor den strengen rychter vnde gheuen rede vor alle de bosen werke, de wy hebben ghedaen vp der werlde, vnde staen denne yn so groten fruchten, beide pawese vnde keyser, edel vnde vnedel, vnde weten nicht, wat ordel scal werden auer vns ghegheuen; hebbe wy dan wat gudes gedaen vnde yn de eer Godes gegeuen, eder hebbe wy dan frunde by Gode, den wy eer hebben bewesen vp der werlde, de komen vns denne to hulpe vnde vallen deme strenge rychtere to vote, deme neen dynck vorborgen ys, vnde bydden vor den sundere vnde weruen om gnade vnde barmherticheit. Hyrvme leue Hinrick, ys dat noet, dat gy hyr vp der werlde yw maken frunde by Gode, vnde darvme wylle wy yuw gherne entfangen yn vnser broderschop vnde yuwer armen selen to hulpe komen myt vnser hilgen bede vnde guden werken. Warvme scolle gy hyr uastmeer truwen hebben to Gode vnde der yuncfrow Marien, wente se wyllen nycht, dat de sunder scal verloren eder vordomet blyuen, wente vnser herre ys vmme der sunder wyllen mynsche worden, nycht vmme der rechtuerdigen wyllen, vnde wan sick een sunder bekeret, des fruwen sick alle de hilgen vnde alle de engelen, de yn deme hemele synt. Hyrmede siit Gode befallen myt yuwer werdigen fruwen vnde der yuncfrow Marien to allen tiiden. Gescreuen des negesten daghes na sancte Augustyns dage des hilgen byscopes anno domini m^o cdxix.

Broder Weszelus, oitmodige dener
vnde prior to Marienfredt vp Grypsholm
Carthuser orden.

124.

1500 Marts 21.

Børglum.

Erik Valkendorf meddeler Mourids Nielssøn (Gyldenstjerne), at han har sagt til Overbringeren, Mourids's Skriver, alt, hvad han véd om Kongen, og at han har opladt sit Provstedømme i Børglum til sin Broder Mester Anders Valkendorf, beder Mourids om at støtte Broderen, der er ganske fremmed på Egnen, og takker ham for den Umage, han har haft med Niels Svendssøn om Thomas Gotzß.

*Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Mourids Nielssøn Gyldenstjerne. Trykt: Danske Mag. 3. R. III. 290. Reg. *8686.*

Hederlig oc welbyrdig man Mauritz Nielsß paa Aagord, syn kere frende, sendes thette breff.

Venlig oc kerlig helsenn altiid forscreffuit met wor herræ. Kære frendæ oc sonderlige gode wenn, som i screffuæ meg til, thet jeg skuldæ scriffuæ ether, huess legligheit jeg wiste om wor kereste nadige herræ, tha haffuer jeg nw sagt thennæ breffuisere, ethers scriffuer, all then legligheit, jeg therom wed i allæ madæ etc. Kære frendæ, efftirthii thet jeg ey selffuer personligen kwinnæ were til stedæ i Børglum fore myn herres forfald skyld, haffuer jeg nw met myn herres williæ oc sambtyckæ vpladet for^{ne} [!] myt prouestedommæ i Børglum ethers frendæ, myn broder mester Anderss Walkendorff, oc skall han bliffuæ her strax til stede therhoess. Beder jeg ether ydmygeligen oc kerligenn, at i wellæ gøre hanum hielp oc bestand fore alt, jeg kan forskyldæ met ether; thii han er her aldeless fremmet i thennæ landzendæ. Han skall were ether oc ethers tienere til williæ, i huess madæ [*han*] kann. Gører hervti, som myn store tro er til ether, och skullæ i altiid fynnæ meg welwillig i allæ made til ethert gaffn. Jeg tacker ether kerligen fore ethers wmage, i hadde fore myn skyld met Niels Suensß etc. om Tomess Gotzß. Beder jeg ether, at i fore myn skyld willæ lade thermet besto, til thess myn broder oc i kommæ selffuæ sammen. Raader oc bywder offuer meg. Hermet ether then alsommechteste Gud oc sancte Anne selff tredixæ befalende. Screffuit vti Børglum sancti Benedicti abbatis dag anno domini md.

Erick Walkendorff.

125. 1500 Maj 4. Skanderborg.

Bisp Niels (Claussøn Skade) af Århus meddeler Mourids Niels-søn (Gyldenstjerne), der har sendt ham en kongelig Befaling angående den Trætte, der er mellem Mourids og Bisp (Niels Friis) af Viborg, at han, når Mourids kommer til Mødet i Århus, vil aftale en belejlig Tid og Sted med ham.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: vistnok G. 741. Privatarkiver, Mourids Nielssøn Gyldenstjerne.

Nobili viro Mauritio Nicolai de Aagaard armigero, amico nostro sincero.

Nicolaus Dei gracia episcopus Arusiensis.

Sinceram ac amicabilem in domino dilectionem. Kiære Mawritz Nielß, frændhe oc sønderlig gode væn, som ii scriffue oc søndhe oss vor kiære naadige herres befaling om then trætte, som bispen aff Viborrig oc ether emellom er etc., tha efterthi at ii komme nw til Aars til thet modhe, wille vii offwerweyæ met ether, hwad tiid oc sted vii kwnne tage thertil, som oss oc ether kwnne være bæst læmpelighe. Hwess wmage vii kwnne haffue for ether, eller hwad maade vii kwnne være ether til vilixæ, sculle ii alle tiide finne oss vælwillige. In Christo valetè. Ex Scanderborrig anno domini md 2a feria proxima post inuentionis sancte crucis nostro sub signeto.

126. 1500 Oktbr. 10. Lund.

Niels Olssøn (Baad) meddeler sin Tjener Jesper i Harebjærg-gård, at han har opladt Ærkebisp (Birger Gunnerssøn) i Lund på Domkirkens Vegne Harebjærggård, og beder ham derfor om at antvorde Overbringerne Gården og at lade Bønderne i Morgen på Sognestævne sige dem Tjeneste.

O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. SvRA., Pap.

Syn tiænere Jesper, nw skicket vdi Hareberg gardh.

Helsen met Gudh. Moo tw vidhæ, ath jegh haffuer nw wæreth hoss myn herre ærchebiscopen her i Lund oc vpladet hanss nadhæ paa sancti Laurencii oc Lundæ domkirkes vegnæ Harebergh gardh met allæ the godz ther i sognen, som jeg haffuer oc thertil liggæ, oc nogre anner stedz etc. Thii bedher jegh tigh, ath tw antwordher tesse breffuisere, hanss nades

tiænere, samme gardh, och ladh bøndher strax i morghen sighæ them tiæneste¹ paa sognesteffnæ paa hanss nades vegnæ. Hermet tigh Gudh befalende. Screffuit i Lund løwerdaghen nest effther sancti Dionisii dagh anno domini md.

Thin hwsbondhæ
Niels Olsen.

127.

1501 Jan. 11.

Stockholm.

Borgemestre og Rådmænd i Stockholm anbefaler til Hr. Henrik Krummedige Diderik Pasche, Skipper på deres Medborgere Mattis Lutkes og Herman 's Skib, og hans Passagerer, der nu skal sejle som Pilegrimme til Santiago de Compostella.

Papir (noget beskadiget) med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarbiver, Henrik Krummedige. Trykt: Dipl. Norv. XVIII Nr. 176 (hvorfra det i [] satte er suppleret).

Erlich och velboren man hær Henrick Krommediche ridere och høffuitzman vppa Baahwsß i Norighe, wor kere besynnerlige ven, kerlighe sendes thette breff.

Ware kerlige oc ødhmywke helse nw och altiindh foresenda [met Gud. K]ere her Henrick Krommediche, ærlige ghode besunnerlige ven, maghe i wythe, ath i thenne la[ndzende staar thet] wel til met sundheet, kerligh och eendrechtelicheet, Gud tess æwerdelige loff haffue; Gud alzm[ectick lathe oss sama]tinde aff wor høgborne herre, wor kerasta forstinne och affføde etc., aff edher och flere vener thedan [høra och forspørghe] etc. Kere ærlige herre, thacke wii edher alstinges kerlige fore then store ære, dygdh och kerlick, [som i bewiste thenne breffu]isere Dyderick Pasche, som tilsatter skypper ær aff ware kera metborgara Mattes Lutke ok Herm[en] . . . [pa thera] skyp och kraffweel; Gudh alzmechtick edher tess løne, ok wii tet met alle ødhmyg[heet gerne forskulle] vele etc. Fframedelis ærlige herre och ghode besunnerlige wen, schole i wythe, thet for^{ne} . . . [M]attes [o]ch Hermen, wor kere metborgara, haffua nw latit thera schiib befrachte met theres for^{ne} tilsatte skypper Diderick Pasche vppa ena retta pelagrimresaa, ther tet nw ligger met pelegimer in til Compustella etc., Gudi, jomffrw Maria til loff och then verdige helge herre sancte Jacob apostel, och sidan framedelis met Gudz hielp oc naadh hiit in til wor

¹ O gentager: i morghen.

stadh Stocholm igen her i wort federnes rike etc. Hwarfore kere ærlige herre, ær wor kerlige ødhmywke bøn til edher, ath ware tet zache, ath for^{ne} Diderick eller andra hans medhføliara hedan aff wort federnes rike eller stadh nagat behoff hade fore theres penninge ok fullest, i hwaria handa tet helst ware kunne, at i hannom och thøm villen fore wor kerlige bøn och scriffuelse schul behielpege ware. Huilket wor kerlige ødhmywke bøn til edher ær, ok wii tet met allen kerlich och veluilecheet i sliche matte ok andre gerne forschulle vele, hwar och nar wii thet bekomme kunne ath gøre. Huilket och wor fulkommelige liit och tro til edher ærligheet ær. Ey ytermera æn edher hermet alzmechtik Gud ewynnelige befalende och sancte Erick kongh. Hastelica screffuit i wor stadh for^{ne} Stocholm xviii^{de} dach jula anno domini millessimo quingen[te]ssimo primo nostre ciuitatis sub sigillo.

Borgamestere och
radhmen ibidem, eder ødmywke.

128.

1501 Jan. 18.

Brunsbo.

Bisp Brynolf (Gerlaksson) af Skara takker Hr. Henrik Krummedige for hans Gave af fersk Havfisk og taler Hr. Henriks Kapellans Sag i en Strid, han har med Olof Arvidsson (Stenbock?) m. fl.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Dipl. Norv. XVIII Nr. 178.

Velbyrdigh och erlig man her Hendrik Krwmedike, høffuitzman paa Baahwss, wor kære fadder och synnerlig godh wen.

Brynolphus Dei gracia episcopus Scarensis.

Venliige och kerliige helsen altiit forsent met Gud. Synnerlig god wen, kære fadder, takkom wii eder ganska gerna for alle the æro och dygd, som i oss margfallilega bewist haffuer, besyn[ner]lige nw før eder skenkelse met th[e]nd ferska hafffisk; han kom før mangx manz øgon mangom til widwnder etc. Betede och eder cappellan sik in før oss och wort ærlige cappetal, och war egy Olaff Aruidzson eller hans medbrøder til stede, som swadana sak hade wpwekt och honom tillacth; thii gaffuom wii honom wort opna breff och declaratorium, hwro han hær waret hade och bwdet sik til rettæ, och faller hwar th[e]nd man, i cappetalet ær, weluilioger til honom werya, om swa behoff giordes, och om swa tilbyrliget waro.

Thii bidiom wii eder gerna, at i welen raamma hans bestæ før wor nadige herre for thet stora hamod och honohet, honom skeet ær for ingen sin brwt; wii wele gernæ tilhielpe paa wara side, som ther tilbør; i hwat mato wii kwennom eder wara til all wilie, kerlig och bestand, skule i altiid finna oss w[elw]ilioge til. Hærmet eder th[e]nd alzmektigaste Gud befallande och alt thet, eder wel wil. Och helser wara kære fadder paa wara wegna met munga gode næter och allan hopen. Ex Brynnolsbo anno domini mdprimo ipso die Prisce virginis et martiris nostro, quo vtimur, sub signeto.

129.

1501 Juli 12.

Stäkeborg.

Svante Nilsson (Sture) meddeler Hr. Henrik Krummedige, at han er kommet hjem til Stäkeborg fra Kongen, der har lovet at overholde Kalmar Reces, hvorfor Svante vil vise ham Lydighed, og anmoder Hr. Henrik om at holde sit Løfte og betale til Overbringeren Henning Gagge 200 Gylden i Guld, da danske Hvide er ham mere til Skade end Gavn.

*Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Styffe, Bidrag till Skandinav. hist. IV Nr. 181 og Dipl. Norv. XVIII Nr. 181. Reg. *8749.*

Erligh wælbyrdogh man her Henrich Krwmmedicke ridere oc høwidzman poo Bahwss, syn kære brodher, kerlige.

Brodherligh kerligh helsæ nw och altidh tilforne sænde met Gudh. Kere broder her Henrich och besønnerligæ godhæ wen, tacker jach ider kerlighæ for then welix oc kerlighet, i meg i altidh bewisdh haffuæ, tessligest och mynæ sænningebudh, besønnerlighæ nw sisth thenne breffwisare Hæning Gaggæ och myn capellan her Jacob, hwicket jach altidh gernæ met ider forskyllæ wel. Kære broder, maa i och widhæ, ath jach nw i tessæ daghæ kom hith hiem til Stegæborgh fraa waar naadoghæ herre, oc haffuer hans naadhæ loffwet oc sakt oss goth, oc thet hans naade wel gøæ Kalmarne recessen fwth och haallæ thessæ iii richæ oc tess inbyggere wedh wælmacth och bewisæ segh moth sinæ vndersaathæ, som en gwnstog godh hwldh herræ och kongh bør ath gøæ i allæ mottæ, hwicket jach oc fleræ her i richith forlathe oss fulleligæ til. Och theroppaa wel jach bewisæ meg moth hans naadhe, som en tro godh man bør ath gøæ sin rættæ herre; willæ naaken annæth

syæ ællir føræ meg oppaa vdi the mottæ, beder jach ider, ath i sættæ ther enghen tro til, thy thet skal ickæ finnæss i sanninghen. Kere broder, sænder jach nw til ider thenne breffwisare Hæning Gagge om then del, oss ær emællæn; hopis meg, ath i jo gøræ thet fulth, som i meg loffwet, tilsagt oc bebreffwet haffwæ; jach wel altidh gøræ ider thet sammæ igen. Oc ær nw daghen laange forlidhen, som i therom sielffuæ hadhæ foresagth oc samtycth. Beder jach ider kerligæ, ath i wellæ waræ fortænctæ oc sænde meg i then summæ, som jach aff ider nw skal haffuæ, ii^c gyllena i gwldh, thii danske hwiter kommæ meg mere til skadhæ æn gagn, och thet i wellæ antwordhæ al summen hel, som iders breff innæhaalle, for^{nde} thenne breffwisare Hæning Gagge och ware honnom behielpoge met nogra ider swenæ, om saa behøffwis. Hwicket jach forskylle wel oc haallæ ider al then del, jach ider loffuet oc sagt haffuer, som broder bør gøræ annæn, hobende, ath i gøræ meg tessligest igen. Ythermeræ kan thenne breffwisare vnderwisæ ider om al ærendæ, och hwath læglighet her paa færdhæ ær, æn jach nw scriffuer. Hwor jach kan ware ider til welæ och kerlighet i allæ mottæ, wel jac wæweliogh altidh gernæ gøræ, thet Gudh kennæ. Honnom ider befalende swnd oc saligh i lyckæsammæ wælfarth til ewigh tidh. Bedher jach ider, ath i wellæ helsæ myn syster ffrv Anne oc ider kere dotter jomffrv Sophie paa myne weyna met maange godhæ nætther. Ex Stegeborgh die lune xii^a mensis julii meo sub signeto anno mdprimo.

Swanthe
Nielsß, riddere. etc.

130.

1501 Aug. 13.

Stockholm.

(Det svenske Rigsråd) meddeler (det danske), at Hr. Sten Kristiernsson (Oxensjerna), medens Kong Hans var i Sverige, har gjort Oprør mod ham, og at der vel er sluttet en venlig Forening mellem Kongen og det svenske Rigsråd, men at nogle Medlemmer af dette understøtter Hr. Sten og ophidser Almuen mod Kongen, hvorfor Brevskrivererne anmoder Adressaterne om at virke for Stridens Bilæggelse og for, at et til c. 10. Aug. 1502 aftalt Møde i Kalmar mellem de 3 Rigers Råd må kunne finde Sted.

[Orig. ukendt.] Trykt (øjensynlig i dansk Oversættelse efter den utvivlsomt svenske Original): Hvitf. VI. 177 (Folioudg. S. 1037) med Overskrift: Fra

Stockholm screff det suenske raad Danmarckis raad til saaledis, og (i nyere Oversættelse efter Hvitfeld): Paludan-Müller, *De første Konger af den Oldenb. Slægt S. 194. Reg. 5210**.

Værdigste, værdige fædre, ærlige¹ herrer, brødre oc gode venner, wi formue, at eders herredomme vel vitterligt er, huor høybaarne første vor kiere naadige herre kong Hans hid til Suerige nu kom i vinter næst forleden at offuerueye oc forhandle om de w Wilde Rytzer, som daglige skade oc mord gjorde ind paa christendommen i Findland, for huilcke sager, effterdi christenheden oc hans naadis land paarørde, gaff hans naade sig hasteligen paa veyen at Danmarck at raade met eder oc flere hans naadis venner om ydermere hielp oc trøst. Siden hans naade paa veyen vaar kommen, kom mangen² tuedract, skiørl oc parlamente imellem herr Steen Christensøn oc en hans naadis foget, at herr Steen Christensøn lod gribe oc sla fogeden oc sig aldels opsatte imod hans naade vden ærlig foruaring, effter huilcke tidender hans naade sig til veye gaff til Stockholm oc lod forscriffue tilsammens menige rigens raad at forhandle om de sager oc andre rigens erinder, oc effter lang dagtingen vaar en venlig forening giort oc aabenbarlig paa bursprocket forkyndet imellem hans naade oc rigens raad, at alle sager skulde til rette staa, oc alt til fred styret oc liust en god endrect foruden herr Steen Christensøns sager, huilcken ingenlunde sig til ydmyghed eller nogen forligning giffue vilde. Nu finde wi alle i sandingen, at nogle ere aff de, som met oss paa den tid fred oc endrect liuste, der forscrieffne herr Steen Christensøn tilskynde oc methielpere ere met raad oc aabenbarlige ord oc gierninger oc vende den menige almue imod vor kiere naadige herre oc oss alle, hans naade til stor skade oc allis voris forderffue; huorfaare kiere herrer oc brødre, giøre wi eders herredomme vitterligt, at vor naadige herre oc oss alle saadanne wret oc jammerlig forderffue paarører, bedendis eder kierligen oc formanendis effter vort eget forbund oc Calmars recessis indholdelse vor kiere naadige herre oc oss at vere behielpelige oc til trøst denne skade oc forderffue at affuerie. Oc tyckis oss, det raadeligt vaar, at eders herredomme ville vere grandgiffuelige hervdi fortænct, at saadan tuedract oc opreisning ey skeer til ydermere effterdømmelse i disse tre riger. Vaar oc i vor naadige herris oc rigens raads næruerelse

¹ Mangler i Folioudg. ² Folioudg.: nogen.

samtyckt oc berammet paa eders behag it venligt herremøde i Calmarn paa s. Laurentii tid nu næstkommende¹ imellem disse tre rigers raad paa allis dis beste oc bistand. Bede wi eder, at i ville hervdinden vere fortencckte, at saadanne møde skee maatte, oc ville oss biude der timelige til om. Huor wi kunde eders herredomme til kierlighed oc bistand vere, der ville wi altid lade oss veluillige findis til. Eders herredomme hermet Gud i himmerige oc s. Erick konge befalendis. Ex oppido Stocholmensi feria sexta infra octavas Laurentii anno mdrimo nostris sub sigillis signatum.

131. 1501 Aug. 28 ell. Septbr. 4. Lund.

Sten Bille og Niels (Mogenssøn) Hack meddeler svenske Rigsråder, at de, når de har forhandlet med nogle af deres Medbrødre, vil besvare et fra Adressaterne modtaget Brev, og udtaler Håbet om, at disse ikke gør Oprør mod Kongen, før de har forfulgt Sagen for de 3 Rigers Råd.

[Orig. ukendt.] G: Afskrift i Gl. kgl. Saml. 4° 2540 af N. Foss. A: Trykt herefter: Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 299. Reg. *8765. — N: Afskrift i Ny kgl. Saml. 4° 934c, ligeledes af N. Foss.

²Verdigste, verdige fædre, ærlige herrer, strenge riddere, gode brødre og besynderlig gode venner. Ville eders herredømmer værdes at viide, at vi finge hid nu eders herredømmers brev og verff udi skrivelse med nogle artikler derhos, huilket brev og verff vi have nu annammet og forskrevet fremdelis til flere af vore medbrødre at komme til et møede, og ville vi det saa snarlig overveie og saa skrive eder igien tilbørlig suar der-

¹ 1502 c. Aug. 10.

² A aftrykker Brevet med følgende Udskrift: Reverendo in Christo d. N. (A tilføjer: ∴ H., Hemmingo) ac nobilibus strenuisque militibus et militaribus regni Sueciæ consiliariis in oppido Watstena congregatis apud (A tilføjer: ∴ circa?) vincula Petri (c. Aug. 1) eccl. (A tilføjer: ∴ apostoli?), fratribus et amicis nostris in Christo syncerissimis. Denne Udskrift findes imidlertid i GN som Overskrift slet ikke til dette Brev, men derimod til et i A S. 296 trykt, øjensynlig åbent Brev af Sten Sture af 1501 6. Aug. Nu kan Overskriften ganske vist ikke høre til dette sidste Brev, og Registrar Plesner har da også i G ud for den tilskrevet: »Maa høre til et foregaaende Brev«, og det eneste foregående Brev i GN er nærværende Nr. Men Udskriften synes heller ikke godt at kunne høre til dette Brev, da det nævner: Værdigste værdige Fædre, altså mindst 2 gejstlige, hvoriblandt Ærkebispens, medens Udskriften kun henvender sig til én reverendus dominus.

paa, efter som Gud os da giver siin naade til; og haabes os, at eders herredømmer ingen opreißning gjør imod vor kiære naadigste herre konning, førend i have saadanne ærinde skielig forfulgt for diße tre rigers raad efter vor broderskabs og recessens liudelser. Hermed eders verdigheder¹ og herredømmer den almegtigste Gud og st. Laurentio befalendes til evig tiid. Ex Lund anno domini 1501 in primo sabbatho proximo festi beati Egidii abbatis et confessoris nostro sub sigillo.

Steen Bilde,
miles, legislator ter-
ræ Scaniae.

Nicolaus Hack,
consiliarius
regni Daniae.

132.

1501 Septbr. 6.

Nyborg.

(Det danske Rigsråd) udtaler over for (Hemming Gadd, udvalgt Bisp af Linköping, Sten Sture, Svante Nilsson og Bengt Ryning) sin Beklagelse af den mellem Kong Hans og dem opståede Tvedragt og foreslår dem et Møde i Vadstena med 6 navngivne danske Rigsråder, for at disse kan mægle i Striden. ♦

[Orig. ukendt.] Trykt: Hvitf. VI. 179 (Folioudg. S. 1038) med Tilføjeelse: Dette breff vaar tilscreffuet Henning Gad, udualt til Lindkiöbing, Steen Sture hoffmester, Suante Nielson marsk oc Bent Rønning; *Hvitfelds Indledningsbemærkning til Brevet*: Danmarckis raad antuordet saaledis derpaa fra Nyborg (nemlig på Brevet ovfr. Nr. 130 fra det svenske Rigsråd i Almindelighed) må da anses for ukorrekt. Reg. 5213*.

Kiere herrer, brødre oc gode venner, wi haffue hørt, at der er kommen wuillie oc tuedract imellem høybaarne første kong Hans, allis vor kieriste naadige herre, oc eder, huilcken tuedract wi lade til Gud, at oss tyckis leet vere, efftersom disse riger ere kommen i bistand oc rolighed, at vldenske herrer oc førster skulle legge oss til, at wi saa wstadelige i stacket stund haffue holt fred oc endrect, huilcken sag wi ere aldellis fremmet vdi oc vide ey, huor saadan wuillie er tilkommen; thi at det er wbekiert eller forscreffuet til oss, effter som det sig burde effter Calmars recess. Da haffue wi det met alle menige rigens raad, som nu er her forsamlet, offuerueyet, huad forderff, blodstyrtning oc skade maa komme aff saadan wuillie, huilcket wi ville vere imellem aff yderste mact. Findis brøsten hos vor kiære naadige herre, tuiler oss intet paa, at hans naade lader

¹ N: verdighed.

oss jo bliffue sig mechtig; holde wi oc eder saa fornumstige oc redelige, at i paa eders side lade ey brøst findis hos eder, men lade eder oc vnderuise. Thi begære wi oc bede kierligen eder alle oc huer besynderligen, som wi skulle bede vore kiere metbrødre, at i ville lade saadan wuillie handtere oc forhandle, oc ville wi nu, paa det at saadan forderffue maa stillis, sende til eder værdige fædre oc herrer, som ere Carl i Othense, herr Niels Fris i Viborg biscooper, herr Pouel Laxmand, hoffmester i Danmarck, herr Marckor Rønnow, herr Oluff Stiggesson oc herr Niels Høg riddere, vor kiere metbrødre, som skulle vere for gode midler imellem vor kiere naadige herre oc eder. Derfor bede wi eder kierligen, at i ville besøge møde met for^{ne}1 vore kiere metbrødre i Vadsteen icke sænere end at s. Michels dag² nu næstkommendis eller det snariste, det kand vere derefter. Met den hellige trefoldigheds hielp tro wi vel, at de fly det saa, at det kommer i en god bestandelse paa baade sider. Vaar det saa, at i icke gaffue eder dertil effter slig vort tilbud, da haffue wi at mercke, huor brøsten findis. In Christo valete. Ex oppido Nyborg feria secunda proxima ante festum nativitat^{is} Mariæ anno mdprimo nostris sub sigillis.

133.

150(1)³ Oktbr. 26.

København.

Det danske Rigsråd tilbageviser over for Hemming Gadd, Electus i Linköping, Hr. Sten Sture, Hr. Svante Nilsson, Hr. Bengt Rynning, Hr. Knud Alfsson (af Tre Roser) og Johan Bese de af dem fremsatte Beskyldninger mod Kong Hans og fraråder dem at gøre Opstand mod Kongen.

[Orig. ukendt.] Omtrent samtidig Afskrift på Papir med Overskrift: Copia littere consiliariorum Dacie. Sverige A, Pap. Trykt: Jahn, Danmarks polit.-militaire Hist. und. Unionskongerne S. 577 Nr. 57 a. Reg. 5216*.

Verdughe herrer her Hemmyng Ghadh electo Lyncopensi, her Sten Sture, her Suante Nielsß, her Benth Rynyng, her Knwt Alffß riddere, Jehan Bese wempnere wenlighe sendes thette breff.

Wenligh helsen tilforen sendh met Gudh. Kære wenner, i screffue oss tiil oc sette mangfallelighe kæremael paa waar naedighe herre, huilket wii merke thaa i then werdughe ffadhers erchebyspenss i Oppsale met flere aff Suerges raedh i Oplandh scriffuelse oc sameledis i the scriffther, tiltal oc genswar, som

¹ Folioudg.: forneffne. ² Septbr. 29.

³ Om Året se den efterfølgende Note.

fforhantlet warth i Stocholm mellom war kære nadigh herre oc ether, oc eke saa ær, som i haffue screffuet. I begære oc fformane oss paa recessen; Gudh almectiste tha giffue thet, at i hadde ladhet ether tiltal bleffuet bestandende paa recessen oc thet mothe, som talet wart i Stocholm. Hade tha war kære nadighe herre eke wilt lathet sig fund[et] tilbørligh, tha ville wii haffue giorth ether fullest, som oss hade burth ath gøre wore kære mædhebrødre. I screffue oc, at i ville arlaghe indh paa wor kære nadighe herre oc alle hans nades methelpere; widhe wii ey, hwru wii skulle thet fforstaa, om i mene oss thermet; wii withe inghe retskellighe sagher ether at haffue [imodh oss] och imodh hans nathe. Men i widhe wel selfue, at oss standher ingelundh andhet ath gøre æn fultgøre then trohwild eedh, wii haffue loffuet oc sworet war retthe herre och konghe, som tro ærlighe dandemen bør ath gøre; Gudh giffue, at i thet ocsaa ville besindhe. Stoer oss oc eke ath fforlathe hans nathe; wii kunne inthet fforbrydhe i ære eller i rædeligheet, at wii gøre hans nade bestandh indh i hans eghith riche, som oss bør at gøre war rette herre och kunghe. Wille Gudh giffue ether then nathe at bekenne ether selfue imodh war kære nadighe herre; oc screffue i oss tha aluerlig[e] til, tha tale wii gerne ther goth eblandh. Hadhe i brughet ether wiisdom, tha hade i lathet ether tiltal kommet ffor these iii richenssens raedh oc eke begynth saadan ewigh skadhe oc fforderff, som nw ffor øffuen ær. Wii radhe ether fulkommelighe, at i besyndhe ether wel oc kommer eke tesse richene i skade ok fforderff. Begære i warth raedh eller tal i, at swadan fforderff matte affstilles, tha scriffuer oss therom strax til; tha ville wii gerne gøre thet besthe, oss staer at gøre thervdi. Befalende ether Gudh. Screffuet i Køffmanhaffn tystdaghen nesth effther sancti Seuerini dagh aar effther Gudz byrdh md 2° nostrorum [!] sub sigillis [?].

Menigh
Danmarks raedh.

134. 1501 Oktbr. 29—Novbr. 4. København.

Ni[els] udtaler over for Hr. Henrik Krummedige sin Forundring over, at det er lille Peder Skriver, der har bestjålet

¹ Årstallet findes således i Afskriften, men er øjensynlig fejlskrevet for 1501, hvad der fremgår af Indholdet og af, at Brevet besvares af det svenske Rigsråd 1502 Jan. 25 (Jahn, anf. St. S. 578).

ham for hans Penge på Båhus, sender Hr. Henrik 3 Agnus Dei, takker ham og hans Hustru Fru Anne (Rud) for deres udviste Gæstfrihed i Vinter og minder om deres glade Drikkelag.

Papir (den højre Kant beskadiget) med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Dipl. Norv. XVIII Nr. 183 (det er øjensynlig urigtigt, når Brevskriveren her, om end med Tvivl, formodes at være Niels Hack).

Erlig oc welbyrdigh man her Henric Krwmedicke ridder, høffuitzman paa Bahwss, sendes thette breff.

Myn ydmyghe thieneste nw oc altid tillforrn sent met Gud. Vider, kære her Henric, at jeg kam hiem vti othenstdagh nw nest forgangen oc haffuer bestillet myne ærinde altinges wel effter wor nadige herres wilie oc begære, Gud [dess?] . . . loffue, som Mwss kan ythermere siige ether. Haffuer jegh oc fornwmmet, at y skulde haffue fonget at wiide then reette man, som fant myne penninge paa Bahwss vti myn wæske; tha kende thet Gud, at jeg aldrig haffde troet thet, at lille Peter scriffuer skulde haffue waret myn skademan, thi at han war then første, jeg lodh meg wp fore, at jeg haffde myst swodane penninge, oc sagde, h[wr]ledis jeg mystrode Jenss scriffuer therefore, oc han sannede met meg oc sagde meg ther all then lignen till, som jeg gaff ether at kende. Men hwad thet hels[t er], tha wilde jeg gerne haffue giffuet en swa mange penninge ther-till, at han eller nogen skulde icke haffue bleffuet openbarlige skænt fore the penninge skuld.

Sender jeg ether iii agnus dei till ether, ethers kære hwsfrw oc dotter, bethende kærlige, at i icke wille forsmåa them, oc tacker ether storligen oc ethers kære hwsfrw fore th[e]n store wilie, i meg bewiiste vti winther, jegh war hoess ether; Gud goffue, thet jeg kunne thet forskille i nogre maathe. Bether jeg ether oc gerne, at i wille lære [?] Laurinss vti Dynghe, jeg haffuer spwrt, at han ær hoess ether, frwen spy[rier?], om han kan thet icke. Ffrw Anne hwn skal icke glemme at læne ether till h[andhe] then store bwlle oc then lille sølffskoell, oc haffuer hwn thet samme synd enn[w], som meg hobes, hwn haffuer, tha skall hwn well skencke vti fore ether, swa at i skulle bliffue swa faffuerlige blyde som børn, ligerwiiss som wii giorde vt[i] winthir; aldrig haffuer jagh waret i fare met swodanen skenck.

Kan jeg ware ether naaget till thieneste oc wilie i nogre maathe, tha b[iwder] offuer meg; jeg skall ware ther welwillig till, som

meg bør i alle maat[he]. Syger frw Anne, ethers kære hwsfrw, jomfrw Sophie, Laurinss i Dyinghe oc [hans?] dotter mange gode netter. Ether Gud befalende. Screffuit i Køpenh[affn] [dagen] nest effter sanctorum Symonis et Jude dag anno etc. primo vnder myt [signet].

Ni[els]

135.

1501 Novbr. 1.

Lübeck.

Hans Meygerinck beder Fru Elsebe (Hennekesdatter Grubendal), Oluf Pederssøn (Godov)'s Enke, om at betale til Hans Ågessøn 20 Mark dansk, som Henrik van Norten endnu har til gode i Anledning af hendes Mands Begravelse.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Oluf Pederssøn Godov.

Der ersamen ffrouwe Elssebe, seligen Oleff Persß nalaten ffrouwe to Nestuedel, kome desse breff.

Minen ffruntlicken grot vnde steden denst mit vormoghe alles ghudes. Do ick juwer leue to veten; so dat ick ju in ertiiden gescreuen hebbe by Nels scryuer, den nu Got genedich sy, als van Hinrickes van Norten vegen, dat he noch to achter is xx marck densch van juwes s[eli]gen mannes dodengrafftes veghen. Darvme leue ffrouwe Elssebe, bedencket der selben salicheit, de dar hen sint, vnde vornoghet sodanne gelt Hans Ogeß, vente me en veit nicht, vo lange hir [!]. Item leue ffrouwe, nemet dat nicht to quade van my; ick do id vmme rechtwerdicheit villen. Hirmede beger ick en ghutlick antwort vp van juwer leue. Hirmede sit Ghode dem heren beuolen to allen tiiden myt alle den juwen, vnde bedet ouer my als ouer juwen knecht. Gescreuen in Lubbeke vp alle godes hilgen xv^e i etc.

Hans¹ Meygerinck.

136.

1502 Jan. 11.

København.

Jørgen Rud anmoder sin Datter Anne Rudsdatter (Hr. Henrik Krummediges Hustru) om, således som hun har tilskrevet (sin Moder) Kirstine (Eriksdatter Rosenkrantz), at sende sin Datter ned til dem og skriver om forskellige Forretningsanliggender.

¹ Herefter, men atter overstreget: Ogeß.

[Orig. ukendt.] Afskrift i Klevenfeldts Afskrifter i Folio, Rud, af Jon Mortensen med Påtegning af Klevenfeldt: »dscr. c. 1752 Kl.«. Trykt (ikke helt fuldstændig): Vedel Simonsen, Familie-Efterretn. om de danske Ruder I. 67. Reg. *8802.

Hederlig ock welburdiig quinne ffw Anne Rutz dotther, sin kære dotther, kerlige sennes thette breff.

Faderlig kerligheth tiillforn senth meth wor herre. Kære doter, screffs tu Cristine tiill, at tw wilde senne thin dotther henedher, hwiilchet jeg kerlige bedher, oc laad henne komme meth thet snareste. Item haffuer jegh spurth, at tw haffuer end sorth gangere, hwiilchen som tw wiil seliia; bedher jeg teg, at tw senner meg hannum; jeg wiil betale teg, saa at tw skaltth tacke meg. Item korneth geller endnw liidhet meth oss; ffortii haffuer jeg end inthet solth aff tiith korn, men daag haffuer jeg nogle peninge, som tw skwlle hafft for tiith korn i floor; biwd meg tiil, om jeg skall senne teg twm meth thet bwd, som skall føræ thiin dotther nedher, ællher jeg skall beholle the peninge hoss meg, intiil ath wii fiindes bodhe. Inthet meræ, men sy herr Henrich mange gode netther. Hermeth befaler jeg tig Gwd allsometigste. Screffuit wtii Københaffn then tiisdag nest effter thee hellige tree konger dag aar effter Gutz byrd md 2°.

Jørien Rwd.

1502 Febr. 24. Se nedfr. Nr. 146.

137.

1502 Juni 13.

Sølvidsborg.

(Poul) Laxmand meddeler Kong Hans, at han har holdt Bursprog med Almuen i Kalmar, som har svoret at være Kongen tro, at han har forsynet Kalmar Slot med en Del Proviant, men at det trænger stærkt til endnu mere, og at han, så snart han igen bliver rask, vil komme til Kongen.

[Papir med 1 i 1754 manglende brevlukkende Segl. 1754 i Antikvitetsarkivet i Stockholm; nu ukendt.] Afskrift i Langebeks Dipl. af N. R. Brocman efter »Orig. chart. ex archiv. antiqv. Holmens. 1754«. Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 308. Reg. *8847.

Høgboren første konung Hans aff Danmark, Suerige oc Norge etc., sin kære nadige herre, ytmygeligge sendendis thette breff.

Myn ytmygelige vnderdanlige plectig tro tieniste ethers nadhis høgborligheth forsent meth Gwt. Kærre nadige herre,

vill ether nadhe verdis at wide, hworlig thet forløb seg i Kalmarn. Først hiølt jeg bwrsproch paa raathwsit for then menige almwge oc fortellet ther, hwre forrædelige the i Swerige holle them mod ether nade fra thet første och till nw, och sammeledis lod jeg them vithe ether nadhis velgerninger mod them. Bode the article ær langt at scriffue aff; ether nadhis raad, swom paahørde, kand vell vnderwise ether nadhe ther noget aff. Ther thet var fortalt, gaff seg ther fore mangel dandeman oc qwinner och alle oprachte theris hender, swore at wille ware ether hwlle och tro, leffue och døø for ether nadhe. Thereffter gick raadet och jeg offuer ath besse spisning ok verige paa Kalmarn slott; thaa tochtee oss alle, ath ther ær ikke saa møget vppaa, ath han kand hollet till sancti Mickils dag¹ meth. Doch toge wii aff iii eller iiii spisskib, ehwem the tilhørde, myt meth andræ, saa møget, som ther war i them, och lode komme paa slottet, ænd doch thet kunde lidet forsla. Thi ligger ther stoer macht paa, ath thet bessørgis meth malt, mell och smør etc. Heer ligger vnder landet fran Kalmarn ok hid møget skib, oc folket giwer sig møget fra skibben; icke vid jeg, hwat the taghe hæden. Theth folk, som ether nade finder i thenne screfft², them haffwer jeg forwist; vill andre skywde paa mig therom, haffue engen tilstandelsæ. Thet forste jeg vorder noget till pass igen, vill jeg vfortøuet komme til eder nade. Hermeth eder nade Gut befalendis. Scriffuit paa Søllesburgh mandagen nest fore sancti Botulphi dag abbatis anno domini millesimo quingentesimo secundo.

Ether nadis ytmyge tiener
Laxmandh, ridder.

138.

1502 Juli 25.

Hollola.

Erik Turesson (Bjelke) opsiger Kong Hans Huldskab og Tro-skab, da Kongen ikke sender ham Hjælp, da Viborg og Nyslott er dårlig forsynede med Bøsser og Krudt og trues af Angreb fra Russerne, og da Hr. Sten Sture idag i Hollola Præstegård har æsket Viborg og Nyslott Slotslove af ham, at holde til Hr. Stens og Sveriges Kronens Hånd.

[Original på ett ark papper i regalfolio-format med några öfverlefvor af ett sigill af mörkbrunt vax. Tidligere Danske Kong. Hist., Fasc. 3; for Tiden

¹ Septbr. 29. ² Findes ikke afskreven sammen med Brevet.

ikke til at finde.] Trykt: Grönblad, Nya källor till Finlands medeltidshist. I Nr. 74. Reg. *8856.

Illustrissimo principi ac potentissimo domino, domino Johanni Dei gratia regi Dacie etc., duci Slæsuicensi, Holsacie, Stormarie et Ditmercie, comiti in Oldenborg et Delmenhorst etc.

Min ødmiwge oc tilbørlige helse tilforende sænt med var herre. Høgboren første oc nadige herre, verdigis eder nade vele vethe, strax then twedrect begynt var mellen eder nade oc her Sten Stwre med flere Swerigis inbyggere, fik jag eder nadis scriffuelsse, thet Monss Frille oc jag sculle førarge her Sten Stwre oc alle the, hans medhielpere äre, hwar vii kunne tess ved komme, oc eder nade loffuede vele sende Monss Frille oc mig hielp oc trøst med folk, bysser oc verie, ther jag longlige förbit haffuer oc inkt förnwmmitt aff sadane hielp eller vndsetning. Saa haffuer jag ofte latit eder nade oc the verdigiste, verdige fæder, herrer oc gode men, Swerigis rigis radh scriffte-lige förstaa, hwro tesse slott vare förblottede med bysser, pulffuer oc wærie, oc lænedh var förheried aff the omille Rytzer, oc ytermere siden jag hiit kom; hwro min scriffuelsse vare aktede oc betrode, ær well veterligit. Med hwad magt jag kwnne eller æn nw kan mig oprese mott her Sten oc Swerigis righe pa eder nadis vegne aff sadane förblotted slott oc förheried læn, kan eder nade oc alle vell förmerchie. Teslikis vett jag mig ingen fred pa thenne side aff tesse Rytzer, [om,] thet Gud förbiude, jag mig opsætte mott her Sten oc Swerigis inbyggere oc nogod oppa komma af tesse Rydzer, som daglige ær förmodendis, oc jag förwett mig ingen vndsetning eller hielp aff eder nade, ey eller tha förmoder mig wndsetning aff her Sten eller Swerigis inbyggere, hwro tesse slott oc landzende ware tha besørgde, kwnne ecke ware mig temeligit [?] at sware; oc motte jag theroffuer miste arff, eghe oc all min velfart, hwilchit tog før eder nade skyld myn godz oc garde ære skinnede oc illa medfarne, oc mist haffuer all then deell, bade løst oc fast, mig tilhørde i Swerige, oc ey eller nywter jag eller mine syskene nogon then deell, oss tilhører i Danmark. Hwilchen sadane scade mig hoppes, eder nade vill mig oprette, ty jag haffuer mit ingen stedz förbrwtit, vtan sitther her før hedninge oc Rytzer, cristenhetens fiender. Nw her Sten kom hiit till Finland, laag hans folk med stor magt før Aabo slott, oc Stocholms slott, Ørebro, Vestrears äre opgiffne till her Stens hand oc Swerigis crone, oc then verdogiste herre, her erchebiscop

Jacob i Vpsale oc then verdige herren biscop Larens i Abo med the andre verdige fæder, erlige herrer oc gode men Swerigis rikis radh oc meste delen Swerigis inbyggere haffue nw eder nade opschriftuit hulscap, manscap oc handgangt her Sten Stwre oc endrectelige hylled honum igen før herre oc høffuidzman offuer Swerigis righe. Nw jag her i dag var till orde oc tals med förschriftne her Sten Stwre i Hollille prestegard, eskiede han oc begerde effter rigzens radz befelning aff mig slotzloffuen pa Wiborg oc Nyslottit, at holle till hans oc Swerigis crones hand oc sigie honum mit hulscap oc manscap, eller han ville kennis ved Viborgx och Nysloltz len, som han tha well i magt hade. Tha gaff jag honum før swar, at meg ey stod tilgørendis honum nogon slotzloffuen opantwarde, før jag komme in før menige rigzens radh, ther mig sadane slotzloffuen vort antwordede, ey eller ville jag honum tilsigie nogod hulscap eller manscap, før jag hade migh erlige skelt fran eder node. Tog effter jag saa alffuerlige førnymber, eder nade ecke ær ved magt at førmene her Sten sodane sacher, oc jag ingen hielp eller vndsetning förmoder mig aff eder nade mott tesse omille Rytzer oc andre fiender, är mig ey tilgørendis at försyndre mig eller staa mit fædernis rige vtaff. Ty trenger mig nw nødh till at giffue mig fran eder nade oc med thette mith breff nw opschriftue eder nade mit hulscap, manscap oc tro tieniste, jag hade eder nade tilsagt, saa at eder nade ecke behøffuer sig førlate till mig med nogon deell, Swerigis righe oc tess inbyggere är till scade. Oc akther jag holle tesse slott oc slotzloffuen till Swerigis crones hand oc bliffue, leffue oc døø med mit fædernis righe, som en tro man bør at gøre. Tog i alle the motte, jag kan oc i min magt är ath förmedele all ting i thet bæste, eder nade till ødmiwgt oc gode, thet mit fædernis righe oc tess inbyggere ecke är till hinder eller scade, scall eder nade finne mig veluelig gerne gøre, bedendis eder nade ødmiwglige mig nw vele late qwit, frii, ledig oc løss før all ytermere bekymbring, oc eder nade ecke vill vende mig sadane sacher till øgonst, hwilchit tog ær giort mere aff nødh æn aff lost. Eder nadis høgmettighett hermed alzmectig Gud befallendis. Ex Hollile ipso die sancti Jacobi apostoli anno domini mdii^o.

Erick
Turesson, riddere.

139.

1502 Juli 30.

Korshavn.

Henrik Krummedige meddeler sin Hustru Fru Anne Rudsdatter, at en Hob Bønder i Vette Herred har håndganget ham og skal sende ham et Tal Folk for Akershus, og at han i Dag agter at drage for Tønsberg, og beder hende om sammen med hendes Fader (Jørgen Rud) at passe godt på Slottet (Båhus).

*Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: A. F XXXI 16. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Danske Mag. 3. R. II. 46 Nr. 51 og Dipl. Norv. IX Nr. 451. Reg. *8858.*

Erlig oc welbiirdig qwinnæ ffrv Annæ Rudz dotther, sin kære hustrv, kerligen sendes.

Wenlig oc kerlig hilssen fforsent met Gud. Vide mo tw, kære hustrv, at sa som wii skildes at, tha bleff jek then nat i siøen, oc annet dagen kom jek ind i Wetthe herret oc hadde nær kommet til slags met en hoff bøonner; dock gjorde the then deell, som jek war begærende aff them, oc haffue handganget mig oc sagt, at the wille leffue oc døø met mig pa wor nadige herres vegne, oc skulle the gøre ith tall ffolck wt oc mædhe mig ffor Agersshwss. Oc ather jek idag nest Gutz hielp oc drage ffor Twnsbergh¹ oc gøre mit beste ther, som wor nadige herre thror mig till. Bedher jek tig, kære hustrv, at thw seer well til slottet met thin ffadher oc met ffoiddherne, som tw wist, at oss ligger bodhe mackt pa; jek will se till pa myn syæ, at oss skall inthet skadhe. Hermet tig Gud befalende oc sancte Oluff koning til ewig tiidh. Scriffwet i Korshaffn løer-dagen nest effther sancte Oluffs dag anno domini mdsecundo vndher mit indzeylæ.

Hinrick
Krwmmedicke, riddere.

140.

1502 Aug. 2^z.

København.

Peder Sørenssøn tilskriver fra København Fru Anne Rudsdatter (Hr. Henrik Krummediges Hustru) om hendes Moder (Fru Kir-

¹ Rettet fra: Aghersshuss.

² Når Dipl. Norv. XVIII Nr. 191 er tilbøjelig til at forstå Dateringsen Olaui Dag som Translatio Olaui, hvorved Datum vilde blive 9. Aug., ligger det formentlig i, at man har opfattet det Brev, som Peder Sørenssøn i nærværende Brev siger, at han sender Fru Anne fra hendes Moder, som identisk med Nr. 141 nedfr. Men det er da herved vistnok overset, at dette sidste Nummer er dateret København, medens det af Peder Sørenssøns Brev fremgår, at Fru Annes Moder da endnu ikke var kommet til København.

stine Eriksdatter Rosenkrantz) og om Kongens velvillige Stemning mod (Hr. Henrik), skønt han er misfornøjet med en Strid mellem denne og Bispen (Johan Jepsøn Ravensberg) af Sjælland, og meddeler Nyheder om (Christiern (II), Dronningen,) Sten (Sture) og om Hr. Erik Eriksson (Gyllenstjerna)'s Drab.

*Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Vedel Simonsen, Familie-Efterretn. om de danske Ruder I. 142 og Dipl. Norv. XVIII Nr. 191. Reg. *8861.*

Erlig oc velbierdig quinne ffrw Anne Rwdz dotther paa Bahws sendes thette breff.

Myn ødmyg helpen altiid forþendt met wor herre. Maa i widhe, kære frwe, at jag haffuer nw twenne sinne sendt ether modher bwdh, at hwn skulle komme hiidh, oc sendhe jag henne ether breff strax; tha sende hwn meg thette breff, jag sendher ether¹. Icke weedh jag, hwor thet er om the klædher, som ære vti the opne kisther; ick thør jag oc enthet røre widh them, før æn hwn kommer hiid. Som i befole meg, at jag skulle scriffue myn herres nade till, thet giorde jag, oc suaredhe hans nade meg well om the peninge; fornam jag oc paa hans nade, at myn herre maa fulleliige setthe siin liidh till hans nade, i hwad madhe myn herre behøffuer hans nade vti, thet badh hans nade hannom fulkomelige lidhe paa. Fick hans nade thidende, at myn herre oc bispen aff Sielendh waare wvener, hwilket jag fornam paa hans nade, at hannom totthe thet icke well wære; thii waare thet gaat, at thet bleffue forliigt, før æn the komme hiidh etc. Enghen armbørst kan Anders Lang sende ether nade æn, oc han siigher seg enghen kwnne faa fall før effther sancti Laurencii dag². Maa i widhe, at myn vnghe herre er wenthendes till Køffnehaffn i morghen met alt folket, oc formodher jag, at hans nade will giffue meesthe parthen orloff, oc meen jag, at han will gøre nogre skiiff vth i Østersiøen. Kom her nw baadh fraa myn frwis nade, at hennes nade lidher well, oc her Sten liggheer i Findland for Aabo, oc her Erick Erickß sloghe bøndherne ihiell, the swenske. Om ether smør kan Crisman sighe ether, om thet smør vt aff Halland at i biwthe meg till, hwadh ther skall gøres aff oc annen deel, hwes tædhen kommer. Kære frwe, biwther meg nw snarligen till om alle ærendhe. Enghen peninge haffuer jag till at salte ether sildh met; ther maa i wære fortencht vti. Ander

¹ Ligger ikke ved. ² Aug. 10.

tidendhe ære her icke. Hermet ether Gud befalende. Aff
Køffnehaffn tisdagen nest effther sancti Olauí dag anno do-
mini md2º.

Ether troo thienere
Per Søffueringß.

141.

1502 (Aug. 5¹).

København.

Kirstine (Eriksdatter Rosenkrantz, Jørgen Ruds Hustru) beder sin Datter Anne Knudsdatter (o: Rudsdatter, Henrik Krummediges Hustru) om at komme til sig, udtaler sin Bekymring for den Fare, sam Datteren og Hr. Henrik er i, og skriver om nogle Datteren tilhørende Kister med Klæder.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, Dipl. Nr. 6 og Dipl. Norv. XVIII Nr. 192.

Hedherlig oc velburdig quine Anne Knudssdather², syn kiere dather, kierligh komende thette breff.

Morligh hielssen met Gudh. Vedhe, kiere dather, at tw legher vendh oppa, at tw komer til meg, forty jeg longleiss storlig effther teg, oc haffuer jeg veret i stor sorig for theg for then store bedreuels, tw haffuer liedh, oc fare; thy bedher jeg theg, kiere dather, at tw leger vend oppa, at tw kand ver skild vedh thet³. Item vedhe, kiere dather, at [*jeg*] haffuer foruareth tyne kiesther meth tyne kledher, oc var ther tw kiesther, kledher var vodhe vti, oc er thy foruareth i her deghens gordh, oc er thi tøre, saa at thennom skadher inthet. Item bedher jeg teg, kiere dather, at tw scriuet meg til, hure thet gonger her Henrig, oc er jeg møghet redh for hannom, forty at⁴ han haffuer lidhet folk meg seg, oc haffuer sporth, at Skother er hedhen rømadh. Oc sey her Henrig manghe godnather; Gud giffuet at spør gotth til theg. Thermedh theg Gud befalde. Screuet i Kobmenhaffn fredag nest effther sancte Peders dag anno domini md2º.
Frve Kristine.

¹ At den Peders Dag, der menes, utvivlsomt er vincula Petri, hvorved Datum bliver 5. Aug., ses ved en Sammenligning med Indholdet af det foregående Nummer (vedrørende Fru Annes Klæder).

² Læsningen af de første Bogstaver i dette Ord er ikke helt sikker; men der kan i alt Fald ikke læses Rudssdather, selv om det er dette Ord, der er ment.

³ Herefter, men atter overstreget: oc kome hiem.

⁴ Herefter, men atter overstreget: han er saa jenne [?].

142.

1502 Aug. 14.

Oslo.

Henrik Krummedige tilskriver sin Hustru Anne Rudsatter om Salg af Smør fra (Båhus) Slot og om Besætningen, beder hende om sammen med hendes Fader (Jørgen Rud) at passe godt på Slottet og på (deres Datter) Sophie og meddele, at Almuen hidtil har håndganget ham, og at han idag vil tinge med den deromkring boende Almue og drage for (Akershus) Slot.

*Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: A. F XXXI 16. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Dipl. Norv. IX Nr. 452; Stutningen tillige: Danske Mag. 3. R. II. 48 Nr. 53. Reg. *8865.*

Erliig oc welbiirdig qwinnæ Annæ Rwdz dotther, sin kære hwstrv, kerligen sendes thette breff etc.

Wenlig oc kerlig hilssen fforsent met Gud. Viide mo thw, kæræ Annæ, at jek ffick nw thin scriffuelsse. Som tw scriff mig till om wor nadige herre oc om the læn, thw scriffwer om, tha mo thw¹ ramme wort beste thermet, som tw wist, oss liggheer mackt pa, til Gud wil, jek kommer hiem igen. Som thw scriffwer om thet smøør, tha mo thw selff betemmæ thermet, oc fforse ith oc ram wort besthe thermet, oc at wii kwnne fa penninge oc klædhe igen met thet snariste, oc er ther noget ydhermere smør, som thw kant ombære fra slottet, thet mottw oc sieliæ. Oc er ther nogher aff swennæ, som haffue ickæ ffoith penninge, tha lad them faa til skelighed aff hues deell, ther kommer ind aff lænæt, oc kommer ther nogher gode karlæ, som willæ thiene for klædhe oc penninge, som tw vist, myn ganningh er, tha tag them til tig. Oc bedher jek tig, kære Annæ, at tw seer well t[il] slottit met thin fadher ffor illebrand oc forrædhelssæ, som tw wist, at oss liger storlige [ma]jck oppa at tage oss ware ffore, oc lad foiddhernæ komme ind aff lænæt hues deell, som wt er loffwe[t] oc igen stor. Oc mo tw wide, kære Annæ, at almwgen haffwer handganget oss pa wor nadige herres wegne sa lang[t], som wii haffue en framfareth, oc wille nw idag tinge met then almwge, her er omkring, oc wille strax idag drage her for slottet oc gøræ wort beste oc bewisse oss, som wor nadige herre thror oss till. Kære Annæ, forfar thw nogher ærende om wor nadige herre, tha biudh mig thet till oc alle andræ ærende, oc lad see wel till met Sophie. Hermet tig Gud befalende oc sancte Oluff

¹ Herefter, men atter overstreget: lade bestoidh.

koning. Scriffwet i Oslo wor ffrvæ affthen dyræ anno domini md2^o wndher mit indzeylæ.

Hinrick
Krummedicke, riddere.

143.

1502 Aug. 22.

Markie.

Esbern Skriver tilskriver fra Markie Mourids Nielssøn (Gyldenstjerne) om (Sk?)ånings Styrelse af Gården, om Godsanliggender, Varepriser og Hans Bagge, meddeler, at man vilde give mange Penge til, »at det var ubegyndt med Hr. (Poul) Laxmand, som begyndt er«, tilråder Mourids at komme til Herredagen i Kallundborg, fortæller Nyheder om Bisp (Johan Jepsøn Ravensberg) af Sjælland, der ifølge Rygtet er grebet i Norge, om Dystløb i København, hvor Kongen bl. a. har slået Christiern (II) til Ridder, om Hr. Eskil Gøye, om Hr. (Poul) Laxmands Børn og om Abraham Erikssøn (Gyldenstjerne), der skal have 300 Ryttere op med til Kalmar.

O: Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Privatarkiver, Mourids Nielssøn Gyldenstjerne.

Velburdug man Mawritz Nielsß paa Aagard ydmygeligh komende thette breff.

Myn ydmyge tro tiænesthe alle tiide. Kiere Maw[ritz] . . .
 [Sk?]ooningh er trolige paa edherss gaffn boode met affell och andet; will han saa the han begynth haffwer, tha gøres eder engen anden behoff i then stedh. Han fek goth korn till aar och fek thet indh i gode made. Item ligher Marquord till læge i Malmøge, och haffwer¹ han intiidh ath tære; han bedher gerne, ath i wille wel gøre for Gutz skyldh och giiffwe hannom en folle ath behielpe seg fra lægen met; will Gudh wnde hannom sin førligheth, tha bliffwer han ederss tiæner, imæden han leffwer. Item enge tiendher kan jeg forfare anthen i Kiøpenhaffn eller i Skoone ythermere en, som Mattz Bygom kwnne gøre edher rede fore. Her gaar icki nær saa swagerth rycthe, som ther siges aff; jeg kwnne forfaare i Kiøpenhaffn, ath ther gaffues store peninge til, ath thet wore vbegynth met her Laxman, som begynth er; thi ther er fwardh lidet paa at staa. Kwnne i nogerlwnde komme

¹ O: hanffwer.

til these herredage till Kallingborgh, tha wore thet møget raadeligth och goth, och slaar her Oluff sin store liidh til, ath i skwlle komme ther tha. Item gar her for tiendher, ath bispen aff Siælandh er griben i Norge. Item engen snack eller tale kwnne jeg høre i Kiøpenhaffn om edher. Item then vnge herre rende dysth i Kiøpenhaffn, och ginghe baade aff en greffwe met hannom, och sloo koningen then vnge herre till riidher i Kiøpenhaffn met flere. Item gialdher tunne smør i Malmøge halfftiende mark; hwn gialdher well x, om silden ganger icki till; ther tages lidet sildh, wolen gialder ix β. Item kiere Mowritz, wille i gøre well och sendhe Hanss Bagge then sorte folle met thette bwdh, han fortæner hannom well, som i skwle wel faa ath see, nar Gudh will, i komme ther. Item er her Eskyldh Gøye nw i Loolandh; første han kommer tillbaage igen, will Hanss Bagge forfare sandheth, hwore thet er met Heyreth; ther siges, ath her Eskyldh skwlle haffwe faath sin willige; hwath heller thet er til e[ll]er fra, kan man icke spørre. Item wor jeg her Oluff till ordz om thet breff paa myn ffrwes vegne; tha sawgde han, ath han wille taale met edher self therom i Kallingborgh. Item thet alle snarest jeg kan faa langylleth, tha will jeg komme hiem til edher. Item wor her Laxmantz børn nw alle paa Bollervp, jeg wor ther; her Oluff er Per Laxmantz werri. Item wor Abrwm Erikβ nw i Kiøpenhaffn ath koningh; han skall haffwe iii^c rither vp met segh til Kalmarn. Item er ther win och æmptes [?] i Malmøge; thet er icki fwlth goth, vinen er dyer, pootten viii alb., thet er støffken xi β i hwidh mynne, men Oluff Persβ wenther segh bedher win; scriffuer meg til, hwor møget i wille haffwe aff hwerth; thet er møget dyrth, hwath ther er, for silden ganger icki till. Item then vnge karll, som wor paa garden, Anderss, han kom strax fra Skoning och er hoss Per Riberssøn paa Nesbyholm; alth haffde hannom bwrth ath taget orloff aff en man, førre han sawgde en anden tiæneste; wille i scriffwe Per Riberssøn ther till om. Item er thet nw qwerntaffue [?] met Swerige. Her er enge andere tiender eller ærinde, jeg kan scriffwe [e]dher til om. Hermet edher Gud befalende. Ex Marchie mandagen nest fore sancti Bartolomei appostoli anno domini mdii^o.

Esbarn
scriffwer.

144.

1502 Septbr. 5.

Mariager.

Erik Ottesson (Rosenkrantz) beder Kong Hans efter Anmodning af Hr. (Poul) Laxmands Enke (Kirsten Eriksdatter Banner) om at hjælpe hende på Skiftet efter hendes Mand over for hans Frænder og hans Børns Værger og udtaler Håbet om, at hun er uskyldig, hvis Hr. Laxmand, som det siges, har forset sig.

[Afskrift i Arkivet på Rosenholm, 25. Paquet Nr. 23¹ (brændt), med Overskrift: Her Eriich Ottessesens forscriftt thiill kong Hans om minn² oc om her Laxman³] A: Afskrift i Klevenfeldts Afskrifter i Folio, Laxmand, af Jon Mortensen med Påtegning af Klevenfeldt: »Ex cop. arch. Roskr. dscr. c. 1752 Kl.« VS: Trykt herefter: Vedel Simonsen, Saml. til Elvedgaards Hist. I. 60. Reg. *8869. — B: Afskrift i Ny kgl. Saml. 4to 2091, Vol. 3 S. 193.

⁴Illustrissimo principi ac potenti domino, domino Johanni Dei gratia Dacie, Svecie, Norvegie, Sclauorum Gottorumque regi, duci Slesuicensi, Dytmarsie ac Holsatie, comiti Oldenburg, Stormarie et Delmenhorst.⁴

Myn ydmiige wnderthane willig troe tieniste ethers nades werdiighied tilforn screffuet med wor herre Ihesu Kristo. Wil ethers nade werdes at wide, kere nadige herre, her Laxman hußfrue, ⁵m(in) fencke, frækter⁵, thet her Laxman frender ock børnewere skulle wille were henne for ner i thet skiffte efter hannem, ock war therfore yderlig begierendes aff meg, at jeg wille scriffue for henne til ethers nade. Skeer thet swoe, tha haffuer hun ingen ythermere til at thee en Gud og ethers nade; tha bether jeg ethers nade for Gutz skyld, at ethers nade wille werdes till ath were henne behielpeligh ⁶til retwiishied⁶, at hwn motte (be)holle⁷ then dhell for them, som hwn haffde rett thill; er ther nogen skyld aa ferde med her Laxman, som thet sees och røctet goer, tha hobbes meg jo til Gud, at hwn er ther wskiildig wti. Ethers nades siell, liiff ock werdiighied then alsommegtigste Gud befalendes til ewiig tiid. Datum Mariager feria secunda proxima ante festum natiuitatis Mariæ anno m^od^o secundo.

(⁸Erick Otsen,
riddher⁸.)

¹ Således ifølge et over Arkivet i 1762 forfattet Repertorium; se Ny kgl. Saml. 4to 2091, Vol. 1 S. 28.

² Således A; B: mormoder; VS: (Fenke).

³ B tilføjer: døde. ← Mangler i B.

⁵⁻⁵ Således B; A, dog med Tvivl: med fencke frækter.

⁶⁻⁶ Således A, dog med Tvivl; B: i rettighed.

⁷ Således B; A: erholle. ⁸⁻⁸ Således B; mangler i A.

145.

1502 Septbr. 8.

Akershus.

Henrik Ågessøn (Sparre) meddeler Fru Anne Rudsdatte, at Krigstoget forhåbentlig snart er endt, og at Bispen (Johan Jepsøn Ravensberg af Roskilde) og (hendes Mand) Hr. Henrik (Krummedige) har forligtes ganske vel på det, takker for hendes Tilbud om at skaffe ham Bud til hans Hustru i Danmark og formoder, at hendes Mand skriver, hvorledes det er gået med Hr. Knud (Alfssøn af tre Roser).

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Dipl. Norv. X Nr. 290.

Erlig oc welbiirdigh qwinnæ ffrv Annæ Rwdzdotther, sin kiære ffenckæ, kerlighen sendes thette breff.

Venlig oc kerlig hilssen altid fforscriffwet met wor herre. Kære ffrv Annæ, ffenckæ oc søndherlig godhe wen, mo i wide, Gud thes loff haffue, at her Hinrick er karsk oc hilbrede oc skaer inthet, oc kan met Gutz hielp thenne reyse snarlige endes, sa at wor nadiige herres rige kan komme til en bære ffruit oc rolighedh, som nw i fforledhen tiidh før nw wæreth haffuer. Tacker jek edher oc kerlige ffor edher weluilligh scriffuelse, at i sie, at i wille flii mig budh fram til Danmarck til myn hustrv, huilcket jeg kerlige bedher om oc gerne fforskillle will. Mo i oc vide i sanningen, at bispen oc her Hinrick haffue ganskæ well forlicthis i thenne reyse, sa at the jette oc gøre hwerannen meget goth. Wiid jek her inghen serdelis tiendhe, som jek kan nw scriffue edher till, annet, en jek formodher, at i finnet i edher husbondes scriffuelse, huorleess met her Knut oc hans metfølgere sigh her fforløbit haffuer. Hermet edher then almecktiste Gud befalende. Rodher oc biudher offwer mig, som edher bør at gøre. Oc sier edher fadher ma[n]ge godhe nætther oc Sophie. Scriffuet pa Aghershws wor ffrwe dag natiuitatis anno domini mdsecundo wndher mit singnet.

Hinrick
Agesßen.

146.

1502 Septbr. 21 (?)¹.

Assendrup.

Anders Lang tilskriver Henrik Krummedige fra Asmindrupgård (hvor Anders synes at være Foged) om Indtægten af Gården

¹ *Dateringens Mathie (Febr. 24) formenes i Dipl. Norv. XVIII Nr. 195 (der henviser til Brevet her ovfr. Nr. 140) at være en Skrivfejl for Mathei. Et Udtryk som »nu siden Påske« synes også at passe bedre i et Brev skrevet i Septbr. end i et skrevet i Febr.*

og det tilliggende Gods og beklager, at han på Grund af Pokker ikke har kunnet komme til Hr. Henrik.

O: Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarbiver, Henrik Krummedige. Trykt: Dipl. Norv. XVIII Nr. 195.

Erligh oc velbyrdigh man oc strengh ridder her Hinrick Krvmedie, høwitzman paa Bahuss, kerligæ sendes thette breff.

Myn ythmygæ tro tienestæ altiid kerligæ forsent met wor herre. Kære herre, som i scriffue mek till om thet langillæ, i fior war, tha lodh jek giøre thet i malt oc antwordedæ Pæder scriffuere thet i Københaffn all sammen vden i gaard i Ællingæ, oc fek jek oc drenghen leysk till eth paar klæder effther ethers scriffuelsse, oc fek Pæder scriffuere aff garde[n]¹ lx sier flesk nw sien poske² oc annen smaa madh, som thetil hørde, oc xiii fedhe gess oc en kookrop. Item fek han aff møllen viii pund mell oc i fierding smør langillæ oc xxi lubeske mark langillispennigæ, oc betaledæ jek xi nw armbøst met langillispennigæ saa neer som the x mark, han fek til festæpenningæ. Item kunne i æn fonge i aar lx sier flesk bode vd aff garden oc byen, om i ville, at the skulle fædes met langillet. Item bether jek ether, at i biwde mek till, om i ville sellie langillet eller lade giøre thet i malt, oc geller ey skeppæ bygh nw mer æn en grot, oc hwath jek skall giøre aff langillispennigæ oc ythermere penningæ, som Per Matsþ er ether skylligh for ii foler, han køptæ aff mek for xii mark, oc ythermere for qwæg, som han haffuer hafft i leye, siden han annammede garden. Oc haffuer jek ythermere regenskap at giøre ether bode aff garden oc om tienærnæ, nar Gud vill, jek kommer till ether. Oc haffuer jek hafft swowersiwge oc verke aff the pocker, saa at jek kunne ingelund ferdes opp till ether, oc hobes mek til Gud, ath thet snaristæ, jek fonger bud eller scriffuelsse aff ether, hwat the skulle giøre aff langillet, tha ville jek strax komme vfortøffret. Hermet ether then alsommegtustæ Gud befalende til ewig tiid oc jomfro Maria. Screffuet paa Asmyndroppe gard die sancti Mathie apostoli anno domini md2^o.

Anders Langh.

147.

(1502³) Oktbr. 17.

Nørholm.

Kirstine (Clausdatter) Bryske beder Hr. Henrik Krummedige om et godt Råd i Anledning af den Skade, som (hendes Mand)

¹ O: garder. ² Formentlig 1502 Marts 27.

³ Året er øjensynlig det, da Poul Læxmand blev dræbt.

Ebbe (Strangessøn Strangesen) er kommen i (ved Drabet på Poul Laxmand), og som hun er meget bekymret for, og udtaler, at hun meget gerne vilde have talt med Hr. Henrik.

Papir (Orig.), nu uden Spor af brevlukkende Segl, men med Indsnit til Forsendelse. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Dipl. Norv. XVIII Nr. 197.

Erlig, velbirdug oc streng riddere her Henric Kromedige kerlige kommende thette breff.

Kerlig helssen forenscreuet met vor herre. Kære her Henric, tacker jeg edher kerliige fore meget got, som i mig offte haffue bewist; kwnne jeg thet i noget made forskilde met ether, thaa wille jeg thet alle tiid gerne giøre. Kære her Henrick, kwnne i well tencke then sorg oc fructh, jeg haffuer fore Ebbe effter slygen skade, som han nw ær kommen wdii; thii bedher jeg edher kerlige, at i tencke ther et got synd till, huorledis edher tychte best, thet han kwnne komme till ende thermet; thii i skulle widet till wisse, ath jeg haffuer forfaret sannen thervppa ythermere, en jeg toor lade Ebbe wide, wdhen saa vore, at i wore therhoss, ath the ære monge, ther soet gerne, ath then sag skulle forhales oc staa lenge, før hwn komme till ende, oc mig tyckes, ath the ære ickæ hanss wener, som jeg troær, i skulle well selff kende, første i betencke, huat ende thet kan saa fonge. Oc wille jeg meget gernæ være edher till ordz, haffde Ebbe oc i noget stet kwnne fundess i Fyend, oc i wille haffue scriffuet Ebbe till, saa at jeg motte haffue wæret therhoss; thii mig stander ickæ ath scriffue edher till, som mig ær till synde i then sag. Rammer Ebbes oc myn bestandelse herwdii, som myn troa ær till edher, huilket jeg kerlige forskilde will met edher, saa lenge jeg leffuer, oc ære i then, som jeg troor fore nogen at talle Ebbes beste bode till myn herres nade oc met her Laxmantz venner. Hermet edher liff oc seëll Gud almectiste oc jomffrv Mariæ befallende till ewig tiid. Scriptum Nørholm mandag nest fore xi^m jomffrves dag.

Kirstinæ
Bruskess dotter.

1502 Oktbr. 25. *Se oufr. Nr. 133.*

148.

1502 Novbr. 11.

København.

(Danske Rigsråder) meddeler (svenske Rigsråder), at de ikke kan forhandle med dem, før Svenskerne frigiver deres Dronning

(Christine) af hendes Fangenskab, men at de, når dette er sket, har Fuldmagt af Kongen til at forhandle med dem.

[Orig. ukendt.] G: Afskrift i Gl. kgl. Saml. 4to 2540 af N. Foss. A: Trykt herefter: Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 310. Brudstykke: Paludan-Müller, De første Konger af den oldenb. Slægt S. 198. Reg. *8882. — N: Afskrift i Ny kgl. Saml. 4to 934c, ligeledes af N. Foss.

Kiære venner, have vi nu været i Kiøbenhavn tilsammen, overveied, betenkt og besinded, huad fynd og lempe der tilhører at komme diße tre riger af den ubegribelige skade og forderv, som de nu ikomne ere; Gud alsommegtigste han v(ær)de(s)¹ at tilhielp, at huers uskyldighed derudi maatte end een tiid vorde aabenbare for huer mand. Da haver i selv at tenke, at det stander os aldrig til at forsuare at gjøre nogen dagtingning med eder om nogen sager, førend i skikke eders og vor viede og chrißmede² dronning udi hendes friihed, helst fordi det er endnu altiid uhørt og useet, at³ christne undersaatter haver nogen tiid grebet og fangen deris egen viede og chrißmede² dronning og holde hende saa uhørlig imod hendes villie fra hendes rette herre og kiære hoßbonde, som i nu gjøre dißværre. Vilde i nu betenke eder selv og eders egne gierninger, huor ilde og haanlige de liude for eder og eders efterkommere til evig tiid, og huad skade og evig forderv saadanne eders gierninger efterfølger, da tuivler vi intet, at i jo strax skikker hende hid efter hendes villie. Naar i saa giort haver, er eder da om at tale om nogen fred og bestand⁴ imellem rigerne, da haver vor kiærste naadige herre aldellis sagt os til, at vi skulle være hans naades fuldmegtige at forhandle med eder om alle de sager, hans naade anrørendes ere, baade paa eders og rigernes veigne, og agte vi saa at bevise os herudi, at ingen brøst hos os skal findes. Gud give, at i ville gaa til eders sambveet og redeligen⁵ gjøre saa paa eders side; da haabes os med Guds hielp at komme alting endnu til en fuldkommen⁶ good ende; og begiere vi herpaa eders endelige suar. Eder alle hermed Gud allermegtigste og sancto Laurentio befalendes. Ex Hafnia anno domini mdii sancti Marsi⁷ biskops dag.

¹ Således rettet i A; GN: vorder.

² N: christnede. ³ N indskyder: nogle.

⁴ N: bistand. ⁵ N: redelighed og. ⁶ N: fuldkommelig.

⁷ Om Dagen jfr. Allen, De tre nord. Rigers Hist. I. 657 Anm. 5, der erklærer den for at være Martini Dag; Marci evangeliste Dag (25. Apr.) havde Dronning Christine endnu ikke overgivet Stockholm Slot (Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 305).

149. (1503¹) Febr. 17. Irup.

Bisp Niels (Styggessøn Rosenkrantz) af Børglum beder Mourids Nielssøn (Gyldenstjerne) om at lade læse til Han Herreds Ting et i Kopi medfølgende Kongebrev, som Bispen nu fik i Viborg, og hvorved Silderuser og andre Garn forbydes i Limfjorden.

*Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: G. 622. Privatarkiver, Mourids Nielssøn Gyldenstjerne. Trykt: Danske Mag. 3. R. III. 295. Reg. *8899.*

Honorabili ac nobili viro Mauricio Nic[olai de Agardh]², incliti regni Dacie consiliario, nobis [sincere dilecto]².

Nicolaus Dei gracia episcopus Burglanensis.

Sinceram in domino salutem. Kære Mauritz, brodher oc søndherlighe godhæ ven, vy feckæ voræ kerestæ nadughæ herres befallinghbrev nw i Viborgh, so at hanss nadhæ ey her-effther vill tillstedæ nogher siildærusær eller andher garn her i Limfiordhen, som thette copii vdhwiser, vy ether nw sendher³. Bedher ether kerlighæ, at i villæ ladhæ løssæ thet till Han herretz tyng, at menighedhen, thi som brwggther thennom, ey tagher ther skadhæ vdhi. Kære Mawritz, vy haffdæ gernæ veret ether till ordz, then tiid vy droghæ till vore nadughæ herræ till Viborgh; tha kundhæ vy thet ickæ gøræ, thi ath tiidhen var oss for korth. Huadh ether er lefft, thet gøræ vy allætiid gernæ. Cum hiis in Christo valet. Ex curia nostra episcopali Yrop feria sexta proxima ante dominicam sexagesime nostro sub secreto.

150. (1503 Febr. 17—Apr. 23⁴.)

(Mourids Nielssøn Gyldenstjerne) beder Kongen i Anledning af et Brev, som han har fået fra Bisp (Niels Styggessøn Rosenkrantz) af Vendsyssel om Ruser og andre Garn i Limfjorden, om at få Kongebrev på at måtte beholde et Garn, som han har 1/2 Sømil vest for Aggersund på sin egen Grund, som ikke står nogen til Trængsel, der fisker til Dybs, og hvori han ikke fanger andre Sild end Tomsild til sin Gårds Behov.

¹ At Brevet er af 1503, ses ved Sammenligning med det efterfølgende Nummer sammenholdt med nærværende Samlings 1. Bind Nr. 242.

² Hullet er udfyldt i Overensstemmelse med Nr. 151 nedfr.

³ Ligger ikke ved.

⁴ Brevet må være yngre end det foregående (og formodentlig også end det efterfølgende) Nummer, men ældre end Kongebrevet af 1503 23. Apr. i nærværende Samlings 1. Bind Nr. 242.

Koncept på Papir. Privatarkiver, Mourids Nielsson Gyldenstjerne.

Myn ydmyge tro tjenesthe edherss nade alle didhe redebon. Kiereste nadige herre, verduges edher nade ath vide, ath bispen aff Vimzocell skreff meg eth breff til, lydende om rwser och andher gaarn, som settes i Lyndfiorden meningh almoghe till trengcell och forfangh. Tha maa edherss nade werduges ath vidhe, ath jeg haffwer haffth aff langh tiidh eth garn standende en halff vggesiøs vesthen for Aagersswndh paa myn eegen retthe grwndh fore vti myn aallegardzstedh, som myth retthe aarff er, och stoor for^{ne} garn engen man til trengzell, som fysker til dyffs met waadh, næth eller rwssegarn, ¹och drages ther hwerken met sillewoodh eller settes rwssegarn paa ii vgnesiøs nær, som myth garn stor, hwerken owen eller nædhen till¹, och foor jegh ther engen anden sildh vti vthen thoom sildh, som jeg kan haffwe till myn gardz behoff, och ey jegh holler anthen saall eller kiøb met for^{de} sildh i nogher modhe, och er ther ey større dyff, som jeg ladher setthe for^{ne} garn, en paa iij allen. Kiereste na[di]ge herre, begær jeg ydmygelige och gerne, ath edherss nade wille verduges till och vnde meg ath haffwe och nydhe for^{ne} fyskerii til for^{de} myn gardz behoff, och edherss nade ville therpaa wnde meg eder nades breff², saa e[n]-gen aff ederss nades ambismen gør meg trengzel paa for^{ne} myn grwndh. Kan ederss nade spøræth, ath thet haffwer seegh anderles met for^{ne} garn en, som jeg haffwer nw screffuet ederss nade till, tha vill jeg stande edherss nade ther till retthe fore. Hermet eder nades liiff oc siell och verdigheth then altzommetigtigste Gudh befalende.

151.

(1503³) Febr. 28.

Irup.

Bisp Niels (Styggesson Rosenkrantz) af Børglum meddeler Mourids Nielsson (Gyldenstjerne), at Kongebrevet lyder som den Kopi, Bispen har sendt (se Nr. 149), at Ruserne og Garnene afskaffes på Grund af den Trætte, Almuen havde med Bisp (Niels Friis) af Viborg og Hr. Niels Høg, hvorimod der ikke taltes om Mourids's Ruser, at et tidligere Forbudsbrev har lydt på, at den

¹⁻¹ Er tilskrevet på Papirets øverste Rand.

² Herefter, men atter overstreget: therefore sender jeg edherss nade en lidell skienck, som er xx gyllen.

³ Om Året se ovfr. Nr. 149.

Lensmand, som brugte Ruser, skulde have forbrudt sine Len, og at Kongen sagde, at Hr. Svante (Nilsson Sture) var død.

*Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Mourids Nielsson Gyldenstjerne. Trykt: Danske Mag. 3. R. III. 295. Reg. *8900.*

Honorabili ac nobili viro Mauricio Nicolai de Agardh, incliti regni Dacie consiliario, nobis sincere dilecto.

Nicolaus Dei gracia episcopus Burglanensis.

Sinceram in domino salutem. Kære Mauritz, brodher oc søndherlighe godhe ven, ether thor inthet twyle theropa, at varæ nadughæ herres breff lyudhær ordh fra ord, som then vdh-skriffth vdhuiser, vy sendhæ ether. Byspen aff Vyborgh feck och eth, ligheruissæ so lyudende. Thet breff, vy haffuær, thet er i Moorss; vy villæ sendhæ ether thet thet snarestæ, vy foeth, oc thet andhet breff, i skreffue oss till om. Mo i vidhæ, at thi ruser oc garn afflades ffor manghæ almwess ker oc for then trettæ, som almwen haffdæ meth bysphen aff Vyborgh oc her Niellss Høgh. Ether ruser taldes intet vdhom. Vy vildæ inthet sware thertill for thet st[r]enghe forbodzbreff, som føræ var vdhgyffueth och ther tha till stedhæ vare. Thet lyudhæ och soo, at huilcken lenssmann thennom bructhæ eller lodh brughæ, han skuldhæ haffdæ forbrodhæt syn len. Item vore nadughæ herræ sagdæ for oss, at her Swantthi var død. Huar ether er till vilæ, thet gøre vy allætiidh gernæ. In Christo valet. Ex curia nostra episcopali Yrop feria tercia proxima post dominicam quinquagesime nostro sub secreto.

152.

1503 Apr. 13.

Abrahamstrup.

Torben Bille minder sin Moder (Fru Ermegård Eggertsdatter Frille) om de 200 Mark, hun har lovet ham, og beder hende at skrive til hans Hustru Edele (Mikkelsdatter Jernskæg) om at tale Fynboens Sag hos ham.

*Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Bent Bille, B 2. Trykt: Ann. for nord. Oldkyndigh. 1855 S. 45 og (i nyere Oversættelse) Møllerup og Meidell, Bille-Ættens Hist. I. 268. Reg. *8907.*

Syn kære modher paa Siøholm kerlighen sendes thette breff.

Sønlig kerlighet tilforn send altid met Gud. Bethet jeg ether kerlighen, kære modher, at jeg maa wist slaa myn lyd tiil the ii^c marc, i loffwedhe meg i Køghe alsenysthe viii dage

eller xiiii daghe nest effther poske¹. Item kære modher, bether jeg ether kerlighen, ati tw [!] fly thet saa, at Fynboen blyffuer hoss meg entthen met godhe eller met ondhe, och loffwer, at i wille scriffwe for hannom tiil Edlæ, myn høstrvff, at hwn skal tale hanss besthe tiil meg. Thette ær myn kerlighe bøn tiil ether. Bether jeg ether kerlighen, at i wille wel gøre och wmaghe ether hiid tiil Edlæ thet snaresthe, i kwnne, som i loffwet meg. Hermet beffaller jeg ether Gud. Screffwet paa Abramstrop skeertorsdagh anno md3^o.

Torbern
Bille.

153.

1503 Juni 14.

Vrejlev.

Poul Andersson, Prior i Vrejlev Kloster, beder Mourids Niels-søn (Gyldenstjerne) om at tillade ham at lade hente nogle Kalksten fra Bolbjerg til Klosters Bygning.

*O: Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: formentlig G. 656. Privatarkiver, Mourids Nielsson Gyldenstjerne. Trykt: Danske Mag. 3. R. III. 296. Reg. *8922.*

Erligh oc velburduge man Mauritz Nielß til Aagard ydmygelige sendes thette breff.

Venligh oc ydmyg hielsen met Guth. Kiære Mauritz Nielß, sønderlige gode ven, beder jeg ether kerlige oc ydmygelige, at i vele for Gutz skyld oc sancti Nilus vnne meg at lade hente nogher lymsteen aff Bwlbierg til closters bygning. Thet vil jeg ydmygelige fortæne met ether oc være ether therfore til tiæneste oc villie, i hwad mode jeg kan; oc i ville vel giøre oc byde meg ether villie t[il]² therom. Ether Gut altmectigste befalende. Ex Vregløff in profesto corporis Christi md3^o.

Powel Anderß,
prier i Vregløff.

154.

1503 Juli 15.

Roskilde.

Bisp [Johan] (Jepssøn Ravensberg) af Roskilde beder Hr. Henrik Krummedige om at låne ham 30—40 Skerpentiner og andre

¹ Apr. 23 ell. 30.

² O: ther.

Bøsser til hans Skib, da han personlig skal følge Kongen til Tyskland med det og har lånt Kongen sit andet Skib til Norge med alle de Bøsser, der var derpå.

*Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: G. 181 (Ravensberg). Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Danske Mag. 3. R. II. 143 og Dipl. Norv. IX Nr. 456. Reg. *8930.*

Strenuo ac nobili viro domino Henrico Krummedige militi, capitaneo castris Holbeck, amico nostro nobis sincere dilecto.

[Johannes Dei] gracia episcopus Roskildensis.

Sincera et amabili salutacione in domino premissa. Kære her Henrick, syndherligh godhe wen, i mwe withe, thet wii haffwe nw stort brøsth paa bysser och werye till wort skyb, thii wii haffwe nw læeth wor kærsthe nadighe herre wort skib till Norghe met alle thee bøsser och verghe, ther wore paa; och skwlle wii nw selfwe personlighe følge hanss nadhe till Tyslandh met thet annith worth skib. Thii bethe wii ether kerlighen, ath i wille well gøre och læe oss føritiwe eller och trædiwe at mynsthe godhe skerpentyer [oc]h andhre bøsser till samme reyse; thet snaristhe wii komme hiem affh samme reyse ighen, tha skwlle i fangghe them saa godhe ighen, och bliffwer ther noghen brøsth paa, tha wille wii gøre ether opretnyng therfore, saa ath thet skall wære aldeliss wdhen ether skadhe. Kære her Henrick, her forladhe wii oss wisselighe till och wille thet kerlighen met ether forskyldhe, hwath modhe wii kwndhe. Kære her Henrick, wii bethe ether kerlighen, ath i wille scriffwe oss swar herpaa till ighen met thette samme wort bwdh, ath wii widhe ath retthe oss effther. Hwar wii kwnne wære ether till welye och kerlighedh, thet gøre wii altiidh gerne. In Christo valet. Ex Roskildis ipso die diuisionis apostolorum anno domini mdtertio nostro sub signeto.

155.

1503 Septbr. 25.

Vedby.

Jørgen Rud tilskriver Hr. Henrik Krummedige, der har anmodet ham om at sende Proviant til (hans Søn) Otte (Rud), at han anser det for bedst, at Hr. Henrik selv sender Proviant til Otte, hvis denne skal holde (Båhus) Slot til Hr. Henriks Behov, og at hvis Rygtet taler sandt, er det et farligt Brev, Hr. Henrik har taget over Otte, sin Hustrus Broder.

*Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Vedel Simonsen, Familie-Efterretn. om de danske Ruder I. 68 og Dipl. Norv. XVIII Nr. 200. Reg. *8938.*

Hetherlig och valburdig man her He[n]rick Krwmedyghe rydher och høffwetzman paa Holbek kerlighe sendes thette breff.

Wenligh och kerligh helssen altid tilforeen skreffwen met vor herre. Maa y vidhe, kære her He[n]rick, som y scriffwe meg til, ath jegh skvllē recthe megh efther spysningh, siel och fesk ath sendhnæ Octæ, maa y vydhe, ath jeg feck yngheen scriffwelssæ aff Octæ sydhen pynessædag¹; ær thet saa, ath Octæ skal holle slotthet til etherss behoff, ær thet best, ath y sendhnæ hanem ath bespyssæ slotthet met, til Gwd vyel, y kommæ til hanem. Item gangher rwcthe vty Køfnæhanff, ath y haffwe eth farligh breff offwer Octæ; ær thet, som rwcthet gangher, tha er thet eth faarligh breff ath taghe offwer syn høsthre brodher. Inthet meer paa thenne tid. Hermet ether Gwd befalende. Ex Vedby feria 2a post festum beati Mauricii et sociorum eius anno domini md3^o.

Jørghen
Rwd.

156.

1503 Novbr. 14.

København.

Mogens Laurensøn beder Hr. Henrik Krummedige om Betaaling for den Humle, som han har købt til Hr. Henrik, og som blev sendt til Valden.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige.

Hetherliigh oc velburdigh mand her Henrich Krwmedige kerlegen.

Myn ydmyge kerlighed altiid met Gud. Mo i vide, kere her Henrich, at then hwmlē, som jegh køffte till ether oc bleff sent til ethers gard Wolden, taa haffuer jegh icke lenger dag ponne hannom en till sancte Andree dag², oc thet var iij skip-punt j lyspund mynne, oc købet er aff schippunt xiiii march. Item kere her Henrich, vilde i vel giort oc ladet sent hiid saa meget korn, som jegh kwnne betalle hwmlen met, ta vilde jech taget, som thet dyrest kunne gelde, oc forseet i peninge, at jegh icke skulle bliffue lögnereman. Oc fek jegh et pund aff ethers

¹ Juni 4. ² Novbr. 30.

landgille lenge sithen i jor; thet haffue i tillfforen at regne paa. Herme^f befaller jegh ether Gud oc jomfrv Maria. Screffuet vti Koppenhaffn tiisdagen nest efter sancti Morthens dagh md3^o.

Mogens
Laurensß.

157.

1504 (Jan. ?¹).

Lund.

Ærkebisp Birger (Gunnerrssøn) af Lund m. fl. Rigsråder meddelar Kong Hans, at de ikke har kunnet komme til København på Grund af Vejret, og skriver angående Forholdet til Sverige, bl. a. at Hr. Åke Hansson (Thott) har ønsket en Samtale med Hr. Tønne Vernerssøn (Parsberg) og, dersom han vil slutte sig til Kongen, vil drage hele Vestergötland med sig.

[Orig. ukendt.] K: Afskrift fra det 17. Århundrede med Overskrift: *Skanske herrer^f bref til kong Hans om h. Sten Stures oprør i Sverrige. Klevenfeldts Samlinger, Kongehuset vedkommende Dokumenter.* — G: Afskrift i *Gl. kgl. Saml. 4to 2540 af N. Foss.* Trykt herefter: *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 311. Reg. *8956.* — N: Afskrift i *Ny kgl. Saml. 4to 934c, ligeledes af N. Foss.*

Vor ydmyg villige plichtige troe tiæniste ederß naade altid forskrefvet med vor herre. Høybaarne første, kiære naadige herre, værdiß till att vide, att effter ederß naadiß skrifvelse, som vi finge, att vi skulle komme til ederß naade till Kiøbenhafn, ²gave vi² oß till Malmøe og tøvvede der 4 nætter og vilde fare offver, og kunde vi icke ofverkomme for vinterenß³ veirlig; saa skrefve vi ederß naade til, att vi ville komme til ederß naade i Helsingborg, og buddet kunde icke der ofverkomme. Saa kom ederß naadiß bud Svenske⁴ med eders naadiß skrifvelse med en copie derudi⁵, som ederß naadiß raad der i Seeland, voriß kiære medbrødre, samtøckt og forskrefvett⁶ hafve ind til Sverrige; tøckiß os gott at⁷ være, at saa gjort er, og vi det og giærne samtøcke. Og⁸ som ederß naade ydermeere skrifver, at vi skulle haffve vort bud og skrifvelse ofver landemærckett till almufven, att vi kunde forarbeidet, at de ville giffve sig til

¹ Til denne Tid på Året henføres Brevet i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 311, sagtens paa Grund af, at omtrent de samme Udstedere 20. Jan. 1504 har udstedt et sstds. nævnt Brev i Lund.

²⁻³ GN: have vi begived. ³ GN: vinters.

⁴ GN: Suensko. ⁵ GN: deri. ⁶ GN: skrevet.

⁷ Mangler i N. ⁸ Mangler i GN.

ederþ naade igien, ¹som dennom af rætte bør, saa ville vi dett ogsaa giøre¹, som og ederþ naade forfarer udi² en af diße copier, som ³ere her³ indelucte. Kiære naadige herre, vaar og h. ⁴T(ønne)s Wer(n)issøn⁴ oþ idag till ordþ og loed os forstaae, at h. Aage Hansøn hafver skrefvet hannem till, siden h. Steen døde, att vilde være hannem til ords paa eders naadis trøst; og⁵ skrefve vi hannem⁶ til, som ederþ naade finder udi en af diße copier; hvad svar vi fange⁷ igien, ⁸derom ville vi skrifve ederþ naade til i⁸ det første. Og hafve vi antvordet h. Thønnis tvende brevve med sig til almufven udi² March og [K]indt⁹, som liude eenþ med¹⁰ det breff, vi sendte til² Synderboe, og derpaa hafve vi befalett h. Thønnis paa eders naadiþ trøst att gifve sig til tales med h. Aage Hansøn ved landemærcke¹¹. Kand h. Tøn- nis formercke, att h. Aage Hansøn vill gifve sig til eders naade, da drager hand ederþ naade al Vestergylland till hænde, og giøriþ ¹²da brevvene icke behoff at bruge¹². Eders naade her- med Gud og sancte Lauritz befalendiþ. ¹³Lund anno domini mdiiii.

Ederþ naadiþ ydmyge og troe capellan Biirge erckebiscop i¹⁴ Lund og troe tiænere Eschild Gøye, Sten Bilde, Tøn- nis Parsberg riddere⁵ og Niels Hach.

1504 (?) Febr. 10. *Saml. til jydsk Hist. og Topogr. 2. R. I. 241. Se nedfr. Nr. 162.*

158.

1504 Juni 29.

Elline Andersdatter, Abbedisse i Maribo, beder Hr. Henrik Krummedige om at opgive den Uvilje, han nærer mod Anders Pederssøn og andre af Klosters Tjenere i Ebberup, fordi de har ladet indhegne en Fæsti dér, og om at hjælpe Klosteret til at få 1 Pund Skyld og 5 Læs Eng igen, som er kommet fra dets Gård i Ebberup.

¹ G: huilket vi ogsaa giøre ville; N: som dem af rette bør, hvilket vi ogsaa giøre ville. ² GN: i.

³⁻⁸ G: her ere; N: ere. ⁴⁻⁴ Således GN; K: Thomis Wermissøn.

⁵ Mangler i GN. ⁶ GN indskyder: saa. ⁷ GN: faa.

⁸⁻⁸ GN: det ville vi give eders naade til kiende med.

⁹ KGN: Lindt. ¹⁰ GN: efter. ¹¹ GN: landemerked.

¹²⁻¹² G: end da fornøden at bruge brevvene; N: end da behov at bruge brevvene. ¹³ GN indskyder: Ex. ¹⁴ G: udi.

*Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Udtog: Danske Mag. 3. R. II. 130. (Reg. *8981.)*

Hederlig ok welbyrdig man ok strenge rydder her Henrick Krumdicke pa Holbeck kierlig kommende thette breff.

Aue Maria gracia plena etc. Wenligh ok kierligh helsen tilffornæ sændh met wor herræ Jesu Christo. Kere her Henrick, war en aff closters tienere hos meg, som heder Anders Perþ i Ebberop, ok lodh megh wnderstaa, ath i skullæ wære hannom ok fflere closters tienere ther vgunstygh, fforthy ath the lodhæ hennæt en ffestidh in i Ebberope. Thy bedher jek edher kierlighæ, kere her Henrick, ath i willæ wæl giøre ffor Gudz skyldh ok sancte Byrgittes ok owerigiffwæ then wwilliæ, som i therffore haffwæ til them, ok inthet ydermere ath hynderæ hannom¹ til noghen skadæ; thet willæ wy allæ samen kierlig fforskylle met eder igien til wor herræ, ok haffwæ wy so godh tro til edher, ath i skullæ nw owerigiffuæ thenne træthæ ok wwilliæ ffor Gudz skyld ok wor skyldh. Item kere her Henrick, bedher jek edher ok kierligæ, ath i willæ wæl giøre ok wære oss behielpeligh, ath wy matthæ ffangæ igien thet punde skyldh ok the v læss ængh, som kommen ær ffran closters gardh i Ebberop ok met rættthæ høre til garden; jek wil giernæ bedhæ conuenten, ath the troligæ skullæ bedhæ Gudh ffor edher igien. Kere her Henrick, giøre her nw vdi, som myn ok all conuentens godæ tro ær til edher. Hermet edher siæl ok liiff befallinde wordæ Gud alzommecktugæstæ ok jomffrv Maria ok wore kere moder sancte Byrgitte befallinde [!]. Allæ eders kere ffæncker herinne syæ [edher] mangæ godæ netther. Skreffuet sancte Peder ok sancte Powels appostoles dag anno domini mdquarto.²

Søster Eline Andersdotter,
abbatissa i Mariebo.

159.

1504 Juli 22.

Tørrning.

Ebbe Strangessøn (Strangesen) sender Hr. Henrik Krummedige 200 Stædermark med Kongens Skriver Hr. Jesper og tilbyder ham,

¹ Herefter, men atter overstreget: eller the andræ ffattigæ men.

² Herefter, men atter overstreget: Item kere her Henrick, all then sagæffaldh, som the here gen, then wil jek giernæ wndhæ edher, pa thet i willæ hielpæ oss thertil, ath thet mattæ kommæ til gorden igien, ok wy ffangæ worth egeth igien.

at han må pantsætte 1 Læst Korn af Brevskriverens Gods på Sjælland, for at han kan betale sin Gæld til Kongen.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige.

Welbyrdug mand och strengæ ridder her Henrick Krwmediga ridder affh Wallen kerligen thette breff.

Broderlig kerlighedt allæ tiidæ send foræ helssen. Kære her Henrick, som tw screffsth meg til om the penninge, thaa mo tw widæ, ath jeg sender teg nw ii^c stædermarc meth her Jesper, myn herres scriffuer, och gøres teg behoffh, tha tag i lesth korin aff myt godtz liggende wdi Sielandt och settæ then wdth foræ penninge och skil teg ald[elis?] meth thet allerførstæ aff then gield, som tw esth myn herres nade skyldug; ther bether jeg teg gernæ om. Hwad som helst jeg haffwer oc tw kanth were thertil meth behiolpen, ther rad och biwd offwer som offwer tyth egeth. Hermeth teg Gud befallende. Screffuit paa Tørning Marie Magdalene dag aar etc. mdquarto vnder myt signet.

Ebbe Strangeß.

1504 Juli 26. Se nedfr. Nr. 235.

160.

(1504 Aug. 6?¹).

Bollerup.

(Oluf Stigssøn Krognos) gentager en tidligere Anmodning til en Biskop (formentlig Niels Styggessøn Rosenkrantz af Børglum) om at betale hans Moder (∴ Svigermoder Margrethe Turesdatter Bjelke) de Penge, Oluf skal have af Bispen, da han ikke véd, når han kan komme til den Landsende, eller om Kongen vil tillade ham at drage fra Skåne på Grund af Forholdet til Sverige.

Koncept på Papir. Privatarkiver, Oluf Stigssøn Krognos.

¹ Året er nu utydeligt, og ganske vist har Jon Mortensen i en i Langebeks Dipl. ved 1505 Juli 1 indsat Afskrift uden at ytre nogen Tvivl læst 1505 (hvorved Datum vilde blive 1505 Aug. 5); men det turde være tvivlsomt, om Årstallet dengang har været tydeligere end nu. Efter Indholdet skulde Året snarest antages at være 1504; thi de Penge, hvorom der tales i Brevet, er efter al Sandsynlighed den Sum, som Børglum-Bispen skulde betale Mourids Nielsøn (Gyldenstjerne)'s Arvinger for deres Pant i Han Herred, og disse Penge havde 1505 9. Oktbr. ligget i Fjerdingskirke over År og Dag (Rosenvinge, Udvalg af Gl. Danske Domme I Nr. 22; det ufuldstændige og ikke fejlfri Aftryk kan suppleres og rettes dels fra Orig. i Domme og Tingsvidner 35, dels fra en Afskrift i Rigens Forfølgningsbog 1575—82 under 1582 Juni 11); det synes da lidet troligt, at Bispen så sent som i 1505 skulde have svaret Oluf Stigssøn således som angivet her i Brevet i Stedet for at henvisse til Fjerdingskirken.

Venlig och kerlige helssen meth Gudh. Kære herre, om the peninge, som jeg skulle haffue affh edher nade, haffuer jeg idelig screffuet edher nadhe tiill och ingen andre swor foth en, nar jeg eller myn hostrv komme selffuer, tha wille eder nade betencke edher. Tha haffuer wor leglighet icke swo waret, wii kwne komme tiidh. Jeg haffuer och screffuet eder nadhe tiill, ath eder nade skulle antworde myn moder slig peninge, huilketh eder nade ey wille; huad mening eder nade haffuer therindhen, kan jek icke besindhe. Jeg haffuer them nw ganske well behoff, wille eder nade en nw antworde myn modher slig peninghe; thii jeg wedh ey, nar myn leglighet kan ware ath giffue meg i then landzendhe, och er jeg icke tiss wess, om wor kære nadige herre will wnne meg ath giffue meg her aff Skone for slig sagher, som nw anrørende ære emellom rigennæ. Kære herre, wille eder nadhe nw betencke edher selffuer; jeg haffuer nw lenge nogh bidh effther them; wille eder nade antworde myn moder them, tha¹ kan hwn well gøre eder nade then forwaring theroppaa, som thet seg bør. Edher nade hermeth Gudh allmegtiste befallende. Scriptum Bollerop 3a feria ante Laurentii martiris mdq . . . to.

161.

1505 Jan. 21.

Malmø.

Peder Holthus meddeler Ærkebisp Birger (Gunnerrssøn) af Lund, at Niels (Mogenssøn) Hacks Bud igår på Malmø Byting lod læse Rigskanslerens Brev, at Ærkebispinden inden 15 Dage skal udlægge Niels Hack den Del, som denne påstår at have i Lunde Stifts Gård i Malmø.

O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl og Påtegninger bagpå med samtidig Hånd: Pether Holthws om xv dags breff, som N. H. lodh læsæ til Malmøgs byting om gardhen etc. og: Recepta Lundis anno vt in littera die beate Agnetis². SvRA., Pap.

Reuerendissimo in Christo patri ac domino, domino Burgero Dei gracia archiepiscopo Lundensi ac Suecie prima[ti]³ apostoliceque sedis legato, domino suo graciousissimo.

Mynn ydmyghe thro plictwghe tiæneste nu ock altid ether nades værighet screffuiith met vor herre. Kære nadugste herre,

¹ Herefter, men atter overstreget: er jeg wesse oppaa, the bliffue icke ffor-kortthet [?] for [?]

² Jan. 21. ³ O: primas.

verdes ether nades værighet ath viide, ath Niells Hacks bud var her vthi gar paa vortt bytingh met ith Niells Hacks breff, som kallis lauþbreff, som hann haffde fongit aff righens kanse-lær, ludende, ath ether nades værighet skall legge hannom vd then dell, som han sigher ath haffue i thenne gord, som liggher her vti Malmø och hör tiill Lunde stickt; thette skulle ske indhenn xv dage. Kæresthe nadige herre, hermet ether nades værighet Gud almechtiste befalende. Giør jach gerne, hwess ether nade lyfft er. Screffuit vti Malmø sancte Agnete virginis dag aar etc. mdquinto.

Pether Holthuss.

162.

(1505¹) Febr. 12.

Blæsbjærg.

Niels Clementssøn tilråder Thomas Iverssøn (Juel), hvem Bispen (Iver Munk af Ribe) har frataget Trøjborg og alt, hvad han havde på Slottet, først at rådslå med Hr. Henrik Knudssøn (Gyldenstjerne) og derefter drage til Kongen og fremstille Sagen for ham.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: formentlig A. D XXVII 4. Nørrejyland 213. Trykt (med Datum »1504 (?) 10. Febr.): Saml. til jydsk Hist. og Topogr. 2. R. I. 241.

Welborne man Thomes Ywersþøn kommende thettæ breff etc.

In domino salutem. Kiere Tames Ywersþøn, som i scriffue meg till, at bispen haffuer tageth Troyborg ffraa ether oc alt thet, i haffde ther pa slotthet, tøkkes meg got wære, at i vandher strax till her Henrick Knwtzøn, hware i konne finde hannum, oc radher met hannum om the vold oc hierwerk oc andher dielæ, the haffue giort ether, oc bedher hannum scriffue alle erindhe fore ether till myn herres nade, som ether er skiedh, oc ffaarer sielff wforetøffwret till myn herres nade oc vndheruiser hannum alle erindhæ; ther leggher ether mactk paa. Item skall i ffaa penninghen, som i scriffue om, oc giffuer ether till jet slidinnæ. Myn herres nade kendher ether vell thee raad, i goar egemmell megh. In Christo valet. Ex Blesberg quarta feria post festum Scolastice virginis.

Niels
Clementzøn.

¹ At Året er 1505, fremgår af de Breve fra dette År vedrørende samme Sag, der findes i Nørrejyland 213.

163.

1505 Apr. 4.

Edinburgh.

Kong Jacob (IV) af Skotland meddeler Kong Hans, at han har modtaget dennes Anmodning om at sende et Sendebud og to Krigsskibe for at ledsage Kongen til det Møde, der den 24. Juni skal holdes mellem ham og Svenskerne i Kalmar, og hvor deres Mellemværende skal afgøres af de danske og norske Stormænd, og sender i den Anledning sin Våbenkonge og Råd Leo til Kongen med et Brev til de svenske Stormænd.

*Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Skotland 30b. Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 51. Reg. *9035.*

[Excellentissim]o et potentissimo principi Johanni Dei gracia Dacie, [Suesie, Nor]wegie, Slauorum et Gothorum regi, duci Slesuiacie, Hol[sacie, Stor]marie et Ditmarie, comiti in Oldenburg et Delmenhorst, [au]unculo nostro carissimo.

[Ex]cellentissimo et potentissimo principi Johanni Dei gracia Dacie, Suesie, Norwegie, Slauorum [et] Gothorum regi, [duci] Slesuiacie, Holsacie, Stormarie et Ditmarie, comiti in Oldenburgh et Delmenhorst, auunculo nostro carissimo, Jacobus eadem gracia Scotorum rex salutem et felices rerum euentus. Accepi tuas litteras ex arce Hafnensi diue virginis Katherine festo¹ signatas. Princeps serenissime et auuncule carissime, tuorum et regni status solita huma[nita]te nos cerciores facis, et in primis destinatum in Suesios vindictam apercius nos doces, cuius metu legatos ad [te de] federe acturos miserint, qui ad tuam audienciam pleno concilio intromissi, a sedicionis et armorum studio ad itatem et quietem locuti sint atque, vt maturius domi consuleretur et pacis condicio in certum diem etur, inducias publico nomine postulauerint, vt neutri alteris interea vim inferrent. Placuisse video ati paratam in rebelles vlcionem differre et concilio priusquam armis omnia tentare; ita ab hostili belli discrimine vtrinque cessatum est et ad colendum diui Johannis baptiste diem² terra et mari temperatum. Addis, quemadmodum sub id tempus in Calmaren, regni Suesie ciuitate, tue sublimitatis um expectatur conuentus, vbi suborta dissidii, rebellionis et belli questio Dacie et Norwegie proceribus [com]promisso terminanda permittitur. Futurum preterea illic speras, vt factionis auctores posita omni perti[nacia] te suum principem

¹ 1504 Noubr. 25. ² Juni 24.

agnoscant, que res tibi non vtilior quam nobis jocunda erit. Sed cum ad statutum diem [tibi] in Suesiam nauigandum sit, nos rogas, ut ex nostratibus nuncium vnum, bellicas eciam naues duas copiis instructas istuc ad te transmittamus, vt tibi honestior referatur comitatus et consanguineorum presidium videatur non defuisse. Ad hoc dilectum nostrum Leonem, armorum regem et nostrum conciliarium, virum multa experientia clarum, misimus, qui animi nostri te cerciorem faciet ac nostras litteras ad Suesie pociores, si tibi visum fuerit, reddat, quarum exemplum ad verbum dabit. Postremo ei ad te mandata commisimus; suis verbis nostro nomine tua maiestas fidem habeat, quam Deus optimus maximus ad optandos dirigat successus. Vale. Ex palacio nostro Edinburgi quarto aprilis anno salutis millesimo quingentesimo quinto.

¹James rex¹.

164.

1505 Apr. 5.

Edinburgh.

Kong Jacob (IV) af Skotland takker Kong Hans for hans af Herolden Thomas Lummysden overbragte Brev, sender efter Kongens Anmodning sin Våbenkonge og Råd Leo til ham, roser ham for hans Mildhed over for hans oprørske Undersåtter Svenskerne og meddeler, at hans »puer«, der er kommet til Skotland og har fået Plads ved Hoffet, gør et lovende Indtryk.

*Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl. Skotland 30 b. Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 52 Nr. 2. Reg. *9036.*

Serenissimo et potentissimo principi Johanni Dei gracia Dacie, Swecie, Norwegie, Slauorum Gothorumque regi, duci Slesuiacie, Holsacie, Stormarie et Ditmarie, comiti in Oldenburg et Delmenhorst, auunculo nostro charissimo etc.

Serenissimo et potentissimo principi Johanni Dacie, Suecie, Noruegie, Slauorum et Gothorum regi, duci Slesuiacie, Holsacie, Stermarie et Ditmerie, comiti in Oldenbrog et Delmenhorst, auunculo nostro charissimo, Jacobus rex Scotorum salutem et rerum firmitatem. Reddidit nobis quinto februarii litteras tuas dilectus tibi heraldus Thomas Lummysden, princeps inclitissime et auuncule charissime, qui tuorum eciam ac tui successus nos plene cerciores effecit. Gratulamur saluti tue ac bona regine et

¹⁻¹ Egenhændig.

liberorum valetudine plurimum gaudemus. Nos eciam valere et nobis bene esse scito; regina eciam nostra prospere quidem ac lete agit. Communem omnibus felicitatem Deus ipse continuet. Ad postulata tua en tibi dilectum nostrum Leonem, armorum regem et consiliarium, cui litteras et mandata dedimus. Is animum nostrum te plenius docebit. Ceterum clemenciam tuam ac animi virtutem laudamus et veneramur, que rebelles Suecios, subditos tuos, pia castigacione ad officium reuocare quam duriori vindicta ad maius scelus impellere malueris. Regium profecto est, accepta eciam injuria pocius ignoscere quam persequi. Nam quid regno vtilius quam subjectis indulgere, aut quid Deo optimo graciosius quam commissam in nos offensam petentibus remittere, vt delictorum veniam ab omnium creatore nos implorare audeamus, qui te ad felicis regni incrementa dirigat. Puer ille tuus, qui ad nos venerat, placet, viuut atque valet et inter nostros honorarios juuenes receptus suorum nobilitatem probat, et quamquam incertum sit ex pri[mi]s annis [vir]ilem etatem judicare, placida tamen pueri indoles maturam promittit probitatem et virum sepius prestat optimum. Vale. Edinburgi quinto aprilis anno salutis quinto supra millesimum et quingentesimum.

¹James rex¹.

165.

1505 Maj 21.

Grev Johan af Oldenburg og Delmenhorst takker Kong Hans, fordi han over for Bispem af Münster (Conrad af Rietberg) og Bremerne har gjort Fordring på sin fædrene Arv Delmenhorst, der forholdes ham, og anmoder ham om at forfølge Sagen ved Kurien i Rom og for det romerske Rige og Kurfysterne.

Papir med 1 endnu overklæbet, breulukkende Segl. Reg. 13, Oldenburg 5.

Dem durchluchtigesten hochgebarensten grodmechtigesten fursten vnde heren, heren Johann koninghe tho Denmarken, Sweden vnde Norwegen etc., hartogen tho Sleßwiick ock tho Holsten, Stormeren vnde Dithmarschen, greuen to Oldenborch vnde Delmenhorst, myneme gnedigesten heren vnde fruntliken leuen vedderen.

Dorchluchtigeste hochgebarenste grodmechtiger furste, gnedigester here. Myn vnuordraten willich denst sy juwen f. g. in allen truwen vnde vormogen stedes bereith. Gnedigeste here,

¹⁻¹ Egenhändig.

dat denn j. k. maiestate idtzundes in vorforderinge vmme j. g. vaderlike erue Delmenhorst beschickt vnde vp sodanen geweltlich vorentholt hefft laten ineschen, bedancke ick juwen f. g. int alderhogeste, so ick fruntlikest mach, vnde bidde mit gar flitigen vnderdanigen denste demodich vnde hochlich, nachdeme sulkenn irmaninge, so ick vorstae, deme biscoppe van Munster vnde den Bremeren erenstlich is vorgheholden, sulfste juwe k. g. den dingen nu vnuorlettet mit erenste, so j. g. bequemet duchte, vorfolch don wolden der ern mit geistlikeme rechte ime haue tho Rome, edder wes j. g. euenst were anders vornemende, wo to dussen saken gedyen mochte, vppe dat sodan geweltlike vorentholdinge vnde besittinge vaderlikes rechtes borge, lande vnde lude in solken auerwelden nach rechte ghemetiget vnde wedderlecht wurde, vnde dat de lude, so se sick vorbolgen holden, hirnegest, als dusseme nu so forter neen vorfolch schege, j. k. maiesteten anslege nicht misachtende edder to schimpe, so se plegen, vpmen, dat juwen k. eren vnde maiesteten vmbehorlich wurde nathogande. Warumme so anrope ick vnde bidde j. f. g. als mynen gnedigesten vnde leuesten heren vnde vedderen, wolden in dussen angehauenn handele flites nicht sparen vnde de ansprake nu furder mit erenste vorfolgen vnde, wo j. g. duchte, de vorclaginge ock an dat romesche rike vnde korfursten to donde, dat de lude markeden j. g. erenstlike meninge vnde willenth. Dusses byn ick hochlich irfrowet vnde vortrostet tho j. k. maiesteten to vnuorsumeder irforderinge tho kamende vnde wil dat stedes mit all myneme vormoge sulfsten j. g., de ick Gade befele gesund vnde wolferich, willich gern aff vordenen. Datum ame auende corporis Christi anno xv^c quinto vnder myneme secrete.

Johan greue to Oldenborch
vnde Delmenhorst.

166.

1505 Juli 3.

Linlithgow.

Kong Jacob (IV) af Skotland anbefaler til Kong Hans Grev Anthonius Gagino fra Lille-Ægypten og hans ulykkelige Følge, der vandrer om i Kristenheden, efter deres eget Sigende efter apostolisk Befaling, og i nogle Måneder har opholdt sig i Skotland, hvorfra de agter at rejse til Danmark.

*Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Skotland 30b. Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 52 Nr. 3. Reg. *9050. (Er ifølge Regesta ligeledes trykt: Gairdner, Letters and papers illustrative of the reigns of Richard III*

and Henry VII, II. 213, et Værk, der forgæves er efterspurgt på de 2 store Biblioteker.)

Illustrissimo et potentissimo principi Johanni Dei gracia Dacie, Swecie, Noruagie, Slauorum Gothorumque regi, duci Slesuiacie, Holstacie, Stirmarie et Ditmarie, comiti in Oldenburg et Delmenhost, auunculo et confederato nostro carissimo etc.

Illustrissimo et potentissimo principi Johanni Dei gracia Dacie, Swecie, Noruigie, Slauorum et Gothorum regi, duci Slesuiacie, Holstacie, Stirmarie et Ditmarie, comiti in Oldenburg et Delmenhost, auunculo et confederato nostro charissimo, Jacobus eadem gracia rex Scotorum salutem, amorem et successus optatos. Anthonius Gagino ex parua Egipto comes et cetera comitatus eius gens afflicta et miseranda, dum cristianum orbem apostolico, vt aiunt, jussu suorum more peregrinantur, ad limites nostri regni forte aduenerunt atque in miseriarum et sortis sue refugium nos pro humanitate orarunt, vt nostros fines sibi impune adire, res et, quam habent societatem, liberius circumagere et, donec incontinente abnauigent, quicuius consistere liceat. Postulata facile id hominum genus impetrat, quod miseris et jactatis viris succurrere regium semper duximus. Ita aliquot jam menses bene et probe hic versati, ad te, rex et auuncule chare, in Daciam festinant. Sed oceanum transmissuri nostras litteras exorant, quibus celsitudinem tuam horum cerciorem reddamus, simul et gentis calamitatem tue munificencie commendemus, que eo tibi quam nobis notior creditur, quo Egiptus tuo regno vicinior et maior horum frequentia tuo diuersatur imperio. Rex et auuncule confederate, felix vale. Ex regia nostra apud Linlithqw die iulii tercio anno salutis quinto supra millesimum et quingentesimum.

¹James rex¹.

1505 Aug. 5. Se ovfr. Nr. 160 Note 1.

167.

(1505²) Aug. 29.

Viborg.

Niels Clementssøn meddeler Fru Margrethe (Turesdatter Bjelke), at Kongen vil være på Ågård 10. Oktbr. og derfor anmoder

¹⁻¹ Egenhændig.

² Brevet må antages skrevet i Fru Margrethes Enkesland og kan da kun være fra Tiden 1503—7 (Danske Mag. 3. R. III. 263—64). Og det er utvivlsomt af 1505, da Kongen i dette Års Oktober Måned var i Jylland og den 9. Oktbr. i Thisted (Rosenvinge, Udvalg af Gl. Danske Domme I Nr. 22, jfr. Danske Mag. 3. R. III. 263).

hende om at skaffe ham Hus med Sengeklæder og Staldrum til 300 Heste på Gården og i Omegnen, hvorimod Han Herred og Hannæs skal holde ham med Mad, Øl og Hestefoder.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: mulig A. D XXVII 4. Privatarkiver, Mourids Nielsson Gyldenstjerne. Udtog: Danske Mag. 3. R. III. 263.

Velburdughe quinnæ ffrwæ Margarethe till Aagarth komende thette breff eller hennes fogeth ther samme stet.

In domino salutem. Vede ma i, kiere ffrwæ Margarethe, ath myn herres nadhe haffuer scriffuet meg till, ath hans nade will vare paa Aagaardh then fredagh nesth effther sancti Dionisii dagh nw nesthkommende, och er hans nade begerinde, at i villæ lanæ hannum hwss och fflii hannum stolrom paa gardhen och theromkringh till iii^c hesthee; Han herret och Hannees skall holdhe hans nadhe ther till øll, madh och hesthofder, och i villæ ladhe skeckæ thennum senghiikledher, och i villæ velgiøre och biwddhe megh strags ether villiæ till herwti. In Christo valete. Ex Viburgis die decollacionis sancti Johannis baptiste etc.

Niels
Clementzøn.

168.

(1505¹) Oktbr. 16.

Vitskøl.

Ove Bille tilskriver Fru Anne (Mouridsdatter Gyldenstjerne), Hr. Oluf Stigssøn (Krogno's), hvilken Fremgangsmåde Rigskansleren (Jørgen Marsvin) har tilrådet angående hendes Pantebrev på

¹ Brevet kan ikke være yngre end 1505, da det er skrevet i Oktober Måned, og Oluf Stigssøn Krogno's, hvem det nævner som levende, var død 1506 17. Marts (Privatarkiver, Oluf Stigssøn Krogno's). På den anden Side kan det tidligst være af 1503, da Adressatens Moder, Fru Margrethe Turesdatter (Bjelke), efter den Måde, hvorpå hun omtales i Brevet, må antages at have været Enke, hvad hun først blev mellem 1503 28. Aug. og 1504 16. Febr. (Danske Mag. 3. R. III. 263). Og at Brevet netop er fra Året 1505, er der mange sammenstødende Omstændigheder, der peger på: i dette År havde Kongen, med hvem Ove Bille utvivlsomt er fulgt ifølge sin Stilling i Kancelliet, netop anmeldt at ville komme til Ågård 10. Oktbr. (ovfr. Nr. 167), og han var i Thisted 9. og i Viborg 27. Oktbr. (Rosenvinge, Udvalg af Gl. Danske Domme I Nr. 22, 23), hvad der passer godt med de i Brevet anførte Opholdssteder for Brevskriveren; endvidere førtes der i 1505 Proces om Forleningen med Han Herred mellem Bispen af Børglum og Mourids Nielsson (Gyldenstjerne)'s Arvinger (Rosenvinge, anf. St. I Nr. 22); og endelig synes det efter den Måde, hvorpå Niels Clementsson omtales i Brevet, ret rimeligt, at han da har været Landsdommer, hvad han først blev i Året 1505 (W. Christensen, Dansk Statsforvaltning i det 15. Årh. S. 705).

Han Herred, som forholdes hendes Moder (Margrethe Turesdatter Bjelke), hendes Husbonde og hende selv, og angående Forholdet til Bispen (Niels Styggessøn Rosenkrantz af Børglum), samt at han (Ove Bille) endnu ikke har fået det Vidne, hun begærer af Niels Clements-søn, og meddeler, at den Tønde Øl var meget velkommen, som Fru Margrethe sendte Kongen.

O: Papir, skrevet med en Hånd, der formentlig er Ove Billes egen, og med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Privatarkiver, Oluf Stigssøn Krognos.

Erligh och velbyrdigh qwynne ffrwe Anne her Oluff Stiigsß, syn kære fencke, kerlig sendes thette breff.

Venligh och kerlig hellssen met Gudh. Kære fencke, tacker jeg ether kerligen och gerne fore all goth, i megh altiid be-wiisth haffue, oc serdelis fore the welgernyngher, i oc ethers modher megh giorde oc bewiiste nw paa Aagardh, hwelcket, kære fencke, jeg gerne forskylde will, emæden jeg leffuer, hwar thet i myn machth er. Kære fencke, mwe i wide, ath jeg thaledh met riigens cancelær om the ærendhe, i befoldhe meg till hannom; tha gaff han ether swaa fore raad, at i skulle met the første haffue ethers visse oc fuldmyndiige bud till Hane herresting met ethers panthebreff, som i haffue paa for^{ne} herrit, oc lader ther i tryy samfelde tingh giøre lasth oc kære paa, at Hane herrit holdes ether hosbonde, ether modher och ether fore omod ethers obne besegne breff, som konnyng Cristiern vdgiffuet haffuer, oc ladher læsse samme breff till tinge oc esker paa for^{ne} herrit, oc nar i swaa giort haffue, som forskreffuet staar, tha tagher thet klarligen beschreffuet fran tinge, at i swaa giorth haffue, oc strax i begynde swaad an forføllingh till tinget, tha sendher too eller tree acte dandemen till bispen oc ladher hannom thette kundgiøre oc lader eske paa Hane herrit effther ethers breffs ludelse oc tagher thet swaa och beschreffuet. Kære fencke, nar i haffue thette swaa giørth, swaa skall saghen strax fran herrestingh oc indtill riigens cancelær, som riigens cancelær haffuer sagt fore megh, oc haffuer han loffuet meg, at nar saghen kommer fore hannom, tha will han wære ether behelpelighen, i huad mode han kandh. Kære fencke, tyckes meg radeligt wære, at i lade ingen forsømmelse wære heriblanth. Kære fencke, thalet jeg met Niels Clemitzß om then vitne, i waare begerende aff hannom; tha haffuer jeg icke ennw fanget thet aff hannom; kand jeg nogerledis fanget, tha will jeg antwordhe thet abbedhen her i clostereth, at han skall sende

ether thet. Oc mwe i wiide, ath then tunne øøll wor møget wellkommen, som myn fencke frwe Margrete sende hiid met meg till myn herres nade. Kære fencke, siigher myn frende her Oluff oc ether kære modher mange godhe næther oc for-glemmer icke myn fencke Pernille. Oc bedher jeg ether gerne, kære fencke, at i ville tacke myn fencke frwe Margrethe paa mynne vegne fore he[nn]es¹ stoore velgernynger, hwn gjorde megh. Kære fencke, radher och byer altiid offuer meg som offuer ethers egen søn. Hermet ether then alsommectuste Gud befallende. Ex monasterio Vedskøle quinta feria proxima post Calixti. Offue Bilde.

169.

1506 Febr. 6.

Ødesø.

Henrik Krummedige meddeler sin Hustru Anne Rudsdatter, at Kongen nu drager fra Halland til Skåne efter at have overnattet 2 Nætter hos ham på Valden, og anmoder hende om at se sig om efter en Fadeburskone, om at komme til Skåne, når hun får nærmere Besked, og om straks at sende ham hans Jordebog.

*Papir, skrevet med Henrik Krummediges egen Hånd, og med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Danske Mag. 3. R. II. 144 Nr. 64 og Dipl. Norv. XVIII Nr. 209. Reg. *9083.*

Velbyrdigh quinne Anne Rusdatther, sin kære husthru, kerligh sendes dhette breff.

Wenligh kærligh hælssen met var herre. Maa thu vide, kære Anne, at megh lider vel, oc hauer nw myn herre væredh i Hallen oc drager nw nidh at Skanne, oc mat thu vide, at myn herre laa i ii nætther hoss megh paa Vallen oc ffick syn bæringh, Gud des laff haue; oc mat thu se degh om en ffad-burskonne, dy degh ligger der mayth paa. Oc nar du spør, at deth kammer i dage, daa saa jeck gerne, du kamme hith i lannedh imodh deth, vii kamme tiil Helsingbargh igen; dy jeck vil daa op til Vallen igen, oc vil jeck biude degh tiligh tiil, paa huadh tiidh vii kamme tiil Malmø, oc sænne nagen æffther degh. Beder jeck degh, at du sænner megh myn jordbogh strax hidh, huar vii ære. Hermet degh Gud befallende. Ex Ødeso ffredagen næsth effter var ffrv dagh kynnesmæsse anno etc. vi.

Henrick
Kromdick, ridder.

¹ O: hemes.

170. 1506 (?) Apr. 20. Rom.

Johannes (Magni), Minister (for Franciskanerordenen) i Danmark, Sverige og Norge, meddeler Margrethe Rotlaschers¹ i Rosengarten i Lübeck² sin Ankomst til Rom, sender hende nogle Veronica'er og Agnus Dei og udtaler Håbet om at komme til Lübeck igen efter Pinse.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Reg. 10, Christiern II Nr. 36, 5.

Der ersamen Margarethenn rotlaschers ime Roßengardenn tho Lubeke fruntlich gescreuenn.

Vruntlichenn grudt vnnde, wes ick mer leues vnnde gudes vormach. Beßunderge leue Margrete, ick foge jw myne þuntheyt vnnde, dath ick myt guder wolmacht vnnde selscopp beth hiir tho Rome gekamen bynn, fruntlich wethenn, welkenth ick alwege gerne van jw hore vnnde irspore. Schicke jw by jegenwerdigem togere van desßenn etliche veroneken vnnde agnus Dei, fruntlich biddende deßeluen nicht vorsmån, þunderenn gutlich enfangen þo lange, dath ick myt Gades hulpe nha desßenn pinxten³ þelues wedderumme tho Lubeke kame. Wil ick jw wol-dat my irtogeth ime groteren vnnde vele meren fruntlich vorschuldenn wedderumme jw, de ick Gade almechtich lange þunth vnnde ewich zalich to entholdende beuele. Datum Rome anno etc. xv [!] ame sostenn des anderen mandages na paschen.

Broder Johannes, gemene
minister auer Dennemargk.
Swedenn vnnd Norwegenn.

171. 1506 Apr. 21. Torsø.

Cecilie Axelsdatter (Brahe) meddeler sin Stifson Hr. Mogens Gøye, at hendes Mand (Hr. Eskil Gøye) er død 20. Apr. efter at have været syg fra 11. Apr., og anmoder Hr. Mogens og hans Hustru om at komme til Stede i Anledning af hans Begravelse i Maribo Kloster og også, for at de kan tale sammen om Hr. Eskils Trætte med Hr. Johan Oxes Børn og om nogle mærkelige Ærinder, som Hr. Eskil har befalet hende på sit yderste.

¹ ∴ gift med en Håndværker, der arbejder i rødt Skind, Ruslæder.

² Brevet må vel efter sit Opbevaringssted antages aldrig at have nået Adressaten.

³ Maj 31.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Mogens Gøye. Trykt: Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, Dipl. Nr. 15.

Erlig oc velbyrdig man oc st[reng]e ridder] her Moghens Gøye paa Klaxholm.

Vnlig oc kerlig helssen tiilscreffuen met wor herre. Kyere her Magens, frende och synderlig gode ven, ma i wydhe, athii i thenne samme glædeligæ tydh tha haffuer then alsommectegestæ Gud kallet etther kyere fadher och myn hosbonde tiil sind benedide nadhe; tha bleff han sywg nw poskeaffthen oc laa saa plath paa senghen tiill then mandag nesth quassimodogeniti søndag, tha feck han alle sind sacramenthe och en møgeth skøn fawer affgengellsæ aff verden. Nw haffuer han vdhkoreth sin leyerestet vdi Mariebo closther fore sancte Joachns althere. Thii betther jeg etther och etthers kere hostrv, at i wellæ vel gøre och vmage etther dyth och helpe hannom tiil syn leyerestet och skicke hans thestementæ ffere hans syell, som hans gode tro er tiil etther; thii ath jeg vedh inthet, huadh jeg skal gøre hertiil, før Gud vel, at i komme. Kyere her Maghens, ma i wyde om then trættbæ, som wor emellom myn herre, Gud hans siell nadhæ, och her Johan Oxes børn, tha hadde han ladet forfulth then saag met thøm saa ner, ati skwillæ nw vrth hannom vth for kosth, tæringh, skadege; nw haffue the væreth pa Lalantzfare lantzting och bodet theres falsmall opp. Kere her Maghens, vedh jeg ey, huare thet skall haffue segh thermet, vden i vore sellw tiil stæde. Kyere her Maghens, er ther och trættbæ om the skowe wed Nygar vdi Skonæ; tha er ther skiicket gode men tiil, som skal forklare thet skell nw om sancti Volburgæ dagh nesthkomende¹; tha veste jeg ther ingen anden radh tiil, vdhen jeg haffuer beffalet myn brodher Tygæ, ath han skall wære therhos paa samme tydh och bywde laweheffd paa etther vegnæ, och en myn herres swen met. Kyere her Maghens, haffuer jeg oc nogell merkelig erengæ tiil etther, som etther fadher beffallet meg vdi sith yttherstæ, som jeg icke kan scriffue etther tiil; thii willæ jeg gernæ wære vdi tall met etther; villæ i well gøre och bywde meg tiil, huor jeg kwnne snarlige komme etther tiil orss. Kere her Maghens, ma i oc vidhe, ath etthers faders swennæ the ere en nw vlonthæ, ati haffue icke faeth theres clæde och peninga, som the skwillæ nw hafft ath poskæ²; thaa kand jeg heller ther inthet gøre tiil,

¹ C. Maj 1. ² Apr. 12.

før Gud vel, at i kommæ. Rammer nw tiil om alle these eringæ, som jeg tror etther tiil. Hermet befaller jeg etther Gud. Ex Tordssø feria 3a post quasimodogeniti anno domini mdsexto.

Cicillæ dotter.
Axels

172.

1506 Apr. 30.

Rom.

Pave Julius II meddeler Bisp Iver Munk i Ribe, at han bevilger Syndernes Forladelse til alle dem, som besøger Ribe Kirke på den Dag, da Bispen holder sin første Messe i den som Biskop, og som giver noget til Kirkens Forbedring.

[Orig. ukendt.] Trykt i dansk Oversættelse efter den latinske Original: *Hvitf., Bispkrønike Bl. I (Foloudg. S. 33), og derefter atter: Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 90 og Frost, Efterretn. om Ribe Domkirke S. 14. Oversat tilbage på Latin fra den danske Oversættelse: Terpager, anf. St. S. 91 og Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. dipl. II. 730. Reg. 5332*.*

Julius den anden aff det naffn, paffue til Rom, ynsker sin elskelig oc værdige broder Iffuer Munck, biscop i Ribe, helsen oc den apostoliske velsignelse. Værdige oc elskelige broder, effterdi wi vilde gierne baade din person oc den hiord, som dig er antuordet oc betroet, met aandelige naader oc gunst forfremme, oc effterdi wi kand vel acte, at din kircke i Ribe haffuer stor hielp behoff til hendis bygning, som wi haffue hørt, oc er vdi stor giæld, da giffue wi aff den allermectigste Guds barmhiertighed, fordristendis oss paa hans hellige apostlers s. Peders oc s. Pouels myndighed, alle oc huer tro christne, mand oc quinde, som rettelig angre deris synder oc dennem skriffter oc besøger Riber kircke paa den dag, som du i samme kircke skal holde din første messe met biscopligh habit (in pontificalibus), indtil solen er nedganget, oc giffue noget til samme kirckis forbedrelse oc den at holde ved mact, en fuldkommelig forladelse paa alle deris synder, oc det formedelst dette breff, som skal gielde en gang alleniste. Datum Romæ apud s. Petrum sub annulo piscatoris die vltima aprilis anno domini 1506, pontificatus nostri anno tertio.

173.

(1506¹) Apr. 30.

København.

Hans Bogbinder (Borgemester i København) tilskriver Jens Holgerssøn (Ulfstand) om forskellige Varer, han har modtaget fra

¹ *Brevet er fra Eskil Gøyes Dødsår; jfr. om dette Nr. 171.*

ham, sender et Parti Byg, meddeler, at Hans Mikkelsøn i Malmø ikke har kunnet få noget Skib til det Korn, han skal sende Jens Holgerssøn, og at Brevskriveren selv derfor vil skaffe Kornet afsted, samt at Hr. Eskil Gøye er død.

O: Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Privatarkiver, Jens Holgerssøn Ulfstand.

Erligh oc velbyrdig m[an] Jens Holgerdzß, wor kæreste nadige herres koningh Hanses høwitzman pa Gullendh.

Wenligh hilsen altiit kerlige forsendht meth Gudh. Maa i widhæ, kære Jens, ath jeg haffuer annammeth aff eders schipper schipper Laurens lxx tylther raffther; ttheraff haffuer jeg antwordeth oc foeth mesther Aghe Bille oc mesther Thyge Vincencius pa eders vegnæ effther edert breffz lydelsse hwer there x tylther. Item fick jeg óchswo pa eders vegnæ iii tunner sielleflesk; der wiill jeg ramme oc gøre edert besthe meth; haffde jeg faeth theth flesk nw i faste, tha wille jeg well haffue solth hwer tunne for xv mr. Item ii tusendt spitfisk, som jeg oc nw fick pa eders vegne, han war mesthe deell forderffwet, som schipperen eder ther well sielff vdi vnderwiise kandh; tagh will jeg gerne gøre edert beste thervdi at sliden thet beste, som jeg kandh. Item oc sender jeg eder xii sielendzske lesther bygh oc scheppen meth, som thet er malth meth. Item kære Jens, thet korn, som i skulle haffue aff Hans Mickelß i Malmøge, han kwnne ingelunde faa ther nagher skiib till; ttha maa i widhe, ath jeg¹ will lade strax² løbe myth egeth skiib for Malmøge oc tage thet korn indh, oc skall han strax løbe till edher medhet; oc sender meg skiibeth fwlth aff the middellmatess raffther ighen. Oc tacker jeg eder kerlige for eders store gaffuer, kødh, smør oc anden deell, som i meg giffuet oc senth haffue. Kære Jens, weeth jeg eder nw pa thenne tiidh inghen ny tidinghe till ath scriffue annen en, som jeg formoder, at i . . . wel sielff haffue hørth. Oc haffue the Lybeske theres biidh her hooss myn herre oc wille købe thet godz ighen, som wor pa thet skiib, som myn herres falk nw [ny]leghe thoge; men som jeg haffuer forstaadt, tha will myn herre inttet lade them følgeth. Oc er her Eskill Gøye han er d[ød]h, Gud hans siell nade. Giffuet i Kønehaffn torsdaghden sancti Philippi et Jacobi apostell affthen. Gud alsommechtigste eder befalende oc alle eders venner. Meo sub sigillo. Hans bogebindere.

¹ O gentager: jeg. ² O gentager: lade.

Seddel:

Kære Jens, jeg sender edher ii lesther stethyns øll pa begges wor baade; tunnen stodh megh her xx β, oc er meg sagdt, ath thet tall wel at ligghe pa sommeren, swo ath thet skall væll wære swo godt om sancte Laurensse dag¹, som thet nw er. Kære Jens, her ramme i wel begges wore beste meth etc.

174.

1506 Maj 21.

Dalby.

Ærkebisp Birger (Gunnerrssøn) af Lund's Kreditiv til Lunde Kapitel for sin Kældermester Hr. Jep Gregerßøn i en Sag angående et Slag, som Ærkebispens Svend Jens Jyde Ølprovst har slået Mester Peder Vild.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl og Påtegning med samtidig Hånd: Super Petro Blaac. SvRA., Pap.

Venerabilibus viris dominis preposito, decano, archidyacono, cantori ceterisq[ue] capitularibus nostre metropolitane Lundensis ecclesie conjunctim et diuisim, amicis nostris since[r]is].

Birgerus Dei gracia archiepiscopus Lundensis, Suecie primas et apostolice sedis legatus.

Sincera salutacione in domino premissa. Kære vennir, maa i vidhe, at wii haffwe befalet thenne breffuisere oss elskelige her Jep Gregerß, vor kiælder, at lade ether forstaa nogre werff om thet slag, som een vor swæn Jenss Jwdhe ølprowest giordhe paa mesther Peder Vild etc. Bedhe wii ether, at i ville i saadanne werff betroo hannom oc giffue hannom paa vore wægne wndherwisning i saadan sagh ligerwiss, som wii ether selff till ords wore. Huess wii maa oc oss tilstondher at giøre thervdi, ther giøre i oss till villie wdi [!]. In Christo valete. Ex monasterio Dalbyensi anno domini mdsexto ipso die ascensionis eiusdem nostro sub sigillo.

175.

(1506²) Juli 17 ell. 27 (?).

Moskva.

Wassili, Hersker over Rusland, udtaler over for Kong Hans, der først har sendt sin Herold Mester David Kock til Wassilis Fader Iwan og, da denne imidlertid var død, Johannes Plagh til

¹ Aug. 10.

² Det i Brevet anførte År 7014 (efter den byzantinske Æra) svarer for den Del af Året, der falder før 1. Septbr., til År 1506 efter Christi Fødsel.

Wassili selv, at han efter Kong Hans's Ønske vil fortsætte sin Faders Venskab med denne, og sender sit Bud Ystonia til ham med Anmodning om at medgive Ystonia et forseglede Brev angående dette Venskab, hvorpå Wassili vil tilsende Kong Hans et ganske tilsvarende Brev.

[Orig. ukendt.] *Samtidig Afskrift på Papir (sammen med Afskrift af Brev af Kong Hans af 1493 Novbr. 8, der er trykt: Grönblad, nedenanførte Sted Nr. 43). Rusland 1a. Trykt: Grönblad, Nya källor till Finlands medeltidshist. I Nr. 149 og Jahn, Danmarks polit.-militaire Hist. und. Unionskongerne S. 580. Reg. 5337*.*

Serenissimo et potentissimo Johanni Dei gracia Dacie, Suecie, Noruegie, Slauorum Gottorumque regi et duci Slesuicensi, Holsacie, Stormarie Dytmercieque duci, comiti in Oldenborg et Delmenhorst etc., fratri nostro et confederato carissimo, Basilius Dei gracia imperator ac dominus tocius Rutzsie et magnus dux Volodimirie, Muscouie, Nouogardie, Plescouie, Ferie, Vngarie, Vetkie, Permie, Bolgardie etc. annunciamus vobis plurimas et amicabiles salutes. Serenissime carissimeque frater, scribimus ad vestram celsitudinem, qualiter vestra misit celsitudo ad genitorem nostrum Johannem Dei gracia imperatorem ac dominum tocius Russie et magnum ducem vestrum oratorem haraldum magistrum Daud Kocken. Dei autem voluntas facta est, quod genitor noster migravit in domino. Deinde a vobis ad nos venit vester nuncius Johannes Plagh cum vestris credencialibus litteris et verbis. Nam quid vester orator, magister Daud, post obitum patris nostri a vobis retulit, vester nuncius Johannes Plagh nobis ex parte vestra illa eadem retulit, quod si diuina prouidencia genitor noster migrasset in domino, ut nos tunc vobiscum essemus simili modo, sicut vos cum genitore nostro in fraternitate et amicia contra omnes inimicos fuistis, et nuncium quoque nostrum ad vos, fratrem nostrum Johannem regem, cum hoc vna cum nostris¹ nunciis mitteremus. Nos autem vobiscum, cum fratre nostro Johanne Dacie, Suecie, Noruegie etc. rege, amicicium et fraternitatem habere volumus eodem modo, sicuti vos cum nostro genitore habuistis, et nunc ad vos nostrum nuncium Ystonia vna cum vestris nunciis remittimus. Cum Deo fauente ad vos vestri nuncii peruenerint vna cum nostro nuncio Ystonia cum hiis nostris litteris, optamus, quatenus vestras fortificas litteras de amicia et fra-

¹ *Sagtens Fejlskrift for vestrer, se 4 Linier længere nede i Teksten.*

ternitate nomine nostro scribere mandaretis, quales apud genitorem nostrum vestre littere fuerunt, et huiusmodi litteris vestris sigillum vestrum mandaretis appendi et super hiis litteris ad nos crucem in presencia nostri nuncii Ystonie osculari velitis. Ista quoque sic fortificatas litteras cum vestro nuncio vna cum nostro nuncio Ystania ad nos mittatis, nobis huiusmodi tales vestras litteras obseruando. Et Deo fauente cum idem noster nuncius Ystania vna cum vestris nunciis cum huiusmodi vestris roboratis litteris ad nos redierint, quibus nobis visis nos viceversa de verbo ad verbum litteras nostras scribere necnon sigillo appendi demandemus et super talibus litteris nostris in presencia vestri nuncii crucem osculari volumus. Et de post easdem nostras roboratas litteras ad vos vna cum vestro nuncio remittamus et sic Deo auxiliante vobis volumus obseruare. Nuncium quoque nostrum Ystoniam ad nos absque mora remittatis. Ex Muscouia anno septimo millesimo decimo quarto, mensis iulii septuagesima [!] die.

176.

1506 Aug. 2.

Holbæk.

Anne Rudsdatter (Henrik Krummediges Hustru) beder Fru Anne (Mouridsdatter Gyldenstjerne), Hr. Oluf Stigsson (Krogno's) Enke, om at låne hende sine Spænder, da hendes Moster Fru Vibeke (Eriksdatter Rosenkrantz, Predbjørn Podebusks Hustru) har tilskrevet hende om at »rede« Fru Vibekes Datter (Sophie Podebusk) til hendes Bryllup.

*Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Oluf Stigsson Krogno's. Trykt: Vedel Simonsen, Familie-Efterretn. om de danske Ruder I. 145 (med urigtig Datum: feria s. post vincl. Petri). Reg. *9118.*

Hettherliigh oc welbyrdigh qwynnæ ffrwæ Annæ, her Oluff Stygsens efftherleffuerskæ, kerlige sendes thetta breff.

Søstherligh kerligh helsen forsend met wor herræ. Kiære søsther frwæ Anna, tacker jeg teg kerlige for alld dyd oc kerliighet, som thu haffuer beuist emodh meg, huilket jeg altid gernæ forskyldte wiill, imen jeg leffuer. Item kiære søsther, maa thu widhe, ath myn modhersøsther frwæ Wibbickæ screff meg till, ath jeg skullæ redhæ hennes dotther tiill siith brøllopp; bether jeg teg gernæ, ath thu wilt lææ megh tynnæ span oc sendhæ meg thim tiill Roskilde, eller oc thu wiillæ sæll føræ meg thim, om thu komer tiill brølloppet. Item kiære søsther, wdhen thu wilt wnsettæ meg, tha weedh jeg meg inghen wæyæ.

Giør herwthii, som myn gode tro er tiill teg, oc jeg altid kerlige forskyldte wiill i huad moodhæ, som jeg kand. Thermet teg Gud beffalende. Ex Holbek prima [!] feria post vincula Petri anno domini 6to.

Item kiære søsther, send meg thim Annæ
till then løffuerdag nest fore sancte Bar- Rudhs dotther.
tollomei dag¹.

177.

1506 Septbr. 21.

Malmø.

Hans Bille minder Hr. Henrik Krummedige om hans i Kalmar afgivne Løfte, at Hans Bille og hans Søkende skulde være (halvt?) i Fællig med Hr. Henrik ligesom ifjor, og lover, at der fra hans og hans Søkendes Side skal komme gode Karle.

O: Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatararkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Dipl. Norv. XVIII Nr. 212. Brudstykke i nyere »Oversættelse«: Møllerup og Meidell, Bille-Ættens Hist. I. 305.

Erligh och welbyrdigh man her Hienrick Krwmmediighe, hoffwedzman oppo Holbeck, kerligh sendes thette breff.

Jesus.

Wenligh helssen kerligh forsenth met Gudh. Kere her Hienrick, som edher uel fortæncker, at i loffwede megghet i Calmarn, at mynne søssken² ogh jegh skulle were i felligh met edher tiill hællohdh, som wii i fiordh ware, thii bedher jegh edher kerligh, thet [i] uelgøre oc w[n]dheruisset thenne edhers swen Olleff Jenß, om saa er, thet i icke haffue tiillforne bestilledh thet; jegh uel bestilled saa, at ther skal komme gode karle at draffue ponne mynne søsskens ogh mynne wegne. Hermet edher Gudh beffallende. Roer oc bydher offuer meg, som edher bør at gøre. Skreffuedh i Mallmø sancte Mathei appostoli dagh anno domini millessimo quingentesimo sextto vndher meth singneth etc.

Hans
Bille.

178.

(1507³) Febr. 7.

København.

Ove Bille meddeler Hr. Henrik Krummedige, at Kongen på hans Foranledning har aftalt med Abbeden af Ringsted Kloster,

¹ Aug. 22. ² O: sønssken.

³ *Ebbe Strangessøn, hvis Død omtales i Brevet, døde 1507 (Dronn. Christines Hofholdningsregnskaber S. 243).*

med hvem Hr. Henrik ligger i Strid angående et Laksefiskeri, hvorpå Hr. Henrik og Brevskriverens Frænke har Livsbrev af Abbeden, at Striden skal hvile, til Hr. Henrik kommer i Riget igen, og skriver, at han selv i c. 15 Uger har ligget syg af Koldfeber, at Ebbe Strangessøn (Strangesen) er død, og at Hr. Henriks Foged og Folk på Holbæk har opført sig godt i Lenet, efter hvad Brevskriveren har hørt.

O: Papir, skrevet med en Hånd, der formentlig er Ove Billes egen, og med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige.

Erliigh och velbyrdiigh man her Henrick Krwmedike rider, syn kære frende, kerliig sendes thette breff.

Ydmygeliigh och kerliigh hellssen altiid forskreffuet met wor herre. Kære her Henrick, frende och sønderliigh gode wen, tacker jeg ether gerne oc kerliighen fore ethers kerliige schriffuelse, som i meg siisth tilschreffue, oc fore ethers velgernyngher, som i meg bewiist haffue, hwilcket jeg gerne met ether forthiene och forskylded will, ehuar thet i myn mach och formwer. Kære frende, som i megh siisth tilschreffue om thet laxefiske, som ether och myn fencke bebreffuet er aff abbedhen aff Ringstade closther, at ether therpaa sker forfangh, tha mwe i wiide, at jegh therom thalet till myn herres nade oc sagde hanss nade, hurledis thet war ether bebreffuet i ether liiffstiidh, oc at ether theremod giordes forfangh i ether frawarelse emod saadan for^{ne} ether breff, oc at i aldriigh therom met retthe waare tiltalen eller viiste ether ther i nogher mode at haffue forbruth, oc badh jeg, hanss nade vilde herudi ramme ethers beste, effther at i waare skicket vdhen riigeth vdi hanss nades oc hanss nades kære sønss thieneste oc forfaall. Tha swaredhe hanss nade meg well paa ether vegne oc forskreff therom till abbedhen aff Rinstæde, oc strax thereffther kom abbedhen selffuer till myn herres nade; tha laa jeg paa myn soothesengh oc wor icke till stæde; dog wor meg i sandinghen sagt, at thet wort saa thalet emellom hanss nade oc abbedhen, at han oc inthet forfangh eller hinder skulde giore ether paa for^{ne} laxefiske, forre en i til stadhe komme i riiget ighen oc fore hanss nade met ether bewiisnyngher, som i therpaa haffue. Siiden haffuer therom ey ydermere wææret thaleth. Vilde jeg gerne tilforen therom ether tilschreffuet; tha haffuer jeg, kære frende, saa goth som i xv vgher holdet wed senghen aff then kolde siwge; thii bedher jeg ether gerne, at i icke tage meg thet till

mystycke, at jeg icke tillforen haffuer ether therom tilschreffuet. Kære frendhe, mwe i wiide, at begges wor gode frende Ebbe Strangesß lod siighe alle syne venner gode nath, Gud alsomectiiste forbarme seg offuer sielandh. Kære frende, bedher jeg ether gerne, at i ville siige myn kære fencke frwe Anne mange gode næther paa mynne vegne. Oc mwe i wiide, at jeg ey andet forfaaret haffuer, en ether foget oc folck paa Holbeck haffue hafft them ther i lænet skellige oc well, siiden¹ i oc myn fencke droge her aff landet, swaa ther inghe karemoll haffuer waaret offuer them. Kære frende, roer oc byer altiidh offuer myn thieneste. Her[met] ether the hellige trefaldighed befallende. Screffuet paa Kopnehaffn sondaghen nest effther sancte Dorothee virginis dagh.

Offue Bilde.

179.

1507 Marts 6.

Holyrood.

Kong Jacob (IV) af Skotland meddeler Kong Hans, at han efter at have hørt hans Sendebud Sjælland har sendt denne til Kong (Ludvig XII) af Frankrig således, at han på Vejen efter Kong Jacobs Pålæg skulde anmode Kong (Henrik VII) af England om Hjælp mod Kong Hans's Fjender, at Kong (Ludvig) syntes godt om det af Kong Jacob fremsatte Forslag til Ægteskab for Kong Hans's Søn (Christiern), men at den pågældende Slægtning af Kong (Ludvig) nu er gift, at Sjælland er kommet tilbage fra Kong (Ludvig) med Svar på Anmodningen om Bistand mod Lübeckerne, og at han selv (Kong Jacob) har fået en Søn, hvad der er Grunden til, at han først nu sender Sjælland hjem.

*O: Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Skotland 30c. Trykt herefter: Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 54 Nr. 6. — E: Trykt: Epistolæ Jacobi Quarti, Jacobi Quinti et Mariæ regum Scotorum I. 60 efter Afskrifter i 2 Håndskrifter i Edinburgh. Reg. *9193.*

²Excellentissimo, illustrissimo et potentissimo principi Johanni Dei gracia Danorum, Suecorum, Noricorum, Slauorum Gothorumque regi etc., auunculo et confederato nostro charissimo etc.²

³Excellentissimo, illustrissimo³ et potentissimo principi Jo-

¹ O gentager: siiden.

²⁻² E: Eidem (o: Joanni regi Daniæ).

³⁻³ E: Illustrissimo, excellentissimo.

hanni Dei gracia ¹Danorum, Suecorum, Noricorum, Slauorum Gothorumque regi etc.¹, auunculo et confederato nostro charissimo, Jacobus eadem gracia Scotorum rex salutem et felices successus. Serenissime princeps et auuncule fidissime, Seilann², nuncium tuum, cum precipuo ab armis Francorum ³rege Montjoye³, viro rerum perito, ad nos a te redeuntem audiuius, commissa ei negocia intelleximus et ad superillustrum et cristianissimum Francie regem, communem nobis fratrem, consanguineum et confederatum, misimus atque ei litteras ad pares Galiarum et regni proceres dedimus, quibus tua negocia et nuncium commendauimus. Ac dum in Franciam transit, illustrissimum Anglorum regem, patrem nostrum⁴ potentissimum, federis et amicitie tecum firmate nostro jussu ex itinere sollicitat, vt tue maiestati contra rebelles et hostes vsui foret, id quod interea legati nostri Glasguensis decanus et Leo armorum rex ad te emissi secum clarius egerunt. Placuit Francorum regi confederato nunciata per me consobrini nostri, ⁵filiu tui⁵, affinitas, et processissent postulata, si in tempore petita regis cognata fuisset aut tunc innupta mansisset. Aduersus Lubicos tibi hostes quantum laboris ad pacem firmandam et quid presidii ad arma ex amico rege exspectasses, partim regis Gallorum littere indicant, partim ex tuo Seiland² cognosces, cui item rex Gallie litteras et mandata ad me dedit. Sed ex Galliis reuersum huc ⁶tuum Seilann⁶, vt iussimus, ob perturbentem reginam diucius morati sumus, et quod cum Lubica gente inducias pepigisse fama te diuulgauerat⁷, et quod notum ⁸tibi in primis⁸ volui, quicquid regina nobis peperisset, vnde natum huic regno suum heredem nunciamus, que res tibi⁹ tante voluptati merito esset, quante vnquam fieri posset¹⁰, quod jam certa proles ex tuo sanguine hic regnatura videatur. Id quod⁹ tuus Seiland², fide et taciturnitate bonus, nostro nomine dicit, simul animum nostrum ad commissa articulorum negocia docebit. Tu illi queso¹¹

¹⁻¹ E: Daciae, Sueciae, Norvegiae etc. regi, fratri.

² E: Sieland. ³⁻³ E: regi Montroye. ⁴ E: nobis.

⁵⁻⁵ E: tui filii. ⁶⁻⁶ E: Sieland.

⁷ E *indskyder*: (id quod nunc datae ad nos tuae litterae indicant, prout illustrissimum nobis fratrem Ludovicum, christianissimum Gallorum regem, citius certiolem faciemus).

⁸⁻⁸ E: imprimis tibi. ⁹ *Mangler i E.* ¹⁰ E: potest.

¹¹ E *indskyder*: ut.

nostris verbis ¹credere velis¹ et eum nos tenuisse scias. ²Excellentissime, illustrissime et potentissime princeps, auuncule et confederate carissime, in longos et felices annos vale. Ex regia nostra apud sacram edem salutifere crucis pridie nonas marcii anno salutis sexto supra millesimum et quingentesimum³.

⁴James rex⁴.

⁵Paniter⁵.²

180.

1507 Maj 10.

Edinburgh.

Kong Jacob (IV) af Skotland meddeler Kong Hans, at deres Forbundsfælle Kong (Ludvig XII) af Frankrig sender sin Våbenkonge Montjoye til ham for ved de forestående Forhandlinger mellem ham og Lübeckerne at virke til hans Fordel, og at Montjoye, der rejser over Skotland, medbringer et Brev fra Kong Jacob til Lübeck af tilsvarende Indhold.

*O: Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Skotland 30d. Trykt herefter: Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 55. Udlog og Brudstykke der- efter: Hanserecesse 3. Abtheil. V Nr. 230. — E: Trykt: Epistolæ Jacobi Quarti, Jacobi Quinti et Mariæ regum Scotorum I. 67 efter Afskrifter i 2 Håndskrifter i Edinburgh. Reg. *9222.*

⁶Illustrissimo èt potentissimo principi Johanni Dei clemencia Danorum, Suecorum, Noricorum, Slauorum et Gothorum regi, fratri, auunculo et confederato nostro charissimo etc.⁶

Illustrissimo et potentissimo principi Johanni Dei clemencia Danorum, Suecorum, Noricorum, Slauorum⁷ et Gothorum regi serenissimo, fratri, auunculo et confederato nostro charissimo, salutem et rerum incrementa. Serenissime ⁸et potentissime⁸ princeps, frater et auuncule charissime, audiuius nuper, quo pacto subortum cum Lubica gente bellum non minus prudenter quam oportune⁹ composuisses. Post ex tuis ad nos litteris intelleximus vtrinque ab armis cessatum et ad certas induciarum leges itum, vt hoc temporis interuallo omnis questio ad sanitatem retrahatur. Vnde Rothissay¹⁰ heraldum nostrum

¹⁻¹ E: credas.

²⁻³ E: Illustrissime, potentissime et excellentissime etc.

³ 3: 1507 efter vor Tidsregning.

⁴⁻⁴ Egenhændig. ⁵⁻⁵ Ligeledes.

⁶⁻⁶ E: Joanni regi Daniæ. ⁷ Mangler i E.

⁸⁻⁸ E: potentissime et invictissime.

⁹ E: optime. ¹⁰ E: Rothesay.

ad comunem nobis fratrem et confederatum Gallorum regem cristianissimum tunc submisimus, qui suam sublimitatem tuarum rerum cerciorem faceret. Sed is Gallorum rex, frater nobis confederatus, vt conceptum in te amorem clarius ostenderet, Montyoe¹, ex suis armorum regibus primum, istuc venire voluit, vt ex eo scires², quantum laboris ad pacem tibi firmandam et quid auxilii ad arma a se exspectares. Qui magnis itineribus ad Lubicos primum, inde ad tuos fines per Germaniam contendisset, nisi a Flandro et Romanorum regis milite nescio quid timisset, cuius gracia ad nos properantius diuertit, hinc ad te transmissurus, vt regis sui animum erga te presens declaret et Lubicum populum ad perpetuam tecum pacem hortetur, nisi bellum quam ocium et Gallorum regem atque³ confederatos principes hostes sibi quam amicos experiri malit. Nostras litteras in eandem sentenciam ad Lubicum habet. Spero futurum, ut Lubica gens ad omnem pacis condicionem te vltro sollicitet, sin minus, tantum principem tuas partes agere et defensare non incommode cognoscent. Vnde virum hunc, multa experientia clarum, ab incepto ad te itinere non duximus⁴ distinendum, qui⁴ suum principem, Gallorum regem potentissimum, ad tuam causam prudenter et⁵ vehementer accendit⁵ et gratum maiestati tue inpendit⁶ seruicium, vt ex eodem plenius audies, cui et⁷ nostro nomine credideris ac, quam poteris citissime, expeditum ad nos remittas. Nobis restant, que in eius⁸ reditum distulimus⁸. Illustrissime⁹ et potentissime princeps, frater, auuncule et confederate charissime, in longos et felices annos vale. Ex palacio nostro apud Edinburghum sexto idus maii anno humane salutis septimo supra millesimum et quingentesimum.

¹⁰ James rex¹⁰.

¹¹ Paniter¹¹.⁹

181.

1507 Aug. 13.

Borgholm.

Nils Bosson (Grip) meddeler Kong Hans Nytt fra de Svenskes Belejring af Kalmar Slot, klager over de Svenskes Hjemsogelse af

¹ E: Montroye. ² E: cognosceres. ³ E: et.

⁴⁻⁴ E: detinendum, quin. ⁵⁻⁶ E: accurate incendat.

⁶ E: impendat. ⁷ Mangler i E.

⁸⁻⁸ E: adventum sunt dicenda.

⁹⁻⁹ E: potentissime etc. ¹⁰⁻¹⁰ Egenhændig. ¹¹⁻¹¹ Ligeledes.

(Öland) og over en Del af Øens Beboeres Mangel på Troskab og tilråder så vel en snarlig Undsætning af Kalmar Slot som en Forstærkning af Besætningen på (Öland).

[Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Tidligere Danske Kong. Hist., Fasc. 3; for Tiden ikke til at finde.] Trykt: Styffe, Bidrag till Skandinaviens hist. V Nr. 149. (Reg. *9259.)

Høgburne første och mecktwghe herre, her Hanss medh Gwds naade Danmarchs, Sweriges, Noriges, Wendes och Gottes koningh, hertwg i Slæswiigh, i Holsten, Stormaren och Ditmersken etc., greffwe i Oldenburgh och Delmenhorst etc., myn kære naaduge herre, ydmiwgelige sendis.

Min ydmiwge velwillighe oc beplicktwe troo tjänisthe eder naades høgmecktughed nw och altiit tilforen sendt kerlige med hwor herre. Høgborne første, kære naadige herre, werdes eder naade widhe, en dreng kom hiid fraa the Swenske, han sagde for migh, Heming Gad kom tiill Kalmarne viii daghe sidhen, haffde medh sigh viii eller ix^c bønder, som han haffde samlet, och war hans meningh, thet han wiille storme tiill slo[tt]e. Bønderne wiille ingelwnde och icke heller tordhes, och thermedh droghe the sin wegh mæsthe parthen. Pramen han ligger for slotthet wid lønporthen. Eder naade ligger ther altingx stoor mackt oppaa, ath eder naade wiille werdes ware thervdi fortænckte, ath the fattighe karlle motthe fonghe snarlige wndsetning, eller staar thet tiill fare, hwre therom wiill gaa. Och sende jagh then samme dreng h tiill Anders Biille tiill Gwland, ath han skwlle fonghe widhe leyligheden. The Swenske ære her jemlige paa landet och hænte hæden mæsth, hwad the fortære, oc beskatte eder naadis almoge saa, ath the forderffwe thette landet, om the fonghe ther wilkor tiill. Skatten staar en stoor dell tiillbacke, som jagh skall haffwe, och for jagh icke flere sendhe wdh æn the, jag wiill misthe, effther thet, jagh skall holle oppaa. En part aff almogen wiille gerne ware migh lydughe paa eder naades wegne; en del ær ther ibland, som ære skalcke och forraadhe the annen dannemænd. Then skatt, som nw tiill stwnder, then formoder jagh migh inthet wtaff, och misther jag hanom, tha formaar jag ingelwnde ath holle thette slotthet thenne vintter wtoffwer; ther maa eder naadhe fwkommelige rætthe eder efftter. Jagh haffuer giortt mith thertiill i [m]yn ydersthe mackt och wiill æn gerne gøre, och thertiill tagher jagh en stoor skade. Therefore beder jagh

eder naade ydmiwgelige, och ær mith hoff och trøsth saa storlige tiill eder naadhe, ath eder naade wille wærdis betæncke och ramme mith bæsthe, ath jagh och myn fattighe hwstru och barn skwllæ icke bliiffwe forderffwet. Kære naadige herre, tæcktes eder naade, ath eder naade wille werdes ath sende hiid eth tall folck, som bliiffwe her liggendis i wintter, migh oc landet tiill hielp och trøst, tha wore thet møgghet nøtthigt, ath the goffwe theres skatt eder naadis folck, æn the goffwe the Swenske. Beder jag eder naadis høgmechtighed, ath eder naade wille werdis ath widhe migh heroppaa eth æncket swar, hwad jag skall forlade migh oppaa eller rætthe migh effter. Inthet synnerlige wid jag eder naades høgmechtighed tiillbiwde. Hwad eder naadis værdighed ær tiill wiilliges, ydmiwg, kerlig oc tiæniste, skall eder naade altiit finde mig velwiillig vti. Hermedh eder naadis høgmechtighed the hellige treefoldiighed befalendes baade tiill liiff oc siæll. Ex Borchholm feria sexta proxima ante festum assumptionis Marie virginis anno domini mdvii^o.

Niels
Bossou, riidher.

182.

1507 Aug. 19.

København.

Gotken Langenborch beder Fru Anne (Rud, Hr. Henrik) Krummediges om at levere 60 gode Øksne, som han har købt i Nyköping af Hr. Henrik (Krummedige), til Overbringeren Jacob Barsebek og skriver om 2 Hatte og 1 Slør, som hun dels har fået og dels skal have af Brevskriveren.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige.

Der erbarenn vnd duchtighenn ffrowen, ffrow Anne Kromdicks vp Halbeck, sall dessen breff denstlickenn gesscreuen etc.
Jesus.

Miinenn denst altit gern. Duchtighe leue ffrow Anne, leuet juw wetenn, dat ick ffan her Hinrick hebe gekoftz to Nykopinghe lx guder ossen, sall ick ontffangen to Halbeck; is myn bed, gii dii lefferenn wiltz dessen jegenwa[r]dighenn Jacob Barssebeck. Leue ffrow Anne, willet em doch sulck gut lewerenn, dar ick mede bii bliffenn mach, als ick juw vnd her Hinrick to trow, dat ick nicht en fferderffe. Leue ffrow, hir wiltz et best in don; will ick altit fforschuldenn mitz juw. Jacop setz mii, dat gii de ii bron hudz hebenn kregenn; den sloeiiier scholle gii

krighenn mitz den erstenn; dar scholle gii jw to fforlatenn, de gut ist. Leue ffrow Anne, segghet mii her Hinrick miinen denst vnd ffelle guder nacht, vnd dochtz em dessenn biibundenn breff vnd segghetz em: wor he oftz gii mii vmb scriuen, dat ick heb oftz krighenn kan, des schall gii wisse sin. Hirmedde sit dem almechtighenn Gade bewallenn suntz vnd sallich to langen tiden. Datum to Koppenhaghenn des dunderdages na wnsser leffenn ffrow krutzwidinghe int jar xv^c vii.

Juw ghutzwilliche
Gotkenn Langenborch.

183.

1507 Septbr. 3.

Däfvensösund.

De i Däfvensösund forsamlede svenske Rigsråder indbyder Hr. Nils Bosson (Grip) til et Møde i Stockholm c. 7. Oktbr. for at rådstå om Midler til at få Ende på Krigen mellem Rigerne og sender ham et Lejdebrev til Mødet.

[Original paa Papir med Levninger af syv Segl, de tre første i rødt og de fire sidste i grønt Vox. Seglene 1, 2, 4, 5 og 6 synes at være Erkebisp Jakobs, Biskop Mattis's, Hr. Knud Eskilsens, Lindorm Bjørnsens og Hr. Sten Christiernsens. Tidligere Sturearkivet; for Tiden ikke til at finde.] Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 334. Reg. *9272.

Generoso viro strenuoque militi domino Niculao Bosson, capitaneo castris etc. Borcholm, amico nostro sincerissimo.

Sincerissimis nostris in domino dilectione et salute premis-
sis. Kære her Niels Boosson, gode besynnerlighe wen, nw wii her førsamblade waare i nagre richesins merchelighe ærinde, haffue wii iblandh annad betractadh om thenne feydh och ørligh, riken emellan ære oc i nogen tid warit haffwer, hwrwledis thet motthe pa nogre betre wege komme, at sadana skade oppa bade siider skeer och en frwctendis ytermere skee kan, epter saadana heskelighet begynnet ær med brandh, mordh och roff, som i siellffue wethe. Therføre, ath mene beste motthe føretagas oc sadana førderrff affstilles, serdelis thy ath the gode herrer aff Lybech, Hamborgh oc flere stædher aff Hensen som tro nabor biwde sigh til welluillighe wara thet førarbete oc theroppaa ey spara kost och tærning eller nogre mødhinge, thy ære wii alle samdirectelige begerende aff eder, at i wêle giffwe eder hiith oph nw wiidh sancte Birgitte tiidh nestkomande til Stocholm och dela eder godh rad med oss pa før^{nde} vardende ærende, ath thet motthe til nogre gode puncta komma, til

huilchit wii alle welluillioege ære før begge rikesins mene beste; thy wii acthe pa førscr^{ne} tid oc stad haffue eth meniget møthe med alla aff radhit, sa oc nogre aff stæderne oc menighetenæ. Om eder och tyckte tidhen før stackat wara, maa i tha komma noghit therepter, som eder legelighet faller och alles ware legdebreff inneholler, huilchit leygdebreff¹ wii eder nw sende med hederligh man her Werner, tiill huilchen i moge fulla tro sætte, hwadh han pa ware wegna eder segiandis wardher. Behøffwe i och intedh twiffle paa førscr^{ne} war leygde, atth i jw med henne wel førwaredede bliffue. Tecktis eder før thet mene beste tage eder thet omach oppaa och benale eder hiith oph, som førscr^{uit} ær, och dele edre gode radh med oss, hopis oss, ath jw noghit motte forhandlas, thet pa alle siider ma bestandelighet wara. Eder hermed Gudh befallindis. Ex Deffwenssøswndh anno domini millesimo quingentesimo septimo tercia die septembris nostris sub signetis.

Conciliarii regni Suecie, pronunc
in Deffwenssøswndh congregati.

184.

1507 Sepbr. 18.

Edinburgh.

Kong Jacob (IV) af Skotland meddeler Kong Hans, at de skotske Gesandter, (den franske Våbenkonge) Montjoye og Dekanen i København (Tyge Vincentssøn Lunge) er kommet til ham med Besked fra Kong Hans, og at han har skrevet til Paven og Kongerne (Ludvig XII) af Frankrig og (Henrik VII) af England angående Kejseren af Rusland og til Dronning (Anna) af Frankrig angående Kong Hans's Søn (Christiern)'s Giftermål med hendes Slægtning, takker for de modtagne Heste og skriver om den unge Mand, der er sendt til Skotland.

*Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Skotland 30 d. Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 56. Reg. *9287.*

Illustrissimo, potentissimo et serenissimo principi Johanni Dei gracia Danorum, Suecorum, Noricorum, Gothorum et Slaouorum etc. regi, auunculo et fratri nostro confederato etc.

Illustrissimo, potentissimo et serenissimo principi Johanni Dei gracia Danorum, Suecorum, Noricorum, Gothorum et Slaouorum regi etc., auunculo et fratri nostro confederato, Jacobus

¹ Lejdebrevet (af 1507 3. Septbr.) er trykt Styffe, Bidrag till Skandinav. hist. V Nr. 156 efter Originalen på Perg. i Linköpings Bibliotek.

eadem gracia Scotorum rex salutem et integram dilectionem. Litteras vestre maiestatis oratores nostri reddiderunt, mandata enarrarunt et humanitatem vestram predicarunt, presertim decanus Glasguensis, qui animo et corpore volens inseruiret, modo serenitati vestre prodesset. Montjoy alteras dedit litteras et sibi commissa nos edocuit. Haffnensis decanus ternas attulit. Inde publico cetu locutus suscepti oneris in vestra causa gracias egit, quamvis nepotem in auunculi negocio laudare minus oporteat. Post filii nostri nataliciis gratulabatur, quamquam et id Deo optimo acceptum, non hominum laudi referendum, putauero. Quantum ad imperatorem Russie attinet, ad sanctissimum dominum nostrum papam ac cristianissimum principem et pares Gallie atque illustrissimum Anglie regem abunde scripsimus, ut felicem negotii successum pro se quisque curaret. Serenissimam Francie reginam in filii vestri, consobrini nostri, affinitatem inuitauimus, et Montjoy procuracionem ad amicos et fautores illic commisimus. Profectionis nostre classem properamus, quam sub primam oportunitatem capessere instituimus. Equos quatuor, vestra dona, accepimus, gratiam habemus, qui nos hoc militari munere meminerat, quorum duo temptati placent, alios experiemur. Juuenem ad nos missum inter nostros honorarios recepimus. Reliquum decanus Glasguensis vestre maiestati ascripticius deditissimus suis litteris plenius significabit, cui fidem tuto committimus. Valeat maiestas vestra in felix etatis eum. Ex Edinburgo decimo octavo septembris anno salutis septimo supra millesimum et quingentesimum.

¹James rex¹.

185.

1507 Novbr. 14.

Visborg.

Jens Holgerssøn (Ulfstand) anmoder Kong Hans om, at han og hans Folk må få den dem tilkommende Andel i 2 Skibe med deres Ladning, som hans Folk og Anders Bille i Forening har taget, og erklærer det for usandt, at Kongens Folk skulde være blevet nødte til at sejle fra Gulland af Mangel på Proviand.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: A. L. XXXVII 14 (Ulfstand). Indk. Br. t. Danske Kanc. Trykt (ikke helt fuldstændig og i nyere Oversættelse): Møllerup og Meidell, Bille-Ættens Hist. I. 308.

Høgboren første och mectwgh herre, her Hanss medh Gwdz

¹⁻¹ Egenhændig.

Missiver II.

15

nade Danmarcs, Suerriges, Norges, Wendes oc Gothes koningh, hertug vdii Sletzwiigh oc Holsthen, Stormarn oc Ditmersken, greffwe i Oldenborg oc Delmenhorst, syn kæreste nadege herre.

Myn ydmywge vnderdanege wallwillige plig[tig]e tro tienste eder nades [høg]b[y]rd[ugheet nw] oc altide tillforende send kerlige med war herre. K[æ]reste nadege herre, werdes eder nade ath wide, som eder nade well fortенcker, ath eder nade screff mek thill i foraredh, [at]h mit folk skwlle følge Anders Bille, och hwess the finge, skwlle bytes i Køpenhaffn, och jach oc mith folk skwlle faa thervdaff, hwes oss bwrde ath haffwe, effther eder nades scriffwilse ther retther jach mek effther, oc thet skip, som Anders Bille oc mit folk toge till hope, ther war vdii ix lester myødth, iii lester tiere, xi smaa hwndredh klapholt och iii^c xl styc[k]e kabbellgarn oc therthill annet smaa-plock, som soldt war fore viii mark, oc saa therthill skipiidh. Och war vdii en annen skwde, som the och finge thill h[op]e, iii faadh jern och two kister. Herpaa haffwer mith folk anammedh cvj mark; hoppes mik, ath eder nade flir mik och mith folk, hwess oss bør ath haffwe thervdaff, och antworde thet thenne breffwißere Niels Vinthter, och bade jach eder nade ydmywglige, ath eder nade welle werdes thill ath scriffwe mek her eth swaar paa igen med thenne breffwißere. Kæreste nadege herre, som eder nade rører i eder nades scriffwilse, at Anders Bille haffwer fornøget mit folk for thet godz, som the toge thill hope, thaa sender jach then samme swen thill eder nade, som war høwitzman paa mit skiipp, oc som anammede penningene vdaff Anders Bille; han kan ydermere vnderwise eder nade, hwad penninge han fek, och hwad dedinge han giorde med Anders Bille; jach weedh ther icke mere vdaff vdhen, som the sigte for mek. Kæreste nadege herre, werdes eder nade ath wide, ath mek war sacht, ath eder nades folk saade, then tiidh the kommè till Køpenhaffn, ath the løpe hædhen fore spisningh oc fittalige; ffor spisningh skyll hade them icke giordes behoff ath løpe hædhen, hade the elles weledh bliffwe her; jach wille well fwñnet raadth thertill vdaff sadane spisningh, som her faller paa landit, e hore jach haade pynttedh thet; men skonsk sill eller kabbellow faller her icke paa landit; oc war thet mek høgdt nogh imodh, ath the ware aff løpne, før jach kom heem. Kæreste nadege herre, wed jach ingen annen synnerlige ærende, jach kan scriffue eder nade thill nw paa thenne tiidh. Hermed eder nades høgbyrdugheet then alsommectigeste Gwd beffallende.

Scriffuit paa eder nades sloth Visborgh then sonnedagen nest ef[th]er sancti Morthens dagh anno domini mdseptimo.

Jenss Holgertsß.

1507 Novbr. 25. Se nedfr. Nr. 213.

186.

[1507 Decbr. 13.

Hurfva.

Nils Bosson (Grip) beder Kong (Hans) om at lade ham beholde Borgholm og at lade ham komme derop igen i så god Tro, som han gav sig derfra, og sender Kongen et Brev, han har modtaget fra Ærkebisp Jakob (Ulfsson af Upsala) og det svenske Rigsråd (ovfr. Nr. 183).

[Original med quarsittande försegling. Tidligere Danske Kong. Hist., Fasc. 3; for Tiden ikke til at finde.] Trykt (uden Udskrift): Styffe, Bidrag till Skandinaviens hist. V Nr. 176.

Myn ydmyghe welwillighe och beplichtughe throo thienste edher nads høgmetughet nw altiidh tillforen senth kerlighe medh wor herre. Høgborne forste, kære nadighe herre, jagh tacker edher nades høgmetughet ydmygelighe och kerlighe foor edher nades wellwilligh, gønsth och forlæningh. Sydhen jagh skyldes fran edher nade, thaa haffwer jagh betenckth migh therwthi, effther som myn leylicheth haffwer segh, er migh icke tillbørligth ath skylle migh saa aff medh Borholm. Jagh screff edher nadhe inthet till, ath jagh wille ware ther aff medh; jagh screff edher nadhe inthet anneth till en myn brøsth och leylichet; effther edher nades skriffwelse och begæren, i godhe troo och loffwen, gaff jagh migh hiidh till edher nadhe, och hobes migh, ath edher nadhe werdis icke wille wedhe myn skadhe eller thet, migh ær for næær, jagh eller myn hwstrv och barn skwlle icke kome i effwygh skadhe och i forderff; thet wedh Gudh, jagh haffwer toogh lighewell tagyt skadhe nock for edher nade skyldh. Therfoore er myn kerlighe och ydmyghe bøn till edher nadhe, ath edher nadhe wille werdis ath lade migh beholle Borholm och i saa godhe troo och loffwen och friiheth komme therwp ighen, som jagh gaff migh thæden, och naar edher nade will ware therwthi fortentckte, thaa ær thet icke raadeligth, ath edher nadhe skylle migh theraff, medh jagh will hollyth till edher nades handh saa her-effther som tillfooren och bewise migh saa troelighe therwthi, som jagh will ware bekendh foor edher nadhe och alle kristne

herrer. Jagh sendher edher nadhe nogre breff, som then werdugsthe fadher her erchebyscop Jacop och menighe rigsens radh i Sverige haffwer migh tilscriffwyth, som eder nadhe fynder i theres scriffwelse¹, hwad theres begæren ær; hwad edher nadhe tœckes therom, thet sætther jagh till edher nadhe. Inted syndherlighe wed jagh edher nades høgmetughet till ath biwdhe. Hwadh edher nades werdughet er till wilighe, ydmygh, kerlighe och tiensthe, skall edher nadhe altidh fynne migh welwilligh wthi. Hermedh edher nades høgmetugheth thee helligh treefalligheth befalendis bodhe till liff och siæll. Ex Hwrrfwæ die sancte Lucie virginis et martiris anno domini mdvii^o.

Niels
Bosson, ridder.

187.

1508 Apr. 4.

Edinburgh.

Kong Jacob (IV) af Skotland anerkender over for Kong Hans Modtagelsen af et Brev fra denne og meddeler, at han har sendt dets Overbringer til Kongerne (Henrik VII) af England og (Ludvig XII) af Frankrig med Breve, hvori han har talt Kong Hans's Sag.

*Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Skotland 30 e. Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 57. Udtog og Brudstykke derefter: Hanserecess 3. Abtheil. V Nr. 360. Reg. *9336.*

Illustrissimo, potentissimo et serenissimo principi Johanni Dacie, Suecie, Norwegie, Slauorum Gothorumque regi, duci Slesuom ac Holsacie, Stormarie ac Ditmarie, comiti in Oldenburg et Delmenhorst, fratri et auunculo nostro confederato.

Illustrissimo, potentissimo et serenissimo principi Johanni Dei gracia Dacie, Suecie, Norwegie, Slauorum Gothorumque regi, duci Slesuom ac Holsacie, Stormarie ac Ditmarie, comiti in Oldenburg et Delmenhorst, fratri et auunculo nostro confederato, Jacobus eadem gracia Scotorum rex salutem, amorem et integram dileccionem. Illustrissime princeps, frater confederate et auuncule carissime, ex hoc tabellario litteras vestras Helsinborghi decima januarii signatas quarto et vigesimo marcii hic redditas habuimus. Placuit in primis Johannem hunc vestrum ad socerum nostrum Anglorum regem serenissimum, inde ad cristianissimum nobis fratrem et confederatum Gallorum principem ablegare. Litteras preterea dedimus, vt, que in rem

¹ Af 1507 3. Septbr., se oufr. Nr. 183.

vestram forent, federis memores curarent et nostra causa nihil frigidius agerent. Sed distinccius admonuisse nos oportuerat, missas eciam vtrinque litteras intellexisse, vt ex iis postulata vestra promouisse facilius fuisset, quamuis vtrumque, que ad vestram spectent celsitudinem, pro tempore et rerum copia curare crediderim. Nostras partes quamprimum accipietis. Illustrissime, potentissime et serenissime princeps, frater confederate et auuncule carissime, in longos et felices successus valete. Ex palacio nostro apud Edinburghum quarto aprilis anno salutis octauo supra millesimum et quingentesimum.

¹James rex¹.

²Paniter secretarius².

188.

1508 Apr. 10.

Edinburgh.

Kong Jacob (IV) af Skotland tilråder Rådet og Folket i Lübeck at overholde den mellem dem og hans Morbroder Kong (Hans) ifjor Sommer sluttede Overenskomst (i Nykøbing af 1507 Juli 7), da han, hvis de i Strid med denne Overenskomst hjælper hans Morbroders oprørske Undersætter Svenskerne, både selv vil gribe til Våben mod dem og ligeledes bevæge sine Forbundsfæller til at straffe dem.

*[Orig. ukendt.] Samtidig Afskrift på Papir, med Paniters egenhændige Underskrift og med Påtegning bagpå, vistnok med hans Hånd: Exemplum litterarum regis ad Lubicos. Skotland 30 e. Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 58 Nr. 10 og derefter (ikke helt fuldstændig) Hanserecesse 3. Abtheil. V Nr. 362. Reg. *9338.*

Jacobus Dei gracia rex Scotorum magnificis viris senatui et populo Lubicensi salutem. Nec litteris nec labori pepercimus, patres amplissimi, vt illustrissimum nobis auunculum, Dacie, Suecie etc. regem, reipublice vestre studiosum haberetis; sed cum potencie ambicio et faccionis auctoritas plus quam equitas aut humana gracia valeant et homines sepius eo trahant, vt mutare potius omnia quam pacare studeant, eo fit, vt magnificencias vestras admoneamus, mouenda nobis arma non modo in auunculi rebelles, sed et in rebellium auxiliarios et fautores fore, quorum opera Sueci ad rebellionem obdurescunt. Verum cum superior estas ad certa pactorum capita vos et auunculum nobis regem bono principum suasu et celebri conuentu traduxe-

¹⁻¹ Egenhændig. ²⁻² Ligeledes.

rit, et ea ad nos primum, inde ad illustrissimum nobis Anglie patrem et demum ad cristianissimum Gallorum regem delata tam in manifesto nobis pateant, vt iniite pridem concordie gratulantes conditionum violatores pro hostibus habere nihil obscure statuerimus, quamobrem scribimus, ne auunculum nobis regem grauiore offensa lacescentes ad arma prouocetis, sed pactis (ut conuenerat) stare et vestris litteris ac promissis satisfacere malitis, vt prisca principum gracia vobis integra maneat et nobis solida vobiscum duret amicitia. Contra vero, si rupta fide injuriis et fraude certetur, nos justam auunculi causam sequi et confederatos nobis principes ad vindictam excitare in presens denunciamus. Quid animi vobis sit, litteris cerciores fieri quamprimum expectamus. Valet, patres amplissimi. Ex palacio nostro apud Edinburghum x^o¹ aprilis anno salutis octauo supra millesimum et quingentesimum.

²Paniter
secretarius².

189.

1508 Apr. 13.

København.

Bisp Iver Munk af Ribe meddeler Ribe Kapitel, der har anmodet ham om at unde Mester Severin Claussøn det ved Jep Vinds Død ledige Kanonikat, at han vil opsætte Sagen, til han kan få talt med Kapitlet, og anmoder det om at udsætte Valget af en Kantor, til han selv kommer til Stede, da Dronningen har henvendt sig til ham derom.

O: Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: G. 825. Ribe Stiftskiste 461.

Venerabilibus viris decano ceterisque dominis de capitulo Ripensi, amicis nostris nobis sincere delectis.

Iuarus Mwnk Dei gracia episcopus Ripensis.

Premissa caritate cum nostro sincero fauore. Kæræ herrer oc venner, som i skriuer os tiil, at wi vilde vnde mester Sewren Clawsß cano[n]icatum jam vacantem per post [!] mortem venerabilis viri domini Jacobi Vindh pie recordacionis, vele vii inden tendh mode alle deels lade bestoo, saa lengi Gud fyger, at wi ether therom personeligh tiil ordes komennes vorder; hawad os tha stander at gøre, roder vii tha gerne met ether

¹ Således må Tallet formentlig her læses; derimod angiver Lübeck By i sit Svar af 1508 Maj 14 (nedfr. Nr. 193) Dagen som 9. Apr.

²⁻³ Egenhændig.

thet, som kirkien kandh være tiil heder oc gawen. Item de cantore eligendo bedher wi ether, at i oc forhaler thet lengesth, i kwnne, saa vi motth personeligen kome tiil stede, oc hawer wi preces regine in manibus, som vi ether ydermere viil giwe at kenne. Prouideatis tamen hon[*o*]rem¹ et statum salu[*t*]ificum ecclesie, vti tenemini, quos omnes et singulos conjunctim et diuisim dominus filiciter conseruare dignetur. Ex Hawnea feria quinta post iudica anno domini mdoctauo nostro [*sub*] secreto.

190.

1508 Apr. 14.

København.

Bisp Iver Munk af Ribe beder Ribe Kapitel om at vælge Dronningens Kansler Hr. Johan (Hans) Reff til Kantor i den afdøde Hr. Jep Vinds Sted, da Dronningen har talt Hr. Johans Sag hos Bispen, og denne har lovet hende at gøre, hvad han kan, i så Henseende.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: G. 825. Ribe Stiftskiste 462.

Venerabi[*li*]bus viris ac dominis decano ceterisque canonicis ecclesie nostre cathedralis Ripensis, amicis nostris nobis sincere dilectis.

Iuarus Mwnk Dei gracia episcopus Ripensis.

Premissa caritate cum nostro sincero fauore. Vide mo i, kæræ herre oc venner, at wi hauer spwr^t, at her Jeb Vindh, ecclesie nostre, dum vixit, cantor, diem clausurit extremum, cuius anima in pace requiescat, oc hawer vore nadig frue dartnygh oc hगेborne fyrstindhe nw bedheth os for hennes nades canceleer her Jahan Reff, at wi vildhe vnne hannom dignitatem et cantoriam vacantem, oc hawer wi sawth hennes nade thet tiil, hawdh os stander ad gøre theriblanth. Therefore bedher vi ether kæriligen, i vilde eligere eum in cantorem, oc hobes os tiil Gud, quod erit vtilis ecclesie. Thermed gør i os tiil vili. In Christo valet. Ex Hawnea feria sexta post iudica anno domini mdoctauo nostro sub secreto.

191.

1508 Maj 6.

Kalmar.

Hemming Gadd, Electus til Linköping, m. fl. meddeler Otte Rud eller hans Stedfortrædere på Borgholm, at de har truffet Aftale med

¹ O: honerem.

Junker Villum, Jørgen Kock og Søren Norby om at ville overholde den i København (1508 Apr. 17) mellem Rigerne sluttede Stilstand, forøget med nogle ny Artikler, og spørger Adressaterne, om de også vil overholde hele den således aftalte Dagtingning.

[Original paa Papir med Spor af fire Segl, det første i rødt, de andre i grønt Vox. Tidligere utvivlsomt Sturearkivet; for Tiden ikke til at finde. Har øjensynlig været Bilag til Nr. 200 nedfr.] Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 339. Reg. *9348.

Ærligh welbørdigh man Otte Rwth, høffwidzman pa Borholm, eller thee danneswenæ, i slotsloffwen staa oppa hans wegna, om han sielff ey ær til stæde, som ær Joan Swenske, Per Neb, Kwndzse och Niels Matzsson, tilkomandes.

Hemingh Gadh electus til Lincøpwnggh.

Helse førsænth meth Gudh. Kere Otte Rwth eller then danneswen, som ær i hans stadh, och thee andre flere, som staa i slotzloffwen pa Borholm och mene Ølandh, wii giffwe eder bekenna, at nw i tesse førlihna pasca helge dage¹ wndfinge wii eth breff aff høgboren førstes kung Hans thro mæn och thiænare joncker Willam, Ørian Kock, Søffrin Norbo och i nærware then gode man, høffwidzman war pa Jøns Holgherssons skep her i swndeth, hwilketh breff før^{ne} høgboren første kung Hans før^{ne} Ørian Kock fangith och antwardeth hadhe i Køpenhaffn i nærware werdigh fadher biscop Ottes i Westheraars och her Erich Trolles, Sweriges radz fwlmektogh sendebodh, om fridh riken imellan eller nagath oplagh til eth wendigeth møthe beramandis, aff hwilketh thetta krii, ørlogh och blodzwtgiwtelse betagas och stillas motte paa bada sidor. Och wore før^{ne} alle tesse capitener aff oss begærendes eth enketh alwerth swar, om wii thee breff och tess inhallelse fwlt och fasth göra wille i alle sine articlen och pwnckther, som thee beleffwath och samtligen beslwten ware aff høgboren första kung Hans, Danmarks radh och før^{ne} rikesens sendebodh aff Sverige etc. Vii wndfinge thee breff met all tilbørligh wordningh, øffwerlaso och i dag satte til annan dag middagh och sidan fræmmer meer myndeligh och scripteligh swar fra oss gaffwo wndher war insigle pa bade sidor, saa at wii pa æra, godha thro och sanningh wille fwlt och fasth göra alth thet, dægtingesbreffwen innehalla, i Danmark beseglede, beslotne och førramade ære, met nagre føbætringe til nagre articlen, som i

¹ C. Apr. 23.

finne i thenne copie¹, her innelwkt ær, beleffwat och beseglhd før thet mene besta pa bade sidor. Och aff thy wii wethe, at i, erligh welbørdig man Otte Rwth, ey til stæde ær, thet wii æn førnwmmeth haffwe, thy ære wii aff edher begærendes, i erlige danneswena, i hans stadh och slotzloffwen standha fwlmektige pa før^{ne} Borchholm och Ølandh, om wii scole slaa liith til edher i tesse dægtingan til alla articlan och pwnckther, som thee beg[r]iffne och førslotne ære. Vii loffwe edher pa wor sido thetta alth obrwteligeth halla paa wor ære, sanning och criste-lige thro wtan alth hindher, nya fwndher eller hielperedhe i nagre motto, om wii faa sadana førwarning aff eder met eders breff, som wii met førwarade ære, thet oss hopes wedherfaras wtan gensægn, om idher sielffwe saa tykker radh wara før thet mene besta pa bada sidor; thet ær saa gangligeth och nyttogth før the gode mæn pa Ølandh, fatige och rike, som før oss her i Calmarna och mene landith her i Møre. Herom begære wii eder enken bescreffwen swar met thetta samma bodh, epher hwilketh wii oss gerne rettthe welia. Vii førhopes nesth Gudz hielp, ath i thetta møte, nw berameth ær, scole all ting flyas til en godh fridh och endha, aff thy alle andelige och werldz-lige ære aldeles thertil benegde pa alle sidor, ther oss Gudh til hielpe met tesse iii rikesens helge patroner, them wii edher be-fale met lifff och siell. Scriffwit i Calmarna sabbato compassio-nis Marie virginis anno domini millesimo quingentesimo octauo nostris sub sigillis.

Jahan Monsson. Pawel Kyle. Bencth Brwnsson.
Jacob wan Nørenberg. Borgamestare, radh
och menigheth i Calmarna.

192.

1508 Maj 7.

Borgholm.

Slotsloven på Borgholm på Otte Ruds Vegne svarer på en Forespørgsel fra Hemming Gadd, Electus til Linköping, m. fl., at de, indtil Otte Rud kommer til Stede, vil overholde den (i København 1508 Apr. 17) sluttede Stilstand mellem Rigerne og ligeledes den Dagtingning, som er gjort mellem Adressaterne og Jørgen Kock, Hovedsmand på Kalmar Slot, om Tilladelse for de Svenske til at sejle inden Skærs til Stockholm, Söderköping og andre svenske Op-stæder og til at besøge Öland.

¹ 2: Brev af 1508 Apr. 29, trykt Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 336.

A: samtidig Afskrift på Papir. Bilag til: Indk. Br. t. Danske Kanc. 1508^{22/6}. — O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Sturearkivet, Breve til Hemming Gad.¹ Trykt herefter: Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 340. Reg. *9349.

(²Verdug prelate docter Hemming Gadt, electus till Linköping, Johan Mogenß, Pouell Kylæ, Beyntt Brwnsß, Jacob van Nørrenberg, forstandere fore Calmarenn by, burgemestere, raad oc menighed ther samme sted².)

Helssen fforsenth meth Gudh. Kære her electus, Johan Monsß oc the andræ godhe men forstandher fore Kalmarn by, borgmesther, radh oc mennigheth ther same stadh, som i scriffue oss tiill om then friidh och feligh dag, nw berammeth er emellom (³Sverige oc Danmarck³) aff høgborne fførsthe wor nadigste herræ konning Hans etc.⁴ aff bescop Otte i Westherarss oc her Erich Trolle, Sueriges ra(adtz⁵) foldhmegtige sendebudh i the modhe, tesligesthe om then deytingen, giorth er emellom edher oc Jørgen Kock, høffitzman paa Calmarn sloth, om ethers jachter, skudher oc baadhe ath moffue roo oc se(gl)e⁶ friith innen skerss tiill Stocholm, Swrkøpping oc andræ Sweriges opstadher oc om frii besøgningh her tiill Ølandh aff ether oc andræ dannemen, soin bo i Møræ, begerende, ath wii skulle giffue edher engketh swor theroppaa meth wor scriffuelsß, om wii slig friidh, dag oc dagtingen holle wille, tha ære wii ey tiill radh eller sinnæ ath wille foracthe eller forkrengke, hues breff (oc⁷) indsegle eller dagtingen wor nad(u)g(st)e⁸ herre konning Hans oc hanss nades hoffsinnær Jørghen Kock wdhgiffuet oc giorth haffuer, tiill swo lenge Gudh will, ath⁹ Otthe Rwdh kommer hiidh selffuer tiill stædhe; tha wille wii strax giffue hannom tiill kenne then¹⁰ ethers scriffuelss, wii nw aff edher fangeth haffue, oc thereffther endelig forskycke edher swor aff hannom theroppaa igen. Thette wbrødelig oc wkrengelig ath holle i alle madhe (lo)ffue¹¹ wii (ether⁷) paa wore¹² tro (¹³ære oc rædelighed¹³)

¹ Da O findes i Sturearkivet, hvis Breve ikke medtages i nærværende Udgave, og desuden allerede foreligger trykt, er A lagt til Grund for Aftrykket ovfr., dog således at positive Fejl i A er ændrede i Overensstemmelse med O.

²⁻² Således O; mangler i A. ³⁻³ Således O; A: Danmark oc Swerigh.

⁴ A indskyder: oc. ⁵ Således O; A: radh. ⁶ Således O; A: selghe.

⁷ Således O; mangler i A. ⁸ Således O; A: nadige.

⁹ A indskyder: wor kære hosbundh. ¹⁰ Således O; A: thenne.

¹¹ Således O; A: haffue. ¹² A indskyder: godhe.

¹³⁻¹³ Således O; A: oc ære.

allesammen. (¹Hermet ether¹) Gud befalende. Ex Borckholm dominica misericordia domini (²aar etc. mdoctauo²).

(³Jonn Swenske,

Peder Næb,

Kwntze kræmer, slotzlowen paa

Hanss van Labinge, Barckholm paa

Cristernn Wlff, Otte Rwdtz wegnne³.)

Cristoffer Slesinger

oc Niels Brwsæ,

193.

1508 Maj 14.

Lübeck.

Borgemestre og Rådmænd i Lübeck forsvarer sig over for Kong Jacob (IV) af Skotland i Anledning af, hvad han i sit Brev af 9. Apr. (o: Nr. 188 ovfr.; dér dateret Apr. 10) har fremsat angående deres Forhold til Kong (Hans).

[Orig. ukendt.] A: samtidig Afskrift på Papir med Påtegning bagpå: Copie litterarum in Latino. Skotland 30 f. Trykt herefter: Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 58 Nr. 11. Reg. *9351. — HR: Trykt (næppe helt fuldstændig): Hanserecesse 3. Abtheil. V Nr. 366 efter Konzept i Lübeck, Acta Anglicana, Vol. II.

Illustrissimo potentissimoque principi et domino, domino Jacobo, amplissimi Scocie regni regi inuictissimo, d. n. graciosissimo.

Obserua[n]cie atque obsequiorum paratissimam exhibitionem. Quotiens, illustrissime] atque serenissime⁴ rex, lapsis retro temporibus vestre m. litteras accepimus, accepimus sane frequentes, tociens singulari quadam afficiebamur voluptate. Nunc vero vt datas nono aprilis ad nos perlegimus, non potuimus non commoueri, non quod culpe alicuius metu impendere nobis regias minas doleremus, sed quod nobis inauditis vestra clementissima serenitas iis visa sit aures solit(o)⁵ inclinacius prebuisse, quibus cum nostra estimacio tum huius nostre rei publice dignitas parum cure fuit, et qui adnisi sunt v. celsitudinis animum aliquanto a nobis facere alien(i)orem⁶, quam, vti speramus, meremur. Vt enim transiamus id, quod v. m. non obscurum arbitramur, deditissimis scilicet nos semper in Scotie regnum animis fuisse eiusque prosperitudinem, incrementum et gloriam

¹⁻¹ Således O; A: etc. Edher hermeth. ²⁻² Således O; A: mdviii.

³⁻³ Således O; mangler i A. ⁴ A: senerenissime.

⁵ Således HR; A: solita. ⁶ Således HR; A: alienorem.

magni fecisse, nihil in illustrissimum potentissimumque Danorum regem temere moliti sumus, quin potius omnes explorauimus vias emerendi fauoris sue maiestatis gracia, quibus eam placatum iri existimauimus. Non equidem ignoramus, quantum nostra intersit, eum regem nobis esse propicium, qui non modo nobis finitimus est, sed in cuius quoque dicatione maximis ornati sumus priuilegiis. Proinde quesimus obsecramusque, vt clementissima v. m. dati a nobis pridem clarissimis vestris regiis oratoribus responsi¹ meminisse velit nec hiis² fidem habere, qui nos vltro res nouas meditari atque ad ea respicere pretendunt, quibus memorata Danorum regis maiestas lacessiri ledive aut aduersum nos merito exasperari possit, cum multis potius variisque modis temptauerimus suam illustrissimam serenitatem nobis conciliare, quemadmodum etiam non desinemus ea sectari, que sue vestreque m. regie salua nostra republica censuerimus placitura superum presidio, quibus vestram regiam celsitudinem, cui nos commissos oramus, deuotius commendamus. De Lubeca pridie idus maii anno supra millesimum quingentesimum octauo nostre ciuitatis sub sigillo.

Regie v. m. deditissimi burgemagistri
et consules ciuitatis Lubeke.

194.

(1508 Maj før 25.)

Hemming Gadd, Electus til Linköping, anmoder Otte Rud — der har meddelt, at han vil holde den (i København 1508 Apr. 17) sluttede Stilstand, men m. H. t. den Dagtingning, der er sluttet mellem Hemming Gadd og Kongens Hofsjinder og Kaptajner, kun har svaret, at ingen Svensker må begive sig ud på Landet på (Öland) uden først at have været på (Borgholm) og fået Otte Ruds Tilladelse — om Besked, om han virkelig ikke vil overholde den sidstnævnte Dagtingning, da Svenskerne i så Fald ikke vil tillade Besætningen på Kalmar Slot Ud- og Indførsel som hidtil.

[»Samtidig Afskrift paa Papir«. For Tiden ikke til at finde.] Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 341. Reg. *9353.

¹ Er ifølge HR et udateret Brev af 1507 Begyndelsen af Apr., der er gengivet i Udtog og Brudstykke sstds. Nr. 226 og dér siges trykt hos Gairdner, *Letters and papers illustrative of the reigns of Richard III and Henry VII, II.* 235 (jfr. om dette Værk ovfr. Nr. 166). ² HR: iis.

Hemming Gadt electus till Lincøping.

Helse forscriffuen met Gud. Kiere Otte Rwdt, wii finge nw strax etherss scriffuelse met etherss swend om then dag oc møde, berammet er rigen emellom, at i wille hanum vbrødelig holde fore ether oc the etherss, thess wii wor tro oc liid till-sætte; mæn om the dagtingen oc besegld breff, the gode mend, her i swndett wore, hogborenn førstes konning Hansses hoffsinder oc capitener, oss gaffue oc wii them igenn, paa ære oc gode tro vbrødelig holde skullendes samfælt beslutne wthen alle nye fwnder wederfares skulle, giffue i os ingen swar wppa wthen all enest gansk strengelige forbiwdendes noger aff ware, antig borgere, hoffmend eller bokarle, noger stadz sig giffue ind paa landet wthen till slotthet furst til ether oc sithen met etherss mynne, om ether saa tycktes, giffue sig ind paa landet; om noger anners sig thid gaffue wthen først til ether, skedde hanum noget hoffmod therwtoffwer, skulle icke dagen wære forkrenckter paa etherss side. Thette for^{ne} er ey saa forwaret i the breff¹, dægtingen paalyder, the gode mend eders met-brøder, hogborenn førstes koning Hansses hoffsinder oc capitener, oss emellom beleffuit oc beseglt haffue fore sig, ether oc alle etherss oc offwer alt, som then mene man ther gøre oc lade vele fore hogborenn furste koning Hanss, eder kære nadi-ste herre, oc Danmarckes riges raadt etc. Oc effterthe wii for-nwmmme, at i the breff ey holde wille wet mackt, oss emellom giffuen oc tillsagt ære, saa at the fattige mend aff Ølandt matthe friitt komme hid, oc wore aff Calmare oc Møræ komme thid met theres waarer oc køpslagen, paa hwilken side aa land-et them tæcktes at bytæ oc selge, som gammelt oc forth waret haffuer oc paa baade sider loffuit oc tillsagt er, tyckker oss, at the breff oc handstreckning met sworn eed ey fult gøres paa etherss side, ther wii oss aldeles paa forladt haffde. Ære i saa aldeles till sinnes saa strengt at holdet, som these ether breff wtlyde, tha er then artickell forøgen, i howetbreffuit siist be-næffnis, at om noger artickell forkrenckter worder antige paa the gode mendz side eller ware, tha skulle then part ramme sitt beste, torneth oc hoffmodt skeedt wore, oc forhale sin skade, hwor han kwnne. Tæckes ether grangiffue oc alwerlige besinnæ then artickell, tha finde i hanum i then copie, wii sende etherss danneswenæ, som ware i slotzlogen paa Borck-

¹ Af 1508 Apr. 30, trykt Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 337.

holm i etherss franware. Vii ackte aldeles oc the ærlige gode mend alle, Swenske, Tydske oc Danske, her ære i byen, holle the breff wet mackt i alle sinæ articlæ oc pwnckter oc ingen aff them forkrenckæ, forwandle eller forstærcke, vthen aldeles them alle oc hwer een wet fulle mackt at holde, som wii then daneswend Jurgenn Kock oc the andre gode mend loffuit oc till-sagt haffue. Ær ether icke saa till sinnes som them, tha bywder oss vfortøffuit till igenn met thette samme wortt bud, effter hwilket wii oss retthe wille; vele i naget fornye therwdi offuer dægtingesbreffsens innehallelse, tha stoor oss ey till gørendes saa hollet hereffter som hertill mot them paa Calmare slot wd oc ind forendes effter theres egen wiliæ, som her till dagx skeedt er, før æn wii forwide oss genswar aff alt thette for^{ne}. Aff Jurgenn Kock haffue wii ey annet forfarett paa hanss side vthen all tilbørighed som en danneswend, oc hobes oss, at han oss ingestædtz skylle skall i alle the, wii hanum loffuit oc tillsagt haffue.

195.

1508 Maj 25.

Borgholm.

Otte Rud tilskriver (Hemming Gadd) Electus (til Linköping), at han ikke har befuldmægtiget Søren Norby, Junker Villum eller Jørgen Kock til at gøre nogen Dagtingning på hans Vegne og ikke vil tillade Kalmar Borgere og Indbyggerne i Möre at handle på Öland, men at han derimod vil overholde den (i København 1508 Apr. 17) sluttede Stilstand mellem Rigerne, og anmoder Electus om at holde, hvad denne har lovet med Hensyn til fri Ud- og Indfart fra og til Kalmar Slot.

*[Orig. ukendt.] Samtidig Afskrift på Papir. Bilag til: Indk. Br. t. Danske Kanc. 1508 ²²/₁₀. Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 342. Reg. *9354.*

Helsenn forsendt met Gud. Maa i wide, her electus, som i scriffue mig till om the breffue, Sewrin Norby, jwncker Wiliom oc Jurgenn Kock haffue vtgiffuit paa myne wegne, at jeg haffuer ey giort them fult¹, tha maa i wide, at jeg er vredit forett, at hwor jeg haffuer wærett i myne dage baade vthen riges oc innen riges, sithen forst jeg bleff mand, alle the ordt, jeg haffuer sagt lofflige fran meg oc screffuit, them haffuer jeg huldett, oc lyster meg at see then karll saa stalt, e hwo han

¹ Se ovfr. Nr. 194.

er, therwppa tale will; thet will jeg affwærge met hand oc mwnd saa hogt, en riddermandtzmand bør at gøre, then, sin skiold oc mercke will være bekendt. Jeg haffuer ey giffuit Sewrin Norby, jwncker Wiliom eller Jurgenn Kock mytt wæryemaall, oc ey haffue the mytt fullemacktzbreff at gøre noger dagtingen eller sættet i dag paa myne wegnnæ annerledis æn, som jeg screff ether till om then dag, hwilken dag myn allernadugste herre konning Hanss etc. oc hanss nadess elskelige Danmarcks riges raadt met biscop Otte i Westeraarss oc her Erick Trolle riddere paa Danmarcks oc Norriges riges vegne emod Swerige berammet, beslutet oc i dag sætt haffue, then dag will jeg oc alle myne vbrødelige holde. Calmare burgere oc the, i Møræ boo, at føræ hid till Ølandt oc køpsla will jeg ey tillstæde, thi thet er ey rørdt i then dag, som myn allernadugste herre konung Hanss etc. oc hanss nadess elskelige Danmarcks riges raadt met biscop Otte oc her Eric Trolle beslutet oc berammet haffue; mæn etherss burgere bliffue hiemme till sitt eget, oc the, i Møræ boo, bliffue i Møre, thessligest the, her boo oc ære paa Ølandt, skulle bliffue hære. Thet staar meg ey till gørende at tillstæde noger aff etherss at fare her paa landet oc køpsla, vthen thet wore beslutet i then dag, som for^{uit} staar, offuer thet menige riget, at hwer matthe fare ind till then annen, tha wore jeg well till fredtz therom. Oc rører i wdi etherss scriffuelse, at i ey wille holde, hwess i haffue loffuit Sewrin Norby, jwncker Wiliom oc Jurgenn Kock met wd oc ind at faræ friitt paa Calmarenn slot, fore mynn skyld; tyckes meg være gott, at i holde, hwess i haffue loffuit them, effter jeg wor ey offuer then dægtingen. Will jeg være ether till wiliæ met, hwess jeg maa gøre met lige oc met ære. Ether Gud befalende. Ex Borckholm sancti Vrbani dag aar etc. mdoctauo.

Otte
Rwdt.

196.

(1508¹) Juni 1.

Lyon.

Kong Ludvig (XII) af Frankrig udtaler over for Borgemestre og Rådmænd i Hamburg sin Beklagelse af, at Hamburg og andre Byer mod den mellem dem og Kong (Hans) af Danmark sluttede Overenskomst (i Nykøbing på Falster af 1507 Juli 7) har tilført

¹ M. H. t. Året sammenlign det anførte Sted af Kong Hans's Brev af 1508 28. Juli.

Kongens oprørske Undersætter Svenskerne Levedsmidler og derved hindret deres Underkastelse, samt af, at Stralsunds Borgere har frataget Kongens Udliggere Gods henhørende til et af Udliggerne taget Skib, og opfordrer Hamburgerne til at overholde Overenskomsten med Kong (Hans).

Perg. med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Frankrig A, Perg. (de med R betegnede Varianter hidrører fra Nr. 197 nedfr.). Udtog: Hanserecesse 3. Abtheil. V Nr. 374; jfr. det sstds. citerede Brev af 1508 Juli 28 i Kong Hans's Brevbog (Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 20), hvor Kong Hans siger, at han har tilbageholdt den franske Konges Breve til Lübeckerne og eorum complices de hansa, fordi de kun kunde nytte ham meget lidt.

Proconsulibus et consulibus vrbis Hamburgensis, amicis nostris carissimis.

Ludouicus Dei gracia Francorum rex consulibus et proconsulibus ciuitatis Hamburgensis, dilectis et carissimis amicis nostris, salutem. Carissimi, a nonnullis accepimus, ciuitatem vestram Hamburgensem¹ aliasque ciuitates vobis confederatas victualia et com meatum ad Suecos, rebelles serenissimi et potentissimi Dacie regis, fratris et confederati nostri, detulisse contra conuenta et cappitula inter eundem serenissimum Dacie regem, vestram ciuitatem reliquasque, quas de magna hansa nuncupant, facta, dum jam nuper ad vos eiusdem fraterni negocii gracia nostrum armorum regem primum Montjoye submississemus, que res eidem fratri nostro maxima detrimenta atulerunt, nam cum parati essent eidem fratri nostro, eorum regi, rejectis armis, vt par est, parere, euectis² a mercatoribus vestris victualibus arma animosque resumpserunt in eius maximum prejudicium. Accedit preterea ad injurias serenissimo nostro fratri a vobis illatas, quod nuper Sundenses, consecranei vestri, a suis piratis, quos in mari aduersus rebelles suos Suecos et alios illis subsidia³ aduectantes habuerat, ab eisdem suis piratis et hominibus maritimo prelio mandatis quedam nauis⁴ in eorundem Sundencium⁵ portum fugata (!), postea quam belli jure a suis victa esset, in predam partita bona idem vestri consecranei contra conuenta, justiciam et jura a manibus suorum acceptam predam vi publica armati in serenissimi nostri fratris contemptum extorserunt; quo facto cum constet, non modo, vt intelleximus, ruptum fedus, sed et vos vestrosque rupto federi contemptum addidisse, vos hortamur, monemus atque rogamus,

¹ R: Ryge. ² R: erectis. ³ R: subsidia. ⁴ R: mauis.

⁵ R: Sundensium.

quatenus vobis pro ingenita fide, veritate atque solita in vos obseruantia¹ conuenta et capitula inter ciuitates vestras et eundem serenissimum facta obseruetis et rem nobis gratissimam facietis, et bona, mercancie et persone² vestrorum subditorum, que a nobis hactenus libere et secure tractate fuerunt, in posterum maioribus fauoribus et auxilliis prosequemur. Datum in ciuitate nostra Lugduni die prima mensis iunii.

Loys³.

Robertet⁴.

197. (1508) Juni 1. Lyon.

Kong Ludvig (XII) af Frankrig tilskriver Borgemestre og Råd-mænd i Riga et Brev af samme Indhold som det foregående Nr.

Perg. med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Frankrig A, Perg.

Consulibus et proconsulibus vrbis Rige, amicis nostris carissimis.

Ludouicus Dei gracia Francorum rex consulibus et procon-sulibus ciuitatis Ryge, dilectis (*osv., som hele Nr. 196, dog med de dér anførte, med R betegnede Varianter*).

198. 1508 Juni 2. Kåreholm.

Nils Bosson (Grip) opsiger Kong Hans Huldskab og Troskab, da Kongen har frataget ham Borgholm Slot og overdraget det til Otte Rud, og Brevskriveren derved har lidt stor Skade og ligeledes på forskellig Måde er bleven forurettet af Otte Rud.

[>Original paa Papir med Levninger af Segl i grønt Vox, paategnet med en samtidig Haand: littera domini Nicolai Baasson, presentata Wordbergh 2a feria infra octauas corporis Christi⁵€. Tidligere Danske Kong. Hist., Fasc. 3: for Tiden ikke til at finde.] Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 344. Reg. *9357.

Høgburne fførsthe och mecktwghe herre koningh Hanss, Danmarckes och Norriges koningh, hertwg i Sleswick, i Holsten, Stormaren oc Ditmersken, greffwe i Oldenburgh oc Delmenhorsth, ydmiwgelige sendendes.

Min ydmiwgelige helsse eder naade fforsend medh wor herre. Høgburne fførsthe, wærdes eder naade widhe, och som

¹ R: obseruantua. ² R: parsone. ³ Egenhændig. ⁴ Ligeledes.

⁵ Juni 26.

edher naadhe well ffortæncker, ath eder naade haffuer migh tiillsagt medh hand och mwndh, och tesligeste haffuer jagh eder naades breff theroppaa, ath eder naade wille widhe och ramme mith bæsthe, saa ath jagh och alle myne skwlle tacke eder naadhe, och som eder naadhe screff migh tiill i høstes næsth fforleden, hwreledes Otthe Rwdh skwlle liigge i slotsloghen paa Borcholms sloth medh noghen aff mith folck, och jagh skwlle strax giiffwe migh tiill Danmarck tiill eder naadhe, som jagh och giordhe eder naadhe thet tiill wiillie, och effter eder naades scriffwelsse och begæren gaff jagh migh tiill Danmarck i en god actt och i en god meningh, ath thet skwlle komme migh tiill bestaand och alle myne wænnere. Tha togh eder naadhe migh Sweriges riges slotth ffræa, Borholm, medh trogh och offwerwælle migh obrødeliighe och migh tiill en swoor skade och fforderff offne oppaa then store skadhe, som jagh haffuer taget i Sweriges riighe ffor eder naades skyll, och thertiill motthe jagh icke beholle Borcholms slotth, tiill tess jagh mothe komme mith wtaff, som tiilburligt haffde warith, och thertiill hiølt jagh folcket koosth och tæringh och misthe skatten, som jagh haffde giort tiænnisthe flore, och tesligeste aatterstæder och sagøre. Och hwreledes Otthe Rwdh han haffuer heteth segh i then slotsloghen modh migh, myn hwstrv och myne ffattiiighe swenne, jagh haffde ther liiggendes, och hwes dell migh tiillhørde, thet skall jagh klaghe ffor alle ærliighe herrer och fforster och alle redeliighe mændh, hwad migh och them ær giort och widerffarith. Och stodh Otthe Rwdh i Køffnehaffn och sagde ffor eder naade och ffor meninghe riigens raadh i Danmarck, ath jagh haffde icke wtøffwer xl karlle liiggendes paa Borcholms slotth. Hwre santh han sagde therom, thet ær alle widerliigt, och sender jagh eder naadhe en scriff paa samme swenne¹; ther findher eder naadhe wti, om the wore icke fflere æn, som han sagde. Och nw jagh war paa Borholm och wille haffwe mith wtaff, som migh bwrde, tha lodh Otthe Rwdh grippe en myn tiænnere och satthe hanum i torn och jærn obrødeliighe och wdhen all erliigh fforwarningh, och thertiill togh hanum ffræa alth thet, han otthe, wdhen all lagh eller laghe domme. Och tesligest togh migh myn hwstrvs rætthe arff ffræa, godzs oppaa Øland och annen godzs, som jagh haffde i myn ffrii werighe, som

¹ Se nedfr.

hørde Erick Karssons barn tiill, och som jagh haffuer en part wti samme godzs, och thertiill trwgh och ffeydhe, som han lodh siigh ffindhe modh migh. Therffore nødges jagh tiill ath gøre noghett ind paa hanum, som jagh haffuer giort. Och kenne Gwd, jagh nødges och tiillet ffor saadanne sagher skyll, som forscriffwit staar, ath siighe eder naadhe opp hwlskapp och mandskapp och troo tiænnisthe, som jagh haffde sagt eder naadhe, och ackter jagh bliiffwe widh mith ffædernæs riighe. Hermedh eder naade Gud beffallendes. Ex Kwreholm fferia sexta proxima post festum ascencionis domini anno domini md 8^{uo}.

Niels Bosson, riidder.

Seddel:

Niels Madzsson sielff annen. Lasse Swensson sielff annen. Jøns Olsson sielff annen. Swen Andersson sielff annen. Jøns Nilsson. Jøns scriiffware. Hans Pawelsson sielff annen. Karl Persson. Oloff Bagge. Jøns Bagge. Anders Pawelsson. Mans Mwnk. Jon Nigelsson. Hans Madzsson. Sewerin Aaker. Jøns Jeppesson. Seueriin Fynbo. Anders Vesgøte. Lasse Abrams-son. Nils Fymbo. Per Jønsson. Jøns Bryms. Thwre Nilsson. Anders skredere. Jørian Torsson. Cristiern Hallingsfare. Asgwt. Anders Persson. Anders Jwte. Lasse bryggere. Jøns Mansson. Henrik Staffensson. Marcus Persson. Hans kremere. Hans Myenigh. Mattes Jwte. Hans Mikelsson. Hans Lalensfare. Mikel smedh. Nils Andersson. Nils Stwnth. Galle. Swen Nilsson. Hans van Moren. Jøns Martensson. Lasse Gwti. Jøns Skaningh. Hans gulsmedh. Hermen stalswen. Benedictus Tysk. Hans Vtermark. Herman van Lingen. Mattes Teklingh. Rasmus Klawesson. Per Holmbo. Swon Sonasson. Albreth gulsmidh. Nils Persson. — Arbedsfolk: Hans scriiffwere. Cristiern bryggere. Lasse tynnebyndare. Per skomakare. Mattes verkmestere. Mattes portener. Gregers Hansson. Erik redheswen. Nils redheswen.

199.

(1508 før Juni 4¹.)

Maren Pedersdatter (Bomøve) i Holmgård beder Niels Clements-son om at låne hende 12 Mark og anmode »den Teglslager« om at levere hende 100 Tegl.

¹ Om Året jfr. Saml. til jydsck Hist. og Topogr., anf. St.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: A. F XLIII 45 og Påtegning med Niels Clementssøns Hånd: xii marc, som jeg sende frwe Marine i Holmgardt met henne drengh ðondag nest fore pyntzdag¹. Privatarkiver, Niels Clements-søn. Trykt: Saml. til jydsk Hist. og Topogr. 2. R. I. 217.

Hiederlig och velbyrdige svend Nils Klemesøn kierlig sendes thette bref.

Venligh och kierligh hielsen met Gvd. Kiere Nils, bedher jegh kierlig och gierne, thet i vilde læ mægh xii mark och fonge tene bod them; bedher jegh edher oc gierne, thet i vilde tale met then telslar, thet jegh kvnde fonge i c tel, i nar myn vogne komer til hannom. Thermet edher Gvd befalende.

Maren
Pederst dotter.

200.

1508 Juni 22.

Sølvidsborg.

Otte Rud meddeler Kong Hans, at Hr. Nils Bosson (Grip) er rømt til Sverige, beder om at få det Gods i Forlening, som Hr. Nils arvede i Danmark efter Hr. Arvid Trolle, og skriver om Belejringen af Kalmar Slot, om Forhandlinger, som i hans Fraværelse er førte mellem hans Stedfortrædere på (Borgholm) og Electus (Hemming Gadd), og om en af Jørgen Kock, Junker Villum og Søren Norby med (Hemming Gadd) sluttet Overenskomst, som Otte har nægtet at overholde.

*Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Indk. Br. t. Danske Kanc. Trykt: Styffe, Bidrag till Skandinaviens hist. V Nr. 211. Reg. *9361.*

Høgborne fførsthe oc storemegtiiste herræ, her Hans meth Gudz nade Danmarks, Sueriges, Norges, Wendes oc Gottes koningh, hertug i Sleswig, Holsten, Stormarn oc Dytmersken, greffue i Oldenborg oc Delmenhorsth, sin allernadigste herræ.

Myn ydmygh wnderdanligh wellwilligh pligtiigh tro tyenestæ edher nadis kongelige storemegtugheth alle tidhe redebøn ath ware. Allernadigste herre etc., maa edher nade werdis ath wide, ath her Nielss Bossen er romth tiill Suerighe, oc togh han meg ffraa klædhe oc andeth swo goth som twsindh gyllen. Jech ffordeth och ffremmeth hannom altingesthe tiill thet besthe effther edher nadis befallingh, oc gjorde han meg aldrig fforwaringh enthen meth breffh eller budh, som thenne myn dreng ydhermere kan sighe edher nadhe. Thy allernadigste herre,

¹ (1508) Juni 4.

beder jech eder nade ydmygelig, ath eder nade wille werdis tiill oc wnnæ meg hanss godss wdi fforlæni[n]gh, som hannom faldh tiill arffh her i Danmark meth sin hostrw effther her Arwidh Trolle, ffor then store skade, som han meg nw giorth haffuer wforwareth. Jech will gøræ eder nade swo ydherligh tienesthe theraff, som nogen anden skall gøre. Thy bedher jech edher nade som myn gønstigh herræ, ath eder nade wille werdis ath fforlæne meg thette for^{ne} godss, ath jech motte haffue thet tiill en opretningh ffor then store skade, jek haffwer foth wforwareth etc. Allernadigste herræ, maa edher [nade] werdis ath widhe, ath jech haffuer haffth mynnæ budh oc speyer indhe i Kalmarn by. Tha er then pram nædentiill halffdellen giorth meth dwbell eghebielker, hwer bielke er en ffoth breedh, oc er han sex fføder tyck nædentiill oc er fyflth emellom meth tøør eghewedh, oc offwentiill er han tre fføder tyck oc swo fforfylth meth tøør eghewedh. Allernadigste herre, thet stundh jech wor nedræ hoss eder nadhe, tha screff electus them tiill, som stode i slotsslogen paa mynnæ weynæ; thet breff sendher jech eder nade¹. Sendher jech oc eder nade en copia aff thet breffh, som mynnæ swennæ screffwe hannom tiill igeen². Allernadigste herræ, Jørghen Kock, jwncker Williom oc Seweren Norby haffue och giorth ny deytigen meth breffh och besegllingh meth electus, men jegh wor her nedræ hoss eder nadhe, oc haffwe the sath meg theri meth. Sendher jech oc edher nade en copia aff theriss breff³, huilken deytigen, breff och beseglling jech ey samtycke eller holle willæ, thy jech wor ey tiill stæde therhoss, ther thet wor giorth, oc ey stodh thet meg ath gøre anden deytigen meth breffh oc indsegell en, som eder nade och eder nadis elskelige radh besluteth i Køpnehaffn meth Sueriges ffoldhmegtighe sendebudh. Therom ffik jech electus scriffuelsse, om jech willæ samtycke oc hollæ then contracth, som Jørgen Kock etc. haffde giorth; sender jech eder nade en copia aff electus breffh therpaa⁴, sender jech oc edher nadhe en copia aff thet genswor, som jech gaff electus therpaa⁵. Allernadigste herre, willæ eder nade werdis ath offwerweyæ alle tesse articklæ oc giffue meg engketh edher nadis willæ herpaa, hworeffther jech skall retthe

¹ Se ovfr. Nr. 191. ² Se ovfr. Nr. 192.

³ Af 1508 Apr. 30, trykt Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 337.

⁴ Se ovfr. Nr. 194. ⁵ Se ovfr. Nr. 195.

megh, oc kan jech ickæ wire fforfareth, en will eder nade wndsettæ thet sloth, tha maa eder nade ware ffortength ath wndsettæ thet tiill landeth, oc edher nadhe wille sende thet tall folk østen tiill landeth tiill en haffn, heder Cureholm. Jech haffuer befallet thenne myn dreng ath sighe eder nade ther ydermere om. Hermeth ether nadis kongelig storemegtiigheth siell, liiff och swndheth the helge trefoldigheth befallende ewinnelig. Scriffueth i Sølisborgh torsdag, som er helge legom-mæ dagh, anno etc. octauo.

Edher nadis ydmygh
tienere

Otthe
Rwdh.

Seddel:

Allernadigste herræ, om thet sloth, jeg scriffuer edher nade tiill, tha er thet Kalmarn sloth, oc stor thet ickæ well tiill ath wndsette tiill wandeth, for the pramme liigge swo nær tiill slottet, men till landeth maa edher nade ware ffortength ath wndsette thet. Allernadigste herræ, om thet twsindh folk, som edher nade wille skicke tiidh, tha skall thenne myn dreng sighe edher nadhe, hwor edher nade maa besth sendhe them indh.

201.

1508 Juni 23.

Brüssel.

Ærkehertuginde Margrethe af Østerrig (Statholderinde i Nederlandene) meddeler Kong Hans som Svar på de af dennes Herold Norge forebragte Hverv, at hun er villig til at hjælpe Hamburgerne til deres Tilgodehavende hos de 5 hollandske Stæder og til at lade de vendiske Stæder nyde deres Privilegier i disse hendes Fader Kejser (Maximilian)'s og hendes Brodersøn Ærkehertug (Carl)'s Lande, samt at hun i Anledning af den af Herolden hemmelig forebragte Artikel om Besejlingen vil forhandle med de 5 hollandske Stæder og håber, at disse og de vendiske Stæder skal forblive gode Venner.

*Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Generalstaterne og Holland 1 b. Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 59. Reg. *9362.*

Den durluchtigen coniinck, grootmogenden forst, onsen lieuen oem Johan van Gods genaden coniinck von Denemercken, von Swedem, Noirwegen, der Wend vnd Gottem, hertzoch to Slezwiick etc.

Onsen fruntlicken groes vnd schuldighe erbiedingen altiit te

voiren. Duerluchtige coniinck, hoochgeboren vermogende furst, lieue oem, vr coniincklicke liefden brief credencie haldende vf den eirbaeren Noreweghen, vr liefden herolt, coninck der wapen vnd raid, hebben wir gutlich ontfanghen vnd ernstlich angehoirt al des gene, des der zelue Noreweghe vns van vr liefden halue angebracht vnd erclart hat.

Wairvp duerluchtige coniinck, hoochgeboren vermoghende forst, lieue oem, wii der zeluer vr liefden gutlichen zo wissen doin zum jersten, das wir gans bereyt vnd geneycht ziin nachvolgende vr liefden scriifte vnd begeeren vren ondersassen von Haimburg zo doin vnd lassen vernoughen vnd zo vreden stellen von des gene, des iin de viif hollantsche steden schuldich vnd verachtet mogen ziin, wail is wair, das wir zeker dachfaert zun jersten dach julio tot Andwerpen dairvp geordineert vnd gefuecht hadden, welcke dachfaert der selue vr liefden vndersassen vpgescreuen haben. Des nicht temin wir willen der voirn. vr liefden vndersassen alle furderinghe doin om tzo iren betalinghe to comen, die wir zullen, connen vnd moghen, zo verre das redelick vnd behoirlick is, in massen das zii reden heben zullen dies tzo vreden te wesen.

Tzun anderen treffende die preuilegien vnd vryheden der zeluer vr liefden vndersassen van den weynschen steden alhier in dese miins genadichste heeren vnd vaders des keyserlicke maiestaet vnd miins heeren des ertshertogen, ons neuen, landen vnd gebieden voirmaels allweegs gebruyckt haben, willen wir de zelue vr vndersassen van den zeluen iren preuilegien doin vnd lassen gebruchen vnd die zelue in alle fruntlicheyte zo handelen vnd traicteren, das zii geyn reden haben zullen hen dies te beclagen.

Ten derden vnd laetsten article bii den zeluen vr liefden herolt int heymelick ons anbracht, der bezegeltheyt haluen, dancken wir vr liefden vnd willen vns der zaechen mit alder vlyt lassen vnderichten, vnd tzo den eynde haben wir by vns bescreuen vnd beuolen tzo comen de geschickte vnd gedepueteerde der voirn. viif hollantsche steden, vernementlich de gene, die onlanx in vr liefden coniinckriicke bii den voirn. weynsche steden geweest haben, vnd willen voirts dairinne zoe vuegen vnd beschicken, als dat behoirlic vnd tamelic wesen sal, ende in sulcker wiis, dat bii der hulpe Gods die zelue weynsche steden metten andere van desen lande alwege guede frunden vnd nabueren bliuen sullen. Bidden, der seluer vr liefden

willen dies onbesorcht ziin, vnd voirt in allen saken, dairinne wir vr coniinclicke liefde yet beuallen vnd te liefde doin konnen, willen wir gans bereyt ziin; das kendt God almechtich, die der zelue vr liefden frolich vnd gesont gesparen wille. Gescreuen tot Bruessel den xxiii^{en} dach van junio anno xv^e viii.

Margriete van Gods gnaden geboeren ertzhertoginne
van Oistriick, hertoginne van Bourgundien, van Savoyen etc.

¹Margreitte e.[?]¹.

202.

1508 Juni 25.

Edinburgh.

Kong Jacob (IV) af Skotland erklærer over for Kong Hans, at det må anses for at være ganske med Urette, at Dekanen i Glasgow Magister Robert Forman er blevet beskyldt hos Kongen for, at han ved sin Hjemkomst skulde have kaldt de danske Hustruer for usædelige, og anmoder Kongen om bl. a. at kalde Dekanen i København Tyge (Vincentssøn Lunge) til Vidne i Sagen.

*Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Skotland 30e. Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 60. Reg. *9363.*

Illustrissimo, potentissimo et serenissimo principi Johanni Dei gracia Dacie, Suecie, Norwegie, Slauorum Gothorumque regi, duci Slesuicensi ac Holsacie, Stormarie ac Ditmarie, comiti in Oldenburg et Delmenhorst, fratri, auunculo et confederato nostro carissimo etc.

Illustrissimo, potentissimo et serenissimo principi Johanni Dei gracia Dacie, Suecie, Norwegie, Slauorum Gothorumque regi, duci Slesuicensi ac Holsacie, Stormarie et Ditmarie, comiti in Oldenburg et Delmenhorst, fratri et auunculo nostro confederato, Jacobus eadem gracia Scotorum rex salutem, amorem et integram dileccionem. Illustrissime princeps, frater, confederate et auuncule carissime. Accepimus ex nostro Glasguensi decano magistro Roberto Forman, familiari nobis in primis accepto, quemadmodum apud vestram maiestatem falso sit insimulatus, quasi nuper domum rediens matronas Dacie impudicas hic predicasset, quod crimen etsi fictum altius tamen ipsum vulnerat innocentem et tanta mordet cura, vt mendacii autorem super omnia postulet, qui aut virtute et viribus aut legitime dicta defenset aut mentita palam reuocet. Nam multa prece nos fatigat, vt maiestas vestra per litteras nostras rem ipsam edocta

¹⁻¹ Egenhændig.

causam reformet, alioquin iudicium sequi decreuit. Quod ad nos attinet regium decus testati, nec tale vnquam verbum ex eo viro audiuius nec auditum credimus, eos mores, eam hominis modestiam cognouimus, vt nullius vnquam famam, nedum matronarum probitatem, lacesse putemus. Nec adeo rerum sumus imperiti, vt vano aut detractorio homini legacionis officium procul domo commissemus, quin potius delectum ex omni familia Robertum Forman ad vestram submisimus serenitatem, qui apud principes viros per Europam decenter versatus omnibus gratus, vt aliorum, sic litteris vestris meruit commendari. Sed preter ceteras gentem istam maximi faciens sublimitatis vestre constanter meminit, illius nos sepius admonet et, que ad vos spectent, fidus et diligens curat. Verum nisi injectam sibi calumniam apud domicellas purgatam intellexerit, fore timuero, vt suspectum sibi calumniatorem supra canonicam purgacionem prosequatur. Ticho ille Hafnensis decanus aliquot hic dies agens honorifice susceptus in testem queratur, qui ex fide locutus bene referet necesse est. Accedet et Johannes Postlac et complures id genus. Si peccauerit noster Forman, non penam deprecor; sin crimine vacuus fuerit, omni queso culpa careat, et nomen ei integrum remaneat. Illustrissime, potentissime et serenissime princeps, in longos et felices annos valete. Ex palacio nostro apud Edinburghum xxv die mensis iunii anno salutis octauo supra millesimum et quingentesimum.

¹James rex¹.

²Paniter a secretis².

203.

1508 Juli 9 ell. 16.

Høje.

Ærkebisp Birger (Gunnerrssøn) i Lund beder Kong Hans om at opfylde en Anmodning fra Ærkebisp (Gaute Ivarssøn) i Throndhjem om, at Bisp Carl (Jonssøn) af Hamar må komme fri til sit Bispesæde og stå til Rette for sin tilbørlige Dommer, og tilråder, at Kongen selv hører Bisp Carl i Henhold til, hvad der er forhandlet på Varberg mellem Kongen, Brevskriveren og Bisp (Jens Andersson Beldenak) af Fyn.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: G. 33. Indk. Br. t. Danske Kanc. Trykt: Danske Mag. IV. 183. Reg. 5388.

¹⁻¹ Egenhændig. ²⁻² Ligeledes.

Illustrissimo principi ac potenti domino, domino Johanni Dei gracia Datie, Suecie et Noruegie, Gothorum Slaorumque regi, duci Slesuicensi, Holsacie, Stormarie et Ditmercie duci, comiti in Oldhenborg et Delmenhorst, domino suo graciousissimo.

Min ydmiwge pligtig oc tro tianisthe eder nades verdighed altid foresend met vor herræ. Kære nadigste herre, jag fick idagh min broderss archibispenss i Tronhiem scriffwelse, vdi hwicken han begerer, at jag ville bede oc tilhelpe hoss eder nadhe, at biscop Karl i Hammer i Norghe motthe komme frii til sin kircke oc sæde oc fanghe igen, hwes hannom ær frantagedt, oc stande saa til rætthe fore sin tilbørlig dommere, som jag oc fornimmer i scriffwelsen, at han oc therom nw scriffwer eder nade till met sidt eghedt bwd. Kærsthe nadige herræ, som i sith paa Wardberg mellom eder nade, mig oc bispen aff Fyen war beslwthet om samme biscopp Karl, at ether nadhe wille høre hannom selff till ordz, thet tækker meg ænnw radeligt wære, at saa sker. Oc jag beder eder nadhe fore Gwdz skyld, at i agthe then godhe herres erchibispenss scriffwelse oc gøre thereffther; jag tror, at han begerer icke anneth aff ether nadhe i then sag æn skeligdt, radeligt oc eder nades bestand. Hermet samme eder nades siæl, liff oc stadt almechtigste Gwd befalende oc sancto Laurencio til ewig tid. Ex villa Høyæ dominica ante Margarethe virginis anno domini md octauo meo sub sigillo.

Samme
edher nades

capellan Birger,
erchibiscopp i Lwndh.

204.

1508 Septbr. 9.

Tørning.

Henrik Knudssøn (Gyldenstjerne) beder Anders Bille om i År ligesom hidtil at oppebære Landgilden af (Brevskriverens Hustru, Anders Billes Søster) Karines Gods i Skåne og Sjælland.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Anders Bille, IIa.

Erlige oc velbyrdige swend¹ Anders Bille, høffuetzman pa Stege, kommende thette breff.

Venlig hielsen foresend met Gud. Kere Anders Bille, som ether foretæncker om thet Karines gotz i Skaane oc Seland, som

¹ *Vistnok rettet fra: man.*

i hertil haffue ladet oppebere landgilde aff etc., vore thet ether villie oc mag, at i vilde oc saa gøre i thette aar, eller i vilde scriffue meg til, nar i ville lade ethers swend ride efter ethers landgilde, tha vilde jeg lade myn komme til ether oc følge hannom thiid i landet, om i icke vilde lade thet oppebere; oc i ville vell gøre oc scriffue meg till met thet første, hworeeffter jeg maa rette meg. Thet foreskyller jeg gerne altiid. Heremet ether Gud befallende. Ex Dørninge in crastino natiuitatis Marie anno md8^o.

Hinrick
Knutsß, ridder.

205.

(1508¹) Septbr. 17.

Viborg.

Niels Clementssøn klager til Kong Hans over Viborg Bispestols og Kapitels Forhold til Ebbe Galts Gods og Hr. Skarpenbergs Gods og over, at Electus i Viborg (Erik Kaas) og Kapitlet ingen Breve kan finde på de Len, som Kongen har befaleet Brevskriveren at annamme, og skriver endvidere til Fordel for Jes Pors, som havde Breve på 4 Bøndergårde og har Kongens Brev på St. Jørgens Gård i Ålborg.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: mulig A. D XXVII 4. Indk. Br. t. Danske Kanc. Trykt: Saml. til jydsk Hist. og Topogr. 2. R. I. 243.

Høgheborn førsthe oc mectwghe herre, her Hans meth Gutz nadhe Danmarcks, Sweriges oc Norges konungh, hertwgh i Sleswigh oc i Holsten, Stormarn oc Dytmersken hertwgh, greffwe i Oldhenborigh oc Delmenhorsth, syn kiere nadigh herre.

Myn tienesthe etc. Kiere nadighe herre, werdes edher nadhe at wedhe, at jegh haffuer taleth och forfareth meth electo oc capittell i Wiborigh om Eby Galtes gotz oc her Skarpenbergs gotz; tha lwdher bispdoms breffwe, som thee haffwer therpaa, oc edher nades register icky eens, oc er kronen storligh sweghen meth thet gotz; gotzeth er wendh borth oc beres døøl paa, oc talleth biscop Niels Friiss aldrih till edher nadhe om thet gotz, meen holth gotzeth saa hedhen, som thet skwlle

¹ Niels Friis er Bisp af Viborg endnu 1508 17. Apr. (Hadorph, Rijn-Crönikor II. 406, 409), hvorimod Erik Kaas 1509 31. Jan. af Paven udnævnes til Biskop og Dagen efter får Tilladelse til at lade sig vie af hvilken som helst Biskop (Acta pontif. Dan. V Nr. 4160, 4162). Og da Brevet øjensynlig efter sit Indhold er omtrent samtidigt med og snarest lidt ældre end Nr. 206 nedfr., føres man også derved til Året 1508.

haffwe wereth kirckens egheth gotz. Jeg wil liedhe oc spørre thet ydherste, jegh kan, om gotzeth, hwre thet haffuer segh thermeth. Item thee leen, som eder nadhe befalleth megth at anamme, thennom kan electus eller capittel inghen breffwe fyndhe paa; the breffwen er borth taghen, oc fandes ther inghen peningh effther biscop Niels Friis, oc mest diellen aff breffwen er bortthe, som machth paa ligher. Item komer ther en karl til edher nadhe aff Wiborigh, som hedher Jes Pors; han haffde godhe gamel breffwe paa iiii bøndhergordhe, oc the breffwe feck han Eyler Brøysk, oc er bodhe breffwen oc gotzeth wendh hannom oc kronen fraa, som han kan selff ydermere berethe edher nadhe; thet er icky goth, at kronen skal saa mesthe syn gotz. Item haffuer han eder nades breffwe paa sancti Jørgghens gordh i Olborigh; wille edher nadhe werdes till at wndhe hannom gordhen, tha er han en dweligh karl. Item wille jeg komme till eder nade thet snaresthe, jegh kan bestille edher nades erendhe, som edher nadhe haffwer beffaleth megth. Edher nadhe Gudh beffalinde. Screffweth i Wiborigh sancti Lamberti dagh.

Edher nades tiener
Niels Clementsß.

206.

1508 Novbr. 26.

Viborg.

Erik Kaas, Electus i Viborg, tilskriver Kong Hans, at han har udlagt Nils Clementssøn Skarpenbergs Gods og Ebbe Galts Gods, så meget, som han véd Navn på, og hvis han finder mere, også vil udlægge det, og beder om at måtte beholde Fjends og Slet Herreder, som Kongen har pålagt ham at afstå, samt de andre Len og Vor Frue Kloster i Ålborg, som hans Forgænger Bisp Niels Friis havde af Kronen.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: mulig G. 685. Indk. Br. t. Danske Kanc.

Høffborne første oc mectuge herre, herre Hans met Gudz nade Danemarcks, Sueriges, Norges, Vendes oc Gotes koning, hertug i Slesuig, Holstenn, Stormarn oc Dytmerskenn, greffue vdi Alldenborig oc Delmenhorst, ðyne kæreste naduge herre.

Myn ydmøge throe plictuge thienest altiid met wor herre. Kæreste naduge herre, som ethers nades høffmectughed screff meg till, at jeg skulle wtlegge Niels Clemensß paa ether nades wegne Skarpenberigs oc Ebby Galtes gotz, hwilcket jeg haffuer

ocswo gørd swo møget, som jeg wed naffn paa, heller jeg kand fynde vdi myne forfederes breffue, at the haffuer haffd aff kronen, oc will jeg gierne spørre oc forfare, om ther fyndes meer hoss bispdom eller capittell; tha skall thet bliffue aldeles wbehinderett till ether nades hand. Oc wilde jeg nødug, at ether nade skulle mercke meg therwdi, at jeg skulle dølle eller wndersloe noget theraff heller andet kronens gotz; thii jeg haffuer sagd ether nade troskab, hwilcket jeg will aldeles holde, thed stwnd jegh leffuer, som megh bør. Kære herre, som ether nade scriffuere om Fientz herret oc Slet herret, at jeg skall antworde them fra meg, beder jeg ethers nade øtmøligh, at ether nade welde werdes till at wære betenckt therwdi, swo at jeg matte beholde them; jeg will aldeles gøre ether nade swodane thienest oc wilie theraff, swo at ether nade skall seluff thermet wel nøges, oc thesligest the andre læne oc wor ffrwe closter i Alborig, som myn forfader biscop Niels Friis haffde aff ethers nade, swo at nogen gør meg ey ther skade paa, førre jeg kom ether nade seluff till ords. Oc wil jeg rætte meg effter ethers nades wilie oc thienest effter all myn yderst formoe, ehwad mode jeg kand, oc fare swo met ether nades lææn, som jeg haffuer i befalingh, at ether nade skall inthet skylle meg. Kæreste herre, thager meg thet icke till mystøcke, at jeg screff icke ether nade tillforne till; thii jeg wortte forhalet aff then, som loffuet meg, at han skulle wære myt bwd till ethers nade. Oc som ether nade scriffuer meg till om xxx læster korn, tha will jeg rætte meg thereffter thet yderst, jeg kand. Hermet ethers nades høffmectughed Gud befalende till ewyge tiid. Screffuet i bisp-gard i Viborg anno domini mdoctauo then søndag nest effter sancte Katerine virginis dag vnder myt indsigell.

Ethers nades ytmøge throe capellan
Erick Koes, electus vdi Viborigh.

207.

(1508¹) Novbr. 29.

Viborg.

Niels Clementssøn tilskriver Kong Hans, at han har annammet de 2 Herreder, som Bisp (Erik Kaas) af Viborg havde, at han ikke véd, hvorledes det forholder sig med Bispens Udsagn om, at

¹ Brevet er efter sit Indhold øjensynlig fra samme Tid som det foregående Nummer.

han har Slet Herred i Pant, at Kongen ikke kan undvære dette Herred for Fiskeriets Skyld, at han ingen Rede kan få på Skarpenbergs Gods, som Bispen skulde have i Pant, og at Kronen mister meget ved slige gamle Panter.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: mulig A. D XXVII 4. Indk. Br. t. Danske Kanc. Trykt: Saml. til jydsk Hist. og Topogr. 2. R. I. 244.

Hoffueborn først oc mechtuge herre, her Hans mett Gwtz nade Danmarcks, Sueriges oc Norges koningh, hertugh wti Slessuigh, Holsten oc Dytmersken, greffue i Oldenburg oc Delmen[horst], syn kiære nadege herre.

Myn wannerdanick tro tjenestæ etc. Kiære nadege herre, haffuer jeg anammet the two herret, som bispen aff Wiborg haffde, som ether nade befwll meg i sist i Kalindburgh, oc seyer bispen seg at haffuæ Slett herret i pantt for iim marc oc vic gyldhen; tha kan han ickæ finde ether nades panttebreff therpa, oc ickæ findes thet heller i ether nades registher; hwre thet haffuer seg met sammæ herrett oc met panttet, som han seyer aff, ther kan inghen giøre redhæ pa i sandhedh. Oc kan ether nade inghenlunde ombære Slett herret for thet fiskerii skyldh meth tharre sildh, som komer till Køpinghaffn oc Kalløø om aaret, oc thet fiskerii kan man ickæ brwge, wthen man haffuer herrettdett till helpp. Bispen haffde giernæ the herret igen; theth maa well swo bliffuæ standende, swo lenge han oc jeg komer ether nade till ordz. Item the skib, som ether nade sagde meg wti Kallindburgh, at ther skullæ kommæ till Kalløø effther timmer och kalksteen, them willæ jeg, at the skullæ kommæ noget snartt, om the kan komme affstedh for winther skyld. Item thet Skarppenbergges gotz kan jeg inghen redhæ faa pa, som bispen aff Viburg skullæ haffuæ i pantt for xii^c marc, oc gotzeth skulle nw være friitt igen; tre gorde haffuer jeg fonget; the komer inthet wedh thet Skarppenbergges gotz. Thet gangher ickæ well till, ath kronens gotz skall swo bliffuæ bwrte. Kronen misther møghett for sliigh gamble pantt oc laan skyld; gotzett døless och slages wndher, nar thet staar swo lengæ. Ether nade Gwd befalendess. Scriffuet i Wiburg sancti Andree affthen.

Ether nades tiener
Niels Clementsß.

208.

1509 Febr. 17.

Borgemestre og Rådmænd i Lübeck anerkender over for Kong Hans Modtagelsen af et Brev, som han har tilskrevet dem angående 3 Skibe, der mod den mellem Kongen og Byen sluttede Overenskomst (i Nykøbing af 1507 Juli 7) har besøgt Sverige, og lover at pådømme Sagen og derefter meddele ham Udfaldet.

O: Perg. med Rest af 1 brevlukkende Segl: Lübecks store Sigil. Hanses-tæderne A, Perg. Udtog og Brudstykke: Hanserecesse 3. Abtheil. V Nr. 405.

Deme durchluchtigesten hochgebarnn fursten vnnde hernn, hernn Johann to Dennemargken, Sweden, Norwegen, der Wende vnd Gotten koninge, hertogen to Sleszewick ock to Holsten, Stormaren vnnd der Detmerschen, greuen to Oldemborch vnde Delmenhorst, vnßem gnedigesten hern denstlik [?].

Vnnse willige denste syn juwer koninckliken gnade voran bereyt. Durchluchtigeste hochgebarnn forste, gnedigeste here, juwer koningkliken gnade scrifte, vormeldende van dren schepen, de juwer gnade rike Sweden yegen den receß twisschen juwer koningkliken werde vnd vns gemaket so[ll]en¹ hebben bosocht, vnde schipper Platen darinne namkundich gemaket, hebben wy entfangen vnde lesende wol ingenamen vnnd fogen juwer koningkliken werde darup denstlik weten, dat wy vns willen bofliten de dinge mit den ersten, so wy mogen, affrichten vnd denne juwe gnade sunder antwerde by vnser eghene bodesscup nicht laten, wente worane wy juwer koningkliken maiestatt denst mogen irtogen, synt wy gewilliget, kent Got, de juwe gnade in lucksamigen rente moge bewaren. Screuen vnder vnser stad ingesegell anno etc. ix ame sonnauende na Valentini martiris.

Borgermeistere vnnde radt-
manne der stad Lubeke.

209.

1509 Febr. 20.

Borgemestre og Rådmænd i Lüneburg meddeler Kong Hans, at de ikke véd af at have modtaget et Brev, som Kongen erklærer at have skrevet til dem tidligere, og hvori han har anmodet dem om at bevæge Lübeckerne til at overholde Overenskomsten i Nykøbing (af 1507 Juli 7), som disse har krænkert ved at drive Handel på Sverige, og at de ikke nu kan besvare Kongens Brev så hurtig, men med det første skal sende ham Bud med deres Svar.

¹ O: sochen.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Hansesæderne A, Pap. Udtag og Brudstykke: Hanserecesse 3. Abtheil. V Nr. 410 (med urigtig Datum 21. Febr.).

Deme durchluchtigestenn hochgebornn furstenn vnnd hernn, heren Johann tho Dennemerkenn, Swedenn, Norwegenn, der Wende vnnd Gottenn koninge, hertogenn tho Sleßwick, Holsten, Stormern vnnd der Dithmarschenn, grauen tho Oldenborg vnd Delmenhorsth, vnseme g. l. hernn.

Durchluchtigeste grothmechtigeste hochgebornn furste, gnedigester here. Vnnsse vnderdenige gehorsame willige dennste synn juwer koninglikenn maiestath alletidt vorann bereyth. Gnedigester here, vth juwer k. m. schriffte itzundt an vnns gelangt vormercken wy vnder andernn, dat juwe k. g. an vnns van etlikenn schepenn, de van Lubeke affgelopen, tome Holme gelosset vnnd dar geladenn, ock weddervme vor Lubeke scholenn syn gekamen, vormalls schall hebben geschreuen mith boghere de ersamenn van Lubeke anthoholdenn by den dingenn, also tho Nicopingenn berecesseth, vorttofarenn in matenn, wo ock itzundt vppt nye bogeret wert etc. Derhaluenn biddenn juwer k. m. in antworde denstlich wetenn, dat villichter vnd vngetwifelt j. k. m. van wegenn der angetogenn schepe vnnd szelacie an vns mach hebben geschreuen; wy konenn vnns auerst nicht bedenckenn, dat sodane schrifte vnns ton handenn syn gekomenn¹, woldenn susten vngerne juwe k. m. sunder antworde hebbenn gelatenn. Vnnd dewilenn wy denne beth her van den dingenn vnnd juwer k. m. andacht vnd gemote eygentlich nicht gewetenn, ock dar des van nodenn, in so korter tidt nicht hebbenn tho rugge konen spreken, is woll affthonemende, dat wy j. k. m. na swarheyt der scheffte also mith der ile, wo notrofflich, nicht konenn beantwortenn, des wy vnns doch mith den erstenn beflyten vnnd by eygener bodeschupp vnnsse antworde willenn benalenn latenn, went wor wy juwer k. m., de wy Gade in geluckeligem stande vnnd regimente beuelenn, vnderdenige demodige willige dennste konen bewisenn, kennenn wy vnns tho donde vorpflichtet. Schreuen vnder vnser stadt secrete ame dinxdage na esto michi anno xv^o nono.

Juwer k. m.

alletidt gudtwillige
borgermeistere vnd
radmanne tho Luneborch.

¹ *Ifølge Hanserecesse, anf. St. er det Brev, der her angives som ikke modtaget, formentlig identisk med et af 1509 Jan. 1, der findes i Orig. i Lüneburg, og hvoraf Udtag og Brudstykke meddeles anf. St. Nr. 401, men som måske først er indtruffet efter Afsendelsen af Brevet af Febr. 20.*

210.

1509 Marts 11.

Arboga.

De i Arboga forsamlede svenske Rigsråder anmoder det danske Rigsråd om at udvirke hos Kong Hans, at der i det Lejdebrev, som de har modtaget til det (1509 14. Jan.) på Helsingborg berammede Møde i Malmø 1509 c. 24. Juni, må blive udeladt den i Dagtingningsbrevet indsatte Artikel, at Underhandlerne ikke må forlade Malmø, før et af de 3 Punkter er opfyldt.

*[Orig. ukendt.] Samtidig Afskrift på Papir med Overskrift: Littere consiliariorum regni Sweccie ad consiliarios regni Dacie. Danske Kong. Hist., Fasc. 3. Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 351 og Rydberg, Sverges traktater III. 547. Reg. *9412.*

Reuerendissimo reuerendisque in Christo patribus etc., regni Dacie consiliariis, amicis nostris, conjunctim et diuisim.

Sincerissimis nostris etc. Verdugeste, verduge fædhre, erlige herrer, gode mænd och synnerlige gode vener. Teckes alles edhers verdugheter och herredøme vele vethe, at wii haffue nw vareth her tiilsammans offuerwægande then dagthinghen, nw siistens pa Helsingeborgh forlophen ær etc., och synnerlige then leyde, ther opsend ær for thet tiilkomende møthe etc., och kwnnom togh therwth ey annedh formerche, vthen at inghan god man betrøsther pa then leyde siigh ingiffue i Malmø, besoeche thet tiilkomande møthe synnerlighe for then articul, intrengd ær i daghtingsbreffuit ved thette synne, at the god mæn, for^{na} mothe besøkendes wordhe, skole siigh ey aff for^{na} Malmø giffue, for æn en aff the iii pwnchther aldelis fulgiordh vare vthen al ythermere skotzmall, aff huilket vii ey annedh formerche, æn oss thermet fortages the skotzmall, ther wii ey forsake kwnne vthen richesens och alles woress ewigh skadhe och forderff. Teckes alles edhers værdugheter och herredøme forarbejde met høgboren førsthe kongh Hans, at hans nadhe ville then articul affsæthie och skycke oss en ny sekeren leydhe tiil the sex och theres metfølgere, som diit skickes skole om sancti Johannis midsommers tiid førsth tiilkomande¹, sa at the maghe ther fry sæker met edher forhandlæ, tale och besluthen om tesse iii richenes gangn och langelige bestand, om Sweriges cronens slot och landh, gode mæntz, qwinners och fadherløs barns gotz, arff och eghet, ewigh friidh tiil landh och vathn och fry, sækere och obehindradhe komma i theres gode fry behold igen, nar them lysther, met hwess the haffue met

¹ C. Juni 24.

at fare, tha ære vii alle aldelis vel beneghde och weluilioge eth alwarlighet och ændeligh swar giffue vthen al ytermere skotzmal, sa at brysthen skal tha ey fynnes pa ware sidha i naghenn mattha. Edher herredøme hermet alzmæchtugh Gud befalende. Citissime ex Arbogis dominica oculi anno etc. mdix nostris sub sigillis et signetis.

Consilarii regni Suecie,
pronunc Arbogis congregati.

211.

1509 Maj 21.

Skern.

Anna Christophersdatter (Lykke, Manderup Holcks Hustru) beklager overfor Fru Anna (Rud), Hr. Henrik Krummediges, hendes Moder (Fru Kirstine Eriksdatter Rosenkrantz's Død, takker for hendes Tilbud om at hjælpe sig og udtaler Ønsket om en Sammenkomst mellem dem.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, Dipl. Nr. 20.

Erligh oc velbyrdigh qwinnæ ffrwæ Anna, her Henrich Krowmdiges, syn kiære fencke, sendes thette breff.

[Sø]stherlegh kierligh hielssen tiilforn scriffwen met wor herre. Kiære Annæ, tacker jeg tegh kierligh for møghet [go]th, som thw haffwer megh i manghe madhe bewiisth, oc nw for thyn kierligh scriffwelsse; Gud gaffde, jegh kwndhe thet nogherlwndh met tegh forskyldhe, tha scwldhe thw befyndhe megh ther velvilligh tiil, meden jegh leffwer. Kiære Annæ, som thw scriffwer megh tiil thyn store sorrigh for thyn kiære modher, hwis siel Gud nadhe, er jegh thet visse, athyn sorgh er tegh møghet stoor, om nogher dotther kwndhe haffwe sorgh for modher; Gud hwsswale tegh vel. Kiære Annæ, som thw scriffwer megh tiil om the ærendhe paa mynne vegne, tha veedh jegh vel, athw vildhe, ath megh scwle lidhe vel; tacker jegh tegh kierligh for, athw scriffwer, athw vildhe hielpe megh met gerningh, hwilcketh jegh vel haffde behoff oc badhe gernæ om, nw haffwer inthet her met megh [!]. Gud gaffwe, megh kwndhe stedes bwdh tiil tegh, nar jegh kommer tiil Koldingh; tha badhe jegh fwldh gernæ om thyn hielp. Gud gaffwe, thet motthe gaa saa wel, athyn reysse matthe falde her vdhi landhet indhen sancti Michels dagh¹; tha troer jegh tegh saa wel, athw

¹ Septbr. 29.

vndfaldh meghe icki. Kiære Annæ, scal thw ydhermære fanghe scriffwelsse thet snaristhe, jegh kan faa myn leylighet ath vidhe ydhermyære, en jegh nw veedh. Kiære Annæ, hermet tegh Gud aldmectisthe altiidh beffalende; raadth altiidh offwer meghe, som jegh wore thyn systher. Scriffwet paa Skiernæ mandagh nesth fore pynsedag anon domini mdnono etc.

Anna
Cristofers dotther.

212.

1509 Oktbr. 2.

Visborg.

Laurens Skinkel tilskriver Kong Hans om lybske Skibes Ankomst til Västergarn og Lübeckernes Færd på Karlsö, om et strandet lybsk Skib, som Brevskriveren har bjærget, og om, hvad dette Skibs Besætning har meddelt om Forhandlingerne mellem Lübeckerne og Svenskerne, anmoder om Forstærkninger, skriver om forskellige danske Skibe og beder om Besked om de lybske Fanger.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl (Tinhus). Indk. Br. 1. Danske Kanc. Trykt: Styffe, Bidrag till Skandinaviens hist. V Nr. 283 og derfor: Hanserecesse 3. Abtheil. V Nr. 482.

Høyboren herre oc mectuge første her Hanss met Gudz nade Danmarcks, Sueriges, Norges etc. kongh, syn kiæristhe nadige herre.

Myn ydmigh vnderdanligh plictuge throo tienisthe. Kiæristhe nadige herre, verdes edhers nade ath vidhe, ath sancti Mauricii dagh¹ nw nest forledhen kom hiidh i Vesthergarne xix aff thee liibske skiib oc laa ther ii netther, oc fick jek tiendhe lenge, før thee kom i haffn, oc lodh jek strax forsamle edhers nades folck oc almwe, oc møttes alle vedh Vesthergarne samme affthen, oc lodh jek giøre thee flesthe ildhe paa j myll vdh met strandhen, som jek haffde folck till. Oc sendhe thee iiii karle i landhet oc i standere for i bodhen, och finge thee them thet till ærindhe, ath ther skulle være godh fredh imellom edhers nade oc them, oc thee ville kiøbe hønss oc lam; samme karle beholt jek hoss mek. Oc haffde thee theres bodhe i landhe paa Karlssøø oc grebe ther v aff edhers nades bøndher oc færdhe them borth met them, oc thee andre bøndher vntkomme ath landhen. Siidhen hugge thee søndher alt thet, thee

¹ Septbr. 22.

haffde ther paa ødhen; Gud haffue loff, annen skadhe giordhe thee ther icke. Siidhen løb thee theraff oc setthe theres kooss lighe ath thee suenske skern, oc vedh jek ey annet, end thee komme ther mesthen deel indh. Men annen dagh kom herrens barck aff Liibeck tilbage ighen i Vesthergarne oc løb hwer dagh aff oc till vndher landhet, men paa sancti Michels affthen¹ thaa sendhe sancti [!] Michel edhers nadhe samme skiib i landh i fieringh veys fraa Vesthergarne, oc var thet inthet annet ladh met end bøsser oc verie oc fetalie; thet fick jek strax reddhet oc skibet met oc vanth thet vdh ighen i samme stundh oc kom thet til flodtz, saa thet skadher inthet mere, end masthen er hugghen theroppaa. Ther var skionne bøsser oppaa; them sendhe jek till slottet. Thet første bør blesser, thaa vill jek ligghe skiibeth indh for slottet, oc hobes mek at forvare thet saa, ath thee skulle icke mere faa gaffn thervdaff. Oc var Mattes Veyner, edhers nades tienere, høuitzman oc skipper paa samme skiib, oc var ther xlv karle oppaa, oc haffuer jek forhørth høuitzmannen oc thee, ther bæsth skulle vidhe thee Liibskes andslaa[g]; thaa kunne jek ey annet forfare aff them, end thee Suenske theres budh oc briiff kom till Liibeck oc begeredh hielp, fferty edhers nades skiiff var them for stercke i siøen, oc sagde thee, ath thee Suenske theres skiibe skulle mødhe them i skiern. Men nw iii vgghe siidhen thaa kom indh scriffuere aff Suerige met i Vær[ne]mønde bodh till Liibeck met briiff; thaa giordhe thee hastigh theres skiib redhe oc lodh komme them vdh, oc sendhe thee met them Bernit Bommehorn [!]² oc her Hermen Messmand, oc gick strax røcthe, ath then fredh oc dawe, som var giordh mellom edhers nadhe oc thee Suenske, skulle ey lengher sthaa, fferty edhers nades folck haffde væreth i Aabo. Oc ære thee paa alle thee liibske skiib i^m oc i^c rytther, oc ære thee met botzmen oc alle sammen offuer howidh iii^m verindhe. Kiære nadige herre, er edhers nade icke fuldth visse oppaa, ath then fredh oc dawe, som er giordh mellom edhers nadhe oc thee Suenske, skal icke [!] holdes, thaa tøkkes mek rodeligh være, ath edhers nade sendher hiidh mere folck, fferty thee sagde i Liibeck obenbarligh, ath bleff edhers nade quit vedh thette landh, thaa skulle edhers nadhe icke komme saa meghet fetalie affstedh, ath edhers nades skiiff skulle holdes i siøen met, oc siidhen haffde thee

¹ Septbr. 28. ² ∴ Bernit Bomhouwer.

nøø paa inghen siidhe. Oc maa edhers nade rætthe edher efftir, ath thee Liibskée faar altiit scriffuelse fraa Kiøbnehaffn om edhers nades opsettelsse; oc acthe skiibenne them tilbage ighen indhen sancti Morthens dagh¹. Kunne thee Suenske oc thee bliffue ower ens, thaa maa edhers nadhe acthe them hiidh till landhet. Oc haffuer thee Liibskée fult Olborigh siidh paa skiibenne; them skulle thee Suenske sendhe till Reffuel for them. Oc maa edhers nade vidhe, ath jek lodh strax giøre i jacth redhe till Kasper Dancafarth; ther kom han strax edhers nades ærindhe borth met, oc liggheer Vglen her i Viisby haffn ighen tillbage. Kiære nadige herre, vill edhers nadhe haffue bartzen till siøes i aar, som edhers nade fick aff Jens Holgers^β, thaa bedher jek, edhers nade ville verdes till oc biudhe mek till; thii jek maa haffue henne op oc kallafatthen før, oc skal edhers nadhe end thaa vowe edhers nades folck oc bøsser paa henne; thii hun er twenne ganghe kallefatthet tilforn, siidhen hun var ny. Siisthe gangh thee kallefatthet henne, thaa slap kalfatjern somme stedh igennem op till handhen, oc skal edhers nade vidhe i saninghen, ath hun dwer icke til annet end ladhe met tømmer oc ladhe løben till Hollandh oc selles. Oc ville edhers nade verdes till oc biudhe mek till, hwor edhers nade vill haffuet met thee liibskée fangher, jek haffuer; thii jek ville heller være skildh vedh then tywehob endh holde them her lenghe. Oc ville edhers nade verdes till oc biudhe mek til, om jek skal sendhe edhers nadhe then liibskée barck, heller oc edhers nade vill haffuen her till edhers nades behoff. Kiære nodige her, sendher edhers nade noghet folck hiidh, ath edhers nade ville verdes till oc sende hiidh noghet malt met, ath holle them met, thii her er stor armodh paa landhet; thee finge inthet korn her i aar, thee skulle faa stor nødh for korn, vdhen thee for korn aff Danmarck; thii her kommer inghen aff stedherne. Kiære nadige herre, kommer her noghet paa, thaa giørss her vel folck behoff; thii her er i stor begrebeth by, oc er her icke xxx borgere, ther jek kand haffue hielp vdaff. Ffinge thee byen, thaa skulle jek haffue tøsswer saa meghet folck ath bemandhe slottet siidhen met, end jek skulle tillforn. Oc skal edhers nade inthet twille oppaa, ath jek ey [!] vill giøre myn ære oc throo tienisthe fuldh aff all myn formwe; oc ville edhers nade verdes till oc scriffue mek

¹ *Noubr. 11.*

strax tillbaghe ighen, hworefftir jek skal rætthe mek efftir edhers nades villie i alle tesse ærindhe. Hermet edhers nades høymectighet altiit then alsommectisthe Gud befallende till ewigh tiidh. Scriffuet paa Viisborigh tiisdagh nest efftir sancti Michels dagh anno domini mdnono.

Laurens
Skinckel.

213.

(1509?) Novbr. 25.

København.

Jens Munk meddeler Kong Hans, at han efter dennes Brev har udgjort 4 Karle, og at han har sendt en hel Del Proviant m. m. til Kalmar Slot, men ikke efter Kongens Brev har kunnet annamme Slotsloven på Kalmar og antvorde Claus Bille Lykå Len, da han er i Kur i København for Pokker.

O: Papir med 1 utydeligt, endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Indk. Br. t. Danske Kanc.

Høgiste herræ oc hiøborne første koning Hanss met Gwdz nadæ Danmarcks, Sueriges, Norges, Wendes, Godes koning etc., sin kierestæ nadige herre idmøgelig kommende thette breff.

Min idmøge plettig tro teniste. Skall edhers nade werdiss tiill at widæ, kiereste nadige herre, som edhers nade scriffit meg tiill, jeg skullæ wtgøre edher nadæ fire karlle met hest oc harniske, ta moo edher nadæ wydæ, jeg giorde them redhæ effther edher nadiss breffz lydellsse oc haffde them i Købinhaffn, oc kom ther tyende soo, the skullæ ey ridhæ fram. Kiereste nadige herre, moo i widhæ, thet jeg lodh komme tiill Kalmar slott ii lester kookødt, j lest forekødt, j lest all, ii lester torsk, i lest smør, vi^m spidtfisk, iii tunner tallig oc i tunne kallund, et skib poo xxx lester met wed oc kartt, et andhet skib po xvi lester oc met wedt kart samme tiitt, oc lader jeg laee bode samme igen met wed, kart oc koll. Annammet Nielss Jensß Kalmar slott ii dage for sancti Martini dag¹. Kiereste nadig herre, mo i oc werdiss tiill at widhæ, at jeg feck edher breff, saa jeg skullæ anamme slotzloffuen po Kalmar oc anworde Clauss Biøløff Lickaa len igenn, oc moo i werdiss tiill at wide, kiere herre, at er [!] soo tiill passe, thii jeg haffuer foit the pocker oc liger tiill lege i Købinhaffn; naar Gwd will, jeg

¹ Novbr. 9.

bliffuer før, tha will jeg gernæ, som edher nadhæ will haffuæ meg enthen ther eller nogher stetz, oc i wille werdiss tiill oc bywde meg tiill, om jeg skall anworde Clauss Biøloff Lyckaa leen eller ey, forthi jegh anworde ham ecke lenet po then tiid. Oc om then skatt, som the wtgøre edher nadhæ aff Licka len, tha haffuæ the soo giffuit for swar: hwatth thet herret gøør, som theres lantzting ligher i, thet wille the oc gøre. Hermet edher nad[e]¹ then almettige Gwd beffalende. Scriffuit i Købindhaffn sancte Karinæ dag anno domini md9[?]².

Jenss
Munk.

214. 1509 uden Dag.

(Bisp) Johan Jepsøn (Ravensberg) af Roskilde tilskriver Kong Hans, at han ikke kan have sit Skib og Folk rede til på Mandag, men først til den 23. Juni efter Kongens tidligere Brev, og beder om Besked, om han selv skal komme til Kongen, men anmoder i så Fald om Sikkerhed for sig og sine Folk, da de er undsagte af Kongens Ryttere på Grund af Fjendskab mellem disse sidste og Kongens og Bispens Skotter.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: formentlig G. 181. Indk. Br. 1. Danske Kanc.

Excellentissimo ac potentissimo principi domino Johanni Dei gracia Dacie, Suecie, Noru[egie], Sclauorum Gotorumque regi, duci Sleþuicensi, Holsacie, Stormarie et D[itmarcie], comiti in Oldenborg et Delmenhorst, domino suo metuendissi[mo].

Ether [nades høgme]ctighet altiid myn ydmige plictuge tro thieneste forscreffuen kerligen met Gud. Kæreste nadige herræ, . . . [fik] jeg ether nades scriffuelse lydende, at jeg schal lade myt skibff oc falk wære rede at legge [i siøen] nw poo mandag i reysen met ether nades skib oc falk etc. Ether nade werdes at wide, at jeg haffuer fonget ether nades scriffuelse at were redæ sancti Johannis dag³; thet jeg endnw scriffwe strax efter falket, hwor the ligge spredde, tha finge jeg dog ickæ them samblede førend sancti Johannis affthen⁴; tha schal oc falket strax were rede vden all feyll effther then former ether nades

¹ O: nadiss. ² Læsningen af det sidste Ciffer synes ikke helt sikker. Men senere kan det ikke være; 1508 kan der ikke stå, og i 1507 (det tidligste År, som der overhovedet kunde være Tale om) vides det i alt Fald ikke, at Jens Munk har været Lensmand på Lykå. ³ Juni 24. ⁴ Juni 23.

scriffuelse. Kæreste nadige herræ, giøres ethers nade myn thieneste behoff, at jeg schal komme self personlig tiil etherss nade innen sancti Johannis dag¹, tha bether jeg ydmigeligen, at ether nade wil scriffue meg thet tiil met thette samme bud. Dog haffuer ether nades rytthere saare vndsagt meg oc myt falk for nogen wwilge, som kom emellom ether nades Scotter oc mynne paa then enæ oc rytterne paa then annen side. Wille ethers nade werdes for Gudz skyld oc lade forware thet, om jeg schal komme, at jeg oc myt falk motte fare felige; haffuer mynne Scotter brwdt, tha schulle thee gerne beydræ effter ether nades tyckæ. Wiil ether nade, at jeg schal giffue them offuer, tha will jeg gerne therefter rette meg, nar jeg fonger ether nades wilge at wide; inthet haffuer jeg them behoff vden for ether [n]ades siel, liiff oc statt Gud oc sancto Lucio befallende. Ex castro m[eo anno] domini mdnono.

. capellan Johan Jepß
. Roskilde.

215. 1509 uden Dag.

Margrethe Knudsdatter, Abbedisse (i Roskilde Clare Kloster), takker Johannes Magni, Minister (for Franciskanerordenen) i Provensen Dacia, for hans Velgerninger mod hendes Kloster og erklærer det for en, mulig af Sortebrødre udspredt, Usandhed, at hun skulde have talt ufornuftige Ord om ham, men indrømmer, at hun står på en dårlig Fod med Broder Herluf.

O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. SLA., Top. Saml. Pap., Roskilde (tidligere Nr. 57). (Jfr. nedfr., Udaterede Breve Nr. 66.)

Reuerendo patri fratri Johanni Magni, ministro provincie Dacie, dignissimo patri et fautori sibi in Christo dilecto.

Salutem in eo, qui salubriter regit et dirigit vniuersa. Reuerende pater in Christo, jegh thacker edher fædherligh humiliter for then ære ock dydh, som edher hedherligæ personæ haffuæ mod thette fatheghæ stætth beuisth som en dydeligæ fadher mod synæ børn i allæ modhæ. Gud ock sanctæ Clare vordæ edher ewegæ løn tell syell ock liiff, ock æræ vii allæ dawligæ edher ydmygæ ock tro capelanæ som for vor andeligæ fadher ock then, som vii aff haffuæ thaghet monnæ

¹ Juni 24.

vellgernigher, en thagh thet syæs megh ennæ poo, jegh skullæ ey ku[nn]æ¹ vede edher thack for edher gode veliæ; men Gud, qui est scrutator omnium cordium, han ved, hwar therom ær, ock soo vedh ock alth conuentth. Ær megh giffued tell kennæ, jegh ær forsaatth for edher, ath jegh skullæ thalled nogher vfornehmstigæ ord om edher, hwelkæ ey skall findes i sanhed, jegh haffuer giortth; haffudæ en en vor vng hæ søsther talled soo om vor forman, tha 'haffuæ megh burth giffued hennæ ther straff foræ, en syæ jegh, som skall væræ tøræ æmbedz-søsther vverdigh. Men hwem megh haffuer soodan ord poo førtth, han liwær megh poo som inghen dannæman i then stætt; men then, som megh ær neffth, thet skullæ sautth, vor jegh aldrih i tallæ syndherlighæ met, syden jegh kom[m]æ² in officio, vden gode jomfrvær voræ hoss, mynnæ ord hørdæ, nor jegh bedes nogher thiænæstæ poo conuenttz vegnæ. Gud sæe thet forke[r]tth, voss skall trængæ tell then. Thet ær megh sautth, ath sortthæ mwnekæ skullæ thet giortth, men thee haffuæ nw gulled megh igen, som bode edher fædherlighet ock andræ spothæ megh i myn ynskæ; men the skullæ thogh en føffuæ thi[n]gh bode theraff; ther skall megh Gud tellhielpæ. The ære vornæ megh soo haskæ, før thet stod megh ey være tell vueliæ met mynnæ ordensbrødræ, syden jegh kom in officio; en lector her i Roskilde ær her allth mesth sagh i, som jegh vor kentth met, megh ær vueligh for brodher Henrick skyll. Men voræ scriffthæfædher the vedæ vell, hwardantt vedhermod thee gøræ megh i voræ hytther, ock nor her ingiffuess nogher, megh skall dræng hæ till then; thee vissæ megh tell grabrødræ, men the mennæ soo, nor mynnæ prelatther vordæ megh vgyntigæ, tha voræ the hæffthæ offuer megh. Gud giffuæ megh soo santh salighet, jegh haffuer vntth ock an edher vell fran myn ynskæ bodæ for edher eghen ærligæ personæ ock then gode jomfrv modher Iddæ ock vell gøræ, imæden jegh leffuer, ydhermeræ en i tro megh tell. Men thet vedh Gud, thet jegh ey beuissær megh³ mod edher, som megh burdæ, ær ey aldels myn skyll; myntth syn ær soo, jegh villæ inghen væræ tell fortørnelssæ, som jegh haffuer fornømed, jegh voræ, om jegh thet giordæ, men før edher fædherlighet figh her vensk.. innæ, tha villæ jegh en gernæ væræ edher bud tell veliæ, hwad jegh kunæ, nor the hed komæ, vden brodher Herlu. Thet vor,

¹ O: kumæ. ² O: komnæ. ³ O gentager: ey.

for voss vor en søffuæ thi[n]gh i melum, som Annæ [?] føræ haffudæ giorth, men han tallede aldr[i]gh syden met megh self; thermet holth jegh myn modherdatter soo kær som han syn fadersyn, enthogh han haffdæ foromdawss gotth aff megh forthiæntth etc. Men jegh tror edher fædherligh soo vell, i lade hwerken conuentth eldher megh nyde mynna vuenerss ord ock gøræ the[m]¹ then glædæ. Altth thet, jegh kan væræ edher fædherlighet tell veliæ ock kærlighet ock megh tell syende vordher, vell jegh altytth væræ velligh tell, som megh bør myn andeligæ fader ock serliga hyllæræ. Gud hielpæ megh, soo santth jegh haffuer været edher capelan ad sanctum Anthonium, syden [i] føræ aff landet, alligævell i trodæ megh ther ey tell. Haffuer megh som edher ydmygæ datter ock tro capelan tell Gud, soo santth hielpæ hans node megh tell myn syelss ock legomsþ vellfaræ. Non plura, sed domino Deo vos commendo et sancte Clare cum omnibus vobis beneuolentibus. Scriptum anno domini 1509 sub sigillo officii mei.

Vestre dignatiue paternitatis filia in Christo humilima
Margaretha Kanuti, abbatissa licet indigna.

216. (1509 Efterår².)

(Det danske Rigsråd) meddeler (det svenske Rigsråd), at det befuldmægtiger Kong Hans's Skriver Hr. Jens Christiernssøn, som Kongen sender til Sverige, til også på Breuskrivernes Vegne at forhandle med det svenske Rigsråd.

*Koncept på Papir. Danske Kong. Hist., Fasc. 3, uden Datum (bag 1512). Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 353 Nr. 55. Reg. *9478.*

Sincerissimis nostris dilectione, reuerencia et salute in domino semper premissis. Kiære brødhære oc wennere, mwe i wiide, at wii haffue nw tilkendegiffuit oc befalet høgboren førstes her Hansses met Gudz nade Danmarcks, Sueriges, Norges etc. konings, wor kiæreste nadige herres, skriffuere her Jenss Cristiernsþ nogen werff oc ærende, som these iii riige anrørende ære, met the ærende, som for^{ne} høgboren fførste wor kiæreste nadige herre hannom at werffue till ether befalet haffuer. Bethe wii ether kiærligen oc gerne, at i velæ høre oc betro hannom vdynnen same ærende, som [han] nw paa thenne

¹ O: then. ² At Brevet er fra denne Tid, fremgår af det svenske Rigsråds Brev af 1510 Juni 8 nedfr. Nr. 225.

thiidt efftir wor befallinge werffuende worder till ether, liigerwiiss som wii ether personeligen till ordz ware, oc at i vele lade ether thervdynnenn alle velluilligen findes. Thet velæ wii kiæriligen oc gerne met ether forskyllde.

217.

1510 Febr. 25.

Bergen.

Oldermændene for den tyske Købmand i Bergen tilskriver Kong Hans i Anledning af et fra denne modtaget Brev om, at de 31. Marts skal stille 200 væbnede i Marstrand, at de ikke kan opfylde dette Påbud uden deres Vilje, der har udsendt dem, og hvis Tjenere de er, eftersom deres Forgængere aldrig har gjort det, og beder derfor om Fritagelse for Påbudet.

Papir med 1 utydeligt, endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Norske uekspererede Breve (Brevet har engang været Bilag til det i nærværende Samlings 1. Bind Nr. 296 aftrykte). Trykt: Hanserecense 3. Abtheil. V Nr. 579.

Deme durchluchtigenn grotmechtigenn hochgeborenn ffurstenn vnnd herenn, herenn Johanne van Gotz gnadenn to Denmargken, Swedenn, Norwegen, der Wende vnnd Gotten koningk, hertoch to Sleßwigk ock to Holsten, Stormarenn vnnd der Ditmernesschenn, greue to Oldenborch vnnd Delmenhorst, vnßem gnedigestenn herenn ffruntlikenn gescreuenn.

Beredicheit vnßer willigenn vlitigenn dennste myt vormoghe alles guden thovorenn. Irluchtigeste grotmechtigeste hochgeborenn ffurste, gnedigeste leueste here, juwer konningklicken maiestat breff gescreuenn ahme mandage negest Lucie virginis¹ hebbenn wy ersten entfangenn ahme mandage vor reminiscere² vnnd leßende wol vorstanden, inholdende, dat wy juwer konningklicken maiestat scholden vthverdighenn twehundert wol ghewapener manne, nu vp dyt negest tokomende vorjar vppe passchenn thome Mastrande myt aller tobehoringe wol vthgerustet thor steden scolenn ßin etc., na vorlude juwer konningklicken gnade scriffte etc. Hirvppe gnedigeste leueste here, voghe wy juwenn gnadenn tho wethen, dat wy tho ßodaner vthredinghe nicht kamenn konenn ock en ßodans ßunder vnßer frunde willen nicht vnderghänn endorue wenthe, wy knechte ßin der jennen, vnß hebben vthgerediget vnnd ßus vppe vnße priuilegienn deme lande thome bestenn vorkerenn vnnd entholdenn werdenn. Szo kone wy nenerleywiß mit gelimpe vnnd

¹ 1509 Decbr. 10 ell. 17. ² 1510 Febr. 18.

redenn þunder vulbordt, wethen vnnd hetenn vnþer frunde enþodan vnderghänn, wenthe van vnþenn vorvarenn nu er geschenn en is. Ock hebbe wy nichtes vth denn stedenn gekregenn þór int vorgangen vorjar, dar wy en þodan mede vthreden mochtenn. Worvmme irluchtigeste hochgeborenn ffurste, gnedigeste here, bidden wy otmodighenn, þo wy otmodigest mogen, juwe k. m. vnþ na gelegenheit in desþen dinghenn ouerþen willen, dat vnþ nicht leggen tho qwade, derwegen vngunst vnnd vnhulde vnþ to bewißende, wente wy den irluchtigestenn hochgeborenn ffurstenn vnnd herenn, herenn Cristiernn van Gotz gnadenn recht erue tho Norwegenn etc., juwer gnade leuen her þonen, int vorgangen vorjar na vnþeme vormoghe bekandenn; biddenn hirvmme, juwe ff. g. denn kopman der vthredinge willen ouerþen. Dat þindt wy vmme juwe ff. g., juwer gnade her þonen vnnd deme rike willichliken geneget to vordenende stedes na geborgerne; irkennet Godt, dem wy ff. g. in luchþamer wolvardt þundt vnnd þalich beualenn. Screuenn to Bergen in Norwegen in juwer gnade rike vnder vnþeme des gemeinenn kopmans ingeþegel ahme mandage na re[ministrere] anno xv^c x.

Olderlude des gemeinenn dutzschenn kopmans van der hanþe, nu thor tidt to Bergenn in juwer gnade rike Norwegenn residerende.

218.

1510 Febr. 28.

Westminster.

Kong Henrik (VIII) af England meddele Kong Hans, at han med Sorg har modtaget dennes Brev om hans Fjendskab med Lübeckerne og om disses Angreb på hans Riger, men ikke kan begynde Fjendtligheder mod dem på Grund af den tyske Hanses gamle Friheder i England, hvorimod han (Kong Henrik) gerne vil opfordre dem til at holde Fred med Kong Hans, ligesom han efter dennes Ønske har udstedt et Lejdebrev for hans Sendebud til at rejse til Skotland.

*Perg. med Spor af 1 brevlukkende Segl. England A, Pap. (!). Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 62. Reg. *9505.*

Illvstrissimo ac potentissimo principi domino Joanni Dei gracia Dacie, Suecie, Noruegie, Sclauorum Gottorumque regi, duci Slesuicensi, Holsatie, Stormarie ac Ditmertię, comiti etc., fratri et confederato nostro carissimo.

Illustrissimo ac potentissimo principi domino Joanni Dei gracia Dacie, Suecie, Noruegie, Sclauorum Gottorumque regi,

duci Slesuicensi, Holsatię, Stormarię ac Ditmertię, comiti etc., fratri et confęderato nostro carissimo, Henricvs eadem gracia rex Anglię et Francie ac dominus Hybernię salutem et prosperitatem. Legimus litteras v. maiestatis ex arce Haffnensi vltima decembris proxime decursi ad nos datas, quibus vestram aduersus Lubicenses grauem et multiplicem querelam primum intelleximus; deinde, que v. maiestas a nobis desiderat, habunde inspeximus. Dolemus profecto pro mutua nostra fraternitate et amicitia huiusmodi controuersias et hostilitat[es] ac p[re]cipue insultus et incendia in vestra regna dominiaque per ipsos Lubicenses patrata. Et si legitime nostroque cum honore has iniurias, quas v. maiestas sibi illata[s] re]cit[er]at, vlcisci possemus, partes profecto nostras taliter interponeremus, quod ipsi Lubicenses manifeste intelligerent non mediocriter nobis displicuisse. Verum quia Ansa Teutonica, cuius non parua pars est Lubeka ciuitas, a multis retroactis annis cęrtis quibusdam libertatibus atque immunitatibus in hoc nostro regno gaudet et proinde est [e]tiam ac fuit semper, durantibus ipsis libertatibus et immunitatibus, tam progenitoribus nostris regibus quam nobis quoque ipsis amicitia conjuncta, iccirco non possumus fidei et promissi[oni] nostrę datę vllo pacto contrauenire aut hostile quidquam in illos moliri. Nihilotamenminus ipsos Lubicenses hortaturi sumus ad pacem cum v. maiestate habendam atque ad [om]nes lites et controuersias, quas vobiscum habent, compromittendas, quod libenter sumus facturi v. maiestatis gracia et intuitu, quę sibi firmiter persuadeat, non minore dilectione minusve fraterno amore a nobis diligi et amari, quam a serenissimo rege bonę memorię nostro patre fuerit vnquam dilecta. Quod vero ad saluum conductum attinet vestro seruienti concedendum, vt ab hoc nostro regno in Scotiam tute valeat proficisci, iussimus huiusmodi litteras nostras illi tradi, facturi imposterum multo maiora, cum tempus et occasio postularit, pro v. maiestate, quę diu sospes ac felix valeat ad vota, et quam rogamus, vt quandoque de sua incolumitate et suis fęlicibus successibus suis litteris nos certiores velit reddere, quod haud dubie est futurum nobis quamplurimum gratum. Ex palatio nostro iuxta Westmonasterium die xxviii februaryi anno domini m^o d ix^o¹ et regni nostri primo.

²Henricus R.²

¹ 2: 1510 efter vor Tidsregning, idet Året i England først regnedes fra 25. Marts. ²⁻² Egenhändig.

219. (1510¹) Apr. 2.

Rostocks, Stralsunds og Wismars Rådssendebud, forsamlede ved den høje Bro i Damgarten, tilskriver det danske Rigsråd, at de har meddelt Lübeck nogle af Kong Hans gjorte Tilbud og, så snart de får Lübecks Svar, vil sende Rigsrådet dette samtidig med at fremsætte deres egen Mening.

[Orig. ukendt.] Samtidig Afskrift på Papir med Overskrift: Ann gemeyne rycksrede to Denmargken; på Bagsiden: An des gemeynen rikes rade to Dene-marken etc. *Hansestæderne A, Pap. Udtoget: Hanserecesse 3. Abtheil. V Nr. 561.*

Vnnße gutwillige bereide denste vnnnd fruntlicke grote vor-moge alles guden touorenn. Hochwerdigste, erwerdige in Got vedere, werdigen gestrengen ernuesten duchtigen vnnnd erbarenn gnedigen herenn, leuen nabere vnd guden frunde, wii hebben juwer gnaden vnd gestrengicheiden schriftte, eyner islicken vnser stede beßunderen, doch van glyker meninge, benalet, alles inholdes to guder mathe vorstanden. Diewyle wii denne vth den sulfften schriftten etlike vnser gnedigsten herenn koninges erbedinge vormercken, hebben wii þodans den erþamen vnßen frunden van Lubeck mit vnßen byschriftten nicht willen vorholden vmme to erlerende, wes se þolckes antonehmende geneget siin, vnnnd willen juwe gnaden vnnnd gestrengicheiden, þo drade vnnße bodeschopp wedderumme kamende wert, vnßer andacht vnd meninge beneuen dem jhennen, þo vnns van den van Lubeck beyegent, by vnnßer egenen bodeschopp þunder themelicke antwerde nicht latenn dorch de hulpe Gades almechtigen, deme wii juwe g. s. vnnnd erbarheiden þalichlick beuelen. Screuen vnder vnßer der stadt Rostock secrete, des wy andern radesþendebaden hirto vpp dytmall medegebruken, dinxtedages in deme hilligen passchen.

Radesþendebaden der stede Rostock, Stralesþundt vnnnd Wismar, an der hogen brugge to Damgarden tho dage weßende.

220. 1510 Apr. 2.

Borgemestre og Rådmænd i Lübeck meddeler Rådet i Hamburg, der har sendt det Afskrift af et Brev fra det danske Rigsråd, at de gentagne Gange forgæves har søgt en fredelig Ordning

¹ Året fremgår af en Påtegning på en i Rostock opbevaret Koncept til Brevet, se *Hanserecesse, anf. St.*

i Anledning af den Skade og de Overfald, som i mange År, også efter Overenskomsten i Nykøbing (af 1507 Juli 7), er tilføjet Hamburg, Lübeck og andre Stæder af Kongen af Danmark og hans Befalingsmænd, og derfor nu ikke anser sig forpligtede til at efterkomme Rigsrådets Ønske om at forsøge en retslig Afgørelse, men nødtvungent agter at sætte sig til Modværg og anmoder om Hamburgs Bistand hertil i Henhold til deres gensidige skriftlige Forpligtelse.

[Orig. ukendt.] A: samtidig Afskrift på Papir med Overskrift: Ann den radt to Hamborch; dette Eksemplar eller et andet har været Bilag til Originalen til Nr. 223 nedfr. Hansestæderne A, Pap. Trykt: Hanserecesse 3. Abtheil. V Nr. 551.

Vnßen fruntliken grut mit begeringe alles guden touoren. Erßame vorsichtige wyße herenn, beßunderen guden frunde. Juwer erßamheide schriffte mit inuorslaten aueschrifften gemeynen rycksreden to Denmargken breues ock des recesses to Nykopingen an juwe erßamheide vnd derglyken juwer erßamheide gemeynen borgeren vaste eynes inholdes, dan allene, dat se idt darvor anßeenn, dat juwer erßamheide borgere sick ane juwer erßamheide weten vnd willen vnd desuluen buten rechtem weten der gelegenheit tegen den Nykopinsschen recesse mit vnns vordragen etc., gelanget vnnd vns vortan togeschicket, hebben wy mit angeheffter beger guder maten vorstanden. Vnnd mochte villichter juwer erßamheide borgeren vnnd mehr anderen im euen dele, dat se de rechten gelegenheit by vorlust orer egen gudere vnd ander mannichfoldiger beschedinge szo egentlick nicht en wusten, nicht ouell, dann woll gewünschet syn, vth deme denne vnd anderen wichtigen reden woll to irmeten, offt se darto redelige orßake gehatt edder noch hebbenn, sick neffen vnd mit vns vnd anderen ßodaner gewalt vnd auerfaringe, alße, Got beterd, ytlike yare wedder Got vnd alle billicheit gescheen, to irweren; vnnd is darumme, wo erer gnaden vnd erbaren leue breff mitbringet, deßulue malckander vorwetinge, de ock nicht nyge, dan van velen yaren her geweßen, ßo grotos vorwunders edder ock ßo ßeres befrombdens nicht werdich. Wo dem allen, alße ore gnade vnd erbar leue antheen, dat de koninglike werde sick vpp gemelten Nykopinsschen recesse erbadenn vnd, wes inbrokes vpp der syden gescheen, dat syne ko. werde sick noch vor den schedesfrunden nah vormeldinge des ßuluigen recesse int recht to geuende geneget sy etc., darvpp don wy juwen erßamheiden fruntlick weten, dat vns nicht twiuelt, ßunder eren

gnaden vnd erbaren leuen sy gemeynlick vnd vmmerst den mehreren deel in gudem weten, wat schade, bedruck, last vnnnd auerfall juwen erßamheiden, vns vnd anderen steden der hanße van vehlen yaren her dorch jegenwardige ko. werde to Denmargken vnnnd dersulfften amptlude, offitiers vnd beuelhebbere, szo an vorkortinge orer vnnnd vnßer priuilegien, szo an entfremdinge orer schepe vnd gudere, ßo an anderen vpßath vnd schaden, den ßuluen vnnnd vns bejegent vnd wedderfaren. Vnd wowol wy to velmalen in byweßende vnd dorch medetodath juwer erßamheide vnd mehr ander stede radesßendebaden mit syner ko. werde vnd [n]w¹ jungest to Nykopingem nicht ßunder vnser stadt merckliken nadell, ydoch vmme alles besten willen, inholt ßegel vnd breuen vordragen in vorhapeninge, szo wy der vorßegelinge to Nykopingem auer jar vnnnd dach vnd allen anderen touoren nach orem inholde genoch gedann, syne ko. w. vns vnd anderen alßo wedderumme strax vnd mit der dâth ock scholde gehalten vnd darauer ße vnd andere vnschuldige coplude vorder nicht beswertt ofte beschedigen hebben laten; mer ßodans hefft vns vnd gemeynem copmanne nach mannichfoldiger gutliker forderinge beide schriftlick vnd muntlick, wo juwer erßamheide vnd dersuluen gemeynen borgeren ßunder allen twiuel bewust, nictes mogen baten, dann syn darauer, ock bauen de romisschen koningliken reformatien vnd des hilligen rycks landtfrede, wowoll vnuorwartt vnd vnentßecht, derglyken bauen vnße hogen rechtessirbedinge to tween malen dorch romissche keyßerlike maiestat, vnserem allernedichsten herenn, vnd darnha tor ouerfluth dorch juwe erßamheide vnd vnße frunde van Luneborch an syne ko. werde gedan, in gudem gelouen vnd schynende frede ye lenck ye mehr beschediget, auerfallen vnd eyn parth lyfflos vnd guttloß gemaket worden, ßo wy dat to synen tyden wyder an dach to bringen beholden, hirmit vnuorgeuen. Dar nhw syne ko. w. de gebreke an syner syden by dem recessß to Nykopingem, de vns vnd anderen in keynem edder ßus gantz geringem vnderhouden, hedde repareren offit vrbeteren willen, hadden wy to den tyden vnd ßo vaken wy dath uppt denstlikeste beide in jegenwardicheit des heren marggrauen to Brandenborch, vnseres gnedigesten heren, ock syner ko. w. egene redere gefordert, gerne geseen² vnd mochten darmit vns, den vnßen vnd anderen vehle Schadens, szo denßuluen

¹ A: jw. ² A: gescheen.

bedder der tydt in langem vordulden vnd toßehende, alße wy vmmerst by syner ko. w. beteringe vorhapedeni, bejegent, woll vorhutt vnd nagebleuen syn. Auer nhw de dinge þunder alle restitution in crafft desþuluen recessß, de vns, wo vorberort, nicht geholden, int recht to stellen, vorhapen wy vns, þo sick deþulue nicht vpp tokamende gebreke, dan de twisschen syner ko. w. vnd vns sweuende strecket, dat antonehmende nicht syn vorplichtet, dann ore gnade vnd erbar leue werden vnser hogen vnd ouerflodigen rechtserbedinge, de men billiken alße den rechten lyckmetich vnd ordentlick angenehmen scholde hebbenn, nicht in affreden syn. Vnnd moten dat darumme gescheen latenn vnd forder mit hulpe vnd bystandtt Gades almechtich ock juwer erþamheide vnd ander vnser frunde tor notwere, dar wy, Got betert, bauen mótwillen to gedrunge, szo wy vns ock apenbar bedinget vnd protestert, vordacht syn. Vnd hadden vns þus in vorhudinge mehres qwaden, wo ock ore gnade vnd erbaren leue schryuen, derglyken to wolfardt des gemeynen besten, wanner vns vnd den vnþen nach lude romesscher keyþerliken m¹ ock juwer erþamheide vnd vnser frunde van Luneborch schrifte vnd rechtserbedinge, wo ock noch desulue auermals in nhamen juwer erþamheide vnd der anderen wendesschen stede an syne ko. w. gelanget¹, strax vnd þunder vortoch mit der dáth bejegent vnd wedderfaren, gudermathe woll to holden wetende, darto ock juwe erþamheide toßampt anderen vnþen frunden van den wendesschen steden vnþer noch jegenwardich inholt gedachter schryfte scholen² vnd mogen² mechtich synn. De wyle auer deme þo nicht enbeschut, szo twiuelen wy nicht, þunder juwe erþamheide ock derþuluen borgeren, inwaneren vnd vnderdanen, alße des hilligen romisschen rycks vnd vnnþe vorwanten, werden vns to eres þuluestbesten, szo wy ock denstlick bidden, nach vnþer malckander vorplichtinge inholt szegel vnd breuen, darmit wy deþuluen auermals vnd vppt nyge ock in macht romisscher koningliken reformatien vnd des hilligen rycks landtfrede, derglyken ro. key. m¹, vnser allergnedichsten heren, mandatt vnd gebotsbreuen vnd by den penen darþuluest inne þamptlick vnd þunderlich bestempt vnd begrepen, manen vnd forderen, mit lyue vnd gude bystan³ vnd þodan togewanten

¹ 2: *Brev af 1510 Marts 11 fra Hambg, Rostock, Stralsund, Wismar og Lüneburg til Kong Hans, trykt Hanserecesse, anf. St. Nr. 547.* ²⁻² A: mogen vnd. ³ A: bystandt.

schaden helppen affwenden, keren vnd wreken in maten juwe erßamheide to donde schuldich, vnd van vns in glyken, dar idt, dat Got vorhode, alþo gelegen, to hebbende begerden, vnnð wy ock aller gebore to donde willich vnd geneget syn tegen juwe erßamheide vnd de ore vngespardes lyues vnd gudes to uordenende mit hulppe des almechtigen, deme wy juwe erßamheide lange wolmogende beuelen. Screuen vnder vnser stadt secrete ame dingstdage ime passchen anno etc. decimo.

Borgermestere vnd radtmanne
der stadt Lubeke.

221.

1510 Apr. 10.

Borgemestre og Rådmænd i Lüneburg svarer det danske Rigsråd — der har klaget over, at Byens Borgere i Strid med Overenskomsten i Nykøbing (af 1507 Juli 7) har sluttet Forbund mod Kongen af Danmark —, at de ikke kan se, at de eller Borgerne har forset sig mod Nykøbing-Overenskomsten, samt at de ikke først nylig, men fra gammel Tid har indgået Forbund med de omliggende Stæder, men at de har sendt Rigsrådets Brev til Rådet i Lübeck, fra hvilket de har modtaget et Svar, som de vedlægger i Afskrift, at de er villige til at arbejde på en fredelig Ordning af Stridighederne, og at nærværende Brev ønskes betragtet også som Svar på Rigsrådets Brev til Lüneburgs Borgere og Menighed, da disse ikke plejer alene at besvare Breve.

[Orig. ukendt.] Samtidig Afskrift på Papir. Hansestæderne A, Pap. Trykt: Hanserecesse 3. Abtheil. V Nr. 553.

Denn erwerdigestenn, erwerdigenn in Godt vederenn, werdigen achtbarenn gestrengenn vnnð erbarenn gemeynen rykeßrederenn to Denmargken, vnlanges bynnenn Callenborch vorsammelt, vnnþen gnedigenn gunstigenn herenn vnnð gudenn frunden.

Vnnse bereithwillige plichtige denste vorann. Erwerdigesten, erwerdigen in Gott veder, gnedigen werdigen achtbarenn gestrengenn vnnð erbarenn gunstigen herenn vnnð guden frunde. Juwer gnade. achtbarer werde vnnð leffte schryffte, tho Callenborch ame dage Gregorii pape¹ gegheuen, durch den werdigen heren domprauest to Sleßwigk vns togeschickett, hebben wy auerlesende vnder andere upp de meni[n]ge vorstanden, wo juwe

¹ Marts 12. — Brevet gengives i Udtog i Hanserecesse, anf. St. Nr. 548.

g. vnd leffte erfarenen, dat vnnse borgere, coplude vnd gantze gemeynte tegen vnd wedder den recesß vnd vorþegelinge ko. m^t to Denmargken, vnnsem gnedichsten herenn, vnnnd den van Lubeck entwisschen jungest to Nykopinge gemaket, sick nhw mit sampt anderenen mehr, also vorsehnlick, buten vnnþsem weten vnd willen in vorbunt gegeuenn vnd doch gantz sunder rederliche orþake jegen gemelten heren koningk scholen hebben vpgeworppenn, mit betrachtunge vnnnd vormaninge veles quaden, þo darvth mochte erwasþen etc. Darvp bidden wy j. g. vnd achtbaren lefften in antworde denstlich vnd fruntlich weten, dat wy nha langem bedencken vnd velem vorgewanthen flyte, ock nhach besittunge des vpgedachten recesß aueschriffit vnns nicht konnen vorinneren effte beþennen, dat wy, vnnse borgere, coplude effte gemeynheit in macht dessulfften recesß, de sust vp vns nicht enludet, to ennigen donde edder latende vorpflicht, effte synes innehebbens mochten syn gehalten; konnen vnd mogen derhaluenn ock mit der warde nicht irfarenen, dat sick vnnse borgere vnnnd gemeynheit tegen densuluen recesß mit emans in vorbuntnisþe gegeuen, noch vell myn jegenn ko. w. to Denmargken enniger mathen, wo anetogen, hedden vpgewarppen; des wy van den vnnsen alþo to beschende vnbewonen vnd weten vns des sampt one der gebore vnd wo sick egent, guder mathen wol to holdenn. Vnd wor dusþe vmme gelegen stede sick in ennige fruntliche vorwetinge gegheuen, schall nicht alþe nyge, dan wo van velen jaren apentlich vnd nha cristlicher rechtmetiger wise vpgenamen, angesen vnnnd befunden werden; is daromme lichtlick afftonhemen, dat juwe g. vnd lefften de dinge mit vorswegener warde syn anedragenn. Dewile ouerst juwer gnade vnd leffte irgangen schryffte den erþamen radt to Lubeke ame mereren dele belangen vnd erenn erþamheiden de grundt des anetogen recesß, wene vnd wo verne de eynen iderenn vorstrickt, wo desulue gehalten, ock wes darjegenn mochte synn geschenn, toþampt dem, iffitt one darup vnd nach inholde dessulfften recesß ennige erkantnisþe to lidende drechlick, ame besten bewust vnd durch þe mit anderen artikelen to uorantwortende van noden, hebben wy desulfftigen j. g. vnd leffte schryffte ann ore erþamþeide geþant vnd darup þodane wedderschryffte, wo hirinne vorschlaten copie¹ nawisett, ent-

¹ *Kan vanskelig antages at være identisk med Brevet af samme Dag fra Lübeck til det danske Rigsråd (Nr. 222), selv om det sagtens har været af tilsvarende Indhold.*

fangenn, darvth ore andacht vnd gemote, ock welcker gestalt wy van one gefordert vnd wes wy derwegen to donde schuldich, guder mathen wol is to uornemende. Vnd were vns doch van hartten leyt dusse dyngge to enniger blotstortinge, furdern schaden vnd¹ vorderffe lande vnd stede, wo bethher an beiden siden mehr dan wol gudt geleden vnd geschen, mit vorwiderung deglicks vornemens scholden komen offte gelangen; were ock vnser ansendens, dar men in wegen des rechten frederlick effte dersulfften gesediget vnd þustt to bestendigem vmbesorgedem durafftigem frede wuste to kamen, wol afftowenden vnd to uorhuden; des wy alle tydt geneget, vns ock sust vnser hogesten vormogens bethher vnserparder moye gerne beflytett, so wy ock noch, dar idt vorberorden gestaltt mochte nemen, to donde vnuordraten, vnd moten dat doch itzunds Gade almechtich, dar vnser mogenheit wendet, beuelen. Nach deme den vnþe borgere, coplude vnd gemeynthe buten vns neyne schryffte an se gedann plegen to uorantwerden, willen se vnd ock wy van orentwegen den breff an se vthgegangen hirmede vorantwordet hebben, denstlicher vnnd fruntlicher touorsicht, vns vnd de vnþe hirinne sampt vnd besunderen nicht anders den in allem guden gedencken in gnade vnd gunstiger tonegunge vordann werden forderenn; synt wy vmme j. g., werde vnd achtbare leue, Gade beualen, to uordenende gantz willich. Schreuen vnder vnser stadt secrete mydwekens nha quasimodogeniti anno etc. x^o.

Borgermestere vnnd radtmanne
tho Luneborch.

222.

1510 Apr. 10.

Borgemestre, Råd og Menighed i Lübeck henviser over for det danske Rigsråd, der har klaget over, at de i Strid med Overenskomsten i Nykøbing (af 1507 Juli 7) har sluttet Forbund mod Kongen af Danmark, til, at de gentagne Gange forgæves har søgt en fredelig Ordning i Anledning af den Skade og de Overfald, som i mange År er tilføjet dem og den menige Købmand af Kongen og hans Befalingsmænd, at de til deres Skade længe har holdt sig borte fra Sverige, og at de ikke først nylig, men fra gammel Tid har indgået Forbund, afviser af nærmere angivne Grunde Kongens

¹ A gentager: vnd.

Tilbud om en retslig Afgørelse og erklærer, at de agter at sætte sig til Modværge og ikke vil være ansvarlige for den Skade, der mulig derved tilføjes Danmarks Indbyggere.

[Orig. ukendt.] A: samtidig Afskrift på Papir. Hansestæderne A, Pap. Trykt: Hanserecesse 3. Abtheil. V Nr. 554.

Denn hochwerdigesten, hochwerdigenn in Godtt vederenn, erbarenn gestrengen wolduchtigenn vnnd achtborenn herenn, herenn ertzbißschoppen, bißschoppenn, redderenn vnnd manschopp, gemeynen rykesrade to Denmargken, vnlanx to Callingenborch vorgaddert, vnnßenn gnedigen herenn vnnd guden frundenn.

Vnnße willige denste nach gebor touorenn. Hochwerdigeste vnnd hochwerdigen in Gott, erbarenn gestrengen hochgelerdenn wolduchtigen vnnd achtbaren leuen naberenn, juwer gnade, erbarenn vnnd duchtigen leue schryffte mit inuorslaten aueschrifft des Nykopingeschen recesß ann vnns gelanget hebben wy ores inhodes vast eyner meynige vorstanden. Vnnd szo denn in densuluen erstlick heroret, dat juwe gnade vnnd erbare leue erfarenn, wy vnns tegen vnnd wedder vpgemelten recesß, contract vnnd vorsegelinge to Nykopinge etc. mit sampt anderen mehr in vorbunt gegeuen vnnd doch gantz sunder jenige redelige orsake tegen de ko. w. to Denmargken vpgeworpen, siner gnade lant vnnd lude bauen de angetogen rechtserbedinge vor den schedesherenn dessuluen recesß etc. to beschedigen, welickett juwen g. vnd erbare leue van vnns nicht alleyne vorwundert, dan ock gantz sehr befremdet, vnnd vorsehn sick doch, ßodans myt vnserem des rades weten vnd willen vnd sust mit vnnßer anderenn rechten weten der gelegenheit nicht to bescheynde etc., darvpp fugen wy juwen gnaden, gestrengenn vnnd wolduchtigen leuen denstlick weten, dat wy nicht twyuelen, sunder juwen gnaden vnnd erbarenn leuen sy menichlick vnd vmmerst den merheren deell nach aller nottorfft bewust, wat schade, bedruck, last vnnd ouerfall vnns vnnd gemeynem copmanne van velen jaren her durch koningliche w. to Denmargken vnd derßuluen amt-lude, officiers vnd beuellhebbere, szo an vorkortinge orer vnd vnnßer priuilegia, szo ann entfrembdinge veler vnnd mergklicher orer schepe vnd guder, szo ann anderen vpsath, schaden vnnd beschattinge, densuluen vnnd vns vnuorschuldes vnnd buten wegen des rechten bejegent vnd wedderfaren. Vnnd wowoll wy to velemalen mit syner ko. w. in byweßen juwer gnade vnnd erbarenn leue, ock itlicker vnns frunde vnnd vorwanten,

wo ock nhw jungest vp gehaltenem daghe to Nykopingem, nicht sunder vnser stadt mergklickenn nadell vnd schaden, jodoch vmme alles besten willen inholt szeggel vnd breuen vordragen in vorhapeninge, szo wy der vorsegelinge to Nykopinge ouer jar vnnd dach vnnd allen anderenn touoren nach oreime inholde genoch gedann, ock vns darvpp bauen andere mennichfeldige denste, siner ko. w. vnd deme ryke Denmargken to eren gedann, des ryk[e]s to Sweden to vnserm nicht kleynen affbrock lange-wile entholdenn, syne ko. w. vns vnd anderen wedderumme strax vnnd mit der daeth ock scholde gehalten vnd darouer se vnd vns alþo vnuorschuldes vnd vnerkander sake vorder nicht beswert offte beschediget hebben laten, szo hefft vns doch vnd gemeynem vnschuldigen copmanne sodans nach mennichfoldiger gutliker forderinge beyde schryfftlick vnd muntlick, wo juwen gnaden vnd erbaren leuen sampt anderenn vnuorgeten, nichtes mogen baten, dan syn darauer tegen Godt vnd alle billicheit, ock bauen ro. koninglickem reformatiō vnd des rykes landt-frede tosamt vorgedachter syner ko^e w^e vorþeggelinge vnd toþage, wo woll vnuorwartt vnd vnentsecht, ock bauen vnne hogen rechtesirbedinge, dorch ro key. m^t, vnserem allergnedichsten heren, to twen malen vnd darnha tor ouerfloth dorch vnne frunde van Hamborch vnd Luneborch ann syne ko. w. gedann, in gudem gelouen vnd schynende frede ye lengk ye mehr beschediget, ouerfallen vnd alþo eyn part lyffloß vnd guttloß gemaket worden, szo wy vnns desþuluen to synen tyden vnnd steden wider vorklaringe to donde vnd ann dach to bryngen hirmit beholden vnuorgheuen. Dat nhw angemercket hebben juwe g. vnd erbare leue, ock eyn yderman guder mathe wol afftonemen, offt wy enige redelige orþake gehatt edder noch hebben, vns mit sampt anderen vmme þodaner vnd geliker walt vnd ouerfarinngē weddertostann, in vordracht vnnd vorwetinge, de doch nicht nhw erstmals, dan vann velen jaren her gewest vnd nhw vpp nye nicht sunder vnneren guden weten vnd eyndrachtigen willen angefangen, to gheuen, vnd is darvmmē vnser vorsehns so grottes vorwunderens edder ock þo seres befremdens nicht werdich. Vnd mochten wol lyden, dat wy to þampt anderen steden vnd gemeynem copmanne de rechten gelegenheit dusses siner ko. w. vnd dersuluen officiers vnd amptlude vornemens vnd handelinge by vorgerurdem schaden vnd vorlust vnser vnd orer guder þo egentlick nicht enwusten, vnd were vns allenthaluen wol gewunschett, ock anders vor-

nemens dartegen villichter nicht van noden. Vnnd mach darvmmе siner ko. w. vngegrunte rechteserbedinge, wo de denne allene to schyne in macht des Nykopingeschen recesß sick nicht anderst dan vp desuluest twysschen syner ko. w. vnd vns entwisschen wesende vnd neyne tokumstige gebreke erstreckt vnd vns ock in keyneme dele edder sust im geringesten vnderholden, neyne stede hebben, vnd syn ock vor syner ko. w. bestempten scheydesrichterem, dar idt sick sust nach vormoge des recesß egende, vth velen wolgegrunten orßaken vnd sunderlix, so vns vnnd denn vnnsen ßodan schaden vth orem effte der oren bypflichten togefuet, rechtes to gewareden nicht plichtich; sunder syne ko. w. mochte billich, dar desulue enige richtige tosprake to vns gehatt, sick ann vnnsere rechteserbedinge van ro. key. m^l gedann, de ordentlick vnnd allen rechten lickmechtich, vnd tor ouerfloth van vnnßem frunden van Hamborch vnd Luneborch wol genogen vnd darvp de vnnsen wider an lyue vnd gude vnbeschediget blyuen hebben laten. Dar ock syne ko. w. de gebreke an syner syden by deme Nykopingeschen recesß mit vulstreckynge der dâth vorbeteren hedde willen, mochte villichter to den tyden, alße wy dat ßo vakenn vnd vppet denstlickeste nicht alleynе in jegenwardicheit juwer gnade vnd erbare leue, dan ock vnnßers gnedichsten heren des marggraffen vnd anderst geclagett vnd gefordert, wol geschen syn; dan hebben van tyden mit vnnßem guden tognegeden willen vnd langen vordulden, dar wy vpt leyst vmmerst gnade vnd gunst vorhapet, nicht anderst dan vorfolginge vnd wideren schaden bekamen vnd vns desßuluen by vorlust alles denstes vnd willen, ock flyth vnd arbeit, bethher ertrosten vnd alßo nicht môthwillens, des wy vns ock noch vor Gade vnd eyneme yderenn bedingen vnd protesteren, tor nothwere setten vnd stellen mochthen. Vnd hadden vns ßust, wanner vns gelick vnd recht vnd desßuluen genochsam vnd auerflodige irbedinge mit restitution inholt keyserlichen schryffte¹ gehulpen, in vorhodinge merers quaden, darvth sust entande, guder mathe wol to holden weten; vnd syn des vnnsers vorhopens vor Gade almechtich, ock romischer keyserlicher m^l, juwen gnaden vnd idermennichlick genochsam entschuldet. Auer ßo juwe g. vnd erbare leue to endes orenn schryfften beroren, offt wy dersuluen irbedinge nicht gesediget vnnd enigen schaden derhaluen nemen worden etc., darvp don

¹ A: schryte.

wy gutlick wetenn, dat wy byllich vnnßen schaden vnd affhamen guder, de vns alþo vorberurder mathe vnuorschuldes ock buten veyde vnd vorwaringe tegen den inholt gemeyner beschreue[ne]r rechte ock vorangetagen recessß vnd tosaage, dergelyken ro. koniglichen reformation vnd des hilligen rickes landtfredde, to sampt vnnßer hogen rechtessero bedinge beyde vor vnd nha qwyd gemaket vnd entfrembdet, gefordert vnd noch forderen, vmme de wedderumme to erlangen vnd alþdenne malkander, dar sick gebort, rechts to plegen. Wor auer vns dat sulue entsteyt vnd emandes des rykes to Denmargken ingesetene derhaluen jenigen schaden nhemen, szo gedencken wy darto nicht to antwerden vnd hebben dat alþo juwen g., erbaren vnd duchtigen leue wedderumme nicht willen vorholden, vmme darvth vnße vnschult vnd, wat vns to dusßem donde nodiget, to uorstande; densuluen þust wilfaringe to irtogende nicht vngeneget. Schreuen vnder vnnsem der stadt Lubecke secrete, des wy alle vp dytmall hirtto gebuken, ame mydweken nha quasimo[do]geniti anno etc. x^o.

Borgermestere, radt vnd gantze gemeynheit der keyserlichen stadt Lubeke.

223.

1510 Apr. 11.

Borgemestre og Rådmænd i Hamburg meddeler det danske Rigsråd, at de har sendt dets Brev til Lübeck og derfra modtaget et Svar, som de vedlægger i Afskrift, at de 5 vendiske Stæder nyelig har tilbudt Kong Hans en retslig Afgørelse af hans Strid med Lübeck, og at Brevskriverne, skønt de endnu intet Svar har fået, dog håber på en fredelig Ordning, men anmoder i modsat Fald om, at der fra dansk Side ikke må blive foretaget noget Overgreb mod dem og deres Gods.

[Orig. ukendt.] Samtidig Afskrift på Papir med Overskrift: Der Hamborger antwordt ann des rycks radt tho Denmargken. *Hansestæderne A, Pap. Trykt: Hanserecesse 3. Abtheil. V Nr. 555.*

Vnße willige denste mit vormoge alles guden. Erwerdigsten, erwerdigen werdigen, gestrengen duchtigen achtbaren heren vnd guden frunde. Juwer gnaden, gestrengicheiden, erbarheit vnnd leue schrifte, am jungesten an vnns ock vnße gemeynen borgere gelangt, hebben wy vnßen frunden van Lubeke benalet vnnd derhaluen

ore schriftlike antworde irlanget, wo juwe gnaden, erbarheit vnnnd leue vth hirinne vorslaten warafftigen aueschriften¹ to uornehmende. Bidden j. g., erbarheiden vnnnd leue derhaluen denstlich weten, dat vnlanges an den durchluchtigesten hochgeborenn fursten herrnn, heren Johann to Denmargken, Sweden vnnnd Noruegen etc. koningk, vnnnßem allergnedichsten hern, eyne schriftlike rechtessirbedinge durch de vyff wendisschen stede auer de van Lubeck gelanget², desuluigen noch betherto syner ko. m^t gnedige antwerde denstliken vorbeidende syn in touorsicht vnd gantzer vorhopinge, dat de k. m^t ock j. g. erbarheit vnd leue mit ryphem rade darvor syn willen, alle twistßake, dersuluigen syner ko. m^t vnd den van Lubeke entwischen nha dem gemakeden recessse to Nykopingem vnnnd darinne vmbegrepen irwasßen, tho hore vnnnd irkantenisße gestalt vnnnd alßo durch andere billike vmpartyelike vnnnd vnuordechtlike schedeßherenn vnd frunde in der gude, dat Got almechtich alße gnedichleken wille vorhengen, mochten bygelecht werden, ßo dat vnnnßen frunden van Lubeke, vnns nha older herkumpftiger vnnnd bauen minsschen gedechtnisse, vnßer gnedichsten vnnnd gnedigen herschupp vnnnd dersuluigen auericheit vnuorfenglich, betherto vnderhouden vorwantnisse ock mit romeßker keyßerliker m^t vnnnd anderen pinliken mandaten vnnnd gebotsbreuen to requirerende vnd to beforderende nicht dorffte van noden syn, alße vehle qwades allenthaluen itzundt vor ogen vortokamende, dat wy, ßo kenne idt Got, gantz gerne allenthaluen tome besten to beschende ßegen. Wer ouerst, dat Got vorbede, de fruntschupp vnnnd billike irkantenisse allenthaluen vorlecht, vnnnd de vnnnßen vnnnd ere guder durch vnnnße gnedichsten vnnnd gnedigen herschupp vnd de eren vnbeschediget, ock beschuttet vnd beschermet sporenden, hadde wy vnns nha older herkumpst by vnßenn frunden van Lubeke ßo vnnnd nicht anders to togende, dat wy erer f. g. ouericheitt vnd vnßer jegen desuluigen vorwantnisse vnuorgeten alße getruwe vnderßaten, wo wy betherto by vnser gnedichsten herschupp nywarde anders gesporet, vnnnd derhaluen billiken vnuormarket syn mochten, denstlik begerende, j. g., erbarheitt vnnnd leue den juwen auer de vnßen vnd ore guder alße de vnschuldigen nenes vornemendes offte beschedingendes gestaden, noch

¹ *Se ovfr. Nr. 220.*

² *Af 1510 11. Marts, trykt Hanserecense, anf. St. Nr. 547.*

dorch vnße aldergnedichsten herschupp vorhengen latenn, vnns ock derhaluen ane schrifflike antworde nicht laten; sy wy mit allem vormoge vmme eyenen iderenn nha gebor to uordenende vnnd vorschuldende willich. Screuen vnnder vnßer stadt secrete ame donredage nha quasimodogeniti anno veffteynhundert decimo.

Borgermester vnd radt-
manne der stadt Hamborch.

224.

1510 Apr. 21.

Vesterås.

Bengt Svenske meddeler Kong (Hans) forskellige Efterretninger fra Sverige og angående Lübeckerne, udtaler Frygt for, at Hr. Svante (Nilsson) og Hr. Electus (?) m. fl. ikke vil holde Freden (i København af 1509 Aug. 17) og ikke betale de i den bestemte Penge, skriver, at det hedder, at Lübeckerne har brændt alle Smålandene, og beretter om Misstemningen i Sverige mod Hr. Svante.

[O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Tidligere Danske Kong. Hist., Fasc. 3; for Tiden ikke til at finde.] Trykt: Hanserecesse 3. Abtheil. V Nr. 596 (hvorfra de med O betegnede Læsemåder er anførte, da Originalen ikke er funden).

Dem hochgeboren heren konnych to Dannemarcket, mynem [g]negen heren.

Genedyghe hochverdyghe her, in Got ckonnych Denemarcket und Narveghen, Sueden. Hochverdeghe leve her. Ju genade schal wetten, dat ick noch lyghe in Vestrsch und kan noch nyn antvart kryghen, vor den herrendach ys overstaen. De schal staen in Telleghen nee [?] bo sante Walborch dach¹. Ock genedyghe her, ick ock val scryven ju to ander tydeghe, men my dunchket, dat se den dach nycht holden wilt. Her Suani ock her allecht, her Sten Krysschen ock her Lens Vorssen de syn de genne, de dat nycht holden wilt; och wil ide henge nych utgeven. Es schake, dat de Lubesche krygen de averhant, so wellen se nyn gelt utgeven; ys och schake, dat se vorlesen, so wil se dat gelt ens utgeven und dan nycht mer. Ock ys hy tyghe in den lande, dat de Lubeschen hebben affbernt al de smalen lande, de ju genade tokemen. Ock secht

¹ Maj 1.

her Suant, dat ju genade nycht mer da[n]¹ 400 wol heff. Ock macht ju genade wedden, dat de vorbeno[m]den dat de twydrachtych syn myt 3 byssch[opp]en². Und se ryden ock in scoch hollen³ in dert⁴ hupen, ock holden al Dalen myt den 3 bysch[oppen] und mee mede. Ock mochte ick juwer genade scryven, als ys so, rede ju genade ut myt macht, foget ju de al man in hant; dat sengen se al. So mach ju genade vetten, dat dar so harde tyt ys, in dat se etten parkenbrot mache stede in lant. De bruren begheren alle vrede. Ock mach ju genade wetten, dat her Suant heff bot in Wynlant umme alle dat wolch, dat he kan krygen; dat sal moten te Sothollem bo sunte Johanse dach⁵. Ock ys hyr so ein tydeghe, dat de Lubeschen hebben screve[n], dat her Suant den dach nycht lengher schal holde[n] da[n]¹ to sunte Johans⁵, so wil de ham etsetten myt der macht. Ock synt de Lubeschen to Dansche und hebben dar sceppe koff. Ock syn in Stockhollen 3 schepe; de scholt to Danch, ys dat wort⁶, man se heppen lupes gut in. Dar ys her Suantes holch met, ock hebben se tvygherlege breve in den sceppe. Ock mach ju genade [weten], dat her Suantes mach nycht mer ys dan 2 hunder, ock nument ys em horsem. Ock was he wor in Dalen, do dreven sem to rughe, ock dat em . . .⁷ dre pyl; he was vrolych, dat he ner to Vestrase quam. Darmede Gade bevolen. Gescreven in Vestras den 3. sundach na passchen anno domini 1510.

Bente Suensche etc.

225.

1510 Juni 8.

Stockholm.

De i Stockholm forsamlede svenske Rigsråder klager til det danske Rigsråd over, at Kong Hans, medens Svenskerne Fuldmægtige forhandlede med ham, lod brænde og plyndre Åbo, Öregrund og flere Steder, og over, at han har forlangt af Svenskerne, at de skulde anholde Lübeckerne, forbudt dem at sejle ikke blot til Lübeck, men også til de andre vendiske Stæder og ladet opbringe svenske Skibe, og erklærer derfor, at de ikke, som de havde påtænkt, vil udgive den i Recessen fastsatte Pengesum, men er villige til fortsatte Underhandlinger, hvis det danske Rigsråd ønsker sådanne.

¹ O: dal eller dat. ² O: byschen. ³ O mulig: hollende.

⁴ O mulig: derc. ⁵ Juni 24. ⁶ O: wort med Forkortelsesstreg.

⁷ I O et ulæseligt Ord bestående af 8 Streger, e og Forkortelsesstreg.

[Orig. ukendt.] A: samtidig Afskrift på Papir. Bilag til: Indk. Br. t. Danske Kanc. 1510 ^{13/7}. — B: samtidig Afskrift på Papir. Bilag til Nr. 230 nedfr. Trykt herefter: Grönblad, Nya källor till Finlands medeltidshist. I Nr. 251 og Rydberg, Sverges traktater III Nr. 578. Reg. *9530.

Reuerendissimo reuerendisque in Christo patribus et dominis archiepiscopo, episcopis, militibus, militaribus ceterisque regni Datie consiliariis, amicis et confratribus nostris in Christo sincerissimis.

Sincerissimis nostris in domino dilectione, reuerentia et salute premissis. Verdugste, verduge fædræ, erlige herrer oc kære brødræ, teckes ether herredømmæ vele drage tiill mynne, at wii nw ethh aar siden paa thenne tiidtt wore her forsamlbæde, offwerwægende then recess och contracth, som giordes paa Helsingborg, hwrw hwn best fuldgjøres skulle, oc scriffwæ thaa alle samfæliges vndre alles wore incegle, giørende vore vrsecktt, hwarfaare vor sendebud ey kommæ kwnde till Malmø sancti Johannis baptiste tiidtt¹ etc., som recessen inneholder. Dog vortt oc alwerlige rørtt i samme alles vores scriffuelsæ, at wore sendingebud wore paa væyen ned till Danmark met fullæ magktt paa alles vores oc meniges (Sweriges²) riges indbyggeres vegnæ ath fuldgjøre oc endelige beslutte om een aff thee iii artickle, som recessen inneholder, huilken wore breff høgbornæ første konning Hanss fredagen nest faare Johannis baptiste³ till hende kommæ, oc siiden hans nade saa forsekkert var om een (aff³) thee iii artickle, sende hans nade synæ wdliggære till siødz; meden wore fuldmegtuge vore till handlinge med hans nade oc fuldgiorde then recess, paa Helsingborg giord var, lod hans nade brennæ, skynnæ och røffwæ Aabo domkirke, Aabo stadtt, Ørægrwnd oc flere stedz her i rikett, thet wii oss thaa vdi inghen mothe formodtt hade effther saadan leylighed, som forescreffuitt stander. Tesligest finge wii i høst hans nades oc⁴ alles ethers herredømmes credentia met hans nades capellan her Jens Cristierni, at wii sculde rostera oc forhindræ her thee Lubske. Therwppaa vortt hans nade oc ether herredømmæ swar giffuitt, ath thee haffde wore leyde, før een vortt sendingebud igen komme; icke kwnnæ wii oc them wore strømmer oc haffner forwegræ for then nyttoget tilførning, thee hiidtt tiill rigett giorde, ey haffde heller wore sendingebud i befalning at

¹ 1509 c. Juni 24. ² Således B; mangler i A.

³ 1509 Juni 22. ⁴ Mangler i B.

dagtingæ thee Lybske eller nogræ andre stæder fraa oss, som thee selffwæ bekennes oc beclagede, at om thee Lybske vortt intrengtt i recessen emod therres villie¹. Swaa finge wii oc siette dag poske² nestforleden hans nades breff lydende, ath wii aleneste icke sculde seglæ till Lubke, vthen jamwell icke till Vismær, Rostock, Straaleswnd eller andre vendiske stæder, huilckett recessen icke inneholder; ythermere haffuer oc hans nade ladett synæ wdliggære emod then dagtinghen oc recess taghe wore skiib och gotz i war nestforleden innen for Verne-myne, tesligest oc nw nylichæ vor skiib, gotz oc folck taget oc førtt ind i Visby haffn, them ther rosteretth oc forhindrætt emodtt therres villie. Icke haffwæ oc kircker oc closther nwtid therres godz oc opbyrd paa Øland, som vdi recessen loffuit oc sagtt var, vthen thee (ølændske³) bøndher wloglige beskattæde, i grunden fordærffwæde och platt ødelagde emod thet løffte, wore sendingebud loffuitt oc tilsagtt var, huilckett Gudh kænne, wii oss icke haffde formodett, vthen settæ alwerlig oc fuldkommelig trøst till for^{ne} recess, ath hwn skulde oss vbrødelighe holdes, och i then agkt beredde wii paa wore side then swm penningæ, som i recessen røres⁴, hwilcke wii nw mystrøstes vdgiffwæ eller till then dagtingen oc recess troo oc liid tilsettæ, vthen thet kwnne ennw med nogett venliggt samtall forhandlas oc forwares, at ythermeræ gagh oc bestand kwnne efftherfølge rigen oc tess indbyggære emellom oc vbrødelige kwnne holles, en hertill skeett er; tiill huilckett wii ennw kerlige benegede æræ. Teckes ether oc hervthinnen vare fortenckte, sættæ wii ind till ether, begærende herwppaa ethers herredømmes alwerliggt swar met thette vortt bud, ther wii oss effther kwnne retthæ. Ethræ herredømme hermet Gud befalende. Raptissime ex Holmis anno domini mddecimo octaua die mensis junii nostris sub ⁵signetis et sigillis⁵.

Consilarii regni Suetie,
pronunc Holmis congregati.

Copia sedule incluse in supradictis:

Verdugste, verduge fædræ, erlige herrer oc kiære brødræ, om thet skiib, i breffuitt røres, som ind vdi Visby haffn blefft

¹ B: vegle. ² Apr. 5.

³ Således B; A: wdlendske. ⁴ B: rørdes.

⁵⁻⁵ B: sigillis et signetis.

førtt etc., thet bleff tagett paa rigensken leden oc haffde seg inckthet agkthet till nogher stad, ther oss forboden var i høgborne førstes koning Hansses forwarelsæbreff, thet wii oss dog ey formodett haffdett.

226.

1510 Juni 18.

Køge.

Ove Bille sender Mester Åge Jepssøn (Sparre), Kannik i Lund, Kvittering for den Afgift, som Åge skal give Ove for i År og næste År af det Procuratorium, som Åge har med Hensyn til Oves Provsti og Kannekepræbende i Lund, og meddeler, at Afgiften skal erlægges ikke 8. Septbr., som Åge siger, men i Påsken, men at de formentlig vil kunne forliges derom, samt at han ikke vil kræve Mester Torbern (Bille) for den Del, denne har oppebåret af Provstiet.

[Orig. ukendt.] Trykt »efter Originalen i det Kongl. Geheime Archiv«: Nye Danske Mag. I. 199. Reg. 5450.

Nobili ac venerabili viro domino Achoni Jæpssøn, ecclesie Lundensis canonico, fratri et amico suo.

Salutes plurimas cum fraterno amore et affectu in domino semper premissas. Kiære mester Aage, synderlige gode wen, som i nw skriffue meg till, begerendes, at jeg vilde sende ether myn qwittanz paa the twynne aarss affgift, som i meg giffuit skulde aff thet procuratorio, i haffue paa myne weigne ex parte prepositure et prebende canonicalis, jeg haffuer vdi Lundt, hvilckiid jeg nw sender ether pro anno presenti et proxime futuro. Som i och skriffue meg till, at then thiidt, i meg swadan affgift giffue skulle, ær icke førre ænd wor frwe dagh nativitatis Marie, tha fortæncker ether vell, at then thiidt wii forentes vdi Lundt, tha sagde i meg till at giffue och fornøge meg swadan affgift om paasken, som jeg formoder, i vell findendes worde vdi then ethers regenskabsbogh, wii tha till stede haffde, lydendes paa then dell, till for^{ne} prouesty liggendes ær. Men hwarledes om all tingh ær, tha welæ wii vell fordragis om ett fierdinge aar førre eller syder mere, nar Gudh vill, wii komme samen till ordtz. Kiære frende, som i skriffue meg till om, at mester Torben haffuer nogen dell vpborett aff for^{ne} prouesty paa myne weigne, tha ære wii therom vell fordragne, swa jeg kræffuer hannem inthet. Kiære mester Aage, tacker jeg ether gerne fore godt fornøginge och betalinge aff for^{ne} procuratorio, oc wdi hwæs maade jeg kand wære ether

till williæ, skulle i allthiid finde megh velliilligh till. In Christo valet. Datum Kiøgæ ipso die sanctorum Marci et Marcelliani anno etc. mdx.

Auo Bille.

227. 1510 Juni 28. Hamburg.

Eggert Haynck meddeler den kongelige Sekretær Jørgen Skodborg, at Magister Ditlev Langenbek daglig ventes hjem fra Rom, og at alt da vil ordnes efter Dronningens Kansler Hans Reffs Ønske (formentlig med Hensyn til Provstiet i Ribe).

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl. Danske Kong. Hist., Fasc. 2. B Dronn. Christine Nr. 25.

Commendabili ac virtuoso domino Georgio Scodborch, regali secretario, fautori et amico meo cordiali etc.

S. d. p. Honorabilis domine et fautor, prout scribitis in negociis communis nostri amici domini Johannis Reff, reginalis cancelarii, cui caritatis vinculo ita ex antiqua noticia sum obstrictus, vt suorum negociorum semper memoriam gero, sed quia in dies expectetur aduentus magistri Detleui Langenbeke ex vrbe, quem sua causa decanatus Lubicensis hucusque Rome tenuit, modo scripsit patri suo, se breuiter venturum, et tunc omnia ad vota bene pro domino Johanni expedientur. Hec omnia idem genitor magistri Detleui promisit michi stipulata manu fieri, et ita serenissime domine regine propria sua manu scripsit nuper, et scio, quod littere ad manus domine regine modo venerunt etc. Si dominis meis et vobis in cancelaria aliquid in complacenciam efficere possem, quam libens faciam, testor Deum etc. Et me recommendatum dignemini habere domino meo cancelario, me ad sue dominacionis vota paratissimum offerendo. In Christo valet jocundanter. Ex Hamborch in vigilia Petri et Pauli anno etc. x meo sub signeto.

Eggardus
Hayngk.

228. 1510 Juli 11. Edinburgh.

Dronning Margrethe af Skotland meddeler Kong Hans, at hans Våbenkonge har overbragt hende et Brev fra ham, og at hun i Henhold til det har mindet sin Mand Kong (Jacob IV) om de danske Anliggender, skønt han ikke behøver en sådan Påmindelse.

O: Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Skotland 30 g.
Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 63. Reg. *9539.

Illustrissimo, potentissimo et excellentissimo principi Johanni Dei gracia Dacie, Suecie, Norwegie, Slauorum et Gothorum regi, Slesuigensi, Holsacie, Stormarie et Ditmarie duci, in Oldenburgh et Delmenhorst comiti, fratri et consanguineo nobis carissimo etc.

Illustrissimo, potentissimo et excellentissimo principi Johanni Dei gracia Dacie, Suecie, Norwegie, Slauorum et Gothorum regi, Slesuigensi, Holsacie, Stormarie et Ditmarie duci, in Oldenborg et Delmenhorst comiti, fratri et consanguineo nobis carissimo, Margareta eadem benignitate Scocie regina salutem, amorem et integram dilectionem. Illustrissime, potentissime et excellentissime princeps, frater et consanguinee carissime, litteras vestras nobis gratissimas suus armorum rex ad nos dedit, quibus regem nobis maritum negociorum et rerum vestri regni meminimus, meminissequē studebimus, quamuis admonicione in rebus vestris non egeat, quas non aliter a[c]¹ suas cordi habet, et si premonitus in tempore fuisset, exitus plane edocuisset id, quod forte posthac comperietur. Nos, que valemus, seruituti et honori vestro addicimus. Illustrissime, potentissime et excellentissime princeps, frater et consanguinee carissime, valete. Ex Edinburgo xi^{mo} die mensis julii anno salutis decimo supra millesimum et quingentesimum.

²Margarett R².

229.

1510 Juli 13.

Lund.

Ærkebisp Birger (Gunnarssøn) af Lund, Sten Bille og Tønne Parsberg sender Kong Hans Kopi af et fra det svenske Rigsråd modtaget Brev (o: Nr. 225 ovfr.), forespørger, hvorledes de skal svare, og tilråder, at de tage svenske Skibe tilbagegives.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: G. 33. Indk. Br. t. Danske Kanc.
Trykt: Styffe, Bidrag till Skandinaviens hist. V Nr. 305.

Illustrissimo principi ac potenti domino, domino Johanni Dei gracia Dacie, Suecie, Noruegie, Slauorum Gothorumque regi, duci Slesuicensi, Holsatie, Stormarie Ditmercieque, comiti in Oldenburg et Delmenhorst, domino nostro graciousissimo.

Wor ydmiwge redebogen oc pligtig tiæneste eder nades

¹ O: as. ²⁻² Egenhændig.

verdighed altid foresend met vor herræ. Høyburen første, kære nadige herræ, nw i dag, tha klocken slaa sæx effther middag, finge wii Sweriges riges raadz scriffwelse lydende, som thennæ copiae¹ innæholler, som beslwthet ær vdi thette wort breff. Kære nadige herræ, bwdeth bliffwer forbidende her i Lund, om eder nadhe teckes, at ther skall noget scriffwes til Sverige igen. Hwes eder nades vilge ær herom, bedhe wii ydmwglige, at eder nadhe vilde giffwe oss til kænne met thette wort bwd, at wii encket maa vidhe, hwad wii skwle giffwe the Swenske igen fore swar. Kære nadige herræ, ey kwnnæ wii rætteligere mercke, æn thet ær nøtteligt fore eders nadhe och oss met, at the swenske skib, som nw tagne ære, giffwes igenn oc fornøffwes, hwes forkommet ær aff godtzet, pa thet at brøsten skulle ey finnes hoss oss, at recessen skal jw gøres fwltd. Hermet samme eder nadhes siæll, liiff oc stadt almegtigste Gwd befalende oc sancto Laurens. Ex Lundis anno domini mddecimo sabbato intra octauas Kanuti regis et martiris meo sub sigillo.

Samme
eder nades

tro capellan oc tiænere
Byrger, ærchibiscob i Lund,
Sten Bilde,
Tønno Parsberger, riddere.

230.

1510 Juli 13.

Lund.

Ærkebisp Birger (Gunnerrssøn) af Lund sender Bisp Johan Jepsøn (Ravensberg) af Roskilde Kopi af et Brev fra det svenske Rigsråd til det danske (v: Nr. 225 ovfr.) og beder ham om at råde Kongen til at tilbagegive de nylig tagne svenske Skibe og til at erstatte det, som er fortæret og forkommet.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: G. 33. Bilag til: Indk. Br. 1. Danske Kanc. 1510 ^{19/7}.

Reuerendo in Christo patri et domino, domino Johanni Jepsø Dei gracia episcopo Roskildensi, fratri et amico nostro carissimo etc.

Birgerus Dei gracia archiepiscopus Lundensis, Suetie primas et apostolice sedis legatus.

¹ Af 1510 Juni 8 (ovfr. Nr. 225).

Sincera et fraterna salute semper in domino premissa. Kiæræ brodher, syndherligh godhe wen, maa i widhe, ath wii finghe wdi affthen Sweriges riiges raadtz scriffwelsæ Danmarcks riiges raad tilscriffwet, lydende ord fraa ord, som thenne indelwcthe copia¹ wdwisær, bedende ether, at i dele hennæ meth wore mæthbrodher wdi Siælandh, Fyen oc Jwland, at [*the*] mwge oc vidhe, hwes paa færduw ær. Hwes eder liwfft oc til vilge ær, velæ wii altiid gernæ gøre. Wii bedhe eder oc gernæ, at i raade wor kære nadige herræ, at hans nade giffwer igen the swenske skib, som nw nylige tagne ære, oc fyllest fore thet, som fortæret oc forkommet ær; thet tækker oss radeligt wære. Valet felix et sanus [!] in Christo. Ex Lundis anno domini mddecimo sabbato intra octauas Kanuti regis et martiris nostro sub sigillo.

231.

1510 Juli 14^a.

Malmø.

Jens Holgerssøn (Ulfstand) meddeler Kong Hans, at han har hørt, at de Svenske er for Kalmar med al deres Magt, og at Bornholm er afbrændt, men at han ikke tør indestå for Sandheden, og tilråder at sende Folk til (Skåne).

*Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Indk. Br. t. Danske Kanc. Ud-
tog og Brudstykke: Hübertz, Aktstykker til Bornholms Hist. Nr. 42.*

Hogborn først och metige here, her Hans met Gudz node Danmark [!], Sveriges, Norges, Vendes, Godes konnigh, hertigh i Slesuigh, Holtzen, Stormer, Dytmersk, greve i Oldenborgh, Delmerhorst, syn kereste nodige here, ymygeligh sendes thette breff.

Min ømygh vndherdanligh velviligh plicthet tro tjenest edher nodes høffbyrdighed nv och altid tiilforen sent kerlige met vor here. Kere nodige here, verdes edher node ath vedhe, ath jegh feck for tiende, ath the Svenske skulle vere for Kalmaren met alle machth, the kunde affsted komme; hvad sanden er, thet ved jegh icke, men tha troer jegh vel, the er therfor. Och er røgthet her, ath Boringholm er affbrenth; hvad sandhen er, thet ved jegh icke; er thet sanden, tha foar edher node snart tiende theraff. Och er skiben ther, tha mo edher node

¹ Af 1510 Juni 8 (ovfr. Nr. 225). ² At den i Brevet nævnte St. Knuds Dag er Knud Konges Dag (10. Juli) og ikke Knud Hertugs (7. Jan.), fremgår ved en Sammenligning af Indholdet med det efterfølgende Nummer.

vis forlade edher node tiil, ath the findes for Kalmaren; then store genger, the haffuer laffde poa, then troer jegh vel, the vil haffve thertiil ath spise the skib met. Och var thet nytteligt, ath edher node skigket noghet folk heroffver i landhet. Och haffuer jegh mith vis bodh op i Sverigh; hvadh jegh kandh fare for vis tiende, thet vil jegh skriffve edher node tiil vfortøffret. Hermet edher nodes høffbyrdighed ten almegeteste Gud befalinde. Skreffvet i Malmø dominica nest effther sancte Knud dagh anno domini mdx.

Jens
Holgertß.

232.

1510 Juli 15.

Lund.

Ærkebisp Birger (Gunnerrssøn) af Lund tilskriver Kong Hans om Lübeckernes Landgang på Bornholm, hvor de har slået Ærkebispens Folk og Almuen og røvet og brændt.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: G. 33. Indk. Br. t. Danske Kanc. Trykt (ikke helt fuldstændig): Hanserecense 3. Abtheil. VI Nr. 22.

Illustrissimo principi ac potenti domino, domino Johanni Dei gracia Dacie, Suecie, Noruegie, Slauorum Gothorumque regi, duci Slesuicensi, Holsatie, Stormarie Ditmercieque, comiti in Oldenburg et Delmenhorst, domino suo graciousissimo.

Min ydmwg pligtig oc tro tiæniste eder nades verdighed altiid foresænd met wor herræ. Høybaaren første, keriste nadige herræ, verdes eder nadhe at welæ vidhe, at vdi torsdags næstforleden komme fore Bwrendholm aff the Lubeske xxiiii merskib oc sæx jackther bemannede oc gaffwe siig strax i landet met samme jackther oc manghe espinghe. Ther møtthe them minæ tiænere met swa møgen almwge, som thaa kwnnæ samles, oc slaages met them lang stwnd, oc bleffwe ther saare oc dødhe mæn paa baadhe sidher, oc medhen the swaa slaages, komme saa mange af fiendernæ i land, at almwgen gaff flwckthenn oc skildes at. Sidhenn kwnnæ myn faageth icke længer staa emod, mæn gaff siig till slotthet, oc fiendernæ begynthe strax at skenæ oc brænnæ. Tha stack en man en hath vpp, oc fiendernæ gjorde ocsaa; thaa then man kaam til tals met them, skaare the hans mwnd vpp till badhe øernæ oc stwnge strax x lwranglæ vdi hannom. Och scriffwer myn faaget meg till, at fiendernæ haffwe ower xl skrembrecker oc mange andre bøsser, skerp-

thiner oc andre paa landet. Kære nadige herræ, vilde eder nadhè werdes fore Gwdtz skyld oc sancte Laurens ackthe saadan kirckens skade oc forderff oc finnæ her nogen godhe raad till; jag tror, at komme eder nades skib oc folck, mædhen en part aff fiendernæ ære paa landeth, at the skulle wære godhe at komme i tall meth. Samme eder nades siæll, liff oc stadt almechtigste Gwd befalende oc sancto Laurens till ewiig tiid. Ex Lundis anno domini mddecimo die diuisionis apostolorum meo sub sigillo.

Samme
eder nades

troo capellan Byrger,
ærchibiscob i Lund.

233.

1510 Juli 18.

København.

Esge Bille tilskriver Kong Hans om de af Kongen givne Befalinger vedrørende nogle tagne lybske Skibe, bl. a. om noget Sølv, som han trods anstillet omhyggelig Undersøgelse ikke har kunnet finde, og meddeler, at han har bevæget Hovedsmændene til at love, at Skibenes Ladning skal være ubyttet i 8 Dage.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Indk. Br. t. Danske Kanc.

Høgboren fførsthe her Hanss meth Gudz nade Danmarcks, Sweriges, Norges, Wendes och Gottes koningh, hertugh wthi Slesuigh, Holsten, Stormarn oc Dytmersken, greffwæ wthi Oldenborgh oc Delmenhorsth, szin kæresthe nadighe herræ ydmygeligen sendes.

Myn ydmyghe willigh plictugh tro tiensthe tillfforn. Kære nadighe herræ, som edher nadhe scriffuer mek till¹, ath jegh skulle lade skibæ thet godz op aff thet litlæ lybiskæ skib oc ladhe thet legges serdelis ffra thet anneth, tha skall edher nade widæ, ath then tiid edher nades breff kom ffram, tha wor godzeth all sammen opskibeth aff alle skibennæ oc wor lagth till hobæ. Som edher nadhe scriffuer, ath ther skulle wæreth noghet sølff po samme litlæ skip, tha skall edher nade widhe, ath jegh lodh opslaa hwer fferdingh, hwerth ffad, hwer tunne oc hwer packæ po alle skibennæ, ffør æn ther kom noghet i landhet theraff, oc haffuer jegh intthet sølff ffoith eller fforwmmeth

¹ Se nærværende Samlings 1. Bind Nr. 300—1.

ther enthen po thet lybiskæ skip eller po noghet aff the anner. Kære nadighe herræ, som edher nade biudher mek till, ath godzeth skall wære whytth, till edher nade kommer hyem, tha haffuer jegh thalet meth høffwidzmenneæ, ath thet skall wære whytth i viii daghe; oc haffuer jegh thalet meth Anders Bartwner om thet ffadh lasken, som han togh aff skibeth; tha will han hollæ thet till stædhe, till edher nade kommer self. Hermeth edher nades høffmegtighet the hellitreffolligheth till ewigh tiid beffallende. Screffuith po edher nades slotth Kiøpnehaffn torsdaghen nest fflore sancte Marie Magdalene dagh aar etc. mdx.

Esge
Billæ.

234.

(1510¹) Juli 19.

Gjorslev.

Bisp (Johan Jepsøn Ravensberg) af Roskilde sender Kong Hans en Skrivelse fra Ærkebisp (Birger Gunnersøn af Lund) (o: Nr. 230 ovfr.) tillige med en Kopi af et Brev fra de Svenske til det danske Rigsråd (o: Nr. 225 ovfr.).

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: måske G. 181. Indk. Br. t. Danske Kanc.

Excellentissimo principi ac potentissimo domino, domino Johanni Dei gracia Dacie, Suecie, Noruegie, Sclauorum Gotthorumque regi, duci Scleßuicensi, Holsacie, Stormarie et Diitmercie, comiti in Oldenborg et Delmenhorst, domino suo metuen-dissimo.

Eders nades hogmectighed myn welwelige vnnerdanige
tienneste altiid ymegelig forscreffuenn medt Gud. Kiereste nadighe herre, werdes at w[ide], at jeg fick scriffuelse fran ærchebispenn vti natt, huilken scriffuelse² jeg sender eder nade met thenne myn smosind med en yndelucht copia fran the Swenske³, som the haffue screffuet Danmarcks rod tiill; huad swor eders nade teckes, at ther skall giffues paa, at eder nade forsender [th]et strax tiill her ærchebisp. Gud oc sancto Lucio eder nades liiff, staedt oc s[iel] beffallinde. Ex Giordzsloff feria 6ta post diuisionis apostolorum ann[o]

E[der nades idmi]ge tienere oc troo capellan
. b[i]scop vti Roskilde.

¹ Året fremgår af de til Brevet hørende Bilag. ² Af 1510 Juli 13 (ovfr. Nr. 230). ³ Af 1510 Juni 8 (ovfr. Nr. 225).

235. 1510 (ell. 1504?)¹ Juli 26.

Hans Bille meddeler Palle Andersson (Ulfeldt), at den Karl, der har besværet sig over, at Brevskriveren har ladet anklage ham og flere af Palles Tjenere, ikke har talt sandt.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Palle Andersson Ulfeldt.

Erligh [oc] wellbyrdigh man Palle Andhersß paa Hwæ[ri]ngh kerlige sendes thette breffh etc.

Wenligh oc kerligh helssen tiilforen senth met [wor herre]. Kiære Palle Andhersß, maa i widhe, at som then karl war hoss edher oc kerdæ, thet jegh scullæ haffue ladit seeth, delæ paa hannom oc flere edhers tienere, hwilket ickæ i sandhet skal findes; efftherthi jeg loffuede edher, at han sculle wære vdelth, tha maæ i widhe, at jeg wille nødwtg andit æ[n h]olle ordh, oc ickæ [hell]er andit skal findes. Oc hade han giorth meg then dell, hw[e]s han meg [war] aff [re]ttæ pli[cti]g, tha hade han hwercken thørth goeth tiil edher eller noger andhen. Hermet edher Gud befalende. Scriptum altera die Jacobi appostoli anno domini mx^o [?]².

Hans
Billæ.

236. (1510³) Juli 29. Lykå.

Jens Munk tilskriver Kong Hans om Lübeckernes og Hr. Svante (Nilsson)'s Foretagender og Planer, meddeler, at Borgholm er stærkt belejret og Avaskær afbrændt, forsvarer sig over for en af Kongen fremsat Bebrejdelse for, at han ikke har været til Stede, og meddeler, at Befolkningen (i Bleking) har lovet på Hjortsberg Lands-ting at gå Mand af Huse med ham.

O: Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Indk. Br. t. Danske Kanc.

Kæræ nadeyssta here konc Hans hødmughlege sendys thet bref.

Kæræstæ nadege herre, skal eder nade verve segh tel ad vedæ, ad thii Løpsker erræ hii Kalmar sun, oc here Suante er

¹ Om Året se den efterfølgende Note. ² Læsningen af det Tegn, der her er opfattet som x, er ikke helt sikker; det kunde måske også være et arabisk Firtal, hvad der dog er mindre sandsynligt. ³ Året for dette Brev og Nr. 238 nedfr. fremgår af Indholdet (sammenlign Allen, *De tre nord. Rigers Hist. I. 534—35 og Styffe, Bidrag till Skandinav. hist. V S. CXLVI—CL*).

hii Kalmar mehet ten meste mat, han kan commæ ad stehet, oc hauuæ thii belaud Borholm soo fas, ad thii hiicke comme ut ad porten, forthii ter lyger iiii c homen oc al almoe po Hølan oc lader driiyuæ kuper oc velter, oc acter thii ad berræ sa møghet terforre, ad thii vele commæ ylt pa slothet, oc erræ bøndernæ velvelliig tertel, ad tehet cone blyve afbærnth. Skal eder nade verve segh tel ad vedæ, ad de hauæ bærn Avesker af oc fflere garæ mehet, oc haude thii acth ad bræne flere garræ af, men jak formente tum tehet. Oc skal eder nade vedæ, ad thii lyge ennv hii sundehet, oc actæ thii tum tel Røndæby. Oc skal eder nädæ vederlygh væræ, ad here Suante vel gemmen Blynggh mehet stor mangh, oc mo eders node vedæ, ad tehet er hans acth; ter mo eders nade ræththæ ssygh ef[t]er. Sum eders nadæ skryuer myc tel, ad jak var hiicce tel stædæ, mo eders nadæ vede, ad jak skole fly tel sloth tehet, sum behof gyerrys, sum er fysk oc homlæ oc flæs oc køth, hicken del sum behof gyorrys, oc skal eders nadæ vedæ, ad jak haude myth both in po slothtehet po sante Ollofh aften¹ om naten, oc ssaude thii, ad thii haude øl oc math hyn tel sante Mortens dangh²; ter tør eders nade inthet thvyllæ pa. Oc skal eders nadæ vedæ, sum Suante draouer tel lan, sa draouer tehii Løpske tel søs oc forlæghge landen øde. Oc skal eders nadæ verve segh at vedæ, ad jak var po Hørsber lanstyngh po sancte Ollof dagh³, oc spore jak tum tel, om thii velle væræ myk følathtii; tha suarrath thii mehet oprattæ hender, ad thii velle go man af hvsse mehet myg. Hopas myk tel Guit, thii skolle hicke gøræ mer skade pa eders nades lan, thii, su[m]⁴ jak telstær, oc eders nadæ tør hycke tuille teropa, hii skolle fa eders nades sslath sa kuyt oc sa fryt, sum jak fecet. Jak veth inen thiiende, jak kan skryue eders nade tel, ter vys er. Heremehet eders vriihen[?]⁵ nadæ Guit befulandis; myn høthmygh tro tæne[s]ta altyt. Geuyt oc skreyt hii Løca sante Ollof dagh.

Jens Mungh.

237.

1510 Aug. 3.

Båhus.

Jens Torbernssøn (Rosensparre) meddeler Hr. Henrik Krummedige, at han efter hans Anmodning har taget Borgen af hans Foged

¹ Juli 28. ² Novbr. 11. ³ Juli 29. ⁴ O: sun. ⁵ Tilskrevet over Linien.

Olaf Gudleikssøn, at denne skal komme ned til Hr. Henrik med sit Regnskab, men henstiller dog efter Fogedens Anmodning, om han ikke kan få Lov at aflægge Regnskabet på Bådhus.

Papir med 1 brevlukkende Segl: A. F XLVII 15 (Rosensparre). Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Dipl. Norv. X Nr. 301.

Erligh oc welbiirdigh man her Henrik Kromedige, strengh riddere, høffuizman paa Laholm, kerlige sendes thette breff.

Venlige oc kerlige helsen altiith med wor herre. Kære her Henrik, sinderlige gode wen, som edher vel fortæncker, ath i screffue migh tiill, ath jak skulle tage borgen aff edher fogede Oleff Gudligsþ, ath han skulle koma nedh tiill edher oc göra eder rægenskap, haffuer jak oc saa giorth, ath han skall komma neth tiill eder meth hanss rægenskap; ther haffuer han sath ii dannemen tiill vyssen och loffuen før sigh, som saa hedhe: Oleff Tordsþ i Restade [i] Holte sogen, Nniels Pædersþ i Jæder i Solberge sogen, sancti Meckillsdaughtide¹. Kære her Henrik, badh han migh, ath jak skulle bede edher, om i wiille sende hiidh bodh och tage hans rægenskap, hwem edher teckes; tha wiill han göra edher godh rægenskap; hwes honnom fattes i hans rægenskap, thet viill han gerna opfylla. Wiille i ecke haffua honnom før draugh ath fara nedh, tha wiill han gerna komma neth och gøræ edher fwllosth. Kære her Henrik, rammer hanss beste før myn skull, jak wiill gernæ førskullet meth edher. Hermeth edher Gudh befalende. Screffuid pa Bahus loerdaugen fore sancti Lauffrencii anno domini x^o.

Jøns Tørbiørnsþ.

238.

(1510) efter Aug. 3°.

Jens Munk tilskriver Kong Hans, at han har slået nogle Kalmar-Borgere og Købmænd ihjel og frataget dem en hel Del Gods; som de havde røvet, meddeler en Fanges Udtalelser om Svenskernes og Lübeckernes Planer og skriver om Belejringen af Kalmar Slot og Borgholm.

Papir med 1 brevlukkende Segl: A. L LXVIII 16 (o: Henrik Ågesson Sparres Segl) og utydelige Rester af endnu 1 Segl. Indk. Br. t. Danske Kanc.

Mectiggh herræ vor kærsthe naddigghe herræ konningh Hans ydmygheligghe sendes thette breff.

¹ C. Septbr. 29. ² Om Året se ovfr. S. 294 Note 3; den 3. Aug. nævnes her i Brevet som forbigangen.

Min plichthighæ troo tiænisthe nw oc althidh. Kæristhe naadigghe herræ, verdes ether nadhe at vitthe, som jek screff ether naadhe til om the Swenske oc the Lybske, edher naadhe vitherlicth ath være, ath then løwerdagh nesth fore sancthæ Laurens dagh¹ tha sloo jek met minæ swenæ oc nogle af Aweskær burggære ix ihiel af Kalmære burggære oc nogle køfmen, som hadhe væredh therindæ oc brenth oc røfwidh, oc hadhe the met them vi stoore bodhe fwlle af gotz, som vor kød oc hwdher oc andhet gotz, som the hadhe tagghet fran bønnernæ; them fik jek fran them alth sammen, baadhe oc gotz, oc thet gaf jek the fatighe men igeen, som hadhe møsth; thet giore jek paa edher naades trøsth. Verdes ether naadhe ath vidhe, ath en aff the samme røfuere, som jek ihielslaa, lodh jek leffue en nath offwer, oc han vor fødth i Jwlandh; jek spurde af hannom altingh vth om the Lybske; tha sadhe han for mic, thet her Swanthes søn vor met the Lybske, oc ther vor met them then swenske electus, oc ther vor Nis Bosß oc Sten Cristiernsß; kwnde the faa bøør, tha ville the strax for Rondheby oc brendæ oc røffue; nar the ther hadhe væreth, saa ville the in for Sølwisburg, oc sidhen ville the in i Øreswndh oc taghe skiiff oc skwdher ok gotz oc ihiel-slaa folkiidh; thet vor theres opseth oc theres villiæ. Saa sadhe han alth for mik; then tiidh jek vesthe al hans vilæ, saa slaa jek hannom ihiel met the andhre; oc sadhe han, the ære icke vthen vi thwsen folk, bodhe the Swenske oc Lybsker. Oc ligghe her Swanthe self i Kalmar stadh met j handhet hwn-dredh folk, oc hafwer han ij hwndreth folk for Barkholm ther-met belawth oc bønnernæ met paa landhet. Oc kan jek enggæ-lwnde fly ether naaddes breff in paa slotthith til Per Vggerop, saa trangh oc ner liggæ the slotthidh. Verdes ether nadhe ath [*vidhe, ath*] ther kom en karl af sloottidh fran them oc vth til the Swenskæ, oc han sadhe for the Swenske, ath the hadhe stoor brøst paa meel oc malth indhe paa Barckholm; ok her thet her Swanthes opsææth, thet han vell sweltthæ them ther-vidh. Oc her ther hwer dagh bønnen, som hweggæ riis for slottidh, oc meen han saa, thet han vel setthe ill paa them oc paa sloottidh. Oc er ther ennw enthet foolk for Gwllan hwerken af the Swenske eller Tyske, thet jek af vedh en. Och er thet ocsaa her Swanthes opsææth, thet han men ath swelthe them ocsaa af Kalmeridh. Verdes ether naddhe

¹ Aug. 3.

ath vidhe, ath the haffue kosth nogh, alle handhe god kosth, in til sancthe Morthens dagh¹. Oc ligghe ther tre eller iiii espingge met folk i swndet oc tagghe vare paa mic, hwilkith jek vel met Gutz hiel[p] inkomme alligwel vthen fare. Verdes ether nadhe til at vitthe, at then, som jek hadhe til fongæ taghet then nath offwer, han sadhe ocsaa, thet the Lybsker hadhe icke vthen ii eller iii hunderth godhe stridtzmen af thet folk, som the haffue; thet andhet er icke vthen skindher oc draghesfolk oc hwshatzsære, som icke dwe. Verdes ether naadh ath vithe, ath hadhe i iiii godhe twsende folk, tha greffwe i hwer man oc skiib oc førde til Kømfnehavn til ether naadhe. Veedh jek icke flere ærindhe nw ath scriffwe ether naddhe til met, men her efther these ærindhe maa i vessælighe retthe ether efther i sanhedh. Hermet edhers naadhe befalinde Gwdh oc sanctæ Annæ.

Jens Mwnk.

239.

1510 Aug. 9.

Skara.

Ture Jönsson (Tre Roser) og Åke Hansson (Thott) sender Kong Hans i Henhold til Hr. Svante Nilssons Befaling Opsigelse af den hidtil bestående Stilstand.

[Original paa Papir med Levninger udenpaa Brevet af de to Segl i grønt Vox, paategnet: Presentata 4ta feria infra octauas assumptionis Marie² in castro Nyköping presentibus domino Henrico Krwmedike, Johanne Bilde, Jacobo Andersson, Aage Andersson, Johanne Kraffze, Mathia Lycke[!]³ necnon pluribus nobilibus fidedignis etc.⁴ Tidligere Danske Kong. Hist., Fasc. 3; for Tiden ikke til at finde.] Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 358 Nr. 58 a. Reg. *9550.

Serenissimo principi ac potenti domino, domino Johanni Dei gracia Dacie, Noruegie regi etc. hec humiliter.

Wor ødmiwgh helse tilfforenn sent met wor herra. Høgboren fforsthe, nadige herre, werdes eder nadis høgmecktighet vethe, at wii i thenne landzende Vestergylland haffwæ fangit wor kære herre och høffwidzmans her Swanthe Nielssons etc. befalningh och scriffuilsse lydendes, ath wii skole ware paa eder nadis argasthe, hwar wii kwnne, och wethe wii ecke anners, æn eder nad swadane forwarniingh aff ffor^{ne} wor høffuidzman fangit haffwer. Tii torff eder nade ecke lenger fforlathe siig paa then dagh, hertil wariid haffwer etc. Eder nade hermet

¹ Novbr. 11. ² Aug. 21. ³ Formentlig Fejlskrift for Mathia Eriksson eller Jachim Lycke eller Petro Lycke.

alzmectigh Gud, sancthe Erik kong och alle helge rigzens pa-
troner befalendes. Datum Scaris vigilia sancti Laurentii anno
domini millesimo quingentesimo decimo nostris sub sigillis.

Twre Jønsson,
Ache Hansson, riiddara.

240.

1510 Aug. 10.

Skara.

*Ture Jönsson (Tre Roser) og Åke Hansson (Thott) anmoder
Borgemestrene i Halmstad om at sende et medfølgende Brev til
Kong Hans og lover en Frist af 14 Dage til Opsigelse af den be-
stående Stilstand.*

[Original paa Papir med et Segl i grønt Vox. Tidligere Danske Kong.
Hist., Fasc. 3; for]Tiden ikke til at finde.] Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch.
IV. 358 Nr. 58 b. Reg. *9553.

Velfornwmsstoge men borgamesther i Halmstada sendes
thette.

Helsse forsænthe met Gud. Ma i wethe, borgamesther i
Halmstadæ, thet wii sende eder et breff høgboeren forsthe kongh
Hans ti[l]screffuith, at i strax ofortøffuat wthen all forswmmelse
skikke hans nade dhet til handhe, som i wele ware til swars
etc. Och then dagh, wii haffwe sackt eder til, skole i slaa tro
och liith til paa xiiii dage erligh forwarniingh. Eder hermet
Gudi befalendes. Aff Scare sancthe Larsens dagh anno domini
mdx^{mo}.

Twre Jønsson,
Ache Hansson, riiddara.

241.

1510 Aug. 15.

Avaskær.

*Jens Munk tilskriver Kong Hans, at Lübeckerne er sejlede
fra Bleking, og at forskellige Svenskere har fulgt dem til Lübeck,
skriver udførlig om Borgholms Belejring og truede Stilling og med-
deler, at Beboerne i Bleking har vedtaget ingen Skat at give, før
de får en stadig Fred.*

O: Papir (2 adskille Halvark, det ene) med Spor af 1 brevlukkende Segl.
Indk. Br. t. Danske Kanc. Det andet Halvark (fra: Werdes eder nodhe ath
wedhe, ath ther er en forreder indhe hoss them) trykt: Styffe, Bidrag till Skan-
dinaviens hist. V Nr. 312.

Meck[ti]gh herre ock hwböörin ffirsthe, wor keristhe nodege
herre konigh Hanss, sin kere herre, ydmygeligh sendes thetta
breff etc.

Myn ydmygeligh plictigh tro tienisthe nw ock altiid met wor herre. Werdes eder nodhe ath wedhe, som eder nodhe bød megh til, thet jegh skolle forfare om the Lybske ock the Swenske, tha skal eder node wedhe, ath the Lybske the løbe fro Bleginge viii daghe fore sancte Lawerese dagh¹, ock her Swantes søn ock electus ock her Nielz Bosß ock her Sten Cristiernsß foldhe them til Lybke, om the ere icke wnder Danmarckss sydhe, ock er there acth, thet the welle efter ffolk ock hawe i la[n]det hoss them i winter. Werdes eder nodhe ock at[h] wedhe, thet Borkholm er belacth, ock komer ther in[gen] in, wden machthen er dyss støre, ock lyger therffore [Jo]han Monß ock Nielz Brymss met ij^c homen fforw[dh]en bønder, som ther poo landet were. Werdes ock eder nodhe [at]h wedhe, ath Per Wgerarp slo aff slotet til them [ock] slo them ij^c bønder ffröo. Ock kom iiij synwm tywe homen dødhe ock sore til Kalmaren, som hogh fek ther then same tiid. Werdes eder nodhe ath wedhe, ath her Swanthe lyger selff i Kalmaren met ij^c folk, ock er ther ingen herremen hoss hannom wdhen beskop Mates ock her Erick Trolle; the kome nw nyss til hannom. Ock lyger therress skyb wdhe i swndet for slotet, ock ere the icke bemanneth wdhen thet folk, som the hawe i byn. Werdes eder nodhe ath hawe the skyb, the ware godhe, ath i foo. Werdes eder nodhe ock ath wedhe, ath jegh wedh til wysse, ath ther kom ii karelle aff Borckholm ock til the Swenske ock sadhe them al opseth, hwadh tiidet [?] wor poo slootet, ock sadhe the, ath ther wor icke mer en iii fierding krwdh poo slotet, ock i xiiii daghe skolle the icke foo mer en ii brygning øll for wandh skyll.

Werdes eder nodhe ath wedhe, ath ther er en forreder indhe hoss them, som skwder breff wdh til them, ock skriwer han soo, ath the skolle leghe østen ock sønen til slotet; ther stor hødøss wden for then indersthe porth, ther mene the ath komme eldh poo, ock poo then nørre sydhe i stolgorden stor ock i stor hødøss, ii eller iii c less høø i, ther acthe the ock ath sedhe eldh poo. Item hawe the ock ii mysser, som the Lybeske ffördhe tiidh; ther acthe the ath skydhe in po alslootet met, ock haffe the ock aff the Lybsker, som inthet anneth gøre en fyrpil ock fyrwerk til ath kome ildh paa met. Ock hawe the gyord xxx styger, som the welle stii mwren met, ock hwer

¹ Aug. 3.

stiie kan iii karlle gaa opp til lyghe, ock er hwer stiie met dobelth opslaw; met the stiiger acthe the ath sethe ildh poo stwerne poo slotet, then stwn folket tager ware poo the fyrpill. Skal eder nodhe werdes ath wedhe, sligh oppseth hawe the, ock hawe the hogeth iiii m less eneriiss, som lyger wdhen for slotet, som the acthe ath kome illdh po the høødøss met. Skal eder nodhe wedhe, ath alle thesse artille, som her stor, er al theress folkomeligh acth ock welle bedrywe. Heraff wedhe the inthet po slotet, ath the soo gøre welle. Werdes eder nodhe ath wedhe, ath her Swanthe wel haffe Nydingh ock Sewedh ock Asbolan ock syn alth thet, han kan affstedh kome, iiii eller v m folk, ock acter therfore viii dage ffore sancte Michils dagh¹.

Ock wel jeg tro, thet han wenter the Lybske tha tilbaghe igen. Skal eder nodhe werdes ath wedhe, ath ffoo the icke wnsetingh herforinden, wyseligh sethe the illdh po them. Werdes eder nodhe ath wedhe, ath hanns acth er, ath han wel seincke dybet met stenkyster, soo thet ingen skal kome til slotet, ock icke haffuer han mer skanset en fro Mølleholm ock til Monketorneth, soo ath ther komer ingen in til landh, ock lyger ther hwer nath vi eller vii espinghe², soo ath ther komer ingen indh.

Item haffuer jeg wereth iii eller iiii synwm harth hoss slotet, ock kan jegh ingelvnde kome terin, for the same espinghe lyghe i hol fore megh, ock hadhe jeg xii eller xiiii aff Awesker borger met, ock haffuer en bondhe lowet megh, thet han wel ffølge megh, soo thet jegh skal kome ower skansen om nathen. Item haffde jegh en karel ii daghe fore sancte Lawerese dagh³ innæ po slotet, ock skader them inthet hwerken ffor øll eller madh. Item skal eder nodhe werdes ath wedhe, ath all Blegingss land haffuer wereth til lansstingh, ock hawe the wedhtaget, ath the welle ingen skath gywe, ffør en the ffoo jen stadigh ffredh, ock kan jeg intet ffonghe aff them, hwercken til slotz behoff eller til meg selff, icke soo møget som en hønē; thet kan eder node selff besyne, hwadh ther hør til ath holle eder nodes skath soo indhe met them selffe, orligh skath. Item alle thesse artikel, som jegh skriwer eder nodhe til, thet skal eder nodhe ffindhe i sandhen. Item skal eder nodhe werdes ath wedhe, ath ffor the icke wnsetingh po Borckholm indhen sancte Michilss dagh⁴,

¹ Septbr. 22. ² O gentager: hwer nath. ³ Aug. 8. ⁴ Septbr. 29.

tha brenne the slotet ower there howet ffor the hødøsser skyll. Item skal eder nodhe werdes ath wedhe, ath her Swanthe haffuer wnth the Lybske Gwlin til skølingh, ath nar som the welle hyem igen, ta welle the skinde ock brene ock gøre ther sleth. Item skal eder nodhe ock werdes ath wedhe, ath alle thesse artickelle, ssom jegh skriwer eder nodhe til, them hawer en myn frende skriwet megh til, som tien Jehan Monß, ock sendhe megh breffet met jen Mørbo, ock skal eder nodhe fine i sanen, ath saa er, som forskriwet stor. Item weldhe eder nodhe werdes ath sende tiid vi eller viii skyb, tha konne eder nodhe bodhe wnsethe bodhe sloten, ock en finge eder nodhe alle the skyb, som lyger for Kalmarn. Item werdes eder nodhe ath bywdhe megh til igen, ta wel jegh bespeye skyben, soo ath eder nodhe skal wel foo them. Er thet soo, at jegh kan icke kome ind herforinden, ta skolle the fine meg poo Wlenigh, nar skyben komme. Hermet eders nodes werdighed Gud befalende. Ex Awesker die asumcionis Marie anno domini mdx^o.

Jens Monk, eder nodes tro tiener.

242.

1510 Aug. 20.

Nykøbing.

Henrik Krummedige tilskriver sin Hustru Anne Rudsdatter om en Kamp af Kongens Folk mod Lübeckerne og Svenskerne, hvori Åge Brahe er blevet såret, og om forskellige Forretningsanliggender.

*Papir (noget beskadiget), skrevet med Henrik Krummediges egen Hånd og med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Danske Mag. 3. R. II. 150 Nr. 73 og Dipl. Norv. XVIII Nr. 217. Reg. *9557.*

Erligh oc velbyrdigh quinne Anne R[udz d]atther, sin kære hustru, kerligh.

Wenligh kerligh he[l]sen ffarsænth met var herre. Kære Anne, mat thu vide, at megh skar inthet oc ey din morbror eller nagen aff varre venner, Gud d[es laf]f haue, oc mat thu vide, kære Anne, at var nadigh herres ffalk var tiil slax met de Lypske oc Suenske oc sloge i tal i hel aff dem oc grep vidh xx aff dem, oc myn herre mysthe inthet ffalk oc ffick ingen skade, wden Age Brade ha[n] bleff ill[æ] sar oc ligg[e]r, e huadh Gud vil gøre met hannem. Kære Anne, fargløm ey at sænne de penning oc lax til R[i]ngstædh i thide, oc biudh tiil Eskil, at de vi lødigh mark kamme wt innen v[o]r ffrv dagh¹,

¹ Septbr. 8.

som nønnerne i Lundh skal haue; oc kære Anne, hauer [thu e]y haffth budh effther varth smør i Hallen, daa haff en n[w] budh affstædh oc ramme vart bæsthe, som os ligger [m]ajt paa, huilketh jeck veth, at du ey ffarsymmer. [Her]met deg Gud oc sancte Olleff beffale[n]de. Oc lader kanceleren [s]jie degh mange gonætther. Ex Nykøbingh tisdagen næst ff[a]r sancte Bartolomeus mdx.

Henrick
Kromdick, ridher.

243.

1510 Novbr. 8.

Roskilde.

Knud Gøye beder Hr. Henrik Krummedige om at sende ham de 100 Mark, som Hr. Henrik har lovet ham, og om at tale hans Sag hos Kongen, så at han får Gavnø Kloster, som Erik Grubbe er død fra, og hvis nuværende Indehaver ikke skal have Brev på det.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige.

Velbyrdigh mand oc strenge rydder her Henrick Krvmedige kierlige sendes thette breff.

Venligh och kierligh hielssen tilforn skreffwet met Gud. Wydhe mo y, kiære her Henrick, synderligh godhe ween, som edher veel fortæncker om the penninghe, som i loffwet megh, c marc, bedher jeg edher kierlighe, thet i veel gøre oc sendher meg them met thenne myn swend Jess Fynbo. Oc loffwet i meg i systhen, i ville være megh behiøpeligh tiil myn herres nadhe, at jeg skulle faa nogher oprættingh for then skadhe, som jeg fyck; och bedher jeg edher gerne, thet i ville være megh behyøpeligh, ath jeg kunne faa thet klosther Gaffnøø, som Erick Grvubbæ dødhe nw fraa, och haffwer jeg vell hørt, at then, som thet nw haffwer annamet, hand haffwer enghen breff paa thet. Och er thet saa, i ville være megh behyøpeligh, tha bliffwer jeg thet veel viiss, saa jeg foer thet. Och bedher jeg edher therom, kiære her Henrick, thet i ære myt budh, som jeg troer edher tiil. Hermet edher Gud befalende. Radher och bydher alltiid offwer meg, som [e]dher bøer at gøre. Ex Roskyldis in octaua die omnium sanctorum anno mdx.

Knud
Gøæ.

244.

1510 Novbr. 11.

Samsø.

Bisp Niels Claussøn (Skade) af Århus tilråder Kong Hans, at man for at forhindre, at Købstæderne udgør udueligt Mandskab

til Kongens Tjeneste, tilskikker nogen til at bese Mandskabet og påbyder, at en Borgemester eller Rådmand følger med som Forstander for hver Købstads Mandskab.

*Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: formentlig G. 741. Indk. Br. t. Danske Kanc. Trykt: Hübertz, Aktstykker vedk. Staden og Stiftet Aarhus I. 100. Reg. *9578.*

Serenissimo magnificoque principi ac domino, domino Johanni Dei gracia Dacie, Suecie, Noruegie, Slaorum Gothorumque regi, duci Slesuicensi, Holsacie, Stormarie et Ditmarcie, in Oldenborg et Delmenhorst comiti, domino suo graciousissimo.

Myn ytmyghæ vnderdännigæ oc beplichtige tro tjäniste forscreffuet met Gud. Verdes at vydæ, kiæreste nadige herre, at nw, jeg drog fra Kalundborg, fornam jeg vdaff noger karle, som nw haffde wæret i søen pa ethers nades skib, at ther var meget løßachtigt oc wduelicht falk blant them, drenghe oc anner, som wt ware giordt aff kiøpstederne, som mogsen engen tjäniste kunne gjøre ethers nade. Thi maa ethers nade wære fortencht at finde et sind thertill, at ther skickes noger till at bese them, som the sculle vtgiøræ, oc at ther følger en borgemestere eller en radman met, som bliffuer forstander for thennom; tha thage the ickæ met thennom vthen the, som gode verachtige karle ære. Schall ethers nade alle tydæ finnæ meg fore ethers nades tro tienære oc capellan. Hermet ethers nades hogmechtigæ koninglige maiestaet then helige trefoldichet oc her sancto Clement till euige tyd befalende. Ex Samþø anno domini mdx die beati Martini confessoris meo sub signeto.

Ethers nades ytmiige
tienere oc capellan Niels Claußon,
biscop i Aars.

245.

1511 Jan. 28.

Holstebro.

Bisp Iver Munk af Ribe giver Ribe Kapitel Råd i Anledning af, at Kongen har tilskrevet ham om at sende Jubelpengene til København, medens Paven har bemyndiget 2 lybske Borgere til at oppebære disse Penge over hele Danmark, og skriver om Kapitlets Forhold til (Kanniken) Mester Poul Anderssons Strid med (Kanniken) Mester Lambert (Cortssøn eller Conradssøn).

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: G. 826. Ribe Stiftskiste 477. Trykt: Genealog. og biograph. Arch. S. 17. Reg. 5465.

Egregiis venerabilibusque dominis prelati, canonicis totique capitulo ecclesie nostre cathedralis Ripensis conjunctim ac diuisim, nobis sincere dilectis.

Iuarus Munck Dei et apostolice sedis gracia episcopus Ripensis.

Sinceram caritatem in domino cum salute. Wiither, kiere herrer oc venner, wii haffue vndtfaenget wor naduge herres koning Hanses etc. tilskrielse, wii skulle sende hans nade pecuniam jubilei til Kiøpnhaffn indhen fastelaent¹, oc nw wti Kalundborigh wor skicket hooss ooss en doctor met eeth breue apostolicum saa lydende, ath twenne borgher wti Lybeck ere tilskicket aff wor helgeste father pawen vp ath here for^{de} penningh offuer alle Dannemarks riige, oc ey bleff bewisth for oss, om forscr^e doctor wor substitueret aff thii borghere vp ath here samm[e] penninge. Nw wiidhe wii ey, om then nøgele er til stede, her Preiborn haffuer. Then nøgel, mesther Hans Seffrinß antuordet oss, then haffue wii hannum igien antuordet. Thii tyckes oss radeliigt were, i tilskriffuer wor naduge herre, ath nar samm[e] doctor kommer til ether met then nøgel, her Preiborn haffuer, oc bewiiser siigh ath were substitueret aff thii borghere til ath anname thii penninge, saa ath kirken kand were ther brysteloß fore, tha wille i meth wille a[n]tuorde hans werdughet samm[e] penninghe, thii thet er faerliigt oc sende thennom offuer søen. Beradher ether herwthinden, huadt besth raadt ere, saa thet maa were kirken skadeloeß hereffthir. Oc huadt i therom beslutende wurdher, laadher oss forstande skrifteliig; thet vele wii met ether tiilskriffue hans nade, oc wii myndeliig vnderuisthe mesther Hans ythermere therom. Som i skriffue, ath mesther Powel Andherß haffuer citeret mesther Lambert, tha haffuer mesther Hans vnderuist oss, huat i therwti giordt haffue, oc wii pa thenne tiidt ey andre raadt wide therwti. Giøres noget herefftir i then saag, tha vele wii rade oc giøre met, hues ether oc kirken kandt were til beste. In Cristo valet fauste. Ex curia nostra episcopali Holstebro mdxi secundo Agnetis virginis ac martiris nostro sub signeto.

246.

1511 Marts 4.

Silkeborg.

Bisp Niels (Claussøn Skade) af Århus beder Esge Bille om at pålægge Kongens Smed for Københavns Slot hurtig at fuldende

¹ 27. Febr.—4. Marts.

Reparationen af et Bispens tilhørende Anker, som Smeden havde lovet at gøre færdigt straks, uden at han endnu skal være begyndt på det.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Esge Bille, V. Private Breve O—W (under Niels Claussøn Skade).

Nobili viro Eschillo Bille, capitaneo castris Haffnensis, amico nostro predilecto.

Nicolaus Dei gracia episcopus Arusiensis.

Sinceram in domino dilectionem. Mo i wide, kiære Eski Bille, sønderlige gode wen, at eth aff wore ackeræ gik sønder i jaar, oc wor køgemester Anders Jacobsen lod thet wporæ tiill wor nadige herres smed, som boer for slottet, och han loffuet hannum, thet han ville strax goræ thet rede. Nw er oss forsagt, at han haffuer en nw enthet giord theraff. Bede wi ether kierlige, at i wille well giøre oc wnderwisæ hannum therwdi, at han giør oss thet snarlige rede; oss ligger ther stoer mact paa, thii wi schulle haffue thet tiill wor nadige herres reysæ. Thet wille wi gernæ met ether forskille oc giøre, huad ether tiill williæ kan wære. In Christo valet. Ex Silkiborig anno domini mdxi ipso die Lucii.

247.

1511 Marts 31.

Schlettstadt.

Lage Urne, den danske Konges Gesandt hos Kejseren, tilskriver Kongens Kansler Ove Bille om den langsomme Forretningssgang ved det kejserlige Hof, så at han ikke kan blive endelig ekspederet, sender de Artikler, han har forebragt for at retfærdiggøre Krigen mod Lübeckerne, og meddeler, at han i Ensisheim indtog den første Plads efter Kejseren.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: måske G. 320. Indk. Br. t. Danske Kanc. Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. VI Till. S. 11 og Hanserecesse 3. Abtheil. VI Nr. 147.

Generoso et clarissimo viro domino magistro Awoni Billæ, regie maiestatis Dacie cancellario, ecclesie Lundensis preposito, fautori et amico colendissimo.

Post obsequiosam commendacionem salutes plurimas. Kere her cantzeller, frende och sunderlig gode ven, jeg screff eder till aff Friiborgh met docter Krantz etc. Gud kenne, thet er meg langhsomt her i gorden, som i mwe forfare i thet mith breff vor aldernadigste herre tilscreffuen. Alle herress och

førsterss sendebud wore forscreffne till keiþ. maiestat aff Friiborg och ind till Colmer, theraff till Prysach etc. Och haffuer jeg daglig solliciteret myn expeditionem finalem och red met keisersn hoff cum multis oratoribus ad confinia Lottringie et Burgundie non sine laboribus et expensis. Non possim aliter cum honore illustrissimi regis absolui nisi habita expeditione finali. Ther ære nogle sendebud, ther haffuer fuld effther iiii vgher, paa fempte, tunc primum habebant audienciam; thee skulle neppelige bliffue expederet før pintzdagh¹; ther gor her swo till et male etc. Jeg sender eder myn oracionem et articulos, quos obtuli pro justificatione belli aduersus Lubicensis². Thet er meg icke well thaget, ath jegh icke roder till fretz. Fangher jeg icke myn expeditionem innen vi eller viii daghe, tunc cogor ascendere versus Italiam, och thet sowe keiseren gerne, ath alle oratores fulle hannom gerne aff thet eynæ landt och i thet annet; men jeg finner lempe och rider hem cum honore etc., thet mwe i syæ myn herres nade. Keiseren haffuer gerne hørtt meg, sed expedicio tardatur. Item die anunciationis b. virginis³ et multis vicibus interfui choro et ecclesie in Entzhem, et occupauit primum locum post cesarem in presencia multorum oratorum, regis Anglie, ducis Saxonie in persona, marchionis Badensis in persona, oratoris ducis Pomeranie. Dux Magnopolensis etc. iuit in Swisþiam. Kere frende, ramer myt beste in absentia mea. Megh hobess till Gudh ath faa myn expeditionem; si non fuerit ad vota domini regis, tunc vadam ad reditum primis diebus. Confidentes in omnibus michi sicuti fratri et amico integerrimo. Ex Sletstat vltima marcii 1511.

Potentissimi regis Dacie ad cesaream maiestatem orator

Lagho Wrne etc.

Kere her canceller, margreff Joachimss bud haffuer her sagt, at wor nadigste herre lader handle then feydæ mellom seg och the Lubeske, quod non credo; hoc turbaret negotia nostra etc. Lubicenses de illo gloriantur etc.

248.

1511 Apr. 16.

Mogenstrup.

Niels (Davidssøn) Hack beder Hr. Henrik Krummedige om at låne ham 70 Mark til at købe en Gård for, der ligger for hans Port.

¹ Juni 8.

² Ligger ikke ved.

³ Marts 25.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige.

Erligh och welbyrdig man her Hænrick Kromedige, syn kære ffrænne, kerlige sendes.

Wenligh och kerlig helsen nw och althid ffsend met Gudh. Kære her Hænrick, ffrænne och syndherlige godhe wæn, bedher jeg deg gærne, adh thw wilth wnsætte meg met lxx marck, och thw wilth sende meg them met thette mytth [*bwdh*]; thy adh jeg wed meg en gord adh ffo ffor them, liggher her ffor myn portth, och jeg ær icke nw sælff wed so mange. Thy bedher jeg deg gærne, adh thw wnsætther meg nw; jeg will gøre deg so stor ffylest i anned ighen, so thw skall ingghen schade haffwe affwed. Gør nw heri, som jeg tror deg till, och som thw wist, adh meg liggher machth poo. Hermet deg althid Gud beffalende. Ex Mogenstrop klocneonsdag anno domini mdxi. Och wil jeg wist komme till deg annen dag poske¹.

Nyels
Hack.

249.

1511 Maj 3.

Sophie (Pedersdatter) Bille (i Roskilde Clare Kloster) udtaler over for Johannes Magni, Minister (for Franciskanerordenen) i Danmark, Sverige og Norge, sin og Klosters Bekymring for ham under hans Fraværelse og Ønsket om snart at høre fra ham.

O: Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. SLA., Top. Saml. Pap., Roskilde (tidligere Nr. 60).

Reuerendo patri fratri Johanni Magni, ministro Dacie, Suecie, Norwegie, dignissimo patri et fautori suo in domino Jesu predilecto etc.

Salutem in eo, qui consoletur nos in om[n]i tribulacione nostra. Kæræ hetherligæ fadher, haffuer stor thack², løn aff Gud ock sancta Clare for all ære ock dyd, som edher fædherligheth haffuæ imodh megh beuist som en andeligæ fadher i allæ mode ock imodh voss allæ. Kan jegh ey full syæ edher fædherligheth then storæ sorff, jegh haffuer haffth for edher fædherligheth; vii kunæ inghen vess tyendæ spøriæ fran edher, sydhen i foræ aff landet. Vedh Gud, jegh haffuer været ock vell dawlignæ veræ edher tro ock ydmygæ capelan tell Gudh natt

¹ Apr. 21. ² Tilskrevet over Linien.

ock daw, ock vordher jegh aldrigh rettæligæ glad, før jegh spør san tyendæ fran edher fædherlighet; Gud gaffuæ, vii mattæ finnæ¹ edher gladæ ock karskæ. Ock haffuer allæ søsther giortt ock gøræ thiænestæ tell Gud for edher fædherlighet ock tell sanctum Anthonium, ock ære thee allæ storligæ bedrøffuedæ for edher fædherlighet. Ær myn storæ bøn, edher fædherlighet vel for Jesu Christi kærlighet scriffuæ megh ii ordh tell, nar edher stedes bud, jegh mattæ foo then glæde ock hwsiwalssæ, ock vii allæ. Keræ hedherligæ fadher, jegh scriffuæ gernæ meræ, men jegh ær thet ey vess, om edher fædherlighet for breffet eldher ey; men syer modher abbatissa ock menigæ conuent edher mone gode netter. Non plura causa breuitatis; sed domino Deo vos commendo et sancte Clare cum om[n]ibus vobis beneuolentibus. Scriptum die inuencionis sancte crvcis anno domini 1511 sub sigillo dilecte matris nostre abbatisse.

Vestre paternitatis filia in Christo humilima
Sophia Billesdatter etc.

250.

1511 Maj 4.

Næstved.

Borgemestre og Råd i Næstved meddeler Kong Hans, at de Fanger, der har ligget på Kost hos Borgerne og efter Kongens Påbud skal betale disse, før de forlader Byen, ingen Penge har, men har lovet at komme igen inden 29. Juli og betale, hvis Kongen vil tillade det.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: formentlig det underste af de 2 i Traps Danmark 3. Udg. II. 782 afbildede. Indk. Br. t. Danske Kanc.

Høwbaaren fførste oc mectugh herræ, her Hans met Gutz naade Danmarcks, Sweriges, Norges, Vendes oc Gotes konningh, hertugh wdi Sleswiigh oc hertugh wdi Holsten, Stormarn oc Ditmersken, greffuæ i Oldenborgh och Delmenhorst, wor kiærteste naadige herræ ydmygelige etc.

Edher naades werdughedh wor ydmyge vnderdanigh plictigh troo tæeniste altiid kerlige forscreffwen met wor herræ. Kiærteste naadige herræ, som edhers naade bød oss till om the fangher², som haffwet ligghet paa kost i Nestuedt met borgernæ, ath the skulde betalle hanum [!], før the foræ aff by, oc the haffue

¹ O: fimæ. ² I nogle vedlagte Optegnelser angående en Udveksling af svenske Fanger i Næstved og et Par andre Købstæder navngives de Fanger, der har ligget i Næstved, som: Thomas Jyde og Oluf Nielsson, der betegnes som Hr. Svantes Svende; Per Skriver med Tilføjelsen: ær willt; og Per Kok.

engen penningæ at betalle kosthen met, vill edhers naade tilstæde, tha haffue the wilkorett them paa theres freed oc ære at komme ighen inden sancti Oluffs dagh næst tilkommende oc betalle borgernæ, hwadh the fortærett haffue. Hwad edhers naade tyckes therom, thet standher till Gud oc edhers naade. Hærmet edher naades høgmectughed liiff oc siell then hellig trefollighet till ewiigh tiidh befallende. Ex Nestuedia anno domini mdxi^o dominica misericordia domini.

Edher naades ydmyge troo tiænere
borgemestere oc raad i Nestuedt.

251.

1511 Maj 13.

Danzig.

Eberhard Ferber, Ridder, (Borgemester i Danzig) meddeler Hr. Henrik Krummedige, der efter Anmodning fra Knud Rud har tilskrevet Eberhard om at udlevere afdøde Otte Ruds Skib og Gods, at Skibet ikke er hos ham, og at han vedlagt sender klar Besked om Godset, for hvis resterende Del han sender Betaling, og beder Hr. Henrik om at hjælpe ham til at få en god Pasgænger til Købs.

*Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Brudstykke: Vedel Simonsen, Familie-Efterretn. om de danske Ruder I. 137. (Reg. *9653.)*

Dem wolgeborn vnd gestrengen heren Hinrich Krumendich ritter etc., meim gunstigen frunde.

Ffruntlichen gruß mid irbittunge alles gutten. Wolgeborn vnd gestrenger liber her Heinrich, gunstiger vnbekantter frund vnd gonner, a.¹ g. berif beii Cort Fincken ist mer behendet, in wellichem ir mir screibet, das ir von Stockholm botschaft haben von Knawt Rawthe, das a. g. beii mir botschaft sold haben des schiffes vnd guttes halben, ßeliger Otte Rawthe beii mir habe sten, vnd waß derhalben beii mir ist, forderen das selbtige a. g. beii Cort Fincken czw schicken etc. Habe ich des briffes einhald wol vorstanden vnd fuge a. g. der halben gutlich czw wissen, daß mir der abegang vnd tod ßelige Otte Rawtte, meines gar gelibttten frundes, getrawlich led ist, des ßele ich dem allerhogesten beuele. Waß belangende ist des schiffes halben, do werdet ir von Cort Fincken allen besched berichtet; derhalben ist weiter nictes beii mir. Waß aber belanget der gutter, dii beii mir sein gewest, dovon screibe ich clar besched

¹ 2: awer (= euer).

in desser eingelegeten scrift¹, doin a. g. clar besched in werdet finden, waß ich entfangen vnd von mir gesant habe, son das derhalben beii mir ist gewest enhundert vnd ij margk; daß selbtige geld schicke ich a. g. beii Cort Fincken an vngerschem golde, nemlich xlii vngersche gulden czur wicht, das stucke sted ii margk vnd x schot, macht ic^c vnd ij mr.; domete habe ich bezald, waß bei mir ist. Welde God, der frome Otte Rawthe hette mogen leben, alles, waß ich im czw dinste vnd den seinen mocht gesein, sold nid vorbleiben. Liber her Hinrich, ich habe Cort Fincken gebeten, son her ein gutten czeller kont obirkommen, der nid alt were, daß her mir den vor meiin geld wolt bestellen; son icz ane aweren hinder macht geschen, bitte, im dorczw wold helffen. Gotte dem herren in þeliger enthaldunge auß Danczk beuolen am dinstage vor Sophie anno 1511.

Eberhard Ferber, ritter.

252.

1511 Maj 17.

Krogen.

Johan Brockenhus meddeler Kong Hans, at han har anholdt 2 Mænd, der tidligere har udgivet sig for at være fra Væ, men nu har sagt, at de er fra Växiö, forespørger, hvorledes han skal forholde sig med dem, og skriver, at Almuen i det sydlige Sverige er misfornøjet med Hr. Svante (Nilsson).

O: Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Indk. Br. t. Danske Kanc.

Hogborende fførste och mecktughe herre, her Hans meth Gutz nadhe Danmarcks, Sueriges, Norges, Wendes och Gotz konningh, hertug i Slesuigh, i Holstenn, Stormarn oc Ditmersken, greffue i Oldenborgh, Delmenhorst ydmygh sendes thetta bref.

Myn ydmygh plegtigh tro tiæneste tiillforn screffuet met wor herre. Kærre nadighe herre, ether nadhe werdes at widhe, ath her kom tho karle offuer hydth tiill landeth och sagdhe sigh at være hiæme i Weæ och wille tiill Roskille marketh, huiketh som the och wore. Then tiidh the wille tiillbaghe igenn, tha lodh jegh taghe ware paa them, paa thet jegh wille widhe ther ydermere sandhen oppaa; tha haffuer jegh nw forfareth aff them, ath the ære hiæmme i Wexø i Suerighe. Theroffuer haffuer jegh ffangeth them och hindreth hues gotz, som the haffue met at ffare, som er nogeth kramwerck, och tror jegh, ath thet

¹ Ligger ikke ved.

skall icke være langt ffran hundreth marck werth. Bether jegh ether nadhe gerne, ath ether nadhe wille werdes ath giffue megh thet tiill kendhe, huor ether nadhe well haffueth met them och theres gotz. Kære nadighe herre, jegh kandh ingen tidendhe fforfare aff them ther aff Suerighe andeth, en the sighe, at her Swante skal være wedh Stockholm, och well almogen her nøyre i landeth icke haffue hanom i the leen eller nogher aff hans ffogedhe. Hermet etther nadhe Gud almecktuste beffalende tiill ewigh tiidh. S[c]riffuet paa Krogenn in p[ro]festo¹ Ericii regis et martiris anno etc. mdxi°.

Jehann Brockenhuss,
ether nades ydmyge thianere.

253.

1511 Juni 14.

Innsbruck.

Den udvalgte romerske Kejser Maximilian meddeler Kong Hans en udførlig Fremstilling af de senere Års Begivenheder i Italien, hvorledes han (i 1508) indgik Ligaen i Cambrai med Paven og Kongerne af Frankrig og Aragonien mod Venezianerne, men hvorledes Paven, da han havde opnået af de sidstnævnte, hvad han vilde, forenede sig med dem om at fordrive sine Forbundsfejer, »Barbarerne«, fra Italien og derefter kun på Skrømt indledede Fredsforhandlinger med Kejseren, der nu sammen med Kongen af Frankrig har indkaldt til et almindeligt Koncilium, hvortil også Kong Hans indbydes.

*A: Perg. med Spor af 1 brevlukkende Segl. Reg. 14, Kejseren 14 b. Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. IV Till. S. 29 (hvorfra det i [] satte, der for største Delen skyldes den ældre Udgivers på Teksten B støttede Gisninger, er suppleret). Udtag: P. W. Becker, De Rebus inter Ioannem et Christianum II ac Ludovicum XII et Iacobum IV a. MDXI—MDXIV actis S. 49. Reg. *9664.*

B: samtidig dansk friere Gengivelse, skreven med en Hånd, der formentlig er Ove Billes. Papir. Reg. 14, Kejseren 14 c. Brudstykker trykte: Aarsberetn. fra Geheimearch. IV Till. S. 31, 34—35.

Serenissimo principi domino
Joanni regi Datie, Suetie et
Norwegie etc. [?], fratri et con-
sanguineo nostro charissimo.

¹ O: perfesto.

Maximilianvs diuina fauente clementia electus Romanorum imperator semper augustus ac Germanie, Hungarie, Dalmatie, Croacie etc. rex, archidux Austriae, dux Burgundie, Brabantie etc., comes palatinus etc.

Serenissime princeps, consanguinee et frater charissime. Salutem et
 [speraueram]us, sicuti erat . . ., serenitati vestre alia et jucundiora nunciare quam ea, que jam sibi scripturi sumus, videlicet quod reasumptis viribus cogimur instaurare bellum in Italia contra Venetos hostes nostros, vnde cedes, incendia et alia incommoda belli cum maxima sanguinis christiani effusione sunt secutura, ad quod nos, qui magis desiderabamus vires [nostras aduersus hostes christiani nominis exhibere], sicuti tenemur, nolentes [tamen] trahimur per ipsos hostes nostros et beatitudinem pontificis pro recuperatione et defensione rerum et iurium nostrorum, et ut tandem hoc necessario bello alia bella, que erant perpetua in christianitate futura, rescindantur et penitus tollantur. Et quo clarius et apertius causam et originem omnium istorum malorum serenitas vestra intelligat, aliquanto al[tius res repetenda est]. Non [ignorat serenitas vestra, quanta insolentia Veneti [per] vniuersum orbem

Thenne effther^{ne} menyngh schriffuer keyseren ether nade till paa Latine vdi hanss nades breff.

Hanss nade hadde hobedes till at schreffuet ether nade till thet, som ether nade vilde helder høørth æn thette, hanss nade nw ether nade tilschriffuer. Hanss nade nødes nw till paa thet ny at vpressæ met machth, kriigh oc orlogh vdi Wallandh mod the Venecianer hanss fiender, aff huilcketh stor mord, roff, brandh och blodzvdgy[d]else¹ ære formodendes, och vilde møgeth helder bruket saadhan hanss machth mod then hellige kristen² tross fiender, som han plectiig ær; dog mod hanss villige drages han ther-till aff samme hanss fiender oc vwenner oc wor helligeste fader pawen, ath beskerme oc ighen ath fange hanss reth oc rettighed, oc paa thet at anden kriigh och orlogh, som i kristendomen tilstander, motte och saa aldelis betages och affstelles.

Oc paa thet at ether nade maa dess klaare oc ydermere forstande thenne leylighed, som forskreffuet staar, giffuer han ydermere till kende, hwrledes the Veneciani ære nw møget

¹ B: blodzudgygelse. ² B: krinsten.

grassabantur opprimendo indebite, quoscumque dummodo possent, absque aliqua causa, fouendo discordias et bellum inter principes et potentatus christianos, ex quibus ipsi augebantur et crescebant, non parcentes nedum finitimis eorum, quorum status et dominia per injuriam occupabant, sed nec principibus et regibus et [sancte Romane] ali ecclesie; et ea, que sibi per p[risti]nos imperatores, predecessores nostros, et alios reges et principes christianos pie donata fuerant, ab ipsis tyrannice occupabantur; et preter ea, que antiquitus occupauerant, jam temporibus istius pontificis Ariminum et Fauentiam cum quibusdam aliis oppidis et locis tam turpiter et tam inhoneste occuparunt, quod etiam ipsis id pu[dorem] iniecerit et partem prede], licet minorem et magis debilem, sponte restituerint, retentis tunc melioribus.

Continuis igitur literis [apostolicis] ac legatis ipsius pontificis hortabamur, immo requirebamur et impellebamur tanquam sancte matris ecclesie protector et aduocatus, ut ea reddi patri-
monio diui Petri curaremus. Quod nos nec literis nec oratori-

mectuge giorde, ithet ath the haffue mange vndertrycth vtillbørlliche, ehwar the thet giorde kunde, vdhen all rædeligh sagh, føørth twedrecth oc krie mellom herrer oc førsther och førstedom her i kristendom, aff huilcket the mectiige oc riige giorde oc bleffne ære, sparende hwercken thennom, som hooss thennom besidne ære, hwess landh oc herredom the vnder thennom bekreffthet haffue met vretthe, oc ey helder konnyngher eller førsther oc ey helder wor helliche moder romer kircke, sparende oc icke thet, som hanss forfeddre romske keyserer oc konnyngher haffue mildeliigen begawet henne met, huilcket for^{ne} Venecianer tirannelige holde vnder thennom; oc forevdhen thette, som the aff gammell tiidh swaa besiddeth haffue, haffue the och nw i thenne pawes tiidh Ariminum oc Fauenciam met nagre andre stæder vrædelighen behindreth oc besiddeth; dogh haffue the en føøge parth theraff fore blyssell och skam skyldh ighen giffuet oc haffue alligewell then beste parth selffuer behaldet.

Oc haffuer keyseren therefore met atskillige breff oc budh waareth ankalleth aff wor helliche fader pawen oc tiidt oc offthe paesketh som then helliche kirckes beskermerer, at han skullde ighen skicke then helliche kircke then deell oc rettig-

bus, etiam principibus et consanguineis ac sancte [matris ecclesie cardinalibus, quos pro hac re ad ipsos Venetos destin[au]ramus, obtinere potuimus nec unquam eis persuadere, ut conte[n]ti essent finibus suis; excecati nimia libidine dominandi, quod efficere poterant, justum et equum arbitrabantur.

Denique malum malo addentes nobis, qui ad suscipiendam coronam nostram imperialem proficiscebamur ex antiquo instituto, nedum noluerunt permittere transitu[m] liberum et qu[ie]t[u]m rogantibus] per terras [?], que tunc ab eis tenebantur], cum alias nobis non esset transitus ad Italiam et urbem nisi [per eas partes], sed se transitui huiusmodi nostro cum armis impudenter opposuerunt et trucidatis multis ex nostris, qui tamen eis nihil mali intulerant, terras et dominia nostra antiqua patrimonialia, quibus nihil hostilitatis omnino ab eis timebamus ideoque ut improuisa ac presidiis et omni [bellico ap]paratu [nuda]ta dimiseramus, preter alia, quę jam a longo tempore

hed, som henne swaa velde-lighen wor frankommen. Ffore huilcket han icke alsomeneste haffuer forsendh met hanss scriffuelse oc sendebudh till for^{ne} Venecianer, men oc swaa met hanss venner herrer oc førsther oc sammeledes met romere kirckes cardinaler, at the skulle ighen giffue romer kircke, hwess the haddhe fran henne, men kunde dog icke swaa radhe them, at the villde nøges met theres eget fore theres gerighed skyldh; men hwad som the bekomme kwnde, thet tycktes them all waare reth oc skell.

Haffue the oc swaa ey thermet ville nøoges, men ville the ey stæde hannum fremganh, at han¹ motthe draghe till Rom, ther hanss keyserlig krone at annamme, som aff gammell skickelse waareth haffuer, alligewell han thet begeret, them oc theres landh vden skade, oc haddhe han tha ey anden wey till Valland oc till Rom ath draghe æn gemmen theres lande, oc opsatte thennom modh hannum oc mange aff hanss ihiellslaage, som them aldriig noget onth giorde, oc indfulde met waldh oc machth vdi hanns land, forstedom oc federlige arffwe oc wndhe oc intoge² ther en deell aff forvden then deell, som the theraff tillforenn met woldh oc

¹ B *gentager*: han. ² B: intogege.

occupauerant, inuaserunt et vi ac fraude mult[a ceper]unt et nobis ademerunt.

Non obstantibus autem tot ac tantis grauissimis injuriis, quas nobis indigne intulerant, sperantes aliquando eos respiscere debere, fuimus contenti condescendere cum eis ad triennales inducias, quas tamen ipsi et conuenta in eis nedum non seruauerunt, [verum turpi]ter ruperunt, a pactis et promissis in eis non in uno solo, sed in pluribus discedentes, ut manifestis et notoriis probationibus variis adhuc ostendi potest. Sollicitabamur autem nos interea ab eodem pontifice vna cum serenissimis regibus Francie et Arragonum et, ut arbitramur, ipsa serenitas vestra ac alii principes, ut indemnitati ecclesie et futuro eius periculo prospiceremus et consuleremus. Moti igitur assid[uis] pontificis requisitionibus opem et auxilium a nobis ut Romane ecclesie aduocatis ad recuperanda loca ipsius ecclesie exposcentis ac, ut nos pariter nostra per eam occasionem recuperare uellemus, suadentis et mandantis, et lacessiti tot Venetorum injuriis ac moti induciarum violatione, approbantibus reliquis regibus et principibus christianis, in ciuitate nostra imperiali Cameracensi, volente et iubente nobis eodem

macth, falsk oc swiig indtaget hadde; thii ath han oc samme hanss landh aldeles forwiste segh inghen feide met thennom. Dogh alligewell at for^{ne} the Venecianer hadde giort hannum manifoldelig skade oc hoffmodh, hopedes han alligewell, at the joo paa thet siisthe skulle selffue haffue bekendt thennom, oc therefore waar well till fredz, at thet motthe kommet i try aars dag mellom hannum oc thennom, huilcken dag oc fredh the inthet halde, men i manghe oc atskillige made then forbrøde mod theres troo oc loffue, som i mange made well bewisseligh ær. Vdi samme meddeltiith wor hanns nadhe manifoldelighen paaesket aff wor helligeste fader pawen oc thetill konnyngher aff Frankeriige oc Aroganie, at the met andre herrer och førsther vilde besørge then hellige kircke oc hennes forderffue affwerge. Oc epther swaadhan manfaldiig paamyndelse oc begere wor hellige fader pawens, som hielp oc trøst begere aff hannum som aff romere kirckes hielpere oc beskermereman, at kircken maa inghen fange hennes reth oc eyedell, oc hanss nade oc sammeledes hanss reth oc rettiighedh, oc fore manfaldiigh woll, skade oc hoffmod hannum aff the Venecianer giort oc vederfareth haffuer hanss nade¹ met

¹ *B gentager: nade.*

pontifice iniuimus confederationem vnacum ipso pontifice ac serenissimis regibus Francie et Arragonum, data omnibus aliis, presertim serenitati vestre, potestate¹ ingrediendi dictum fœdus ad recuperandum occupata a Venetis et deinde sumendum expeditionem contra infideles, adjecta conditione, quod nemini liceret ab armis discedere, nisi prius quilibet ex confederatis sua integre recuperauerit, et alter alterum adjuuaret; etiamsi vnus rumperet alter[ue], non ideo tamen contractus sic dissoluere-tur, sed in suo robore persisteret usque ad integram omnium consecutionem; quod de consensu omnium fuit sancitum et literis hincinde promissum ac juratum et in meliori forma stabilitum.

Sumptis igitur armis ab eisdem confederatis multo ante nos, sicuti Deo placuit, qui nunquam justam causam deserit, idem Veneti a serenissimo rege Francie, fratre et confederato nostro, fuerunt profligati et, que male acquisierant, cum [ce]de eorum [amiser]unt. Demum suasu, requisitione et impulsu eiusdem pontificis et nos sumpsimus ea

¹ A: potestatem.

andre herrer oc konnynghers samtycke giort oc samtyckth eth forbund in ciuitate Camarensi [!] met wor helli. fa. pawen oc for^{ne} konnyngher aff Franckeriige oc Aroganie, giffuende alle herrer oc førsther oc besønderlig ether nade machth till at gange i samme forbundh, paa thet hwer maa ighen fange aff the Venecianer, huess the aff thennom haffue, oc siiden krii oc orloff at foretage mod the Tyrcker, dog met saadhaant skell, at inghen aff them skulle affladhe, førre æn hwer hadde ighen fanget aff the Vene. then deell, hwer tilhørde, oc thertill skulle hwer aff them hielpe then anden, oc brøde en aff them samme forbundh, tha skulde dog samme forbundh icke waare brudet, men alligewell bliffue wed machth, indtill all forskreffuet bleffue fuldkommeth, som aff alles theres fulburdh wor samtycth oc met theres breff loffuet oc sworeth.

Oc strax therepther gaffue for^{ne} confederati seg till feide mod for^{ne} Veneci., oc epher then alsommectuste Gudz villige worthe the aff konnynghen aff Franckeriige forjagedhe, oc huad som the vræthelighen fanget hadde, thet ombore the ighen met stoor skade, oc wor helligeste fader pawen fick och then deell ighen, som hannum oc kircken tilhørde, oc sameledes keyseren fick och en parth fran the

tam pro recuperatione rerum ecclesie quam n[ost]rarum. Quo tempore pontifex a Venetis sua libere et integre consecutus est, nos autem postea, cum impulsu presertim pontificis sumpsimus arma, etiam partem aliquam eorum, sed vix tertiam, que ad nos spectabant, ipsis Venetis dimittentibus et expresse jubentibus, ut illi se nobis [redde]rent, [consecuti sumus.

Ar]bitrabamur autem jam omnia plana et descendebamus ad Italiam eius statum composituri et reliqua, [que ad nos]. is spectabant, recuperaturi, ut postea possemus sumere expeditionem contra infideles, sicuti conuentum erat, et quam nos semper ab ineunte etate desiderauimus. Et ne essemus graue[s] prou]incie, cum minori, quo potuimus, comitatu iuimus ad Italiam.

Pontifex, qui nostre sua consecutus fuerat, oblitus e[orum, que erat ant]ea pollicitus etiam cum iuramento et male anteacte vite, cepit cogitare de extrusione nostra et reliquorum confederatorum, quos omnes vno uerbo barbaros appellat, ex Italia.

Venecianer, som hannum tilhørde, dogh alligewell han fick then icke alsammen.

Oc hadde tha keyseren hopedes oc ment, at all tingh hadde waaret i gode made, oc gaff seg swaa fremdeles ind ath Wallandh oc acthet ther at giore en god skickelse oc hadde tha oc hopedes ath ighen fange, huess deell hannum ther tilstodhe, paa thet at han matthe siiden dess bedre begynde oc forfylle then feide mod Tyrken, ephther som besluttet wor mellem for^{ne} confederater. Oc paa thet at han ey skulle besware the land, han igemmen foor, gaff han seg ind till Wallandh met eth føøge tall folck.

Ther pawen the[t]¹ hørde, befrycthet han seg, at keyseren oc the andre førsther, som waare vdi forbundh tillsammen, stodhe ephther at ville reformere hannum oc acthede at ville forwelde thennom ind i Wallandh, betenckthe han strax, hurledes han motte vdkomme hannum oc the andre for^{ne} førsther aff

¹ B: then.

Compositis igitur rebus illis
 quas recuperauerat, exercitum
 suum retraxit, oratores Vene-
 torum, quos paulo ante [sicuti
 sacrilegos anathematisaue]rat ac
 ut infames in predam [nobis
 dederat] us nunquam se
 absolu[m, nisi confederatis
 injuste vsurpata reddidissent]
 [Constantin]um Comina-
 tum duce[m Achae] [pollicitus
 fuerat], ad se admisit et ipsos
 hostes com[meatu], gentibus et
 omni auxilio fouere cepit et cum
 eis de extrusione barbarorum,
 nostra videlicet et reliquorum
 confederatorum, ita enim ipse
 appellabat, consilia iniit.

Sumpta Pa-
 tauium dereliquerant et
 a juramento, si quod eis

 fraude denuo occuparunt et
 primarios ciues viros nobiles et
 integros Venetias in carceres
 traxerunt et quatuor ex potiori-
 bus, senes innocentes et proba-
 tissimos viros, tanquam eorum
 rebelles, quos tamen a juramento
 absoluerant, publice furca sus-
 pende[runt, emulati Judeos,
 qui sanc]tum saluatorem inno-
 centem per inuidiam [cruci]
 fixerant, alios autem teterrimo
 c[arcere adhuc detinent, eti]am
 mulieres et pueros, nec sexui
 nec etati parcentes.

Pontifex autem ut exequeretur
 malum conceptum suum, ratus

Walandh, oc skicketh hanss
 tingh therepther.

Oc swaa ighen kaldet han fran
 thennom hanss hæær oc folck,
 oc strax therepther stædde han
 till seg the Venecianers oratores,
 som han tillforenn hadde for-
 kyndet i bande, huilcke som
 han loffuade tillforenn at icke
 ville giffue affløsnynng, førre æn
 the hadde ighen giffuet for^{ne}
 førsther, huess the hadde fran
 thennom, oc begynthe swaa at
 hielpe oc styrcke theres fiender
 met folck oc anden hielp oc
 ladhe swaa siith raad op met
 thennom, hurledes at the best
 motte vdriffue key. oc the an-
 dre førsther.

Ffor^{ne} Venecianer finge her
 styrckelse aff oc strax droge
 till them en stadh ighen, som
 kaldes Pataminum [!], huilcket
 the Venecianer tillforenn hadde
 samtyckt at waare vnder key-
 seren, oc førde theraff och till
 Fenedi the besthe folck, som
 ther vdi byen waare, oc satthe
 thennom i fengsell oc vdi jern,
 oc fiire aff the besthe, ther i
 byen waare, lode the ophenge,
 liige som Jøderne giorde met
 Christo, som vskyldiig waar,
 oc the andre holde the ænnw
 i swart fengsell, oc sparede the
 huercken man eller qwynne,
 vngh eller gammell.

Wor helligeste fader pawen be-
 syndet, at han hanss acth oc

non posse nos extrudere, nisi prius separaret et fedus [dissoluere]t, quod est inter nos, primo aggressus est nos multis pollicitationibus, [ut relicto] rege Francie, fratre nostro charissimo, sibi adhere[re]mus a[d] extrusionem ipsius regis ex Italia. Quod ei non p[ro]tuimus prestare; nihil enim] unquam antiquius duximus quam fidem omnibus seruare, presertim consanguineis et confederatis nostris.

Aliam uiam aggressus est. Absolutis Venetis hostibus a censuris, conjuncta [eorum classe] cum sua, rebellione Janue [?], feudum imperii, que est subjecta me[morato] serenissimo regi, et de qua per nos inuestitus extitit, temptare cepit; missa magna pecunia Heluetiis eorum irruptionem in s[tatum] Mediolani sollicitauit, nobiscum de pace Veneta [?] medio illustrissimi [Const]antini Cominati, quem dicebat se ad nos mittere cum certa pace, agitare cepit, quod tamen nihil nisi mere nuge et deceptio[nes fuerun]t.

Interim autem ipse duci Ferrarie, principi suo et nostro ac communi confederato, bellum intulit, ex eo occasione accepta, quod idem dux sal conficiebat in Comacchio oppido, quod pre-

menyng ey fuldkomme kunde at vddriffue thennom aff Wal-landh, førre æn thet forbund, som giort wor, waar atskildh, oc forhandlet oc arbeidet met keyseren, at han skulde giffuet seg fran kon. aff Francke. oc tilhielpede at vddriffue hannum aff Walland, huilcket keyse. icke giore vilde, men vilde holde then troo oc loffue, som han fran seg sagth hadde, som han altiit giort haffuer.

Oc therepther at han haddhe affløsth the Venecianer aff then band, som the vdi waare, oc icke kunde drage key. fran konnynghen aff Franckeriige, beredde the Venecianer met hannum eth thall skiiip met machth oc forsende thet ind vdi Januenses land oc herredom, som kon. aff Franckeriige wor vndergiffuen, oc begynte ther at ville forsøøge thennom, oc therepther forsende han en swm pendinge till the Swisser oc vilde draget them indh paa Medelan och begynthe swaa at lade handle met keyseren om fredh met eth merckeligt sendebudh, huilcket dog pawen skulde haffue giorth paa en forhalingh.

Oc themellom begynthe pawen ath føøre krieg oc orloff ind paa hertughen aff Ferare, som war met thennom bodhe vdi forbundh, fore then sagh skyldh, at han skulde bruge noghen

fatus dux pretendit, se illud a nobis et sacro Romano imperio in feudum obtinere.

Nihilominus stante adhuc confederatione Cameracensi et nondum executâ, enixe ipsum pontificem per literas et oratores nostros roga[uimus, ut] ab hoc nouo bello in Italia abstineret, quin potius illud, quod erat, studeret componere et, si quam differentiam cum duce Ferrarie haberet, amicabiliter medio confederatorum et aliorum principum christianorum componi permitteret et inclinaret ad rationalia, quia idem essent facturi rex Francie et dux Ferrarie.

Omnia tamen idem pontifex abnuens, cum tota mens et conatus sui te[nderen]t ad extrusionem confederatorum ex Italia, bellum acrius euocatis auxiliis Venetorum, quos in societatem ad occupandam Italiam et monarchiam asciiuit, instaurauit terra et aqua.

Coacti igitur fuimus nos et inprimis ipse serenissimus rex Francie, frater noster charissimus, ire obuam his conatibus pontificis et Venetorum et tueri nostra et ea quam diutius seruare. Reddebantur igitur et efficiebantur inanes co[nat]us eorum, nec poterant ex aliqua parte voti compotes eorum fieri, licet nihil intemptatum relinquerent.

Missiver II.

handling met salth vdi en stadh, som samme hertug siiger seg ath haffue i forlanyng h aff romere riige oc keyseren.

Oc i same medeltiidh begeret keyseren met hanss scriffuelse oc sendebudh, at wor helligeste fader pawen ville offuergiffue then krii, som han paa thet ny hadde begynth at føøre i Walland, oc ville swaadhand affstille, och waare ther noghen vvillige mellom hannum oc hertughen aff Ferare, tha ville keyseren gerne met the andre førsther legge seg theriblanth oc vilde thennom fordrage, oc ath han ville lade seg thertill skellighen findes; key. och kon. aff Ffran. vilde och swaa giøre. Huilcketh pawen ey acthe vilde, men war all hanss acth at ville driffue them vdaff Wallandh ighen, oc therpaa bestercketh seg met the Venecianers hielp oc machth.

Therefore nøddes keyseren till met kon. aff Franckeriige oc setthe seg mod swaadhand forschreffuen pawens oc Venecianers acth oc menyng oc forwaare thet, the i hende hadde, oc pawen oc Venecianer kunde dog en føgge tingh bekomme thet, the thennom foretoghe; dog ladhe the inghen ting waare vforsøckth.

Presertim pontifex in hac sua ingrauescente eta[te]. . . . i, nullo respectu tante dignitatis et conditionis, in qua est, habit[o]¹ in habitu corporis et oris, non vicario Christi et successori Petri, sed nec extreme conditioni[s] sacerdoti conuenienti, castris, obsidionibus, expugnationibus et cedibus ac aliis truculentis belli letus gaudensque interfuit et, quo per portas non poterat, per murum transgrediebatur, gladiu[m] spirituale non minus quam temporale in hunc et illum di[stringendo et ut] effusionem sanguinis christiani, ita internitionem animarum sciendo; et hec non pro fide ac religione Christi nec pro eius defensione aut contra hostes fidei uel hereticos uel contra peccantes, sed contra christianos et contra principem feudatarium suum et, quem paulo ante dignitate confalone-riatus ecclesie exornauerat et auxerat, et contra feudatarios nostros et sacri Romani imperii, a quo sedes [apostolica et eius predecessor]es ornamentum maximum et bona temporalia susceperunt.

Videns autem pontifex conatus suos uti impios et iniquos, ita Deo uolente, undique concidi, denuo cepit nobiscum agere de pace, fraudulenter tamen, et summo studio cepit efflagitare, ut destinaremus ad eum vene-

¹ A: habita.

Endogh at pawen ær beswareth met stoor allerdom oc haffuer liidhen acth paa then stoore verdughed, han er tilskicketh paa Christi vegne, oc [!] haffuer selffuer met wææreth, at sloth oc stæder haffue wareth wndeth oc stormeth, huilcket som hwercken hanss eller preste-embede tilhøør, oc hwor han icke kunde komme gemmen porthene, haffuer han tageth fremganh igemmen mwrene, oc haffuer han icke myndre bruket kirckens swerdh æn verdens till at fortrenge then oc then met; oc swaadhandt haffuer han ey bruket fore then helligh troo skyldh eller mod cristendoms fiender, men imod the cristne oc then helligh kirckes thienere, huilcken som han noghen stacketh tiid tillforenn hadde giort till kirckens mectiig man, oc sammeledes saadhan giort mod keyserens oc romske riiges thienere, aff huilcket romske riige kircken oc pawen haffuer fanget møgeth gotz oc eyedom.

Therepther at pawen formerckthe, at han inghen fremganh fange kunde vdi de stycker, han foretogh, begynthe han paa thet ny at lade forarbejde met keyseren om freed och endrecth paa swiigh oc begeret, at key. vilde forsende till hannum key. raad

rabilem Matheum, episcopum Gurcensem, principem et primum consiliarium nostrum deuotum dilectum, pollicendo nobis honori[ficam, firmam et] securam pacem cum satisfactione omnium.

Quod etsi nos pro comperto haberemus, omnia conungi et fraudulentè agi, nec ipsum habere animum ad pacem, sicuti [totien]s experti fuimus, nihilominus ut justificaremus nos coram Deo et [hominibus, et ut] plus faceremus, quam deberemus, quo vniuerso orbi constaret, per nos non stare, quin bella inter christianos [se]darentur [et] parcere[tur effusioni] sanguinis christiani, qua nihil est nobis molestius, et vastitati Italie, et compositis rebus inter christianos v[n]animi voto et consensu summeretur expeditio contra infideles, communicato igitur consilio cum serenissimis regibus Fran[cie et Arrago]num, fratribus et confederatis nostris, fuimus contenti destinare ad Ital[iam] eundem Gurcensem et ad ipsum pontificem [ipsi dedim]us plenam et o[mnimo]dam potestatem, primo rogandi eundem pontificem, ut reuerteretur ad fedus nostrum Cameracense, cui ipse nondum satisfecerat nec ab eo exemptus est, deinde componendi et concordandi omnes et singulas differentias, quę sunt int[er confed]eratos

episcopum Gurcensem, oc loffuet han tha keyseren en fasth och stadiigh freedh oc aldeles vilde giøre hannum fylleste.

Oc endog ath keyseren wisthe, at swaadhant waar giort paa swiigh, oc ath pawen ey wor beneget till freed, som han sagde, tha paa thet at Gudh oc werden skulde kende, at keyserens sag oc ærende waare retfferdiige, oc at hanss bryst ey findes skulde, oc paa thet at hwer man skulde kende, at han gerne ville, at kriiigh oc orlog mellom cristne førsther matte afstilles, oc cristne førsther matthe siiden samdirectelighen giffue thennom mod Tyrcker oc then hellige cristelig troess fiender, tha ephther konghen aff Franckeriigs oc andre førsthers samtycke forsende han till pawen ind i Wallandh for^{ne} episcopum Gurcensem oc gaff hannum befallingh oc fuldmacht at fordrage all twedrachth mellom hanum oc hanss confederater paa then ene och the Venecianer paa then anden siiden, dog hannum alligewell icke vden stoor skade, oc sammeledes gaff hannum i befalling at fordrage then twedrachth mellom pawen och hertughen aff Ferare oc thertill oc swaa met kon. aff Franckeriige, oc thervdoffuer gaff hannum i be-

ex vna et Venetos ex alia et cum multum equis conditionibus et non paruo graamine et damno nostro, item componendi differentias, quę sunt ipsi pontifici cum duce Ferrarie et per consequens cum serenissimo rege Francie, et demum faciendi [de nouo ligam] et confederationem cum s[anctitate] sua et omnibus aliis principibus et statibus conseruationam adinuicem et summendi expeditionem co[ntra]
. . . . [infideli]um.

Leti eramus de hac euocatione Gurcensis, arbitantes euenisse tam nobilem occas[ionem], ut omnes christiani principes concord[arent] contra fidei hostes; [dem]um si per hostes Venetos staret, quin pax sequeretur, quod relictis hostibus nos contra eosdem hostes [pater sanctissimus] vigore predicti federis Cameracensis adjuuaret, quo melius et facilius eos ad justa et rationabilia reducere possemus, q[uoniam] instituti semper nost[ri] precipue fuerit parcere effusioni sanguinis christiani; et cum hiis mandatis, [accedente] consilio et consensu confederatorum, [tunc] ablegauimus eundem Gurcensem, et quo vniuersis clarius constaret sinceritas [animi] nostri, qua in hac re progr[ederemur, rogauimus] reliquos confederatos, ut etiam ipsi suos oratores eidem Gurcensi adjungerent et omnia

fallingh oc giore nyth forbundh met wor helli. fa. pawen oc andre førsther, paa thet the matte oc kunde føre orlogh ind paa Tyrcker och vkristne.

Wor keyseren hertill møgeth glaad och hopedes, at hermet skulde alle cristne førsther¹ bleffuet fordragne emod then hellige cristen traass² fiender; hadde thet oc swaa wareth, ath ffor^{ne} Venecianer icke ville samtyckt, at thet till freed och endreckth kommeth skulle, at pawen ville tha tilhielp mod samme Venecianer, som han plectug er, ath keyseren maa met machth twinge thennom till at giore hannum then³ deell, the plectuge oc skyldughe ære; thii at altiid haffuer thet wareth hanss begere, at han matthe spare cristne meneskes blodzvdgydelse; oc met thenne machth oc fulbyrd for^{ne} førsthers, som i forbundh waare met hannum, skickede keyseren for^{ne} episcopum Gurcensem, oc paa thet at

¹ B gentager: skulde. ² Over Linien er skrevet: vtro. ³ B gentager: then.

simul communi consilio agerent [et tractarent, si]cuti et fere omnes fecerunt et destinarunt oratores suos, qui omnes in primis [?] Mantuę conuenere, ibidem de statu omnium rerum [tracta]turi.

Pontifex autem, qui hanc concordiam maximopere desiderare simulabat, scripsit, cum Gurgensis [adhuc in?] Italiam [non venisset, at in itinere] tamen esset, eidem Gurgensi et postea misit vnum ex suis ad eundem Gurgensem, rogando, quod quanto celerius ad eum properaret po[stea?] ipsum confecturum bonam firmam stabilem et honorificam ac satisfactoriam nobis pacem, et multa alia addens, quod hoc non Mantue, sed in curia sua tractandum erat, et ad quedam particularia condescendo, prout constat ex [breui apostolic]o.

Id[em] igitur Gurgensis, habito Mantue consilio cum oratoribus confederatorum ac nuntio pontificis, suasu eorum et inprimis magnifici Hieronymi Wick, oratoris catholici regis Arragonum fratris nostri charissimi, qui a pontifice aduenerat, quibus om-

hwer man skulle clarlige forstaa hanss gode acth oc menyng, badh han andre førsther, som met hannum i forbundh waare, at the oc ville forsende theres oratores met for^{ne} biscop Gurgensi, at hwad som besluttedes, matte met alle for^{ne} førsthers samtyckte oc fulburd skee, som the oc meste parth giorde, forsende theres oratores oc sendebud, oc samme sendebud forsamlede them vdi Mantua, forhanlende ther om alle arende mellom thennom.

Ther pawen thet hørde, tilschreff han episcopo Gurgensi, førre æn Gurgensis wor indkommen vdi Wallandh oc wor dog paa weyen till Wallandh, oc sende eth siith sendebud till hannum, begerende, at Gurgensis ville met thet snaareste giffue seg till hanss hellighed, loffuende, at han skulle fange en godh fast oc stadiig endrecth oc freedh met møget meere, och at thette icke kunde forhandles vdi Mantua, men ther, som hanss hellighed tha selffuer til stæde waar i hanss persone.

Samme biscop Gurgensis hadde raad oc samthale met the andre førsters raad oc sendebudh oc met pawens sendebud, oc epther theres gode tycke gaff han seg till wor helligeste fader pawen met the andre førsthers sendebudh vdentagen kon. aff

ni[bus] uisum fuit, quod deberet progredi ad pontificem, et ita cum omnibus profectus est, excepto venerabili episcopo Parisino, oratore serenissimi regis Francie, quem id [persuadere non potuit, quia pontifex insidias molit]us erat contra ipsum serenissimum regem Francie, sicuti fecit.

Veniens igitur idem Gurcensis ad ipsum pontificem, medio oratorum ceptum est tractari de omnibus; quam autem iniqua, quam turpia et nec segura et multum diuersa [ab illis], que per breue suum et alias prius pollicitus fuerat, proposuerit, ex literis diuersorum satis edocta esse debet serenitas vestra, et que jam oratores confederatorum et nostri improbarunt tanquam turpia et nobis omnino pernitiiosa, sperans forte tunc Janua potiri, quam etiam per tractatum fraudulentem occupare nitebatur, et nouo turbine exorto serenissimum regem Francie Italia extruderet. Et tan[dem ut] sui voti compos fieret, negauit etiam tum pontifex aperte et constanter obseruatorum tractatum Cameraensem, a cuius tamen obseruatione nunquam fuit absolutus, et [cepit jam aperte tendere solum ad disjunctionem principum christianorum et presertim confederatorum atque ad saluandum Venetos contra tractatum Cameracensem et jura-

Ffranc. sendebud, som icke vilde giffue seg till pawen, fore ath pawen hadde tillforenn standet ephther kon. forderff.

Oc ther for^{ne} Gurcensis kom till hanss hellighed, begynthe han at giffue fore mange vtliborlige stycker, forehopende, ath Janua stad skulde kommet ighen hannum till hande, som han met listighed hadde athet ighen at fange, oc hadde oc swaa athet, at han i meddell tiidh skulde haffue vddreffuet kon. aff Franckeriige aff Wallandh, oc sagde seg tha ingeleses ath vilde holde ffor^{ne} contracth oc confederacie, som han met for^{ne} førsther tillforenn giort hadde, alligewell han wor ther aldriig tillforenn affløøss laden, oc forarbedet therpaa, ath han for^{ne} førsther motthe fraa hwerandre drage oc frelse for^{ne} Venecianer modh for^{ne} contracth oc eedh, som giort waar, oc at han met the Venecianer motthe nyde Wallandh.

mentum suum et vnacum ipsis
Venetis potiundi [!] Italia.

Compulsus [igitur fuit] idem
Gurcensis, ita etiam nobis ei
expresse iubentibus, mandanti-
bus et ordinantibus, re infecta
ab eodem pontifice discedere
et ad nos redire; compulsi et
nos fuimus [vnacum serenissi-]
mo rege Francie, fratre nostro
charissimo, reassumptis viribus
fortius in hostes insur[gere, ut
n]ostra tueamur et nobis spec-
tantia recuperare vi et armis
possemus, que pace non po-
[tuimu]s.

Que omnia [prolixè et veraciter],
prout res est gesta, enarrauimus,
ut clare de omnibus sit instructa
serenitas vestra nec, si idem
pontifex et Veneti, hostes nostri,
al[iter] serenitati vestre sugge-
rent, credat, cum [omnia ita
gesta sint, quemadmodum scrip-
simus, sicut omnibus patet];
rogantes eandem [serenitatem]
vestram, ut sicut [justam cau-
sam] nostram cognoscit, ita et
nos adjuare contra eosdem
hostes nostros dignetur, cum in
hac re nedum causa [nostra, ve-
rum omnium principum] chris-
tianorum, in quos hostes nostri
sua immoralitate¹ conspirarunt,
agatur, et compescatur rabies
eorum et cupido dominandi
cum exterminio eorum.

¹ A: immortalitate.

Oc therefore nøddes for^{ne} Gur-
censis oc swaa ephther key. be-
falling ath draghe fran hanss
hellighed for^{ne} ærende vbeslut-
thet; nøddes tha fremdeles key-
seren till met kon. aff Ffrancke.,
at the met machth skulde be-
sterke thennom mod theres
fiender oc beskerme then deell,
thennom tilhørde, oc thet ighen
ath fange oc indkreffthe met
wold oc machth, som the icke
met freed ighen fange motthe.

Hwilcke alle for^{ne} article key.
ether nade i sandinghen till-
kendegiffuer oc ey anderledes
befindes skulle, oc waare thet
swaa, at hanss fiender, wor
helligeste f. pawen eller Vene-
cianer, vilde anderledes vnder-
wiise ether nade, at ether nade
thertill inghen loffue setthe ville;
thii at allting er swaa forlubben,
som han ether nade schreffuet
haffuer, som alle vitherligt er;
hwarfore bedher keyseren ether
nade, at swaa som ether nade
kand kende hanss retferduge
sagh, at ether nade will hannum
hjelpe emod samme hanss
fiender; thii at thenne sag icke
alsomeneste er hanss nade an-
rørende, men alle kristne før-
sther¹, som for^{ne} hanss fiender
haffue conspireret emod, paa
thet ath theres hoffmod maa
straffes.

¹ B: førsthers.

Q

 christiani effusionem abhorr . .
 belli inter
 suscipienda expeditione
 contra infideles ac reformando
 vniu [?] melius, cum
 omnes alias vias multotiens ex-
 perti sumus nec aliquomodo
 succedentibus. Visum igitur est
 nobis et serenissimo regi Francie
 ac reuerendissimis d[ominis card-
 inalibus]
 edere

[Et quoniam pater sanctissimus], ad quem primo pertineret conuocatio concilii, et qui [idem in aggressu pontifi]catus sui promisit et iurauit ac vouit infra biennium a die creationis [sue] conuocare, sicuti tenetur iuxta decreta concilii Constantiensis, id negligere

 [vna-
 cum illis] reuerendissimis dominis sancte Romane ecclesie [cardinalibus aliisque prelatis in nomine sanc]te et indiuidue trinitatis medio procuratorum nostrorum indiximus concilium, sicuti ex copiis autenticis instrumentorum huiusmodi indicationibus videb[er]it serenitas vestra]

Oc skall all verden viderligt waare, at han inghen ting nødere vilde en kristen menneskes blodzvdgydelse. Och paa thet at thette for^{ne} oc andet mere forderff i kristendomen [*maa affstilles*], oc sammledes at ther motthe foretages krieg oc orloff mod the vkristne, och then hellige kirckes stadt motte till thet beste reformeres, tyckes hannum oc kon. aff Ffranc. oc cardinaler, som rettelighen i thesse stycker thennom betencke ville, at for^{ne} stycker kunde best rettes oc bedres vdi generali concilio.

Och epher at wor heli. fa. pa. først burde at forsamle generale consilium, som han loffuit haffuer, ther han først pawe worth, at han inghen tw aar ther nest epher skulle forsamle generale consilium, oc han thet icke giort haffuer, men thet forsømmet, tha er thet hanss oc andre konnynghers embethe thet at forsamle. Therefore, epher hanss oc kon. aff Fran. raad oc romere kirckers cardinaler oc andre prelathers raad haffuer han i the hellige trefoldighedz naffn forrammet eth generale consilium, som ether nade therom ydermere kandt forfare vdi the copier, han ether nade nw tilsender; och nødes thertill ath hasthe hermet, swaa at han ey kunde haffue ether nades fuldmacth oc andre konnynghers hertill, paa thet at

. expectari eorum mandatum .
 hanc conuo-
 cationem, simulabat se velle
 eam facere, sed non eo modo,
 ut sortiretur effectum, inhibendo
 ceteris omnibus etiam sub pena
 anathematis, n[e de]

 t, coacti fuimus
 festinare et ipsum preuenire
 nec [potuimus expectare assen-]
 sum serenitatis vestre nec cuius-
 piam alterius, que non moleste
 ferat, rogantes eandem enixe,
 ut et ipsa ad hoc tam sanctum,
 pium et necessarium opus [ac-
 c]
 [os v]i-
 ros dignos [v]
 unquam

Vlterius cum locus Pisarum
 concilio destinatus ob diutu[rna
 bella, que urbs] illa perpessa
 est, non sit aptus, et alius ma-
 gis opportunus omnibus ordi-
 nabitur locus et Constantia,
 celebris alio concilio, uidetur
 nobis ualde opportuna, [roga-]
 mus igi[tur serenitatem vestram]
 locum
 magis aptum aut idoneum
 [b]ene considerare et
 nobis [in hiis] omnibus, sicuti
 exigit mutuus amor et beneuo-
 lentia nostra et necess[itudo
 totius ecclesie] christianę, adesse
 uelit, sicuti nos libere confidi-
 mus et speramus in ea.

pawen ey skulde preuenere
 hannum. Oc lader pawen seg
 dog swaa tycke, at han ville
 halde generale consilium; dog
 war thet icke hanss ath, oc
 haffuer forbødet alle vnder
 bandh, at inghen seg thermet
 befatte skall, oc ladet therpaa
 hanss buller scriffue. Oc paa
 thet at thet gode, som skeep
 matte i generali consilio, ey
 forhindres skall, haffuer han¹
 thermet swaa hastedh oc ey
 forbiide kunde ether nades sam-
 tycke, at ether nade thet ey
 tager till mystycke; bedende
 ether nade, ath ether nade will
 giffue siit samtycke till samme
 generale consilium oc tiid fors-
 kicke prelather oc andre mer-
 ckelig men, som gammell siidh
 wareth haffuer, nar saadhant
 consilium haldes skulde.

Ffremdeles giffuer hanss nade
 till kende, at Piisa wor thet
 sted, som samme consilium
 wor forrammet at stande vdi,
 oc epther at samme stad er
 swaare beswaaret aff krii och
 orlogh, som han leedet haffuer,
 oc therfore ey er nw ther be-
 qwem till, oc therfore tyckes
 hannum, at Constancia skall
 waare thet sted, som thertill
 mest er beleyligt. At ether²
 nade will allt forsc^{ne} well offuer-
 weye oc lade seg velvillighen
 findes etc.

¹ B indskyder: ther. ² B gentager:
 ether.

Datum in oppido nostro Insprugk die quartadecima mensis junii anno domini m̄dxi regnorum [nostrorum] Ro[mani vic]esimo sexto, Hungarię vero vice-simo se[cundo].

Per regem. A[d man]datum ces.
 [maiestatis] proprium
 Ja. de Bannişis.

Datum then xiiii dag in junio anno xi^o.

254.

1511 Juni 28.

Roskilde.

Christopher Nielssøn (Present), Kannik i Roskilde, meddeler Mester Åge Jepsøn (Sparre), Kannik i Lund, at han, da Dekanen (i Lund Peder Poulssøn), som var Brevskriverens Stedfortræder ved St. Marie Magdalene Alter (i Lund), er død, gerne vil overdrage Mester Åge dette Hverv, og anmoder ham om at fremsætte sine Betingelser.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: A. L. LVI 13 (= G. S. 26, Present) og samtidig Påtegning bagpå: Missiua magistri Cristoferi canonici Roskyldensis. Privatarkiver, Åge Jepsøn Sparre.

Magnifico ac nobili viro domino magistro Achoni Jacobi, ecclesie Lundensis canonico, suo fautori precipuo.

Seipsum ad queuis beneplacita mancipatum. Kiære mester Oghe, som edher wel witherligt er, at her dægghen er død, som wor myn procurator tiil sancte Marie Magdalene althere, nw haffuer mester Torbern Bille wæret meg tiil ordz om eder, at jeg wille wndhe eder thet mit procuratorium; kære mesther Oghe, er thet eder tiil wilghe oc gaffn, oc i thet wilghe acceptære, tha skullæ i thet wære nesth. Meg twyler inthet paa eder, at i oc wele ramme mit besthe oc gøre meg theraff fölløst tiil godhe redhe. Bedher jeg eder, at i wille anamme gotzet oc forslaa renthe oc scriffue meg tiil igen, hwad i kwnne giffue meg thervdaff, saa jeg therpaa fongher eders vilge nw m[et] thet snaresthe at wydhæ. In Christo valet. Ex Roskildis vigilia apostolorum Petri et Pauli anno domini mdvndecimo meo sub signeto.

Cristofferus Nicolai,
 canonicus Roskildensis.

255.

1511 Juli 9.

Mogenstrup.

Niels (Davidssøn) Hack meddeler Hr. Henrik Krummedige, hvorfor han ikke har betalt Hr. Henrik dennes Penge, således som han havde lovet, vil sende Pengene snarest muligt, hvis han kan få tilstrækkelig Forvaring derfor, og besværer sig over Tonen i det Brev, Hr. Henrik har sendt ham.

Papir (noget beskadiget) med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl; det i [] satte er udfyldt ved Gisning. Privatarkiver, Henrik Krummedige.

Erlygh och welbyrdugh man her Hænrick Kromedige ryddher poo Ællynge, syn kære ffrænde, kerlige sendes thette breff.

Venlygh helsen fforsend met Gudh. Kære her Hænrick, som dw scriffwer meg tyll, adh jeg loffwed deg dynne pennyng sancthe Pædher och sancte Pouels d[ag¹ vdi] Malmø och kom deg till adh sende titth bwd dyd, dog fforgewes, och ßcriffwer, [adh] jegh haffwer offtthe loffwet deg samme pennyng, thror jeg, adh then samme thytth bwd, ther war i Malmø, ffyck icke andre swar æn tilbørlyge, wdhen han sade wsanth; han bød till, som jeg hade beffalled then, ther skwlle andworde dytth bwd pennyng po mynne weynne, adh gøre dytth bwd ffylest, æffther som mytt breff wdwiste, om han kwnne ffo then fforwaryng ighen, som jeg wore fforwarded met. Kære her Hænrick, scriffwer dw och, adh jeg offitthe haffwer bedraget deg. Haffwer jeg aldry bedraged deg æller noghen god man anderledis, æn jeg tor well wære bekentth ffore gode men; slyg snack skall ffyndes hos andre æn hoss meg. Som dw scriffwer meg tyll, adh jeg skwlle møde deg i Lwnd imorghen æller och sende deg dynne pennyng, æller dw wille talle ther anderledis om, kære her Hænrick, motthw widhe, adh jeg skall affstæd mytt ærende imorghen; thy kan jeg icke møde deg i Lwnd imorghen, men jeg wyl skycke deg samme pennyng met thet allersnæreste, om jeg kan ffo slyg fforwaryng ighen, som jeg ær fforwarded met æffther mytt breffs lydelsse, adh thet skal æy gøres deg behoff adh talle so hordelige ommed, som dw scriffwer. Hobes meg adh wære weerhettig adh betalle deg; dw tall dog nock ommet dawlige ffor alle, ad thet ey skall gøres deg behoff a[dh t]alle ydhermere. Hade jeg icke troth deg ty[ll] slyg kortth scriffwelsse æffther s[ly]g hanllyng och

¹ Juni 29.

wenskab, som dw haff[wer] sa[gt] meg till, och woss bwrde adh [holle?] hwærandre po slectz weynne. Men h[ade] jeg w]est, adh deg hade trængd so sor all dyn geld och betalnyng hade staed , tha skwlle jeg icke haff[we gio]rth thet, jeg giore; men ffawre ordh b[edra]gher mange, men Gud haff[we loff?], thet ær icke mer; jeg will betalle . . . , och ho wed, myn løcke kan æn [bl]ywe so god, adh jeg will gøre deg slyg wi[ll]e ighen, om deg gøres meg behoff. [Th]y skwlle dw icke so storlige fforacte de, icke wore so ryge, som dw æst; [thet?] haffwer ffør mynne wenner war[et] deg so meged till wille, som thette [dr]agher. Kære her Hænryck, jeg fforømmer we[ll], adh her haffwer wared andet wndher, æ[n] till kenne gaffs; men jeg will dogh gøre deg slyg ffylest, som jeg will ware bekenntt for gode men, och begære[r] desslygest ighen aff deg. Hermet deg althid Gud beffalende. Scriffwid po Mogenstrop sancte Knwd kongz affthen anno domini mdxi^o.

Nyels
Hack.

256.

1511 Juli 13 ell. 20.

Flensborg.

Henrik Rantzau meddeler Esge Bille, der har tilskrevet ham angående en i Flensborg liggende Jagt og en Krejer, at han gerne vilde have hjulpet Esges Svend med at sælge Godset, men ikke kunde få Lejde til, at Godset på Krejeren måtte losses i Flensborg, at Besætningen har afslået et Tilbud fra ham om selv at købe Godset, og at han, da Høvedsmanden på Jagten bortsvirede noget af Godset, som var ført til Husum, af Hensyn til Esge havde holdt det øvrige tilbage, som endnu var i Flensborg.

*Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Esge Bille, V. Private Breve O—W. Trykt: Dipl. Flensborg. II Nr. 253. Reg. *9671.*

Deme duchtigenn Eßkel Bylde, a[mptmanne] tho Copenhaghenn, fruntlichen.

Vruntlichenn grudt myt vormoge alles guden touorenn. Duchtige leue Eschel, alß gii my schryuenn van wegenn der jacht vnnde kreygher, de hiir lyggenn, dar ick ann juwem knechte scholde behulpeleich vnde fordelick ßyn ßodan gudt to gelde to makende etc., foge ick juw guthlich wetenn, dat ick der sulftenn juwer meninge ßo gantz gherne wölde naghekommenn hebben vnnde wolde noch wol gherne mher juw to wyllenn vnde wolgefalle to donde guthwillich irsporet werdenn,

dar ick des bekomen konde, men konde hiir in der stadt neyn gheleyde vnde willen dartho krygen, dat ßodan gudt vppe deme kreyger mochte to Vlenßborgh in der stadt vpgheschepet vnde buthet edder parthet werdenn; men ick ledt de knechte ßodant hiir vppe deme strome, wat van der stadt belegen, vpschepenn vnnde boeth tho den knechten, ick wolde juw deel gudes hen na Hußum voren laten dar tho forkopende, dat men neyne fore darann hadde dorffth bekoßtenn laten van juwer wegenn; dat wolden ße to gude van my ßo nicht annemen, ßunder ße hurden dar waggenn tho. Och hadde ick deme houetmann van der jacht, genomt Diderick, vnde noch eyneme, genomt Tymme, awerbodich gewest, alße hiir by my vppe der borgh weren, dat ick en ßodan gudt wolde affkopenn, vnnde both vor i last ther vnde vor i last weedeafßeke tho hope xx lub. marck vnde ßo vordt ann awerhouet hen to betalende, dat kopmans gudt weßt hadde, vnnde konden ße beholdes geldes mehr darvor krygenn, were ick tho freden, dat de kop myt my schulde vnghedan gewest ßyn, vnde ße mochten nemen dat meste gelth; dat sulffte myn tobedenth slogen ße ock vth vnnde wolden des nicht don. Darna alß de cappetheyne Diderick tho Hußum vuste wes henne bracht hadde, irfor ick, dat he dar tho Hußum lach vnde hadde dat ßynte vuste dar myt synen frunden vorbrasßet vnnde toghebracht; ßo leth ick in guder mheninge dat ander, wes hiir noch tor stede na waß, behynderenn, dattet juw mochte thome besten stan vnnde komenn, vnnde yß nicht gheschen in qwader meninghe. Des yß eyn ander knecht, genomt Vyth Koch, dar tho Hußum ghehoghenn an den houethmann van der jacht, ene darann to belerende; den hefft de houethman dode ßlagenn. Desßes alles werden juw wol ßo wyder vnderrichten Hans van Hußum vnnde Tymme. Hiirmede ßyt Gade beuolenn. Datum tho Vlenßborgh anno xv^c xi ame dage Margarete virginis vnder myneme signete.

Hinrick
Rantzow.

257.

1511 Septbr. 28.

Kallundborg.

Ove Bille meddeler Hr. Henrik Krummedige, at Kongen har tilladt Hr. Henrik at lade afhente på Kallundborg de 2 svenske Fanger, som Kongen har tilsagt ham, og at Brevskriveren har pålagt (Lensmanden på Kallundborg) Peder Lauridssøn at udlevere dem til Hr. Henriks Bud.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Dipl. Norv. XVIII Nr. 220.

Erligh oc welbyrdugh man her Hinrick Krummedicke ridder, syn kiære ffrende, kiærligenn sendes thette breff.

Venligh oc kiærligh hellssen allthiidt tillforne skreffuit met wor herre. Kiære her Hinrick, ffrende oc synderlige gode wen, mwe i wiide, at myn herres nade kam icke hiem aff jacht førre ænd i afftes, oc strax hans nade hiemkam, taledede jeg hans nade till om thee two swænske fangere, hans nade haffuer ether tillsagt. Thaa gaff hans nade meg swa fore swar therpaa, at i mwe lade hentæ them her, efftir som hans nade ether selffuer therom ythermere tillskriffuer, oc haffuer jeg giffuit Peder Lauresß befalninge paa myn herres weigne, at han skall andt- worde them ethers budh, nær thet therefftir komende worder. Kiære ffrende, tøckes meg radeligt wære, at i lade tillsee, nær i komme met them till Halmstede ellir anderstedz wedt landemerket, swa the icke bortkomme vden ethers mynde. Wdi hwæs maade jeg kan wære ether till williæ, skullæ i allthiidt finde meg welluilligh. Kiære ffrende, giører well oc siiger myn kiære ffencke frwe Anne mange gode nætter paa myne weigne. Hermet ether Gudh befalende. Screffuit paa Kallundeborg sancti Michels afften aar etc. mdxi.

Offue Bilde.

258.

1511 Oktbr. 7.

Riga.

Claus Beck og hans Medbrødre meddeler Kong Hans, hvor meget Skyts de har på hans Skib her i Riga, beder om Hjælp til at komme derfra og skriver, at de fleste af Besætningen har forladt Skibet.

O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl og Påtegning bagpå (formentlig med Ove Billes Hånd): Om the bysser, som ære paa Mauritz. Indk. Br. t. Danske Kanc.

Dem durchluchticksten hogebornen furstenn vnnde heren, her Johan zu Denmarck, Schweden, Norwegen, der Wende vnnde Gotten konick, herczog zu Schlewÿck vnnde Holstenn etc., vnßerenn gnedichem heren.

Durchluchtÿckster hogeborner konyck vnnde here, mynenn vnderdanick vnnde wyllygen gehorßamen dynst. G. here, ich thonn ewer ko. gnade zu wyßenn, das myr habben vff ewer ko.

gnade schyff hyer zu Ryghe von geschycz halbenn im ersten ii halber messynck karthuuenn mit kamern, darnoch vi halber schermbrecher, vi steynbosßenn, mer xxxii scherpentynen kleyn vnnde grosß, mer vi hackenbockßenn. Bythenn ewer ko. g., das sy vnß botschafft oder hylff schyck, das mer mochtenn von dane komen. Auch sol ewer konick. g. trabantenn Herman Lyfflender muntlich woll bescheyden, wy iß ist. Auch bythen myr ko. ma., das sy vnßer ingedenck wyll syn des getruwenn dyenst halbenn, den myr hyer von ko. ma. wegen thonn dan. Dy knecht alle vom schyff synt gezogen byß vff v vnnde vi boslude vnnde der hauptboßman, den vnß der graff Philipps zu hait gebenn; nicht oder ko. ma. solt meyne, das dy knecht vom schyff weren entloffen, ßunder frye, ledich vnnde vffrecht vittallygen, prouan, boslude vnnde stuerlude halben, das myr nicht konthen zuer sywaret lauffen. Bythenn mer ko. ma. vmb eyn entliche bottschaft. Nit mer dan alle zyth wyllich vnnde gehorsame. Gescreuen zu Ryghe am dynstaghe noch Ffrancisci anno domini 1511¹ jar.

Claus Beck mit ßynenn
mitbroderen.

259.

1511 Oktbr. 10.

Strängnäs.

*De i Strängnäs församlede svenske Rigsråder meddeler Borge-
mestre og Rådmand i Lübeck, at de i Henhold til et Brev fra
Ærkebisp Birger (Gunnarsøn) af Lund til (Ærkebisp) Jacob (Ulfs-
son) af Upsala har aftalt med Kong Hans af Danmark et Freds-
møde i Halmstad, hvortil de anmoder Adressaterne om også at
sende befuldmægtigede.*

*Papir med Rester af 16 Segl (5 i rødt og 11 i grønt Voks), hvoraf 6 (5 i
rødt og 1 i grønt Voks) brevlukkende. Hansestæderne A, Pap. Trykt: Hanse-
recesse 3. Aftheil. VI Nr. 381.*

Denn erßamenn borghermeysternn vnnd ratmannenn der stadt Lubeck, vnßen beßundern guden frunden vnd naburn etc.

Vnnße fruntlichenn grutt beneuensth mher leues vnnd gudes irbedynge touornn. Erßamen ßundern gude frunde, szo denne juwen erßamheiden de vorenyngge entwisschen vnns erhmals vorhandeltt vngetwiueltt woll is bewusth, dat wy vppe beydenn ßyden de ene des andernn vornemeste, schighligeste vnnd besthe scholen rhamen vnnd nha alles flytes vormoge bybryngenn,

¹ O. 15011.

sunderlix iff eyn fasth fruntlich bestant vnnnd gude allenthaluenn mochte ingerumet werden, szo fuge wy juwen erßamheiden gutlich wetenn, dat de erwerdigeste in Gott heren Birger, tho Lunnenn ertzebissscuppe, hefft vnns Jacob tho Vpsale scrifflich eropentt, geesschet vnnnd beghertt, ock furder van wegen vnnßes ampts requirertt vnnnd vormanth, wy gantz flytich ßunder alle vorleggentt vppe vnnße ßyde scholen bearbeyden, dat des cristlichen blodes vthgetinge, als itzundes vor ogen vnnnd vormals schinlich yß geweißenn, affgestellet moge werdenn, des gelichen syn erwer. myt den redernn tho Dennemargken enßodan bestant vnnnd handell in allen mathen vngespardes flytes sich thobutt tho uorgudegen. Szo hebbenn wy hyrvme mit dem hochbornen fursten vnnnd heren, herenn Johanße tho Dennemargken konyge etc. sampt den rederenn darßuluesth bearbeydet vnnnd in fruntlicher mathe enen dach tho Halmstedhe geschicket tho beforderenn, szo juw de jegenwardige muntlich wider wert eropenen vnnnd na inholtt des geleydebreues furder mogen weten tho holdenn, welcken wy denne beyde vor juwem, vnßem vnnnd gemenen bestle mit der hulpe des almechtigen dencken tho beßokenn. Worumme erßamen gude frunde, beduncket vnns nuttlich vnnnd geraden syn, gy ock juw reder in der ßake fulmechtich tor stede schicken den genomeden dach gelyck vnns vppe berorde stede tho beßoken. Ock hebbenn wy eyn cristlich geleyde van ko. wer. tho Dennemargken etc. vnnnd rederenn des rykes vnuorbrochen tho holdenn geworuenn, daran wy gentzlich vorhopen vnnnd nenerleye wyß twiuelenn, gy juw dem erbenomeden dage frygh felich aff vnnnd tho ßunder alle hynder mogen benhalen. Isßet ock, gy juwer anhangen vnnnd medeholder menyngge vmme cortheyt der tydt nicht mogen vornhemen, yodoch vnns juwe menyngge, szo wy vnns to juwen erßamheiden gentzlich vorßeenn, dorch juwe reder nicht willen vorholden. Wy wyllenn ock vnns nha vnnßem vtersten vormoge, wo borlich, szo plichtich, vppe juwe syde ßo degher als vppe vnnße gentzlich beflitenn, dat alle dingk myt der hulpe des almechtigen, dem wy juwen erßamheiden fryssch vnnnd lange wolmogende beuelenn, to enem entlichen vthdrage, frede, best vnnnd gude allenthaluenn vnns, juw vnnnd gemenen manne tho bestant mogenn werden vorenygett. Datum Strengeneß frydags nha Dionisii anno etc. vndecimo vnder vnnßem signeten.

Consiliarii regni Swecie,
pronunc Strengeneß constituti.

260.

1511 Oktbr. 26.

Sande.

Laurens Jacobssøn, Hr. Henrik Krummediges Lensmand i Sande Herred, meddeler Hr. Henrik, at han og hans Søn på Grund af en af Sønnen begået Forseelse har pådraget sig Olaf og Gaute Galdes Fjendskab og måttet løbe i Skov og Skjul, men nu har opnået Kongen (Christiern)'s Beskærmelsesbrev, og beder Hr. Henrik om at skaffe dem Olafs og Gantes Venskab.

*Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Norske Rigsarkiv. Trykt: Dipl. Norv. II Nr. 1040. Reg. *9723.*

Sin herre oc hoffwezman her Henrik Krommediik, strengie ridder, kommande thette breff ødmykilige.

Min ødmike helse iderss herredom forsenth met Gud. Kiere her Henrik oc kiere hosbonde, maa jeg lathe ider wndersta min bristh oc plaz, som jegh er i kommen for min son, thet han bewarede segh met hustrv Karin dotter pa Holme, som jegh wndrwisthe ider i sommer i Kiopenhampn. Haffer jegh oc min son lopet i skugh oc skiul oc stonet i store wndsegden off Olaff oc Gawte Galler oc senth lerder men oc lekmen til dem oc ingen dagtingen fath. Nw war jegh til min herre koningen i Oslo, oc gaff hans nader megh oc min son sith beskiermelsebref; star nw til Gud, hwat jegh kan nytende worde; men kiere herre, wilde iderss herredom werdes til hielpe megh oc min son, wii motthe faa deriss winskap Olaffz oc Gantes. Och besønnerligh bider jegh ødmykeligh min frw for Gudz skuld oc min fatigh tienesth megh behielpeligh ware til en godh dagtingen herimellom, hulket all min trøst nw til staar oc største hop, ath jegh matthe nythe frid oc ware wnder lage lydne som andre fatigh men. Wil jegh gerne ware pa idrss gangn dagh oc nath, som jegh wil for ider bekiender ware. Hermet ider alzmehtok Gud befallande oc jomfrv Maria. Scriffwet pa Sande sonedagen nesthe for omnium sanctorum anno domini mdxi^o.

Larens Jacobß, idrss fatigh
lensman i Sande hered etc.

261.

1511 Decbr. 19.

Mogenstrup.

Niels (Davidssøn) Hack lover Hr. Henrik Krummedige, så snart han kommer tilbage fra en forestående Rejse til Sjælland, at betale de Penge, hvorom Hr. Henrik har tilskrevet ham, erklærer, at han vilde have gjort det for længe siden, hvis Hr. Henrik ikke havde

gjort sig vred på ham, og besværer sig over Tonen i Hr. Henriks Breve.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige.

Erlyg och welbyrdig man her Hænryck Kromedige, høffwesman po Lagholm, kerlige sendes thette breff.

Venlig kerligh helsen fforsend met wor herre. Kære ffrænne och syndherlig gode wen, som dw scriffwer meg till om de pennyng, tha motthw widhe, adh jeg ather meg mytt ærende strax offwer adh Siællen; thet allersnæreste, jeg kommer tilbage ighen, tha will jeg betalle deg till gode redhe eller gøre deg then fforwaryng, deg skall nøges met. Som dw scriffwer meg till, adh tw haffwer lagt tytt wd ffor meg i stor tro och loffwe, hadde tw icke giortt theg wred po meg och hatt tytt bwd hær hos meg, tha hade thw længge sydhen hafft them. Scriffwer tw meg till, adh jeg skall scriffwe deg till, om thw skalt intthe haffwe. Slyg kortt scriffwelsse gørs intte behoff; jeg haffwer betalled so manghen en pennyng i mynne dage; æn ffor jeg betalled dysse. Scriffwer thw meg och till, adh syst, tw scriffth meg till, tha scriff jeg deg icke so tyll, som dw mentthe, tw hade ffortiænth; jeg scriff deg icke andherledis till æn swar, liggesom dw scriff meg till. Jeg will gøre deg so ffyllest, hwor dw meg tillsigher, som dw wilt gøre meg, om jeg mo ffynne slygt aff deg, som meg bør ad gøre; æn ligell jeg haffwer icke so stor machth, dog skwlle ingghen fforsmo hynandhen æller fforacthe, ffordy jeg will betalle deg tytt till gode rede, som ffor-scriffwid stor; ther skall ingghen twyll wære po. Hermet deg Gud beffalende. Radh over meg, som deg bør. Ex Mogenstrop then ffredag nest ffore jwll mdxi^o.

Nyels
Hack.

262.

1512 Jan. 9.

Linköping.

Hans Laurensøn beder Hr. Peder Tygessøn eller Skriver, Præbendatus i Lunde Domkirke og Kirkeherre over Barneh . . ll, om at skaffe ham Lejde af Ærkebisp (Birger Gunnerssøn) af Lund til at rejse til Rom eller til en Legat, der kan give ham Absolution for en Munk, som han kom i Skade for, og som allerede står ham i over 2000 Mark, og meddeler, at han hidtil ikke

har turdet forlade Landet for Hr. Svante Nilsson, men at denne nu er død på Vesterås, hvorfor han håber på Fred.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl og Påtegning på Bagsiden med Langebeks Hånd: »Foræret af Hr. Etats Raad Gram 1746«. Danske Selsk. Pap.

Erlig och velforsønlig man her Peder Tøyghesß eller scriffuer, prebendatus i Lun domkirke och kyrkkeherre ower Barneh . . ll, sin besunderlig gode ven, kerlig sendes thette breff.

Myn ødmigelig hellsen nw och altiit kerlig forsend med Gud. Kere her Peder, sunderlig gode ven, er myn kerlig bøn tiil eder, ath i wiille vel gøre och forverffue megh en leyde och leydebreff med thenne breffuissær wfortøueret aff then verdugeste fadder erckkebiskoppen i Lwnd, ath jag motthe komme tiil Rom eller, ther jag kwnne finde en legatthe, som megh kwnne gyffue absolucionem for then mvnck, jag kom i skadde fore. Jag torde aldri gyffue meg aff landdhet for her Swantthe Nielsß, men han liyffde; nw haffuer Gud kalleth hannom, saa ath han doo uppaa Vesteraarß slot, Gud sellen haffue; saa er nw tiil hobbende nest Gudz hielp, ath vy faa snarlig en langelig gød friid; Gud spare bode the verdugeste feidder bode i Swerighe och Danmarick, saa hobbes meg tiil Gud, thet blyffuer snart gõt. Kere her Pedder, beuisser eder herwdhii, som myn store och gode tro er tiil eder; jag kan intthet slaa uppaa, fore jag haffuer skild megh vid thet erende, thi then broder stoor meg allredde ow[er] iim mß, och jag er nw saa ner som første dag. Hermed eder Gud befallende tiil liiff och seel. Screffuid i Linkøpping fredagen nest effther the hillug tre konnung dag anno Christi xiiº.

Hans Lawrensß.

263.

1512 Jan. 20.

Viborg.

Jep Liung og Christiern Lybbert, Borgemestre i Viborg, anmoder om Kongens Samtykke til en Overenskomst, hvorved de har undt Byens Gråbrødrekloster en Jord mod en årlig Afgift af 20 Skilling Penge.

Papir med Spor af 2 brevlukkende Segl. Indk. Br. t. Danske Kanc.

Høgeborne fførsthe och mectuge herre, her Hans met Gudz nade tiil Danmarck, Swerige oc Norge koningh, hertogh vi

22*

Sleßwiigh, Holsten, Stormarn oc Dytmersken, greffue i Ollenborge oc Delmenhorsth, syn kiere naduge herre etc.

Vor wnderdanich redebone tro tienesth etc. Kiere naduge herre; verduges ether nade at vedhe, at vii haffue meth Niels Clemetsbøns raadth och owerwerelsse och menige almwes samtøcke vndt graabrødhreclosther i Viburge jen jordh, som for^{de} closther beleyget er och borgerne wbeleyget till at boo paa, och skall for^{de} closther giiffue aarligh aar aff for^{de} jordh i byens tønge xx β penninge, dogh meth saa skell, at for^{de} closther och brødhre kwnne thertill faa ethers nades tilladelsse och samtøcke, forwthen hwes vii ey ville eller mwe endelige forhandle i tisße made eller saadan andher. Ether nades verdughet altiide Gudh befalende. Screffuet i Viburge die sanctorum Fabiani et Sebastiani anno domini mdxii nostris sub sigillis.

Jep Lywngh,
Cristiern Lybbert, borgemester i Viburge.

264.

1512 Jan. 22.

Viborg.

Niels Clementssøn tilskriver Kong Hans om et Skib fuldt af Bergfisk, som Hr. Predbjørn (Podebusk) har taget og efter Brevskriverens Mening bør sende til København, og klager over, at han ikke kan få Svar på, hvad han skriver til Kongen, skønt det er af Vigtighed for denne selv.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: A. D XXVII 4. Indk. Br. t. Danske Kanc. Trykt: Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. 2. R. I. 245.

Høgeborne føsthe och mectuge herre Hans meth Gudz nade till Danmarck, Swerige och Norge koningh, hertogh vti Sleßwiigh och Holsten, Stormarn oc Dytmersken, greffue i Ollenborgh och Delmenhorst, syn kiere naduge herre etc.

Myn vnderdanich tro tienesth etc. Kiere naduge herre, jegh skreff ether nade till i systh, at her Preberge thogh jeth skib full aff bergfisk; nw vill han thale meth ether nade saa, at han vill haffue skibet till sytt behoff. Thet er besth, at ether nade seyer hannom till saa, at han sendher skibet och fisken och ßeglebaadhe, som han fick till vragh, till Kiøpenhaffn. Thet fisk, han fick, er saa gotth, som alt thet annet fisk er, ther kom till vragh; thet laa tørth i skibet, och thet annet var bløtth och voth. Kiere herre, hwadh jegh skriffwer ether nade till, som ether nade ligger selff machth paa, tha kan jegh inghen

swar faa igen, hwareffther jegh skall retthe megh. Ether nade Gudd befalende. Skreffuet i Viburge anno domini mdxii^o die sancti Vincencii martiris.

Ether nades tro tiener
Niels Clementsøn.

265.

1512 Jan. 30.

Lund.

Ærkebisp Birger (Gunnerssøn) af Lund sender Kong Hans Tidender, som han nylig har fået, og mener, at den pågældende Hjemmelsmand vil kunne skaffe flere, hvis Kongen vil give ham Lejde gennem Riget.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: formentlig G. 32. Indk. Br. t. Danske Kanc.

Høygboren førstæ her Hans met Gudz nadhæ Danmarks, Sueriges, Norges, Vendes oc Gothes koningh, hertwgh i Sleswich, Holsten, Stormarn oc i Ditmersken, greffuæ i Oldenborgh oc Delmenhorst, syn kiære nadige herre.

Myn ydmyghe villighe pligtighe troo tjänestæ ether nadhe altidh redeboden och forescreffuæn met wor herre. Høygboren førstæ, kiære nadighe herre, hwes thiendhe jegh her nw strax fick, forfindher ether nadhæ i thette innelugtæ breff¹ etc. Then personæ, som her Laxman saa ydherlighe vildhæ kommet i valk vdi Rotneby i Bleginghe, haffuer them vdscreffuit. Hwar han haffdhe ethers nades leygdhe feligh ath moo draghe her igiemmen riget, kwonnæ saa wære, ath ether nadhæ möttæ tha ydhermere forfare nogen leylighedh, æn nw forscreffuen ær, hoss nogher ether nades vennær. Sammæ ether nadhe hermet hellightrefoldighedh oc sanctæ Laurens befalende. Snarlighe screffuit i Lund fredagen nest fore wor frwes dagh purificationis aar etc. mdxii vndher mit secret [?]².

Kiære nadighe herre, vil ether nadhe vidhæ hanns bædzstæ met leydhe, tha skal hwn kommæ hannom till handhæ met hanns eget budh.

Ether nades

ydmyghe troo capellan
Byrgher, ærchebiscop i Lundh etc.

¹ Ligger ikke ved. ² Læsemåden er ikke helt sikker; måske har der tidligere stået: signet, som så senere er rettet.

266.

1512 Febr. 1.

Hjortholm.

Bisp Johan Jepssøn (Ravensberg) af Roskilde meddeler Kong Hans, at han på Grund af sin alvorlige Sygdom agter at oplade Dr. Lage Urne Stiftet, hvis Kongen vil samtykke deri, og anmoder om Svar herpå.

*Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Indk. Br. t. Danske Kanc. Trykt: Danske Mag. 4. R. II. 329. Reg. *9767.*

Excellentissimo principi ac potentissimo domino, domino Johanni Dei gracia Dacie, Suecie, Noruegie, Sclauorum Gottorumque regi, duci Slesuicensi, Holsacie, Stormarie et Ditmartie, comiti in Oldenborg et Delmenhorst, domino meo metuen-dissimo.

Ethers nades hogmectighed myn ydmige vellige vnnerdanige plictuge oc troæ tienneste altid kerligen forsendt met Gud. Kiere nadige herræ, som eders nadhe well vittherligt ær, at jeg vti lang tid haffuer stedzæ wæret wed myn sottheseng, oc kenne Gud, at jeg ennw dauligen ær, oc haffuer altid hobes til thenne dag, at thet skulle worde bedræ mett megh, tha efftherthii at jeg fornwmmer, at thet ganskæ fæghe bedres mett megh, suo at jeg huerken kan eller trøster meg tiill at giøre sticktet, eders nade oc righet slig tiænneste, som wed bøør, haffuer jeg effter thii ord, som eders nadhe meg tilforn vti myt capitels i Roskilde nærwærelþæ foregiffuet haffuer, offuerweyt then hellige kirckes gaffn oc bestand, suo at jeg acther vti fremtyden met thet alle-førstæ at wplade hederlig mand doctor Laghe Vrnæ sticktidt, som jeg nw haffuer, met swo skiell oc velkor, at eders nadhe well thet sambtickæ, som meg inthet twil, at eders nadhe jo giør. Thii at mig hobess, at han ær¹ stickthet, then hellige kircke, eders nade oc righet tiill nytthe oc gaffn, suo at han oc besyrffuær meg vti myn lifftid at holle myn staedt met, oc wii therom tiill ends worde. Kenne Gud almectigste, at thet haffuer ingen anden giffuet meg vti hwæ oc synd vden Gud i hemmerige, sanctus Lucius oc, suo som meg nw thertiil mett aff myt egit synd forregiffuet ær etc. Kiere nadige herræ, werdes eder nadhe herwthinne fortænckt at wære, scriffuende meg eders nades welie oc gode suar herpoæ tiilbaghe igen; ther retther jeg meg altid gernæ effther. Eder nades hogmectighet

¹ *Rettet fra: møæ bliffue.*

staet, siell oc liiff Gud oc sancto Lucio befallinge. Ex Hiortholm ipsa dominica proxima ante purificationis anno etc. xii.

Ether nades ydmige
oc tro capellann

Johann Jeipß,
biscop i Roskilde.

267.

1512 Febr. 3.

Hjortholm.

Bisp Johan Jepssøn (Ravensberg) af Roskilde tilskriver Kong Hans om sit Pengemellemværende med den gamle Møntmesters Datter (sagtens Henrik Dringenbergs Datter Dorothea), bl. a. i Anledning af de Klenodier, som Brevskriveren, da han var i England på Kongens Vegne, pantsatte hendes nu afdøde Fader, beder Kongen om at hjælpe ham til at få Klenodierne igen, for at han kan tilbagelevere Ejerne dem, skriver om en Transaktion, han i Anledning af Klenodierne har foretaget med Fru Margrethe (? Axelsdatter Brahe, Erik Jenssøn Ugerups Hustru), og beder om i nogen Tid at måtte beholde Kongens Læge Mester Bertram, der har lovet at helbrede ham for hans Sygdom.

*Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Indk. Br. t. Danske Kanc. Trykt: Danske Mag. 4. R. II. 330 Nr. 3. Reg. *9770.*

Excellentissimo principi ac potentissimo domino, domino Johanni Dei gracia Dacie, Suecie, Noruegie, Sclauorum Gottorumque regi, duci Sleþuicensi, Holsacie, Stormarie et Dytmertie, comiti in Oldenborg et Delmenhorst, domino meo metuen-dissimo.

Ether nades hogmectighed myn ydmige plictuge vnnerdanige oc troæ tiæneste altid kerligen forsendt mett Gud. Kiere nadige herræ, som eder nade wel vittherligt ær, at jeg tilforn haffuer ladet verffuet til eder om thii pantt oc clenodiæ, som then gamble myntæmæstere haffde aff megh, oc jeg vdsætthe, then tid jeg var i Ængeland poæ eders nades vegnæ, oc teess forwden lontæ jeg syden i^e rinske gillen aff hannom, tha werdes at wide, at jeg war effter hans død offuer regenscab met hans datther om samme panth, oc hues theraff betalet bleff, drages meg icke tiil mynnæ. Sammeledis lod jeg oc siden doctor Peder, mester Jens Biltzæmand oc her Cristoffær side offuer regenscab mett hennæ poæ mynne vegnæ om for^{ne} clenodiæ, suo at jeg wed, at ther ær fuldt betalet aff, oc formoder jeg, at thet ær icke vden iiii^e marc, som igen stander, bode fore clenodiæ oc breffuenæ, oc formoder jeg,

at ther findes therres egit registær hoss for^{ne} clenodiæ poæ hues, som betalet ær theraff. Kiere nadige herræ, tha som eder oc vittherligt ær, at jeg ligger stedzæ wed myn soættæseng, oc wille jeg nødigt bortdøø, før thii finge therres igen, som vnd-sættæ meg met samme panth, oc Gud kænne, at jeg icke vd-settæ them fore myn egen schildh, men i eders nades verffue oc tiænnestæ, beder jeg eder nade ydmigeligen, at i vele wære hervti fortænckt, suo at jeg kunnæ fange for^{ne} clenodiæ igenn oc antuorde huær syt igen, som eders doctor mester Bertrwm oc thenne myn capellan mester Niels eders nade ydermere poæ mynne vegnæ thero berettæ kwnnæ. Kiere nadige herræ, jeg haffuer taledt mett ffrw Margretæ suo, at hun haffuer wpladet thet panth, hwn haffuer vti Ystæde, som løber iiiic marc, fore samme clenodiæ; hues for^{ne} Øtzstæde panth mere løber en myn giæld, tha hobes meg tiil eder nade, at i gøre meg fullæst therefore, thii at jeg scall gjøre ffrw Margretæ ther fwllæst fore. Kiere nadige herræ, for^{ne} eders doctor mester Bertrwm trøster seg til oc haffuer loffueth at hielpe meg aff thenne store siwge oc kranckhed, som jeg nw haffuer; thii beder jeg ydmigeligen, at i wele verdes at tilstæde fore myn fattige tiennæste schild, at han mottæ bliffue hoss meg tiill nogen tyd, thet længstæ eder nade hannom ombære kan. Kenne Gud almectigste, jeg leffde gernæ en lenger oc beydra mynne synder oc nest Gudz hielp gjøre noget godt ydermere, en jeg hertil giort haffuer. Verdes eder nade vti for^{ne} mynne verffue gunsteligen fortænck at wære; thet vil jeg altid ydmiligen fortiænnæ. Eder nades statt, siell oc liiff Gud oc sancto Lucio befallinde. Ex Hiortholm ipso die Blasii martiris anno etc. xii.

Ether nades ydmige tiennære oc tro capellann
Johann Jeipß, biscop vti Roschillæ.

268.

1512 Febr. 12.

Åkær.

Bisp Niels (Clausson Skade) af Århus meddeler Kongens Kansler Ove Bille, at Niels Clementsson har bestilt Kongen 30 Læster Øl og 20 Læster Brød hos Århus Borgere, og at han skal gøre sit Bedste for efter Kongens Anmodning at skaffe Tømmer af Kirkens Skove til Kongens Skibsbygning, men at han i så Fald må have Kongens Brev til Kronens Bønder i Skanderborg Len og deromkring om at køre det, og at det heller ikke kan ske så hurtigt, som Kongen ønsker.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: formentlig G. 741. Indk. Br. t. Danske Kanc.

Venerabili eximioque viro domino magistro Auoni Billæ, illustrissimi principis nostri regis Dacie etc. cancellario, ecclesiarum Lundensis et Vibergensis preposito, amico nostro sincero.

Nicolaus Dei gracia episcopus Arusiensis.

Sinceram in domino dilectionem. Vither, kiære her canceller, synderlig godæ væn, at vii fingæ nw i mandags nest forleden vor kiæreste nadige hærres breff, at vii schulle sye the borger till i Aars at bage oc brugge for hans nade. Er thet saa, hans nade er ickæ till stedæ, tha maa i viidæ, at vii screffue hans nade till, at Niels Clementþ haffuer bestillet hans nade xxx lester øll oc xx lester brød hos for^{ne} borger i Aars. Scriffuer hans nade oc, at vii skulle beskicke hans nade temmer vdaff kirkens scoffue till skib, hans nade achter at lade sette vp i foraaret, oc lydær hans nades breff, at ther var eth maal hos breffuet, huoræ tyck hwer planke schall være; thet moell var icke hos breffuet, then tiid vii finghæ thet. Endog thet ær oss meget vanskelicht at flii hans nade saadant temmer for then swarhet, vii haffue selff met vort eget skib, dog villæ vii gernæ giøræ vor yterstæ fliit thertill oc skickæ hans nade thet meste, vii kunne, naar vii fange for^{ne} moell. Kwnne vii ickæ heller flii same temmer till Aars, vthen vii fange hans nades breff till kronens bønder i Schanderborg leen oc theromkring, at the age thet fram, nar vii tillsyæ. Er thet oss ickæ heller mwgelicht at flii same temmer till Kiøbenhafn saa snarlige, som hans nade scriffuer, met thet førstæ vpne vatnæ, vthen vii haffde fanget scriffuelsæ wed sancti Michelse dags tiid¹, som the andre fingæ, som sculle skicke hans nade temer til. Kiære her canceller, bethe vii ether gernæ, at ii villæ forføghæ alle tesse ærende hos vor kiæreste nadige hærre till thet bestæ, oc i vele velgiøræ oc flii oss breff oc scriwelsæ therpaa; thet forskyllæ wii gernæ, ehvat made vii kunnæ giøræ thet, ether lefft ær oc till vilæ. In Christo valete. Ex Aakier anno domini mdxii feria quinta post Scolastice virginis nostro sub signeto.

269.

1512 Febr. 18.

Flintholm.

Mogens Gøye beder Kongens Kansler Mester Ove Bille om at meddele, hvor længe Kongen bliver på (Fyn), og hvor han vil være i Fastelavn.

¹ C. Septbr. 29.

Papir med 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Ove Bille.

Erlig oc velburdvg mand mesther Owo Bildhæ, wor kere naudwg herres canzeller, kerlige sendes thette breff.

Venlig helssen forskreffuet med Gwd. Kære frendhæ oc syndherlig gode wen, bedher jeg edher gerne, thet i wille wel gøre oc gøre edher wmag at skriffwe meg tiil, hwor lenghæ myn herres naadhæ tøyer her vdi landhet, oc hwor hans naadhæ wille were i fastelawent¹. Kære frendhæ, i skwille forgiffwet meg ith, at jeg gø[rer] edher saa stor wmag. Hermed edher Gud befallende. Raadher oc bividher [al]tiid offuer meg. Ex Fflinthollm anno etc. xii onsdag for fastela[w]jent.

Moghens
Gøyæ, ridher.

270.

1512 Febr. 19.

Gouda.

Klein Enderlein Knopff undskylder sig over for Kong Hans, fordi han ikke er kommet til ham, men lover at komme, hvis Kongen trænger stærkt til ham, skriver, at han har deltaget i en Belejring af Venlo i Geldern og en mislykket Storm på denne By, og meddeler Nyheder vedrørende de store europæiske Magters indbyrdes Forhold.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Indk. Br. t. Danske Kanc.

Dem grosmechtigisten hochgebornen fursten vnd heren, heren Johan zcu Denmarcken, Zweden, Norwegen, der Wenden vnd Gotten konyngk, hertoch tot Sleswick, Holtsteyn, Sturmar vnd Ditmarsche, graf tot Aldenburch vnd Duelmershorst, mynem genedigisten lieuen herenn.

Genedigiester hochgeborner konig, ich armer ewer gnaden dyner erpewt mich ser gehorsamlic zcu eweren koniglichen gnaden mit willigem dienst. Ich biede ewer konigliche maiestat, das mir ewer gnad nit vngenedig well seyn, dan ich bey ewer gnad nit kommen macht, dan mir groß daran gelegen war. Woe aber sach wer, das ewer koniglich gnad meyn so ernstlich behoeft, so wil ic nicht ansehen vnd wil by ewer k. m^t kommen; dan mich bedunckt, woe eweren koniglichen gnaden etwas groß daran gelegen wer, dat ic wol so profitlic vnd nütz hir außen

¹ Febr. 19—24.

wolt sy, als wer ic by eweren gnaden dyniren. Vort schreib ic eweren gnaden neue tydung hir außen, dat wir gelegen syn ym land von Gelderen vor eyner stat geheysen Vendel wol mit viii^m mannen, syn darvor gelegen wol iii monadt, vnd do wir saehen, dat wir an der stat nyt vil haben mochten, do thet sich Welsch, Tewtsch vnd Englisch tosammen, die beuelch hadden, vnd sich myt einander berieten eynen verordneten storm to thun vnd des gantzlich mit einander vberkamen vnd das einander zcusachten yederman dat beeste to thun, die stat an iiii huecken zcu stormen. Vnd do es an eyn treffen gyng, do waren etliche Englisch, Welsch vnd etliche Tewtschen, die den ruck nit darhynder theden, dardurch wier den storm verloren vnd manchen gueden gesellen; anders het wier den storm vnd stadt gewonnen, wen sie vortgefahren weren; so heten wir die stat gewonnen. Auch ist noch heylic darczu gethan, aber ich hoff, dat es diesen sommer die heren eyn end daraff machen weren, dan der konig van Engelandt sich seer ruest, desgleichen der romisch keiser auch volck schicken wirt, das sie dem spiel wollen eyn end machen. Wen ich yeczunt ewer koniglichen gnaden sonderlich anders keyn neue zitung schrieben weiß, darmit beuelch ich ewer k. gnad God almechtich, vnd alzit beuelch ic mich ewer k. gnaden als eyn armer dyner. Datum zcu der Goude donerstags vor Mathie anno xv^c im xii^{ten}.

Ewer koniglichenn [!]
williger dyner

Klein Enderlein
Knopff.

Seddel:

Wiesse auch ewer konigliche gnad, das vnser heiliger vader der pabst, der koning van Arrogan vnd die Venediger starck ym feld syn, wol mit lxxx^m mannen, wider den koning von Franckreich vnd wider eynen romischen keiser; vnd die Sweitzer syn dem koning van Franckreich gefallen yn dat hertzogthum von Meylandt wol mit xxx^m mannen. Anders weiß ich nyt, dan vnser her keiser vnd der konig von Francksreich machen eyn groß vergaderung von volck.

271.

1512 Febr. 29.

Halmstad.

Ærkebisp Birger (Gunnerrssøn) af Lund m. fl. meddeler Kong Hans, at Bisp Matthias (Gregersson Lilje) af Strängnäs og det

svenske Rigsråds øvrige Fuldmægtige ønsker, at Lübeckerne repræsenteres ved Fredsunderhandlingerne, og at Kongen vil give Lübeckerne Lejde til et Møde i Malmø, hvor de Svenske da også selv vil møde, og vil give de Svenske Lejlighed til selv at sende et Brev til Lübeckerne, og tilråder Kongen så snart som muligt at komme til Malmø.

[Original paa Papir med Spor af sex Segl, Nr. 1 i rødt, Nr. 2—6 i grønt Vox. For Tiden ikke til at finde.] Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. VI Till. S. 12. Udtog og Brudstykke derefter: Hanserecesse 3. Abtheil. VI Nr. 396.

Høygboren førsthe her Hans mett Gudz naade Danmarckes, Sueriges, Norges, Gottes och Wendes koningh, hertwgh i Sleszuigh, Holsthenn, Stormarn och i Ditmerskenn, greffwe i Oldenborgh och Delmenhorsth, wor kiære naadighe herre.

Wor ydmyghe willighe plictighe troo tiæneshæ ether naadhe altiidh redheboden oc forscreffwen mett wor herræ. Høygboren førsthe, kiære naadighe herre, wii haffwe nw wæreth her tiill ordh och handlingh mett biscop Mattis aff Strengenes, her Jørghen Nielsen ærchedieghen, her Holgher Karlssen riiddere oc Benct Andbiørnsen, Sueriges riiges raadz sendebudh mett fuldemaagt paa Sueriges riiges raadz wegnæ. Oc rørdes inthet i magktesbreffwit om the Lubeske; dogh willæ the gernæ haffwe them mett i theres handlingh oc sighæ, at the haffdhe formodett the Lubskes fuldmegktigh sendebudth eller ath myndzsthæ theres scriffwelsæ hiidt tiil them i Halmstadh, hwilcket icke skeett ær, oc haffwe bedhet høygboren førsthe her Cristiern etc., ether naades kiære søn, wor kiære naadighe vnghe herre, oc Danmarckes raadh, som her nw til stæde ær, at willæ scriffwæ fooræ them tiill ether naadhe, atth ether naadhe wiill tilstædhe, att the maa scriffwe the Lubske tiill, oc att ether naadhe wiill werdes tiill at giffwæ the Lubske leygdhe oc felighedth at komme tiill Malmø tiill them innenn medfasthesøndagh nesth-kommendes¹ eller søndaghen ther nestheffther kommendes² ath senisth. Och therpaa haffwe the sagkt oss tiill at willæ strax giffwæ sigh tiidth och tøffwæ ther i Malmø, tiill thess the fanghe swar igheen, oc siidhen giffwæ them i handlingh meth ether naadhe oc Danmarkes raadth om theres ærendhe oc befalningh; oc haffdhe wii icke giffwet them thet tilfældh, ath the motthe scriffwæ the Luskæ tiill, thaa haffdhe wii ingelede draghet them tiill at draghe indth i landeth nedher

¹ Marts 21. ² Marts 28.

tiill Malmø. Oc sendhe the saadanne breffh tiill the Lubskæ duppleth eenss lydendes, eett met theres egett budh och anneth met wor naadighe vnghe herres budh, som betegnett ær mett eett kors vdi thet eene hyrnæ vdhentiill, som ether naadhe maa vpbrydhe. Teckes ether naadhe, att theres egett budth skall føræ breffwet fræm tiil thee Lubskæ, thaa staar thet i ether naades hendher; tæckes ether naade ickæ thet, tha haffwe wii sagkt them tiill, ath wor naadighe vnghe herres budh skall føræ theres breffh frem och swar igheen tilbaghe, oc theres budh bliffwer tess emellom hoss ether naadhe. Och tyckes oss raadheligt wære, att ether naadhe wiill werdes tiill, thet snaresthe som ether naadhe kan, bestyllæ synæ ærendhe oc saa strax giffwe sigh tiill Malmø och scriffwe oss tiill, hwad dagh och tiidth ether naadhe will ther wære, att wii kwnnæ ther wiidhæ ath rætthe oss effther; thii the ackthe icke længher ther at tøffwe endh tiill medfasthesøndagh¹ eller søndaghen ther nesteffther² ath allerlængessth, som faarescreffwet staar. Hermett ether naades høymegktighedh Gudh och sanctæ Lauris befalendes. Screffwet i Halmstadt aar etc. mdxii sōngdagh inuocauit vndher wore secrett och indsegle.

Ether naades troo raadh

Byrgher ærchebiscop i Lund etc.; Tønnø Persbergher, Henrick Krwmedighe, Tyghe Krabbe, riiddere; Henrick Aagessen, Hans Billæ, wæbnere.

272.

1512 Febr. 29.

Halmstad.

Bisp Matthias (Gregersson Lilje) af Strängnäs og de øvrige i Halmstad tilstedeværende svenske Rigsråder anmoder Kong Hans om, at Lübeckerne må blive repræsenterede ved Fredsunderhandlingerne, hvad Kongens Søn (Christiern) og de Rigsråder, de har forhandlet med, ikke på egen Hånd har villet indlade sig på, og om, at der må blive meddelt Lübeckerne Lejde til et Møde i Malmø.

[Orig. på Papir med Rester af 1 gejstligt og 3 verdslige Segl. Tidligere Sturearkivet; for Tiden ikke til at finde.] J: Trykt (uden Udskrift): Jahn, Danmarks polit.-militaire Hist. und. Unionskongerne S. 587. HR: Udtog og Brudstykke: Hanserecense 3. Abtheil. VI Nr. 395. Reg. 5502.

Humillimis ac devotis nostris recommendacione, reverencia et honore premissis. Høgmectuge, høgboren første oc nadughe

¹ Marts 21. ² Marts 28.

herre, wii haffue nu warit her till samtal meth høgboren første, ider nades kære son, oc werdugxste fader oc ærlige herrer oc gode men, iders nades rad, oc iblant annet samtal fornwmme wii, at hans nade oc the ey willæ sigh paatagha at gaa paa nagen dagthingen then, the Lubske anrørande war, æntogh, som oss tyckes¹, ændeliga nyttugt wore, at om nagot got² skulle beslutes, thet bestandeliget wore, at thet jw skeedde paa alla sider. Therføre bade wii hans nade oc the gode herrer, at the werdes forarbetat met iders nade om nye leygde for de for^{ne} Lubske, ther the met forwarade bliffue, at the matte ænnw till samtal koma nw wid eller (innan)³ midfasta tiid⁴ i Malmø, ther wii oc gierna koma wele, oc haffue thennom nw saa tilscreffuet paa ider nades trøst, at wii saa hafue medh idher nadhe forhandlet, oc laathe sadan wor scriffuelse læsa for² for^{ne} her første, iders nades kere søn, oc the gode herrer, her til stæde ære, oc gjorde the breff dubbel, ludendes thet ene oord fraa oord som thet andra, vtan at i thet ena berøres, at wii thennom senda met iders nades buth, oc i thet andra met wort eyit bwd. Hwarfor bidie wii iders nades høgmectughet med al ødmyct før thet mene besta skull, at hon werdes vnna for^{de} Lubske samma leygde, huilket oss hopes, at Gudi maa teckes, oc mange menz gagn oc bestand epter fòlia; teslikes oc, om ider nadhe saa tyctes, at hon werdess vnna oc tillstæda, at thet wort eyit bwd motte for^{de} leygde oc war breff till the Lubske framføra. Hermet ider nades høgmectughet alzwollugh Gwd befallendis. Ex Halmstad dominica quadragesimæ anno domini mdxii nostris sub sigillis.

Mathias

episcopus Strengenensis ceterique regni
Suecie consiliarii, presentes Halmstadie.

273.

1512 Febr. 29.

Halmstad.

Bisp Matthias (Gregersson Lilje) af Strängnäs og de øvrige i Halmstad tilstedeværende svenske Rigsråder tilskriver Borgemestre og Rådmænd i Lübeck, hvem de tidligere har skaffet et Lejde af Kong (Hans) til det nu begyndte Fredsmøde i Halmstad, at de har erholdt et nyt Lejde for dem til Malmø, hvor de vil vente på dem til 21. eller senest 28. Marts.

¹ HR: tycker. ² Mangler i HR. ³ Således HR; J har ikke kunnet læse Ordet. ⁴ C. Marts 21.

[Orig. på Papir med Rester af 1 gejstligt og 3 verdslige Segl. Tidligere Sturearkivet: for Tiden ikke til at finde]. HR: Trykt efter Orig.: Hanserecess 3. Abtheil. VI Nr. 394. J: Trykt ligeledes efter Orig.: Jahn, Danmarks polit.-militaire Hist. und Unionskongerne S. 587. Reg. 5501. — Aa: samtidig Afskrift på Papir. Danske Kong. Hist., Fasc. 3.

Providis ac circumspectis viris dominis prothoconsulibus et consulibus inclite civitatis Lubecensis, amicis nostris in Christo carissimis.

(¹Mathias Dei gracia episcopus Strengenensis¹)

Sincerimis nostris in domino dilectione et salute præmissis. Alias vobis, amici carissimi, cum concivibus vestris Johanne Trupenict et Andrea Upderheida scripsimus², quomodo concepta fuit hic Halmstadie certa conventio dominorum ad sedandum perniciosas guerras, que regna et partes istas jam diu perturbaverant et adhuc continuo perturbant, pacemque concedente domino reformandum, propter quod eciam pro vestris nunciis et oratoribus salvum conductum a regia majestate impetratum cum eisdem vestris civibus mitti procuravimus, prout hec omnia jamdudum ad manus vestras confidimus pervenisse. (Ist)orum³ occasione recepimus nos ad hunc locum, et quamvis nunc ad aliquot dies hic pausaverimus, nichil tamen de hujusmodi vestris nunciis vel saltem responsis ad scripta nostra intelligere potueramus. Quia tamen, si pax tractari debeat, precipue duratura, expedire credimus omnino, ut se ad omnes illos extendat, ad quos guerre ipse se extendebant, quapropter denuo nunc obtinuimus pro prefatis nunciis vestris salvum conductum similem priori et in locum nove conventionis consensimus opidum videlicet Malmogense⁴, intendentes quantocius nos illuc recipere et eosdem nuncios vestros usque ad dominicam letare vel ad majus passionis ibidem expectare. Rogamus⁵ idcirco, quatenus ipsi nuncii vestri infra illud tempus ibi se presentes exhibeant vel saltem cum presente nuncio nostro mentem vestram super premissis per scripta vestra nobis significare velitis. In domino felicissime val(ete)⁶. Ex Halmstadie dominica quadragesim(e)⁷ anno domini mdxii nostris sub sigillis.

⁸ceterique regni Svecie consilarii,
pronunc Halmstadie constituti.

¹—¹ Således J og Aa; er i HR flyttet ned til Underskriften foran: ceterique.
² Ovfr. Nr. 259. ³ Således J og Aa; HR: Horum. ⁴ HR og J: Malmogensem; Aa: Malmogen med Forkortelsesstreg. ⁵ Således Aa; HR og J: rogavimus.
⁶ Således J; HR: valituris; Aa: valituri. ⁷ Således Aa; HR og J: quadragesima. ⁸ Se ovfr. Note ¹—¹.

274.

1512 Marts 1.

Halmstad.

Ærkebisp Birger (Gunnerrssøn) af Lund m. fl. danske Rigsråder meddeler Kong Hans, at de håber på et godt Resultat af deres Forhandlinger med det svenske Rigsråds Fuldmægtige, men at disse ønsker at forhandle med Kongen personlig og vil vente på ham, til han kan komme tilbage.

Papir med Rester eller Spor af 6 Segl, hvoraf de 4 brevlukkende: 1. formentlig G. 32; de 5 andre utydelige. Indk. Br. t. Danske Kanc. Trykt: Jahn, Danmarks polit.-militaire Hist. und. Unionskongerne S. 588, e. Reg. 5504.

Høygøren førstæ her Hans met Gudz nadhæ Danmarks, Sueriges, Norges, Vændes oc Gothes koningh, hertwgh i Sleswigh, Holsten, Stormarn och vdi Ditmersken, greffue i Oldenborg oc Delmenhorst, wor kiæreste nadige herre.

Wor ydmyghe villighe pligtighe troo tjänestæ ether nadhe altidh redeboden oc forescreffuen met wor herre. Høygøren førstæ, kiærestæ nadighe herre, verdes till at widhæ, ath wii haffwæ wæreth her till ordz met nogre biscooper, riddere oc godhe mendh, Sweriges riges radz fuldmegtighæ sendhebwdh, och ær saa forlubet imellom oss och them, ath oss hobes, ath alltingh skall ganghe effther ether nades villiæ. Och effther saadan handlingh æræ the selffwæ begerende at wære ether nadhæ personlighe till ordz oc villæ forbidhæ ether nadhæ her i riget, saa længhæ ether nades leylighedh vill saa faldhe sigh, ath ether nadhæ kan kommæ tilbaghe igen. For saadanne nyttelighe ærendes skyldh tyckær oss radheligt wæræ, ath ether nadhæ vill wære hervdhi fortængkt met thet førstæ. Ether nades høymegtughedh hermet helligh treefoldighedh oc sanctæ Laurens befallende. Screffuit i Halmstadhæ mondaghen nest effther førstæ søndagh i fasten aar etc. mdxii vndher wore secret oc indsegle.

Ether nades

troo raad	{	Byrgher, ærchebiscop i Lundh,	} riddere,
		Tonno Parsbergher,	
		Henrick Krwmedige,	
		Tyghe Krabbæ,	
		Henrick Agesß oc	
	}	Hans Bildhæ,	} vebneræ.

275.

1512 Marts 1.

Roskilde.

Christopher Nielsson (Present), Kannik i Roskilde, anmoder Mester Åge Jepsøn (Sparre), Kannik i Lund, om at levere Overbringeren den årlige Betaling, som Brevskriveren skal have af sit Alter (i Lund), og om at meddele, om Jacob Trolle har delt på den Skov, der ligger til Alteret.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: A. L. LVI 13 (= G. S. 26; Present). Privatarkiver, Åge Jepsøn Sparre.

Venerabili ac nobili viro domino magistro Awoni Jeipsß, ecclesie Lundensis canonico, fautori suo colendissimo.

Premissa omnia, que fraternam consuuant caritatem. Kiære mester Owe, synderlig godhe ween, sender jeg nw thenne breffwisere Jens degn, mit bud, tiil edher efther the penninge, som jeg schal haffue de annua pensione altaris mei. Beder jeg gierne, at i vele betroæ oc antworde hannom samme penninge paa mynne vegne; thii jeg haffuer fonghet hannom mit quittanciam, som i schulle haffue aff meg. Kiære mester Owe, gører wel oc scriffuer meg tiil, om Jacob Trolle haffuer noghet delt paa then skoffw, som liggher tiil altheret, eller om bønderne mwe hannom nydhe oc brwge efther gammel setwanne. Cum hiis paucis semper demandatis. Ex Roskildis fferia 2a ante festum passionis beati Lucii pape et martiris anno domini mdxii^o etc.

Cristofferus Nicolai,
canonicus Roskildensis.

276.

1512 Marts 2.

København.

Esge Bille og Anders Hemmingssøn meddeler Kong Hans, at der i Aftes er kommet 2 Sendebud, et fra Kong (Ludvig XII) af Frankrig og et fra Kong (Jacob IV) af Skotland, til København, og at de i Morgen vil drage til Kongen.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Indk. Br. t. Danske Kanc. Trykt: P. W. Becker, De Rebus inter Ioannem et Christianum II ac Ludovicum XII et Iacobum IV a. MDXI—MDXIV actis S. 98. Reg. 5505.

Høwboren første oc mectuge herre, her Hanss met Gudz nade Danmarcks, Sueriges, Norges etc. koning, wor kæreste nadige herre.

Wor wnderdanige plictuge troo tiæniste altiide tiillforn. Høwboren flørste, kæreste nadige herre, verdes ether nade at

wiide, at i afftes kom hiid fore Kiøpnehaffn ett føge skiib, som twenne sendebwd war paa; thet ene er en doctor oc kongens sendebudh aff Ffranckeriige, oc thet andett er en prest oc kongens bwdh aff Skottland. Idag haffde the therres bwdh hoess oss oc vore begerende, at wii strax skulle giffue ether nade therres tilkomelse tiil kende, at the met thet første kwnne komme ethers nade tiill ordz. Then tiid the fornwmme ethers nade swa fierskedet at wære, at mand iche kwnne fange bwdh igen inden iii eller iiii dage, ware the selfue begerende, at the motte fange strax fordelsse at mwe komme tiill ethers nade, hwilcket wii haffue nw skickett them swa, at the drage her visth vdaff i morgen oc tiill ethers nade. Her er ingen visse tiende nw, som wii kwnne biwde ether nade tiill, meden kommer her nogen visse tiender, wele wii iche spare ther bwd vdoffuer dag eller natt. Ether nades høwmectichet Gud almectigste befalende tiill ewig tiid. Scriffuit paa ether nades slott Kiøpnehaffn tisdagen fore sancti Lucii dag aar mdxii.

Ether nades troo tæneres Esge
Bylde oc Anders Hemmingsønn.

277. 1512 Marts 3 èll. 4 (?)¹. København.

Jens Laurensøn, Kongens Foged i København, meddeler Kong Hans, at der er en Skipper i København, som vil købe et af Kongens Skibe, og at han (Brevskriveren) kan skaffe Kongen 500 Mark danske Penge for det.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Indk. Br. t. Danske Kanc.

Høghoren første Hans met Gudz nade Danmarks, Suerriges,

¹ Lucii Dag (den 4. Marts) var i 1512 en Onsdag. I øvrigt kunde der være nogen Grund til at antage, at her ikke var ment den sædvanlige Lucii Dag, men derimod Translatio Lucii eller 25. Aug.; thi dels faldt denne i 1512 på en Onsdag; dels synes det lidet rimeligt, at det før den 1512 23. Apr. sluttede Fred med Sverige og Lübeck skulde være foreslået Kongen at sælge Skibe, medens Forholdet var et andet efter Freden (se nærværende Samlings 1. Bind Nr. 378 S. 266); og dels vilde det ligge nær at anse den franske og den skotske Herold, som blev sendte hjem på Skibet, for identiske med de i Nr. 276 og 278 omhandlede Sendebud, der altså ikke har forladt Landet så tidlig som 4. Marts. Men på den anden Side synes det rigtignok ikke, at disse 2 Sendebud også er rejst sammen fra Danmark, eller at den franske Gesandt er rejst hjem over Skottland (P. W. Becker, *De Rebus inter Ioannem et Christianum II ac Ludovicum XII et Iacobum IV a. MDXI—MDXIV actis* S. 60—61; jfr. Langebeks Dipl. under 1512 Noubr.).

Norriges, Wendes oc Gottes koningh, hertug i Slesswiig oc i Holsthen, Stormarn oc Ditmarschen, greffwe i Oldenborg oc Delmenhorsth, siin kæreste nadighe herre.

Miin vnderdaniigh ydmiwgelig plichtigh oc velwilligh thro thienisthe edhers nades werdigheedt altidt redhebon at wære. Kæreste nadige herre, wiill edhers nades werdigheedt widhæ, at her er een schipper i Kõpnehaffn oc wiill købe thet edhers nades skiib, som eders nade loodt sendhe kwngens hærolt aff Franckerighe oc edhers nades frende kwngens aff Skotlandt till Skotlandt met, och er thet thet skiib, som støtthe weedt Ghrõswndt. Wiill edhers nade giffwe thet skiib for v^c mark i reedhe dansske penninge, tha wiill jeg flii edhers nade them strax i goede betalning. Kæreste nadige herre, er thet edhers nades wiillie, at eders nades werdighiet wiill giffuet therfore, tha er thet miin ydmiwgelige bøn till edhers nade, at edhers nades werdigheedt wiill werdes till at sende migh bwdt eller bydhe migh till met eders nades schriiuelþe, oc at eders nades werdigheet wiille scriue eders nades schipper till, Hans Glenþe, om tackellet, som ther tilhører. Wiill jeg ramme edhers besthe therwti, som eders nades thro thienere bør at gøre. Edhers nades werdigheedt hermet then alsommechtigste Gudt the hellige threfaldigheedt befalende. Screuet i Kõpnehaffn anno etc. mdxii^o onsdagen sancti Lucii pape et martiris dag.

Jens Laurenþ, edhers
nades foget i Kõpnehaffn.

278.

(1512¹) Marts 7.

Roskilde.

Pierre Cordier, Kong (Ludvig XII) af Frankrigs Sendebud, meddeler Kong (Hans), at han den 29. Febr. sammen med et Sendebud fra Kong (Jacob IV) af Skotland er kommet til (Danmark) og nu opholder sig i Roskilde, som de ikke agter at forlade, før de får Underretning om, hvor de kan træffe Kongen.

Papir (Orig.), nu uden Spor af brevlukkende Segl, men med Folder til Sammenlægning og Indsnit til Forsendelse. Frankrig A, Pap.

Ampliissimo, potentissimo et excellentissimo Dacie, Suecie, Noruegie, Sclauorum et Gothorum regi.

Ampliissimo, potentissimo et excellentissimo Dacie, Suecie, Noruegie, Sclauorum et Gothorum regi Petrus Corderius, cri-

¹ Om Året se Nr. 276 ovfr.

stianissimi et illustrissimi Francorum regis orator delegatus et ordinarius consiliarius, perpetuam felicitatem et rerum omnium ampliissimos successus desiderat.

Ampliissime, potentissime et excellentissime rex, pridie k[α]lendas martias¹ serenissimi regis Scotorum, inclytissimi nepotis tui, orator et ego prefatus simul cum litteris vtriusque regis ad potentissimam tuam celsitudinem ampliissimum regnum tuum adpulimus, nunc Roskeldie, ciuitati tue, degentes et maximopere desiderantes de regressu tuo aut diuturna et moratoria celsitudinis tue istic cunctatione, priusquam hinc pedem alio moueamus, diligenter informari, quatenus quocumque nos tua amplitudo conuocari dignata fuerit aut de sedentaria mora tua, vbiuis locorum fuerit, certiorari possimus, illuc cum litteris et articulis legationis nostre diligentissime nos recipiamus. Interea, potentissime, ampliissime et excellentissime rex, Deum optimum maximum piissimis precibus et orationibus pro ampliissima excellentia tua et felicissima prosperitate, dignissimum responsum tuum expectantes, hic jugiter imprecabimus, quem Deus ipse summus et benignissimus in seculorum secula conseruet, regat, moderetur, amplificet, amen. Propere ex Roskeldia, populosissima et ditissima ciuitate tua, nonis martiis.

²Ampliissimę regię celsitudinis
tuę obseruantissimus Petrus
Corderius ambassiator etc.²

279.

1512 Maj.

Trier.

Den (udvalgte) romerske Kejser Maximilian tilskriver Kong Hans om den sørgelige Krig i Kristenheden mellem Paven og Kongen af Arragonien på den ene og Kongen af Frankrig på den anden Side, hvorved den gunstige Lejlighed forspildes til et Felttog mod Tyrkerne, der netop nu svækkes af indbyrdes Stridigheder, og anmoder Kong Hans om at søge at mægle Forlig mellem de kristne Fyrster.

A: Perg. (Orig.), nu uden Spor af brevlukkende Segl, men med Udskrift og Indsnit til Forsendelse. Reg. 14, Kejseren 14d. Trykt: Aarsberetn. fra Geheimearch. IV Till. S. 36 (hvorfra det i [] satte, der for største Delen skyldes den ældre Udgivers på Teksten B støttede Gisninger, er suppleret). Reg. *9829.

B: samtidig dansk friere Gengivelse. Papir. Reg. 14, Kejseren 14d. Enkelt Sætninger trykte: Aarsberetn. fra Geheimearch. IV Till. S. 36.

¹ Febr. 29. ²⁻² Egenhändig.

Serenissimo principi domino Joanni regi Datie, Suetie Norwegieque [?], fratri et consanguineo nostro charissimo.

Maximilianvs diuina fauente clementia e. Romanorum imp[erator semper augustus ac Germanie, Hungarie, Dalmatie, Croacie etc. rex, archidux] Austrie, dux Burgundie, Brabantie etc., comes palatinus etc.

Serenissime princeps, consanguinee et frater noster c[harissime. Salutem et]
 . . . s com [Etsi] non dubitamus, et ex litteris quamplurimorum serenitatem vestram edoctam fuisse de funesta et lacrymabili clade, quam vniuersa [christianitas] ex [pugna] poten[tissimorum exercituum] summi pontificis, serenissimi regis Arragonum ex vna ac serenissimi Francorum regis ex altera parte proxime habita suscepit, cogimur tamen [pro ace]rbo dolore, [quem ex] hac re susce[pimus], et nos ipsi eam serenitati vestre nuntiare et condolere de communi totius christianitatis clade et tanto vulnere ac tanta sanguinis christiani effusione susceptam [!]; et quod grauius est, non ab hostibus sancte fidei nostre, non pro exterminanda secta Machmetana, sed ut fundatur Christi fidelium cruor et perdantur tot clarissimi milites, quorum virtute, si conjunctis animis et armis progressum fuis[set con-

Articlæ aff keyserens breff.

Først giffuer hand ether nade till kende, at enddagh hand icke twiiffll, ath ethers nade er vnderwiist met manges scriffuelser och saffnd om then store ynckeliighe mordt och forderff, menighe christendommen nw nylligen foett haffuer aff thet slag, nw werett haffuer emellom thee mechtuge heer och falck, wor helligsthe fadher pawen, konningen aff Arogonia paa then eenæ oc kongen aff Franck. paa then andhen side haffue emodt hwerandre, thaa nødes hand ligwell till fore then beskæ sorgh och ynck, hand theraff haffuer self, at giffue ethers nade thet till kende och metyncke, at swodan blodstyrningh och mordt schall weræ giordt blant cristne meniske, och er thet møget thes swarer, at then er icke skeedt emodt Machmeter oc wor hellige christelige troes vwenner at forkrencke them thermet, men skeer swodan blodstyrningh emodt cristne menneschæ, oc forkastes thervtoffuer mange

tr]a hostes fidei, sicuti est debiti omnium nostrum, et Europa facile Turcis fuisset erepta et magnus progressus in Asia factus.

Significamus itaque serenitati vestre, quod nunciatum nobis est et nostrorum et aliorum [litteris], predictos exercitus inter se cruentissimo prelio decertasse, in quo ad multa milia, et dignissim[i quoque] inter eos, occubuerunt, quam immensam stragem quicumque animo recte metiri uoluerit, [nobiscum] de[flebit] christiane reipublice aduersam sortem, quę discordiis et odiis potentatum suorum quottidie nouas clades suscipit

et tantam occasionem benege-
rendarum rerum aduersus [Tur-
cos] anta hoc tempore
aff[li ing]entibus et cruentis
inter eos cedibus et domesticis
eorum sed[itionibus] ac bellis
et dissensionibus ammittit,

etiam [frat]rum adinuicem et
filiorum aduersus patrem
. . . aduersus Tur[co]rum,

mechtiige striidzmen, hwilcke som well haffde kwndet met theris macht, om thee endrechteligen haffde taget indt emodt then hellige troes fiendher, efftir som alle cristne førsther pliich-
tuge eræ, letteligen fraataget thee Turcker Europam oc giordt eth stort andfald indt vdi Asia.

Item giffuer hand ether nade till kende, at hannom er till-
scriffuit bode aff synne egne och tesliigest aff andre, at for^{ne} pawens och koningers folck haffue weret till hobe met al-
sombloidiigsthe slagh, oc eræ ther bleffne wedt mange tw-
sende, oc thereblant eræ styrthe mange verdiighe oc merckelige mendh, oc at hwo som swodan stor mordt retteligen besynde well, schall hand met hannom metyncke menighe christened-
ens vandycke och forderff, hwilcken hwer dagh forøges aff then twedracht och hadt, christne førsther emellom eræ.

Item giffuer hand ether [nade] till kende, at then store orsaghe, christne førsther nw haffue motte till at giffue them met theris macht emodt thee Turcker fore swodan stor twedracht och blodiige slagh, nw emellom them eræ indbyris, forkastes alldelis met then vsamdrechtig-
het oc hadt, som er emellom cristne førsther.

Item giffuer hand ether nade till kende, hworledes at twe-
dracht er nw swo stoor eblant

que quales et quante sint, et quam facilis v[ic]toria de [illis] christianis principibus ostendatur, si depositis odiis vnanimes arma in eos summere non d[ed]ignentur, ex] litteris ad nos per [magnum magi]strum Rhodi nuper scriptis, quarum exemplar [hiis inclusu]m mittimus¹, serenitas vestra cognoscet.

Nos expeditionem hanc, ad quam inuit[auim]us semper, omn[ibus votis op]tauimus et ad eam [omnes vire]s direximus nostras, continue pacem et vnitatem [totius christianitat]is ac regum et principum christianorum ac ecclesie, sine qua omnem operam incassum n[auauerimus] . . . , procurando; sed nihil hactenus, preualentibus inter eos odiis, profecimus et, quod dol[entes] dicimus, parum etiam profuturos speramus, nisi omnipotens Deus benigniori oculo ecclesi[am] respiciat et rempub[licam] christianam, et serenitas vestra ac alii reges et principes christian[i]² nobiscum ad eos componendos manum et auctoritatem suam apponant et nobis omni studio suo adsistant,

¹ Ligger ikke ved. ² A: christianos.

thee Turcker, at then eenæ brodher er emodt then andhen, sønnen emodt fadheren och menige vndersatte emodt theris høffdingh, och hwor lettigen christne førsther efftir swodan twedracht kwnde nw fanghe offuerhandt offuer them, om swo waare, thee nedtlegge then hadt, emellom them er, oc endrecteligen velæ nw indfalde paa samme Turcker, efftir som ethers nade formercke kand aff then vdtscriff, hand ether nade sendher aff thet breff, mesteren aff Rodiis hannom tillscriffuit haffuer.

Item giffuer hand till kende, at hand altidt haffuer storligen begeret, ath swodant matte skee, och giordt all syn fliidt thertill och therefore iideliige haffuer forarbeidet om friidt och endrechtighdett emellom pawen, then hellige kircke och cristne førsther, vdhen hwilcken endrechtighdett alltingh giordes forgeffs, och fore then hadt och twedracht, dagligen emellom thennom forøges, haffuer hand her till dags encthet theriblandt kwndet endt[er]ellir besluttet. Och thet hand sorgeligh siiger, forhobes hannom encthet ath kwnne ende thereblant herefftir, vdhen Gud well miskwndeligen see thertill, och ether nade met andre cristne førsther velæ weræ hannom behielpeliige och biistiandiige at forliige thennom.

quod vtina[m jamdudum f]ac-
tum fuisset, nam ab anno citra
tot fortissimorum ducum et
militum in Italia strages sub-
secute sunt, quorum virtute, si
ita in Turcos et alios Mahume-
tanos concurrissent, sicuti [in se
inuicem fe]cerunt, paruo negocio
et Grecia et ciuitas sancta Hieru-
salem ex eorum manibus eripi
potuissent; sed de transactis
uana est nostra lamentatio.
Ad ea potius, que deteriora
impend[ent, a]mo[uenda [?] ca-
pienda jam consili]a sunt.

Verendum enim est, serenis-
sime princeps, consanguinee et
frater noster charissime, [tam]
sepe [inter] se cruentate dex-
tere finem cedium ne possint
inuenire, et ita, dum inter se po-
tentissimi christian[itatis prin-
c]ipes [uiribu]s et armis con-
tendunt, omnis bene gerende
rei in infideles occasio ommit-
tatur et ipsis [detur] occasio
adinuicem concordandi ac chri-
stianam rempublicam inuaden-
di et mutua pernicie tam lace-
ra[m, nisi Deus concordiam de-
derit, euert]endi, quod [ne fi]at,
non tam a nobis quam a sere-
nitate vestra et ceteris christianis
regibus et [principi]bus danda
[veloc]issima opera est.

Item vilde hand, at thet
skulde haffde lenge siden weræt
giordt, thii at nw myndre en
eth aar haffue mange mercke-
liige striidzmend wærett slagne
i Vallandt, oc haffde thee, som
paa bode siider nw slagne eræ,
endrechteliige giffuet them till
hobe emodt thee Turcker och
Machmeter, som thee nw haffue
giffuit thennom emodt hwer-
andre indhenbyrdtz, thaa haffde
thee moett met theris macht
letteligen fraataget thee Turcker
och Machmeter Greciam oc
Hierusalem stadt, men thet er
forgeffs at sørge fore thet, som
goedt er, men er nyttelligeræ
at optencke raadt till at aff-
wende thet, som werræ er och
paahingher.

Item giffuer hand ether nade
till kende, at thet er befryc-
thendes, at thee hendher, som
nw swo offthe haffue werett
blodiige emellom thennom selff,
schulle icke kwnde finde endhe
paa swodan mordt oc blodt-
styrtningh, oc at all then stwnd
christne førsther eræ swo vsam-
drechtiige emellom segh, for-
kastes then store orsaage, thee
nw haffue matte at giffue them
emodt thee vchristne, och giffues
thee vchristne orsage till ther-
aff at komme till endrectighet
emellom thennom egen oc siden
at giøre indtfald paa cristen-
dommen, oc kwnde snarligen,
thet Gud forbiwde, efftir swodan
splitachtighedt, som her nw

Et propterea prefatam serenitatem vestram tanquam christianum principem et fidei obse[ruatorem] intimo cordis affectu ntque rogamus, ut ad hec, que in [christ]iana republica impend[ere] uidentur, per[icula] precauenda animum vna nobiscum omni studio et industria sua uelit intendere et, [quibus omnibus mel]ioribus modis fieri poterit, de pace et concordia inter predictos dissidentes agere, ut conficiatur.

[Id serenitatem vestram] et ceteros reges, ut itentidem experiantur, rogamus, et nobis in hoc tam sancto opere adsistant. [Nos uero no]n minore cura, quam prius fecimus, tam salubri effectui incumbemus, vt tandem, pace vniuersali inter [chris]tianos composita, arma in fidei [host]es verti possint et tam vtilis quam necessaria [nec] pretermittenda nisi aperte [discrimin]e nostro et totius christiane reipublice expeditio, que tam facilis hoc tempore ostenditur, [perfic]i possit ad conseruationem et incrementum fidei et religionis nostre et ad laudem omnipotentis [Dei], qui serenitati vestre prosperos ad vota successus concedat. Datum

er, forderffue och forkrencke christenheden, at hwilcken icke skee schall, storligen forwaares bode aff hannom, ethers nade och andre christne førsther.

Item herfore bether hand oc radher ether nade inderliige, at ether nade vell som en cristen første, som elsker then sande troo, sette sitt sindh oc fliittighet till met hannom at affstille swodan faare oc forderff, menige christenheden nw paahenger, at ether nade well met hannom met thee beste lempe oc mode forarbeide oc handle emellom for^{ne} pawen oc førsther, at thet matte vvrde en menige friidt.

Oc bether hand oc sammeledes andre konninger, at thee hervdi met hannom forhandle velæ vdi swo hellige erændhe, oc vell hand hertill weræ swo fliitigh nw som tillforn, paa thet at nar christendommen er kommen till menighe friidt oc endrechtighedt, matte giøris indtfald ind paa then hellige troes fiendher oc vwenner, oc waare thet bode nytteligt oc gaffnligt, och kand thet icke forholdes vdhen menige christenhedens store forderff oc faare, hwilcket indfald paa them at giøre er nw ganske lett och kwnde fwlkomes then hellige troo och menige christendommen till beskermelsæ och forøgelse, Gud alsommechtugste

in ciuitate nostra imperiali
Treu[ir]e[nsi] a men-
sis maji anno domini mdxii
regnorum nostrorum [Romani]
vicesimo septimo, Hungarie uero
vicesimo tertio.

Maximilianus rex.

Ad mandatum ces.

maiestatis proprium.

Ja. de Bannißis.

till loff, huilcken som vndne
ether nade lycksalighe fram-
gangh efftir ethers nades bege-
ringh.

280.

1512 Juni 30.

Ribe.

Borgemestre, Råd og menige Almue i Ribe beder Kong Hans om at skaffe dem nogen Erstatning af Hamburgerne, som uden Varsel har frataget dem Skibe, der var på deres rette Rejse til Flandern.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: det underste af de 2 i Traps Danmark 3. Udg. V. 651 afbildede. Indk. Br. t. Danske Kanc.

Stormechtuge weldughe herre oc høgborenn første Hans meth Guts nade Danmarchs, Sweriges, Norges, Wendes oc Gotes konnunghe, hertug i Sleswiigh oc Holstenn, Stormarnn oc Dytterschenn, greffue i Oldenburg oc Delmenhorst, ømøgeligenn sendende.

Wor ømøgeliig tro thieneste nw oc alletiidt forscreffuen meth Cristo. Werdes ethers nade at wiide, at som wii tilforne haffue screffuit ethers nade til then brast, schade oc forderff, the Hamburger haffue giord oss vforbrøtt y alle mathe, thet wii hobe, thy wort folk oc schiibe wor pa then retthe trædhe at Flandernn oc ey wille besøgæ for^{ne} Hamborger theres fyender pa hand y noger mathe oc ey therwedh tagenn ere, som wii wille holde wet wore eedt, logh oc wernn, som thet seg bør, eller nogher wil finde oss for, oc ey samme Hamburgere haffue giffuen oss lofliigenn warssell enthen medh lofliig budh eller breff, at wii schulle wentthe oss noghen feydhe aff them eller aff theres eller wisthe noghen theres obnebar fyender at were, hwicke wii schulle tage oss ware for och ey besøghe eller haffue handling meth. Oc i swodan handling oc wenscapp, som wii sadhe meth themme, haffue thee tageth oss schiibe oc gotz fran, oss til ewiigh schade oc forderff vforbrøtt oc vforgiordt

emodh them y alle mathe. Thy haffue wii enghen andre at kære wore nødh, brast oc schade, oss swo vforbrøtt er scheedt, vthen Gudh i hymmeriighi oc ethers nade oc Dannemarchs raadt; thy bethe wii ømøgeliigenn ethers nade, at ethers nade wille ramme itt sindh hertill, at oss motthe schee noghen schiell oc hoffswalelsß for swodan schade oc forderff, oss vforbrøt aff them er scheedt, som ethers nade grandgiffueligere och ydermheer besindhe kan, en wii konne scriffue eller berette, oc wii motte wiide, hwarefftir wii schulle retthe oss. Ethers nade alltiidt Gudt alsommechtigest befalinde. Giffuenn vti Ripæ otthensdagenn nest efftir sancth Peders och Pauelss dag anno domini mdxii.

Burgmestere, raadt oc menighe
almowe, ethers nades fattiige vndersatthe.

281.

1512 Septbr. 8.

København.

Hans Perlestikker beder Fru Anne (Rud, Hr. Henrik) Krummediges om at sende ham de Perler, som han skal bruge til det af hende bestilte Arbejde, og meddeler, at han endnu må have 1 Lod små Perler til hendes Søsters Broderi, der i øvrigt er færdigt.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige.

An die wolgeborne fraw Anna Krummedychs kom dysse bryff.

Mynen wylligen dinst altiitt. Liefve fraw Anna, wondertt my, dat je my die perlin nycht senden, als je mytt my forlietten; je wollen ju tuch gern rede heben bii tiiden, men je wollen selffen nycht darto dun, dat ick mochte rede werden. Darvme biide ick, jw wollen my die perlin senden also ii onse to jwem; ick dar nycht mer an maken, ick hade die perlin.

Item mer, liefve fraw Anna, so mott ick noch eyn lott cleyne perlin heben to jwer suster gestyckett; dat ist also na ock rede; alsß je no heben wollen, so moge dun, darmyde ick nen schultt hebe. Hiirmede Gode altiitt selygh beffolen. Gescreuen to Kopenhagen natiffitatis Marie xii.

Ju wylliger Hans
perlinstycker.

282.

1512 Septbr. 14.

Grev Johan af Oldenburg og Delmenhorst takker Kong Hans for hans Svar i Sagen angående Fyrsten af Lüneburg og Grevskabet Oldenburg, beder Kongen om at bringe Sagen til en Afslutning, meddeler, at han angående Delmenhorst har skrevet til den pavelige Kommissær Idzard (Gravius), at Hertugerne af Brunsvig og Lüneburg har indtaget Grevskabet Hoya og håber på at beholde det efter Kejsereis Forlening, og at Brødrene Hertugerne Henrik af Brunsvig (-Wolfenbüttel) og Erik af Brunsvig (-Kalenberg) skal have forliget sig og lovet Kejsereis Hjælp mod Hertug (Carl) af Geldern, og beder Kongen om at vise sig nådig mod Overbringeren Henrik v. Apen.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Reg. 13, Oldenburg 6.

Dem durchluchtigsten grommechtigsten hochgebarensten fursten vnnde heren, heren Johann tho Denemarken, Sweden, Norwegen, der Wende vnnde Gotten koninghe, hartogen to Sleßwiick, to Holsten, Stormeren vnnde Dithmarschen, greuen to Oldenburg vnnde Delmenhorst, myneme gnedigesten herenn.

Durchluchtigste grommechtigste hochgebarenste gnedigeste here. Myn fruntlich willich denst sy juwer k. m^t in willigen vormogen vorean bereyth. Gnedigeste here, als ick vnlanges van k. werde vppe den handell dorch den fursten van Luneborgh jegen de greueschup Oldenborgh anetagen gnedichlich byn bescheden vnnde scrifflich beantwortet, is my behorich in allen danckbarheiden plichtich to uordenende. So denn de sake noch genslich nicht rowen wil vnnde in tokumpstige tiden vppet sulfste sick irheuen mochte, bidde ick fruntlikes flites, j. k. m^t wolde furder in den dingen handelen, de tho entliken vthdragen mochten kamen vnnde by j. g. tiden vorwaret vnnde beorkundet wurden, desß hirnegest vmbefaret syn mochte, vortroste my des in allen gnaden dergheiliick ock vmme gude irforderinge federlikes erues Delmenhorst, alß ick by den verdigen heren Edzarde, pauestlich hillicheytt commissarien, ock ghescreuen hebbe, nu de rechte tidt is anthoheuede vnnde nicht leng tho vorthinde. Als ick ock j. k. werden dusses landes tiidinge nicht hebbe ghescreuen, is dorch vnsekerheit vorbleuen. Irfinth sick nu in der warde, dat de fursten van Brunßwiick vnnde Luneborg hebben de greueschup van der Hoyen ingenamen vnnde dencken de nach keyserlicher m^t tolatinge vnnde beleninge tho beholdenn; ock schullen de beiden brodere fursten to Brunß-

wiick, hartoge Hinrick vnde hartoge Erick, sick vordragen vnde vorpflicht hebben keyserlicher ma' vppe den hartogen van Gelren, Vnde gnedigeste h., bidde ick ouermals, j. k. g. na gefalle myner jo wille ghedencken, ick den hartogen van Brunßwiick nach mynen vorschriften mochte vore eynen beschermere krigen, ffurder ock biddende, k. m' wille sick gnedichlich holden mit gegenwardigen Hinricke van Apen, den ick wenthe here by my gheholden hebbe, vnde irbede my tho j. k. werden, dede God de here to langer heylfardt fristen mothe, ganß denstlich vnde willich tho allen tiden. Screuen ame dage exaltationis sancte crucis anno xv^c duodecimo.

Johan greue to Oldenborgh
vnde Delmenhorst.

283.

1512 Oktbr. 3.

Schwerin.

Jacob (?) Lattyn, Harniskmager i Schwerin, anmoder Esge Bille om nærmere Besked angående det af denne bestilte Rendetøj (∴ Udrustning til Dystridt) og meddelel, hvor vidt Arbejdet er nået.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Esge Bille, IV. Private Breve H—N.

Dem gestrengen vnnd vhestenn Esschenn von Byllenn, hewptman zw Kupenhagenn, meynem lyben junckernn.

Meynn wyllygk deynst zwuor. Gestrennger vnnd vhester lyeber hewptman, wye ich euch jungest vnnsers aebeschydes des rennczweges halbenn geschribenn ha[be], das ich von euch noch keynne antwert gekregenn vnd weys mich furder nach nergenn zw richtenn, dan der zcewgk wol pey newenn wochgenn pys auffß pollyerenn fertygk gewesenn ist. Was notturft ann dem zcewge ist alles zcewffaig [?] mit schrawbenn vnnd latzen vnnd eynem schweyff vnd zceweygenn tatzenn, sulchs alles mit dem platenner vmbe funffzcygk reynßche guldenn vordynnet, des wyr zcwu ausgesnittenn zcedellnn gleichs lawtes gemacht, wy wol nach aussenn stedt settelbuge, steygkledder, gebys mit zcwgeellnn, gelewt pleiedenn [?] vnnd eynen beschlagenn kastenn mit zceygenn guldenn kumen [?] ausrichtt; euch hyrnach zw richtenn vnnd myr ye lyeber viddervmbe schreybenn, das her Jahan Katte, kerckher zw Rostygk, den bryff kreyget. Szo habe ich in auch durch furderrynge der bryffe gebethnn, myr sulch schryft von euch nicht furhalde, darnach ich mich zw

rychttenn hette. Euch gunst, wyllen vnnd deynst zwerzceygenn beffynt ir mich als ewrenn lyeben dynner. Geben illende zw Schweryn suntages nach Michaelis anno domini im zwoelfftenn jaere.

Jocoff Lattyn harnsmeister
zu Schwerynn.

284.

1512 Novbr. 13.

Ellinge.

Jacob Skriver tilskriver Hr. Henrik Krummedige om en Op-gørelse, han har foretaget i Forening med 2 andre.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige.

Erlig oc velbirdig mand, streng ridder her Henrick Krwmedig, høffwitzmand pa Lagholm, ydmygelig senddes.

Myn ydmyge tro tjeneste altid fors[*end me*]tt vor herræ. Kære herræ, ma i vide om the ærende, som i befole meg mett Jon Swenske, thet er giort, oc vare vii ther alle tre vdoffwer. Er summen ith twsind lxxxvj marc oc iiii ðe, oc ære helle ðe theraff i serd, oc xlxvi ære skedernæ forvdhen thet brwtne søluff, oc bleff strax besegeld mett Samsings signette. Oc sender jeg eter thet breff, som i befolle meg, oc noget pergmen. Hermett eter then almegettugeste Gwd befalende. Ex Ellinge løffwerdagen nest æffter Martini anno domini mdxii.

Jacop
scriffwere.

285.

1512 Novbr. 23.

København.

Mester Anders Glob beder Hr. Henrik Krummedige om at sende ham de 1000 Mark, som Hr. Henrik havde lovet ham til at lønne Krigsfolket med til sidste 29. Septbr.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige.

Velburdug mand och streng ridder her Henric Kromedige, vor nadige herres embitzman paa Lawholm.

Venlig oc kerlig hielsen altid foresent met vor herre. Kere her Henrick, sønderlig gode wen, fortæncker ether vel, at i loffuede meg paa vor nadige herres veigne i^m marck at løne folcket aff met til Michelmess¹ nest forleden. Thii beder jeg ether gerne,

¹ Septbr. 29.

at i ville nw sende meg samme penninge; jeg wil siden schicket met hanss nade, at hanss nade schal tage smør, øxne oc anden fittalie aff ether, effther som i affsted komme kwnde. Kere her Henrich, thii gørør nw hervdi, som jeg troer ether til. Hermet ether Gud befallende, oc 'raader altiid offuer meg som ether wen. Screffuet paa Køpnehaffn sancti Clementis dag aar etc. mdxii.

Mester Anders
Glob.

286.

1512 Novbr. 27.

Lübeck.

Herman Langenbeke den ældre (Borgemester i Hamburg) meddeler Kong Hans, at han har modtaget Kongens Brev om Svenskerne's Ustadighed, at de forsamlede Stæder har modtaget og besvaret tilsvarende Breve, og at han ikke betvivler, at Stæderne, hvis Svenskerne mod Forventning handler mod Recessen (c: Malmø-Freden af 1512 23. Apr.), vil opfylde de Forpligtelser, de for dette Tilfælde har påtaget sig.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Hansestæderne A, Pap. Udlog og Brudstykke: Hanserecesse 3. Abtheil. VI Nr. 465.

Deme durchluchtigesten hochgeboren grotmechtigesten fursten vnde heren, heren Johann to Dennemarken, Sweden, Norwegen, der Wende vnde Gothen koningh, hertoghen to Sleßwick ock Holsten, Stormaren vnde der Ditmersken, greuen to Oldenborg etc., mynem gnedigesten leuen heren.

Myne plichtigen willigen denste syn juwen koningliken werden altid bereyt. Durchluchtigeste hochgeboren furste, grotmechtigester koning, gnedigeste here, juwer k. m. scrifte by jegenwardiger bodescop in temliker werde entfangen, lutmerige wankelbarheid juwer g. vndersaten der Sweden mid widerem beschede vormeldende, hebbe ick na vlitiger dorchlesing alles inholdes vorstanden; bidde derwegen juwen k. w. wedderummen denstlick wethen, dat lickformige breue juwer k. m. syn den steden hir itzent vorgaddert gelesen vnde beantwortet, worwth juwe k. m. ere gude mening vnde touorsichte in dessen dingen wol werd vorstande. Dar den sulkent, so men nicht enhapet, bauen annamede recessen vnde vorsoking an de stede gedaen entstunde, is juwen k. w. vngetwiuelt bewust, wes sick derwegen desse stede vorsecht vnde vorpflichtet hebben, deme ick

nicht en twiuele, se der billicheid na mid allem vormoghe volghe vnde genoch donde werden. Wes juwe k. m. furder in dessen ock anderen saken van my wil gedaen hebben, dar scal my juwe k. w., Gade in luckseligem regimente to uorhapenden tiden beualen, mid liue vnde gude denstlick vnde willich ane sporen. Screuen to Lubke ame sonnauende na Cecilie anno xv^e xii.

Juwer k. m. getruwe

Hermen Langenbeke de eldersere.

287.

(1512¹) Decbr. 5.

Blois.

Kong Ludvig (XII) af Frankrig optager på ny over for Kong Hans et allerede for flere År siden af en dansk Underhandler fremsat Forslag til et Giftermål mellem Kong Hans's Søn (Christiern) og Kong Ludvigs Slægtning Magdalena af Slægten (Auvergne) og Boulogne, hvis ældre Søster er gift med Kong (Jacob IV) af Skotlands Slægtning Hertugen af Albany, og beder om Kong Hans's Svar.

O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl og samtidige Påtegninger bagpå: Regis Francie presentate [?] Kalundborgis, og: Presentate Kalundborgis vigilia pasce² anno mdxiii. Frankrig A, Pap. Trykt: P. W. Becker, De Rebus inter Ioannem et Christianum II ac Ludouicum XII et Iacobum IV a. MDXI—MDXIV actis S. 102. Reg. 5530.

Serenissimo, illustrissimo et potentissimo principi Joanni Dei gracia Dacie, Suecie, Noruegie, Sclauorum et Gothorum regi, fratri, consanguineo et confederato nostro carissimo.

Serenissimo, illustrissimo et potentissimo principi Joanni Dei gracia Dacie, Suecie, Noruegie, Sclauorum et Gothorum regi, fratri, consanguineo et confederato nostro carissimo, Ludouicum eadem Dei gracia Francorum rex, dux Mediolani et Janue dominus, salutem et bonorum omnium felicitatem. Facit beniuolentie magnitudo, qua jamdiu conjuncti sumus, serenissime princeps, quam tam perbelle a maiestate vestra tum seruari tum coli, et litteris vestris, que nuper nobis reddite sunt, cognouimus, vt vix quicquam illi addi posse videatur, vt nos quoque omitemus nichil, vnde claritas hec indissolubili quoquam vinculo coniungi possit, ita coniungatur, vt nulla etate, dum genus extabit nostrum, quauis occasione intersecari queat. Cum igitur quintus fere agatur annus, dum quidam acri ingenio vir a

¹ Året fremgår af Modtagelsespåtegningen.

² Marts 26.

secretis maiestatis vestre oratorem apud nos agens, cupidus (vt pre se ferebat) mutuam huiusmodi beniuolentiam consanguinitatis propinquiore nexu perstringere, non pauca nec spernenda cum carissimo nobis consanguineo Albanie duce commentatus est, rem comodissimam proponens ad perpetuam huiusce beniuolentie conseruationem, vt scilicet nuptie inter carissimum et dilectissimum consanguineum nostrum, vnicum maiestatis vestre filium, et perdilectam nobis consanguineam Magdalenam, ex illustri et antiquissima Bononie familia secundo loco natam, alterius priusgenite sororem, quam dux ipse Albanie, consanguineus noster, sponsalibus auspiciis subarrauit, felici omine contraherentur, quam quidem rem non mediocri desiderio consanguineus idem noster Albanie dux complexus esset, id idem non impigre per suas litteras cum serenissima maiestate vestra agendum curauit, exoptans quammaxime a maiestate vestra sibi de re ipsa responderi, quemadmodum maiestatem vestram per illas intellexisse arbitramur. Cumque perpaucis ante diebus c[u]m¹ ipso duce variis de rebus communicarem, incidit in sermonem huiusce negocii causa, qui dux michi aperuit a maiestate vestra sibi hactenus non esse responsum, tum illud expectare summo desiderio. Et quoniam serenissime rex, frater et consanguineus noster, res humane ita habent, vt que plurimi facimus, summo studio et conseruanda et augenda curamus, cupientes nos mutuam beniuolentiam, qua conjuncti sumus, indissolubili nexu et perstringere et ita augere, vt nulle unquam artes, nulli casus eam vel delere aut in alio quouis pacto cancellare possent, negocium huiusmodi veluti rem ad id comodissimam beniuolentissimo nos quoque animo complexi sumus cupimusque, vbi id idem vestro etiam sedeat animo, quod felix faustumque sit, bonis auspiciis ad effectum perducere. Ad quod quidem conficiendum vt res quoque digna et amica manu pertractetur, non alienum duximus opera etiam serenissimi Scotorum regis, ipsius Albanie ducis consanguinei, vti, vtpote quem non vano periculo nouimus vtriusque amplitudinis, vestre nostreque, esse cupidissimum, qui id totum et litteris et nunciis tua cum maiestate pariter [a]geret². Serenissime frater, res per se digna est, caritatis et beniuolentie plena. Quicquid tua maiestas statuet, quod optimum sit, Deum precamur, vestra bona erit voluntas nobis per suas litteras significare. Studia nostra,

¹ O: cim. ² O: cogeret.

quantacumque sint, nunc vobis offerimus, jandiu vobis oblata nostro in erario sunt; vestre est humanitatis iis pro arbitrio vti. Illud tantum in pectus nostrum dimittimus, nos nunquam rebus in omnibus, que ad decus et amplitudinem vestram spectare poterunt, vllum omissuros esse vestre amplitudinis conseruande augendeque locum. Ex Blesis v^{la} die mensis decembris.

Loys¹.

Robertet².

288.

1512 Decbr. 13.

København.

Hans Perlestikker beder Fru Anne (Rud, Hr. Henrik) Krummediges om at sende ham Betalingen for Arbejdet på hendes Søsters Kjortel.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige.

An die wolgeborne frau Anna Krummedycks tokom dysse bryff.

Mynen wylligen dinst altiit toforn. Liefve frawe, ist myne fruntlycke bede to ju, dat je so wol wollen dun vnde sende my dat gelt for jwer suster rock, dat makelon als for xvj lott perlin vnde ij onsse golt. Je wetten wol, dat ick krege fan ju intt erste iiii onsse perlin to dem smoeke vnde darna noch iiij onsse to den borden vnde to dem smoecke; so hebe ick j lott perlin darto gelienet fan jwen eygen perlin fan den kleynen; suma die perlin vnde onsse golt to forarbeyden makett to hueppen xxxiiii m#. Biide ick ju so guttlycken, liefve frau Anna, dat je my myn gelt vnde fordientte lon wollen senden so wylligen, als ick mytt der arbeytt gewessen byn; wyl ick altiitt mytt fliitt fordienen. Hiirmyde beffele ick ju Gode to allen tiiden. Gescreuen to Koppenhagen sancta Lociaa dage xii.

Ju wylliger Hans
perlinstycker.

289.

1512 Decbr. 21.

Fåborg.

Niels Laurensøn meddeler Kong Hans, at han på Grund af Sygdom ikke kan møde Hans Bille i Morgen for Kongen efter dennes Pålæg, men skal komme så snart som muligt.

¹ Egenhændig. ² Ligeledes.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Indk. Br. t. Danske Kanc.

Høgboren firsthe ock mektuge herre, her Hans mett Gudz nade Danmarcks, Sweriges, Norges, Wendes ock Godes koninge, hertug i Slæssuig, Holsten, Stormaren, Dyttersken, greue i Oldhenborg ock Delmenhorst, syn kiæresthæ nadige herre ydmilig sendinde thette breff.

Myn ydmigelig troo tinsthe ethers nade alletiidhe forsendtt mett wor herre. Kiæresthe nadigge herre, fick jeg ethers nades scriffuelsøe ock steffninge, at jeg skullæ møde Hans Byllæ i morghen for ethers nade. Thaa maa ethers nade werdes att wiide, at jeg er swaffuerlig siwg, saa thet jeg kandtt inthet wander eller ferdes; thii jeg kandtt inghen cledher i wære for saadan siwgdom, ock kandtt jeg ickæ komme nw strax. Ner Gudtt will wnde mig nogen helbrede, saa jeg kandtt ferdes, thaa wiill jeg komme for ethers nade ock pleiæ hannom ock hwer mandtt rett, som mig skille kandtt, ock ethers nade werdes myn dommere at wære. Hermett ethers nades høgmectighedtt Gudtt ock sancto Knwtt koninge beffalde. Scriffuet i Faburg sancti Thome dag appostoli anno domini mdxii.

Ethers nades
troo tiænner
Niels Laurensø.

290.

1513 Jan. 6.

Lund.

Ærkebisp Birger (Gunnarsøn) af Lund beder Esge Bille om at udlevere nogle Penge, som en Mand, der sidder fængslet på Københavns Slot for Tyveri, har oppebåret for den nu afdøde Hr. Hagen i Lund, til dennes executor testamenti Hr. Per Liung samt om, hvis det er muligt, at lade Fangen blive ved Livet.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: G. 33. Privatarkiver, Esge Bille, III. Private Breve A—G.

Nobili viro Esgero Bildhe, capitaneo castri Haffnensis, amico nostro sincerissimo.

Birgerus Dei gracia archiepiscopus Lundensis, Suecie primas et apostolice sedis legatus.

Sincera salutatione in domino semper premissa. Kiære Esghy Bildhe, synnerlighe godhe wen, maa i wiidhe, at wii haffwe forfareth, at i haffwe een karll ther i fengsell faar naaghen tiwffsagh, som han haffwer giortt, och waar then samme karll

een dannemandz bwdh her i Lund, som hedh her Haghen, hwess siæll Gudh naadhe, indh i Falsther tiill hans capellan effther nogle penninghe, som han skwlle haffwe ther affh siith beneficium, och bleffwe samme penninghe bekwrethe och hindrethe met hannom, then tiidh handh greben waar. Kiære Esghy, bedhe wii eder forthii, ath i wære thenne breffwisere her Per Liwng, som er samme her Haagkens testamentarius, behielpeligh, ath han motthe faa then deell ighen, som samme her Haaghen tilhørde; icke bør hannom at møsthe siith, faarthii ath buddhet saa siigh ille faare och stall thess wer. Och han haffwer giortt sith testamenthe therwppaa och forlodh siigh i sin ydersthe tiidh ther fuldkommelige thiill, at samme penninghe scwldhe komme tiill stæde. Thii giører well faar Gudz skyld, rættwishedh skyldh oc thenne waar bøn och scriffwelse skyld och hielper thenne for^{ne} breffwisere, ath han motthe faa thet ighen. Hwor wii kwnne wære eder tiill willye ighen i sleghe och andre ærendhe, sculle i altiidh finne oss welwilligh vdi. Sammeledis bedhe wii eder, om i kwnne naagherledis hielpe then fattige man, som greben siidher, tiill . . . Idheth, ath han motthe bliffwe wiidh lifwet, bedhe wii eder gierne om. Ex Lundis die epiphanie domini anno eiusdem mdxiii nostro sub signeto.

291.

1513 Jan. 17.

Edinburgh.

Kong Jacob (IV) af Skotland sender til Kong Hans hans Undersåt Mogens Bille (☉: Mogens Lauridssøn Løvenbalk¹), der har opholdt sig i nogle År hos Kong Jacob, og hvem denne har overdraget et vigtigt Hverv at forebringe Kong Hans.

*O: Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Skotland 30 i Trykt. herefter: Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 67. — E: Trykt: Epistolæ Jacobi Quarti, Jacobi Quinti et Mariæ regum Scotorum I. 168 efter Afskrifter i 2 Håndskrifter i Edinburgh. Reg. *9865.*

² *Illustrissimo et potentissimo principi Johanni Dacie, Suecie, Noruegie, Slaorum et Gothorum regi, Slesuicensi, Holsacie, Stormarie et Ditmarie duci, in Oldenborg et Delmenhorst comiti, fratri, auunculo et confederato nostro carissimo².*

¹ Se *Personalhist. Tidsskr. 5. R. III. 272—81.* ^{2—3} E: Eidem (☉: Joanni Daniæ regi).

Illustrissimo et potentissimo principi Johanni ¹Dei gracia Dacie, Suecie, Noruegie, Slauorum et Gothorum regi, Slesuicensi, Holsacie, Stormarie et Ditmarie duci, in Oldenborg et Delmenhorst comiti, fratri, auunculo et confederato nostro carissimo, Jacobus eadem benignitate Scotorum rex salutem et rerum successus¹. Illustrissime et potentissime princeps, frater et auuncule confederate², ad maiestatem vestram subditum suum³ Magnum Beld⁴, annos aliquot apud nos liberaliter inmoratum et seruientem, in presens mittimus, quod eius indolis, fidei et taciturnitatis experimenta vsu didicimus. Is pro temporis oportunitate nobis⁵ visus est non indignus, qui negocium quamuis magnum maiestati vestre ex animo nostro plenius enarraret, que⁶ ei fidem nostro nomine habere, ⁶postulata nostra per certa articulorum capita sibi credita, nostra manu signata, equius audire⁶ et se nobis auunculum hac tempestate exhibere⁷ velit, qualem⁸ nos erga serenitatem vestram, dum vita superest, referre nepotem decreuimus. ⁹Vnum illud vos cerciores reddere duximus, quemadmodum⁹ is dies exigit, vt nichil ¹⁰dilacionis interponatur¹⁰, sed properancius ¹¹res agatur¹¹, ne tardius egisse¹² et sumptus frustra fecisse ¹³aut vlneratis rebus medelam sero quesisse¹³ peniteat. Et maiestas ¹⁴vestra feliciter valeat. Ex palacio nostro prope Edinburgum decimoseptimo januarii anno duodecimo supra millesimum et quingentesimum¹⁵.

¹⁶James rex¹⁶.

¹⁷A secretis Panitar¹⁷.¹⁴

292.

1513 Jan. 18.

Rom.

Pave Julius II udtaler over for Bisp (Lage Urne) af Roskilde sin Glæde over Fredsforhandlingerne mellem Kong Hans og Svenskerne og udnævner Adressaten til sin Nuntius og Kommissær med Fuldmagt til at virke for Freden ved det Møde, som skal holdes mellem Parterne i København den 24. Juni.

[Orig. ukendt.] A: Afskrift i Bartholins Collectanea K S. 41 af Arne Magnusen (med Overskrift sstds. S. 40 over det foregående Brev — 3: RDRDM.

¹⁻¹ E: Daciæ etc. Jacobus etc. ² E: charissime. ³ E: vestrum.
⁴ E: Beilde. ⁵ Mangler i E. ⁶⁻⁶ E: postulatis nostris manum porrigere.
⁷ E: præstare. ⁸ E: quem. ⁹⁻⁹ E: Et nimirum. ¹⁰⁻¹⁰ E: differatur.
¹¹⁻¹¹ E: cuncta fiant. ¹² E indskyder: nos pigeat. ¹³⁻¹³ E: ac sero vlneratis rebus medelam quærere.
¹⁴⁻¹⁴ E: etc. ¹⁵ 3: 1513 efter vor Tidsregning. ¹⁶⁻¹⁶ Egenhændig. ¹⁷⁻¹⁷ Ligeledes.

I Nr. 1264 — »*Originales infrascriptarum binarum literarum sunt penes Th. Kingonem, episcopum Fionensem*«). — P: Trykt: Pontoppidan, *Annales eccl. Dan. dipl. II. 741. Reg. 5540.*

Venerabili fratri episcopo Roschildensi.

Julius papa II.

Venerabilis frater, salutem et apostolicam benedictionem. Nuper ingenti cum letitia atqve jucunditate intelleximus, carissimum in Christo filium nostrum Joannem, Datie, Norvegie et Svetie regem illustrem, arma, qve exercebat contra Svuetios, sue majestati rebelles, deponere cepisse, et Svuetios ipsos, ad saniozem mentem redactos, pacem ab eo petere, hujusqve rei causa dietam in civitate Haffniensi incipientem in die nativitatis sancti Johannis baptiste mense junii presentis anni indictam esse, ob qvod ejusdem regis summam prudentiam atqve pietatem non possumus vehementissime non laudare habemusqve proinde [*gratias*]¹ Deo salvatori nostro, qvi pacis confovende eidem regi et Svuetiis ipsi illam complectendi viam ostendit atqve concessit, ut presertim pace hujusmodi subsecuta, qvod nostri est semperqve fuit summi desiderii, christiano parcatur sangvini et in perfidos Turcos aliosqve christiani nominis hostes, ad qvod totis viribus nos accingimus, arma converti possint et qvandoqve Hierusalem dominicumque sepulchrum aliaqve loca, qve salvator ipse suis sanctissimis pedibus calcare, in qvibusqve nasci et pro nobis pati in crucis ministerio dignatus est, recuperentur. Verum ut res hujusmodi reliqvaqve omnia, qve in dieta hujusmodi tam pie tamqve prudenter ac sanctissimo qvidem die indicta pertractanda, componenda decernendaqve sunt, majore auctoritate gerantur, ad regem antedictum suorumqve regnorum proceres cum aliquem bonum virum in dignitate ecclesiastica constitutum missuri essemus, qvi nostra et sancte sedis apostolice auctoritate munitus diete ipsi intersit, assistat ac presit ac studiosissime omnem operam navet ad componendam pacem inter regem ipsum et dilectos filios proceres regni Svuetie et omnes tractatus opportunos ad componendam inter dictas partes pacem adjuvet, dirigat et confirmet pacemqve compositam auctoritate apostolica muniat et corroboret, ad te, de cujus virtute ac prudentia in agendis componendisqve rebus dexteritate plurimum in domino confidimus, qvemqve utriusqve lingve hactenus

¹ *Mangler i A, i hvis Margen dog Arne Magnusen på dette Sted indskyder: adde gratias; P indføjer gratias i sin Tekst ikke her, men 3 Ord længere fremme, efter nostro.*

dissentis causarumque belli, quod inter eos viguit, plenam habere scientiam intelleximus, ac quem speramus rebus his plurimum posse conducere, animum nostrum convertimus et eligendum pre ceteris ad rem tam sanctam tamque laudabilem ac deputandum duximus. Quocirca te nostrum et sancte sedis apostolice specialem nuncium et commissarium per presentes eligimus, constituimus et deputamus cum plena potestate nostro et dicte sedis nomine in dieta hujusmodi interessendi, presidendi, pacem pertractandi, indulgendi ac omnia et singula gerendi et faciendi, que ad ineundam pacem inter dictas partes et initam confirmandum duxeris oportuna, eundem regem ac dicti regni Suetie proceres hortantes in domino et per viscera misericordie Dei nostri obtestantes ac illis expressius mandantes, ut in dieta hujusmodi te ut nostrum et sancte sedis apostolice nuncium specialem ac commissarium grato honore suscipientes admittant persvasionesque tuas honestas audiant et pre ceteris rebus pulchrum pacis nomen complectantur tibi que et monitis tuis in his, que ad dictam pertinent pacem, pareant et intendant atque indubiam adhibeant fidem, prout eos pro Dei ipsius nostri timore, nostra et apostolice sedis reverentia atque eorum devotione et prudentia non dubitamus esse facturos. Nos enim, ut res tam sancta atque laudabilis speratos bonosque capere exitus possit, eos omnes, qui in eadem dieta puro corde intervenient et ad pacem animum eorum intenderint, ex parte omnipotentis Dei atque beatorum Petri et Pauli apostolorum ejus benedicimus et, illos ut benedictione hujusmodi atque apostolica nostro nomine impartiri debeas atque possis, tibi auctoritatem et facultatem concedimus per presentes. Datum Rome apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die xviii januarii mdxiii pontificatus nostri anno decimo.

(¹Balthasar Tuerdus¹.)

293.

1513 Jan. 24.

Lund.

Oluf Hack, Kannik i Lund, beder Hr. Henrik Krummedige om at låne ham 30 Mark og om selv at affatte Gælds brevet, der skal blive forseglet i den Form, som Hr. Henrik ønsker, med Brevskriverens Indsegl, som hans Bud medbringer.

Papir med Rester af 1 brevluukkende Segl: A. L XXIX 10. Privatarkiver, Henrik Krummedige.

¹⁻¹ Således P; mangler i A.

Erligh och welbyrdwgh mand her Henrick Krwmedighæ paa Ellyngæ, syn kæræ frændæ, kerligen sendes thette breff.

Wenligh kærligh helssen nw och altiudh tillforen sendh met wor herræ. Kæræ her Henrick, frændæ och syndherligh godæ wæn, wor jegh wdi gordh paa Ellyngæ och wildhæ talidh met edher om thee ærændhæ, som jegh scriffh edher till wti sisthens; thaa woræ i ickæ hiemmæ. Kæræ frændæ, thaa sendher jegh nw myn drængh till edher, och bedher jegh edher kerlighen, at i willæ wnsættæ megh met xxx marc eller met gwll swo megidh, som xxx marc syær till; thaa will jegh giffwe edher gwll wtighen eller gøræ edher then forwaringh, som edher skall altingist nøges met, oc hollæ edher altingist wdhen skadæ. Kæræ frændhæ, ladher selff gøræ breffwidh paa een tiidh oc giffwer megh then længstæ tiidh, i kwonnæ; myn drængh haffwer myt ingseylæ met sægh. Kæræ frændæ, hwadh tiidh som i gøræ breffwidh paa, thaa skwllæ i faa edher penninggæ till godæ redhæ eller then forwaringh, som edher skall nøges met, och will jegh holdhæ eder altingist wdhen skadæ; ther skwllæ i inghen twill haffwæ paa. Kæræ frændhæ, gører herwti, som myn godæ tro ær till edher, oc jegh kerlighen will forskyldæ met edher, imen jegh leffwer. Kæræ frændæ, rodher oc biwder offwer megh, som edher bør ath gøræ. Hermet edher Gudh befalende. Syær myn fenckæ frw Annæ manggæ twsendæ godæ netther. Ex Lundis feria 2a proxima ante festum conuersionis sancti Pauli anno domini mdxiii^o.

Oluff Hack,
canick i Lundh.

294.

1513 Febr. 19.

København.

Hans Perlestikker gentager sin Anmodning (oufr. Nr. 288) til Fru Anne (Rud, Hr. Henrik) Krummediges om at betale ham, hvad hun skylder ham på sin Søsters Vegne, da han mener, at han nu har ventet længe nok, og sender specificeret Opgørelse over Tilgodehavendet.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige.

An die wolgeborne fraw Anna Krumedychs kome dysse bryff.

Mynen wylligen dinst to allen tiiden tofor. Liefve fraw Anna, ist myne fruntlyke bede to ju, datt je my doch wollen

krygen latten dat gelt, je my schuldyge syntt fan jwer suster wegen; my dunckett, ick hebe no lange noch gebeydettt. Ick hade nycht loeffett, dat je my so lange mede gedoeffett haden; ick hade bettern loeffen to; darvme byde ick ju noch, dat je fliitt dwn, datt ick myne betaling mochte krygen. Wyl ick altiitt gern myt jw fordienen, dan ick kreffte nyemantt wen ju. Hiirmyde beffele ick ju Gode altiitt. Gescreuen to Koppenhauen sonoffent for remiisserer xv^c xiii.

Ju wylliger Hans
perlinstycker.

Item iiii onsse perlin to dem smoeck intt erste.

Item mer iiiij onsse perlin darna gedan.

Item j lott perlin fan jwen eygen perlen darto gelientt; for dat lott to forarbeyden ii m \ss .

Item ij onsse golt; for die onsse golt ii m \ss to forarbeyden.

Suma makett xxxiiii m \ss .

UDATEREDE BREVE.

Udat. 1.

(1493—1515¹.)

Lübeck.

Antonius af Breda(?), Læge i Lübeck, tilskriver Johannes (Magni), Minister for Franciskanerordenen i Sverige, Danmark og Norge, (der for Tiden er i Stockholm?) om hans Helbredstilstand, tilråder ham at komme til Lübeck, da hine nordlige Egne er skadelige for hans Helbred, og tilbyder til Salg en Krukke med Balsam, der er samlet i Sultanens Have, til Brug ved Salving.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Reg. 10, Christiørn II Nr. 36, 4.

Reuerendo in Christo patri ac domino, diuina inspiratione seraphici ordinis diui Francisci minorum regnorum Swetie, Dacie, Norwegie ministro, domino Johanni N., domino suo jugiter obseruando. Stock².

Obsequium meum indefessum cum summa mentis integritate. Reuerende pater, summo desiderio ad longa tempora anhelauī audire de bona valetudine vestra. Ego cuncta procurauī in apoteca secundum vota vestra; sed prohdolor, instans gelu yemale obsteterat, quapropter impedita fuit nauigatio vsque ad presens tempus. Sed ante omnia vnum peto a reuerenda paternitate vestra, videlicet vt quantocius habita condecenti commoditate ad nos Lubecam transfretare dignemini, quoniam ista loca maritima et septentrionalia viribus et nature vestre inimica sunt. Casu, quo contigerit, rogo, vt michi aliquas pelles mardurinas comparare velitis. Preterea habeo vnam paruam ampullam plenam balsamo naturali, que [!] ex horto soldani collectus deportatus est; casu, quo dominus archiepiscopus vel aliquis alius prelatu

¹ *Johannes Magni blev Minister 1493 og døde 1515 (SRD. V. 527).*

² *Formentlig Forkortelse for: Stockholm.*

desideravit, ego vendam pro competenti precio, quoniam oportet, vt habeant in sacro crismate; eciam est saluberrima pro principibus. Ex Lubeca Jouis ante letare anno etc.

Anthonius vester de Berda [?],
phisicus Lubicensis.

Udat. 2. Septbr. 20¹. Castelle Kloster.

Arne Gunnarssøn, Forstander i Kastle Kloster, meddeler Fru Anne (Rud, Hr. Henrik Krummediges Hustru) på Båhus, at han ikke efter hendes Ønske kan hjælpe hende med Lærred og Krydderi, da hans Skib har ligget stille i 15 Uger uden at komme afsted til Holland.

*Papir med 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Dipl. Norv. II Nr. 990. *Reg. 8424.*

Hederlig oc welbyrdig qwinne frw Anna pa Bahuss ødmykelig detur hec.

Venlig helse tilførne sendh. Kere fadder, war ydert bodh her oss mek igaar, thet jek skulde yder wnsæthe med læreff, krydder oc annen deel, huat yder gørs behoff. Ma i widhe, at mit skip kom ekki sin rese fram til Holland, wtthen ligger ennw med sin last, som thet liget haffuer nw i xv vkor oc min kost fortært, en incthet warit mek til fordel en i aar, som thenne breffuisere kan yder wnderuise. Hadhe jek noghen then del haft, som yder giordes behoff, skulde i raade och biudhe, som i maa och altiid göra. Hwat yder liufft er, wil jek altiid gerne göra. Hermed yder Gud befalende. Screffuet i Castelle vigilia Mathei.

Arne Gunnarsß,
forstondere i Castel.

Udat. 3. (1506 Apr. 10 ell. 1507 Apr. 2².) Stege.

Anders Bille meddeler Fru Margrethe (Turesdatter Bjelke), Mourids Nielsøn (Gyldenstjerne)'s Enke, at han desværre ikke efter hendes

¹ Dipl. Norv. II Nr. 990 henfører Brevet til »20 Septbr. [ved 1496]«.

² Brevet, der er skrevet på Stege en Langfredag, kan tidligst være af 1506, da Anders Bille først 1505 3. Apr. fik overdraget Stege Len (Møllerup og Meidell, Bille-Ættens Hist. I. 388), og Langfredag 1505 faldt 21. Marts; ligeledes må det efter Brevet antages, at Fru Anne Mouridsdatter Gyldenstjernes Mand Oluf Stigssøn Krognos da var død, men han levede 1505 11. Aug. (Vedel Simonsen,

Ønske kan møde hende på Fyn, da han i Aften har fået Brev fra hendes Datter, hans (troløvedes) Moder Fru Anne (Mouridsdatter Gyldenstjerne), der ønsker, at han skal være på et Skovskel i Skåne, som er af stor Vigtighed for hendes Børn.

O: Papir, mulig skrevet med Anders Billes egen Hånd, og med Rester af 1 brevlukkende Segl: A. L. XX 39. Privatarkiver, Mourids Nielssøn Gyldenstjerne.

Erligh oc welbyrdigh quinæ frw Margrete, Mavritz Nielßs eftherlewerske po Aagord, kerlighen kommende.

Sønss ydmygh helsen altii kerligh forsend met wor herræ. Kere modher, sossom i scriwæ megh til oc ære begærende, thet jegh skwllæ mødæ edher wdi Fyn, ta moæ i widæ, thet jegh fich icke edher scriwelsæ før i afthen met myn modhers, edher datthers, dreng; oc ta fich jegh saa myn modher frw Annæs scriwelsæ, so thet hwn wil, jegh skal wære po et skowskel wdi Skonæ ther, som hindæ børn ligher stor macht oppo; kere modher, var jegh nw aldztiges redæ oc wistæ icke, heller myn modher, edher datther, willæ haffe megh met sigh til Fyn eller offwer til Skonæ før i afthen, jeg fich hinds scriwelsæ. Kere modher, wistæ jegh wdi noger modæ, som jegh kondæ wære efther edher wiliæ, ta skwllæ i folkomeligh liidæ theroppo, jegh vil thet gernæ gøræ thet ydherligstæ, wdi myn macht vare. Oc tacker jegh edher møghet ydmygh oc kerlighen for then store ære, som i giordæ megh then sist gan, jeg war hoss edher, oc haffuer jegh thet ickæ forskyllet i noger modæ; men wil jeg thet gernæ forskyllæ met allæ mynne wenner, hvar som jegh wed, edher til wiliæ oc til tienestæ kan wære, oc biwdher aldztiges offwer megh, som jeg mottæ ware eder søn. Hermet edher then almectigestæ Gud befalende. Kere moder, tager megh thet icke til mystycke, thet jegh ko[mm]er¹ icke thenne reisæ til edher til Fyn, oc thet woldher inthet wdhen thet forfal, som jegh fich scriwelsæ om i afthen, oc som myn moder kand ydermer sige eder. S[c]reffet po Stege langefredag at nat etc.

Anderss
Bilde.

Saml. til Elvedgaards Hist. I. 66—67), men var død 1506 17. Marts (Privatarkiver, Oluf Stigssøn Krognos). På den anden Side var Adressaten, Mourids Nielssøn Enke, død 1507 5. Oktbr. (Danske Mag. 3. R. III. 263—64), og Brevet må altså være af Langfredag 1506 eller 1507. ¹ O: konner.

Udat. 4.

(1489—94¹.)

Søholm.

(*Bent Bille*) som *Ejer af Søholm klager til Bisp (Niels Skave af Roskilde) over de Forurettelser, som Bispens (Halv)broder Søren Daa som bispelig Lensmand på Gjorslev har gjort sig skyldig i over for Bent Bille og dennes Tjenere.*

A: *Koncept, skreven på ét Ark sammen med det efterfølgende Nummer (hvorfra det i [] satte er suppleret, og hvorfra de med B betegnede Varianter hidrører). Privatarkiver, Bent Bille, C.*

Myn wenlig oc kerligh helssen eder nadhe forskreffwen met Gwd. Kære herræ oc synderligh gode wen, meg trenges ther hordhelighe till att giffwæ eder nadhe² till kennæ thet store owerwol, som ³eder nades brodher³ Søffrin Do⁴ meg giortt haffwer, theesligest then store skade oc [fordærff], som han haffwer meg giort, meg wforbrwtt modh hannom i alle mode⁵. Han lodh wællelighæ [driffw]e myn enmærkisskow, som jeg haffwer till myn gordh Søholm, bode twærtth oc ændelangtt, oc dreff alle mynne oc mynne thiæneres swyn till ³edhers nades gordh³ Giorsløff, som aldri haffwer wæret skeett⁶ aff noghen kirckenis embisman⁷ till thenne dagh. Oc tog han meg firæ swyn fra⁸, som jeg sælff haffwer ladhet oppfødth ⁹aff the bæste⁹; hwadh han haffwer taghet aff mynne tiæneres, kan jeg ey fwllelighæ skriffwæ eder nadhe² till. Haffwer han oc ladhet dreffwet swyn ¹⁰herindh ponnæ skowen¹⁰ aff Magleby, Cleppinghe, Ho[ltw]æ, Storehædinghe, Thomestrpp met swyn aff flere by, som jeg ey fwllelighe haffwer wttsportt, som¹¹ aldri haffwer wæret sedwanne eller tillbwddhet her till dags [aff noghen] kirckenis æmbisman ponnæ Giorsløff; oc thet haffwer han giortt, pa thet at han wil haffwæ meg i [fordærff o]c wwilliæ met ³eder nade oc³ then hælly kircke. Kære herræ¹², beder jeg edher¹³ ¹⁴nade kerlighen, att i wilæ¹⁴ thet so fly¹⁵, att jeg motthæ¹⁶ fonghe mynne swyn¹⁶ igeen, som han haffwer meg so frataghet¹⁷, oc meg mo¹⁸ skee noghen¹⁹

¹ *Laurens Knob (og altså ikke Søren Daa) var Lensmand på Gjorslev endnu 1489 18. Marts (Orig. i Upsala Universitetsbibliotek); Bent Bille døde 1494 før 26. Juni (her ovfr. Nr. 104).* ² *Mangler i B.* ³⁻⁸ *Mangler i B.* ⁴ *B tilføjer: ponne Giorsløff.* ⁵ *Herefter, men atter overstreget: sancti Morthens dagh (Novbr. 11) th. — B tilføjer: som jeg eder yddermere wnderwissæ wil, nar jeg eder till ors kommer.* ⁶ *B tilføjer: tilforn.* ⁷ *Rettet fra: tiæner.* ⁸ *B tilføjer: aff the bæsthe.* ⁹⁻⁹ *B: til myn gordh.* ¹⁰⁻¹⁰ *B: indh ponne myn skow.* ¹¹ *B: oc.* ¹² *B: besynderdherlighæ (!) godhe wanner.* ¹³ *A gentager: jeg edher.* ¹⁴⁻¹⁴ *B: kerlighen, att i willæ wnderwissæ myn herræ bispem, att han willæ.* ¹⁵ *B tilføjer: met syn broder.* ¹⁶⁻¹⁶ *B: foo meeth.* ¹⁷ *B: frataghe [!].* ¹⁸ *B: motthæ.* ¹⁹ *B: noghet.*

wandher for sodon owerdodegheett, som han meg giortt haffwer meg wforb(rw)tt¹ 2 emod hannom². Sodonth ær meg ey længhæ gott att lidhæ; haffwer han meg noghet till att³ siæ, tha ⁴skal ⁵eder nade⁵ wære meg mækteg i alle⁴ rættthæ, inar eder nadhe meg tillsiger. Skriffwer meg eder nades williæ till i these ærendhe, att jeg mo wide att rættthæ meg effther. Hermet befaller jeg eder Gwtt. Screffwet ponnæ Søholm quinta feria etc.

Udat. 5. (1489—94⁶.)

(Bent Bille) sender en til det foregående Brevs Indhold svarrende Klage over Søren Daa til nogle unævnte »kære Herrer« (formentlig Roskilde Kapitel).

B: Koncept, skreven på ét Ark sammen med det foregående Nummer. Privatarkiver, Bent Bille, C.

Myn wenlig oc kerlig helsen eder alle tilforen skreffwen met Gwdh. Kære hærrær, besynderlighæ gode wenner, meg trenges (*osv. som det foregående Nr. med de dér anførte, med B betegnede Varianter indtil:*) meg mæktegh i allæ rættthæ. Jeg tacker alle the gode men, som mynne nabo haffwe wæret ponnæ Giorsløff . . . rdæ till thenne dagh; mitt skwtzmol ær till them oc till alle kirckenis thiænere, som mynne nabo heromkringh ære, hwor jeg haffwer bewist meg mod them; jeg haffwer aldri hafftt williæ till at wære then hælli kirckæ emodh. Hwor jeg kan edher till williæ wære, skwllæ i altiidh sinnæ meg wælwilleg till. Scriffwer meg eder gode radh oc swar till ponnæ tessæ ærende. Hermet befaller [*jeg*] eder alle Gwdh oc sancto Lucio.

Udat. 6. (1509—15⁷) Jan. 21. Viborg.

Karine (Pedersdatter) Bille anbefaler til sin Broder Mester Ove Bille Gardianen i Viborg Gråbrødrekloster, der ønsker et Kongebrev udfærdiget for Klostret, meddele, at Klostret, hvis det opnår det, i

¹ Således B; A: wforbwrтт. ²⁻² Mangler i B. ³ Mangler i B.
⁴⁻⁴ Rettet fra: wil jeg komme for eder nade oc stoo hannom till. ⁵⁻⁵ B: myn her bispen oc i godhe herrær. ⁶ Om Brevets Tid se det foregående Nummer. ⁷ Om Brevets Tid se Personalhist. Tidsskr. 5. R. III. 275, 280; hvis det, som dér antaget, er skrevet efter Peder Billes Død, kan det tidligst wære fra 1509, da Peder Bille levede endnu 25. Maj 1508 (Horns H. Sjøell. 4).

År vil lade holde en ugentlig sungen Messe for Mester Ove foruden den, som det allerede holder for ham på Grund af et tidligere Kongebrev, han har udvirket, og skriver om sin Søn Mogens Lauridsøn (Løvenbalk), til hvem hun i Sommer har sendt Breve med Skotter.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Privatarkiver, Ove Bille, Udat. Trykt: Danske Mag. 3. R. I. 171 og Personahist. Tidsskr. 5. R. III. 274 (sstds. S. 273 siges urigtig, at Brevet er »hidtil utrykt«).

Erlig oc welburdyg man mesther Owæ Bille, syn kiere brodher, kierlig kommende thette breff.

Søstherlig kierlighe helssen edher nw oc altiit tillscreffuet met Gud. Kiere broder mesther Owæ Bille, tacker jeg eder kierlig oc ydmywlig for all broderlig kierlighed, som i haffuæ meg altiit bewiist i alle hande maade; Gud gaffuæ, thet jeg matthæ leffuæ then dag, jeg kunnæ noget forskyldet met edher; tha skall jeg were alletiit ther redebwndhen till, som meg bør at giøre. Item kiere brodher, kommer gardhens aff graabrødercloster i Viborg bodh till eder om noghen erindhæ, som clostert ligger stoor magtt paa, oc haffuer han ydermere scriffuelsæ till eder, som i faa at see; thi kiere broder, beder jeg eder kierlighe, at i ville for Gudz skyld oc for hwess jeg noghen tiidh kan forskyldede met eder, thet i vilde were hannom behielpelig met, at han kwnde faa myn herres tilladelsæ oc stadfestelsæ therpaa, som clostert kwnne were beholpen met. Kiere broder, hwad diell som i skulle haffuæ for breffuet eller for eders vmag, ville i well giøre oc bywde meg thet till met thette saame bodh; tha will jeg were eder ther good for, thet i skulle visselig faet forwdhen all hinder effter eders villiæ. Kiere broder, som i well fortencckæ, at then sithæ tiid, jeg war hoss eder paa Kroghen, tha forhweruet i oc saame closter noghen priuilegia vtaff myn herres naade; sydhen then dag haffuer saamæ brøder holdet for eder en songhen messæ for war frwæ alther om vghen, oc nw haffuer for^{ne} gardhen loffuet oc jett meg paa trow oc sandhen, thet han oc hans brøder skulle ydermere i thette aar holde en songhen messæ for sancti Francisci alter for eder vtaff eders patrona sancta Anna hwer tistag, oc thertill haffuer for^{ne} brøder loffuet meg, at thi skulle were eders capellaner till Gud i theres messer oc andher gudztienest. Kiere broder, giører hervti, som myn gode trow er till eder, oc jeg kierlighe forskilde will i alle maade. Kiere broder, giører well oc syer myn modher oc myne brøder mange gode natther paa myne vegnæ. Raader oc

bywder altiid offuer meg som offuer eders kiere søsther. Hermet eder thi hellig trefoldighed befalende. Screffuet i Wiborg die Agnetis virginis.

Karinæ Billes
dotther.

Seddel:

Kiere broder, bedher jeg eder for Gudz skyld oc for all then gode trow, jeg haffuer till edher, at i tage meg thet icki till mystickæ, at mit bod haffuer icki veret hooss edher; kiere broder, først Gud will, wii findess, tha skall jeg sye edher, hwad forsømmelss ther haffuer werett paa ferdhe. Kiere broder, maa i oc viide, thet jeg screff Mangnss Laurenessß, myn søn, till twenne eller trende reysser i sommer met Skotther, som vare for Alburg, oc jeg haffuer inghen swar fott fraa hannom; ville i vell giøre oc bywde meg till, om i haffuæ noghen tidend faet fra hannom.

Udat. 7.

(Ove Bille, Provst i Viborg) beder Bispen (af Viborg¹) om at opgive den Uvilje, der er mellem ham og nogle Medlemmer af Viborg Kapitel på Grund af en ny Skikkelse, som han vil indføre, og som også kan komme Brevskriveren til Skade, og om at løse Kantoren og Hr. Severin af Band og minder Bispen om den Ed, han har aflagt til Kapitlet ved sin Tiltrædelse.

K: Koncept på Papir, skreven med en Hånd, der formentlig er Ove Billes Top. Saml. Pap., Viborg.

Humili commendacione in domino premissa. Kiere herre, maa ether nade wiide, ath meg er till vidende wordet, at ther skall ware nagher vwillige mellom ether nade oc nagre aff the dandemen i Wiborig capitell fore en ny skikkelse, som ether nade ather at ville giore ther i kircken, och skall ether nade therefore kommet her canther oc her Seuerin vdi ²dom oc bande², huilcke Gud kende, at meg leeth er, at saadhan twedracth skall spørges mellom ether nade oc ether nades capitell. Oc befrycther jeg, at swaadhan ny skikkelse sk[al] komme meg, mynne eptherkomere prouesther oc fleere dandemen ther i

¹ Om Brevskriveren og Adressaten se nærværende Samlings 1. Bind, Udaterede Breve Nr. 7. ²⁻³ Tilskrevet over Linien over et oprindeligt bande, uden at dette er udslettet.

capitell till skade och forfangh; thii jeg oc aldriigh spurth haffuer, at nagre the gode herrer ether nades forfeddre biscoper haffuer fore ether nade saadhan arende tillforen begynth mod ¹for^{ne} Viborig¹ capitell. Thii kiere herre, beder jeg ether nade ydmygelig oc gerne, at ether nade will affsette swaadhan twe-dreth oc vwillige oc ey lenger besware for^{ne} dandemen her cantor oc her Seuerin aliquibus censuris, men ville lade them nyde thenne myn bøn oc scriffuelse goth ath. Oc rader jeg, ath ether nade will hereblanth ansee ether nades e[gen]² lempe oc leylighed et presertim juramentum paternitatis vestre ecclesie Vibergensi et capitulo eiusdem in tempor[e] receptionis vestre prestitum. Vdi huilcke made jeg kand waare ether nade till villige och till thieneste, will jeg thet altid gerne giore. In Christo [!].

Udat. 8.

(1507—c. 1511³.)

(Ove Bille) tilskriver en Doctor, der på en Rejse til Rom er kommet til Stade, angående de Peterspenge, han skulde samle, og angående en af ham ønsket Udlevering af de Penge, som Hr. Eggert Haynck havde fjernet fra Roskilde Kirke, sender ham nogle Hermelinskind som Gave fra Kongen og beder ham indtrængende om at virke for pavelig Dispensation for Brevskriveren til at beholde de 2 Provstier i Lund og Viborg.

[Orig. ukendt]. A: samtidig Afskrift (med enkelte Rettelser, især i Slutningen) på Papir. Danske Kong. Hist., Fasc. 2, B Dronning Christine Nr. 26.

Post eximiam recomendationem salutem et in vota v. paratum animum meum. Reddite sunt mihi littere v., egregie domine doc., ex Stadio scripte. Gratulor equidem felicitati et fortune vestre, quod hinc Stadium vsque secure vos abiisse acceperim. Quod reliquum est litterarum v., ad ea, que circa sa. jubilei negocia et, quam in colligendo denario sancti Petri comissionem habetis, accedit presertimque super deferendam in

^{1—1} Rettet fra: the dandemen i, dog således at i ikke er blevet overstreget.

² K: ether. ³ Da Brevskriveren taler om sin Forening af Provstierne i Lund og Viborg, må Brevet være skrevet af Ove Bille og tidligst i 1507, det År, da hans Førgænger som Provst i Lund, Niels Stiggssøn (rigtigere Andersson) (Thott), døde (Lindbæk, Pavernes Forh. til Danm. S. 211). På den anden Side nævner Brevet Eggert Haynck som levende og må altså være skrevet før hans c. 1511 indtrufne Død (anf. St. S. 264).

manus v., quam dominus Eggardus Hayng de Roschildensi ecclesia pecuniam amouerat, super quo negotio cum regiam m. conuenissem, quam benignam audientiam habuerim, non facile dictu, verum quia dictus Eggardus regia legatione functus ad exteras vsque terras abcesserit, vos minime preterit, pronunc dictum negotium executioni mandari non posse. Id tandem apud r. m. effeci, vt interposituram se vices suas pollicita sit et post eum, quem in dies prestolamur, dicti Eggardi reditum rem eam non vltra differri debere. Hermolinarum etiam pellium negotium gessi, sed cum in presentiarum m. r. talium pellium copia non fuerit, qualibus maximum pontificem honorari deceret, noluit tamen r. m. sollicitationes meas vt vanas preterire, ymmo pellibus nonnullis hermolinis lateri presentium creditis v. personam vt regio munere donauit. Ceterim quod ad ea, que inuicem comentati sumus, negocia mea attinet, nunc aggredendum, vt igitur super impetranda in fauorem mei apostolica dispensatione super retinendis duobus incompatibilibus, Lundensi scilicet et Vibergensi, preposituris v. sollicitudinem inpendere velitis, etiam atque etiam rogo fieri. Preterea priusquam ad negotium ipsum accesseritis, exactum scrutinium, an super procuranda dispensatione prior aliqua emanauerat¹ bulla, neque prius a vobis deseri rem eam, quam mihi ex sententia successerit. Egregie domine doctor, nedum in isto negotio, verum etiam in promouendis omnibus meis et amicorum meorum causis, quas in vrbe agi oportet, apud me fidem habetis. Morem gerite igitur mihi et regie maiestati rem non mediocriter gratam facturi meque et amicos meos apud regiam m. pro arbitrio habituri. Valet.

Udat. 9.

(Senest 1458².)

Abrahamstrup.

(Torbern Bentssøn Bille) meddeler Fru Elne (Folmersdatter Lunge) af Skørringe, at han efter (sin Hustru) Cecilie (Ovesdatter Lunge)'s Anmodning gerne vil tale med hende, beder hende opgive, hvor det kan ske, og udtaler Ønsket om, at Fru Elne og Cecilie kan følges ad til Wilsnack.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl og Påtegning på Bagsiden med Langebeks Hånd: »Foræret af Hr. Biskop Harboe 1751«. Danske Selsk. Pap., [Senest 1458].

¹ A: emanauerat. ² Den i Brevet nævnte Ove på Basnæs er Ove Jacobssøn Lunge, der var død 1458 6. Juli (Fru Eline Gøyes Jordebog S. 305—6).

Hetherlich oc welbyrdigh quinnæ frvæ Ællnæ aff Skerhyng hæ skal hawæ thetta breff.

Amicabili salutacione in domino premissa. Kæræ frvæ Ælnæ och sø[n]nerlich gothe wen, Cecilie loth mech forsthæ, ath jech skwillæ talæ weth ether, før en i foræ wth aff landet; tha mwæ i witha, ath jech kan ey kommæ fra hwzæ før en effther marckesdaghennæ the, nw wordhæ i Roskilde; westhæ jech sithen, hwar ether maclecht waræ, thidh willæ jech gernæ kommæ til ether; thet scriwer mech til. Jech hathæ acht, om Gwth wel, strax thereffther ath rythæ til Baznest til Awæ. Item scriwer mech, om Cecilie skal kommæ til ether; tha skal hwn gernæ kommæ strax til ether, om ethert ærænde ey faller hith nermer i thenna eghen. Jech sowæ gernæ, i waræ ether reysæ ens til Wilsnakh, oc bether jech ether kerlege, thet i hawæ hennæ meth ether i ethert følghæ, oc biwther mech til, nar i [!], om Gwth willæ, ath ether thøthæ a stad faræ, ath jech matthæ withæ ath ræthæ mech thereffther. Oc gører wel oc farer ey wth a land, om thet er ether ey til skathæ, før en jech eller en waræ kommer ether til ordz. Thermeth befale jech ether Gwth och jomfrv Mariæ. Biwther awer mech som awer ether wen. Scriptum Abromstorp feria 2a pasche etc.

Udat. 10. (1498—1502¹) Juni 22. Stockholm.

Sten Turesson (Bjelke) meddeler sin Svoger Mourids Nielsson (Gyldenstjerne), der har tilskrevet ham om at betale 20 danske Mark til Hr. Arvid Trolle, at denne er betalt, og tilråder Mourids at forlige sig med Hr. Knut Eskilsson (Banér), hvem Hr. (Poul) Laxmand bød Penge i Faste.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Mourids Nielsson Gyldenstjerne.

Ærlyk ok velbyrdvgh man Mayrys Nylsson, svar ok synnerlyk ven, kærlygæ sandes thettæ breff.

Venlyk kærlyk helssa forsendh met Gvdh. Kæræ svare Mæryx Nylsson, synnerlyk ven, som i skrivvæ mik tyl, at jak

¹ *Sten Turesson og Knut Eskilsson, der i Brevet er Riddere, blev først dette ved Kong Hans's Kroning i Sverige 1497 26. Novbr. (Styffe, Bidrag till Skandinav. hist. IV S. CCCXXV, CCCXVII), så at Brevet, der er fra en 22. Juni, tidligst kan være fra 1498. Og det må senest være fra 1502, da dette Års Faste blev den sidste, Poul Laxmand oplevede.*

skal betalæ hær Arfvidh Trollæ xx dansska mark, da skolæ i vedæ, ath han er betaledh tyl nøyæ. Ok rader jak eder, at i gøræ en forlyngnygh met hær Knvdh Æsskylsøn thet snaresstæ, i kvnna; hær Laxman bød hanom ter pænyngæ faræ nv i fasstes. Hær varen fortæyngh vdy. Hærmet eder Gvdh befalendes; hvad eder lyffth ær, gør jak altydh gærnæ. Skrifvet i Stakholm tytvsen reder dagh.

Sten Tvrrsøn,
reder.

Udat. 11.

Roskilde.

Søster Bodil Bosdatter i Roskilde (Clare Kloster) takker den forhenværende Gardian Laurens Lykkessøn for den Troskab og Kærlighed, han har bevist hende, bebrejder ham stærkt, at han ikke efter Løfte har besøgt hende ifjor, og beder ham om at komme, hvis der kommer Fred mellem Landene, og om at sende hende og de andre Søstre Skind.

O: Papir, skrevet med samme Hånd som Nr. 215 og 249 ovfr., og med Spor af 1 brevlukkende Segl. SLA., Top. Saml. Pap., Roskilde (tidligere Nr. 62).

Reuerendo patri fratri Laurencio Lyckesß, quodam [!] gardiano, optime digno fratri et amico sibi in Christo precordialisimo.

Aue dulcissime domine Jesu Christe etc.

Salutem in filio virginis gloriose. Kære brodher ock alzkæræstæ godhæ ven in Christo Jesu, thakær jegh edher ydmylegæ aff alth meth ingerstæ hiertens grun for all then storæ ære ock dydh, troskaff ock kærligheth, som i haffæ meggh beuist i allæ madhæ met edher dydælegæ ordh ock ærlegæ gernigæ vforskylidh i allæ madhæ, for huilkegh i skullæ thagæ løn ab altissimo, qui est tributor omnium honorum, ock myn ydmygæ tiænæstæ ock bøn till Guz for edher nath ock daff aff alth meth hierthæ, licet indigna, ock ith troth hierthæ aff meggh, sa lengæ jegh leffer, som i vell dydælegæ haffæ forskylidh aff meggh badhæ met ordh ock gernigær; Guz for sin meskun gaffæ, thet jegh kunnæ gøre edher nogith til veliæ igen; thet villæ jegh gernæ aff alth meth hierthæ gøre; thet muæ i fulkommæligæ lidhæ pa etc. Kære dydælegæ brodher, muæ i vidhæ, ath jegh ær karsk, ock meggh lidher vell; Guz for sin meskun vndhæ meggh allæ timmæ till edher ath spæriæ, thet

edher skall vell lidhæ badhæ till siel ock lifff, thet bedher jegh gernæ Gudh om aff alth meth hierthæ. Kære dydælegæ b[ro]dher¹, vndher megh storlegæ, hui i kommæ ickæ i fyor æfter poskæ, som i loffidhæ megh sa stadhæligæ, ath i skullæ ænthen selfff komith ellær edher vessæ budh, ock ock i saudhæ, ath megh skullæ ther ingælu[n]dhæ tuiffle pa, ath vor tha fredh imællæm lanænnæ, om i villæ ællæs hullidh ordh. Hierthæ kære brodher, hor ær nu tro ock laffæ? alth tykæs, hun acthes sore ringæ; jegh haffdhæ stadhaligæ troth, ath i skullæ kommith, som i laffdhæ megh, ock glædhæ jegh megh tervedh ith ordh, ath i skullæ komith, som i saudhæ etc. Kære brodher, bedher jegh edher for Guz skyll ock for all then karlighidh, som i haffæ till megh ock jegh till edher ock i till megh [!] siden then førstæ [t]idhen², vi kændhæs: kommær her nagin fredh imællæm landennæ, tha gøre megh then store glædhæ, ath i komæ ock thallæ met megh, eller ladher megh fa edher vessæ budh, for ti jegh troth aff alth meth hierthæ ock siel ath thallæ met edher for nagin then, pa jorden ær, ock jegh bliffer aldri gladh, for jegh kommær i edher [!], eller jegh for nagæn sen godh tindhæ fran edher, hor edher lidher, met edher egen honnæskreft. Ti bedher ock mannær [jegh] edher for all then løn, i vellæ haffæ aff Gudh: skriffer megh til met thet førstæ budh, i kunnæ fa, hor edher lidher, ock om jegh ma nagæn tith venth edher. Kære dydælegæ brodher, vellæ i ock myndes the sorth vell, som i laffidhæ megh ock the andhræ søster, ock i villæ, alzkæræstæ brodher, nar i finkæ budh, giffæ megh ith halff xx aff the egærnæskin for all then godhæ tro, jegh haffer till edher. Ock vor hedherlegæ modh[e]r abbatissæ ock modher priorissa ock søster Anna Eriçi ock søster Karina Jacobi, søster Sopia ock søster Ingæbur myn søster ock edher forsuar søster Krinæ Nielsædatter ock søster Annæ Petri ock allæ godhæ vennær sier edher mongæ [godhæ] nætter. Radher ock biydhær allæ timmæ offer megh som offer edher søster ock tro ven. Vore stv[n]dennæ fleræ, tha skullæ jegh skrifferæ meræ, men jegh vor sa gladh, ath jegh spordhæ budh til edher, som i haffdhæ giffith megh in gyllænæ. In Christo valeatis. Scriptum Roskildis sub sigillo dilecte matris nostre abbatisse etc.

Soror Botilda Boecii, soror et amica
vestra in Christo Jesu predilectissima etc.

¹ O: bordher. ² O: sidhen.

Udat. 12.

Søster Catharina Jacobsdatter (i Roskilde Clare Kloster) takker den forhenværende Gardian i Enköping Laurens Lykkessøn for hans Velgerninger mod Søster Bodil Bosdatter, som meget ønsker at tale med ham, og beder ham om at komme til Bodil, når der bliver Fred, samt om at give hende Klæde til en Kåbe eller Kjortel, men således, at hun ikke får at vide, at Brevskriverinden har bedt ham derom.

Papir med Udskrift og sammenlagt i Folder som til Forsendelse, men uden Spor af Segl eller af Indsnit til Forsendelse, derimod med Huller i Kanten, som om det kunde have været lukket ved Sammensyning med Tråd. SLA., Top. Saml. Pap., Roskilde (tidligere Nr. 61).

Religioso viro fratri Laurencio Lydekæß, condam [?] gadiano Enykopensis [!], fautori sibi in Christo [?] dilecto etc.

Salutem in domino sempiternam. Kære brodere Lauris, thakære jegh edher for alth thet godhæ ock ær ock dydh, som i haffæ gyorth søster Botill Bosdatter met ordh ock gernigær, huilkegh edher lønæ then alzmegtiistæ Gudh ock allæ the, som handhæ gøre godh som Guz[?]. I ære hændes størstæ hoff ock hussullælsæ pa versens venan, ock hun haffer storæ thro ock hoff til edher en til allæ the, som hun ær aff føth, ellær nagin then frendhæ ellær ven, hun haffer pa jordhen; tha troth hun edher vell for tøm allær, som i vel selfæ haffæ befundith, forti hun haffer gyorth ock lath ock tolth thet for edher skyl, som hun villæ gøre for ingen. I haffæ thet lath hændhæ nyth som in dannæman, ock i fa himmærigæ for hændes skyl etc. Kære brodher Lauris, i tro aldri then sor, hun fic for edher skyl, ath i skeldes sa, ath hun fic ickæ andærlundhæ thallædh met edher, ock then sorff gor aldri aff hændes hiærthæ, før hun kommær i tal met edher igen, ock ær hun ock sare sorfull, ath i kommæ ickæ til hændhæ, som i laffidhæ, ath i skullæ kommæ. Kære broder Lauris, bliffer her nagin fredh, gøre for then løn, i vellæ hæffæ aff Gud, ock gøre hændhæ then store hussullælsæ ock komæ till hændhæ. Kære brodher Lauris, haffer jegh ock ith ærindhæ til edher, huilkegh jegh tor næpælegæ skriffæ edher til; men vestæ jegh ickæ, ath i vare hændes ven sa godh, som i ære, ock jegh vestæ ickæ handes storæ trongh, ock jegh ær vel uis, ath vestæ i hændes storæ trongh, tha ynthæ i ock hulpæ i hændhæ. Ti bedher jegh edher for then løn, som i vel haff aff Guz, giffer hændhæ

klædhæ enthen til en kaffæ eller til in kyortell; hun haffer skøth ey thet, hun kan ga vdhi, segh vden straff. Huerkæn i eller nagin hændes ven troth then storæ through, hun haffer pa klær; ickæ forma hun hællær ath køffæ, forti hun ær megeth i gel, forti hun haffer mongæ begengælsæ, som hun skall gøre for sin fadher søster siel, ock hun haffer sa got som ingen hielp huerkæn aff slegtingæ ellær vennær vden Guz ock edher; ti bedher jegh edher, ath i gøre, som myn ydmygæ bøn ock godhæ tro ær til edher; jegh troth edher wel, i ladhæ thet ickæ vordhæ tis ver, ath jegh rycther ærindid. Kære dydalegæ brodher Lauris, thagær huerkæn handhæ ock ey megh till mōstykæ, ath jegh sier edher sa diærualegæ til; vistæ jegh ickæ hændes storæ trongh ock edher tro hiertæ, tha villæ jegh ful nøducth gøræ thet, men jegh ær vedh [!], ath i hielpæ haindhæ gernæ [?]. Kære brodher Lauris, ladher ingælu[n]dhæ søster Botil vidhæ, ath jegh skriffer edher til herom, forti fin hun thet ath vidhæ, tha fingæ jegh størth vvenskaff aff hændhæ. Kære brodher Lauris, thakær ickæ til mōsth [!], ath skriften ær slem; kunnæ jegh bedhæ, tha skriff jegh gernæ bedhæ; han ær godh, ther gør tet [?] bedhæ, en han kan. Kære brodher Lauris, gøre ther for all tet ond . . ., jegh nythæ edher at, ock sa ker, som i hafæ søster Botil, ock for all then godhæ tro, jegh haffer thil edher. Skriffer megh ii ordh til igen, nar som i spøriæ budh. In Christo valeatis.

Soror Katerina Jacobi,
amica vestra dilecta etc.

Udat. 13.

(1418—54¹.)

Bisp Christiern (Hemmingssøn) af R[ibe] tilskriver Ribe Kapitell angående Besættelsen af et Præbende i Kapitlet.

Brudstykke på Papir (Orig.), nu uden Spor af brevlukkende Segl. Danske Selsk. Pap. [1418—54]. Trykt: RDRDM. III, Udat. Breve Nr. 427.

Honorabilibus viris dominis N totique capitulo
Ripensi

Cristernus D[ei] gracia episcopus R[ipensis].

Premissa nostra dileccione cum sincero fauore. Ke[re] . . .
. well till mynde, at paa then tiidh, her
., tha screffue wy ether till, at wy h

¹ Christiern Hemmingssøn var Bisp af Ribe i det anførte Tidsrum.

..... prebendam canonicalem, som han hadhe, oc al
 ue wy pa then same tiidh oc bathe
 Oleffß matte fa prebendam Janue, hu
 wy ware in capitulo, nw er han hiem kom
 fore e[n ca]nik in capitulo oc wide ey annet
 then h[ellige] kirke til wilie ydermere æn en
 hans h hobes, [at] hanom stor engen sa
 for assignere hanom l
 octau . asc[ensionis]

Udat. 14.

(1486—94¹) Jan. 5.

Roskilde.

Præsten Clemens Johannis anmoder Hr. Bent Bille om, således som Brevskriveren og Prioren for de evige Vikarer (i Roskilde) talte til ham om ifjor, at tilbagebetale de 100 Mark, som Hr. Bent har lånt af dem, da Dronning (Dorothea?) forlanger tilbagebetalt et Lån på c. 1000 Mark, som hun har ydet dem til at købe Gods med af Vincents Iverssøn (Lunge) på Stege.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Bent Bille, B 1.

Nobili viro necnon strennuo militi domino Benedicto Bille, capitaneo castri Helsingburgh.

Salutacione amicabile in domino premissa. Vidher, kære her Beynt, synderligh gode wen, at som ether wel fortæncker, at nw, for eet aar wor, her Bo, perpetuorum vicariorum prior, oc jeg wore ether till ordz i the helge tre konghers capell her i Roskilde om thet c mark, som i haffwe aff oss, begerinde, at i skulle skicke them till stæde ighen, helst forthii wii ære wor nadwge frwe skyldwgh hoss i^m mark aff et kerlict lon, som hennes nade lonte oss at købe en lest korn met aff Vincencio Ywerß paa Stege, oc haffwe wii fonget nw hennes nades breff, at wii skulle giffwe henne them igen, som jeg sender ether nw met thette mit bwdh², i hwilket i kwnne forfare, at swo haffwer segh i sandhedh. Oc haffwe wii ey nermer, een wii mwe indkreffwe swo wel aff andre som aff ether, hwor som helst wii haffwe wdsett wort. Thii bether jeg ether kerlige, at i wære her fortænct vppo, at i kwnne nw snarlig wndsette oss igen met them, thii the tale mik horlige till, at jeg skal fly them till

¹ Bent Bille er Lensmand på Næsbyhoved endnu 1485 12. Aug. (nærværende Samlings 1. Bind Nr. 123); han dør 1494 før 26. Juni (ovfr. Nr. 104). ² Ligger ikke ved.

stæde igen, effterthii at jeg wor ether behielpelig till, at i fynde them. Oc bether jeg gernæ om, at i wille skicke mik thet pund korn eller swo mange penninge, som thet gyelder, jeg bleff til acter i fior; i sende mik icke wdhen xxviii β, oc jeg motte giffwe iiii β grot. Kære her Beynt, scriffwer mik et encket swor igen met samme bwdh, hwes jeg maa giffwe mynne med-brødder, at the mwe wide at rette them effter. Oc sender mik wor nadwg frwes breff igen. Hermet befaler jeg ether Gud, then helge Crist oc the helge tre konninghe. Rader oc bywder offwer mik som offwer ethers ydmige capellan, oc syger ethers kære husfrv [mange] twsynde gode netther. Scriptum Roskildis vigilia epiphanie domini meo sub sigillo.

Vester humilis capellanus
Clemens Johannis, presbiter.

Udat. 15. (2. Halvdel af 15. Årh.?¹)

Ejler Daa beder Henning Olsson (Godov) og (hans Hustru) Fru Elne (Henriksdatter Meinstrup?) om at sende ham henholdsvis den Bog, som Henning, og det Par Linklæder, som hun har lovet ham.

Papir (noget beskadiget) med Rester af 1 brevlukkende Segl og Påtegning på Forsiden med Langebeks Hånd: »Foræret af Hr. Biskop Harboe 1751.« Danske Selsk. Pap., [2. Halvdel af 15. Årh.].

Hetherligh oc velb[y]rdh[igh] mand Hennigh Olsβ . . s mit-tit[ur?].

Jesus, nostra redemcio, vestra sit salutacio. Wide moge i, kære Hennigh, at the ordh, som i haffuæ mik sagth, hwilkit[!] myt hob standher til ether, oc wil jek altidh gernæ gøre ether wiliæ oc bedher gernæ for Gutz skyldh, at i sennæ mik then bogh, i jettæ mik, eller fører hennæ met [ether] til Ant-uorskou pa longæ fredagh. Oc siger frue Ælinæ ma[nge] gode netther, oc bedher hennæ hielpe mik met thet paar linklædher for Gudz skyldh, som hun haffuer mik jet. Non plura; men jek befaler ether Gud met allæ sinæ helien. Scriptum Kar . . .
. . die palmarum.

Elerus Daa, vester singulis
omnibus [!].

¹ Tiden kan ikke bestemmes nøjagtig. En Ejler Daa kendes næppe anden Steds fra; Henning Olsson levede endnu 1503 15. Decbr. (Privatarkiver, Henning Olsson Godov).

Udat. 16.

(1497?¹) Aug. 9.

Lödöse.

Diderik Henriksson i Lödöse meddeler Hr. Henrik (Krummedige), Hovedsmand på Båhus, at han har givet Lensmanden m. fl. i Kullings Herred Lejde til Hr. Henrik, skriver om de dobbelte Skillingers og de norske Hvides Gyldighed og tilråder Afholdelse af et Marked i Gamle Lödöse c. 21. Septbr., som det tidligere var Sædvane.

Papir med 1 utydeligt, endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Privatarkiver. Henrik Krummedige. Trykt: Dipl. Norv. XVIII Nr. 151.

Erlighæ och uælbørdiggæ hærræ, her Hænrick, høffuissman vppaa Bawhus, ømyukæ ssændes thætta breff.

Myn ødmyukælighæhædh och traa tænisthæ. Maa i uitthæ, kære herræ, ath jach ssændher etther thette scriffuilssæ mæth lænsman wtoff Kollæns herræth, och ær dher fflære dandhæmæn meth hanum wtoff thet ssammæ herræth, och haffuer jach gyuæth them ffælæchhæth till och ffræa vppaa ædher trøsth. Item thii bietther jach ædher, kære herræ, ath i uæl gøren och rammær thet bæsthæ met thæ dandhæ[mæn], thet i kunnæ. Item framdhælæs maa i uithæ, kære herræ, ath thet mich tikkæs, wm thet waaræ ædher lifftth, ath thet jach kan gøretth ffor almaaghen hær i dagh vm dhæ dwbbæltth β och thæ norsskæ huitthæ, hær æræ kommæn, ath thæ matthæ uære kong.[!] iblanth almaghen. Item tikkæs mich och, kære herræ, ath thet uære nitthælicht, ath thet i kwnnæ uære æn markæn i kampplæ Lødissæ vm Mattes mæssæ i høsth, ssum sithuanth uar tiilfførnæ, och bitther jach ædher, ath i uæl gøren och sscriffuer mich tiil igæn sttrax, och ssaa uil jach lyssæth ffar strax. Etther hærmæ Gud ffallær [!], riddher sanctæ Jøræn och sancta Anna ssiælf trædyæ. Scriffuit i Lødissæ sanctæ Laris affthen.

Didrick

Hænricksβ.

Udat. 17.

(1497 ell. 1502².)

Lödöse.

Diderik Henriksson i Lödöse anbefaler til Hr. Henrik Krummedige, Hovedsmand på Båhus, en Anmodning fra Hr. Jøns i Hospitalet om, at han må nyde samme Fred, som Ale Herred og

¹ Således Dipl. Norv. XVIII Nr. 151. ² Dipl. Norv. IX Nr. 448 henfører Brevet til »Vaaren 1502« eller Sommeren 1497?³.

andre Herreder, der har håndganget Hr. Henrik, og forskellige gejstlige nyder.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl og endvidere Spor af 2 andre Segl (det ene ovalt og ret stort), uden at det kan afgøres, hvorledes de er kommet på Brevet. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Dipl. Norv. IX Nr. 448.

Erlig oc welbørdog herre, her Henrich Kromedich, høfuesman pa Bogehws, met kerlig sendes thetta breff.

Venlig oc ødmiwkelige helso nw oc altid forsend met Gud. Ma i withe, kere herre, ath her Jøns i spittalen hafde bud til mik nw strax met thenne samme bondhen, swa at jak skulle wara budh til ider til thet besthe, swa at han motthe nywthe sama fridh, som Alle h[e]redh oc andre heredh nywthe, som ider hauer handganghet, oc swa som the godhe klerke nywthe, som i forscrefne hered boo, oc swa som her Larens i war by oc her Hans i Fesberg, som oc hawe Konongh geld, ath han matthe nywthe then same deel oc wilkor, som the nywthe; tho wil han wara ider vndersatte oc til wilia nath oc dag, hwar han kan formaa. Beder jak ider, kere herre, at i wythe oc ramer han[s] beste; thet er hans storlige tro til ider. Kere herre, wille i wel gøre oc biwdhe honnom til, ath han motthe kome sielff til ider oc i sit beholt ighen, heller i wilen biwdhe mik, ath jak biwdher honnom ider wilia til; ther wil jak mik altid gerna efter rette. Hermet ider Gud befalende oc riddher sancte Jørien, oc er jak altid redheboen gøre, huat ider liwft er. Scrifuet i Lødese formiddag idag, som klokken slo x.

Didrik Henricß.

Udat. 18.

(1461—73¹) Novbr. 21.

Reading.

Kong Edvard (IV) af England sender tilbage til Kong Christiern dennes Sendebud Herman Lantsidel med bifaldende Svar på de Ærinder, som han har forebragt Kong Edvard.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. England A, Pap.

Illustrissimo principi Cristierno regnorum Dacie, Suecie, Noruegie, Slauorum Gottorumque regi etc., confratri nostro carissimo.

Edwardus Dei gracia rex Anglie et Ffrancie ac dominus

¹ Året kan tidligst være 1461, da Brevet er skrevet af Kong Edvard, og senest 1473, når man går ud fra, at Kong Christierns Titel er korrekt gengivet.

Hibernie etc. illustrissimo principi Cristierno regnorum Dacie, Suecie, Nøruegie, Slauorum Gottorumque regi, duci Slesuicensi, comiti Holsacie, Stormarie, in Oldemborg et Delmenhorst, salutem et fraterne caritatis votiuos successus. Postquam superioribus diebus Hermannus Lantsidell, cubicularius vester cont[ri]uusque commensalis, litteras vestre serenitatis credenciales nobis detulit, credenciam, vti scriptitastis, sibi commissam summo cum fauore audire cordi nobis erat. At quoniam congruis loco et tempore sibi demandata perhumaniter nobis oraculo viue vocis apparuit [!], per eum expositis et petitis annuere dignum duximus. Cumque in dicendis nobis a vestra maiestate inflexibilem sibi fidem adhibuimus, carependimus, vt singulis petitis responsa deferret plurimum grata. Ex villa nostra Radingie vndecimo kalendas decembris nostro sub signeto.

Udat. 19. (Senest 1464?) Decbr. 11—17. Rom.

Erik (Fastesson?), Forstander for St. Birgittas Hospital i Rom, meddeler Hr. Åge Axelssøn (Thott), at han har modtaget 5 rhinske Gylden fra ham, sender til Gengæld et af 5 Kardinaler beseglet Afladsbrev for Hr. Åges Sognekirke, som kunde være blevet bedre, hvis der havde været flere Penge at betale med, og opgiver Omfanget af og Prisen for et paveligt Afladsbrev.

[Orig. ukendt.] A—B: 2 Afskrifter i Langebeks Dipl. bag 1476 af Langebek. Trykt efter A: Danske Mag. I. 101 og derefter atter: Bring, Handl. och påminnelser i swånska hist. I. 135 og von Möller, Bidrag till Hallands hist. I. 150. Reg. 4404*.

Nobili viro domino Agoni Absolonis militi, capitaneo castru Wardberg, cum reuerencia.

Mina ødhmiuka thiænist oc æwinneligha helso scrifna tilforena i Ihesu Christo. Witen, kære herra Aghe, ath thenne nærwarande brefförar Erik Helgasson antwardadhe mik v rinska gyllena oppa idhra wægna. Her sænder jak idher igen met sama budh eet afflatzbreff met v cardinala incigle til idhre soknakirkio; hafdhe gyllena warit flere, tha hafdhe aflatit wordith

¹ Brevet, som i Regesta henføres til c. 1470, skulde antages at være senest fra 1464, da Erik Fastesson døde i Begyndelsen af 1465 ((Svensk) Hist. tidskr. II. 231). Men det er i så Fald umuligt, at den samme Breuskriuer kan have skrevet et Brev til Åge Axelssøns Enke (se det efterfølgende Nummer), da Hr. Åge først døde 1477.

mere. Warit saka, thet i framdellis wilen lata wærfua wars helgha fadhers pawans aflat, tha gifwer han aff sine nadh til soknakirkior oc cappel iii aar oc swa manga carenor vppaa fyra tidher om aarit, oc thet kostar x dukater ath minzsta, oc thet aflat warar til æwinnelikin tidh. Thermet lifuin ok thrifwins i warom herra, oc biudhen ofwir mik som ofuer idhan fatigha cappelan. Hwar jak kan idher æller idhert budh met thiæna, tha wil jak thet gerna göra til allan tidh. Ex Roma tertia dominica aduentus proprio sub sigillo.

Ericus, rector domus hospitalis sancte Birgitte de Vrbe, seruitor humilis.

Udat. 20. (Senest 1464?¹) Decbr. 13. Rom.

Erik (Fastesson?), Forstander for St. Birgittas Hospital i Rom, meddeler Fru Merete Bengtsdotter (af Vinstorpa-Slægten), Hr. Åge Axelssøn (Thott)'s Enke (?), at Paven har tilbagekaldt al Aflad og gjort en ny Bestemmelse om, hvorledes Aflad skal udgives, og sender hende 2 små Kors, som har ligget på den hellige Grav og andre Steder i Palæstina, og nogle små Veronica'er.

[Orig. ukendt.] A—B: 2 Afskrifter i Langebeks Dipl. bag 1476 af Langebek. Trykt efter A: Danske Mag. I. 102 og derefter atter: von Möller, Bidrag till Hallands hist. I. 151. Reg. *7412.

Nobili mulieri domine Merite Benedicti, relicte domini Achonis Absolonis militis.

Ødhmiuka helso ok thiænist i warom herra foresænda. Witen, kæra frw Mærta, ath war hælge fadher pawen fore mærkelika saak sculd hafuer atirkallat ok vpsat til beskedhelin tidh alt aflat ok makt til afløsn i sinom sakom; tho hafuer han nw sniman aff sinne besynderlike nadh giort een staffga, hulkeledis badhe afflat ok scriptobreff skulu vtgifwas ok wærfuas æffter thenna dagh. Thy sændir jak idher effter then sama

¹ Adressaten blev først Enke 1477 og var død 1481; men i dette Tidsrum (hvortil Brevet henføres i Regesta *7412) kendes kun en Peder Henriksson som Forstander for St. Birgittas Hospital i Rom (jfr. (Svensk) Hist. tidskr. II. 231—40). Den Erik, der har skrevet Brevet, er formentlig Erik Fastesson; men han døde 1465 (anf. St. S. 231), så at Ordet Enke i så Fald måtte være en Fejl for Hustru, Mulig er Brevet samtidigt med den samme Brevskrivers Brev til Hr. Åge Axelssøn selv (se det foregående Nummer); begge Breve er i alt Fald skrevne ganske i de samme Dage af Året, og de overbringes begge af en Erik Helgesson.

stafga nw met thenna sama brefførare Erik Helgason eet scriptobreff ok thermet tw litin korss giord aff fina perlamodher, hulkin hafua lighat oppa the helgho graff ok andra helgha stæder i Iherusalems lande, ok sænder jak idher noghra clena veronekor. Thetta haffuin idher til andelikin hugnadh til idhra siæl ok aminnens Ihesu Christi dødh ok pino, som thetta beteknar etc. In Christo Jesu feliciter et longeuē valetē, mihi ad votum precipiendo. Ex Roma die sancte Lucie virginis proprio sub sigillo.

Ericus, vester seruitor humilis, rector hospitalis sancte Birgitte de Vrbe.

Udat. 21.

(1455—77¹.)

Stralsund.

Gertrud Bokelers, Frants Bokelers Enke, tilskriver fra Stralsund Hr. Åge Axelssøn (Thott) om sin afdøde Mands Pengemellemværende med Hr. Åge og anmoder denne om at bevæge sine Børn Hr. Erik og Fru Eline (Thord Karlsson Bondes Enke) til at betale, hvad de skyldte hendes Mand.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Åge Axelssøn Thott.

Deme wolgeba[ren] strengen ryttere heren, heren Ako Axelson, houedman up Warbergeshus, myneme leuen heren vnde frunde, denstliken.

Mine gudwilge denste myt gantz werdegen gruten stedes tobeuoren. Erwerdige leue here, alze gii scriuen in juwen breuen, wo Frantz seliger dachtnisse yw schole etlik gelt schuldich wesen, des wy in synen rekenschopboken vynden, wo gii em schuldich syn, vnde suluen in syneme lesten sede, wo he yw de sulue rekenschop gescreuen hadde myt syner eygenen hand; bidden, dat gy de sulue rekenschop hir willen senden yegen desse, we denne schuldich is deme anderen, dat he yd em gheue. Ok leue here, bidde ik yw denstliken, dat gii juwen sone her Eriik wolden vnderwysen vnde juwe dochter vrouwen Helynne, dat ik betalinge van en mochte krygen, dat se Frantze schuldich bleuen vnde vul vor entfangen hebben, dat juwer erwerdicheit doch wol mede wytlik is vnde doch yo eyn merklik summe is. Waz ik juwer gudliken vnderwysinge

¹ *Eline Ågesdatter Thott blev gift 1455 (Broderen Erik Ågesson var Ridder allerede den første Gang, da han er funden nævnt, nemlig 1456 15. Decbr., se nærværende Samlings 1. Bind Nr. 22); Åge Axelssøn døde 1477.*

hirane mach geneten, wil ik yegen jw myt alleme vlite vor-
schulden ane twiuel; dat kenne Got, de jw behude an steder
woluare to langen tyden. Screuen tome Sunde des dinxste-
dages vor pinxsten.

Gherdrud Bokelers, seligen Frantz
Bokelers nalatenen wedewen.

Udat. 22.

(1472?—1513¹.)

Hverringe.

Regitse (Olufsdatter Godov), Palle (Anderssøn Ulfeldt)'s Hustru, beder sin Moder Fru Elsebe Hennekesdatter (Grubendal) om at betale hendes Frænke Fru Margrethe (mulig Christiernsdatter Daa, Henrik Meinstrups Hustru) det Par røde Klæder, hun har at sælge, og give dem til Brevskriverindens Datter Elsebe.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Oluf Pederssøn Godov.

Hedherligh ock welbyrdugh quinnæ frw Elssæbee Hennickkes-
dotther, syn kære motther, i Nestwedh kerligæ sendes thette
breff.

Myn wdhmøgeligh kerligh helsen nw ock altiid forsend met
wor herre. Thager jek edher, kæræ modher, for alth gooth,
ock bedher jæck ether gernæ, kære modher, ath i villæ wel gøræ
ock bethallæ myn fenckkæ frw Margretthæ thet par rødhæ
klædher, som hwn haffuer at sælyæ, ock giffuæ them Elssæbyi.
Mik hoppes tiill Gud, i skullæ thet vel stædhæ; i haffwe thet
altiith sagith, at i villæ elskæ hennæ for alle mynæ børn, som
i ladhæ altiith poo kendæ. Kære motther, hielpper hennæ
met boskap och met annet, hwat som etthers væligh ær; Gud
han skall lønnæ edher for alsammens. Thermet beffaller jæk
edher Gud och frwe sanctæ Annæ siell trediyæ. Scriffet i
Hwørwingh die sanctarum reliquiarum anno domini die vt
supra [!].

Rygittzæ etthers
Palliss kære dotther.

¹ Brevet er vel skrevet under Fru Elsebes Enkestænd; men hendes Mand Oluf Pederssøn (Godov) levede 1472 14. Juli (Privatarkiver, Oluf Pederssøn Godov), hvorimod hun selv var død 1513 9. Jan. (Sjælland, unævnt Gods 3).

Udat. 23. (1456—c. 1472?¹) København.

Sten Andersson (Godov) beder sin Farbroder Oluf Pedersson (Godov) om selv at opsætte Brevet om de Penge, hvorom de forligtes sidst, og at lade det besegle med Stens Signet, som denne sender Farbroderen med sin Svend, samt meddeler, at han sender Farbroderen sin Hest, som de forligtes om sidst, og et Brev, Kongen har givet Sten på noget Sagefald.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Oluf Pedersson Godov.

Hedherligh oc welborn man Oluff Perþ, myn kiære faderbrodher, kiærlighen sendes thette.

Venlighe helsen tillforn sendh met war herr. Ma i wide, kiære fadherbrodher, thet jegh sendher ether myn swendh met myt ingzell om the pennigh, som wi forlictes om i systh, wi samell [!]; och bedher jeg ether om, thet i tage Powell Henriksson till ether, oc ladher selfwe giøre thet breff om the for^{ne} pennig, som wi forlictes om i systh; tha skall myn swendh beseillet, Marquard. Item sendher jeg ether myn hest, som wi forlictes om i syst; bedher jeg ether gerne, thet i rame myth beste thervti, som myn gode tro ær till ether, oc kwnne i sendhen wdhoffwer till Rostok till pintzemarcket, tha skulle i wel faa pennig forren eller woore; hwes i kwnne fa, tha tagher. Oc biwdher mig till ighen om alle hande ærende, hwes mig ligger mackt oppo, met myn swend Marquardh. Oc sendher jeg ether eth breff, som myn herr koning haffwer giffuet mig pa then sagefall, som then bwndhe haffwer fordelt mig aff Fyn, thet i ladh læsse thet pa landzting, oc weder mig eth swar ighen theroppo. Intet mere; jeg befaller ether Gud. Ramer myt beste, som jeg tror ether till i alle made. Thermet beffaller jeg eter Gud. Screfwet i Kopenhaffn feria 6a post diem ascensionis domini.

Steen Andersson.

Udat. 24. (1456?—72².) Visborg.

Evert Grubbe bebrejder Oluf Pedersson (Godov), at han ikke hører fra ham, ønsker selv at kunne komme fra Visborg, sender

¹ *Brevet er formentlig skrevet efter Sten Anderssons Fader Anders Pedersson (Godov)s Død; men han levede 1456, og Oluf Pedersson (Godov) 1472 14. Juli (Danm. Adels Aarvog 1894 S. 149, 1897 S. 506).* ² *Brevet kan næppe være*

Oluf en Armbørst og anmoder ham om at få det Gods bygt igen, som brændte op i Virket, og om at holde Anders Pederssøn (Godov)'s Søn til Skole.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Oluf Pederssøn Godov.

Æn hederligh welbyrdigh man Oleff Pethersß i Swensterop sendes thetta breff.

Brotherlich kerligh helsee altiidh forscreffuen met Gudh. K[æ]re Oleff, mw i withæ, at jek ær swndh ok karsk, Gudh wnæ mik at spørve thet sammæ til ether ok allæ wore wenner. Kære Oleff, wunder mik, thet i enghen tiidher [?] scriffue mik till, at jek matte nogher tidinghe fonge aff ether; i mwæ for santh widhe, at kunne jek met nogher lige aller lempæ kommæ heden, jek wore meghet heldher hoss ether ok myna wenner æn heræ, men mik hobes, jek wordher wel snarth qwith. Item sendher jek ether eth armberst, i skullæ ga i skow met fore myn skyldh. Oc h[i]elper til, ath thet gotz wordher bygdh ighen, i Wirkæ brende vp; ok gørør well ok holdher Anders Petersß søøn till skolæ. Hermet befaler jek Gudh, juncfrw Mariæ ether liiff ok siell, ok sigher myn søster mange twsende gode nøtter; ok gørør wel ok scriffuer mik til om allæ stickæ, i withæ, macht pa liggher. Screuet pa Wisburg vnder myt incigla.

Æuerth Grubbæ.

Udat. 25. (1470 ell. noget senere?) Svendstrup.

Elsebe Hennekedatter (Grubendal) tilskriver sin Husbonde Oluf Pederssøn (Godov), at da Palle Anderssøn (Ulfeldt) har meddelt hende, at Oluf vil »løse« Tybjerg »op«, bør han først søge at få Claus Rebergs og Joachim Olsson (Blaa)'s 2 Dele.

Papir (Orig.), nu uden Spor af brevlukkende Segl, og med Påtegning på Bagsiden med Langebeks Hånd: »Foræret af Hr. Biskop Harboe 1751«. Danske Selsk. Pap., [2. Halvdel af 15. Årh.]

skrevet før Anders Pederssøn (Godov)'s Død, men han levede 1456 (Danm. Adels Aarbog 1894 S. 149); på den anden Side var Evert Grubbe i alt Fald fra 1472 Lensmand på Tryggevælde (Horns H. Sjælland 64) og altså da ikke længere på Visborg. ¹ Tiden kan ikke bestemmes nøjagtig. Oluf Pederssøn nævnes næppe som levende efter 1472 14. Juli (Danm. Adels Aarbog 1897 S. 506); men hans Dødsår kendes ikke. Da hans Brodersøn Sten Anderssøn til Tybjerg slet ikke nævnes i Brevet, har han mulig da været død; han døde i Tiden 1470—86 (anf. St. 1894 S. 149).

Hederligh oc welburdich man Oleff Petherß, myn kære hosbvndh, sendes thette breff.

Venligh helsen tiilforne sendh medh wor herræ. Vithæ maa, ath Palne Andersß hawer screuet megh tiil oc ladhet megh wndh[er]staa [edher] willæ om Tydbergh, at i willæ løsæ thet op. Tha tycker megh best w[ere, ath i] tale tiil Claues Rebbergh oc Jachym Olesß oc giører en endhe medh [thom], medhen i ære saa nerwerende hoss thom; megh hobes tiil Gudh, faa i [the] ii dele, wy faa wel syden the andre dele. Ramer edher besth hervti, [som] edher ligggher macht oppaa oc edher born. Oc sendher jek edher th[enne] breffuiser Lawæ, thet i fly thet saa, at han faer syn festemøø hem medh seg, saa franth som i willæ hawæ edher gardh beseth. Hermedh befaler jek edher Gudh oc sancte Hans. Scriptum Swenstrop vndher myth insiel.

Elsebe Hennickdotther, edher kære hosfrvæ.

Udat. 26.

(1511 Juni 9?¹)

Iversnæs.

Henrik Knudssøn (Gyldenstjerne) meddeler Hr. Henrik Krummedige, der har befuldmægtiget ham til at modtage de Klenodier, som afdøde Otte Rud gav Tønnes Rantzau at opbevare, at Klenodierne ligger til Afhentning hos Brevskriveren, og at han har lovet Tønnes Rantzau og Hans Pogwisch til Doberstorf, at de skal få de Penge, som de kan bevise, at Otte skyldte dem.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl (Gyldenstjerne). Privatarkiver, Henrik Krummedige.

Erlig oc velbyrdig man oc streng ridder her Hinrec Krommedicke kerlig kommende thette breff.

Venlig oc kerlig helsen foresend met vor herre. Kære her Hinrec, som y scriffue meg tiil oc sende meg ether machthebreff, jeg skulle opkreffue oc aname thee klenodia, som Otte Rwd feck Tønnes Rantzo at gemme, hwes seell Gud haffue, hwes jeg allerede anamet haffuer oc ere bezeglett met Ottes eighet intzegel. Item siier Tønnes Rantzo oc Hans Pouisk tiil Dobstrop, at Otte skulle were thennom nogher peninge skillig; hwes jeg

¹ *Brevet ligger under denne Datum, der dog ikke er sikker; sikkert er kun, at Brevet er yngre (og måske ikke særdeles meget yngre) end Otte Ruds i 1510 indtrufne Død.*

haffuer werett thennom god fore, hwes som the konne beuise met skellig beuising, at the skulle fange theres betalig. Oc ere samme klenodia quit[?] tiil stæde; nar ether bod oc hanss med-arengz bod komme, thaa skulle the fange thennom. Hermet ether Gud beffalende. Kere Hinrec, gører vell oc siier miin fencke mange gode natt. Scriffuet Iffuerrssnes annen pintzdag.

Hinrec
Knutsß, ridder.

Udat. 27. (1483—c. 1493¹.)

(Mourids Nielsson Gyldenstjerne) takker Hr. Engelbrecht (Albrechtssøn Bydelsbak) for udvist Gæstfrihed mod hans Hustru, hans Datter og Hr. Oluf Stigssøn (Krogno), beder Hr. Engelbrecht om at låne ham en Sum Guld mod at få Gods i Pant og tilråder at udsætte Afgørelsen af et Forslag (om et Giftermål?) mellem Laurens Albrechtssøn (Bydelsbak) og Hr. (Poul) Laxmands Datter.

Koncept eller Kopi på Papir uden Udskrift eller Underskrift. Privatarkiver, Mourids Nielsson Gyldenstjerne.

Sinceram ac amicabilem salutacionem in domino premissam. Kiere her Engelbret, frendhe oc sønderlige gode ven, tacker jech ether gantzske kerlige fore then store ere oc dygdh, som i beuisthe imod myn kiere hostrv, her Oloff Stygsß oc mod myn kiere datther nw siisth, thii hoss ether vare, hwelket jech vil kerlige oc venlige forskyldhe met ether, so lenghe jech leffwer. Oc lod Margarete mech forstandhe, hwn haffde taleth til ether om en swm gwld, som jech var kerlige begerinde ath lene aff ether til then store swm gwld oc peninge, som i haffwe vel spwrd, jech skall wtgyffwe; theroppa sendher jech ether nw myth opne breff til forwaringh pa then swm gwld, oc sendher jech ether eth annet myth opne breff pa noget gwld, som jech er oc kerlige begerinde ath lene aff ether. Kiere frendhe, eff-

¹ *Oluf Stigssøn Krogno må ifølge Brevet antages da at have været gift eller forlovet med Mourids Nielssøns Datter; men hans første Hustru Gertrud Knudsdatter (Has) levede endnu 1483 10. Aug. (Daugaard, Om de danske Klostre S. 149), så at Brevet må falde efter denne Dag. På den anden Side er det næppe yngre end c. 1493, da Adressaten, Hr. Engelbrecht Albrechtssøn (Bydelsbak), der findes nævnt i et stort Antal Breve, næppe omtales som levende efter 1492 og da må have været i alt Fald langt over 70 År (Fru Eline Gøyes Jordebog S. 210, jfr. Danm. Adels Aarvog 1890 S. 141).*

therthii jech skall rømme myth gotz i nogher modhe fore ¹then sagh¹ skyld, tha vil jech heldher vndet ether en i annen fore thii kerlige swar, som i gaffwe myn kiere hostrv. Kiere frendhe, om then for^{de} swm gwld, som thii ii myne breffue vtuisse, kommer myn swend Laurens scriffwere til ether therom, bether jech ether kerlige, at i ville antwordhe hannom then swm gwld pa myne veingne, oc i ville sendhe mech ethers gienbreff therpa, ath i haffwe sodanth gotz aff mech oc so dyre, som breffuen vel vtuisse. Kiere frendhe, som ether vel fortенcker om thii erindhe, rørd vort i Kyøbenhaffn om Laurens Albertsß oc om her Laxmandz datther, tha tøcker mech thet møget got være, at i haffwe thet bera hoss ether siell fore mange erindhe skyld, som jech haffwer spwrđ, ther kan komme aff, som jech icke nw kan scriffwe, so lenge ath i radher therom met flere venne[r]; jech haffwer oc screffwet myn brodher ther til om, ath han skal oc inthet giøre thertil, før en han radher [met] ether therom.

Udat. 28.

(1446—62²) Oktbr. 9.

Nygård.

Peder Erikssøn (Gyldenstjerne) indbyder Fru Birgitte (Pedersdatter Flemming) og Jomfru Anne (Pedersdatter Flemming) i Atterup til Nygård i Anledning af sin Hustrus Kirkegang og sin Datters Døb, som han vil lade holde Søndag før 21. Oktbr., og meddeler, at (hans Hustru) Hebele (Lydikesdatter) beder dem om at komme til hende på Torsdag og medtage, hvad hun behøver.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Christiern van Hafn.

Welbyrdich kwinnæ frwæ Birite³ oc jwmfrw Annæ⁴ i Atthrop detur hec⁵.

Amicabili salutacione in domino premissa. Wider, kærre sossther oc sonderligæ gode vener, ath jek acther met Gudz

¹—¹ Rettet fra: trangh. ² Da Fru Birgittes Fader Peder Flemming lever endnu 1446 27. Juli og da betegnes P. F. i Atterup (Danske Saml. I. 170), og da hun som gift vel næppe før Faderens Død har haft så stadigt Ophold på Atterup, at et Brev til hende vilde være blevet adresseret dertil, er Brevet formentlig tidligst fra 1446. På den anden Side var Peder Erikssøn Gyldenstjerne død 1463 6. Apr. (Tim 2, jfr. Barner, Fam. Rosenkrantz's Hist. I. 269) og vel allerede 1461 (De ældste danske Archivregistr. III. 345—46); Brevet er da i ethvert Fald senest fra 1462 9. Oktbr. ³ Rettet fra: Annæ. ⁴ Rettet fra: Karinæ. ⁵ En anden, senere vistnok forsættlig udvisket Udskrift synes at have lydt (Læsningen er dog ikke aldeles sikker): Welbyrdich kwinnæ frw Annæ oc jwmfrw Karinæ detur hec.

hielp ath gørrē myn hosfrws kirkægan oc ladæ myn vngæ dother kristnæ then søndag forre the æloff twsæn jwmfrwes dag. Thy beder jek eder, kærre sōssther bodæ, thet i vel gørrē oc komæ til Nygord til mik pa then for^{de} dag oc gørrē eder gladæ met mik oc myn hosfrw oc met flere vorre venner, oc værre mik Gudh velkomne. Thet ær myn kerlich bōn til eder. Item lader Hebel eder bedæ, thet i villæ vel gørrē oc komæ til hennæ pa torsdag, tha vil hun sendæ eder i voghen, oc thagæ met eder, hues i haue, thet hennæ bæhower thertil, hwilket hwn gernæ forskyldæ vil. In Christo valetē. Scriptum Nygord die beati Dionisii meo sub sigillo.

Petrus Erici,
mīles.

Udat. 29.

(1507—17¹.)

Lindholm.

Niels (Davidssøn) Hack tilskriver Hr. Henrik Krummedige om sit Forhold til Hans Mikkelsøn (i Malmø) og til Jacob Blanckefeld og beder Hr. Henrik om at lade læse et Brev, som Niels har skrevet til de menige Borgere (i Malmø), derimod ikke til Borgemestrene eller Rådet.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige.

Erlygh och welbyrdygh man her Hænryck Kromedighe riddher, høffwesman po Lagholm, kerlige sendes.

Brodherlygh kerlygh helsen nw och althid fforsend met Gudh. Kære brodher, motthw widhe, adh her Pædher scriff megh tyll, adh Hans Mekelsß haffwer sagth, adh han will inggelwnde sto then kōpman aff, Jakop Wille, hwilked jeg ær ganske well tell ffres met, adh han brwgher sytth bæste; jeg will och tæncke, hwad jeg kan. Kære brodher, so bedher jeg deg gærne, adh tw wel gør ffor myn skyll och fföll Jakop Blanckffæld poo radhwssed och ffly myn hand løs och hielp hannom ffor myn skyll thet yderste, tw kantt; jeg will fforskyll ighen, ihwor dw

¹ Brevet må antages at være fra en Tid, da Niels Hack var Lensmand på Lindholm; men 4. Novbr. 1507 har Ærkebispen vistnok dette Len (*Danske Mag. 4. R. II. 283*), og 17. Juni 1517 får Torbern Oxe Tilladelse til at indløse det fra Hr. Axel Brahe og Niels Hack (*Suhms Nye Saml. II. 1—2. H. S. 172—73*). Og Henrik Krummedige, der i 1517 blev Lensmand på Varberg, vilde sikkert højest i Tiden 1507—17 blive betegnet som Høvedsmand på Laholm (jfr. Erslev, *Danmarks Len og Lensmænd i det 16. Aarh. S. 9, 11*).

haffwer meg behoff; ty jeg will icke selff wdh idag. Kære brodher, sendher jeg deg och etth breff, som jeg haffwer scriffwid menyge borgerne till, icke borgemesther eller rad, men mennyge borgere; bedher jeg deg gærne, adh tw wilth ladhe læssed ffor dom poo mynne weynne och ffly meg swar ighen; thet will jeg gærne fforskylle och gøre deg so stor ffylesth ighen æntthen i slyg mode æller andre, som høyre geller, ihwor dw meg tillsygher. Och lad icke rodet ffo breffwed, som jeg haffwer scriffwid borgerne tyll. Hermet deg althid Gud beffalende. Scriffwid met hast po Lyndholm.

Nyels
Hack.

Udat. 30. (Efter 1508 Jan. 10¹.) Mogenstrup.

Niels (Davidssøn) Hack beder Hr. Henrik Krummedige om at skaffe Helle Nielsdatter (Hack) forskellige af hendes Klædningsstykker, da hun går og fryser, om at udlåne sin sorte Mynde til Brevskriveren, da denne har væddet om en Hest om, at han skulde få Lov at låne den, og om at sende ham en Tønde af det ældste Smør, han (Hr. Henrik) har.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige.

Erlyg och welbyrdig man her Hænrick Kromedige, syn kære brodher, kerlige sendes thette breff.

Venligh och kerligh helsen nw och althid fforsend met Gudh. Kære brodher, beder jeg deg gerne, adh [t]hw wille ffly Hylle Nyelsdotther syn dammaskkiortthell och en hwid korttell, ær ther ighen, thy hwn nøtther intthe aff desse kiorttle, hwn ffyck nw, och hwn kwnne ffo thet læretth, som ligger i hænes bøylleschryn, och hænes hosser, ther ligger; hwn gor och ffrys. Will jeg sælf ware hoss deg poo søndagh och talle met deg alle honde, teg leggher machth poo, som jeg hørde snakke om then samme dag, jeg ffor ffro deg; thy bedher jeg deg, adh thw wille biudhe meg till, hæller jeg skall ffynne degh poo Hickebiærre æller poo Ællynge. Kære brodher, bedher jeg deg

¹ Brevet er øjensynlig skrevet efter Helle Nielsdatter Hacks Fader Niels Mogenssøn Hacks den 10. Jan. 1508 indtrufne Død (Rørdam, Monum. hist. Dan. 2. R. II. 181). Og hvis Henrik Krummedige først har købt Ellinge 1511 (Danske Mag. 3. R. I^l. 134, jfr. Dansk biogr. Lexikon IX. 550), er Brevet formentlig tidligst fra dette sidste År.

gærne ffor alth thet, jeg kan fforskylle met deg, adh thw wilth læ meg then sortthe møæng, thw haffwer, och thw wilth sende megthen met thenne myn swæn; jeg will sælff fføre degthen soo god ighen poo søndag wdhen all thwill. Kære ffrænne, læ megthen west nw; thw schallt wisselege ffoæn ighen poo søndag; jeg taber ælles en hæst soo god som xx marck, jeg haffwer wæd om. Ther war en, wædde met meg, adh jeg schwlle icke ffoæn till lons aff deg; ho thet war, will jeg wæl sælff syæ deg, nor jeg kommer till deg po søndag, met fflere ord, jeg hørde. Kære brodher, gør heri, som jeg tror deg till, och som thw wilth haffwe aff meg; haffwer jeg æntthen hwnne æller anned gotth, tha skalth thw altid rodhe och biudhe ower, som deg bør ad gøre. Lad meg icke tabe myn hæst. Kære brodher, send meg then tønne gammelth smør, tw loffwede meg, och aff thet ælste, thw haffwer. Hermet deg althid Gud befallende och de hælli trefollighed. Ex Mogenstrop. Bræntth breffwid, nor thet ær læst, ad thet kommer icke till snacks ighen.

Nyels
Hack.

Udat. 31. (1508—16?¹) Aug. 3—9. Lindholm.

Niels (Davidssøn) Hack beder Hr. Henrik Krummedige om at låne ham 40 Mark til at købe Fisk m. m. for i dette Marked.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige.

Erlyg och welbyrdig man her Hænryck Kromedige poo Ællynge kerlige sendes thette breff.

Brodherlygh kerligh helsen nw och althid fforsend met Gud. Kære her Hænryck, ffrænne och syndherlige gode wen, bedher jeg deg gærne, adh tw wilth læ meg xl marck till adh købe ffesk fføre och anned, hwad meg gørs behoff, till tætte marked. Jeg will ridhe till her Prebærn poo torsdag, och strax jeg kommer ffra hannom, so will jeg ridhe till deg och betalle teg them ighen. Och send meg them met thette bwdh. Her-

¹ *Brevet må antages at være fra en Tid, da Niels Hack var Lensmand på Lindholm (jfr. herom ovfr., Udaterede Breve Nr. 29), så at det, når det skal være skrevet i August Måned, vel tidligst kan være fra 1508 og senest fra 1516. Hvis Henrik Krummedige først har købt Ellinge 1511 (jfr. det foregående Nummer), er Brevet, da det benævner ham »på Ellinge«, formentlig tidligst fra dette År.*

met deg althid Gud beffalende. Ex Lyndholm then mandag
nest fføre sancthe Lawrens dag.

Nyels
Hack.

Udat. 32. (1508—16?¹) Septbr. 9—15. Lindholm.

Niels (Davidssøn) Hack beder Hr. Henrik Krummedige om at bevæge Kongen til at fritage ham for »denne Rejse« til Hertugdømmerne, da der ellers ingen Lensmænd drager afsted herfra, og da Tiden er for kort til, at han kan blive passende udstyret, og han nødig vil, at der skal peges Fingre ad ham, og om, hvis »den Bonde« kommer for Kongen og klager, da at fremstille Sagen for ham.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarbiver, Henrik Krummedige.

Erlyg och welbyrdyg man her Hænryck Kromedyge ryddher
po Ællynge kerlige sendes thette breff.

Brodherlyg kerlig helsen nw och althiidh fforsend met
Gudh. Kære brodher, bedher jeg deg kerlige, adh tw wille talle
met myn herre, adh jeg kwnne blyffwe thenne reysse quytth
till lantthe Holsthen, æfftherthy her ffår inghen wdh aff landet,
the, slotth och læn haffwe; thy wille jeg icke hæller ware mere
wdhskw och skycke meg slycth poo, meg till schade ydhermere
æn noghen. Icke wille jeg æn hæller ware met the slemmeste,
om jeg skwle noghen reysse so kortt [!] adh komme slyg hæste
och tyg affstæd, som ther wille till høre till slyg reysse; thet ær
meg nw wmuæligth; skwle de ryde och pege ffyngre adh meg;
adh jeg skwle icke ware so well ffærdyg som de andre, jeg
wille hæller ware i jorden. Kære ffærne, gør meg thenne
reysse kwytth; ihwad reysse hans nade will haffwe meg i en
annen tyd, tha will jeg gærne ware wellig till so ydherlige som
noghen. Kære brodher, hører tw noyed, om then bonde kommer
ffor myn herre och kærer, tha sware poo mynne weynne och
wndherwiss myn herre theri; thy thw west nw saghen all sam-
men. Och ram mytth bæste theriblan, som jeg tror deg till
bade i de modhe och i dhe andre, som jeg haffwer scriffwid
deg till; ty myn herre gør well æffther tyn willie, om tw wilth

¹ Om Året jfr. det foregående Nr. Skulde Brevet måske være fra Året 1513 og angå Christiern II.s første Rejse til Hertugdømmerne som Konge (jfr. Allen, *De tre nord. Rigers Hist.* II. 84 ff.)?

ællys talle hannom till poo mynne weynne och wndherwise
hans node myn bryst. Hermet deg althiidh Gud beffalende.
Ex Lyndholm ffredagen nest effther syær mer wor ffoæ dag.
Nyels
Hack.

Udat. 33.

Hans Perlestikker anmoder Fru Anne (Rud, Hr. Henrik) Krummediges, om at sende ham Målet på hendes Hue og Guldtråd til den.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige.

An die wolgeborne frau Anna Krommedichs kom disse briff.
Minen willigen dinst to f[orn]. L[i]effe fraw Anna, weten
scholle je, dat her Henrick mytt my gesprochen hefft jwer hueffen
halff; so wetten je wol, dat ick dat moster van der grotte noch
nytt van ju krygen hebbe ock noch nyen onsse golt kregen hebe;
wan ick dat kryge, so wyl ick myn beste dun. Hiirmyde be-
ffele ick ju Gode to allen tiiden etc.

Hanß perlinsticker.

Udat. 34.

(1493—1515¹.)

Broder Jeppe Madssøn tilskriver Johannes Magni, Minister (for Franciskanerordenen) i Provinsen Dacia, at han på Grund af et udstedt Forbud er blevet forsinket i Rødby på den Rejse, som han skulde foretage til Lübeck for Ministeren med nogle Heste, og at Kongen har overtaget 4 af Hestene til en efter Brevskriverens Mening for lav Vurdering, og meddeler, hvad der er hændt ham i Oldenburg i Holsten og i Lübeck.

O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. SLA., Top. Saml. Pap., Roskilde (tidligere Nr. 59).

Reuerendo religiosoque patri ffratri Johanni Magni, prouinscie Datie ministro dingnissimo.

Obedienciam et reuerenciam debitam et deuotam. Kiære fadher ministher, maa edher ferlighet widhæ, at om thee æreng hæ, som jeg for til Lybek om, then tidh som jeg skyldes fran edher

¹ Johannes Magni bliver Minister 1493 og dør 1515 (SRD. V. 527); Joachim Rantzau, der efter Brevet må antages at være Amtmand på Oldenburg, beklædte denne Stilling 1513 (Gemeinsch. Arch. XXXVIII, Accessoria 1, ufolieret Blad mellem Bl. 161 og 162), så at det er urigtigt, når Otto Ritterow i Danske Mag. 4. R. III. 228 betegnes som Amtmand på Oldenburg 1501—20.

ferlighet i Lwndh, tha draa jeg strax till Kallinbvrgh oc anamædhæ the hæsthæ, som i befaldhæ meg, oc for affstædh met. Then tidh jeg kom til Rødhby, oc en aff Kallindhæburgz burgere wor met meg met hasthæ, tha wor ther forbudh giore paa alle fiærer, at ther motthæ ighen offuerkommæ, for konghen kom tidh selffuer, oc tøffdhæ jeg ther i x daghæ i byen; saa kom konghens bwdh, at jeg skullæ faare til hans nadhæ, hwilkedh jeg strax giordhæ oc møthæ hans nadhæ paa weggen, oc willæ hans nadhæ fare til Rødhby paa sammæ tidh. Tha spordhæ han meg, om jeg wor edher fadherlighedz ærendhæ met the hæsthæ, som jeg haffdhæ ther; tha sadhæ jeg ja, oc begiæredhæ konghen at see thee hæsthæ. Then tidh han saa them, tha lodh han Oliff Holgersß oc flere gaadhæ mæn wræ iiii aff thee bæsthæ hæsthæ for penighæ; thee wrdhæ them ickæ wel, som megh totthæ, oc sawffdhæ jeg til myn herræ, ath thee wore for læth sæthæ; tha suaredhæ¹ konghen saa: ministher oc jeg wy willæ fulwel forlighis, nar som wy sammen kommæ; Gud giffuæ, at han kommæ glædh. Tba wrdhæ the then store hwidhæ, som edhers ferlighet fek i Kallindhavvrgh, faare vi oc xx mark, the iii andhræ graa hwer there faare xvi marck. Thissæ forsk^{ne} penninghæ gaff han meg breff paa til edhers ferlighet, at i skullæ faa them til gaadhæ redhæ, nar som i kommæ til hannom, oc badh han meg sidhen faare offuer til lanthe Holssten oc folkommæ edhræ ærendhæ, hwilkæ i haffdhæ meg beffalidh. Then tidh jeg kom til Oldhenbvrgh, thaa wor ickæ Jakim Ranso hiemæ; tha swaredhæ frven meg saa, at haffdhæ han wæret til stedhæ, tha skullæ han fanghet meg peninghæ fore then hæsth, som han tog fran brodher Niels. Sidhen for jeg til Lybeg, som konghen ickæ andhet wildhæ, om jeg haffdhæ ickæ en haffth ærendhæ for edher ferlighet tidh. Then tidh jeg kom tidh, tha tog jeg thee xx gylinnæ aff edhert conferth oc fek Henrick Frysser, som i befaldhæ meg, oc han gaff meg ther breff paa, som jeg haffuer til edher. Symen Eylers konnæ jeg enthet faa aff, oc inthet tore jeg føre ther wdaff byen aff then del, ssom i befaldhæ megh wdhen thee breff, som lowæ i lwghit paa conferthet, them haffuer jeg forwareth saa le[n]ghe², at edhers ferlighet kommer hid til landhennæ. Ffaderher custos han fforrodhæ meghit, at jeg skullæ fare op til edher ferlighet, then tidh jeg antwordhæ hannom the

¹ A: suadhredhæ. ² O: leghen.

penninghæ, som jeg haffdhæ paa edher ferlighedz weghnæ, som jegh soldhæ the andher hasthæ fore i Kiil, oc en then minsthæ, jeg soldhæ i Kallindebvr̄g. Item kan jeg ickæ skriffuæ edher ferlighet til, som thet er tilgoith al sammen; nar Gud wel, at i kommæ nedher, Gud i himmerighæ giffuæ thet, ath i kommæ gladhæ oc helbridhæ, oc sanctus Antonius de Padua, som i haffuæ godh traæ til, ther bør oss allæ at bedhæ om, som wndher edher færlichedz lydilssæ ære her i Danmarck, at i maa wel kommæ nedher effther edher williæ etc.

Brodher Jeppæ
Matsþ.

Seddel (nu fastklæbet på selve Brevet):

Kiære pater, willdhæ i giøre thet for Gudz skyldh oc anammæ the iiii marck, som brodher Jens Jwdhæ, edher ferlighedz wngbrodher, er meg skylligh, ssom jeg sawdhæ edher ferlighet, før i droæ op etc.

Udat. 35.

(1496—1513¹.)

Roskilde.

Else Grifsdatter (Jernskæg, Oluf Jørgenssøn Oxes Enke) forsvarer sig i et udførligt Brev til Kong Hans angående de over hendes Bestyrelse af (Roskilde Clare) Kloster fremsatte Klager, udtaler Håbet om, at Kongen ikke har tilsagt Erik Neb Klostret, således som denne har sagt, og beder om, at hun selv må beholde det.

O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Indk. Br. t. Danske Kanc. 1496—1513.

Høigebaren første och mæætigh herre konningh Hans i Danmark, Sværege och Narge, myn kæreste nadege herre, ydmygelich tilskreffved.

Myn ydmyge tro pletege tænnæsthe alltyth forskreffven met Gvdh. Kæresthe nadege herre, var her nogell aff tessæ bvr̄ver her i garden met Erick Næb och skvde, hvr her var met faredh; tha hoffves migh til Gvdh, ath for then brøsth, her ær oppo the hvs, mig bør ath halle vedh lige, then skade ær snarth oppræth: ath ther ær nogell brøsth oppo edh halmtagh, thet ær ike soo

¹ *At Brevskriverinden er Enke, ses af hendes Ord: then danneman, jek hade; men hendes Mand Oluf Jørgenssøn Oxe levede 1496 Decbr. 8 (Arnamagn. Saml., Danske Dipl. XLVII. 8). På den anden Side er Brevet stilet til Kong Hans og altså senest fra 1513.*

kommedh til, thet myn brøsth kan ther soo stor finnes i, thet jek kan ther være soo brødelich i; thet haffver væredh edh vær i ar, ath i nær jek ladher læge tagh oppo en stædh, tha bryder væredh oppo en annen stædh, och staa och hvssen sare for vær. Men thet brygærs, som her ær, ther haffver jek inthet met ath ladhe halle færæth æller nogen dell, i brygerssedh ær, och aller ingen giore for migh; the haffve sælle stor rænthe bade oppo lansby och i køffstædher, ther the skville halle brygersedh och klastheredh met vedh lyge, men hvr the halledh thermet, thet kændher syk vell, thet ær allth være opp ath ræte æn met edh læs langhhallm ær x. Men kære the offver migh for gosed æller for skoven, tha vedh jek vell, thet myn brøsth finnes ther ike vdy. Jek haffver aller giorth her nogen bonde vræth i noger made; jek haffver giffvedh och hvllped tvn, for jek ville, ath gosedh skville være vedh lyge, som jek vell bevisæ kan, om behoff gørs, och jek haffver aller sallth edh traæ aff roden aff then skoff, her lyger til, men then dell, som bønnernæ skall haffve, illebran och hygningh æffther gammell sedhvanne, thet haffver jek lath tvn visth til skelliced och then dell, som nvnnerne skville haffve och til tere illebran syden her til garden ath bryge och bade met; annerles haffver jek ike forhadeth skaven i noger madhe. Och maa edher nade skeke ther hvad redhermæns men til, edher nade vell, ath see och skvde; thet skall ike fynnes annerles, æn jek skriffer. Kæresthe nadege herre, som the kære migh for øll och brød, tha skall jek faa tvn ii pvndh mallth och iiiii skæper hvmlæ och skeke tvn brygerin; soo spør han tvn ath, hvr megeth han skall tage tvn theraff; tha velle the ingen tyth haffve mynne æn xv æller xvi tynner theraff. Edher nade kan tha tænke, hvr goth thet være kan; jek ladher aller tage in tar aff tere brygningh, the haffven syndherlich for tvn sælle; the mate lade tage mynne aff edh och haffved bædræ. Jek ville, edher nade ville skeketh soo, thet jek mate faa tvn mallteth och hvmlen in i klastheredh oppo in tyth; soo saa the, hvad ther komme til, och the mate tage, hvad bryger the ville, och jek ville betallen; thet gørs tvn ællers aller til take, for the ær soo vdh føre oppo migh. Men thet brødth, som the kærde oppo, thet hade ike giors tvn behoff; jek vell vndhervisæ edher nade, hvr therom var. Jek fik en bagær nys til migh, som ingen forstænde hade oppo onnen, for thet var hans første bæth her, och soo forsaa han edh, soo ath thet bleff for harth,

soo jek veste vell, ath thet tænte tv̄m inthet, och lodh syge tv̄m, thet jek ville lade bage strax til tv̄m om annen dagen, och the sadhe, ath the ville være til fres thermet, men soo bade the migh, thet jek skvllē lade tv̄m haffve en tynne aff thet brødh, til the fyngē thet annedh; soo giore jek och æffther tere begæringh; thet var thet brødh, the sændē edher nade aff, men ath the begærde thet brødh aff migh, thet var giorth oppo, ath the ville haffved, for the skvllē bri[n]ge migh klave oppo. Men myn troo ær soo stor til edher nade, thet migh ingen vræth sker, for jek ær en fategh helpeløs qvinne; edher nade rammer vell myth bæste; jek haffver ike forbrvth migh i nogen made for tere vræthe kære; edher nade vedh vell, hvad sleth falk ær ath fornøffve. Kæresthe nadege herre, var Erick Næb hos migh och sade, thet edher nade hade saath ham klastheredh til, hvelketh jek ike tror; migh hoffves soo goth til edher nade, thet edher nade ike tager migh soo myth læn fraa; jek haffver edher nades breff oppo edh, och then danneman, jek hade, gaff edhers nade ix hvndreth mark therfor; skvllē jek soo møstedh for inthet, thet vare ike goth for migh. Men kæresthe nad[eg]e herre, Erick Næb gar fasth æffther myn fordærve met skreffther och breff, hvad som han kan; men kæreste nadege herre, jek bedher edher nade for thet vall och maath, edher nade haffver aff Gvdh, ladher ham inthet offverfall gøre migh; jek haffver vell thette klasther soo forsæth met vdgiffth, thet til gør edher na[d]e¹ soo ydherlich tænnæsth heraff och kosth och spyssningh til skiffs; Erick skall ike ydhermere edher nade heraff gøre. Haffver och myn faræller giorth krvnnen och edher nade soo stor tænnæste som Ericks, och ænnv mynne væner gerne gøre, som the edher nade pleteth ære. Kæreste nadege her, maa jek ike være met fred, soo migh løsther ath blyffve hervedh, tha vnner migh, thet jek maa met edher nades velliē opplade myth breff then, migh vell nogeth gøre for myth lyffsbreff. Kæresthe nadege herre, myn troo ær soo godh til edher nadhe. Edher nades syæll och lyff hermet then allmætæsthe Gvdh befalennes. Skreffved i Roskylle.

Else
Griffsdather.

¹ O: nage.

Udat. 36.

(Tyge Krabbe) meddeler Kansleren Hr. Hartvig en udførlig Fremstilling af sit Ungdomsliv i Kong Hans's Tjeneste, fra han var 12 År gammel¹.

[Orig. ukendt.] N¹: Afskrift fra det 17. Århundrede. Ny kgl. Saml. Fol. 594 b. — N²: Afskrift fra det 18. Århundrede efter Peder Dyrskjøt. Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 154. — K: Afskrift af Jon Mortensen med Påtegning af Klevenfeldt selv: »ita Petrus Dyrskjøt«. Klevenfeldts Afskrifter i Folio, Krabbe. Trykt herefter: Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, Dipl. Nr. 10a.

²Kiere h. candtzeller, (³værdige fader h. Hartvig³), giffuer jeg eder gandsche kierligen till kiende, huad tienniste jeg haffuer beuist min herre (og⁴) konge och mit fæderne rige, siden først jeg vaar 12 aar gammel och sagde kong Hans (min⁴) tienniste (til⁴), och det vaar det aar, mand schreff 1486, och vaar det nogen føye stund, før end⁵ hans naade løb affsted till Gulland; ⁶kand der dog vere mange i rigens raad, det⁶ haffuer forglemt, men jeg haffuer det icke forglemt; thi ⁷mig ligger der mest⁷ magt paa. Ithemb disse effterschreffne⁵ artickler schriffuer jeg icke for minn skyld, menn for mine och andre gode mendz børns schyld, ⁸motte tencke derpaa och ⁹dibligest flittelige⁹ tienne deris herre (og⁴) konge och (deres⁴) fæderne rige, som (³jeg haver giort, og som³) det sig bøhr.

Om sommeren i det aar 1487 (da⁴) løb kong Hans till Opslo;

¹ Bestemmelsen af Brevets Tid vanskeliggøres ved, at det ikke kendes i Original, men kun i Afskrifter, der falder i 2 fra hinanden ret afvigende Grupper, af hvilke næppe nogen er fejlfri. Afskrifterne N²K (den Dyrskjøtske Gruppe) nævner Kong Hans som levende, medens der på det tilsvarende Sted i N¹ ikke er Tale om Kongen. Og medens N²K nævner Hr. Sten Sture uden nærmere Bestemmelse, bruger N¹ Belegnelsen: gamle Hr. Sten Sture, en Betegnelse, der vel vanskelig kan være anvendt for Svante Nilssons Død, altså tidligst i Kong Hans's allersidste Tid. Skønt ingen af Afskrifterne gør noget helt påideligt Indtryk, må dog de fra Peder Dyrskjøt stammende — der jo overhovedet så at sige altid er mere eller mindre ufuldkomne — formentlig også i dette Tilfælde anses for de dårligste, og der er derfor en ikke ringe Sandsynlighed for, at Brevet først er fra Tiden efter Kong Hans's Død. ²I N²K indledes Brevet med følgende Bemærkning: Hr. Thygge Krabbes bref, der hand blef opholt og ikke fik befordrelse i sin sag, som hand begierede, da harmedes hand derved og skrev saa til cancelern, som jeg (i K tilføjes som Note i Margenen med Klevenfeldts egen Hånd: Peder Dyrskjøtt) haver udskreuet efter hans egen haand, saavidt tilstede fandtes etc. ³⁻⁵Således N²K; mangler i N¹. ⁴Således N²K; mangler i N¹. ⁵Mangler i N²K. ⁶⁻⁸N²K: der kand dog vel af mange rigens raad være saa vel som hans naade selv, som dette. ⁷⁻⁹N²K: der ligger mig mest. ⁸K indskyder over Linien: at de. ⁹⁻⁹N²K: lige saa flittig som jeg.

da fulde jeg hans naade och tog waare paa (¹Peder Winge¹). Sidenn den reigße ²vaar giort², fich jeg kong Hansis hunde at røgte vdi 6 eller 7 aar och haffde (end³) mangan fandens daug med dennem vdi moeser och kierde.

Ithemb ⁴det aar⁴, mand schreff 1490, da drog kong Hans till lante Mickelborg och rennde med hertug Mogens i Wißmern om enn guldspann; da waar jeg hans (naades⁵) dreng och fulde hannem (⁵alle steds effter⁵) och førde⁶ hans skiold och glaffuinde.

Ithemb ⁴det aar⁴, mand schreff 1494, da ⁷vaar berammit enn herredag at staa⁷ i Kalmarn imellem kong Hans, gammell⁸ h. Steen Sture och ⁹Suerrigis rigis⁹ raad (⁵om riget⁵), och da løb kong Hanns affsted med Danmarckis och Norgis raad; (⁵da var jeg hans naades dreng og medfølgede⁵), och (vi⁸) komb i enn haffnn vden for Rendebye, (som³) kaldis Egesund¹⁰, och der komb ild vdi hans (naades³) hoffuitskib, ¹¹som kaldis Gribhund¹¹, och bleff der mange riddermendtzmend och fattige karle ¹²brendt ihiell¹², och der bleff denn bugede doctor med, (⁵og jeg fik og nogen skade der⁵).

Ithem i ⁴det aar⁴, mand schreff 1495, ¹³om sommeren i det aar gjorde konning Hans reede med Danmarckis och Norgis mact och drog i Suerrig i fiende wiis och drog¹³ offuer lannd till Kalmern med iii^m heste och nogen landtzknegte och huer tiende bunde aff¹⁴ ald Danmarck, och nogen landtzknegte och kiøbstedmend løbe till skibs, och fich hans naade strax Kalmarn med dacttingen, och¹⁵ dißligest ¹⁶Borcholmb paa¹⁶ Øeland. Da fulde jeg (og³) hans naade; da¹⁷ waare wi elleffue, ²som vaare² lige kled ¹⁸och reigste¹⁸ med hans naade; ¹⁹der waar jeg enn aff¹⁹, och paa denn reigße vaar hand²⁰ 30000 sterck, ²¹och gaff hannd bønderne²¹ hiemloff och lod hestene gange²² tilbage igien, och haffde jeg dog selff enn ferdig karll paa reigßen med hest och harnisk. Saa skicket hans naade alle riddermendtzmend, landtzknechte och kiøbstedmend op till Stockholmb och lod belegge det och ²³bleff selff²³

¹⁻¹ Således N²K; N¹: Perwinge. ²⁻² Mangler i N²K. ³ Således N²K; mangler i N¹. ⁴⁻⁴ N²K: der. ⁵⁻⁵ Således N²K; mangler i N¹. ⁶ N²K: bar. ⁷⁻⁷ N²K: stod den herredag. ⁸ N²K: og. ⁹⁻⁹ N²K: svenske. ¹⁰ N²K: Er = sund. ¹¹⁻¹¹ N²K: Gribshund. ¹²⁻¹² N²K: ihielbrendt. ¹³⁻¹³ N²K: det aar, der kong Hans om sommeren gjorde indfald i Sverrig, drog hand selv. ¹⁴ N²K: over. ¹⁵ Mangler i N²K. ¹⁶⁻¹⁶ N²K: Boringholm og. ¹⁷ N²K: og. ¹⁸⁻¹⁸ N²K: at reyße. ¹⁹⁻¹⁹ N²K: hvoraf jeg var een. ²⁰ N²K: hans naade. ²¹⁻²¹ N²K: foruden bønderne, som hand gav. ²² N²K: gaa. ²³⁻²³ N²K: selv blev hand.

paa Kalmarn nogen tiid, och den natt før st. Michels aftenn¹ brød² vort folck leiren² op och drog³ till Rodebro⁴.

Udat. 37. (1467 ell. 1477?⁵) Apr. 22. Lund.

Oluf Stigssøn (Krogno) meddeler Bent Bille, at han i Henhold til den mellem Hr. Johan Oxæ på Bents Vegne og Olufs Moder (Barbara Torkelsdatter Brahe) på Olufs Vegne truffne Aftale ønsker at skifte med Bent og dennes Broder (Sten Basse Bille) i Lund Søndag efter 24. Juni.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: A. D XXXVII 10. Privatarkiver, Bent Bille, B 1.

Velbirdig man Beint Billæ pa Syøholm wti Syæland, sin kere brodher, kerlige etc.

Amicabili salutacione in domino premissa. Kere Beint Billæ, som ether wæl forthæncker, at her Johan Oxæ pa ether wegne oc min modher pa mine vegne ware swa owereens, at hwilken som først thæcktes, han skullæ scriffue eller byode then andher til wæl sex wgher tilforen om wort skiffte, at han kunne haffue thid til at rætte sig efter, thi ma i widhe, at jac ær til ower radz met mine wennir, at jac wæl ware ower skiffætæ met ether oc ether brodher then søndag næst effter sancti Johannis dag baptiste oc gøre oc hende, i mig oc jac ether, hwes ether fattes, om i haffue ey fwlt, oc hende igen aff ether, om i haffue meer. Thy bedher jac ether kerlige, at i willæ ware her wti Lund pa then forscreffne thiid oc thage met ether gwl oc sølff, huat i wt haffue fanget; thesligest weel oc jac

¹ Septbr. 28. ²⁻³ N²K: vor leyr. ³ N²K: gik. ⁴ N²K tilføjer: Nu er det andet borte af samme bref; det her er ikkun de 2 første sider; hvad der var fremdelis, ønsker jeg mig den lykke at kunde faae, thi det er heel rar at have. ⁵ Året er utydelig skrevet og kunde måske også læses xci^o; men i 1491 3. Juni fandt Skiftet Sted mellem Oluf Stigssøn, Bent Bille og Sten Bille (Orig. i SvRA., Perg.), og det er da lidet sandsynligt, at der i dette År skulde være foreslået et Møde i Anledning af Skiftet så sent som til Søndagen efter St. Hans Dag, således som Tilfældet er i nærværende Brev. Af dette får man heller ikke Indtryk af, at Johan Oxæ og Oluf Stigssøns Moder Fru Barbara Brahe var døde, da det blev skrevet; men Johan Oxæ var i att Fald død før 18. Maj 1491 (Cod. Esrom. Nr. 195), og Fru Barbara før 3. Juni 1491 (det ovennævnte Brev i SvRA.) Og hertil kommer, at Bent Bille i Brevet ikke kaldes Ridder, hvad han var fra 1483 og må antages at være blevet i dette År (det er, så vidt det kan ses, en Unøjagtighed, når han af og til tidligere betegnes som Ridder). Når Årstallet da skal ende på 7, må det formentlig være 1467 eller 1477.

gøre; tha hobes mig, at thet skal griibe en god ænde mellom oss, at wii matthe en syden gøre huer ander størere oc ytermere kerlighed oc wenskap, en wii nw haffue giort. Herefter rætter jac mig alztinges. Screffuet i Lund in profesto beati Georgii martiris anno vii^o [?]. Hermet befaler jac ether Gudh.

Oluff Stigsβ.

Udat. 38.

(C. 1508?¹)

Henrik Krummedige tilskriver sin Hustru Anne Rudsdatter om nogle Jomfruer, der ligger i Strid med deres Priorisse og har forladt deres Kloster (Roskilde St. Agnes Kloster?) og fundet Tilhold i Brevskriverens Kloster (Roskilde Frue Kloster), og hvis Sag han har talt hos Kongen på Hvidøre uden dog at være tilstrækkelig inde i den, hvorfor han beder Fru Anne om nærmere Oplysninger om den.

O: Papir med 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige.

Erligh oc velbyrdigh quinne Anne Rusdatter, myn kære hussthru, kerligh sendes dhette breff.

Venligh kerligh helssen fførsænth medh Gud. Kæra Anne, som du skriuer, at jeck skulle rytte de ffattigh jomffruers verff til var nadigh herre, daa var jeck igar hos hans nade paa Huidør oc talledh hans nade til; daa tømte hans nade ille være, om der er skedh wskel, oc sporde megh, huat dem skade; daa kunne jeck inthet suare, huat deris bryst var, dy de hade inthet skreuet megh sagerne til. Derffor skal mester Knut komme til hannem strax; dy beder jeck degh, at du wneruis dem, at jeck kunne ffaa et skriff aff dem strax, ffør mestr Knut kommer, at jeck viste at suare til deres ærenne, dy hans nade ville vide henneβ skyl mot dem. Jeck sade ham, at de varre i myt kloster, oc at jeck ville hiælpe dem der, om nagen ville arie dem; daa sade hans nade, at det var gat, at de var der, oc bad megh skriue dem til, at de bleue der; han vil sæl skriue dem til, strax han hauer tallet medh Knut Valkendorp. Dy ville jeck gerne haue naget at suarre, nar de komme sammen, om der tals paa jomffrverne. Pririssen hauer skreuet myn

¹ Hvis det Kloster, som Jomfruerne har forladt, er Roskilde St. Agnes Kloster, er der nogen Sandsynlighed for, at nærværende Brev ikke er meget ældre end 2 Breve af 1508 12. Maj, det ene i Danske Mag. 4. R. I. 360 og det andet i Bartholins Collectanea H 972, idet disse tyder på, at der i den nærmest foregående Tid har været ret stærke Brydninger i Klosteret.

herre til, at henes skyl ey skal ffinnes, oc kancellerren skreff hun til, jeck saa breuet, at han skulle verue aff myn herre, at hans nade skulle skriuē¹ dem til, at de skulle gaa i deres klostr igen oc sta til rætte ffor deres proffenicalls; men de ære wte, daa er best ffor bispen oc dannemen oc var nadigh herre at sta der til rette. Det bliur vel got at gøre medh, om de haue sadan tiltal til henne, som ord gar aff; de menne, at hun er ey nw vel til ffris oc er i ffarre, at sannen skal komme op. Hugsual de gode jomffrver, i huat made du kant; jeck hauer oc skreuet dem til. Her Lauris Ffalsster star ille i hennes salmer. Jeck ffick god skriuelse ffra Jakop skriuē om Nils Hack. Hermedh degh Gud beffallende oc sancte Olleff.

Henrick
Kromdick, ridher.

Udat. 39.

Søster Anna Madsdatter (van Leveren) beder sin Broder Rolf Madssøn (van Leveren) om at skaffe Margrethe Klæde til en Kåbe, lover, at han skal få Betaling derfor, udtaler sin Tilfredshed med »den gode Herre«s Behandling af dem og beder Broderen om at meddele, om Bispen skal beholde deres Kloster.

Papir (Orig.), nu uden Spor af Segl, som dog sikkert er frarevet, og med Indsnit til Forsendelse. Privatarkiver, Rolf Madssøn van Leveren.

Syn kæræ broder Roleff Masß kerlighe sendes thettæ breff. [Søst]erligh kerligh helssen met Gvdh. Alerkæristæ broder, ma thv vide, thet meg lyder vel; Gvdh lade meg althit thet samme tel teg ath spørē. Myn alerkæristæ broder, tacker wi teg kerlighe oc ydmygelige for alth thin store dydh oc kerlighed oc meget goth, som thv althit gør vos, hvilket Gvdh oc sancta Annæ vorde thin løn therfore bade tel liiff oc siell. Myn hiertæ kæræ broder, beder Margrete teg kerligh for Gvdhz skyl oc sancta Anna skyl, ath thv ville hielpe henne met thet klæde, som thv lawede hæne tel en koffwe; hvn haffver nv ingen koffve. Skal myn broder Niells betalle teg thet, oc wel hvn self sa trollige bede tel Gvdh oc sancta Anna for teg, ath thet skal teg wederlæges tywe fol igen. Myn hiertæ kæræ broder, gør nv, som vor gode tro er tel teg, oc skville wi aldri forglæme teg tel Gvd oc sancta Annæ, sa længe wi leffwe. Myn hiertæ

¹ O: skriuēde.

kæræ broder lylde, skriffv vos tel igen met thettæ samme bvdh, hvor teg lyder, oc ladh Margrete fa klædet met thettæ bvdh, for thet er wisth, oc er han hiemme i Neswit. Oc hiertæ kæræ broder, ma thv vide, thet gar nv vel tel for os, oc then gode hereræ giffwer vos madh oc øll nogh oc skicker thet vel for os; Gvdh giffve, thet han beholder thet. Myn hiertæ kæræ broder, wille wi sa gerne talle met teg; thi skriff vos tel, nor vi skville fa then store glæde, ath thv vilth komme tel vos; thi thv esth all vor trøst oc glæde. Al[e]rkæræst broder, skriff vos tel, hvor thet er om vorth closter, om beyspin skal beholle thet; oc skwille jeg skreffvet teg tel met thvm [!] jeg feck thet ecke ath wide. Myn alerkæræstæ broder, ladh meg nv fa then skynkoffwe, thv lawede meg, oc fly vos nogen vedh. Myn hiertæ kæræ broder, gør nv, som vy tro teg tel, oc ladh vos vor store tro oc kerlighed [!], wi haffwe tel teg. Hermet teg Gvdh beffallinde oc sancta Anna selff treie oc reder sancte Jørgen, oc haff nv c c c c c m m m m m m m gode næter.

Søster Anna Masßdater,
thin kæræ søster.

Udat. 40.

(1500—7¹).

(Gertrud (?)² Eriksdatter Løvenbalk) beklager sig til Fru Margrethe Turesdatter (Bjelke) over, at hendes Broder Gert efter, hvad hun har hørt, har solgt Avnsbjærg, både Pernilles og Brevskriverindens Del, til Niels Clementssøn, anmoder Fru Margrethe om, hvis det ikke er sandt, da at få Broderen til at undlade at sælge Gården, som hun meget nødig ser i fremmede Mænds Væрге, beder

¹ Brevskriverinden nævner sin Fader (Hr. Erik Eriksson Løvenbalk) som død, men han levede 1500 15. Oktbr. (Fru Eline Gøyes Jordebog S. 359); Adressaten, Fru Margrethe Turesdatter (Bjelke, Mourids Nielsson Gyldenstjernes Hustru eller Enke), var død 1507 5. Oktbr. (Danske Mag. 3. R. III. 263—64). ² Af Erik Eriksson (Løvenbalk)'s 4 Døtre (Danm. Adels Aarvog 1903 S. 291) nævner Brevskriverinden selv de 2, Pernille og Karen. Tilbage bliver da de 2 andre, Sophie og Gertrud; men af disse var Sophie Enke 1509 og har altså mulig været gift, da Brevet skrives, hvorimod Brevskriverinden er ugift. Endvidere har Sophie i 1509 pantsat og i 1510 solgt sin Del af Avnsbjærg til Niels Clementssøn (Fru Eline Gøyes Jordebog S. 350—51), medens Gertrud i 1513 på Lysgård Herredsting klager over, at Niels Clementssøn bruger Avnsbjærg uden hendes Minde, og først i 1514 sælger sin Del af Gården, og det til Predbjørn Podebusk (Rosenvinge, Udvalg af Gl. Danske Domme I Nr. 51 S. 104, 102); også i Betragtning af den stærke Uvilje, som i Brevet udtales mod Gårdens Salg, synes det derfor rimeligere, at det er skrevet af Gertrud end af Sophie.

Fru Margrethe om at ophøre med at skrive Breve til Brevskriverindens Frænke, som denne kommer til at græde over, og klager både over sin Broders, (sin Svoger) Henning (Kirt)'s og sin Søster Karens (Henning Kirts Hustrus) Opførsel mod »os fattige faderløse Piger«.

O: Papir uden Underskrift, men med meget svage Spor af Forsegling og med Folder efter Sammenlægning og Indsnit til Forsendelse. Privatarkiver, Mourids Nielsson Gyldenstjerne.

Ærlig och velbyrdig qwinne frv Margret Tvriisdather pa Aghard, sin kiere fencke, kierlig komynde thette.

Wenligh och kierligh hielssæn nw och alle thyd met Gwth. Kiere fencke lille, thacker jeck ether kierlig for alle ethers dyd och gode, som i mick giordh haffwer och myn syskin. Kiere fencke, haffwer jack spordh, ath myn brodher haffver saldh Niels Klemetssøn Aviunsbergh, bodæ Pernielss dielff och myn. Kiere fencke, tha hobes mick til Gwsß hielpp, ath han haffwer ther inghen mackt til at sielle vore dielff, æn thet, han gørær sægh selff til intet; men jek kand vel tro thet, nar han haffver intet selff, ta gialler thet lille til, ther vii haffver; fangher vii først skadhen, vii fangher inghen oppressnigh aff ham ighen, vthen vii kvndhe nydæ bodhæ ether oc myn fencke til, at vii kvnde fanghe en annen værie. Kiere fencke, fornam jeck i ether skryffvilssæ, som i skreff myn fencke til, ath thet skvllle varæ løghen met Aviunsberg, ath Gerd skvllle ecki haffve saldén; myn alledre kierest fencke lille, bedher jack ether kierlig for alle then gode tro, som jack haffver til ether, ath i ville haffve bod til ham, ath han ville rydhe til ether, och i ville vndherviissæ ham, ath han berær sæg ecki sa adh met vos fatig fatherløos pigher, som han gørær, och i ville vndherviissæ ham, at han sallde ecki Aviunsberg, om thet var ecki giord; ther ma en varde bether radh til, om han ville lyde sin vener adh. Myn aldre kieresthe fencke, jeck haffver sa stor sorgh therfore, ath jack vilde heller vare død, en then gard skvllle komme i fremet mens væræ. Kiere fencke lille, kan jack aldrig vedhe, hwad thet ær, som i skriffver myn fencke til; hwær thyd hwn fangher ethers skriffvilssæ, tha gredher hwn sa sare, som hwn mathe død; kiere fencke, ihwad thet æræ, tha gremmer henne ecki met noghen skriffvilsæ; hwn haffver well sa manghe, henne gremmer och gører sorgh nock, som Gwth bether henne then store sorg oc gremelssæ, the gører henne. Kiere fencke lille, ladher henne

intet merket i ethers skrifwilsæ, ath jeck haffver skreffwet ether nagheth til om henne; men jeck gør thet, for i skvllē giiffve henne nagheth hwgswalillisæ i ether skrifvilsæ; hwn hafver ecki manghe, ther henne hwgswaler i landhet heller, en i hafwer ther i landhet. Kiere fencke lillæ, gører heri, [som]¹ myn gode tro ær til ether, oc gærne vill forskyllæ met ether, alle then stvnd jack leffver, aff myn yderst formwghē; tha gører thet for Gwsß skyld och hielper vos til thet besthe met Gerd, ath vii fangher noghet for then dielff, som han haffver oppboreth, sythen myn father døde, Gwt hans seill hafwe. Heningh mathe en varæ sa til sindhe, ath han var nagheth pa vor besthe, fatig pigher, som han wedh, vii æræ borthē i fræmet lande oc kan intet talle for vos; forthy mwghæ vii hafve skadhen, och thy hafwer gafuen, ther kan talle ommet. Hermet ether then alsomectvgest Gwt oc jomffrv Maria och frv sancta Anna beffallinde til ewiigh thyd. Oc seyær intet myn systher Karin gode nat, for hwn ville ecki skriffwe vos til; men jek kan nw formerket, først en ær fra øghen, tha ær han fra hierthet; men thet var liidhet aff at lade, først en ville ecki gøræ sin fatig syskin anneth til gode, tha var ther bleckæ oc papir nock til skriffve them til, tha haffde de en stor hwgswalillessæ theraff; nw kan jeck formerket, at vii hafwer hwerken mother heller brother heller systher, ther vii hafwer got aff.

Udat. 41.

Hans v. Mehlen anmoder Kansleren om en Sammenkomst i Morgen i Klosterkirken mellem Kl. 6 og 9 i Anledning af det Hverv, som Kongen har befalet Kansleren.

Papir med Udskrift og Folder efter Sammenlægning, men uden Spor af Segl. Indk. Br. t. Danske Kanc., C. 1500—33?

Deme werdygen heren deme kanczeler dynstlyken gescreuen.

Here kanczeler, werdyge leue here, yk wolde gerne met yuwer werdycheyt sprek, men yk kan nyct tho yw kamen; zo scal yuwe werdycheyt weten, dat yk yn der monnekekerke morgen wyl yuwer beyden van sosszen wenthe negenen. Zo scal yuwe werdyche weten, dat yd dat werff ys, dat myn genedyge here yuwer werdycheyt boualen heft; also heft my Yunghe Yanczen borychtet.

Hans van der Målen.

¹ O: myn.

Udat. 42. (1503—7 (1506?)¹) Novbr. 2.

Anne Meinstrupsdatter (Holger Erikssøn Rosenkrantz's og Jørgen v. Ahlefeldts Enke) takker Fru Anne (Rud), Hr. Henrik Krummediges, for Lånet af hendes Klenodier og meddeler, at hun snart drager med Kongen til Hertugdømmerne i Anledning af nogle »Ærinder«, som hun har med Benedikt v. Ahlefeldt, og gerne vilde tale med hende forinden.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Heise, *Fam. Rosenkrantz's Hist. II, Dipl. Nr. 16.*

Hedherlig oc welbirdig quinnæ frw Annæ, her Henric Kwmediges paa Holbæck, kerlighæ sendes thette breffh.

Søstherlig kerlig helssen tilfforen skrewit met Gwd. Kæræ søsther, tacker jeg teg gernæ ffor meget goth oc synderlig ffor tinæ klænvdium, ssom [tw] læde meg; sendher jeg tegh them nw yghen. Bedher jeg teg kerlighæ, at tw tagher ickæ wwiillæ, ath thw haffuer ickæ ffonget then ffør yghen. Kæræ søsther, maa tw widet, at jeg haffuer wæreth ylæ siwg, och ær jeg icke en nw wel tiil pass, oc kom jeg eckæ ower ffran Ffalster før y onsdass. Kære ssøsther, kan jeg nogher lwnnæ were ssaa wel tiil paass, tha willæ jeg strax aff lannet met myn her tiil lanthæ Holssten ffor naghén erindhe, ssom jeg haffuer met Bendz fan Aneffel. Mothw widet, ath jeg bliwer ickæ her paa gordhen le[n]gher en ponnæ onssdag; ssaa far jeg til Fressgord, oc ther bliwer jeg ickæ wden ii netther; ssaa far jeg strax til Korssør. Gwd wedet, jeg wore teg gernæ til ordz, ffør jeg fføre aff lannet. Wore tidhen meg ickæ ssaa korth, tha wiillæ [jeg] gernæ kommæ til teg. Komæ tw y then eghen, ssom tw [!] wore, och byøde meg tiil, thaa wil jeg komæ til teg, oc haffuer jeg meget

¹ Brevet er fra en Tid, da Henrik Krummedige var Lensmand på Holbæk, hvad han blev 1503 ved sin Fratredelse fra Båhus og var, indtil han tiltrådte Laholm, hvad der formodentlig er sket 1507 og i alt Fald før 15. Febr. 1508 (jfr. nærværende Samlings 1. Bind Nr. 268). Medens Heise i *Fam. Rosenkrantz's Hist. II. 86* blot henfører Brevet til Tiden 1503—6, sætter han det ssteds. S. 84 uden Betænkning til 1506 og i sit ovennævnte Aftryk til »[1506?]^s. Med en Henførelse til 1506 vilde det stemme, at det vides, at Kongen var i Hertugdømmerne i Decbr. dette År; men Brevets Ord kan i så Fald ikke forstås således, at Brevskriverinden vilde følges med Kongen derover; thi Kongen var i Viborg allerede 29. Oktbr. 1506 (Domme og Tingsvidner 37) og var utvivlsomt i Jylland i hele November Måned (se den planlagte Rejserute i *Danske Mag. 4. R. II. 278—80*, med hvilken de bevarede Kongebreve stemmer temmelig nøje), så at han næppe er vendt tilbage til Øerne inden sit Ophold i Hertugdømmerne i Decbr.

at tallæ met teg, ssom jeg ickæ kan scriwæ teg til, oc som teg ligher machth paa. Hermet teg then almectisthæ Gwd beffalende. Screwit alæ siellæ dag.

Annæ Myænstrup dother.

Udat. 43.

(1475—88¹) Aug. 3—9.

Forlev.

Henrik Meinstrup meddeler Henning Olsson (Godov), at Christopher (Anderssøn Passov) af Tersløse til Gengæld, fordi Peder Lauridsson (Fikkesen) af Skaftelev har slået en af Christophers Bønder ihjel, hvad han dog har givet Bøder for, nu har såret en af Peder Lauridssøns Bønder farlig, og anmoder Henning om ikke at hjælpe Christopher eller at ride eller rende derefter, hver Gang han vil slå fattige Bønder.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henning Olsson Godov.

Hetherligh oc welboren man Heningh Olsþ þo [Ry]nebechholm kerlighæ sendes thette breff etc.

Wenligh helsen tilforn met Gud. Kære Heningh Olsþ, som i wel fortencckæ, ath Per Lauresþ aff Skafftæløff kom for skade oc sloo Cristoffers bonde ihiell aff Tersløssæ oc haffuer wæret til tinghæ oc fath syn fredh oc bøth emodh wennæ oc frender therefore, nw i othensdags, men Per Lauresþ war ath tinghet, tha lodh Cristoffer sla en aff Per Lauresþ bønder, sa ath the wentæ hannom ickæ til liffs. Oc flûer rycthet so her, ath i skullæ haffuæ læth etheræ swenæ thertil oc Per Laureþ til hoffart, huilket jegh wedh, ath ickær; thii rather jegh ether oc bether, ath ær thet so, thet Crisstoffor anthin scriffuer eller biwder ether til therom, thet i oc etheræ swenæ wære ther wbewarnæ wthii, so lenghæ til Gudh well, ath wii fynnes. Ware thet so, thet han hade giorde nødwarie oc offuer rettæ threngdes aff noget, tha ware hans wener plictughæ ath wære hannom bistanende oc behielpælighæ; men thet han wel met hoffarth sla fattighæ bondher, thet hannom inthet behoff giordes, oc læggæ seg ther i trettæ met, thet kan hannom ickæ meghet kommæ til gode eller manhedh. Ey kan thet oc wel gøre wener behoff ath ride eller rennæ therefther, hwer tiid han thet

¹ *Henning Olsson kan i det højeste have været Lensmand på Rønnebæks-holm i det angivne Tidsrum, da Jørgen Daa var det 1475 Juni 19 (Åsum H. 19) og Jørgen Rud 1489 Maj 6 (Langebeks Dipl.).*

gøre well. Hermet befaler jegh ether Gud oc sancto Johanni. Rather oc biwder altiit offuer megh som offuer ether synderligh gode wen, oc sier myn kære datther, ether kære husfrv Elenæ, manghæ gode netther. Oc lader Margrettæ sie ether oc Elenæ manghæ gode netther. Scriptum Forløffuæ then løffuedagh nest fore sancti Laurencii dagh wnder meth inceglæ.

Henrich
Meyensterop.

Udat. 44. (1500—36¹) Jan. 26.—Febr. 1. Krogsgård.

Bisp Iver Munk af Ribe anbefaler i Brev til Ribe Kapitel Mester Hartvig² til det ved Hr. Matthias Baggas Død ledige Præbende.

Medtaget Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: mulig G. 825. Top. Saml. C, Ribe Bispearkiv.

Venerabilibus viris ac dominis prelatibus, canonicis, confratribus nostris predilecti nostri capituli, nobis sincere dilectis.

Iuarus Mwnck [Dei] gracia episcopus Rip[ensis].

Premissa caritate cum nostro sincero fauore. Vether, kiære herr[er] ock [wener, at] oss elskeligh mesther Hartwiic haffuer werett hwoes oss, begerende then preben[dam] . . . , som her Mattes Baggæ pie recordacionis haffde. Fformodher wii, at enghen opteræ thet statut . . . The bede wii ether alle, at ii vele wel gøre och for thermet; tha skulle i altiit gerne haffue en bøn met oss egen, naer som oss tiillsiggende, ock vele wii thet kierlige forskiw[1]de met ether. [In] Cristo [ualete]. Ex Krogsgard sabbato post conuersionis sancti Pauli apostoli n[ostro] s[u]b secreto.

Udat. 45. (Tidligst 1509³) Engelborg.

Niels Bonde (Foged på Engelborg?) tilskriver Oluf Holgerssøn (Ulfstand) om Bispen (Jens Anderssøn Beldenak af Odense)'s Strid med Sandby Sognemænd angående Skovhugst og meddeler, at Bispen

¹ Iver Munk kaldes endnu 1499 5. Aug. kun electus og confirmatus i Ribe (Gemeinsch. Arch. XXII. 31). ² Mulig en Hartvig Christenssøn, der er Vice-official og Kannik i Ribe 1504 15. Novbr. (SRD. VIII. 202). ³ Først 1509 erhvervede Kronen den Grund, hvorpå Engelborg byggedes (Ældste Archivreg. IV. 32).

truer med at slå Bandsbreve på alle Kirkedøre i Engelborg Len og på Slotsporten og prædiker mod Oluf selv.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Oluf Holgerssøn Ulfstand.

Edherliigh och velburdigh mandh Oluff Holghersß sendes thette breff etc.

Viidhe mo ii, Oluff Holghersß, ath bespen han haffuer laghet Sandhby sognemen xv dhaghe ffor ffor thet skoochwgh, som thee haffue hwghet ffor iii ar y Sletthenes skooff och y Kraghe skoo; och er thet ffelliis skoff och vskiiffther, och haffuer myn herre xviii bøndhers lødh ath hwghe paa, och bespen haffuer ickhe vdhen v bøndhers lødh, ther han kendher segh dell y, och haffwer han laghet thennom xv daghe ffor alle thee sthedhe, som han haffwer, ath thee skulle komme indhen xv dhaghe och fføre theres hemmell til sthedhe eller [?] ondher bandh [elle]r haffeth y miindhe. Och bønderne thee voore paa slotthet och beegherit eth godh rodh aff edher, hwadh thee skwlle ghøre, och viildhe y byødhe megh til ighen, hwadh jegh skall thertil ghøre, om thee skulle siidhe stelle, til y self til sthedhe komme. Och sawdhe bespen, ath han viildhe sloo bandzbreff paa alle thee kirckhedhøre, som liigher y Engellburgh len, och saa paa sloossporthen met, och fforbødh han nogher presth ath holddhe messe, som nogen aff edhers ffoghedhe komme. Och predhegheit han y søndhags, ath i haffue regheret saa lenghe, som vor herre ghordhe, thet vor y xxx ar, och sawdhe han, ath i haffue myrdh ffollick och slaffuet hell. Skreffuet poo Engellburgh.

Niels
Bondhe.

Udat. 46. (Senest 1510¹.)

Niels Skriver, Otte (Rud)'s (Foged på Vedbygård?), tilskriver udførlig Fru Anne (Rud), Hr. Henrik Krummediges, angående en Mand (i Kragerup?), der har dræbt en anden, og som Fru Anne har erklæret for at være hendes Tjener, medens Niels hævder, at han er (hendes Broder) Ottes.

*Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Vedel Simonsen, Familie-Efterretn. om de danske Ruder I. 146. Reg. *9317.*

¹ Brevet er skrevet, medens Otte Rud, der døde 1510, levede.

Erligh ok welbrydiigh [!] qwyne frv Anne, her Henrygh Krvmedyges, kerliighe sendes thette breff.

Wenligh ok kerliigh helsen tilskrefwen met wor herre. Kære frv Anne, som i skrefwe megh til om then man, ther sloo then karl ihel, ath thet skwlle wære etherss tenere, thet jek throer, thet icke er, forthy hafdhe jecke Otthe wæreth til enss met her Henryck, tha hafdhe icke Otthe skrefwet hannom i syn jorbogh ok befallt megh ath kræfwe landgylle af hannom ok som manghe, som i Kragherrope er. Thy bedher jek ether, ath i wære tilfredh[s] therom, sa lenghe Otthe komer til stædhe; skwlle i hafwe landgylle af hannom eller nogher andher, som Otthe hafwer megh indskrefwet, tha skal thet wære til stædhe po gordhen, ok skwlle i wel foo thet ighen, hwadh thet er hel[s]th. Item wylsthe jek, hwylke ether thenere ere, them wyl jek intyth opebære af po Otthysss weghen ok inghen vmaghe gøre i nogher madhe. Kære frv Anne, som i skrefwe om en oxen, jek skwlle hafwe thaghet fra hannom, thet jek icke gyordh; thet wor i stwdh po fyrdhe or; ther gaf jek hannom iiiii β grot redhe penninghe fore for hanss tragh skyl, ok badh han gerne, før han kwnne foo penninghe for hannom, ok bødth han hannom manghe stædhe vdh, før jek kofthe hannom, som jek wel bewysse met dannemen. Item thalledhe han ok om en hesth, som jek fyck po Otthysss weghne; then bødth han megh met wellye, ok bedes jek inthet af hannom, for jek skwlle ladhe fwille hannom til skrifthe; men han gaff megh hannom po Otthysss weghne, ath jek skwlle ladhe fwille hannom, forthy han sloo karllen verliighe, ok slo han hannom som en forrædher, som han stodh ok løsthe i lam po syn waghen; sa løff han bagh po hannom ok hwgh hofwedhet af hannom, ok talledhe the icke i or sammen i theris daghe, hwerken onth eller goth; men sadhe han andhet for ether, tha løwøfh han po megh som inghen danneman. Item er thet etherss thener, ath thet kan fyndes, nar Otthe komer til stædhe, tha mo y redhe ether po en andhen man igen, forthy ath han hafwer inghen vedherhætthyngh, ok er han i vlendiingh, ok er han ey vydh eller gyfwen vedh konnen, ther jek kan spørre; forthy hafwe vy inthet af hannom. Kære frv Anne, jek wyl sa wel rydhe oc forsware her Henrygh[s] thenere, the, ther er omkryngh, af myn formwe po Otthysss wegne som Otthysss eghen tenere. Hermet ether Gwdh befallende til ewydh tydh etc.

Nyels
skrifwere.

Udat. 47. (1509—11?¹) Juli 18, 17 ell. 16. Emmelev.

Niels Clementssøn sender Borgemestrene i Århus Erik Pederssøn og Niels Anderssøn en fra Bispen modtagen »Skrift«, tilråder dem at befæste deres By på Nordsiden og anmoder dem om at meddele ham, hvor mange Folk de kan udgøre af Byen til Krigstjeneste såvel inden- som udenlands.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Århus Rådhusarkiv, Byrådskontorets Arkiv, Aa. 56. Trykt: Hübertz, Et Blik paa Staden Aarhus S. 48 og Hübertz, Aktstykker vedk. Staden og Stiftet Aarhus I. 99. Reg. 5440.*

Beskedne men Eric Persß oc Niels Andersß, borgemesthere i Aars.

[Ve]nligh hielssen etc. Kiere Eric Pethersß oc Niels Andersß, sendher jegh ether jen scriffth, som myn herre bispen sendhe megh. Radher jegh ether, at i graffwer ether by omkringh paa then nørre siidhe førsth, oc ladher skylden icke findes hwos ether, oc giører ether by fasth, som ether ligger machth paa. Item legger strax ower, hwadh folk i kan giøre wdh aff ether by, ha[l]ffwe till hesthe oc halffwe till fodhe till werghe hær i landhet, oc mange i kan giøre wdh wthen landz met kosth oc spiissningh, oc ladher megh thet strax faa at wedhe. Ether Gudh befalinde. Screffuet i Emeløff then odenssdagh nest fore sancte Marie Magdalene dagh.

Niels Clementsß.

Udat. 48. (1510 Septbr. 9?²)

Olaf Gudleikssøn sender Hr. Henrik Krummedige 28 Mark og 8¹/₂ Lod Sølv og meddeler, at han endnu ikke har kunnet få et

¹ Brevet er skrevet i Juli Måned og formodentlig på en Tid, da der var Krig med Lübeckerne, alltså 1509—11 (23. Apr. 1512 sluttedes Freden i Malmø, så at Brevet næppe er af Juli 1512). Hermed passer det også ganske godt, at Niels Clementssøn, da Brevet blev skrevet, formodentlig har været Lensmand på Kalø, hvad han tidligst kan være blevet 1505 (Jep Krumpen var det endnu 1505 30. Maj, se Nørre H. Dyrs 29) og var til 1514 (Suhms Nye Saml. I. 62); endvidere var i 1504 10. Decbr. Jes Madssøn og Erik Pederssøn (altså ikke Niels Anderssøn) Borgemestre (Århus 44), medens Erik Pederssøn og Niels Anderssøn var det 1507 (Hübertz, Et Blik paa Staden Aarhus S. 49, formodentlig efter det hos Hübertz, Aktstykk. vedk. Aarhus I. 96 trykte Brev, hvis »Kie« saglens er en Fejl for Erik) og 1511 (Hübertz, sidstansførte Sted I. 101—2). ² Dipl. Norv. XII Nr. 276 henfører Brevet til Året »[1510?]*« med Henviisning til Nr. 237 her ovenfor; det er dog ikke sikkert, at de 2 Breve er af samme År.*

Skib afsted med Hr. Henriks Landgilde eller solgt de Øksne og Køer, som han har, og som tilhører Hr. Henrik.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Dipl. Norv. XII Nr. 276.

Hedherligh oc velbørdogh mand herre Henrich Kromdigh sendes thette breff.

Venligh oc kærligh helssen nu oc altydh tilforne send met Gud. Myn ødmøgh oc tro tenest edher nu oc altydh hedher til rede være. Vede mo y thette, kære herre, at jegh sendher edher xxviii mark oc viiiij lod selff. Vede mo y, at jegh hawer haffth stor nød, før en jegh kundhe ffaa skyb oc skybmand, oc lyger jegh nu redhe i Masstrand met edher landgyldh, oc kunne jegh inthet komme flere pennigh affstad pa then tydh, oc haffuer jegh øksen oc kyør, som edher tilhøre, oc kundhe jegh inthet faa solth them. Thette gelt inthet, nar skybeth kommer; ta skal i vel fa, hwadh ighen stor. Thermet edher Gud befalende oc sancte Olaff konnigh. Sscriffuet dagh epter vor frvue dagh.

Olaff Gullexsß.

Udat. 49.

(1507—17¹.)

Halmstad.

Unge Peder Anderssøn undskylder sig over for Hr. Henrik Krummedige, fordi han ikke kan betale ham, og meddeler, at Hr. Henrik nu snart skal få Resten af den Læst Salt, som Brevskriversen har lovet ham.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige.

Hedherleg och velbyrdych man here Henrek Krommedyche, høffwessman pa Laholm, kerleg sent thet breff.

Venlegh och kerleg helssen tiilforne skreuen meth vor her. Ma i vydhe, kere here Henrek, ath jek haffwer fornommet edherss sk[r]ywelsse; hwn er gansske hor, men kere her Henrek, thet systhe jek taleth meth edher i Københaffwen, tha loweth jek edher en lesth salth tiil edherss slatthe etc.; iiiii tunner sende jek nw tiil slathet, och the viii tunner haffwer jek both efther tiil Falsstherbo. Kere here, forsthe jek for betalet edher en lesth salth, sydhen vyl jek sethe edher pant for, hwat ighen

¹ Brevet er skrevet, medens Henrik Krummedige var Lensmand på Laholm; jfr. ovfr., Udaterede Breve Nr. 29.

star her i Halmsta. Kere here, myn fathychdom han trenker mek och myn mothgank, ath jek kan ey betthale edher, som jek vylle; vore thet sa i myn math, som thet er meth myn veylle, i skwlle icke beydhe en dach. Hermed beffaler jek edher Gwd. Skreuet i Halmsta.

Vnge Per Andersß.

Udat. 50. (1488 ell. 1493¹) Febr. 10. Søholm.

Peder Jenssøn tilskriver fra Søholm Hr. Bent Bille om dennes Strid med Hr. Predbjørn (Podebusk), anmoder efter sin »Frues« Opfordring Hr. Bent om at tage Oluf Lund i sin Tjeneste og skriver om et Våd i Ordrup.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Bent Bille, B 1.

Hedherligh och wælbyrdegh man her Bæyntth Billæ ponnæ Hælsingbwrgh riddheræ kommende thette breff.

Myn ydmyghe thiænesthæ tillforen skreffwen met Gwdh. Kære herræ, mo i widhæ, ath ther wor tinghstæffningh nw i onsdagz ower edher fran her Prebær, thet i scullæ mødhæ hannom ponnæ Skammæ herrestingh i Fywn oc sware hannom; her mo i sælffwæ rættthæ eder effther. Item kære herræ, mo i widhæ, thet myn frwæ badh meg nw sisth, hwn wor ponnæ gordhen, thet jeg scullæ arbeydhæ om, att jeg scullæ fly thenne breffwissere Oleff Lwndh i edher thiænnesthæ; tha er han kommen ponnæ en godh tro, som han haffwer till edher, oc effther mynne ordh. Kære herræ, beder jeg edher, att i ladhe hannom nydhæ thet gott atth, thet han i godh tro till edher kommen er; thii han haffwer rwcthæ for en godh tro dannæswen. Item om edher woodh i Ordrvpp tha mo i widhæ, att i mwæ radhæ edher ponnæ garn oc reeb; her hooss os scal man ledhæ at thee reeb, som ther thiænnæ till. Hermet beffaller jegh edher Gwdh. Skreffwet ponnæ Søholm then søndagh sancte Scolastice virginis dagh.

Per Jensß,
edher thiænnere.

¹ I den Tid, da Bent Bille var Lensmand på Helsingborg (jfr. ovfr., Udaterede Breve Nr. 14), faldt den 10. Febr. kun i Årene 1488 og 1493 på en Søndag.

Udat. 51. (1461—73¹) Novbr. 21. Reading.

Richard (de Beauchamp, Bisp) af Salisbury, meddeler Kong Christiern, hvem han ikke kender, at han på Grund af Kongens Berømmelse har skyndt sig med at ekspedere Kongens Sendebud Herman (Lantsidel), der bringer Svar tilbage på de Breve, han har overbragt Kong (Edvard IV) af England.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. England A, Pap.

Serenissimo principi Cristierno Dacie, Suecie, Noruegie, Slauorum Gottorumque regi etc.

Serenissimo principi Cristierno Dacie, Suecie, Noruegie, Slauorum Gottorumque regi etc. suus pro viribus Ricardus, ecclesie Sarum in Anglia minister, post reuerencias et honores in regie celsitudinis vota se presto exhibere. Obtulit nuper Hermannus vester metuendissimo domino meo regi Anglie et Ffrancie epistolas, quas a regali vestro culmine emanasse tenor earum palam fecit, quarum responsiuas secum defert, quem eo celerius expediri feci, quo in vestra beneplacita me conferre alcioris michi voti est. Tametsi regie vestre celsitudinis noticiam hactenus non obtinuerim, tanta tamen est tamque celebris vestre probitatis fama, que dilata neminem latere potest, quod michi magis satisfecisse videbar, quo ceteris laxatis curis vestra negocia anteferrem. Nec vtique regalem vestram potenciam publica sic vox extolleret, si non maiori merito digna foret; non solet enim sine re beatum facere vox popularis; sepe vero in malis est fama procliuior et plus equo reum punit, que in bono linguam tardat, hoc pro more vsa iudicio, vt crimosum mentito deprimat argumento, felicem pro meriti qualitate non extollat. Vestra ergo regalis sublimitas, que tam redolentis fame dulcescit nectare, sub Dei complacencia alciores honorum apices sorciatur, quo ipse velim, tuncque deesse nil poterit, quod regie excellencie congrue valeat respondere. Raptissime ex villa Radyngie xi kalendas decembris.

Udat. 52. (1467—83²). Boller.

Erik Ottessøn (Rosenkrantz) beder Henrik Meinstrup, Landsdommer i Sjælland, om at rejse til Skåne med Claus (Ludvigssøn

¹ Brevet er øjensynlig ganske samtidigt med Kong Edvard IV.s Brev ovfr. (Udaterede Breve Nr. 18). ² Henrik Meinstrup kaldes i Brevet Landsdommer, hvad han på en Palmesøndag tidligst kan have været 1467 (W. Christensen,

Rosenkrantz) for at forhandle med Jep Tullesson (Sparre) om, hvad denne vil give Claus med sin Datter, da Brevskriveren ikke ønsker, at (Claus's Fader) Hr. Ludvig (Nielsson Rosenkrantz) skal rejse til Skåne, som han havde påtænkt.

O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Meinstrup.

Hedherligh och velburdigh man Henryk Meenstrop, lansdomer i Sselan, komme thet breff.

Venligh helsen tylforn sen met Gwdh. Vidhe mo i, kiære Henrik Meenstrop, ath her Lodhwygh wildhe selloff hadhe fareth tyl Skonæ och wyldhe vedhe, wath Claws skwidhe hadhe met hans dotther; tha wildhe jegh ikky tylstedhe for sagh skyl etc. Thi bedher jegh edher, kiære Henryk, ath i wyldhe fare¹ ower met Claws och thale Jep Th[w]elþ tyl, ath han mothæ ffaa ath wedhe, wath han wyldhe helpæ hannom met hans dotther, helsth forty ath i vedhe wel, hwre Claws hans tyngh er beledh met then gordh, han hawer. Och frødher jegh, ath han hawer mere sskadhe en gawen aff gordhen; forthy er thet nøtheligh, ath han for vedhlehgh i andher modhe; ther lygher hannom math och paa oc flere hans venner. Och hawer her Lodhwygh gyvet edher [ful] math pa hans sidhe, wath i gyøre thervth[i]; thy bedher jegh edher kerlygh, ath i hawæ the[r] vmagh om, ath hans thyngh mothæ hyore i andher Thet mo han en selff forskyldhe met edher, om Gwdh vyl, han mo lewæ. Kyære Henrik, . . . dhe i ydhermere selloff [r]amæ hans besthæ, en jegh kan scriffwæ edher tyl i aldhe modhe. Thermet befaler jegh edher Gwdh. Screffvet i Boller palmæsøndagh.

Erik Ossþ,
ryttther.

Udat. 53. (Før 1500 Febr. 17.²)

Henrik Eriksson (Rosenkrantz) sender (sin Søsterdatter Fru) Anne (Rud), H[r. Henrik Krummediges], et spøgende Trøstebrev i Anledning af, at hendes Hund er død, og lover hende en ny i Stedet.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt i nyere »Oversættelse«: Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II. 15.

Dansk Statsforvaltn. i det 15. Årh. S. 698); han kaldes derimod ikke Ridder, hvad han var 1483 10. Novbr. (Roskilde 126), men ikke 1483 28. Jan. (Arnemagn. Saml., Danske Dipl. VI. 7). ¹ O: falre. ² Henrik Eriksson (Rosenkrantz) gives at være falden ved Hemmingstedt (Hvitf. VI. 169 (Folioudg. S. 1034), jfr. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II. 14).

..... de Anne h gh sen eff.

Venlygh helssen tilforne screffuen met wor here. Kerre Anne, hawer jek spvordh, ath tyndh hvndh er dødth oc bløffdh ille forrodh, hvylkedh megh tøkness møgeth ille werre, ath han skvllv soo ille blywe forrodh oc fek ingen redhde here aff werden en annen sledh rabess hvndh. Mo tv vide, ath jek hawer en annen hvndh til degh, er iii synne soo smovk. Kerre Anne, see mynne onge sl[e]dh ma[n]ge gode nethter. Kerre Anne, alder myn horsstro børth see degh mange godhe nethtere. Heremet beffaler jek tegh Gwdh e[t]c.

Henryck
Erycsß.

Udat. 54.

(1508—9¹.)

Kirstine Eriksdatter (Rosenkrantz) meddeler Fru Anne (Knudsdatter Gyldenstjerne), Peder Billes Enke, at hun gerne vil komme til hende og skal medtage Spærlagen, Håndklæder og Duge.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarbiver, Peder Torbernsøn Bille.

Erligh och velbyrdigh qwinne frve Anne, Per Bildes efftherleuerske, kerlige sendes thette breff.

Systherligh kierligh helsen altiidh forsendher met Gudh. Kiære Anne, besyndherligh gode wen, som tw scriff migh till, ath jegh skulle komme till tigh, hwilketh jegh kierlige giøre will, om Gudh will, myth liff windes saa lenghe etc. Item kiære Anne, som tw scriff, ath jegh skulle sendhe tigh sperlaghenne met tith bodh, tha mo tw wide, kiære Anne, at jegh haffuer them icke hiemmæ, och frytther jegh storligh, at the skulle icke være tigh duelighe, forthi the ære gamble; men saa dan the ære, will jegh thage them met migh self och handkledhere och dwghe, som tw scriff om. Inthet meere, men tigh Gud befallende. Will tw noget ytthermeere haffue aff migh, tha byud mig till; tha will jeg gerne sende tigh. Siie Ingeborg gode nath.

Kirstina
Ericzdotther.

¹ *Peder Bille døde 1508 efter 25. Maj (Danm. Adels Aarvog 1890 S. 62), Kirstine Eriksdatter 1509 mellem 12. Febr. og 5. Apr. (Dansk biogr. Lex. XIV. 400).*

Udat. 55. (1487—1503¹) Septbr. 2—8. Irup.

Bisp Niels (Styggessøn Rosenkrantz) af Børglum lover Mourids Nielsson (Gyldenstjerne) at søge at forlige en Trætte mellem en af hans Tjenere og Jes Mattissøn i Snarup samt at afgøre en Sag angående en Jord ved Lerup sammen med Mourids eller, hvem denne vælger dertil.

Papir med 1 brevlukkende Segl: G. 630. Privatarkiver, Mourids Nielsson Gyldenstjerne.

Honorabili ac nobili viro Mauricio Nicolai de Agardh, regni Dacie consiliario, nobis sincere dilecto.

Nicolaus Dei gracia episcopus Burglanensis.

Sinceram in domino salutem. Vedher, kiære Mauritz, brodher och sønnerligh godhe ven, som i scriwer oss thiil om trethe, som mellum [!] Jes Mattesß i Snarop och edher thiener, thet allæ snaresth vy komer ther i eghen, viil vy haue thennom for oss, och viil edher thiener noget ladhe segh beseyæ, tha viil vy forlighe thennom och fly thet soo, ath thet skal ganghe ligligh thiil. Som i scriwer oss thiil om thet jordh hwos Lierop, xiiii daghe efther sancti Micaelis dagh² viil vy være theropo medh edher eller, hwem i wiil haue therthiil, och giøre ther en endhe opo, ath thet skal och ganghe ligligh thiil. Kiære Mauritz, giøre vy allæ thiidh gerne, huath [edher] thiil vilie ære. Cum hiis in Christo valet. Ex curia nostra Yrop feria 3a proxima post diem sancti Egidii nostro sub sigillo.

Udat. 56. (1488—1503³) Maj 2—8. Ø Kloster.

Bisp Niels (Styggessøn Rosenkrantz) af Børglum meddeler Mourids Nielsson (Gyldenstjerne), at han vil lade det Brev, som Jes Pallessøn Kure skal have, besegele med Kapittlets Indsegl og levere ham det snarest muligt, når han får det andet igen.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: G. 622. Privatarkiver, Mourids Nielsson Gyldenstjerne.

Honorabili ac nobili viro Mauricio Nicolai de Agardh, regni Dacie consiliario, nobis sincere dilecto.

¹ Niels Styggessøn er endnu 1487 16. Maj kun electus confirmatus i Børglum (Allen, De tre nord. Rigers Hist. II. 573, jfr. Danske Mag. 5. R. III. 360); Mourids Nielsson lever 1503 28. Aug., men var død 1504 16. Febr. (Danske Mag. 3. R. III. 263). ² Oktbr. 13. ³ Om Tiden se det foregående Nummer.

Nicolaus Dei gracia episcopus Burglanensis.

Sinceram in domino salutem. Vedher, kiære Mauritz, brodher och sønnerligh godhe ven, ath thet breffh, som Jes Palß Kwre skal haue, thet viil vy taghe met oss och ladhe beseylæ met capittelss ingzghel och fly hannom thet met thet snaresth, nar vy fanger thet annet igien. Hwath vy kunne være edher thiil vilæ, thet vil vy allæ thiidh gerne giøre. Cum hiis in Christo valet. Ex monasterio sanctimonialium insule Øø dominica proxima post festum apostolorum Philippi et Jacobi nostro sub sigillo.

Udat. 57.

(1503—4¹) Juli 24.

Vedby.

Jørgen Rud sender (sin Svigersøn) Hr. Henrik Krummedige 2000 Mark, som han har udlovet for ham, og skriver om andre Pengesummer, som han og hans Hustru har udlagt for Hr. Henrik.

*Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Vedel Simonsen, Familie-Efterretn. om de danske Ruder I. 70. Reg. *8953.*

Hedherligh ok welbyrdigh mandh her Henrick Krwmmedighe oppo Holbecsshwss kerligh sendes thette breff.

Venligh ok kerligh [*helssen*] tillforn se[n]dh met wor herræ. M[o] i widhe, kære her Henrich, ath jegh sendher edher ii twssyn mark, som jegh haffuer wdhlowedh for edher i Købighaffn, met these breuissere Klaus Gerethsß ok Jes Wynther, ok bedher jegh edher, ath i giffwe megh ther en quitans ok forwari[n]gh theroppo, ath jegh bliwer ther forwareth met. Item gaff jegh ok Knwdh Knwdsß c mark oppo, edherss wegnæ. Item gaff myn høstrv c mark wdh i Mariager met then jomffrv. Item haffuer jegh ok selff wdhlawdh pennigh for edher bodhe i Købighaffn ok andher stedh, som wi vylle well owerleghæ, nar G[u]d will, wy fynnes; ok formwer jegh, ath ther stor icky terth ighen; ihwadh thet er, ther stor ighen, thet skulle i foo till godhe redhe. Hermet edher G[u]d befallende. Scriptum ex Wedhby festum vigilia sancti Jacoby.

Jørghen Rwdh.

¹ Henrik Krummedige blev først i 1503 (formentlig i April) Lensmand på Holbæk; Jørgen Rud døde i Tiden 1504 6. Juli—1505 31. Marts.

Udat. 58.

(1507—17¹.)

Hageløse.

Henrik Ågessøn (Sparre) anmoder Hr. Henrik Krummedige om at give Søren Nielssøn sit Venskab, da denne gerne vil bosætte sig »her i Landet«, men frygter for Hr. Henriks Uvilje og også for Niels (Davidssøn Hack?).

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige.

Erliig oc velburdiig mandh her Henrick Krwmdigh, høffwitzmandh paa Lawholm, kerlige sendes thette breff.

Wenliigh kerlige helssen forsent met Gud. Kiære her Henrick, synderliigh gode ven, mo i vidhe, ath Sewren Nielsß kom hiidh tiill meg oc begerdhe, ath jag skulle scriffue for hannom oc giiffue edher tiill kiendhe, ath han viille gerne forsy segh her i landhet oc brwge købinskab eller andhet, hwicket han kwndhe biære segh met, oc samledis seyr han, ath hwess han sagt for myn herre, for edher eller andher godhe mendh, ther viill han altiidh være edher reebon ath tiillstoo, enor i hannom tiillseyr. Oc befructher han segh, at ii skulle være hannom vgønstiigh, oc for sodan segn, som han haffde giffuet edher tiill kiendhe, viille han nødie fare aff landhet, men være altiid, hwar i viille haffue hannom, oc befructher seg oc for Nielss oc hanss vennere oc viille for then sagh icke gerne seye noghen mand tiæneste, paa thet ath i eller han icke skulle bemærcke hannom nogett tiill thet arresth, ath han skulle føre andhet emellom edher en, som tiilbørliith var. Begere jag gerne, at ii viille for Gudz skyldh oc myn bøn skyld giiffue hannom edhers venskab. Hermet eder Gudh beffallinde. Jagh viill gernæ gøre, hwat edher lefft er. Screffuit paa Hageløss.

Henrick
Ågessøn².

Udat. 59.

(1466?³) Decbr. 4.

Stockholm.

Elin Gustafsdotter (Sture, Erik Axelssøn Thotts Hustru) meddeler Fru Merete (Bengtsdotter af Vinstorpa-Slægten), Hr. Åge Axels-

¹ Brevet er skrevet, medens Henrik Krummedige var Lensmand på Laholm, jfr. ovfr., Udaterede Breve Nr. 29. Bag Brevskriverens Navn i Underskriften er udstrøget et: riddher, uden at det kan ses, om Udstrygningen er tilfældig eller forsættlig; Henrik Ågessøn blev Ridder 1514 (Dansk biogr. Lexikon XVI. 199).

² Se ovfr. Note 1. ³ Brevet må i Betragtning af, hvad det meddeler om Steningen i Sverige over for Karl Knutsson, vistnok antages at være fra 1466; senere kan det i alt Fald ikke være, da han 1467 12. Novbr. ankom til Stockholm

son (Thott)'s Hustru, at nogle vil have Kong Karl (Knutsson) ind, og andre ikke, og sender hende en Ring som Gave.

O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Åge Axelsson Thott.

Erligh och welboren quinne firw Meride, her Oka Axelsons hustrv, met all kerlicht sendes thetta breff.

Winlighe oc kerlige helso nw och alltiid tilforende sendes met Gud. Moghe i withe, kere søster, ath jak ære karske och swnde, Gud lathe mik thet samme til min brodher her Oka, ider och idhra kere barn och winer nw och alltiid ath spørge. Kere søsther, her staander æn ganske wnderlige til i landet, thi somlige wele och begere haffue konungh Karl in, och somlighe ey; Gud gaffue, the wille swa endhracte worde, ath riket finge theraff hugnad och fromme. Ffremdelis kere søster, bider jak ider kerlige, ath i mik ey haffue i mistycke, ath jak ey haffuer budhet ider til eller nokor kerlicht giort, som jak forskyldogh wora ath giøræ. Vi haffue hafft swa langh wegh mellen oss, ath engen kwnne annar met ordh eller gerninger hugswale æller hielpe. Nu sender jak ider en lithen Gudz ringh; giøren wel och forsmor ey lithet; jak wil mik gerne fremdelis bethræ, som mik bør ath giøre min kere søster. Hermet beffaler jak ider Gud och sancto Johanni; siger idhra kere barn mange m gode nætter wppaa mynæ¹ weghnæ. Scriptum Holmis die beate Barbare virginis meo sub sigillo.

Eline Gødzstaffs-
datter, sin kære søster.

Udat. 60. (1481—88²) Juni 22. Dronningholm.

Birgitte Olufsdatter (Thott) i Hammarstad beder Hr. Oluf Andersøn Gøye, Prior for Vikarerne i København, om, at Hr. Laurens, der er alvorlig syg, må få Hjælp af sine Medbrødre med

(Styffe, Bidrag till Skandinav. hist. III S. CCI) og derefter forblev Konge til sin Død. ¹ O: myknæ. ² Det må antages, at Brevskriverinden, da Brevet blev skrevet, var forlenet med Dronningholm, hvad hun var f. Eks. 1486 15. Decbr. (SvRA., Perg.), men ikke 1481 14. Apr., da Diderik Jensøn (Quitow) var Embedsmand her (anf. St.), medens Fru Birgitte må antages at have fra-trådt Lenet 1494 (Knudsen, Danm. i Middelald. S. 108). Da nu Jep Jørgensøn var Prior for Vikarerne i København 1489 11. Maj—1499 (Rørdam, Kjøbenhavns Kirker og Klostere i Middelald. S. 216; Kjøbenhavns Dipl. IV Nr. 200), og Brevet er skrevet 22. Juni, må det være fra 1481—88.

Hensyn til Messer for sit Alter, og meddeler, at hun selv vil lade holde sine Messer på Dronningholm.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Oluf Andersson Gøye. Trykt: Kjøbenhavns Dipl. IV Nr. 203.

Honorabili viro domino Olauo Andree, vicariorum priori Haffnensium, amico sincero.

Premissis in domino [!]. Kære her Oleff Gøye, syndherligh gode wen, maa i widhe, ath her Laurens haffuer wæreth siygh sien i mandaghes forthen dhaghe och lier en nw fwll hordhelig, hvorefore bedher jegh edher, ath i bestellet met the danne- men hans metbrøyre, ath han maa nydhe till hielps met messer for sith althere, som the pleye ath haffue, the ther ligghe i saadanth Gwtz plawwe; myne messer will jegh selffuer ladhe holle paa Droningholm, till Guth will, ath han for sin helbredhe ighen. Bliffuer met Guth iwindheligh; bedher goth for megh. Scriptum Droningholm die beatorum x milium militum mar- tirum meo sub signeto.

Begittæ
Oleffsdather i Hamerstede.

Udat. 61.

(1469?¹)

København.

Palle Andersson (Ulfeldt) tilskriver sin (Sviger)fader Oluf Peders- søn (Godov), at han har gjort, som deres Aftale var, og at det er Kongen og Dronningen vel til Vilje, beder Oluf om at komme på Mandag eller Tirsdag og meddeler, at Lübeckerne har fået aftalt en Stilstand mellem Svenskerne og Kongen.

O: Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Oluf Pedersson Godov.

Hederligh oc wælboren man Oloff Parsß kærligh sændes thetthe breff.

Min uthmighe thienste thilforen. Kære fadher, jak thaker ether uthmigelig for althet goth, som i mek giorth hawe, oc mer, megh thelhobes; Gudh gawe, jak thet forschulde konde i nogen madhe; ther schal jak hawe hoeff oc willy thel, imen jak lewer. Kære fader, som vor athschil war thel min heres nadhe, thet hawer jak giorth æfter etherth radh, oc thet ær

¹ *Efterskriftens Meddelelse om Lübeckernes Arbejde på en Stilstand mellem Kongen og Svenskerne sigter vel snarest til Forhandlingerne 1469, jfr. Hansere- cesse 2. Abtheil. VI og Styffe, Bidrag till Skandinav. hist. III S. CCXIV ff.*

min heres nadhe oc min fruve wæl thel willy; thi bether jak ether, kære father, thet i nw bewise ether hær, som min store thro ær thel ether, thet i ære her po mandagh a[t]h aftin æller thisdagh thet senneste; thet wel jak kærlich forschulde met ether, som megh bør ath gøøre. The[r]met¹ befal[er ja]k ether Gudh. Screwet i København vnder mith inseil. Oc mo i withe, kære father, thet the lûbske hawe thaghet jeen dagh imellom the swenske oc min heres nadhe.

Palli Andersß.

Udat. 62.

(1479—1505².)

Hverringe.

Palle Anderssøn (Ulfeldt) meddeler sin (Sviger)moder Fru Elsebe Hennekesdatter (Grubendal), at han og hans Hustru Regitse (Olufsdatter Godov) har fået en Datter, og beder Svigermoderen om at hjælpe ham med 50 rhinske Gylden, som han skal tilbagebetale Hr. Predbjørn (Podebusk), af hvem han har lånt dem i Anledning af en Handel om noget Gods, og med 150 Mark, som han skal tilbagebetale sin Broder Eggert.

Medtaget Papir (Orig.), nu uden Spor af brevlukkende Segl. Privatarkiver, Oluf Pederssøn Godov.

Erligh oc welborn qwynne ffrw Elseby Hennekesdather, sin kære moder, wenligen sendende thetta breff.

Wenligh oc kærlich helsen tilfforn fforsenth met wor hærre. Kære modher ffrw Ælseby, sønderligh godhe wen, i maa widhe, ath jæk oc Rygisze wy ære karske, Gudh des loff hawe, oc mo i widhe, ath Gudh hawer vnth wos en ongh dather, wy ære rag . . iblandh de pyger etc. Kære modher, jæk skal giwe her Prebern halfftredysinthe rinsk giilden nw i Kallenborgh, som han mik lænth nw, jæk hoes edher wor, oc ther weedh jæk ingen wæie thil, udhen i wille hielpe mik; oc i lowede mik sist, jæk hos edher wor, ath i wille see ath, om i konne vnt-sætte mik met hundert mark omoth paske, som nw wor, oc theroppo lænth jæk the l rinsk gulden aff her Prebern etc. Kære moder, jæk kan edher alder ful takke ffør edhers store kærlichkeit, i hawe bewist mik, Gudh vnne edher løen i hymrigh foredh. Kære modher, thenker oppo the smaa børn, Gudh

¹ O: Thet met. ² *Predbjørn Podebusk var sikkert ikke Ridder 1479 10. Febr. (Hjerm H. 50), men var det 1484 11. Juni (Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 70); Eggert Anderssøn var død 1506 22. Jan. (Arnagn. Saml., Danske Dipl. XXXVI. 20.*

hawer vnth woß; i konne met Guds hielp ikke stæde them bædher. Oc mo i widhe, kære modher, ath jæk hawer annammet thet gotz, oc mothe jæk giwe ther ii thūsin rynsk giilden ffor, soo mange thrængdes therom, oc ther ær jæk ham æn vii hūnderth giilden aff skyldugh ath betale innen sancte Mortens dagh¹, wor hære føie mik gode raedh; komer jæk her wel aff [th]et, jæk wil ikke købe gotz i x ar igen. Oc hawer jæk lænth ij^c mark aff min broder Æggert ath betale ham innen sanct[e] Mo]rtens dagh¹; willi nw gøre, som minn store th[ro] til edher [ær], oc som i altith giorth hawe, oc vntsætte [mik] f. [her Pr]jebiørn oc fran Æggert, jæk wille alder begæ[re] penige aff edher, then stonndh jæk lewer. Minn kæ[re] modher], gør heri, som min store tro til edher ær; thet wil jæk [yd]mi-geligh forskulle met edher, imen jæk lewer. Hielper [mik a]ff thenne [nø?]dh, min kæ[re] m]odher, i hwadh raedh i fin[ne] the sagdh ha . . . [th]øm nw i Kal[en]borgh. Æy nw mer, kære [modher], men gør heri, som min gode tro ær til edher. Thermet [edher] Gudh i himerigh altith befallende. Oc lader Rygisse sig[e] edher] mange gode nether; strax, hun hawer goeth i kyrke, tha skal hon komme til edher. Gywet i Hwørfsgordh pinsaften vn[der m]ith inseil etc.

Palli
Andersß.

Udat. 63. (Senest 1512²) Oktbr. 8. Hverringe.

Palle Andersson (Ulfeldt) udtaler over for sin (Sviger)moder Fru Elsebe Hennekesdatter (Grubendal) Ønsket om snart at komme til hende, meddeler, at han hører mange Tidender om (hendes Søn) Henneke Olsson (Godov), som ikke behager ham, og beder hende om et godt Svar på, hvad han har anmodet hende om på (sin Datter?) Elnes Vegne.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl og Påtegning på Bagsiden med Langebeks Hånd: »Foræret af Hr. Biskop Harboe 1751«. Danske Selsk. Pap., »Mellem 1490 og 1500?«.

Erligh oc welboren qwinne ffrw Elsebi Hennekesdather, sin kære moder, wenligen sendende thetta breff etc.

¹ Novbr. 11.
unævnt Gods 3).

² Palle Andersson var død 1513 Jan. 9 (Sjæll.,

Venligh oc kærligh helsen tilfforen fforsenth met wor hærre. Kære moder ffrw Ælsebi, i moo wide, ath weneren ære karske i thenne eyn; Gudh vnne vos godhe tiende altith til edher ath spøri. Kære moder, jek takker edher ūdmiugeligh oc kærligen ffor møget goth, i mik oc mine børen bewist hawe, Gudh vnne eder løn i hymrigh therffor; woreth i min makt, tha skal Gudh wide, ath jek wille gerene forskülleth. Deswer jek ær soo langt fran edher, thet jek kan inthet gøre edher til gode etc. Kære modher, jek hawer møget ath thale met eder, oc wil jek met Guts hielp snarlig ware hos edher. Oc kære modher, jek spør her mange tyende til Heneke Olþ, hwikke mik ikke behawe; woreth Guds willi, thi beder jek edher geren, kære modher, ath i thage edher ikke for møget sorgh til; thet hielper inthet, oc thet krenker edher sare. Kære moder, jek beder edher geren, i wille thenke opoo eth goeth swor opoo the ærende, jek edher om tilthalet po Ælnes wegen; ther mo i for-tiene edher himrigh oppo; thet wil doch komme til andres hænder. Æy nw mer, kære moder, men jek beffaller edher Gūdh i himrigh oc sancte Anne. Giwet i Hwørfsgordh sancte Dynis aften vnder mith inseil etc.

Palli
Andersþ.

Udat. 64.

Senest 1473¹.

Kolding.

(En Biskop?) anbefaler i Brev til Ribe Kapitel Mester Matthias Jenssøn til en Plads i Kapitlet.

Papir (kun den venstre Del bevaret) med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Top. Saml. C, Ribe Bispearkiv.

Honorabi[li]bus viris ac dominis decano, cantori necnon
singulis capitularibus ecclesie Ripensis, amicis nostris sinceris.

.....
Sinceram et amicabilem salutacionem in domino
.... wenner, wii haffue bethet hetherlich father
... mester Mattes Jensþ, ath han maa faa eet
haffuer swaret oss well. Tii bethe wii ether
welluillige ock behelpeliige wtii, ath han worthe
faa eet goot swar therwppæ ock a ock stellæ i

¹ I Ribe Stiftskiste 331 nævnes Mester Matthias Jenssøn som Kannik i Ribe 1473 Juli 12.

koor. Thet wille wii kerli och tillsiges. Hereom
bethes wii ethert kerl. Kollinghe feria sexta
quatuor temporum sub s vtimur pro presenti.

Udat. 65. (1511 Juli 18—1512 Apr. 19¹.)

(En jydsk Biskop?) meddeler Kong (Hans), at Ærkebisp (Birger Gunnerssøn)'s Kansler Hr. Asser (Pederssøn) har overbragt ham og (de øvrige?) Bisper i Nørrejylland Ærkebispens Befaling angående det af Pave (Julius II) berammede Koncilium, til hvilket de jydsk Bisper påtænker at sende Bisp (Jens Anderssøn Beldenak) af Fyn, og udtaler sin Misfornøjelse med, at de har fået det at vide så sent, at de ikke har kunnet forhandle med Kongen om at blive borte fra Konciliet, og sin Tvivl om Nyttten af dette.

Papir uden Spor af Segl, men med Indsnit til Forsendelse; formentlig »Seddel« til et andet Brev. Danske Kancellis Arkiv, Diverse gejstlige Sager.

Kiæreste nadige herre, verdiges at viidæ, at erchibispens canceler her Atzer var nw hos meg met erchibispens befalinge om thet menige generali consilio, som vor helligstæ father pawen haffuer tilbuddet oc forscreffuet, oc haffde han tillforn været hos the werdige fethre ether nades vndersate bisper her i Nørrejutlant met same befalinge, oc haffue the samtycket bispen aff Fyon vt at fare till for^{ne} consilium oc gjøræ alle vores orsage, huarfore vii alle ickæ kunnæ personligen dit komme, om ethers nade thet saa behaffuer oc beleffuer, som for^{ne} her Atzer ethers nade ytermere berætte kan. Kiæreste nadige herre, schulle han ther lenge tøffue, tha bleffue thet rigens prelater oc landet stoerlige till schade oc fordærffuelsæ. Oss haffde burd saa lenge tillforn at fanget thet at viidæ, at vii kwnne forsamledes oc hafft raad met ethers nade therom oc nødt ethers nades oc erchibispens scriffuelsæ till for^{ne} vor helligste father oc consilium, at vii motte fanget loff at bliffuæ hiemme efter then beleigelighet, som nw pa færde er, oc thæret thet vdi ethers nades tiænnistæ mod ether nades oc rigens ffiender, thet, vii scullæ nw forspillæ, oc kan jeg eii betrachte, e huat made thet kan komme till nøtthe oc till gaffn.

¹ Brevet må falde mellem 1511 Juli 18 (den Dag, på hvilken Pavens Bulle om Indkaldelse af et Koncilium i Lateranet er dateret) og 1512 19. Apr. (den Dag, da dette Koncilium skulde åbnes) (Raynaldi Annales ecclesiastici XI (Luca 1754) S. 577, 578).

Udat. 66.

En unævnt (?Margrethe Knudsdatter, Abbedisse i Roskilde Clare Kloster) udtaler over for en unævnt (?Johannes Magni, Franciskanerordenens Minister i Provinsen Dacia) Ønsket om snart at høre fra ham og Klosters Bekymring for ham, da de næppe vil få hans Lige igen.

O: Papir uden Spor af Udskrift, Forsegling eller Indsnit til Forsendelse, men med Folder efter Sammenlægning; skrevet med samme Hånd som Nr. 215 ovfr. og mulig »Seddel« netop til dette Brev (når T. A. Becker i Registranten over Top. Saml. Pap. henfører Sedlen til: »1510?«, er dette sikkert en ganske ubeviselig Gisning). SLA., Top. Saml. Pap., Roskilde (tidligere Nr. 58).

Reuerende pater, then alsommegtustæ Gud ock hans vell-synedæ modher Maria ock verdigæ fadher sanctus Anthonius vnnæ voss nogher hwsiwalleligæ tyendæ sporiæ aff edher fædherligheth. Then alsommegtustæ Gud vedh, ath alth conuenth ær bedrøffued ock sorffullæ for edher fædherligheth, men ther ær ey aff ath rossæ; jegh ved ey, hwar meget thet thecckes Gud, men tha haffue vii allæ ock ære edher fædherligheth ydmygæ bedherindher tell Gud ock sanctum Anthonium, vii mottæ fi[nn]æ¹ edher glædhæ, karskæ ock syw[nn]a²; men Gud han vedh myn sorff, enthogh jegh ær ther ey trod tell bode for edher ærligæ persone ock ordens hedher. Gud forbiwdæ, vii sagnæ edher; tha vidæ vii vell, han kommer ey in officio, voss allæ vell soo vell som i, bode i andeligæ tyttgh ock legomligæ vellgernigher. Kære dydeligæ fadher, nar edher steedes troth bud, scriffuer voss tell, hwar i maa. Kæræ fadher, villæ i verdes syæ modher abbatisse, myn kæræ søsther ock modher, gode natth. Syer allæ vor kæræ søsther, edher andeligæ dötter in Christo, edher monæ gode netter. Kæræ fadher, thet andet breff scriff jegh, før edher verdighet dro aff landet; jegh ku[nn]æ³ ey foo bud før. In Christo valeatis. Item syer vor fadher brodher Henrick edher gode natth etc.

Udat. 67.

En unævnt beder sin »Broder« (som det må antages, en Biskop) om at besørge forskellige Breve til Hr. Jens Fryd, Hr. Laurids Falster og Brevskriverens Broder Mester Knud (Valkendorf?).

¹ O: fimæ. ² sywmma. ³ O: kumæ.

og meddeler, at Hertug Carl »her« af Burgund skal ægte Kongen (Ludvig XII) af Frankrigs Datter.

Seddel hørende til et andet Brev, uden at det kan angives, hvilket. Privatarkiver, Erik Valkendorf.

Kære herre broder, beder jeg ether nade ydmygeligenn, ath ether nade vel werdes till fore Gudz schyld och andworde her Jenss Fryd siith breff och thet, her Laurens Falsther skall haffue, och ether nade vildæ sende myn broder mester Knud siith breff. Item hertug Karl her aff Burgundenn skall haffuæ kongens dotther aff Franckeriige, som nw er kong ther. Datum vt supra.

Udat. 68.

En unævnt meddeler (Henrik Krummedige), at Hr. Knud Alfs-søn (Tre Roser)'s Søn arbejder på at få sit fædrene Gods i Norge tilbage, hvortil Kongen har svaret, at han kun vil gøre, som (Henrik Krummedige) tykkes i den Sag, hvorfor Brevskriveren til-råder (Henrik) at komme hjem.

Seddel hørende til et andet Brev, uden at det kan angives, hvilket¹. Privatarkiver, Henrik Krummedige.

Item mwæ i och wiidhæ, ath her Knwth Alffsens søn arbeyther fasth met, hwem han kan thertil bedhæ, ath han maa kommæ til sith fædherlighæ godz i Norghæ, til hwickith myn herres naadhæ haffuer korth swaret, ath han wel thertil encthæ gøre, met mynnæ æn i skullæ wæræ ther forwaradhæ met wdi, oc wel ther plath alsentæ thil gøræ, wdhen huath edert tyckæ ær thervdinnæn. Thii ær nytthæ, ath i snarlighæ kwonnæ kommæ hiem baadhæ for tessæ och andræ sagher skyldh. Iterum valet.

Udat. 69. (1501 ell. 1502²) Novbr. 8 ell. 7. Kville.

Almuen i Kville Skibrede meddeler Hr. Henrik Krummedige, at den efter hans Bud vil udgøre hver 5. Mand og venter på Beboerne i Vette Herred og Tanum Sogn, men at den, hvis han ønsker, at den drager afsted, før disse kommer, gerne vil gøre det.

¹ Ikke usandsynlig først fra Christiern II.s Regeringstid. ² På begge de Steder, hvor Brevet er trykt, henføres det til et af disse 2 År. Derimod siger Allen, *De tre nord. Rigers Hist. I. 649* bestemt, at »Aaret bliver 1501«.

*Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl. Privatarkiver, Henrik Krummedige. Trykt: Danske Mag. 3. R. II. 40 Nr. 41 og Dipl. Norv. V Nr. 991. Reg. *8778.*

Høghoren herre her Henrik Krumedighe, slotzherre pa Bahus, ødmywlike sendes thetta breff.

Voræ tro thienesth nw och altiindh. Kære herre, haffue vy foth edher budh, thet vy skulle gøræ vth huar femthæ man, huilkøth vy gernæ velia gøræ met the vangh och vergia, vy kunna mesth affstad komme, och vara edher tiil redhe nath och dagh po vor nadege herris vegnæ. Item thøffuæ vy effther the, i Vætha hæræth och i Thønøm songh æræ; ær thet edhers velya, thet vy skullæ fara affstath, før æn the komme, tha velia vy thet gernæ gøræ. Och bedyæ vy edher for Gud skuld, thet i thage oss ikkæ tiil møstøkkæ, thet vy æræ ikkæ nw fram komnæ; nor vy faa budh aff edher hereffther, tha velia vy vara tiil redhe nath och dag, tha tiil siges, met al then del, vy kunna kom affstadh. Hermet edher Gud befalende. Datum Quillæ feria 2a ante festum sancti Martini episcopi et confessoris.

Almogen
i Quille
skypredhe.

Udat. 70.

(Senest 1453¹) Juli 11.

Mariager.

Niels Jepssøn, Fader i Mariager Kloster, og alle Brødre sstds. beder Ærkedegnen Claus Christiernssøn (Frille), Kantoren Jep Iverssøn (Lange) og de øvrige Medlemmer af Ribe Kapitel om for en kort Tid at låne dem (til Afskrivning) Vinterdelen af deres gamle rettede Antifonarier, da de har skaffet sig Pergament og en Skriver, men ikke kan finde et passende Eksemplar i Århus Stift på Grund af Afvigelse i Sangen m. m.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Ribe Stiftskiste 1. Suppl. 45 b.

Reuerendis in Christo patribus ac dominis Nicholao Cri-stiarni archidiacono et Jacobo Iwari cantori ceterisque capitularibus cathedralis ecclesie Ripensis, dominis nostris graciosis, hec debita cum subiectione humilime presentetur.

¹ *Jep Iverssøn dør i Maj 1454 (Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 275), så at Brevet, når det skal være udstedt 11. Juli, senest kan være fra 1453.*

Aue Maria gracia plena cum humilimo nostri famulatus obsequio in Christo Jesu semper premissa. Ffactores prestantissimi et domini graciosi, pro vestris beneficiis multis et variis nostro loco pauperrimo et nobis exhibitis ac impensis tantum, quantum obligati sumus, vestris dominacionibus regraciari non possumus diuinarum precum cum instancia graciosa. Ffacimus tamen, quod possumus, pro vobis preces continuas domino diffundendo, vt vos et quemlibet vestrum saluet et conseruet in gloria beatorum. O refugium et subsidium singulare, ad vos tamquam ad speciales promotores confugimus, confidenter sperantes a grauamine non modico releuamen. Hinc est, quod cum expensis et laboribus grauissimis pergamenum et scriptotorem ad libros cantuales ad vsus conuentus fratrum nostrorum acquisiuimus jam de facto, sed exemplare competens in dyocesi Arusiensi propter discrepacionem cantus et aliorum etc. non possumus inuenire, quare dominacionibus vestris in domino recommendatis supplicat nostra indigens fraternitas inclinato capite precibus precatiuis, quatinus partem yemalem de vestris antiphonariis antiquis et correctis ad modicum tempus post festum sancti Michaelis¹ concedere dignemini et velit, latori presencium domino Tuchoni Jacobi ad manus personaliter assignando, quam vobis in termino inter vos disposito remittamus expedite. Merces vestra indubie maneat apud altissimum mater nostra karissima sancta Birgitta, sponsa Jesu Christi graciosa, et merito, quia ex hoc cultus eius quotidie augeatur. Benediccio Dei patris omnipotentis et filii et spiritus sancti maneat semper vobiscum, amen, vosque omnes et singulos conseruet sanos et incolumes in vtriusque hominis sospitate nunc et longue. Scriptum in Marieager ipso die sancti Ketilli confessoris nostri conuentus sigillo sub mayori.

Ffrater Nicolaus Jacobi, pater monasterii Marieager, et totus conuentus fratrum ibidem,strarum paternitatum humiles filii et deuoti.

Udat. 71.

(1481—1513.)

Borgemestre og Råd i Svendborg anmoder Kong Hans om Stævning over en Del naavgivne Beboere på Tåsinge, der mod det af Kongen udstedte Udførselsforbud har ført Fødevarer til Hansestæderne.

¹ Septbr. 29.

Papir med ukendelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Indk. Br. t. Danske Kanc. 1481—1513.

Hedherlig oc høyboren fyrsthe konyngH Hans kerlighe och wtmyglege sendis thette breffw.

Vor vtmyge vndherdanyg velvillelig tro tienyste nw oc altyd. Verdis edher nadhe at widhe, at wii hawe edher nadhiss forbwd soo, at her mo enghen edendæ vore vtfføris, oc lodhe wii edher nadhiss forbutzbreff læssis po Tøsynghe tyngH. Thervtower tha er ther nogle po Tosyn, som hawe førth til stædherne alle handhe ædende wore, som ære Hans Engil oc Morten Jepþ i Byerby, Hans Persþ oc Jes Villemssþ i Vore met alle teres metfyllgher. Vile edher nade verdis oc vnne vos steffnyng ower them, oc edher nadhe ville høre then sagh til rette, om the moe so gøre eller ey emodh edher nadhiss breff oc bwdH. Thermet befale wii edher nadhe oc verdighet Gud och jomffru Maria.

Burgemesther och radh
i Swinburgh.

Rettelser.

(De 6 af de anførte Fejl er indkomne i Tiden mellem Læsningen af den sidste Korrektur og Rentrykningen.)

- S. 17 L. 16 3. læs: 8.
- 118 - 23 nostrourm læs: nostrorum
 - 127 - 1 Erly læs: Erly
 - 147 - 9 ak læs: jak
 - 267 - 5 f. n. endorue wenthe, læs: endorue, wenthe
 - 273 - 11 f. n. þuluestbesten læs: þuluest besten
 - — - 3 f. n. Hambrg læs: Hamburg
 - 379 - 6 Castelle læs: Kastle
 - 394 - 8 Privatarkiver. læs: Privatarkiver,
-

REGISTER.

Tallene betegner Brevets Nummer, ikke Siden; kun når et Brevs Tekst fylder væsentlig mere end en trykt Side, og et Navn ikke forekommer på alle Siderne, er det ved et til Nummeret føjet »S.« angivet, på hvilken eller hvilke Sider det forekommer. **Halvfede** Tal betegner, at det anførte Brev er udstedt af vedkommende Person, og **kar-sive** Tal, at Brevet er adresseret til vedkommende. Betegnelsen **Dat.** ved et Stednavn angiver, at Stedet i de derefter opførte Numre kun nævnes som Dateringssted. De S. 243 L. 14 f. o.—6 f. n. forekommende Personnavne er ikke medtagne i Registret.

Åbo 212 S. 260, 225 S. 284. — Domkirke 225 S. 284.

— Slot 138 S. 175, 140.

— Stift. Biskop se Laurens Mickelson.

Ågård, V.-Han H., 124 f., 143 S. 181, 149, 151, 153, 167 f.; U 3, 40, 55 f.

Åge Andersson se Thott. — Jfr. **Åke.**

Åhus 71.

— Slot. **Dat.** 11.

Åke Jönsson se Svarteskåning. — Jfr. **Åge.**

Åkær. **Dat.** 268.

Ålborg U 6 S. 384. — **St. Jørgens Gård** 205. — **Vor Frue Kloster** 206.

Århus 85, 92, 125, 268; U 47. — **Borgemestre** se Erik Pederssøn, Jes Madsen, Niels Andersson. — **Dat.** 66.

— **Stift U 70.** — **Biskopper** se Jens Iverssøn Lange, Ejler Madssøn Bølle, Niels Claussøn Skade.

Abrahamstrup Gård. **Dat.** 152; U 9. **Achaia.** Hertug se Constantinus Cominatus.

Afrika 14.

Agardis, Andreas, se Gyldenstjerne.

Aggersund, Limfjorden, 150.

v. **Ahlefeldt, Benedikt,** til Tørning 1466: 28. — **Benedikt U 42.** — **Hans til Tørning** 1473: 61. — **Jørgen,** g. m. **Anne Meinstrup** (s. d.).

Akershus Slot 139, (142). — **Dat.** 119, 145.

Albany. Hertug se Johan.

Albrecht, Hertug af Sachsen, 97 S. 131.

Albrecht Achilles, Kurfyrste af Brandenburg, 64.

Alcazar, Marokko, 14.

Ale Herred, Vestergötland, U 17.

Alfons V, Konge af Portugal, 14.

Alfons I af Este, Hertug af Ferrara, (253 S. 320-24).

Algudsen, Keld Nielssøn, Rigskansler, Lensmand på Haraldsborg 1465: 25.

Allested, Salling H. **Dat.** 13.

Aluarus 1461: 14.

Anders, Biskop Jens Iverssøn Langes

Tjener 1474: 66. — på Markie og Næsbyholm 1502: 143 S. 182. —

Bartuner 1510: 233. — **Eriksson** 1497: 118. — **Hemmingssøn,** Skriver

på København 1512: 276. — **Jacobsøn,** Biskop Niels Claussøn Skades

Køgemester 1510: 246. — **Jenssøn,** Landstingssaghører i Skåne 1488:

89. — **Pederssøn** i Ebberup 1504: 158. — **Poulsøn** i Rislev 1482: 80.

— **Thomessøn,** Skolemester i Ribe 1460: 12.

Anna af Bretagne, Ludvig XII af Frankrigs Dronning, (184).

Anna, Anne, Fru, 1479 se Gyldenstjerne. —, **Fru,** 1494, se Rud. — (?)

- 1509: 215 S. 266. — Erici i Roskilde
Clare Kloster U 11 S. 389. — Petri
i Roskilde Clare Kloster U 11 S. 389.
- Ansbach, Bayern, 64.
- Antonius af Breda (?), Læge i Lübeck,
U 1.
- Antwerpen 201.
- Antvorskov Kloster U 15.
- v. Apen, Henrik, 1512: 282.
- Aragonien. Konge se Ferdinand den
katolske.
- Arboga. Dat. 210.
- Arensburg, Øsel. Dat. 16.
- Ariminum se Rimini.
- Arne Gunnarssøn, Forstander i Ka-
stelle Kloster, U 2.
- Asbolan se Aspelands Herred.
- Asien 279 S. 358.
- Aspelands Herred, Asbolan, Småland,
241 S. 301.
- Assendrup, Tybjerg H. Dat. 146.
- Assens Købstad 19. — Borger se Hans
Snedker.
- Asser Pederssøn, Ærkebisp Birgers
Kansler, U 65.
- Atterup, Ods H., 102 f.; U 28.
- Augsburg, Bayern, 64.
- Avaskær 236, 238 S. 297, 241 S. 301.
— Dat. 241.
- Avnsbjærg, Lysegård H., U 40 S. 419 f.
- Axel Olsson 1488: 89.
- Baad** (Våben: et Oksehoved), Niels Ols-
søn, 1500: 126.
— (Våben: en Båd), Knud Knudssøn,
U 57.
- Båhus Slot 100, 107, 114 ff., 118 ff.,
127 ff., 134, (139), 140, (142), 146,
(155); U 2, 16 f., 42, 69. — Dat.
117, 237.
- Baden. Markgreve se Christopher I.
- Bagge (jydsk Slægt ?), Hans, 1499-1502,
på Bregentved, 122, 143 S. 182.
—, Matthias, Kannik i Ribe, U 44.
- Banér, Eskil Isaksson, 1480: 78 S. 109.
— Knut Eskilsson 1507: 183; U 10.
- Banner, Kirsten Eriksdatter, Poul Lax-
mands Enke 1502: (144).
- de Banniþis, Ja., i det kejserlige Kan-
celli 1511—12: 253 S. 330, 279 S. 362.
- Barfod (Barfus), Markvard, 1460: 12.
- Barneh . . II (? = Bjørnekulle, S.-Asbo
H.). Præst se Peder Tygessøn.
- Barsebek, Jacob, 1507: 182.
- Basnæs, V.-Flakkebjerg H., U 9.
- Basse (Våben: 2 Vædderhorn), Chri-
stopher Jenssøn, af Sørup 1482: 80.
- Beck, Claus, 1511: 258.
- Bengt Svenske 1510: 224. — And-
biørnssen se Hård. — Brunsson
1508: 191, 192. — Jfr. Bent.
- Bent Ågessøn, Hr., se Thott. — Mog-
enssøn 1490: 93 S. 124 f. — Jfr.
Bengt.
- Beresthe 106.
- van dem Berge, Hanneken, hanseatisk
Skipper, 10.
- Bergen 60. — Oldermændene for den
tyske Købmand 217. — Dat. 217.
- Bergkvara, Småland, 106.
- Bertram. Mester, Kong Hans's Læge
1512: 267.
- Bese, Johan, 1501: 133.
- Bevtoft Sogn, N.-Rangstrup H. Præst
se Knud.
- Bille, Anders, 1499—1508, Lensmand
på Stege, 58 S. 77, 79 S. 110, 122,
181, 185, 204; U 3. — Basse se Sten
Basse Bille. — Bent 1469—94, Lens-
mand på Helsingborg, 57, 65, 71,
76, 79, 82, 83, 88, 93, 101, (104 S.
137, 106, 112 S. 147); U (4 f.), 14,
37, 50; g. m. Magdalene Stigsdatter
Krogno (s. d.) og Ermegård Eggerts-
datter Frille (s. d.). — Esge 1510—13.
Lensmand på København, 233, 246,
256, 276, 283, 290. — Hans 1494—
1512: 104, 105 S. 139, 112 f., 177,
235, 239, 271, 274, 289. — Karine
Bentsdatter 1508, g. m. Henrik
Knudssøn Gyldenstjerne, 204. —
Karine Pedersdatter, Laurids Mog-
enssøn Løvenbalks Enke, U 6. —
Mogens se Mogens Lauridsøn Løven-
balk. — Ove 1505—1512, Provst i
Lund og Viborg, Kongens Kansler,
168, 173, 178, 226, (227, 242), 247,
253 S. 312, 257, 258 S. 334, 268 f.;
U 6, 7 f. — Peder 1479: 76; U 6
S. 382, 54; g. m. Anne Knudsdatter
29

- Gyldenstjerne (s. d.). — Sophie Pedersdatter i Roskilde Clare Kloster 1511: 249; jfr. Sophie. — Sten (Basse) 1479—1510, Landsdommer i Skåne, 76, 110, 131, 157, 229; (U 37); g. m. Margrethe Clausdatter Rønno (s. d.). — Torbern Bentssøn 1465: 25; U 9; g. m. Cecilie Ovesdatter Lunge (s. d.). — Torbern Bentssøn 1494—1503: 105 S. 140, 152; g. m. Edele Mikkelssdatter Jernskæg (s. d.). — Torbern Stenssøn 1510—11, Mester, 226, 254. — Claus se Norby.
- Biltzemand, Jens, Mester, 267.
- Birger Gunnerssøn 1500—13, Ærkebiskop af Lund, 126, 157, 161, 174, 203, 229 f., 232, (234), 259, (262), 265, 271, 274, 290; U 29, (65). — Kansler se Asser Pederssøn.
- Bjelke, Erik Turesson, 1502: 138. — Margrethe Turesdatter 1504—5, Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Enke, (160), 167, 168; U 3, 27, 40. — Sten Turesson U 10. — Ture Turesson 1472: 58 S. 78.
- Bjerreby, Tåsinge, U 71.
- Bjørn, Jacob Anderssøn, 1510: 239. — Joachim Bjørnssøn († 1467) 39. — Johan Bjørnssøn 1468: 50 S. 64, 51 S. 67.
- Bjørnekulle, S.-Asbo H., se Barneh. . . II.
- Blaa, Joachim Olssøn, U 25.
- Blaac, Peder, se Vild.
- Blanckefeld, Jacob, U 29.
- Bleking, Blyngh, 236, 241 S. 300 f.
- Blois, Frankrig. Dat. 287.
- Blyngh se Bleking.
- Blæsbyærg, Hjerm H. Dat. 162.
- Bo, Prior for de evige Vikarer i Roskilde, U 14.
- Bodil Bosdatter i Roskilde Clare Kloster U 11, 12.
- Bokeler, Frants, U 21; g. m. Gertrud (s. d.).
- Bolbjærg, V.-Han H., 153.
- Boller, Bjærg H. Jylland. Dat. U 52.
- Bollerup, Ingelstad H., 143 S. 182. — Dat. 25, 160.
- Bombouwer, Bernt, Rådmand i Lübeck 1509: 212 S. 260.
- Bomøve, Maren Pedersdatter, 1508, g. m. Malte Juel, 199.
- Bonde, Bo Karlsson Dyre 1464: 24. — Tord Filippusson 1464: 20, 21. — Tord Karlsson, g. m. Eline Ågesdatter Thott (s. d.).
- Borgesyssel 114, 119.
- Borgholm 58 S. 78, 181, 183, 186, 191, (194), 198, (200 S. 245), 236, 238 S. 297, 241 S. 300 f(f.); U 36 S. 415. — Slotsloven 191, 192. — Dat. 181, 192, 195.
- Bornholm 10, 231 f.
- Borreby, Torne H. Dat. 2.
- Brahe, Åge, 1510: 242. — Axel U 29. — Barbara Torkelsdatter 1465—88, Stig Olufssøn Krognos's Enke, 25, 88; (U 37). — Cecilie Axelsdatter 1506, Eskil Gøyes Enke, 171. — Margrethe Axelsdatter 1512, g. m. Erik Jenssøn Ugerup, 267 (?). — Tyge 1506: 171.
- Brandenburg, Kurfyrster se Johan Cicero, Joachim I.
- Breda (?) se Anthonius.
- Bregentved, Ringsted H., 122.
- Breisach, Prysach, Baden, 247.
- Bremerne 165.
- Bro Mølle, Villands H., 11.
- Brock (Våben: en oprejst Spids), Axel Lagessøn, (U 27). — (Våben: en Brok), Anders, Kantor i Ribe 1462: (15 S. 17).
- Brockenhus, Johan, 1511: 252.
- Brogonyen se Burgund.
- Brostrup, Jens, 1479—95, Ærkebiskop af Lund, 77, 79 S. 110, 110.
- Brunsho, Brynnolsbo, Vestergötland, 118. — Dat. 128.
- Brunsvig By 97.
- Brunsvig-Kalenberg. Hertug se Erik den ældre.
- Brunsvig-Lüneburg. Hertuger 1512: 282.
- Brunsvig - Wolfenbüttel. Hertug se Henrik den ældre.
- Bruse, Niels, på Borgholm 1508: 192.
- Bryggow, Johannes, 1449: 2.
- Bryms se Bröms.
- Brynnolsbo se Brunsho.

- Brynnolf Gerlaksson 1497—1501, Biskop af Skara, (117), 118, 128.
- Brynske, Ejler, 1508: 205. — Kirstine Clausdatter 1502, g. m. Ebbe Strangessøn Strangesen, 147.
- Brüssel. Dat. 201.
- Bröms, Bryms, Nils, 1510: 241 S. 300.
- Brønderslev, Børglum H., 99.
- Bugislav X, Hertug af Pommern, 72, (247).
- Burgund, Brogonyen, 72, 247. — Hertuger se Carl den dristige, Carl (V).
- Bydelsbak (Våben: tværdelt Skjold med 2 Liljer i øverste Felt), Engelbrecht Albrechtsson, U 27. — Laurens Albrechtsson U 27. — Mette Albrechtsdatter 1506, g. m. Mogens Gøye, (171).
- Bygum, Mads, 1502: 143 S. 181.
- Bølle, Ejler Madsson, Biskop af Århus 1486: 85. — Mads Eriksson 1510: 239 (?).
- Børglum. Kapitel U 56. Provster se Simon Læsø, Erik Valkendorf. — Dat. 99, 124.
- Stift. Biskopper se Jep Friis, Niels Styggessøn Rosenkrantz.
- Bøvling, Skodborg H., 12.
- Cambrai**, Frankrig, 253 S. 316 f.
- Carl den store, Kejser, 70 S. 94 f.
- Carl, Ærkehertug af Østerrig, Hertug af Burgund, senere Kejser Carl V, (201), U 67.
- Carl den dristige, Hertug af Burgund, (64, 72).
- Carl, Hertug af Geldern, (97 S. 131, 282).
- Carl, Biskop af Odense, se Rønnov. — Jonssen, Biskop af Hamar 1508: 203. — Sigurdsson i Kongens Kancelli 1472: 60. — Jfr. Karl.
- Castorp, Henrik, Borgemester i Lübeck 1469: 55.
- Catharina Jacobsdatter, Karina Jacobi, i Roskilde Clare Kloster U 11 S. 389, U 12. — Jfr. Karin.
- Christiern I, Konge, (2, 3 S. 3), 9, 14, (15), 17 f., 22, 24, 29, 30 S. 34, 31, (33, 39—43, 44, 45), 47, (48, 49, 50 —53), 58, (60, 64), 76 (f.), 168; U 18, (23), 51, (61 ?). — Dronning se Dorothea.
- Christiern (II, Konge), (140, 143 S. 182, 178 f., 184), 217, (260), 271, (272. 287 S. 369); U 32.
- Christiern Hemmingssøn, Biskop af Ribe, U 13.
- Christine af Sachsen, Kong Hans's Dronning, (116, 127, 140, 148, 164, 189 f., 227). — Kansler se Hans Reff.
- Chrïstopher af Bayern, Konge, 2.
- Christopher I, Markgreve af Baden, (247).
- Christopher 1453: 7. —, Hr., senest 1512: 267.
- Cintra, Portugal. Dat. 14.
- Claus 1466: 34. —, Hr., 1479: 76. — Gertssøn U 57. — Jenssøn 1494: 104 S. 137, 105 S. 140. — Jfr. Cleys.
- Clausholm, Galtén H., 171.
- Clemen, Clemens, Laurens Axelssøn Thotts Svend 1465: 26. — Johannis, Præst, U 14.
- Cleys Wolters, hanseatisk Skipper 1458: 9. — Jfr. Claus.
- Colmar, Elsass, 247.
- Comacchio, Comacium, Italien, 253 S. 320.
- Cominatus, Constantinus, Hertug af Achaia, 253 S. 319 f.
- Conrad af Rietberg, Biskop af Osnabrück 1493, af Münster 1505: 97, 165.
- Conradus, Biskop af Strängnäs, se Rogge.
- Constantia se Konstanz.
- Cordier, Pierre, fransk Sendebud 1512: (276), 278.
- Crisman 1502: 140.
- Cristancia, Fru, Keld Nielssons Hustru 1494: 106.
- Cureholm se Kåreholm.
- Daa**, Ejler, U 15. — Joachim (Jacob) 1494: 107; g. m. Ingeborg Strangesdatter Strangesen (s. d.). — Jørgen 1479—98, i Harebjærg, 77, 121; U 43; g. m. Karen Knudsdatter Gyldenstjerne (s. d.). — Margrethe Chri-
29*

- stiernsdatter, g. m. Henrik Meinstrup, U 43; jfr. Margrethe. — Søren, Lensmand på Gjorslev, U 4 f.
- Dacia, Provin. Minister for Franciskanerordenen se Johannes Magni.
- Dalarne, Daalen, Dalekarlene, 22, 24, 63, 224.
- Dalby Kloster. Dat. 174.
- Dalekarlene se Dalarne.
- Damgarten, Pommern, 219.
- Dancfaarth, Caspar, 1509: 212 S. 261.
- Danch se Danzig.
- Danzig, Danch, 29 S. 33, 30 S. 35, 224. — Borgemester se Eberhard Ferber. — Dat. 251.
- Delmenhorst 165, 282.
- Diderik, Munk i Mariefred Karteuserkloster 1499: 123 S. 158. —, Skibshovedmand 1511: 256. — Henriksøn i Lödöse U 16 f.
- Ditmarsken 59. 64.
- Doberstorf, Holsten, U 26.
- Dorothea af Brandenburg, Christiern I.s Dronning, (52, 53 S. 70, 63), 74, (76), 78, 90, 91; (U 14 ?, 61 ?).
- Dorpat 16 S. 18.
- Dringenberg, Dorothea Henriksdatter, 1512: (267 ?). — Henrik, Møntmester i Malmø, (267 ?).
- Dronningholm Gård U 60. — Dat. U 60.
- Dung, Per, (Rådmand ?) i Malmø 1467: 38.
- Dyng, Båhus Len, 134.
- Dyre, Bo Karlsson, se Bonde.
- Däfvensö Sund, Upland. Dat. 183.
- Ebberup, Sjælland ?, 158.**
- Edinburgh. Dat. 94, 163 f., 180, 184, 187 f., 202, 228, 291. — Holyrood. Dat. 179.
- Edvard IV, Konge af England, (18); U 18, (51).
- Egesund, Bleking, (jfr. nuværende Ekö) U 36 S. 415.
- Eka-Slægten, Magnus Karlsson, 1480: 78 S. 109.
- Ekholm, Upland, 76. — Dat. 76, 83, 105 f.
- Ekö, Bleking, se Egesund.
- Electus se Hemming Gadd.
- Elfsborg Slot og Len, Vestergötland, 118.
- Elg, Laurens Nielsøn, i Dyng 1501: 134.
- Elleholm Slot 11.
- Elline, Elne, Fru, g. m. Henning Olsøn Godov, se Meinstrup. — Andersdatter, Abbedisse i Maribo 1504: 158.
- Ellinge, Ællyng, Harjager H., 255, 293; U 30 ff. — Dat. 284.
- , Sjælland, 146.
- Elne se Elline.
- Emmelev, Nørre H. Dyr. Dat. U 47.
- Engel, Hans, i Bjerreby (Tåsing) U 71.
- Engelborg Slot og Len U 45. — Dat. U 45.
- England, Englændere, 8 S. 8, 267, 270. — Konger se Edvard IV, Henrik VII, Henrik VIII.
- Enköping. Gardian se Laurens Lykkesøn. — Dat. 58, 90.
- Ensisheim, Elsass, 247.
- Erik den ældre, Hertug af Brunsvig-Kalenberg, 282.
- Erik 1494 se Trolle. — Ågessøn se Thott. — (Fastessøn?), Forstander for St. Birgittas Hospital i Rom, U 19 f. — Helgessøn U 19 f. — Jönsøn se Tre Roser. — Karlsson se Vasa. — Nilsson se Oxenstjerna. — Pedersøn, Borgemester i Århus 1493: 98: U 47.
- Ernst af Sachsen, Ærkebiskop af Magdeburg, 97.
- Esbern Skrifer (hos Mourids Nielsøn Gyldenstjerne) 1502: 143.
- Esge, Broder (?), 1483: 83 S. 116.
- Eskil (i Henrik Krummediges Tjeneste ?) 1510: 242. — Isaksson se Banér.
- Europa 279 S. 358.
- Eutin. Dat. 59.
- Fåborg. Dat. 289.**
- Fällnäs, Foldenæs, Södermanland, 106.
- Faenza, Faentia, Italien, 253 S. 314.
- Falkenberg Slot 36 f.
- Falster 290; U 42.

- Falster (Våben: en halv Løve over Bjælker), Hr. Laurids, U 38, 67.
 Falsterbo U 49.
 Faentia se Faenza.
 Ferber, Eberhard, Borgemester i Danzig 1511: 251.
 Ferdinand den katolske, Konge af Aragonien, (253 S. 316 f., S. 323, 270, 279 S. 357).
 Ferdinand I, Konge af Neapel, (56 S. 75).
 Ferrara. Hertug se Alfons I.
 Ferriz, Petrus, Biskop af Tarazona 1469: 56 S. 74.
 Fesberg se Fässberg.
 Fikkesen, Peder Lauridsøn, U 43.
 Fincke, Cort, (i København?) 1511: 251. — Jfr. Vincke.
 Finland, Wynlant, 112 S. 146, 130, 138 S. 175, 140, 224.
 Fjends Herred 206 (f. ?).
 Flandern 180, 280.
 Flemming (Våben: 3 Bjælker belagte med Kugler), Anne Pedersdatter, U 28. — Birgitte Pedersdatter 1494—95, Christiern van Hafns Enke, 102 f., 108; U 28. — Peder i Atterup U 28.
 Flensborg 256.
 — Slot. Dat. 256.
 Flintholm, Salling H. Dat. 269.
 Flyinge, Torne H. Dat. 1.
 Foldenæs se Fällnäs.
 Forlev, Slagelse H. Dat. U 43.
 Forman, Robert, 1507—8, Dekan i Glasgow, (179, 184), 202.
 Franciskanerordenen. Minister se Johannes Magni.
 Frankrig 179, 184. — Konge se Ludvig XII.
 Frederik III, Kejser, (56 S. 75, 64, 72).
 Fredsgård, Ringsted H., U 42.
 Freiburg, Baden, 247.
 Friesland. Kansler 97 S. 130.
 Friis (Våben: en Skaktavl), Anders, 1467: 39. — Jep 1460—68, Biskop af Børglum, 12, 39, 43. — Niels 1500—8, Biskop af Viborg, (125), 132, (151), 205 f.; (U 7 (? ?)). — Peder 1458—60, Kannik i Ribe, 8 S. 9, 12. — Ville 1460: 12.
 Friis (Våben: 3 Roser), Oluf, 1486—93, Lensmand på Kalø, 85, 98.
 Frille, Claus Christiernsøn, Ærkedegn i Ribe 1451: 6; U 70. — Eggert 1453—69, Lensmand på Hindsgavl og i Ure Birk, 7, 19, (26), 28, 36 f., 39 f., 41, 42 f., 44 (ff.), 47, 48 (f.), 50, 51, 52 f., 57; g. m. Anne Iversdatter Jul (s. d.). — Ermegård Eggertsdatter 1453—1503, g. m. Philippus Axelssøn Thott og Bent Bille, (7), 26, 39 (f.), (41), (43, 46, 57), 76, 83, 93 S. 125, 101, 104 f., 106, 112 f., 121, (152); U 14, 50 ?). — Johan 1469: 41, 52, (53 S. 69 f., 57 ?). — Mogens 1502: 138 S. 175.
 Fryd, Jens, Hr., U 67.
 Fyn 41, 44 S. 48 f., 48 S. 58 f., 49 S. 62, 102 f., 147, 230, (269); U 3, 23.
 — Jfr. Rigsråder.
 — Stift se Odense Stift.
 — Landsting 45 S. 53, 48 S. 58, 49 S. 62.
 Fynboen 1503: 152.
 Fässberg, Fesberg, Vestergötland, se Hr. Hans.
 Gadd, Hemming, 1501—10, Electus i Linköping, 131, 132 f., 181, 191, 192, 194, 195, (200 S. 245, 224 (?), 238 S. 297, 241 S. 300).
 Gage, Henning, 1501: 129.
 Gagino, Anthonius, Greve fra Lille-Ægypten 1505: 166.
 Galb . . . , Hie., 1490: 91.
 Galde, Gaute, 1511: 260. — Olaf 1511: 260.
 Galen, Trued Pederssøn, g. m. Beate Iversdatter Thott (s. d.).
 Galle, Jon, Kannik i Lund 1450: 5.
 Galt, Ebbe, s Gods 205 f.
 Gaute Ivarssøn 1472—1508, Kannik i Throndhjem, Ærkebiskop sstds., 60, (203).
 Gavnø Kloster 243.
 Gebhard, Biskop af Halberstadt 1478: 74.
 Geldern 270. — Hertug se Carl.
 Genova, Janua, Italien, 253 S. 320, S. 326.
 Gera, Holger Karlsson, 1512: 271. — Karl Knutsson 1480: 78 S. 109.

- Gert, Greve af Oldenburg og Delmenhorst, 17, 53 S. 70.
- Gertrud Bokelers i Stralsund, Frants Bokelers Enke, 62 S. 82; U 21.
- Gestringerne (i Gestrirkland) 24.
- Gjorslev, Stævns H., U 4 f. — Dat. 234.
- Glasgow, Skotland. Dekan se Robert Forman.
- Glense, Hans, Kong Hans's Skipper 1512: 277.
- Glob (Våben: en Ørn), Anders, Mester, 1512: 285.
- Godov, Anders Pederssøn, U 23 f. — Henning Olssøn, Lensmand på Rønnebæksholm 1482: 80; U 15, 43, 63; g. m. Elne (Henriksdatter Meinstrup?) (se Meinstrup). — Jep Clausson, »Hovedsmand« over Landskrone 1449: 4. — Oluf Pederssøn 135; U 23 ff., 61; g. m. Elsebe Hennekesdatter Grubendal (s. d.). — Regitse Olufsdatter, g. m. Palle Anderssøn Ulfeldt, U 22, 62. — Sten Anderssøn U 23, (24), 25.
- Gottorp Slot. Sekretær se Johannes Petri.
- Gouda, Nederlandene. Dat. 270.
- Gravius, Idzard, pavelig Kommissær 1512: 282.
- Gregers Mattsson se Lilje.
- Greifswald. Universitet 70 S. 96.
- Gren, Ivar, 1468—72: 42, 58 S. 77. — Mogens 1472: 58 S. 78, 63.
- Greverode, Ludvig, i Stralsund 1473—76: 62 S. 82, S. 84, 67, 73.
- Grifus, L., 1478: 74.
- Griis (af Nordrup), Hans, 1497: 116.
- Grip, Nils (Nis) Bosson, 1494—1510: 104, 105 S. 139, 106, 112, 113, 181, 183, 186, 198, 200, 238 S. 297, 241 S. 300; g. m. Anne Trolle (s. d.).
- Gripsholm, Södermanland, 123 S. 159.
- Grubbe, Erik, († 1510): 243. — Evert U 24.
- Grubendal, Elsebe Hennekesdatter, Oluf Pederssøn Godovs Enke 1501: 135; U 22, 25, 62 f.
- Grækenland 279 S. 360.
- Grønholt, Lyng-Kronborg H., (110), 111. — Dat. 111.
- Grønsund 277.
- Gulland 2, 9, 26, 71, 173, 181, (212 S. 260), 238 S. 297, 241 S. 302; U 36 S. 414.
- Gumsehufvud, Gustaf Karlsson, 1464—83: (20 ?, 21 f.), 23, 27, 35, 36 f., 63, 76, 78 S. 109, (83); g. m. Ingeborg Philippidatter Thott (s. d.).
- Gunde 1496: 114.
- Gurk, Østerrig. Biskop se Matheus Lang.
- Gustaf Karlsson se Gumsehufvud.
- Gyldenløve, Henrik Jenssøn, 1453: 7.
- Gyldenstjerne, Gyllenstjerna, Abraham Erikssøn, 1502: 143 S. 182. — »Andreas Agardis« 8 S. 8; Enke 1458: 8. — Anne Knudsdatter, g. m. Peder Bille 1479: 76; U (6), 54. — Anne Mouridsdatter 1504(?)—6, g. m. Oluf Stigssøn Krognos, (160), 168, 176; U 3, (27). — Erik Eriksson 1502: 140. — Henrik Knudssøn 1505—8: 162, 204; U 26; g. m. Karine Bentsdatter Bille (s. d.). — Karen Knudsdatter, g. m. Jørgen Daa 1498: 121. — Mourids Nielssøn 1493—1503: 99, 122, 124 f., 143, 149, 150, 151, 153, 160, 168 S. 205; U 10, (27), 55 f.; g. m. Margrethe Turesdatter Bjelke (s. d.). — Peder Erikssøn, 'var † 1458: 8 S. 8; U 28; g. m. Hebele Lydikesdatter (s. d.).
- Göran Nilsson, Ærkedegne i Strängnäs 1512: 271.
- Gøye, Eskil, 1495—1506: 110, 143 S. 182, 157, (171), 173; g. m. Cecilie Axeldatter Brahe (s. d.). — Knud 1510: 243. — Mogens 1506—12: 171, 269; g. m. Mette Albrechtsdatter Bydelsbak (s. d.). — Oluf Anderssøn, Prior for Vikarerne i København, U 60.
- Hård, Bengt Åbjörnsson, Andbiörnssen, 1512: 271.
- Hack, Helle Nielsdatter, U 30. — Niels Davidssøn 1511: 248, 255, 261; U 29—32, 58 (?). — Niels Mogenssøn 1501—5: 131, 157, 161; U 30. — Oluf, Kannik i Lund 1513: 293.

Haderslev 70 S. 94. — Dat. 69.

Haffn se København.

van Hafn, vamme Hagen, Christiern, Lensmand på Elleholm 1460: 11; g. m. Birgitte Pedersdatter Fleming (s. d.). — Johan, Ærkedegn i Ribe, 41.

Hageløse, Skyts H. Dat. U 58.

Hagen, Hr., i Lund, var † 1513: 290. vamme Hagen se van Hafn.

Halberstadt. Biskop se Gebhard.

Halland 140, 169, 242.

Halmstad 48 S. 59, 49 S. 62, 116, 240, 257, 259, 271, 273; U 49. — Borgere se Henrik Knudssøn, Peder Andersson? — Dat. 116, 271—74; U 49.

Hamar. Bispegård 7.

— Stift. Biskop se Carl Jonssøn.

Hamburg, Hamburgerne, 18, 97 S. 131, 183, 196, 201, 220, 222 S. 278 f., 223, 280. — Borgemester se Herman Langenbeke. — Dat. 227.

Hammarstad, Södermanland, U 60.

Hammarstad-Slågten, Erengisle Nilsson, g. m. Birgitte Olufsdatter Thott (s. d.).

Hammershus (232).

Han Herred 149, 160, 167 f.

Hannin, Hans, Kannik i København 1472: 60.

Hannæs, V.-Han H., 167.

Hans, Konge, (79 S. 110, 89), 90, (92), 94 f., 97, 98, (108 ff.), 113, (115 f., 124 f., 127 ff.), 130, (131), 132, (133 f.), 137 f., (139 f., 142, 143 S. 182), 144, (147 ff., 150, 151, 154, 157, 159 f., 162), 163—66, (167 ff.), 175, (178), 179 ff., 184 f., (186), 187, (188), 191 f., (193), 194 f., (196 f.), 198, 200—3, 205—9, 210, 212 ff., 216, 217 f., (219 f., 221 S. 275, 222 S. 277 ff.), 223, (224), 225, 228 f., (230), 231—34, 236, 238 f., 240, 241, (242 f.), 244, 245, (246 f.), 250, 252 f., (257), 258, 259, 263—76, (268 f.), 270 f., (272, 273), 274, 276 f., (278), 279 f., 282, 286 f., 289, 291, 292 S. 374; U (8), 35, 36, (38 (?), 42), 65, 71. — Dronning se Christine. — Skrivere se Jens Christiernssøn, Jesper.

Hans, Hr., i Fässberg U 17. —, Abbed i Roma Kloster 1491: 95. —, Ingeborg Philippidatter Thotts Bud 1494: 104 S. 138. — Bogbinder, Borgemester i København 1506: 173. — Perlestikker 1512—13: 281, 288, 294; U 33. — Snedker i Assens 1464: 19. — Jyde 1453: 7. — Ågesøn 1501: 135. — Keldssøn, Rigs-kansler 1490: 92. — Laurensøn, Ingeborg Philippidatter Thotts Bud 1495: 112 S. 147. — Laurensøn (i Linköping?) 1512: 262. — Magnussøn, Bent Billes Tjener 1483: 82. — Mikkelssøn i Malmø 1506: 173; U 29. — Perssøn i Vårø U 71. — Richar-des i Lübeck 1458: 9. — Severinssøn 1511, Kannik i Ribe, 245.

Hansen, Hansestæderne, Stæderne, 9, 18, 53, 54 f., 183, 196 f., 212 S. 261, 217 f., 220 S. 272, 286; U 71. — Jfr. Vendske Stæder, Bremerne, Danzig, Hamburg, Lübeck; Lüneburg, Reval, Riga, Rostock, Stralsund, Wismar.

Hapsal, Estland, 16 S. 18.

Haraldsborg (Harritsborg) Slot 25.

Harebjærg, Torne H., 77, 126.

Harrested, Ø.-Flakkebjerg H., 109.

Harrien 16 S. 18.

Hartvig, Hr., Kansler, U 36. —, Mester, 1485: 84; U 44. — Christenssøn, Viceoffical og Kannik i Ribe 1504: U 44.

Has, Gertrud Knudsdatter, g. m. Oluf Stigssøn Krognos, U 27. — Knud Truidssøn 1479—82: 77, 79 S. 110. Haynck, Eggert, 1510: 227; U 8.

Hebele Lydikesdatter, g. m. Peder Erikssøn Gyldenstjerne, U 28.

Heddinge, Lille, Stævns H., 101.

—, Store, U 4 f.

Hegærop se Hækkerup.

Hejrede, Musse H., 143 S. 182.

Helsingborg 157, 169.

— Slot 76, 101, 187, 210, 225 S. 284; U 14, 50.

Helsingerne (i Helsingland) 24.

Helsingør 93 S. 125. — Borgere se Per Smed, Urbanus.

- Hemming se Gadd.
 Hemmingstedt, Ditmarsken, U 53.
 Henneke, Hr., 1466: 34. —, Biskop af Odense, se Ulfeldt.
 Henrik VII, Konge af England, (94, 179, 184, 187 f., 218).
 Henrik VIII, Konge af England, 218, (247, 270).
 Henrik den ældre, Hertug af Bruns-
 vig-Wolfenbüttel, 97, 282.
 Henrik, Hertug af Mecklenburg 1464:
 19.
 Henrik af Schwarzburg, Biskop af
 Münster 1493: (97 S. 130).
 Henrik, Biskop af Linköping 1480:
 78 S. 109. —, Broder, (i Roskilde
 Clare Kloster?) 1509: 215 S. 265;
 U 66. — Friser i Lübeck U 34 S.
 410. — Ågessøn se Sparre. — Knuds-
 søn i Halmstad 1497: 116.
 Herluf, Broder, 1509: 215 S. 265 f.
 Herman i Stockholm 1501: 127.
 — Liflænder, Kong Hans's Drabant
 1511: 258. — Jenssøn (i Lund?)
 1450: 5.
 Hessen. Landgreve 1493: 97 S. 131.
 Hietland, Olaf, Kannik i København
 1472: 60.
 Hikkeberg, Bare H., U 30.
 Hindsgavl Slot 28. — Dat. 40.
 Hjortholm, Sokkelund H. Dat. 81,
 122, 266 f.
 Hjortsberg Landsting 236.
 Hoenstein, Jodocus, den tyske Ordens
 Procurator 1462: (16).
 Holbæk 182.
 — Slot 109, 154 f., 158, 177 f., 182; U
 42., 57. — Dat. 176.
 Holck, Manderup, g. m. Anna Chri-
 stophersdatter Lykke (s. d.).
 Holger Karlsson se Gera.
 Holland 212 S. 261; U 2. — Hol-
 landske Stæder 201. — Jfr. Neder-
 landene.
 Hollola, Finland, 138 S. 176. — Dat.
 138.
 Holme, Holmegård, Hammer H. Dat.
 88.
 —, Norge, 260.
 Holmgård, Skodborg H., 199.
- Holstebro. Bispegård. Dat. 245.
 Holsten, Holstenerne, 53 S. 70, 57,
 64; U 32, 34 S. 410, 42. — Grever
 59.
 Holte Sogn, Båhus Len, 237.
 Holthus, Peder, 1505: 161.
 Holtug, Stævn's H., U 4 f.
 Holyrood se Edinburgh.
 Horsens. Dat. 33.
 Hoya, Grevskab, 282.
 Hoyke, Bertram, Kaper 1491: 96.
 Hundermark, Nis Jenssøn, af Lindet 12.
 Huninghusen, Jacob, Kaper 1491: 96.
 Hurve, Froste H. Dat. 186.
 Husaby, Vestergötland, 118. — Dat.
 118.
 Husum, Slesvig, 256.
 v. Husum, Hans, 1511: 256.
 Hverringe, Bjærge H. Fyn, 235. —
 Dat. U 22, 62 f.
 Hvidøre Gård U 38.
 Hvolgård, Nørvang H. Dat. 32.
 Hækkerup, Hegærop, Tybjærg H., 80.
 Høg (Våben: skrådelt Skjold), Niels,
 1501—3: 132, 151.
 Högby Sogn, Öland 95.
 Høje, S.-Asbo H. Dat. 203.
 Hølan se Öland.
 Hønborg Slot. Dat. 100.
- Ide, Moder, 1509: 215 S. 265.
 Indslev, Vends H. Præst se Johannes
 Bondonis (?).
 Ingeborg (hos Peder Billes Enke) U 54.
 — (Bosdatter?) i Roskilde Clare
 Kloster U 11 S. 389.
 Innocens VIII, Pave, 91.
 Innsbruck. Dat. 253.
 Irup, Hassing H. Dat. 149, 151; U 55.
 Italien, Wallandh; Italienerne, Welsch,
 247, 253 S. 313, S. 315, S. 318—21,
 S. 323, S. 325 ff., 270, 279 S. 360.
 Iwan Wassiljewitsch, Storfyrste af Rus-
 land, 175.
 Ivar Vikingssøn, Provst i Oslo 1472:
 60. — Jfr. Iver.
 Iver Axelsson se Thott. — Jfr. Ivar.
 Iversnæs, Vends H. Dat. U 26.
- Jacob IV, Konge af Skotland, 94,

- 163 f., 166, 179 f., 184, 187 f., 193, 202, (228, 276 f., 279, 287 S. 369), 291. — Dronning se Margrethe af England.
- Jacob 1498—1501, Svante Nilsson Stures Kapellan, 120, 129. — Skriver (hos Henrik Krummedige) 1512: 284; U 38. — Andersson se Bjørn. — Ulfsson 1480—1511, Ærkebiskop af Upsala, 78 S. 109, 90 S. 122, (106, 133), 138, 183, 186, 259. — Jfr. Jep.
- Janua se Genova.
- Jelling Syssel. Provst se Peder Skriver.
- Jens, Mester, 1466: 32. — Brygger, Rådmand i Malmø 1467: 38. — Degn, Christopher Nielsøn Presents Bud 1512: 275. — Skriver (på Båhus?) 1501: 134. — Jyde, Broder, U 34 S. 411. — Jyde Ølprovst, Ærkebiskop Birgers Svend 1506: 174. — Andersson Beldenak, Biskop af Fyn 1508: 203; (U 45, 65). — Assersøn, Hr., i Vejle 1468: 43. — Christiernsøn, Kong Hans's Skriver 1509: 216, 225 S. 284. — Gummessøn, Dekan i Ribe 1466: 32. — Gøtsøn, Biskop Henrik Stangebergs Kapellan 1460: 12. — Holgerssøn se Ulfstand. — Laurensøn, Byfoged i København 1512: 277. — Jfr. Jes, Johannes, Jöns.
- Jep, Jeppe, Skåning, Hr., 1474: 66. — Claussøn se Godov. — Gregerssøn, Ærkebiskop Birgers Kældermester 1506: 174. — Jørgenssøn, Prior for Vikarerne i København, U 60. — Madssøn, Broder, U 34. — Jfr. Jacob.
- Jernskæg, Edele Mikkelsdatter, 1503, g. m. Torbern Bentssøn Bille, 152. — Else Grifsdatter, Oluf Jørgenssøn Oxes Enke, U 35.
- Jerusalem 68, 279 S. 360, 292 S. 374. — Den hellige Grav U 20.
- Jes Fynbo, Knud Gøyes Svend 1510: 243. — Madssøn, Borgemester i Århus 1493: 98; U 47. — Mattissøn i Snarup U 55. — Villemssøn i Vårø U 71. — Jfr. Jens, Johannes, Jöns.
- Jesper, Kongens Skriver 1504: 159. —
- Niels Olssøn Baads Tjener i Harebjærggård 1500: 126.
- Joachim I, Kurfyrste af Brandenburg, (220 S. 272, 222 S. 279), 247.
- Johan, Hertug af Albany 1512: 287 S. 369.
- Johan Cicero, Kurfyrste af Brandenburg, (97 S. 131).
- Johan XIV, Greve af Oldenburg, 97 S. 130, 165, 282.
- Johan Arndes, Lübecks Skriver 1458: 9. — Bjørnsøn se Bjørn. — Kristiernsøn se Vasa. — Månsson se Nat og Dag.
- Johannes Bondonis, Præst i Indslev(?) 1474: 65. — (Gotskalk), Kong Hans's Sendebud 1508: 187. — Magni 1506(?)—11, Minister for Frantskanerordenen i Danmark, Sverige og Norge (Provinsen Dacia), 170, 215, 249; U 1, 34, 66(?). — Petri (af Hostrup?), Sekretær på Gottorp 1479: 75. — Jfr. Jens, Jes, Jöns.
- Jon Svenske på Borgholm 1508 (= den følgende?): 191, 192. — Svenske 1512 (= den foregående?): 284. — Poulssøn, Provst i Oslo 1496: (114).
- Juel (Våben: en Stjerne over Bølger), Hartvig, Biskop af Ribe 1485: 84. — Malte, g. m. Maren Pedersdatter Bomøve (s. d.). — Thomas Iverssøn 1505: 162.
- Jul (Våben: skrådelst Skjold), Anne Iversdatter, 1453, g. m. Eggert Frille, 7.
- Julius II, Pave, 172, (184, 245, 253 S. 313 f., S. 316—29, 270, 279 S. 357, S. 359, S. 361), 292; (U 8, 65).
- Jylland 167, 230, 238 S. 297; U 42. — Jfr. Nørrejylland.
- Jæder, Båhus Len, 237.
- Jøderne 253 S. 319.
- Jönköping 27.
- Jöns, Hr., i Hospitalet i Lödöse U 17. — Jfr. Jens, Jes, Johannes.
- Jørgen Karlþ se Vinstorpa-Slægten. — Jfr. Göran.
- Kåreholm, Cureholm, ved Öland 200 S. 246. — Dat. 198.

- Kaas (Våben: en Sparre), Erik, Electus af Viborg 1508: (205), 206, (207); (U 7 (?)).
- Kallundborg 45, 47 S. 56, 48 S. 58, 49 S. 62, 50, 52, 53 S. 69, (102), 103, 143 S. 182, 207, 221 S. 274, 222 S. 277, 244 f., 287 S. 368; U 34, 62. — Dat. 50 f.
- Slot. Dat. 257.
- Kalmar 36 f., 58 S. 78, 63, 66, 71, 83, 105 S. 139, 113 S. 149, 130 S. 167, 137, 143 S. 182, 163, 177, 181, 191, 192, 194 f., 200 S. 245, 236, 238 S. 297, 241 S. 300; U 36 S. 415. — Reces 90 S. 122, 129 f., 132. — Dat. 191.
- Slot 58 S. 78, 137, 181, 192, 194 f., 200 S. 246, 213, 231, 238 S. 297, 241 S. 300 (ff.); U 36 S. 416. — Mølleholm 241 S. 301. — Munke-tårnet 241 S. 301.
- Sund (191, 194), 236, (238 S. 298).
- Kalø Slot 85, 207; U 47. — Dat. 98.
- Karin, Karina, Karine, Hustru, på Holme (i Norge) 1511: 260. — Jacobi se Catharina Jacobsdatter. — Krinæ, Nielsdatter i Roskilde Clare Kloster U 11 S. 389.
- Karl Knutsson, Konge af Sverige, 7, 20, 22 f., 24, 27, 36 f., 42; U 59.
- Karl Knutsson se Gera. — Jfr. Carl.
- Karlsö (Stora og Lilla) ved Gulland 212 S. 259 (f.).
- Kastelle Kloster, Konghelle. Forstander se Arne Gunnarssøn. — Dat. U 2.
- Katte, Johan, Præst i Rostock 1512: 283.
- Keld Nielsøn 106.
- Kiel 48 S. 58, 49 S. 62; U 34 S. 411.
- Kind, Vestergötland, 157.
- Kirt, Henning, U 40 S. 421; g. m. Karen Eriksdatter Løvenbalk (s. d.).
- Klipinge, Stævns H., U 4 f.
- Knob, Laurens, Lensmand på Gjorslev, U 4.
- Knop, Olaf, Biskop af Vesterås 1488: 90 S. 122.
- Knopff, Klein Enderlein, 1512: 270.
- Knud, Præst i Bevtoft 1473: 61. — Knudssøn se Baad. — Truidssøn se Has. — Jfr. Knut.
- Knud Eskilsson se Banér. — Jfr. Knud.
- Koch, Vyth, 1511: 256. — Jfr. Kock.
- Koche (?) 1496: 114.
- Kock, David, dansk Herold 1506: 175. — Jørgen 1508, Lensmand på Kalmar Slot, 191 f., 194 f., 200 S. 245. — Jfr. Koch.
- Kolding 15, 211. — Dat. U 64.
- Kongen (uvist, hvilken) U 33, 34 S. 410, 41, 45, 68.
- Konghelle U 17. — Provst (117). — Se Kastelle Kloster.
- Konstanz, Constantia, Baden, 253 S. 329.
- Korshavn, Smålenenes Amt, Norge. Dat. 139.
- Korsør U 42.
- Krabbe (Våben: en Tværbjælke), Tyge, 1512: 271, 274; U 36.
- Krafse, Hans, 1510: 239. — Mogens 1461—74, Biskop af Odense, 13, 40, (41, 44 S. 49, 45 S. 52, 46 (?)), 50 S. 64, 51 S. 67, 65.
- Kragerup, Løve H., U 46.
- Krageskov, Nørre H. Lolland, U 45.
- Krantz, Albert, Dr., 1511: 247.
- Krinæ Nielsædatter se Karine.
- Krogen, Ørekrog, 24; U 6. — Dat. 252.
- Krognos, Magdalene Stigsdatter, g. m. Bent Bille, (88). — Oluf Stigssøn 1488—1504(?): (88), 132, 143 S. 182, (160), 168; U 27, 37; g. m. Gertrud Knudsdatter Has (s. d.) og Anne Mouridsdatter Gyldenstjerne (s. d.). — Pernille Olufsdatter 1505: 168 S. 207. — Stig Olufssøn, g. m. Barbara Torkeldsdatter Brahe (s. d.).
- Krogsgård, Skads H. Dat. U 44.
- Krummedige, Albert, 1469—72, Biskop af Lübeck, (53 S. 70, 57), 59. — Claus 1493: 100. — Eggert 1464—72: (20 (?), 21), 58 S. 77. — Hartvig 1453: 7. — Henrik 1493—1513, Lensmand på Båhus, Holbæk og Laholm, 100, 107, 114—20, 123, 127 ff., 134, 136, 139, (140), 141, 142, 145, 146 f., 154 ff., 158 f., 169, 177 f., 182, 237, 239, 242, 243, 248, 251, 255, 257, 260 f., 271, 274, 284 f., 293; U 16 f., 26, 29—32, 33, 38,

- 42, 46, 48 f., 57 f., (68), 69; g. m. Anne Rud (s. d.). — Joachim 1472: 59. — Sophie 1501—2: 129, 134, (136), 142, 145.
- Krumpen, Jep, Lensmand på Kalø, U 47.
- Kullings Herred, Vestergötland, U 16.
- Kunze Kræmmer på Borgholm 1508: 191, 192.
- Kure, Jes Pallessøn, U 56.
- Kville, Båhus Len. Dat. U 69. — Skibrede, Båhus Len, U 69.
- Kyle, Poul, 1508: 191, 192.
- København, Haffn, 2, 7, 32, 41, 45 S. 52 f., 48 S. 59, 50, 51 S. 67, 52, 53 S. 69, 66, 87, 113 S. 148, 140, 143, 146, 148, 155, 157, 185, 191, 198 S. 242, 200 S. 245, 207, 212 S. 261, 213, 238 S. 298, 245, 260, 264, 268, 276 f., 292 S. 374; U 27, 49, 57. — Borgemester se Hans Bogbinder. Byfoged se Jens Laurensøn. Borger se Cort Fincke(?). — Vor Frue Kirke. Vikarer 81, 86 f., se Laurens, Niels Andersson, Jens Unger; Priorer for Vikarerne se Oluf Andersson Gøye, Jep Jørgensson. St. Christophers Alter 86. — Kapitel. Dekaner se Erik Nielsøn Rosenkrantz, Tyge Vincentssøn Lunge; Kanniker se Hans Hannin, Olaf Hietland. — Rådhus 47 S. 56, 49 S. 63, 51 S. 65. — Dat. 57, 79, 86, 109, 133 f., 136, 140 f., 148, 156, 173, 182, 189 f., 213, 277, 281, 288, 294; U 23, 61. — Slot 76, 101, 163, 218, 246, 256, 283, 290. — Dat. 178, 233, 276, 285. Køge 71, 152. — Dat. 226.
- Köln 18. — Domkirke 56 S. 75. — Dat. 56.
- Köslin, Pommern, 72.
- v. Labing, Hans, på Borgholm 1508: 192.
- Lage Jensøn eller Hanssøn 1466—85, Kannik i Ribe, 32, 56, 69 S. 93, 70 S. 96, 84. — Jfr. Lave.
- Lagnö, Södermanland. Dat. 112.
- Laholm Slot 237, 261, 284 f.; U 29, 42, 49, 58. — Dat. 63.
- Lambert Cortssøn eller Conradssøn, Kannik i Ribe 1511: 245.
- Landskrone 4. — »Hovedsmand« se Jep Claussøn Godov. — Dat. 4.
- Lang, Anders, (Foged på Assendrup?) 1502: 140, 146.
- Lang v. Wellenburg, Matheus, Biskop af Gurk 1511: 253 S. 323(—27).
- Lange (Våben: 3 Roser), Jens Iverssøn, Biskop af Århus 1474: 66. — Jep Iverssøn, Kantor i Ribe, U 70. — Thomas 1466, Kantor og Dekan i Ribe, 32 ff. — Jfr. Munk.
- Langejohann, Peter, Borgemester i Wismar 1464: 19.
- Langeland, Lawend, 42.
- Langenbeke, Ditlev, Magister 1510: 227. — Herman, den ældere, Borgemester i Hamburg 1512: 286.
- Langenborch, Gotken, 1507: 182.
- Lantsidel, Herman, Christiærn I.s Sendebud, U 18, 51.
- Larber, Oluf, 1490: 93.
- Lasse, Laurens, Hr., (Vikar i København) U 60. — Hr., i Lödöse U 17. —, Jens Holgerssøn Ulfstands Skipper 1506: 173. — i Dyngse se Elg. — Skriver, Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Svend, U 27. — Jacobsøn, Henrik Krummediges Lensmand i Sande Herred 1511: 260. — Lyknessøn, fhv. Gardian i Enköping, U 11 f. — Mickelsson, Biskop af Åbo 1502: 138 S. 176. — Perssøn (i Landskrone?) 1449: 4.
- Lattyn, Jacob(?), Harniskmager i Schwerin 1512: 283.
- Laurens se Lasse.
- Lave U 25. — Jfr. Lage.
- Lawend se Langeland.
- Laxmand, Peder, 1502: 143 S. 182. — Poul 1488—1502, Lensmand på Sølvidsborg, Hofmester, 89, 105 S. 140, 110, 111, 113 S. 148, 132, 137, 143 S. 181, 144, 147, 265; U 10, 27; g. m. Kirsten Eriksdatter Banner (s. d.).
- Lencken (Leuken?), Hans, 1473—76, i Stralsund 62(?), 68, 72.
- Lens Vorssen(!), Hr., 1510: 224.

- Leo 1505—7, skotsk Våbenkonge og Råd, 163 f., 179.
- Lepec se Lübeck.
- Lerup, Ø.-Han H., U 55.
- Leuken se Lencken.
- van Leveren, Anna Madsdatter, U 39.
— Rolf Madssøn U 39.
- Lifland 16 S. 18.
- Lilje, Gregers Mattsson, 1480: 78 S. 109. — Matts Gregersson 1507—12, Biskop af Strångnäs, 183, 241 S. 300, 271, 272 f.
- Liljesparre, Oluf Nielsøn, Lensmand på Bøvling, 12.
- Lillø, Gærs H., 48 S. 59.
- Limbek, Henneke, († 1404), 59.
- Limfjorden 149 f.
- van der Linden, Evert, var † 1458: 10. — Herbord i Lübeck 1458: 10.
- Lindet, Lindved, Frøs H., 12.
- Lindholm Slot. Dat. U 29, 31 f.
- Lindorm Björnsson se Vinge.
- Lindved se Lindet.
- Linköping. Kannik se Verner. — Dat. 262.
- Stift. Biskopper se Kertil Karlsson Vasa, Henrik, Hemming Gadd.
- Linlithgow, Skotland. Dat. 166.
- Liung, Jep, Borgemester i Viborg 1512: 263. — Per, Hr., (i Lund?) 1513: 290.
- Lodehat, Peder Nielsøn, 1461—74, Ærkedegn i Ribe, Biskop sstds., 13, 32 ff., 61, (69).
- Lolland 143 S. 182.
— Landsting 171.
- Lolland, Christiørn i.s. Persevant 1461: 14.
- London. Westminster. Dat. 218.
- Lothringen 247.
- Lubbeke, Bertold, 1496: 114.
- Ludikinus, Biskop af Vesterås. se Lydeke.
- Ludvig XII, Konge af Frankrig, (179 f., 184, 187 f.), 196 f., (253 S. 316 f., S. 320 f., S. 323 f., S. 326 ff., 270, 276 ff., 279 S. 357), 287; (U 67). — Dronning se Anna af Bretagne.
- Lummysden, Thomas, Herold 1505: 164.
- Lund 2, 5, 77, 88, 161, 226, 229, 255; U 34 S. 410, 37. — Domkirke 126; Præbendatus se Peder Tygessøn; St. Marie Magdalene Alter 254, (275). — Kapitel 1—4, 5, 174. Provsti U 8; Provster se Peder Axelsson Thott, Niels Stigssøn Thott, Ove Bille; Dekan se Peder Poulssøn: Kanniker se Jon Galle, Oluf Hack, Peder Hermanssøn, Åge Jepsøn Sparre. — Vor Frue eller St. Peders Kloster (242). — Dat. 5, 77, 89, 110, 126, 131, 157, 229 f., 232, 265, 290, 293; U 37. — Stift. Ærkebiskopper se Tuve Nielsøn, Jens Brostrup, Birger Gunnersøn.
- Landsting 2, 79 S. 111. — Landsdømmere se Peder Nielsøn Thott, Torbern Jepsøn Rosensparre, Sten Bille. — Landstingssagfører se Anders Jenssøn.
- Lund, Oluf, U 50.
- Lunge (Våben: 3 Liljer), Cecilie Ovesdatter, g. m. Torbern Bentssøn Bille, U 9. — Elne Folmersdatter, g. m. Henneke Grubendal og Grev Hans af Eberstein, U 9. — Oluf Anderssøn 1468: 42. — Ove Jacobssøn U 9. — (Våben: 2 Vesselhorn), Tyge Vincentssøn, 1506—8, Dekan i København, 173, (184), 202. — Vincents Iverssøn, Lensmand på Stege, U 14.
- Lustrup Mølle, Ribe H., 15.
- Lutke, Mattis, i Stockholm 1501: 127.
- Lybbert, Christiørn, Borgemester i Viborg 1512: 263.
- Lübeck, Lübeckerne, 9 f., 18, 29, 30, 31, 47, 48 S. 58, 49 S. 62, 50, 51, 53, 54, 55, 57, 78 S. 106, 96, 114, 170, 173, 179 f., 183, 188, 193, 196, 208, 209, 212, 218 f., 220, 221 S. 275, 222, 223 ff., 232, 236, 238. 241 f., 245, 247, 259, 271 f., 273, 277 S. 354; U 1, 34, 47, 61. — Borgemester se Henrik Castorp. Rådsmænd se Bernt Bomhouwer, Herman Messman. Skriver se Johan Arndes. Læge se Anthonius af Breda. Borgere se Hans Richardes, Henrik Friser, Herbord van der Linden, Margrethe Rotlaschers,

- Hans Pawes, Simon Eylers. — Rosengarten 170. — Dekanatet 227. — Dat. 19, 46, 48, 52, 82, 135, 193, 286; U 1.
- Stift. Biskop se Albert Krummedige.
- Lydeke Abelsson, Ludikinus, Biskop af Vesterås 1480: 78 S. 109.
- Lykä. Dat. 236.
- Slot (236). — Len 213.
- Lykke (Våben: en Bjælke), Anna Christophersdatter, 1508, g. m. Mandrup Holck, 211. — Hans af Rudgård 1486: 85. — Joachim 1510: 239 (?). — Matthias (!) 1510: 239. — Peder 1510: 239(?).
- Lüneburg 209, 220 S. 272 f., 221, 222 S. 278 f.
- Lyngby, Sokkelund H. Præst se Jens. Lyon. Dat. 196 f.
- Lysgård Herred U 40.
- Læso, Simon, Provst i Børglum 1493: 99.
- Lödöse se Hr. Laurens. — Borger se Staffan Germundsson. — Hospitalet se Hr. Jöns. — Dat. 7; U 16 f.
- , Gamle, U 16.
- Lønholt, Lyng-Kronborg H., (110 f.).
- Løvenbalk, Erik Eriksson, U 40 S. 419, (S. 421). — Gert Eriksson U 40. — Gertrud (?) Eriksdatter (U 40). — Karen Eriksdatter, g. m. Henning Kirt, U 40 S. 421. — Laurids Mogensson, g. m. Karine Pedersdatter Bille (s. d.). — Mogens Lauridsson (Mogens Bille) 1513: 291; U 6 S. 384. — Pernille Eriksdatter U 40. — Sophie Eriksdatter U 40 S. 419.
- Mads Eriksson se Bølle. — Jfr. Maß, Matthias.
- Magdalena af Auvergne og Boulogne 1512: 287 S. 369.
- Magdeburg. Ærkebiskop se Ernst.
- Magleby, Stævn H., U 4 f.
- Magnus II, Hertug af Mecklenburg, U 36 S. 415.
- Magnus Karlsson se Eka-Slægten. — Ragvaldsson 1464: 21. — Jfr. Mogens. Malmø 88, 143, 157, 161, 169, 173, 210, 225 S. 284, 255, 271 ff.; U (29), 47. — Rådmænd se Jens Brygger, Per Dung(?). Borgere se Hans Mikkelssøn, Oluf Pederssøn(?). — Stenkils Gård 38. — Sønderport 38. — Dat. 38, 161, 177, 231.
- Mandrup 1495: 112 S. 147.
- Mantova, Italien, 253 S. 325.
- Margrethe, Dronning, († 1412) 92.
- Margrethe af England, Jacob IV af Skotlands Dronning. (164, 179), 228.
- Margrethe, Ærkehertuginde af Østerrig. Statholderinde i Nederlandene, 201.
- Margrethe U 39. —, Fru, 1479 se Røn-
nov. —, Fru, (? Christiernsdatter
Daa, g. m. Henrik Meinstrup), U 22.
— Rotlaschers i Lübeck 1506 (?):
170. — Knudsdatter, Abbedisse i
Roskilde Clare Kloster 1509: 215;
U (11 S. 389 (?), 66 (?)).
- Mariager U 57. — Dat. 144; U 70.
- Kloster U 70. — Fader se Niels
Jepsson.
- Maribo Kloster 158. — Abbedisse se
Elline Andersdatter. — St. Joa-
chims Alter 171.
- Mariefred Karteuserkloster. Prior se
Weszelus. Munk se Diderik.
- Marinus de Fregeno, pavelig Nuntius
1474: 69 f.
- Mark, Vestergötland, 157.
- Markie, Skyts H., (143). — Dat. 143.
- Markvard (i Mourids Nielsson Gyld-
enstjernes Tjeneste) 1502: 143 S.
181. —, Sten Andersson Godovs
Svend, U 23. — Brundelssøn 1473—
75, Skipper, 62 S. 83, 68, 72.
- Marstrand 7, 217; U 48.
- Marsvin, Jørgen, 1494—1505, Rigskan-
sler, (102 f., 168).
- Maß, Skipper 1476: 73. — Jfr. Mads.
Matthias.
- Matheus, Biskop af Gurk, se Lang.
- Matthias, Matts, Gregersson, Bisp af
Strängnäs, se Lilje. — Jenssøn,
(Kannik i Ribe) U 64. — Jfr. Mads.
Maß.
- Maurerne 14.
- Maximilian I, romersk Konge og Kej-
ser, 180, (201, 220 S. 272 f., 222 S.

- 278 f., 223 S. 281, 247), 253, (270), 279, (282).
- Mecklenburg U 36 S. 415. — Hertug 247; se Henrik, Magnus II.
- v. Mehlen, Hans, U 41.
- Meinstrup, Anne, Holger Eriksøn Rosenkrantz's og Jørgen v. Ahlefeldts Enke, U 42. — Elne Henriksdatter (?), g. m. Henning Olsson Godov, U 15, 43. — Henrik 1495, Landsdommer i Sjælland, 109; U 43, 52; g. m. Margrethe Christiernsdatter Daa (s. d.).
- Merseburg 78 S. 107 f.
- Stift. Biskop se Tilo.
- Messman, Herman, Rådmand i Lübeck 1509: 212 S. 260.
- Mette Sverkes (i Landskrone ?) 1449: 4.
- Meyger, Hans, 1464: 19 S. 23. — Herman, var † 1464: 19 S. 23.
- Meygerinck, Hans, 1501: 135.
- Milano, Mediolanum, Italien, 253 S. 320, 270.
- Mogens Laurensøn i København 1503: 156. — Jfr. Magnus.
- Mogenstrup, Oxie H. Dat. 248, 255, 261; U 30.
- Moltke, Peder Ugerup, 1510: 238 S. 297, 241 S. 300.
- Montjoye, fransk Våbenkonge 1507—8: 179 f., 184, 196 f.
- Mors 151.
- Morten Jepsøn i Bjerreby (Tåsinge) U 71.
- Moskva. Dat. 175.
- Muhamedanerne 279 S. 357, S. 360.
- Munk (af Halland), Jens, 1509(?)—10: 213, 236, 238, 241.
- (Lange; Våben: 3 Roser), Iver, 1505—11, Biskop af Ribe, (162), 172, 189 f., 245; U 44.
- Mus 1501: 134. — Henrik 1497: 117.
- Münster Stift. Biskopper se Henrik af Schwarzburg, Conrad af Rietberg.
- Møre, Småland, 191 f., 194 f. — Mörebo, en, 241 S. 302.
- Natt och Dag, Johan Månsson, 1508—10: 191, 192, 241 S. 300, S. 302.
- Neapel. Konge se Ferdinand I.
- Neb, Erik, U 35 S. 411, S. 413. — Peder på Borgholm 1508: 191, 192.
- Nederlandene. Statholderinde se Margrethe. — Jfr. Holland.
- Neuss, Rhinprovinzen, 72.
- Nicolaus V, Pave, 2. — Jfr. Niels, Nils.
- Nidaros se Throndhjem.
- Niels, Nis, . . . 1501: 134. — Mester, i Kancelliet 1468: 42. — Mester, Biskop Johan Jepsøn Ravensbergs Kapellan 1512: 267. — Broder, U 34 S. 410. — Anne Madsdatter v. Leverens »Broder«, U 39. — Bonde, Foged på Engelborg (?), U 45. — Skriver, Henning Olsson Godovs Svend 1482: 80. — Skriver, var † 1501: 135. — Skriver, Otte Ruds Foged, U 46. — Ågessøn 1474 se Sparre. — Andersson, Roskilde Biskops camerarius og Vikar i Københavns Vor Frue Kirke 1487: 86, 87. — Andersson, Fru Ermegård Frilles »Kapellan« i Roskilde 1494: 101. — Andersson, Borgemester i Århus, U 47. — Clementsøn 1505—12: 162, 167, 168, 199, 205, 206, 207, 263, 264, 268; U 40 S. 419 f., 47. — Jensson af Lindved se Hundermark. — Jensson 1509(?) se Rotfeld. — Jepsøn, Fader i Mariager Kloster, U 70. — Laurensøn 1512: 289. — Madssøn på Borgholm 1508: 191. — Markvardssøn 1451—61, Kannik i Ribe, 6, 13. — Mattissøn 1460: 12. — Mikkelsøn, Århus Bys Bud 1490: 92. — Olsson, Åge Axelssøn Thotts Tjener 1467: 38. — Pedersson i Jæder 1510: 237. — Svendsøn, Bent Billes Tjener 1483: 82. — Svendsøn 1500: 124. — Jfr. Nicolaus, Nils.
- Nils, Nis, Bosson se Grip. — Fadersson, Forsø, se Sparre. — Jönsson, Sten Stures Foged 1497: 118. — Olsson se Vinge. — Jfr. Nicolaus, Niels.
- Nipertz, Nypertz, Erik, 1464: 23. — Karine Eriksdatter 1465—82, g. m. Laurens Axelssøn Thott, 26, 79.
- Nis, Nisse, se Niels og Nils.
- Niudung, Nydingh, Småland, 241 S. 301.

- Norby (af Uggerslev), Søren, 1508: 191, 195, 200 S. 245.
 — (af Uggerslev?), Claus Bille, 1509(?): 213.
 Norge 118, 143 S. 182, 154, 163, 195; U 36 S. 415, 68. — Søndenfjælds 119.
 Norge, dansk Herold 1508: 201.
 Norrbotten, Nærrebotn, 76, 105 S. 140.
 v. Norten, Henrik, 1501: 135.
 Noseby, Villands H. Dat. 42.
 Nyborg. Dat. 132.
 Nydingh se Niudung.
 Nygård Gård, Ods H., U 28. — Dat. U 28.
 —, Skåne, 171.
 Nykøbing på Falster 182, 209, 220 S. 271 f., 221 S. 275, 222 S. 277 f., 223 S. 281. — Dat. 242.
 — Slot 239. — Dat. 102 f., 108.
 Nyköping i Sverige 36 f., 48 S. 59, 49 S. 62. — Dat. 35 ff.
 v. Nürnberg, Jacob, 1508: 191, 192.
 Nyslott, Finland, 138 S. 176.
 Nysted. Dat. 3.
 Næsbyholm, Næsby(gård), Tybjerg H., 112 S. 146, 113.
 —, Vemmenhøg H., 143 S. 182.
 Næstved 135, 250; U 22, 39. — Dat. 250.
 Nørholm, Ø.-Horne H. Dat. 147.
 Nørrejylland U 65. — Jfr. Jylland.
- Odense** 44 S. 49, 65, 121. — Sortebrødrekloster 65. — Dat. 44, 65, 70, 121.
 — Stift 69 S. 93. — Biskopper se Henneke Ulfeldt, Mogens Krafse, Carl Rønno, Jens Andersson Beld-enak.
 Oggi Nielsson, Biskop Henrik Stangebergs Kansler 1460: 12.
 Ogilvy, James, of Airlie, skotsk Råd 1491: 94.
 Olaf, Oluf, Biskop af Vesterås, se Knop. —, Hr., 1502 se Krognos. — i Lille Heddinge, † 1494: 101. — Guldsmed 1493: 98. — Arvidsson se Stenbock. — Gudleiksson, Henrik Krummediges Foged 1510: 237; U 48. — Haldorsson, Åge Axelsson Thotts Tjener 1462: 16. — Holgersson se Ulfstand. — Jensson, Henrik Krummediges Svend 1506: 177. — Mortensson 1468—83, Biskop af Roskilde, 50 S. 64, 51 S. 67, 81. — Nielsson, Hr., 1453: 7. — Nielsson, Lensmand på Bøvling, se Liljesparre. — Nielsson, svensk Fange 1511: 250. — Pedersson, Abbed i Skovkloster 1482: 80. — Pedersson (i Malmø?) 1502: 143 S. 182. — Stigsson, Hr., se Krognos. — Thronsdson 1453—72, Ærkebiskop af Throndhjem, 7, 60. — Tordsson i Restad 1510: 237.
- Oldenburg, Grevskab, 282. — Grever se Gert, Johan.
 — (i Oldenburg). Dat. 17.
 — Slot (i Holsten) U 34.
 Oluf se Olaf.
 Olufsson U 13.
 Ordrup, Voldborg H., 79, 83, 104 S. 137, 105 S. 139; U 50.
 Orm i Sverige 1497: 118.
 Oseborne, Sabel, i Stralsund 1497: 115.
 Oslo 7, 260; U 36 S. 414. — Provster se Ivar Vikingsson, Jon Poulsson. — Dat. 114, 142.
 Osnabrück. Biskop se Conrad.
 Otte, Biskop af Vesterås, se Svinhufvud. —, Biskop Niels Skaves Kansler 1495: 110. — Nielsson, Hr., 1466: 33. — Torbjörnsson 1474: 63.
 Oxe, Johan, 1464—82, Lensmand på Ørekrog, 24, 79 S. 110, 110, 171; U 37. — Oluf (Johansson) 1495: 110. — Oluf Jørgensson (U 35 S. 413); g. m. Else Grifsdatter Jernskæg (s. d.). — Torbern U 29.
 Oxenstjerna, Erik Nilsson, 1468: 42. — Jöns Bengtsson, Ærkebiskop af Upsala 1464: (22, 23), 24. — Sten Kristiernsson 1501—10: 130, 183, 224, 238 S. 297, 241 S. 300. .
- Padova**, Patavium, Italien, 253 S. 319.
 Palæstina (U 20).
 Panitar, Paniter, 1507—13, skotsk Sekretær, 179 f., 187 f., 202, 291.

- Paris. Biskop se Etienne Poncher.
- Parkentin, Johannes, Biskop af Ratzeburg 1480: (78 S. 108).
- Parsberg, Tønne Vernerssøn, 1504—12: 157, 229, 271, 274.
- Pasche, Diderik, Skipper 1501: 127.
- Passov, Christopher Anderssøn, af Tersløse U 43.
- Patauium se Padova.
- Paul II, Pave, (56).
- Paul jfr. Poul.
- Paven 90 S. 122: U 19 f.; se Nicolaus V, Pius II, Paul II, Sixtus IV, Innocens VIII, Julius II.
- Pawes, Hans, i Lübeck 1479—83: 76, 82.
- Peder, Per, Hr., U 29. —, Dr., se Peder Albertssøn. —, Præst i Lyngby (Sokkelund H.) 1483: 81. — Kok, svensk Fange 1511: 250. — Skriver, Kannik i Ribe og Provst i Jelling Syssel († 1460), 12. — Skriver, lille, (på Båhus?) 1501: 134. — Skriver 1502: 146. — Skriver, svensk Fange 1511: 250. — Skriver 1512 se Peder Tygessøn. — Smed i Helsingør 1490: 93 S. 124 f. — Albertssøn, Dr., 267 (?). — Anderssøn, unge, (i Halmstad?) U 49. — Erikssøn se Gyldenstjerne. — Henrikssøn 1460—66: 12, 32. — Henrikssøn, Forstander for St. Birgittas Hospital i Rom, U 20. — Hermanssøn, Kannik i Lund 1450: 5. — Jenssøn (på Søholm) U 50. — Laurensøn, Hr., 1487: 87. — Lauridsøn, Lensmand på Kallundborg 1511: 257. — Madssøn 1502: 146. — Poulssøn 1460, Præst og Dekan i Villands H., 11. — Poulssøn, Dekan i Lund, (254). — Riberssøn se Reberg. — Sørenssøn 1502: 140. — Tygessøn eller Skriver, Præbendatus i Lunde Domkirke og Kirkeherre over Bjørnekulle (?) 1512: 262. — Jfr. Petrus.
- Pernau, Neu, Lifland, 16 S. 18.
- Petrus episcopus Tiocinensis se Ferriz. — Jfr. Peder.
- Philip, Greve, 1511: 258.
- Pisa. Italien, 253 S. 329.
- Pius II, Pave, 56 S. 75.
- Plagh, Johannes, dansk Sendebud 1506: 175.
- Plate, Skipper, 1509: 208.
- Podebusk, Predbjørn, 1511—12: 245, 264; U 31, 40 S. 419, 50, 62; g. m. Vibeke Eriksdatter Rosenkrantz (s. d.). — Sophie 1506: (176).
- Pogwisch, Hans, til Doberstorf U 26.
- Pommern. Hertug se Bugislav X.
- Poncher, Etienne, Biskop af Paris 1511: (253 S. 326).
- Pors, Jes, i Viborg (?) 1508: 205.
- Portugal. Konge se Alfons V.
- Postlac, Johannes, 1508: 202.
- Poul Anderssøn, Prior i Vrejlev Kloster 1503: 153. — Anderssøn, Kannik i Ribe 1511: 245. — Henrikssøn, Sten Anderssøn Godovs Svoger, U 23. — Jfr. Paul.
- Preberge, Prebærn, Preiborn, Hr., se Podebusk.
- Present, Anne Jensdatter, Oluf Axelsøn Thotts Enke 1475: 71. — Christopher Nielssøn, Kannik i Roskilde 1511—12: 254, 275.
- Prysach se Breisach.
- Q**vitow, Diderik Jenssøn, U 60.
- R**antzau, Henrik, 1511: 256. — Joachim, Amtmand på Oldenburg, U 34. -- Tønnes U 26.
- Ratzeburg Stift. Biskop se Johannes Parkentin.
- Ravensberg, Johan Jepsøn, 1502—12, Biskop af Roskilde, (140, 143 S. 182, 145), 154, 214, 230, (234), 266 f.
- Reading, England. Dat. U 18, 51.
- Reberg, Claus, U 25. —, Riberssøn, Peder, ærkebispelig Lensmand på Næshyholm 1502: 143 S. 182.
- Reff, Hans (Johan), 1508—10, Dronning Christines Kansler, 190, 227.
- Reffznes se Råfsnäs.
- Restad, Båhus Len, 237.
- Reval 16 S. 18, 212 S. 261.
- Reyneman, Herman, 1466—69, Skipper i Riga, 29 f., 54 f.
- Rhodos. Stormesteren 279 S. 359.

- Ribe 69 S. 93, 70 S. 96, 280. — Borger se Stage (?). — Ippegade 12 S. 14. — Helligåndsgård 59. — Domkirke 56 S. 74, 66, 172. Biskop Jens Iverssøn Langes (St. Birgittes) Kapel 66. Jomfru Mariæ Broderskab 56 S. 74. — Kapitel 6, 12 f., 15, 32 ff., 56, 59, 61, (66, 69 f.), 75, 84, 189 f., 245; U 13, 44, 64, 70. Provstiet (227). Dekaner se Jens Gummesson, Thomas Lange. Ærkedegne se Claus Christiernsøn Frille, Peder Nielsøn Lodehat, Johan van Hafn. Kantoret 33; Kantorer se Jep Iverssøn Lange, Anders Brock, Thomas Lange, Jep Vind. Kanniker se Matthias Bagge, Peder Friis, Hans Severinssøn, Hartvig Christenssøn, Lambert Cortssøn eller Conradssøn, Matthias Jenssøn, Niels Markvardssøn, Peder Skriver, Poul Anderssøn. Skolemester se Anders Thomesson. Præbenda Janue U 13. — Dat. 280.
- Stift 69 S. 93. — Biskop 59; se Christiern Hemmingssøn, Henrik Stangeberg, Peder Nielsøn Lodehat, Hartvig Juel, Iver Munk.
- Richard de Beauchamp, Biskop af Salisbury, U 51.
- Riga 16 S. 18, (29), 30, 31, 197, 258. — Skipper se Herman Reyneman. — Den rigaske »Led« 225 S. 286. — Dat. 258.
- Rigsråder (kun medtaget, hvor de forekommer som Brevskrivere eller Adressater), de danske, 47 f., 50 f., 52, 58, 78, 130, 132 f., (148), 210, 216, 219, 221 ff., 225; i Fyn (45).
- Rimini, Ariminum. Italien, 253 S. 314.
- Ringsted 242. — Kloster. Abbed 178.
- Rislev, Tybjerg H., 80.
- Ritzerow, Otto, Amtmand på Oldenburg, U 34 S. 409.
- Robertet 1508—12, fransk Embedsmand, 196 f., 287 S. 370.
- Rodebro se Rotebro.
- Roden, Upland, 24.
- Rogge, Cort, Conradus, 1480—88, Bissalver II.
- skop af Strängnäs, 78 S. 109, 90 S. 122.
- Rollerup Gård, Slagelse H., 107. — Dat. 107.
- Rom 70 S. 95 f., 170, 227, 253 S. 315, 262; U 8. — Dat. 74, 91, 170, 172, 292; U 19 f. — Campo di Fiore, Campifloor, 56 S. 75. — St. Birgittas Hospital. Forstandere se Erik (Fastesson ?), Peder Henriksøn. — Lateranet U 65. — Den hellige Stol, Kurien, 16 S. 18, 56 S. 74 f., 75, 165.
- Roma Kloster, Gulland, 95. — Abbed se Hans.
- Romerske Rige 165, 220 S. 273, 253 S. 321 f. — Konge og Kejser se Maximilian I.
- Rosenkrantz, Claus Ludvigssøn, U 52. — Erik Nielsøn, Dekan i København 1502: (141). — Erik Ottesson 1468—1502, Hofmester, Lensmand på Skanderborg, 42, 63, 144; U 52. — Henrik Erikssøn U 53. — Holger Erikssøn 1494: 102 (f.); g. m. Anne Meinstrup (s. d.). — Jørgen Erikssøn 1494: 104 S. 138. — Kirstine Eriksdatter 1502—9, g. m. Jørgen Rud, 136, (140), 141, 211; U 54, (57). — Ludvig Nielsøn 1462: 15; U 52. — Niels Erikssøn 1495—1510: 109, (242). — Niels Styggesson 1493—1505, Biskop af Børglum, (99), 149, (150), 151, (160 (?), 168); U 55 f. — Vibeke Eriksdatter 1506, g. m. Predbjørn Podebusk, 176.
- Rosensparre, Jens Torbernsøn, 1510: 237. — Torbern Jøpssøn, Landsdommer i Skåne 1488: 89.
- Roskilde 87, 122, 176, 278. — Domkirke U 8. Hellig 3 Kongers Kapel U 14. Prior for de evige Vikarer se Bo. — Kapitel 111, 266; (U 5 (?)). Kannik se Christopher Nielsøn Present. — Agnes Kloster (U 38 (?)). Clare Kloster (U 35); Abbedisse se Margrethe Knudsdatter; Priorisse U 11 S. 389; Forständerinde se Else Grifsdatter Jernskæg; se endvidere Anna Erics, Anne Petri, Sophie Pedersdatter Bille, Bodil Bosdatter,

- Catharina Jacobsdatter, Henrik (?), Ingeborg, Karine Nielsdatter, Sophie. Vor Frue Kloster (U 38). Gråbrødre 215 S. 265. Sortebrødre 215 S. 265; Lector 215 S. 265. Marked 252; U 9. — Dat. 8, 87, 92, 101, 154, 243, 254, 275, 278; U 11, 14, 35.
- Stift. Biskopper 111; se Oluf Mortenssøn, Niels Skave, Johan Jepsøn Ravensberg, Lage Urne.
- Rostock 219, 220 S. 273, 225 S. 285; U 23. — Rådssendebud 219. Præst se Johan. — Universitet 70 S. 96.
- Rotebro, Rodebro, Upland, U 36 S. 416.
- Rotfeld, Niels Jenssøn, 1509 (?): 213.
- Rothenburg ob der Tauber, Bayern, 64.
- Rothissay, skotsk Herold 1507: 180.
- Rud, Anne, 1494—1513, g. m. Henrik Krummedige, 107, 117, 120, (123 S. 158), 129, 134, 136, 139—42, 145, 169, 176, 178, 182, 211, 242, 257, (260), 281, 288, 293, 294; U 2, 33, 38, 42, 46, 53. — Jørgen 1495—1503, Lensmand på Holbæk, 109, 136, (139, 142, 145), 155; U 43, 57; g. m. Kirstine Eriksdatter Rosenkrantz (s. d.). — Knud 1511: 251. — Otte 1503—8, Lensmand på Borgholm, 155, 191, 192, 194, 195, 198, 200, 251; U 26, 46.
- Rudgård, Sønderhald H., 85.
- Rusland, Russerne, 112 S. 146, 130, 138. — Storfyrster se Iwan Wasiljewitsch, Wassili.
- Rye, Tyrsting H., 85.
- Ryning, Bengt, 1501: 132 f.
- Råfsnäs, Reffznes, Södermanland, 74.
- Rødby U 34 S. 410.
- Rønneby 66, 236, 238 S. 297, 265; U 36 S. 415.
- Rønnebæksholm Gärd 80; U 43.
- Rønnov, Carl, 1474—1501, Biskop af Odense, (70 S. 96), 79 S. 110, 132. — Claus 1472, Marsk, 58 S. 79, 104 S. 138. — Corfits 1468: 50 S. 64, 51 S. 67. — Margrethe Clausdatter 1479, g. m. Sten Basse Bille, 76. — Markvard 1501: 132.
- Sachsen. Hertug 247; se Albrecht.
- Salisbury, England. Biskop se Richard de Beauchamp.
- Samsing 1512: 284.
- Samsø. Dat. 244.
- Sandby, Nørre H. Lolland, U 45.
- Sande, Norge. Dat. 260.
- Sande Herred, Norge, 260.
- Santiago de Compostella, Spanien, 127.
- Schlettstadt, Elsass. Dat. 247.
- Schoff, Schaff, Kersten, hanseatisk Skipper 1458: 9.
- Schweiz, Schweizerne, 247, 253 S. 320, 270.
- Schwerin. Dat. 283.
- Stift 70 S. 96. — Biskop se Werner.
- Sejlstrup, Børglum H. Dat. 39.
- Semekendorp, Bernt, 1490: 93 S. 125 f.
- Sevede Herred, Småland, 241 S. 301.
- Severin, Søren, Kannik i Viborg (?). U 7. — Clausson, Mester 1508: 189. — Nielsson U 58.
- Sigge Laurensen se Sparre.
- Silkeborg. Dat. 246.
- Simon Eylers (i Lübeck) U 34 S. 410.
- Sixtus IV, Pave, (69, 70 S. 95 f.), 74, 75, (78 S. 106 ff.).
- Sjælland 44 S. 49, 48 S. 59, 88, 102, 157, 159, 204, 230, 261.
- Stift se Roskilde Stift.
- Landsting. Landsdommer se Henrik Meinstrup.
- Sjælland, Kong Hans's Sendebud 1507: 179.
- Sjöhoda, Sverige. Dat. 27.
- Skåne 24, 42, 79 S. 110, 143 S. 181, 160, 169, 204, (231); U 3, 52.
- Landsting se Lund Landsting.
- Skåning, ? Foged på Markie 1502: 143.
- Skade, Niels Clausson, 1493—1512, Biskop af Århus, (98), 125, 244, 246, 268; (U 47).
- Skaftelev, Slagelse H., U 43.
- Skagboer 117.
- Skam Herred U 50.
- Skanderborg Slot og Len 63, 268. — Dat. 125.
- Skara. Kapitel 128. — Dat. 239 f.
- Stift. Biskop se Brynolf Gerlaksson.
- Skarpenbergs Gods 205 ff.

- Skave, Niels, 1487—99, Biskop af Roskilde, **86**, (87), **96**, *110 f.*, **122**; U 4.
 Skelm (Pederssøn) 1453: 7.
 Skern, Middelsom H. Dat. 211.
 Skinkel (Våben: en Hjort) se Tinhus.
 Skodborg, Jørgen, kongelig Sekretær 1510: 227.
 Skotland, Skotter, 141, 193, 214, 218, 277; U 6 S. 384. — Konge se Jacob IV.
 Skovkloster. Abbed se Oluf Pederssøn. — Dat. 80.
 Sköfde, Vestergötland. Dat. 120.
 Skørringe, Sønder H. Falster, U 9.
 Slesinger, Christopher, på Borgholm 1508: **192**.
 Slesvig, Hertugdømme, se Sønderjylland.
 —, Købstad. Kapitel 75. Domprovst 221 S. 274. — Dat. 75.
 — Stift. Biskopper se Claus Wulf, Helrik v. d. Wisch.
 Slet Herred 206 f.
 Sletnæs Skov, Nørre H. Lolland, U 45.
 Smålandene 224.
 Snarup, Børglum H., U 55.
 Solberg Sogn, Båhus Len, 237.
 Sophie i Roskilde Clare Kloster U 11 S. 389; = Sophie Pedersdatter Bille? Sothollem se Stockholm.
 Sparre (skånsk Slægt; Våben: 2 Sparrer), Niels Ågesøn, 1474: **63**.
 — (skånsk Slægt; Våben: 3 Sparrer), Åge Jepsson, 1510—12, Kannik i Lund, 226, 254, 275. — Henrik Ågesøn 1502—12: **145**, 238 S. 296, **271**, **274**; U 58. — Jep Tullesson U 52.
 — (svensk Slægt), Nils Faderssøn, 1480—88: **78 S. 109**, **90 S. 122**. — Sigge Laurensen 1497: 118.
 Splid (Våben: en Sparre), Hartvig, Kannik i Ribe, 12.
 Stade U 8.
 Staffan Bengtsson 1466 se Vinstorpa-Slægten. — Germundsson i Lödöse 1497: 116.
 Stage (i Ribe?) 12. — Jep 1460: 12.
 Stangeberg, Henrik, 1460—62, Biskop af Ribe, **12**, **15**, 32. — Kansler se Oggi Nielsson. Kapellan se Jens Gøtsson.
 Stege Slot 204; U 14. — Dat. 26; U 3.
 Sten Cristiernsø, Krysschen, se Oxenstjerna.
 Stenbock (?), Olaf Arvidsson, 1501: 128.
 Stenskov, Ø.-Flakkebjærg H., 80.
 Stockholm, Sothollem, 21, 58 S. 78, **127**, 130, 133, 183, **192**, 209, 224, 251 f.; U 1 (?), 36 S. 415, 59. — Borgere se Herman, Mattis Lutke. — Dat. 21 f., 24, 104, 127, 130, 225; U 10, 59.
 — Slot 138 S. 175.
 Stormarn 64.
 Stralsund, Stralsunderne, 17, 115, 196 f., 220 S. 273, 225 S. 285. — Rådssendebud **219**. Borgere se Gertrud Bokkellers, Ludvig Greverode, Hans Lencken, Sabel Oseborne. — Dat. 62, 67 f., 72 f., 93, 115; U 21.
 Strangesen, Ebbe Strangesson, 1494—1507: **107**, 147, **159**, 178; g. m. Kirstine Clausdatter Bryske (s. d.). — Ingeborg Strangesdatter 1494, g. m. Joachim Daa, (107).
 Strängnäs. Ærkedegn se Göran Nilsson. — Dat. 259.
 — Stift. Biskopper se Cort Rogge, Matts Gregersson Lilje.
 Sture (Våben: en Stør), Erik, 1467: 40, 41.
 — (Våben: 3 Soblade), Elin Gustafsdatter, g. m. Erik Axelssøn Thott, U 59. — Sten, den ældre, Rigsforstander i Sverige, 36 f., 58 S. 78, 63, 71, 74, **78**, 90 f., 95, 112 S. 146, 116, 131, *132 f.*, 138, 140, 157; U 36.
 — (Våben: tværdelt Skjold), Nils, 1474—88: 63 S. 85, **78 S. 109**, **90 S. 122**. — Sten Svantesson 1510: (238 S. 297, 241 S. 300). — Svante Nilsson, Rigsforstander i Sverige, **120**, **129**, *132 f.*, 151, 224, 236, 238 S. 297, 239, 241 f., 250, 252, 262; U 36 S. 414.
 Stæderne se Hansestæderne.
 Ståkeborg, Östergötland, 129. — Dat. 129.

- Ståkeholm, Småland, 58 S. 78.
 Ståket (Almarståk), Upland, (22).
 Sunnerbo, Sönderboo, Herred, Småland, 116, 157.
 Svante Nilsson se Sture.
 Swarte, Mauricius, 1497: 115.
 Svarteskåning, Åke Jönsson, 1480: 78 S. 109.
 Svend Asmundssøn 1473—74, Borge-mester (i Ny Varberg), 62 S. 83, S. 85, 68.
 Svendborg U 71.
 Svendstrup (Svenstrup), Hammer H., U 24. — Dat. U 25.
 — —, Herrestad H., 102, 108.
 Svenske, Kong Hans's Bud 1504: 157.
 Svenskerne se Sverige.
 Svenstrup se Svendstrup.
 Sverige, Svenskerne, 22 ff., 27, 42, 58 S. 78, 63, 66, 74, 78 S. 106, S. 108, 90, 116, 130, 137 f., 143 S. 182, 157, 163 f., 181, 188, 191 f., 194—97, 198 S. 242, 200 S. 244 f., 208, 210, 212 S. 260 f., 222 S. 278, 225 S. 284, 229 ff., 234, 238, 241 S. 300, 250, 252, 257, 262, 271, 274, 277 S. 354, 286, 292; U 36 S. 415, 61. — Konge se Karl Knutsson. Rigsforstandere se Sten Sture den ældre, Svante Nilsson Sture. — Rigsråder (kun medtaget særskilt, hvor de forekommer som Brevskrivere eller Adressater) 58, 78, 90, 130, 131, 148, 183, 210, 216, 225, 259, 272 f.
 Svinhufvud, Otte, Biskop af Vesterås 1508: 191 f., 195.
 Söderköping 192.
 Södertelge, Telleghe, Tælie, 21 (?), 224.
 Söholm, Stævns H., 41, 57, 82, 88, 105 S. 139, 113 S. 148, 121, 152; U 4 f., 37. — Dat. U 4, 50.
 Sölvidsborg 238 S. 297. — Dat. 200. — Slot 58 S. 79, 89. — Dat. 137.
 Sönderboo se Sunnerbo.
 Sønderjylland 64.
 Søren se Severin.
 Sörup, Ringsted H., 80.
 Tåsinge U 71.
 Tanum Sogn, Båhus Len, U 69.
 Tarm Mølle, N.-Horne H., 15.
 Teiste, Hans, Kannik i Throndhjem 1472: 60.
 Telleghe se Södertelge.
 Tersløse, Merløse H., U 43.
 Thisted 167, 168 S. 205.
 Thomas Jyde, svensk Fange 1511: 250. — Gotssøn 1500: 124.
 Thorcel 1494: 106.
 Thott, Åge Andersson, 1510: 239. — Åge Axelsson 1462—76, Lensmand på Varberg, 16, 27, 29, 30, 31, 35, 36, 37, 38, 48 S. 61, 54 f., 62, 67 f., 71, 72 f.; U 19, 21, 59; g. m. Merete Bengtsdatter af Vinstorpa-Slægten (s. d.). — Åke Hansson 1504—10: 157, 239 f. — Agnete (Iversdatter?) 36 f. — Anne Laurensdatter 1494—95: (104 S. 137, 112 S. 146), 113 S. 148. — Axel Pederssøns Søn 8 S. 8; Sønner (58 S. 78 f.). — Beate Iversdatter, Trued Pederssøn Galens Enke 1466: 27. — Bent Ågesson 1494—95: 104 S. 138, 112 S. 146, 113 S. 148. — Birgitte Olufsdatter i Hammarstad, Enke efter Erengisle Nilsson af Hammarstad-Slægten, U 60. — Eline Ågesdatter, Tord Karlsson Bondes Enke, U 21. — Erik Ågesson 1482: 79 S. 110, 104 S. 138; U 21. — Erik Axelssøn 1462—68: 16, 29, 30 S. 35, 35 ff., 48 S. 59, 49 S. 62, 106; g. m. Elin Gustafsdatter Sture (s. d.). — Ingeborg Ågesdatter 1466: 35 ff. — Ingeborg Philippidatter 1479—95, g. m. Gustaf Karlsson Gumsehufvud og Erik Trolle, 76, 83, 104 ff., 112. — Iver Axelssøn 1465—83: 26 f., 35 ff., 42, 48 S. 59, S. 61, 49 S. 62, 71, 79, 83. — Laurens Axelssøn 1465—66: 26, 35, 83; g. m. Karine Eriksdatter Nipertz (s. d.); Børn 83, 104 S. 138, (112 S. 146, 113). — Niels Stigssøn, Provst i Lund, U 8. — Oluf Axelssøn 1458—62, Lensmand på Visborg, 9 f., 16; g. m. Anne Jensdatter Present (s. d.). — Peder Axelssøn, Domprovst i Lund 1449: 3. — Peder Nielsøn, Landsdommer i

- Skåne 1479: 77. — Philippus Axelson 48 S. 61; g. m. Ermegård Eggersdatter Frille (s. d.); Børn 44 S. 50 f., 45 S. 54, 48 S. 59.
- Throndhjem 7. — Kongsgården 7. Bispegården 7. — Kapitel. Kaniker se Gaute Ivarsson, Hans Teiste. — Dat. 60.
- Stift. Ærkebiskopper se Olaf Throndsøn, Gaute Ivarsson.
- Thyholm, Refs H. Dat. 43.
- Tilo, Biskop af Merseburg 1478—80: (74, 78 S. 106).
- Timme, Tymme, 1511: 256.
- Tinhus, Laurens Skinkel, 1509: 212.
- Tommestrup, Stævns H., U 4 f.
- Torsø, Vemmenhøg H. Dat. 171.
- Tranekær Slot 48 S. 61, 58 S. 79, 76, 106.
- Trave 30 S. 35.
- Tre Roser, Carl Knudssøn, (U 68). — Erik Jönsson 1497: 118. — Knud Alfsson 1497—1502: 118, 119, 133, 145; U 68. — Ture Jönsson 1510: 239 f.
- Trier 64. — Dat. 279.
- Trolle, Anne, 1507—8, g. m. Nils Bosson Grip, (181, 186, 198 S. 242, 200 S. 245). — Arvid 1480—94: 27, 78 S. 109, 104 S. 137, 105, 106, 200 S. 245; U 10. — Birger 1464: 22, 23. — Christine 1494: 105 S. 140. — Erik 1488—1510: 90 S. 122, 104 ff., 112, 191 f., 195, 241 S. 300; g. m. Ingeborg Philippidatter Thott (s. d.). — Jacob 1512: 275.
- Trotte Karlsson 1471: 58 S. 77.
- Trupenict, Johannes, Lübecker 1512: 273.
- Tryggevælde Gård U 24.
- Trøjborg Slot 162.
- Tuerdus, Balthasar, 1513: 292 S. 375.
- Ture Turesson se Bjelke.
- Tureby Gård, Fakse H., 122.
- Tuve Nielsson, Ærkebiskop af Lund 1449: 1 f., (3), 5, 11, (36).
- Tybjærg, Tybjærg H., U 25. — Skov 80.
- Tyge Jacobsson, Mariager Klosters Bud, U 70. — Vincencius se Lunge.
- Tyrkerne 70 S. 95 f., 253 S. 317 f., S. 323 f., 279 S. 358 ff., 292 S. 374. — Sultanen U 1.
- Tyske Orden. Procurator se Jodocus Hoenstein.
- Tyskland, Almania, Germania, Tyske, 90 S. 122, 154, 180, 194, 238 S. 297, 270.
- Tælie se Södertelge.
- Tønder. Dat. 84.
- Tønsberg 139.
- Tørning Slot 61. — Dat. 28, 61, 159, 204.
- Ugerup, Erik Jenssøn, g. m. Margrethe Axelsdatter Brahe (s. d.). — Peder se Moltke.
- Ulf, Christiern, på Borgholm 1508: 192.
- Ulfeldt, Eggert Anderssøn, U 62. — Elnæ Pallesdatter (?) U 63. — Elsebe Pallesdatter U 22. — Henneke, Biskop af Odense 1449: 1, 13. — Palle Anderssøn 1510 (?): 235; U 25, 61 ff.; g. m. Regitse Olufsdatter Godov (s. d.).
- Ulfstand, Jens Holgerssøn, 1506—10: 173, 185, 191, 212 S. 261, 231. — Oluf Holgerssøn 1494—95: 102 f., 108; U 34, 45.
- Unger, Jens, (Vikar i Københavns Vor Frue Kirke) 81.
- Unkerssøn 1474: 65.
- Uperheida, Andreas, Lübecker 1512: 273.
- Upland 133.
- Upsala 24, 90 S. 121. — Dat. 23, 78. — Stift. Ærkebiskopper se Jöns Bengtsson Oxenstjerna, Jacob Ulfsson.
- Urbanus i Helsingør 1490: 93 S. 124.
- Ure Birk 40.
- Urne, Lage, 1511—13, Dr., Biskop af Roskilde, 247, 266, 292.
- Utlångan, Wlenigh, Bleking, 241 S. 302.
- Utteske, Hinricus, Grev Gert af Oldenburgs Tjener 1463: 17.
- Vårø, Vore, Tåsinge, U 71.
- Vadsbo Herred, Vestergötland, 118.
- Vadstena 27, 131 f. — Dat. 71.

- Valden, Høgs H., 156, 159, 169.
 Valkendorf, Anders, Mester 1500: 124.
 — Erik, Provst i Børglum 1500: 124. — Knud, Mester, U 38, 67 (?).
 Wallandh se Italien.
 Varberg, Ny. Borgemester se Svend Asmundsson.
 — Slot 16 S. 17, 27, 29, 36 ff., 58 S. 79, 62 S. 83, 67 f., 72 f., 198 S. 241, 203; U 19, 21, 29.
 Warnemünde 225 S. 285.
 Vasa, Erik Karlsson, 1468—72: 42, 58 S. 77 f., 198 S. 243. — Johan Kristiernsson 1464: 22, 23, 24. — Kettil Karlsson, Biskop af Linköping 1464: 20.
 Wassili, Storfyrste af Rusland, 175, (184).
 Vassända, Watzende, Vestergötland, 118.
 Vatelkane, Johannes, udvalgt Biskop af Øsel 1462: 16.
 Vedby, Vedbygård, Løve H., (U 46(?)).
 — Dat. 155; U 57.
 Weichsel 30 S. 36.
 Vejle se Hr. Jens Assersøn.
 Vendiske Stæder 201, 220 S. 273, 223 S. 281, 225 S. 285.
 Vends Herred 13.
 Vendsyssel 99. — Biskop se Børglum.
 Venezia, Venezianerne, 253 S. 313—21, S. 323 f., S. 326 f., 270.
 Venlo, Nederlandene, 270.
 Vermland 118.
 Werner, Biskop af Schwerin 1463: (17).
 Verner (Nilsson, Kannik i Linköping) 1507: 183.
 Vestbø Herred, Småland, 116.
 Vesterås 42, 224. — Dat. 224.
 — Slot 138 S. 175, 262.
 — Stift. Biskopper se Lydeke, Olaf Knop, Otte Svinhufvud.
 Vestergarn, Gulland, 212 S. 259 f.
 Vestergötland, Vestgöterne, 42, 63, 157, 239.
 Westminster se London.
 Weszelus, Prior i Mariefred Karteuserkloster 1499: 123.
 Vette Herred, Båhus Len, 139; U 69.
 Veyner, Mattis, Kong Hans's Tjener, Hovedsmand på et lybsk Skib 1509: 212 S. 260.
 Viana. Greve 1461: 14.
 Viborg, Jylland, 149, 168 S. 205, 205; U 42. — Borgemestre se Jep Liung, Christiern Lybbert. — Bispegård. Dat. 206. — Kapitel 205 f.; U 7. Provsti U 8; Provst se Ove Bille. Kantor U 7. Kannik se Severin. — Gråbrødrekloster 263; U 6. — Dat. 167, 205, 207, 263 f.; U 6.
 — Stift. Biskopper se Niels Friis, Erik Kaas.
 —, Finland, 112 S. 146.
 — Slot 112 S. 146, 138 S. 176.
 Wick, Hieronymus, aragonsk Gesandt, 253 S. 325.
 Vild, Peder, Mester 1506 (= Peder Blaac?): 174.
 Vilhadus, Magister, (Kannik i Ribe?) 1485: 84.
 Wille, Jacob, Købmand, U 29.
 Villum, Junker, 1508: 191, 195, 200 S. 245.
 Wilsnack, Brandenburg, U 9.
 Vincke, Marquard, i Lübeck, 10. — Jfr. Fincke.
 Vind, Jep, Kantor i Ribe 1466—1508: 34, 189 f.
 Vinge, Lindorm Björnsson, 1497—1507: 118, 183. — Nils Olsson 1497: 118. —, Peder, (Kong Hans's Hest?) U 36 S. 415.
 Vinstorpa-Slægten, Bengt Uddsson, 27. — Göran Karlsson 1497: 118. — Merete Bengtsdotter 1466—75, g. m. Åge Axelsson Thott, 27, 35, (36), 37, 62 S. 84, 68, 72; U 20, 59. — Stafan Bengtsson 1466: 27, 35.
 Vinter, Jes, U 57. — Niels 1507: 185.
 Vinäs, Småland. Dat. 113.
 Virket, Sønder H. Falster, U 24.
 Wirland 16 S. 18.
 Visborg Slot 10, (212 S. 260 f.). — Dat. 185, 212; U 24.
 Visby (71), 212 S. 261, 225 S. 285. — Dat. 95.
 v. d. Wisch, Helrik, Biskop af Slesvig 1479: 75.
 Wismar 6, 19, 220 S. 273, 225 S.

- 285; U 36 S. 415. — Rådssendebud
219.
- Vitskøl Kloster. Dat. 168.
- Wlenigh se Utlängen.
- Wolfenbüttel. Dat. 97.
- Volstrup, Hjerm H. Dat. 34.
- Vore se Vårø.
- Vrejlev Kloster 153. — Prior se Poul
Anderssøn. — Dat. 153.
- Wulf, Claus, Biskop af Slesvig 1469:
(53 S. 70, 57).
- Wynlant se Finland.
- Væ 252.
- Växiö 252.
- Ystad, Ötzstæde, 267.
- Ystonia, russisk Sendebud 1506: 175.
- Yunghe Yanczen U 41.
- Ægypten, Lille-. Greve se Anthonius
Gagino.
- Ællynge se Ellinge.
- Ø Kloster. Dat. U 56.
- Ødesø, Össjö, N.-Asbo H. Dat. 169.
- Öland, Hølan, (181), 191 f., 194 f., 198
S. 242, 225 S. 285, 236.
- Örebro Slot 90 S. 121, 138 S. 175.
- Öregrund, Upland. 225 S. 284.
- Ørekrog se Krogen.
- Øresund 238 S. 297.
- Øsel Stift 16. — Biskop se Johannes
Vatelkane.
- Össjö se Ødesø.
- Østerrig. Ærkehertug se Carl. Ærke-
hertuginde se Margrethe.
- Østersøen 7, 140.
- Østrup, Støvring H. Dat. 85.
- Ötzstæde se Ystad.

Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie

stiftedes i Januar 1877 med det Formaal at fremme Studiet af Fædrelandets Historie ved Offentliggørelsen af nogle af de mange Aktstykker, Breve, Krøniker og andre Kilder, som endnu henligger utrykte eller er mindre tilfredsstillende udgivne. Planen for Selskabet er den at betyde Udgivelsen af de enkelte Kilder til et eller flere Medlemmer af Selskabet eller til Udenforstaaende, saaledes at de almindelige Regler for Udgivelsesmaaden vedtages af Selskabet, og saaledes at Udgivelsen kontrolleres gennem et af Selskabet nedsat Udvalg.

Selskabet har hidtil udgivet:

- Kong Frederik den Førstes danske Registranter**, udgivne ved *Kr. Erslev og W. Møllerup*. 1879. Pris 5 Kr.
- Kong Christian den Fjerdes egenhændige Breve**, udgivne ved *C. F. Bricka og J. A. Fridericia*. 1—7. Bind. 1878—91. Pris 57 Kr. 30 Øre.
- Codex Esromensis**. Esrom Klosters Brevbog, udgivet ved *O. Nielsen*. 1880—81. Pris 4 Kr.
- Danske Kancelliregistranter 1535—1550**, udgivne ved *Kr. Erslev og W. Møllerup*. 1881—82. Pris 5 Kr.
- Libri memoriales capituli Lundensis**. Lunde Domkapitels Gavebøger, udgivne ved *C. Weeke*. 1884—89. Pris 4 Kr.
- Aktstykker og Oplysninger til Rigsraadets og Stændermødernes Historie i Kristian IV.s Tid**, udgivne ved *Kr. Erslev*. 1—3. Bind. 1883—90. Pris 17 Kr.
- Corpus constitutionum Daniæ**. Forordninger, Recesser og andre kongelige Breve, Danmarks Lovgivning vedkommende, 1558—1660, udgivne ved *V. A. Secher*. 1—6. Binds 1—2. H. 1887—1909. Pris 54 Kr.
- Aktstykker til Oplysning om Stavnsbaandets Historie**, udgivne ved *J. A. Fridericia*. 1888. Pris 2 Kr. 50 Øre.
- Forarbejderne til Kong Kristian V.s Danske Lov**, udgivne ved *V. A. Secher og Chr. Støchel*. 1—2. Bind. 1891—94. Pris 10 Kr.
- Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis**. Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen med Udtog af de hidtil utrykte, udgivet ved *Kr. Erslev, William Christensen og Anna Hude*. 1—4. Bind. 1894—1912. Pris 18 Kr.
- Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen**, udgivne ved *C. Nyrop*. 1—2. Bind. 1895—1904. Pris 11 Kr. 50 Øre.
- Aktstykker vedrørende Erik af Pommerns Afsættelse som Konge af Danmark**, udgivne ved *Anna Hude*. 1897. Pris 50 Øre.
- Breve til og fra Kristoffer Gøje og Birgitte Bølle**, udgivne ved *Gustav Bang*. 1898—99. Pris 4 Kr.
- Aktstykker og Oplysninger til Statskollegiets Historie 1660—1676**, udgivne ved *J. Lindbæk*. 1—2. Bind. 1903—10. Pris 10 Kr.
- Vitæ Sanctorum Danorum**, udgivne ved *M. Cl. Gertz*. 1908—12. Pris 7 Kr.
- Missiver fra Kongerne Christiern I.s og Hans's Tid**, udgivne ved *William Christensen*. 1—2. Bind. 1912—14. Pris 10 Kr.

Tilsynet med Udgivelsen af »Missiver fra Kongerne Christiern I.s og Hans's Tid« er af Selskabet overdraget til Professor, Dr. phil. *Kr. Erslev* og Arkivar *A. Thiset*.

